Kossak Klajnman Kielce Zacha

35 dom cyrulnicza

מסכת

ביצה

מן

תלמוד בבלי

עם פירש"י ותוספות. ותוספות ישנים.

ומסורת הש"ס. ועין משפט נר מצוה. ותורה אור. והגהות

הגאון המפורסם מוהר"ר ישעיה (פיק) ברלין זצ"ל.

ונלוו עליהם:

חכמת שלמה. וחדושי הלכות ואגדות מהרש"א. ומהר"ם מלובלין.

כל אלה מתוקן ומונה מכל השניאות והשבושים אשר רבו בדפוסים הקודמים:

ועליהם נוספו:

א) פסקי תוספות עם הגהות (מנטוא ישן).

ב) הגהות הב"ח להג"מ יואל סירקש ז"ל אב"ד קראקא (בעהמ"ח ספר בית חדש).

ג) הגהות הגר"א להג"מ אליהו ז"ל הגאון מווילנא.

ד) הגהות להג"מ יחזקאל לנדא נעי חנוכ"ם.

בהוצאות בית מסחר הספרים של

ד' אברהם כהנא ני בוארשא נאלעוקי 39 מ

Wydanie Księgarni
A. KAHAN
Warszawa, Nalewki 39.

Drukarnia „POŚPIECH"
Warszawa, Św. Jerska 32

ביצה

א שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים תאכל ובית הלל אומרים ב לא תאכל בית שמאי אומרים ג שאור בבזית וחמץ בככותבת ובית הלל אומרים ג זה וזה בכזית ג השוחט חיה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים יחפור בדקר ויכסה ובית הלל אומרים ג לא ישחוט אלא א"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר כירה מוכן הוא: גמ' במאי עסקינן אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה מאי טעמייהו דבית הלל אוכלא דאפרת הוא אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים מאי טעמייהו דבית שמאי מוקצה הוא ומאי קושיא דילמא בית שמאי לית להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן דשרי במוקצה בגולד אסור מאי טעמייהו דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ד וראית ליה מוקצה אית ליה נולד ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד בית שמאי כרבי שמעון ובית הלל כרבי יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי אומרים ח ד מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין וב"ה אומרים מסלק את הטבלא כולה ומגרה ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה וב"ה כר"ש אמר ליה רב נחמן גבי שבת ו דתנן ז תנא כר"ש ח דתנן ט מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ו ואת הגבלה לפני הכלבים מוקים לה לבית הלל כר"ש אבל נבי

ביצה לא תאכל. כו כיוס כגמרא מס' שמחת: שאור בכזית. משום דהני תלת מילי הוו מקולי כ"ש ומתומרי כ"ש נבי ר"ש תנא להו נבי הדדי וכגמרא מפרש טעמייהו: בככותבת. תמרה: יחפור בדקר. פירש"י בלע"ז: וטודים שאם שחט כו'. פ"מפרש טעמא כגמרא כשים לו דקר נעוץ מבעוד יום: שאפר כירה מוכן הוא. כגמרא כמי מתי קתמר: גמ' העומדת לאכילה. פירש"י מוקצ': אוכלא דאפרת. אוכל שנפרד וחכירו ה כמנחות חכורי פוכלין כמלן דמפרתי דמי וכן כמס' חולין (דף סג.): לית להו מוקצה. דלילמא כר"ש סכירא להו דתמר בפרק [כירה] (דף מד.) מותר המחן שכנר ומכפרה אסור ט (דכרי ר"י) ור"ש מתיר: קא סלקא דעתין. להכי פרכי מתי מעטייהו דב"ש דקא סלקא דעתין דאפי' לר"ש דברי כמוקצה כגולד אסור דילו כמוקצה ס"ל לח מקני ליעים מדעתים מידי דחזי ליה לאכל גולד לח הוה ידע דהוו דעתי עליה: ומי אמר ר"נ הכי. דב"ה כר"י: מגביהין. בשבת מעל השלחן עצמות שחינן רצויין לאכילה וקליפי חנוזין ולא חייטינן למוקצה: ובה"א. אין מעלמלין אותם כידים שמוקצה הן: אלא מסלק השבלא. עים תורת כלי עליה ומגערה: ואמר ר"נ אנו אין לנו. בם מת מצנה ו לפי שמוחלפת ם מתה אלא כך שמעתי מרבותינו דב"ש כרבי יהודה ומחמרי וב"ה כר"ש: מחתכין דלועין. תלושין לפני הבהמה ולא מתרינן מרחש דלמו גורך הוא: ואת הגבילה לפני הכלבים. ופ"ש שמחכילה בשבת דכין המחמות לא היה'עומדת לאכילת כלכים אפ"ה שרי דלית לן בה מוקצה בשבת אלא מגביהין מעל השלחן דמיירי בשבת מוקים לב"ש דגימרי כר"ש כי היכי דלא תקשי הלכתא אהלכתא דקי"ל הלכה כשתם משנה וקיימ' [לן] הלי ב"ש אחל נבי ב"ש דתנן בשבת רבי כר"י: דתנן מעל השלחן עצמות וקליפין וב"ה אומרים מסלק את הטבלא כולה ומגרה: ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה וב"ה כר"ש אמר ליה רב נחמן גבי שבת דתנן לן תנא כר"ש דתנן את הדלועין לפני הבהמה ואת הגבלה לפני הכלבים מוקים לה לבית הלל כר"ש אבל נבי

מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין. פ"ה מע"ג דתין רצויין לח למחכל מחמין ומער של עדשים מפני שהן רצויין למחכל כהמה ולח מיכרת דהח כסיפא ומער של עדשים רצויים למחכל כהמה כגון עצמות רכים וקליפי תפוחים וב"ה סכרי כיון דלח חזי למחכל מדם לח כ:

ובית הלל מותרים מסלק את המבלח ומגערה. תימה ולמה היה כסים לדכר המסור דהח לח שכח הוחיל והניחם שם מדעתו וי"ל לעיל כסים ר"ת ניחח דעים כמ' שבת דלח הוה כסים לדכר המסור מלח כשבעתו להניחם שם כל היום מ"ה כיון דהוו שם מוכלין הוי"ל כסים לדכר המסור ולדכר המותר ושרי כדמוכח פרק נומל (קמב.) ועוד לתין זה מניח בכוונה דהח לימו מוכח היכן יפלו:

דתנן מחתכין את הדלועין לפני הבהמה וכו'. ופ"ה מי כדלועין שהיו מחוברין כין השמות כהמ ולמי מודה ר"ש גזירה שמח יפלח ויתלוש וי"ל דמיירי כתלושין וב"ה דהמור דמכוה להו מוכלין לפי שהן קטין והחתוך מרכך מוכך: ואת הגבלה כו'. מנו לריכין לפרש שנחכלה בשבת ומ"מ חני לה הכחי הדדי דמ"ש דכדלועין לח הוי עמח משום מוקלה כמו בגבינה משום דבשמיכם שיך נמין מחתכין?

א [עדיות פ"ג מ"ח]
ב שם
ג יומא ד' עט: ל קמן טו:
ד שבת ד' מה ה נועל דף
קמג. מי שהחזיק דף קנו
ו [ע' בתוספות לקמן לח ד"ה ונוספת וכיכמות מכ: ד"ה שתם]
ז שבת ד' קנ ופ"ל
ח [שכחים פ"ב מ"ג]
ט [לפניהם שם ניחח]
י [שבת שם:]
כ [ועיין תוס' שבת קמג. ד"ה מלבוש]

א ג מיי פ"ג מהלכות יו"ט הלכ' יח פמג לאוין עם טוש"ע ס"ח סי תקיב סי"ח
ב ג מיי פ"ג מהלכ' יו"ט ומלה הלכה ג טוש"ע ס"ח סי תמא סעיף ג ג מיי פ"ג מהלכ' יו"ט הלכה ו פמג לאוין עם טוש"ע ס"ח סי תלח סעי"ח ד ד מיי' פכ"ו מהלכ' שבת הלכה טו פמג לאוין עם טוש"ע ס"ח סי' שח סע' כו ה ס מיימן פכ"ח מהל' שבת הלכה יח סמג עם טוש"ע שם סעיף ו

נבי יו"ט דסתם לן תנא כרבי יהודה
א דתנן אין מבקעין עצים מן הקורות
ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט מוקים
לה לב"ה לרבי יהודה מכדי מאן סתמיה
למתני' רבי מאי שנא בשבת דסתם לן
כר"ש ומאי שנא ביום טוב דסתם לן כרבי
יהודה אמרי ג שבת ב דחמירא ולא אתי
לזלזולי בה סתם לן כר"ש דמיקל יום
טוב דקיל ואתי לזלזולי ביה סתם לן כר'
יהודה דמחמיר במאי אוקימתא בתרנגולת
העומדת לנדל ביצים ומשום מוקצה אי
הכי אדמפלגי בביצה לפלגו בתרנגולת
להדיעך כתן דב"ש דבנולד שרי ולפלוגי
בתרנגולת להודיעך כתן דב"ה דבמוקצה
אמרי וכ"ת ג כח דהתיא עדיף ונפלוג
בתרוייהו תרנגולת העומדת לנדל ביצים
היא וביצתה ב"ש אומרים תאכל וב"ח
אומרים לא תאכל אלא אמר רבה לעולם
בתרנגולת העומדת לאכילה ג וב"ש שחל
להיות אחר השבת עסיקינן ומשום הכנה
וקסבר רבה כל ביצה דמתילדא האידנא
מאתמול נמרה לה ד ורבה לטעמיה
דאמר רבה מאי דכתיב (ישעיה מו) והיה
ביום הששי והכינו את אשר יביאו חול
מבין לשבת וחול מבין ליו"ט ד ואין יו"ט
מבין לשבת ואין שבת מכינה ליו"ט א"ל
אביי אלא מעתה יו"ט בעלמא תשתרי
ה נזרה משום יו"ט אחר השבת שבת
דעלמא תשתרי ו נזרה משום שבת אחר
יו"ט ומי נזרינן והא ה תניא השוחט את
התרנגולת ומצא בה ביצים נמורות
מותרות לאכלן ביו"ט ואם איתא לינזר
משום הנך דמתילדין ביומיהן א"ל ביצים
נמורות בטעי אמן מילתא דלא שכיחא
היא ו ומלתא דלא שכיחא לא נזרו בה
רבנן רב יוסף אמר נזרה ז משום פירות
הנושרין א"ל אביי פירות הנושרין מעמא מאי

נבי יו"ט דסתם לן תנא כרבי יהודה
א דתנן אין מבקעין עצים מן הקורות
ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט מוקים
לה לב"ה לרבי יהודה מכדי מאן סתמיה
למתני' רבי מאי שנא בשבת דסתם לן
כר"ש ומאי שנא ביום טוב דסתם לן כרבי
יהודה אמרי ג שבת ב דחמירא ולא אתי
לזלזולי בה סתם לן כר"ש דמיקל יום
טוב דקיל ואתי לזלזולי ביה סתם לן כר'
יהודה דמחמיר במאי אוקימתא בתרנגולת
העומדת לנדל ביצים ומשום מוקצה אי
הכי אדמפלגי בביצה לפלגו בתרנגולת
להדיעך כתן דב"ש דבנולד שרי ולפלוגי
בתרנגולת להודיעך כתן דב"ה דבמוקצה
אמרי וכ"ת ג כח דהתיא עדיף ונפלוג
בתרוייהו תרנגולת העומדת לנדל ביצים
היא וביצתה ב"ש אומרים תאכל וב"ח
אומרים לא תאכל אלא אמר רבה לעולם
בתרנגולת העומדת לאכילה ג וב"ש שחל
להיות אחר השבת עסיקינן ומשום הכנה
וקסבר רבה כל ביצה דמתילדא האידנא
מאתמול נמרה לה ד ורבה לטעמיה
דאמר רבה מאי דכתיב (ישעיה מו) והיה
ביום הששי והכינו את אשר יביאו חול
מבין לשבת וחול מבין ליו"ט ד ואין יו"ט
מבין לשבת ואין שבת מכינה ליו"ט א"ל
אביי אלא מעתה יו"ט בעלמא תשתרי
ה נזרה משום יו"ט אחר השבת שבת
דעלמא תשתרי ו נזרה משום שבת אחר
יו"ט ומי נזרינן והא ה תניא השוחט את
התרנגולת ומצא בה ביצים נמורות
מותרות לאכלן ביו"ט ואם איתא לינזר
משום הנך דמתילדין ביומיהן א"ל ביצים
נמורות בטעי אמן מילתא דלא שכיחא
היא ו ומלתא דלא שכיחא לא נזרו בה
רבנן רב יוסף אמר נזרה ז משום פירות
הנושרין א"ל אביי פירות הנושרין מעמא מאי

דתנן אין מבקעין עצים. כיו"ט לא מן הקורות הסדורות ו פ"ג ש
כקרקע ומומדת לכאן: ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט. ותמי"
שעומדת מבעוד יום להיסק הוחיל וכן המטות לא להכי קיימא כאן
דתקנתי לכאן המטות מתקנתי לכולי יומא אלמא חיה לן מוקצה כו"ט
הלכך מוקי ר"נ למתני' דתידי כו"ט
וכ"ה כרבי יהודה וכעומדת לנדל
ביצים ומשום מוקצה: ומאן סתם לן
למתני' ר'. הוא סדר המשנה וכבר הזכיר
דכרי חכם ויפרו נעיניו שנתן סתם
ולא הזכיר שם חומרו עליהן כדי שלא
יהו שנויה מפי יחיד ורבים ולי נראה
מפי המרובים ויפשו כמותו: ורא אתי
לזלזולי בה. מי מקילין כה-היה קונם
לא אתי לאקולי ביה טפי: דהתירא
עדיף לי'. טוב לו להשתיעו כה דכרי
המתיר שהוא סומך על שמועתו ומינו
ירא להתיר לכל כה המוסרין מינה
רואה שהכל יכולין להחמיר ומפי בדבר
המותר: ומשום הכנה. פסרי לה כ"ה
כדמפ' ותו לן: דכל ביצה דמתילדא
האידנא מאתמול נמרה לה.
ותפ"ג דבידי שמיס הוא מסור דכעיקן
כל סעודות י"ט שיהו מזומנות ומוכנות
מבעוד יום של חול: רבה. לתסור
בהכנה שהיא בידים ממש: למעמיה
דאמר רבה. בפסחים (דף מז:) ולייף
מהכא דמוקלה למוריתא: והכינו.
והשיעו כגון מכלוגני מוכל למחר דמי

משום הכנה בידים ולוס' פיהפי וי"פבלו
מבעוד יום. כהדיא כתיב את אשר תפי
תפו אלמא הזמנה בפה קאמר וכתיב
ביום הששי ופסחים פסי חול הוא ולהכי'
דחמנה לסעודת שבת פיחוינהו מבעוד
יום כאן: ואין יו"ט מבין לשבת.
וי"ט נמי קרוי שבת וכעיל סעודתו
הזמנה והזמנתה כחול מכל סעודת חול
לא הניחה ולא סייבה כה הזמנה הלכך
כאחד בשבת בעלמא ליה לן למיסר כיצה
שנולדה ביה משום דלתכן בידי שמיס
דסעודת חול לא תלרכה רחמנא אמון
מבעוד יום דל"ם כה מוקלה: י"ט
בעלמא. שהינו אחר שבת
דעלמא. שהינו אחר יו"ט: תשתרי.
לנמוע ביצה חיה שנולדה בו: ומי
נזרינן. ומי אחמר רבנן בביצה לחנוך
היתרא משום מיסורא: [והתני' וכו']
ולא הוה לה לגזרה לנזרה דהך
דמתילדין ביומיהם נמי אינן מסורות
אלא משום גזרה די"ם אחר השבת
תרין הא מני לחוקמי ביום טוב סוב אחר
השבת דהשתא אינה לאוכלה למחר הנך
דמתילדין ביומיהם ומשמע דך מתני' דמתילדין ביו"ט אחר השבת מותרות
הואיל ואינם נולדות ומשום הנך דמתילדין ליכא למיגזר דאלמא דלא
שכיחא הוא כשם רבינו והא דאמרינן בכולי הש"ם שתין נזרינן נזרה
לגזרה מהאי קרא נפקא ואמרתם את מאמרתי שמו משמרת כלומר גזרים
למאמרתי לחזרתי ולא משמרה למאמרת אלא יפשה גזרה לגזרה;
ואין י"ם מכין לחבירו לא נרסינן כאלו היה קרא קא דריש ומני יתיב לפוסקי כתורה לא מצכחן דמסקנא מצדינן להו:
רב יוסף אמר. משמת לביצה כתרנגולת העומדת לאכילה
כדלקומיכא ונית הלל דאמרי משום פירות הנושרים מן האילן
כשבת וקס"ד השתא גזרה היא משום פירות המוסרין דלא ניכלינהו
דהא נמי לפירות הנושרין מן האילן דמיא שלח ש פרי הנושר ז

דמתילדין ביומיהם ומשמע דך מתני' דמתילדין ביו"ט אחר השבת מותרות
הואיל ואינם נולדות ומשום הנך דמתילדין ליכא למיגזר דאלמא דלא
שכיחא הוא כשם רבינו והא דאמרינן בכולי הש"ם שתין נזרינן נזרה
לגזרה מהאי קרא נפקא ואמרתם את מאמרתי שמו משמרת כלומר גזרים
למאמרתי לחזרתי ולא משמרה למאמרת אלא יפשה גזרה לגזרה;
ואין י"ם מכין לחבירו לא נרסינן כאלו היה קרא קא דריש ומני יתיב לפוסקי כתורה לא מצכחן דמסקנא מצדינן להו:
רב יוסף אמר. משמת לביצה כתרנגולת העומדת לאכילה
כדלקומיכא ונית הלל דאמרי משום פירות הנושרים מן האילן
כשבת וקס"ד השתא גזרה היא משום פירות המוסרין דלא ניכלינהו
דהא נמי לפירות הנושרין מן האילן דמיא שלח ש פרי הנושר ז

דל"ם כה מוקלה למוריתא: והכינו. והשיעו כגון מכלוגני מוכל למחר דמי
סימן על שמועתו ואינו יכול להכיא ראיה
לדבריו אבל מיסורא אדם יכול להחמיר
עליו כלא פסק:
ונפלוג בתרוייהו. תימה וכ"ת
דקאמר כה דהיתרא עדיף
לפריך הכי ס"ל דכבי פריך ונפלוג
בתרוייהו אלא יפריך מכוס כך ויאמר
היא וביצתה אבל בעלמא לא פריך:
והיה ביום הששי וגו'. פרש"י ופ"ל
כא לאמתי' לתפי' הכנה בידי
שמיס ביצה שנולדה ביו"ט משום הכנה
בידי אדם כלומר שיפפו ויכשלו מבעוד
יום פ"ל פהדיא כתיב את אשר תפו
אפו אלמא הזמנה בפה קאמר ואין י"ט
מכין לשבת כו' ואין שבת מכין ליו"ט
מכ"ש דאין יו"ט מכין לשבת כ"ש
דאין שבת מכין ליו"ט והקשה רש"י ז"ל
ביצה שנולדה בחוך שבת או לאחר
יו"ט אחסר מכ"ש דשבת ויו"ט לא
מכינים להדדי כ"ש דלא מכינים מאול ואינו לנבי סעודת חול לא לריך
שכנה דאין סעודת חול השוכה אך תימה הואיל והכנה דאורייתא היאך
מופין ומכשלין מיו"ט לשבת וכ"ת פ"י שרוכי תפשילין וכי אמי תקנתא
דרבנן ולישקר הכנה דאורייתא ובלה לייתב דרבה ניפוק מזיל
למפניה י דל"ל האואל ואי מקלקלי מרחין חני ליה השתא נמי חני ליה
ותפשילו לרידן ניחא לכל דבר שפיר ומכושל ל"ם ביה הכנה שהיו
מחוסר רק תקון כשלמא דמיקרא הוא אי ליה רק ביצה שהוא
דבר חדש שלא היתה נשלמא לא היתה ראויה כלל מיקרא (כ ולפיכך
ולכשל אפילו מלחא בשלמא) חימה דכאן משמע שהתן לא היה יורד
ביו"ט כדפרש"י השתי הרחני להכנה וחזו כהוא ואמר ויכרך ויקדש
ברכו כאן וקדשו כאן שכשכת לא היה יורד מן שבל ביו"ט היה יורד
ול"ל דמדרשים חליקין כדפרש"י כמדרש (תכילתא פ' כשלח) שבת לא יהיה (שמות מז) לרבות יום הכפורים לא יהיה בו לרבות יו"ט שלא היה
יורד כאן מן ופ"ל דאפילו היה יורד ביום טוב מכל מקום ביו"ט שהל להיות כשבת שבת לא היה יורד מדכתיב קרא בו ביום השני ולא כתיב
בשני משמע השני האחוי שהוא ראוי להכנה אלא כשני שהוא יו"ט ל' נגזר משום הנך דמתילדין ביומיהן ואין זה נזרה לגזרה דמותר
לאוכלן ביו"ט משמע מפילו ביו"ט דלמחר שבת מיקרא : שבת
ס"ו ופ"ל מלחמול נמרה לה ולמחר שלא נזרה מפסק

נזרה שמא יעלה ויתלוש א היא נופא נזרה ואנן ניקום וננזר נזרה לנזרה כולה חדא נזרה היא רבי יצחק אמר נזרה ב משום משקין שזבו א"ל אביי ג משקין שזבו מעמא מאי נזרה שמא יסחוט היא נופה נזרה ואנן ניקום וננזור נזרה לנזרה כולה חדא נזרה היא כולהו כרב נחמן לא אמרי כי קישין כרבה נמי לא אמרי הבנה ליה לתו אלא רב יוסף ס"ט לא אמר כר' יצחק אמר לך ביצה אוכלא ופירות אוכלא לאפוקי משקין דלאו אוכלא ורבי יצחק ס"ט לא אמר כרב יוסף אמר לך ביצה בלועה ומשקין בלועין לאפוקי פירות דמגלו וקיימי ואף רבי יוחנן סבר נזרה משום משקין שזבו דרבי יוחנן רמי דר' יהודה אדרבי יהודה ומשני ג תנן אין ג סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין ואם יצאו מעצמן אסורין רבי יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ואם למשקין היוצא מהן אסור אלמא כל אוכלין לרבי יהודה אוכלא דאפרת הוא ורמינהו ועוד אמר רבי יהודה ד מתנה אדם על בלכלה של פירות ביום טוב ראשון ואוכלה בשני וכן ג ביצה שנולדה בראשון תאכל בשני בשני אין בראשון לא ומשני רבי יוחנן מוחלפת השיטה ומתקא מרמי להו הדדי ש"ס חד מעמא הוא רבינא

איתלוש. דאמר מיסורת דמוריית דהיינו קונר שהוא מלאכה: חדא נזרה היא. לפי שהכל זו נזרה לפי לידי פירות המוסרין אלא כשנאמרו ונזרו על פירות המוסרין לפי כיוצא בהשמש ופש"נ לפי כה משום תלישה מיהו מכלל נזרת מכמים היתה שלף היה פרי הנוסר: משום משקין שזבו. דקי"ל מסורין לכו כיוס כדהנן ואם יגמו אפילו מסורין (שבת ד' קמג:) וכיוצא בהן דמיא להו שזבה ויצאת ממקום שהיתה כליעה: שמא יסחוט. פירות תולדה דדם היא שמפרקן מתוך א שלהן כמפרק תבואה מקש שלה: חדא נזרה היא. כדפרישית בשנזרו על משקין שזבו לפי כיוצא היתה בהשמש: בולהו. רבה דאוקי מתני' משום הכנה ורב יוסף ורבי יצחק דאוקמוה משום נזרה: כרב נחמן לא אמרי. משום מוקלה: כי קישין. כדפרכינן לפיל לשלנו כתרוייהו: ומשקין לאו אוכל. הלכך כשנזרו על משקין שזבו לפי היתה כיוצא בהשמש שהרי אינה משקה אלא בכלל פירות המוסרין היתה: בלועה. בתוך התרנגולת ובזה לחוץ: ומשקין בלועין. בתרלן ובזן לחוץ: ולאפוקי פירות דמגלו וקיימי. הלכך נפירות הבילה לפו בכלל נפירות הפירות: ואם יצאו מעצמן אסורין. כו כיוס נזרה שמא יסחוט: אם לאוכלין. הן מכוונין לפירות הללו היולא מהן מותר כו כיוס דכיון דלפי ליה בהני משקין ליכא למגזר שמא יסחוט לפי שמא מדקתמר שם לאוכלין היולא מהן מותר כל לאוכלין תמר בבבר היולא מהן מוכלא דאפרת הוא ואינו בכלל נזרת משקין שזבו: ועוד א"ר יהודה. לפיל גופיה תנן במסכת שיבולין ר"ש שהיה אומר שמא תתעבר ויהיו שני יתים מוכים מצר אלא שני שיבולין כו' דקסבר שתי קדושות הן לאחד חול ואחד ש"ם ולא ידעינן הי חול והי ש"ש: מתנה אדם על הכלכלה. להא מילתא הוו שתי קדושות היתה לו כלכלה של פירות שכל ושכח ולא עשר מעשרות ש"ם ותנן ה אין מנכיחין תרומות ומעשרות בש"ם מעשרין בש"ש כתלמי ואומר שם היום חול ולמחר קדש יהיו אלו תרומה ומעשרות של אלו ואם היום קדש אין בהברי כלום ונותן בהם פימון ולמחרת אומר ואומר כן שם היום חול ואתמול קדש יהו אלו תרומה על השמר שהיום קדש ואתמול חול הרי נעשה תרומה מאתמול ומחה נפסך נתקנו: ואיכלה בשני. אבל לא בראשון דשמחון דשמא קדש הוא ואין בהברין כלום: וכן לגבי ביצה. הוו שתי קדושות האחד חול והאחד ש"ם ונולדה בראשון מיהרת בשני: בשני אין בראשון לא. אלמא כל מידי דזב מאתמול בש"ם ואתי לוכלא אסור: ומשני ר' יוחנן מוחלפת השיטה. שיטת המשנה דאין סוחטין ואיסור דרבי יהודה לרבנן: ומתקא מרמי ר' יוחנן. משקין שזבו ובילה אהדדי: ש"ם חד טעמא הוא. ואתן דאסר בהם אסר בהם ודברי בהם שרי בהם:

רבינא

כאי מלאכה שהיא דמותרת בש"ב ר' כשנגלל מקינון דבירוש' יש לך אסר יהלל לכל נפש שהיה ושמרתם את המלות לוחם מלאכות שמשימור שיהלל הם מותרות דהיינו מלישה ואילך אבל שאר מלאכות דאסור לכן מסורין דמקודש לכן מסורין ושוב לבירושלמי ח"ש מיפום אחר לך אלא לקיור [ופ' תום שבת לה ד"ה והרוקה]: רבי יוחנן אמר מוחלפת השיטה. פי' רש"י מוחלפת השיטה דאין סוחטין ויפה פירש דעי"ל הכי דאין לפרש לישוף ההיא דכלכלה דתי"ב כ"ש דקשה מדברי יהודה לדרי שיאסר כי"ש כ' דהא רבנן דפליגי עליה אמרי קדושה אחת היא ואי"ב אי אמרי' לישוף אסור אפי' כי"ש שני ליומה דהא ר' יוחנן נופיה פסיק נפ' חבית (ד'קמנ:ומש)דהלכה כרבי יהודה ם (דקאמר רבי יוחנן הלי כר' יהודה)כשאר פירות אבל זיתים ואנבים לא אלמא דלא ס"ל מוחלפת השיטה וי"ל דר' יוחנן קאמר לפי הברין מוחם המחזרים דלא שכרי מוחלפת השיטה לדבריהם הכי הוא והכי קאמר לי כמדומה וכשיטת מתיבי"ת תירץ דמוחלפת השיטה היא אותה דב' כלה ורבי יהודה לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפי' כיוס הא אותרין דאוכלא דאפרת הוא ולדידכו דאסריתו נולד בהחיא דאין סוחטין אפילו כיוס סוב השני אסור ואי"ב אי' לדבריהם קאמר להו אחתי בש"ב אחליף השיטה לימא לדבריהם קאמר להו ולא מוחלפת השיטה כדאיתא וי"ל דזה נראה לו דוחק לומר לדבריהם קאמר להו כדאש"מ מוחלפת שי' דהוחיל ואמרין לא דברו חכמים בלל מתחילה קודם רבי יהודה ליש לומר לדבריהם ובגיטין אילו מוסף לפ ז

עין משפט נר מצוה

יג ח ג מיי' פכ"ח מה' שבת הלכה ט' טוש"ע א"ח סימן שכ סי"ח יד ג מיי' פ"ו מה' מ"א הלכה כד טשע"ש סימן תקיב סעיף ה

מסורת השי"ס

א [שבת יא: כח. פירוש יומא יג: עה. יומא פוכח ו. יבמות כח: קט. פ"ז כח. תוליו פה: קדושין סה:] ב פירוש [שם] ג שבת דף קמג תוליו דף יד: ד פירוש דף לט. ה [לקמן לה:] ו ים שוכחין בכח וי"ל דלוקה בפירות ושכחים שיין שמא יעלה ויתלוש ושמא יסחוט לפי שהדם מתעום לפן וכשהו יבשו יבלעו ולקמן מיירי מכלים] ז [לקמן כתן] ח [לקמן על מתני' הכורך קטניות] ט רש"י ד"ה

אבל כופה כלים . פי' רש"י דמהך ברייתא פריך התם לרבי ינחק דאמר לחין כלי ניטל אלא לדבר הניטל והוא תירץ כגריך למקומו ומכאן פוסקין דהא דקי"ל דדבר שמלאכתו לאסור אינו אלא דוקא שאינו לצורך גופו או לצורך מקומו אבל לצורך גופו או לצורך מקומו שרי רבינא אמר. הא דקאמר ר' יוחנן מוחלפת השיטה לא תיפוך: אוכלא דאפרת הוא . וכיון דמצוה שמיטה ליכא מצוה מקצת שזכו נמי ליכא כצומדת לאכילה: לדידי דמסריתו לה לאף כשני נהי דמית לכו כגילה גזירת מקצת שזכו ו'מסילו כתרגגולת הצומדת לאכילה : אודו לי מיהת דבשני שריא . דמך מינייהו חולה : קדושה אחת היא . ולא דמו לשאר ימים טובי' דהנך דומין לשבת אחת מצוה ספקא מחקנן לאף כזמן כ"ד היו עוסקין מוסף ג' ימים אם כתו עדים מקמעא' ולאכילה כדאמרינן בר"ה (דף ל.) : רבינא בריה דרב עוילא אמר. ר' יהודה אמר רב "שיקרא לא תקצי" שפה דקאמר בכי מין כף לא כצומדת לכיצים קאמר ומצוה מוקלה ולא מצוה מקצת שזכו: מיתיבי. מהנך תמודמי קמאי דתפוקי מדר' יצחק דמ"ד (בפת מנ.) מין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת ואיכו מוכי לה כגריך למקומו של כלי: וספקא.של ע"ז תפיסה קס"ד ספק נולדה בי"ט ספק כחול אסורה בי"ט : ספק דרבנן היא. דאפי' ודאי מצוה גזירה הוא דאתפר וכי הויא לה בספקא הוי ספק במידי דאסור מדרבנן : לספק טרפה. ספק נולדה מתרגגולת טרפה ולאו בי"מ קאי ואיידי דאיירי בהיסור כילה אייירי נמי בהא:שיש לו מתירין.שיכול לאכלו אחר י"ט כהיתר גמור: אפי' באלף לא בטיל.ומ"ש דמדאוריימא חד בתרי בטיל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות אחמור רבכן הוסיל ויש לו מתירין לאחר זמנו אלא יאכלנו בהיסור מ"ו כמו : הניחא לת"ד . לקמן : כל שדרכו למנות שנינו. במסכת ערלה כלל: כל שכיל מצמח כל דבר שיש בי"ח המקפידין מלוי מפני תשיכותו למכרו במנין כילה נמי הרבה מוכרין אותה במנין : אלא לת"ד את שדרכו . דמצמח לת המיוחד לכך שיש לאדם מוכרו כמומו: מאי איכא למימר. הרי כילה הרבה נמכרת כמומד כלא מנין : תלתן. מין קטנית למתק קדירה פילונ"ר כלע"ז : ידלקו.כדין בלאי הכרם שנת' (דברי כב) פן תוקדש תוקד אם דמסתי כהלכה: יעלו באחד ומאתים. אם נתערב מ'מהן במאתים של היתר יעלה ל אחד מהן וידלק והשאר מותרין וזה פיסור ביכול כלאים וערלה בתוה"ז: שהיה ר"ט אומר. כלומר להכי מ"ר מתיר כולן ידלקו ולית להו כמול שהיה ר"מ אומר הולין ודרבן לימנות אין בטלין ומקדשין לאסור כל המתערב בהן : וחכ"א . כל פירות שבטולם בטלים מון מעשה דבריס הללו המנויין כאן שהן תשיכות מזה : פרך ובאדון . מקומות הן : קולחי . קלחי כרוכין נדלין אם עלין שלהן וכרוב על מ"י היה גדול כאילן כדאמרינן בכתובות (דף קיא :) : הראוי לערלה ערלה . מותן שהן אילן וערלה נוהגת בהן מקדשין את פרוביהן משום ערלה: והראוי לבלאי הכרם. כגון חלפי תרדין וקולחי כרוב וכרוים שאינן אילן מקדשין ערוביהן בהיסור כלאי הכרם: את שדרכו לימנות שנינו . כמילתיה דר"מ : הניחא לר"ש בן לקיש . תיכא למוקמא לברייתא דלעיל דקתני כילה לא כמלה כר"מ : האי תנא . דלעיל : תנא . דאיירי נכי ליערת קציעות היא דאמר כל דבר שיש בו מנין אפילו במידי דרבנן כגון ליערת קציעות דאיירי בתרומת פירות דרבנן לא בטיל כדאמרת לקמיה : וב"ש . כילה מרפה : ליטרא קציעות . תמנים שנתייבשו כשהה וקלשן במקלוש והוא שם כלי העשוי לכך וחותכין בו מוקצי התמנים ואח"כ דורסין אותם בכלי עגול וזהו נדכקין יחד ונעשין כגביבה והוא נקרא עגולי דכילה וכשבאין למוכרן במריפה ומוכרן כמשקי' ליטרא : שדרסו על פי כלי . שעשו עגול שפי עושין העגולין : ואינו יודע באיזה עגול . אבל יודע שעל פיו הוא ולא כתוכו : רמ"א אליעזר ורבי יהושע כדבר זה ר"מ אומר אע"פ שאין לפירות תרומות בספק דמוקמינן התרומות על כל העגולין

מו ח מיי פ"ח מה' י"ט ה"כ סמג לאוין סה טוש"ע סי' תכב ס"ח ופי' תקיג ס"ח מה ב מיי פכ"ה מה' שבת הל' כג סמג לאוין סה טוש"ע סי' שי ספני' יו ג טוש"ע א"ח סי' תקיג סעיף ג יח ד מיי פ"ח מה' י"ט ה"כ סמג סה טוש"ע סה טוש"ע ס"ח סי' תקב ס"ח יט ה מיי שם ופעי"ו מהלכות מ"ט הלכה טו סמג לאוין סה טוש"ע י"ד סי' כב ס"ח כ ו מיי שם מה' י"ט הלכה ח. כא ז מיי שם טוש"ע י"ד סי' קי ס"ח

מסורת הש"ס

א [לקמן ד' .] שבת ד' מג בחכל לרב נחמן לא פריך דמוקמה תמידא וסוי כעין דתורמית תיקו' יבמיות ג [שבת לד : ומ"ו] ד [עשות וכן איתא במכילתי] ה [לקמן לט. יבמות סג : ב"מ נג .] ו [תוספ' ק .] זבחים ד' עב: ז ערלה פ"ב מ"ו יבמות דף פ"ג ח [ע"ז דף עד: ט [שם ערלה פ"ב מ"ג י [פלוגתא דר"מ וכ"י ליתא במשני' דתרומות ולכך עיקר הגי' דתניא וכן פיה בזבחים ב [זבחים ד' עג תרומו' פ"ל מ"ב תוספתא תרומות פ"ו] ך [ר"ש מבוא על זב ממבוא ל ע"ב דשלוש דתניא ליעיל : שדרסו על פי כלי . שעשו עגול שפי עושין העגולין : ואינו יודע באיזה עגול . אבל יודע שעל פיו הוא ולא כתוכו : רמ"א

רואין אותן כאילו הן פרידות. מס אין כאן מלה פומין על היתר שיהא כאן כדי להעלות פי המסור כמאן דאמר רואין כאילו ליכרות על גב הפומין סרודות מעל הפומין ומעורכות כשל שוליס ונמלאו כולם כשפך הדמוע ומלמדות התחתונות להעלות את ליכרת שעל הפה דהואיל ותרומת פירות דרכן מקילין בהעלאתה:

אומר אין רואין את העליונות כאילו הן פרידות והתחתונות מעלות את העליונות רבי יהושע אומר מ אם יש שם מאה פומין יעלו ואם לאו נ הפומין אסורין והשולים מותרין רבי יהודה אומר רבי אליעזר אומר אם יש שם מאה פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין והשולים מותרין ר' יהושע אומר אפילו יש שם שלש מאות פומין לא יעלו דרסה בענוד ואינו יודע באיזה ענוד דרסה דברי הכל יעלו דברי הכל היינו פלוגתייהו אמר ר"פ הכי קאמר ג דרסה בענוד ואינו יודע באיזה מקום ענוד דרסה אי לצפונה או לדרומה דברי הכל יעלו רב אשי אמר ד לעולם ספק יום טוב ספק חול הוי דבר שיש לו מתירין וכל דבר שיש לו מתירין אפי' בדרבנן לא במל ה ניא ב אחרים אומרים משום ר' אליעזר ביצה תאכל והאמה במאי עסקינן אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה פשיטא דהויא ואמה שריא אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים היא ואמה אסורה א"ר זירא תאכל אגב אמה היכי דמי אמר אביי כגון שלקחה סתם נשחטה הובררה דלאכילה עומדת לא נשחטה הובררה דלגדל ביצים עומדת ד' מרי אמר גוזמא קתני דתניא ג אחרים אומרי' משום רבי אליעזר ביצה תאכל היאואמה ואפרוח וקליפתו מאי קליפתו אילימא קליפה ממש קליפה בת אכילה היא אלא אפרוח בקליפתו עד כאן לא פליגי ד רבנן עליה דר"א בן יעקב אלא היכא דיצא לאויר העולם אבל היכא דלא יצא לאויר העולם לא פליגי אלא אפרוח וקליפתו גוזמא הכי נמי תאכל היא ואמה גוזמא אתמר ה שבת ויו"ט רב אמר הגולדה בזה אסורה בזה ור' יוחנן אמר גולדה בזה מותרת בזה ניא קסבר רב קדושה אחת היא ו ורבאמר רב הלכה כר' זקנים ואליבא דר' אליעזר ו דאמר שתי קדושות הן אלא הכא בהכנה דרבה קמיפלגי רב אית ליה הכנה דרבה ור' יוחנן לית ליה הכנה דרבה כתנאי גולדה בשבת תאכל ביו"ט ביו"ט תאכל בשבת ר' יהודה אומר משום רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת שב"ש אומרים תאכל וב"ה אומרים לא תאכל אושפיזכניה דרב אדא בר אהבה הוו לי' הנך ביצים מי"ט לשבת אתא לקמיה אמר ליה לאטווינהו האידנא וניכליגהו למחר א"ל מאי דעתיך רב ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן אמר ר' יוחנן לא קא שרי אלא הנועה למחר אבל ביומיה לא ח והתניא אחת ביצה שנולדה בשבת ואחת ביצה שנולדה ביו"ט אין מטלטלין אותה לא לכסות בה את הכלי ולא לסמוך בה כרעי המטה אושפיזכניה דרב פפא ואמרי לה ההוא גברא דאתא לקמיה דרב פפא הוי"ל הנך ביצים משבת ליו"ט אתא לקמיה א"ל מחו למיכליהו למחר א"ל זיל האידנא ותא למחר ט דרב לא מוקי אמורא עלויה מיומא טבא לחבריה משום שכרות כי אתא למחר א"ל איכו

ניא קסבר רב קדושה אחת הן. תימה ליתא דקסבר שתי קדושות הן מלה המסס הוי מנו דאתקלתי לכין המסות דשמח יום שבת הוא אתקלתי לכולי יומא דיום שני ויו"ל מלה מרי מנו משום יום שהוא לשמור דדוקא להכא מרינן הכי כגון כין המסות דתחילת ר"ח לו כין המסות דשבת שמח שבת היא ותימה דהא כסוכה (דף י) מרינן נויי סוכה מעטרין עד מולאי ר"ח התרון של חג שהוא יום תשיעי שהוא ספק יום שמיני ועיכ שמח משום דאתקלתי כין המסות דשמח יום שמיני הוא והיינו לשמור ויל דמוקמה מתחת מלוה שמיני כדמפרש שמח התם דילמא מתרמיא ליה סעודה ומכיל בגוה והתם מרינן שפיר לשמור לכל הכא מוקמה דמחתת

מיסור לא מרינן הכי:

אלא בהכנה דרבה קמיפלגי. ותימה דהא מרי"ב בל היכא דמתילדא המילדת מתמול נמדה לה ומ"ב כשחל ר"ח להיות בשבת והכילה נולדה בשבת היא נגמרת ביום שהוא חול ומ"ב מאי הכנה מיכא ויל דמ"ח כשנולדה בשבת הרי זו הכנה דגם בשבת לידה שייך הכנה ופויל דכיון דתם נולדה ביו"ט הרי זו מסורה תם נ' כשנולדה בשבת הרי היא מותרת בשבל מותה לידה דשבת מ"ב הוי שבת מכין ליו"ט:

רבי יהודה אומר משום ר' אליעזר

מדיין היא מחלוקת. ותע"ג דסירמתי לעיל דרבי יהודה ס"ל בלא נחלקו כ"ש וכ"ה בדבר זה מ"ח לא קשיא מהכא דהא דידיה והא דרבים:

זתנן

מסורת השס

א פסחים מ"ב ע"ב ולעיל גבי תלתן קמחר ר"ח כל שדרכו למנות לכשבי"ע ל"ל פא דידיה פא דרבים תוס' יבמות ב [תוספתא פ"ח] ג [תוספתא עדיות פ"ב] ד [לקמן ו :] ה [עילוכין ו :] ו עילוכין ד' [תוספתא פ"ח] ח לעיל ד' ג. שבת דף מג ט כריתות ד' ד' יח: [מס' סופרים פ"ח] י פ"ח גם את הכן רש"ל כ [נמי ל פ

כב ה כ ג מיי פי"ב מהל' תומות הלכה ו כג ד מיי פ"ח מהלכות י"ט הלכה כ סמג עשין קי"ח סי' תקיב ה עמ"ש ד' פי' קב סי' ה מיי כד ה סמג עשין קי"ח סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תקיב סעיף ה וסימן שכב סעיף ב כה ו מיי פ"א מהל' מילוכין הלכה ח סמג עשין קי"ח טוש"ע א"ח סי' תיו סעיף כ

מי מסלכות י"ט הלכה ז סמג לתוין סס עס טוש"ע א"ח סימן תקו סעיף ג בה ג מיי פכ"ו מסל' מ"ט הלכה כה סמג לתוין קמץ קוב"ח ר"ד סימן לב סעיף ג ת"ד פיי סס טפ"ח סס סעיף ו כמ ס מיי' פ"ב מהלכות י"ט הלכה יח טוש"ע ר"ד סימן קכ כנון כשהר ערות תין מכשלין וכן סעיף ד מעשה כס' ניד הנשה (לח. ושס) נכי הגה"ט ו ו מיי פ"ה מ"א מהלכות י"ט סכר מר כר רב תסי לשעריהו כתלתין לכתם כד סמג עלני דזיתא ל"ת לכוה תל תזלול לתוין סס טוש"ע א"ח סימן תקיב סעיף ס יא ו מיי פ"ג מהלכות קידוש החדש הלכה ז רב ת מיי סס ס"ה הלכה ס ו וע"ש מכ' י"ט הלכה כה דג ט מיימן פ"ח מהלכות י"ט הלכה כד סמג לתוין סס טוש"ע סס ד"ד ו מיי פ"ג מהלכות קידוש החודש הלכ' ס

מסורת הש"ס

א [לקמן ס]
ב שבת דף כט: פ"ב כט: פ"ב ג[ע"ר ס"ס פ"ב] דתכומות] ד תרומות פ"ס פ"ע ה ר"ס דף כב: ו ר"ס דף לג: ז [כמכנס דר"ס ניח'] ח [פ"ס מ"ט] ט מלא ר"ס ל ז פכי נמי סיכ: [ע"ש]

ותנן תין מכשלין תיסור לכתחילה. ותס"ג דמלתוריימת תד כתרי כמיל דהכי תנן כמסכת תרומות (פ"ה מ"ט) סלה על תרומה שנפלה לתוך ג' ומ' על חולין וחזרה ונפלה לתוכן סלה על חולין ורכה פליהן כשוגג מותר לקמן (דף ה:): הלכתא כוותיה דרב בהני תלת. תמר לעניו כיצה ו מכנת ויום ולקמיה כשני ימים פוכים על גליות נחלק להקל והשלישי כשני ימים פוכים על רוס השנה נחלק להחמיר: מן הדקל. שנשכרה כשכת: אסור להסיקן ביום. הסמוך לו: ואל תשיבני ביצה. שתמרתי כה גולדה כזה מותרת כזה להכל שייך למיסר שני: ומאי טעמא ביצה כיון דביומא. מי ליתו לתסירה משום דגולדה כשכת הוה חזיא לגומשה היה שים כ"ת נעמפין כן: ולא שרי ליה (מר) עד למחר מידע ידיע. כי שרית ליה למחר אתי למימר ביומייהו נמי שרי ואתמול משום שבת הוא דלא חזו להסקה: ב אמר רב סתנה ג עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביום טוב מרכה עליהן עצים מוכנים ומסיקן והא קא מהפך באפורא כיון דרובא דהיתרא גינהו כי קא מהפך בהיתרא קא מהפך והא קא מבטל איסורא לכתחילה ג ותנן ד ג אין מבטלין איסור לכתחלה ד הני מילי בדאורייתא אבל בדרבנן מבטלין ורב אשי דאמר כל דבר שיש לו מתירין אפי' בדרבנן לא בטיל מאי איכא למימר ה ה"ם היכא דאיתיה לאיסורא בעיניה הכא מקלא קלי איסורא אתמר שני ימים טובים של גליות רב אמר ו גולדה בזה מותרת בזה ורב אסי אמר גולדה בזה אסורה בזה לימא קא סבר רב אסי קדושה אחת היא והא רב אסי מבדיל מומא מבא לחבריה רב אסי ספוקי מספקא ליה ועביד הכא לחומרא והכא לחומרא אמר רבי זירא כוותיה דרב אסי מסתברא דהאידנא ידעינן בקביעא דירחא וקא עבדינן תרי יומי אמר אביי כוותיה דרב מסתברא ה דתנן ו בראשונה היו משיאין משיאות משקלקלו הכותים התקיגו שיהו שלוחין יוצאין ואלו בטלו כותים עבדינן חד יומא והיכא דמטו שלוחין עבדינן חד יומא והשתא דידעינן בקביעא דירחא מ"ט עבדינן תרי יומי משום דשלחו מתם ז הזהרו במנהג אבותיכם בידיכם זמנין דגזרי המלכות גזרה ואתי לאקלקולי אתמר שני ימים טובים של ראש השנה רב ושמואל דאמרי תרוייהו ח גולדה בזה אסורה בזה ט דתנן י בראשונה היו מקבלין ערות החדש כל היום יא (כולו) פעם אחת נשתהו העדים לבא

איכו השתא אשתלאי ואמרי לך רב ורבי יוחנן הלכה כר' יוחנן הא אמר רבא א הלכתא כוותי' דרב בהני תלת בין לקולא בין לחומרא אמר רבי יוחנן ט עצים שנשרו מן הדקל בשבת אסור להסיקן ביום טוב ואל תשיבני ביצה מ"ט ביצה משום דביומא נמי חזיא לגומעה ולא קא שרי ליה עד למחר מידע ידיע דבת יומא אסורה עצים דלא חזו ליומייהו אי שרי ליה למחר אתי למימר ביומייהו נמי שרי ואתמול משום שבת הוא דלא חזו להסקה ב אמר רב סתנה ג עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביום טוב מרכה עליהן עצים מוכנים ומסיקן והא קא מהפך באפורא כיון דרובא דהיתרא גינהו כי קא מהפך בהיתרא קא מהפך והא קא מבטל איסורא לכתחילה ג ותנן ד ג אין מבטלין איסור לכתחלה ד הני מילי בדאורייתא אבל בדרבנן מבטלין ורב אשי דאמר כל דבר שיש לו מתירין אפי' בדרבנן לא בטיל מאי איכא למימר ה ה"ם היכא דאיתיה לאיסורא בעיניה הכא מקלא קלי איסורא אתמר שני ימים טובים של גליות רב אמר ו גולדה בזה מותרת בזה ורב אסי אמר גולדה בזה אסורה בזה לימא קא סבר רב אסי קדושה אחת היא והא רב אסי מבדיל מומא מבא לחבריה רב אסי ספוקי מספקא ליה ועביד הכא לחומרא והכא לחומרא אמר רבי זירא כוותיה דרב אסי מסתברא דהאידנא ידעינן בקביעא דירחא וקא עבדינן תרי יומי אמר אביי כוותיה דרב מסתברא ה דתנן ו בראשונה היו משיאין משיאות משקלקלו הכותים התקיגו שיהו שלוחין יוצאין ואלו בטלו כותים עבדינן חד יומא והיכא דמטו שלוחין עבדינן חד יומא והשתא דידעינן בקביעא דירחא מ"ט עבדינן תרי יומי משום דשלחו מתם ז הזהרו במנהג אבותיכם בידיכם זמנין דגזרי המלכות גזרה ואתי לאקלקולי אתמר שני ימים טובים של ראש השנה רב ושמואל דאמרי תרוייהו ח גולדה בזה אסורה בזה ט דתנן י בראשונה היו מקבלין ערות החדש כל היום יא (כולו) פעם אחת נשתהו העדים לבא

ונתקלקלו

חכמים קבעום על כני גולה לפעותם לדורות מחמת ספק זה והסילוס עליהם כחומר יום תרוך: והא רב אסי מבדיל. ומכרך המבדיל כין קודש לחול דקסבר קיס לן בקביעא דירחא וי"ס שני חול גמור הוא ומשום מנהג אבותיהו שלא ידעו בקביעת החדש כמוהו ועשתום מספק מתליהן לתוכן מושין תותה: ספוקי מספקא ליה. תס חק חכמים הוא שהוסל על הגליות לדורות תפילו יהכו כהן חכמים יודעי הפתים יהיו פושין תותן שניס מ"ב הרי הוא מ"ס כיום תרוך תו תם עשתום מתליהן מספק ותד מיניהו חול ותמלן דקיס ליה בקביעא דירחא כפי מבדולי:כוותיה דרב אסי מסתברא. לתסור: קיס לן בקביעא דירחא. מ"ו תשכון שמחשבון תולדתו תנו למדיס תס גרתה כיום שלשים תס לתו: ועבדינן תרי יומי. שלמת תק קכוע הוא מתקנת תכמים של ישרתל תרחוקים לפעותן ותפילו כלא ספק הלכך כתד יומא תריכא שויגהו: דרב מסתברא. שתינו תק שלא מדתנת הספק החמירו פליהן הגליות: בראשונה. קודם שקלקלו הכותיים והשלו הס תשותות כיום שלא קבעו כו החודש כדי להמות לת ישרתל: משיאין משואות. כתו להפוותם תשלת העגן תן העיר (שיפטים כ) סימן תבשרה וכ"ה מפרש להו וכהן היו יודפין כל כני הגליות הקרוכים והרחוקים לת קביעת החודש ולא היו פושין אלא יום אחד כ"ת: שיהו שלוחים יוצאים. ועד מקום שיכול להגיע כתוך ל' יתים הס מודיעין יום אחד והשתר פושין ב' יתים: ואלו בטלו הכותיים. הדרינן ועבדינן תשותות כרתש ההרים וידעו הכל: ועבדי חד יומא. כלל דוכתי והתידנא נמי היכא דתשו שלוחין קודם י"ם שכדי חד יומא ש"ם לת קבעום עליהם כתקנה לדורות: דגזרי המלכות נזירה. שלת יתשפקו כתורה ויעתכת סוד העיבור תכם ותעכדו נמי חד יומא ותתי לקלקולי תעשות תסר שלת ותלת תסר ותתלכו תתן כספת: אסירה בזה. שהס ודאי חוק קבוע להיות כיום תרוך תדרכן שתתחילה לת מתחת ספק התחילו לפעותן: כל היום. יום שלשים של תלול ותכערב היו פשורין כתלתה שתל יתקדש החודש תלת ותלת ותלת ות

ונתקלקלו הלוים בשיר. תמיד של בין הערבים שתמרו בו שיר של מוסף פסיו סכורים שלא יכלו עוד והיום חול וכשכלו נמלא שהוא קדש וכשל שחר מן מצות דכתמיד של שחר תפילו הוקדם קודם הקרבתו שיר של חול היו אומרים לפי שכרוב הטעים בין הפרקים ומתמרים לבא כ"כ: עד המנחה. עד הקרבת תמיד של בין הערבים אבל לאחר מכאן אותו היום הרי הוא מעומר ומוזין מיום המחרת ליום הכיפורי וסוכות ושם כלו עדיס מהמנחה ולמעלה אף עדים שאין מוזין להעודות מהיום לא פלוגין בית בהלי שלשים שלא נומרין אותו כליכורו כשאר הוחרו עד המנחה תמלאכה כן נוהגין וגו' אותו בקדושתו שלמה תחלת פשייה שני ימים לרמם הנחה תפילו בכית דין היה ולא מספק מכרי ולתי שיום טוב לאחר ואע"פ כן תקנו לעשותו שתם מיכה חק חכמים ומשותן היה לעשותן בכלו עדים לאחר המנחה והרחוקים יש עליהם לעשותן בכל שנה שתא יכלו עדים לאחר המנחה אחרי קדושתו תחת ואין כאן לומר מתם נפשך תד מיבייהו חול דשתא אין כאן חול שלא שניהם קדש: אמר רבה. גרס: מתקנת רבן יוחנן בן זכאי. שהחיר הדבר ליושבו לקבל עדותן כל היום אלקדש היום נמלא שאין בית דין מוזין אע"פ שיש ימים והרחוקים העושים שני ימים שלא מספק שאין יודעין שם נקדש היום שלשים שם כשלשים ומ' ואחרי הן כשאר יום טוב של גליות וכילה שנולדה בזה מותרת בזה מתה נפשך אחד מיבייהו חול: ולרב ושמואל קשיא מתניתין. דקתני יחיד הדבר ליושבו: הא לן והא להו. לבני מ"י שעושין יום אחד מותרת אבל לדידן בני גולה שאורה שאחרי עדיין אנו עושין שני ימים יעודנו כשתחילה אפני אותה תקנה דאמוה לא אפני ספק הלכך הואיל ולא פסקה מלכלנו אעפ"כ אנו נוהגין אין להקל ולומר אין מנהגנו זה אפני תקנה דאמוה אלא אפני הספק וכלה מותרת הא לא אחרין דכיון דלא פסקה לוחה תקנה ואנלנו שנה אחת לעשות יום אחד עדיין כאיסורינו דאמדנו אהיותם כיום אחריו: הוי דבר שבמנין. כילה זו נאמרת בקבון חכמים שתמנו ונמרו לעשותן כ' ימים קדושה אחת אם לא כאו עדים לפני מנחה ובא שעושין שני ימים אחמת כן עשו שמא לא באו עדים לכי"ד

ודם המנחה: צריך מנין אחר. שימנו לך ויתריהו ונקמן פרכינן גילה מי שיתפרש כמנין והלא לא נמנו אלא על קבלת עדות וכהחזקה אזר כו ר' יוחנן והתירו: מנא אמינא לה. דכל דבר הנאמר במנין צריך מנין אחר להתירו ואע"ג דלא פירש דבר שאתה יכול להורות בו היתר ולומר אין תקנת מנין הרחשון עומדת כי הכא אחרי הכי אחור צד שיתירוהו בפירוש בקבון חכמים: לך אמור להם. לקמן מפרש לה היכי ליף: ואומר בשיר דצריך מנין אחר להתירו: כרם רבעי. שאמרה תורה קודש הלולים (ויקרא יט) ונאמרינן קדש קדש מאחר שני דכתיב כיה קדש יכל אחר המרן אזרע המרן מפרי הכן וגו' (שם כו) שצריך להעלות הפירות לירושלים או לפדותן ולהעלות הדמים לירושלים ותקנו חכמים שהלך יום אחד לכל לד שלא יפדיהו אלא הפירות עלמן יעלה ויאכלם שם כלאפרש לקמן כדי לשמר שוקי ירושלים בפירות: במזרח לוד. היינו בין לוד לירושלים בתוך מהלך יום להא אחרין לוד בתוך מהלך יום מן המערב שאלא מזרחה בין לוד לירושלים בכילד מבדכין (לקמן נה.) יש פלוגתא חד אחי נפש רבעי ואד אחי כרם רבעי: להפקירו

ונתקלקלו הלוים בשיר דתניא שלא יהו מכבלים את הערים אלא עד המנחה [ו] ואם באו ערים מן המנחה ולמעלה נוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש אמר רבה מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה מותרת [א] דתנן [ב] משהרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שידו מקבלין עדות החדש כל היום אמר ליה אביי והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ביצה אסורה אמר ליה אמינא לך אנא רבן יוחנן בן זכאי ואת אמרת לי רב ושמואל ולרב ושמואל קשיא מתניי' לא קשיא [ב] הא לן והא להו ורב יוסף אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה מ"ט הוי דבר שבמנין [ג ג] וכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו אמר רב יוסף מנא אמינא לה דכתיב (דברים ה) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם ואומר (שמות יט) במשוך היובל המה יעלו בהר (ו' ונניא) [ד] כרם רבעי היה עולה לירושלים מהלך יום אחד לכל צד וזו היא תחומה (ו' עלת) מן (ו' הצפון) ועקרבא מן (ח הדרום) לוד מן המערב וירדן מן המזרח ואמר עולא ואיתימא רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מה טעם כדי לעמר שוקי ירושלים בפירות ותניא [ה] כרם רבעי היה לו [ו] ר"א במזרח לוד בצד כפר מבי ובקש

ואמתני כסבור תקנת רבן יוחנן בן זכאי אלא מיהו אפילו אין מיכן אלא יום אחד אפילו הכי מיבעי ליה דאמר מנין אחר ואין מיכן אלא יום אחד אפילו הכי מיבעי ליה דאמר מנין אחר דאי אמרת בשלמא מנין אחר אתא לאשמועינן דאפילו יום אחד אלא אי אמרת

ובקש ר"ח להפקירו לעניים. ותי"ת מי קסבר קדושה דמשומה קדשה לעסמה ולא קדשה לעתיד לבא מ"ל מה הרויחו עניים בזה הא היו לריכין לפדותו קודם מכילה שהרי לא היה חומה לירושלים ולא היה יכולין לאכלו בשום מקום רק לפדותו קודם מכילה ור"ל לפרש"י ניחא דפי' קדושה דמשומה מליבא דר"ח קדשה לעתיד לבא מ"ב יכולין עניים להכיא פירות לירושלים ולאכלן שם בלא פדיה מ"ב לפי' ס"ל לא קדשה לעתיד לבא מ"מ היו מרויחין העניים דהא הקדש שוה מנה אחללו על פיה פרוסה מחולל ופי' לכתחילה בזמן הזה כדאי' בערכין (ד' כט.) ה: מבדי כתיב נס הגפן והבקר אל ירעו וגו'. פי' מבדי כתיב אל מול הר ההוא דמשמע כ"ז שהוא בהווייתו בקדוש' שבכיבה שרי עלייו דוק' אסור אבל נסתלקה שכיבה מותר ו מ"ב במשוך היובל למה לי ות"ת והא אל מול הר ההוא בלוחות אחרונות כתיב וכמשוך היובל נמי קודם לכן, בלוחות ראשונות ומי לא במשוך היובל לא משמע קריאתה בלוחות הראשונות ופי' בקונטי' שלא נסתלקה שכיבה ממנו מיום שהוקש המשכן ועד בעשרים כתייר בשנה השנית שנאלה הענן ות"ב שריותא דמשוך היובל לא הוה עד שנה כ' ומ"ו נאמר בבר אל מול הר ההוא דמשמע מיהא שריותא כדפרי' כך שיטת הקונט' ודוחק הוא דהא במשוך היובל משמע שנה כו כיום דמתן תורה הותרו לעלות בשיעור היובל שלא היו קולות רק בלוחות הראשונות בסיון ות"ב ליכא למימר שריותא דמשוך היובל לא היה עד השנה שניה ועוד כיון דמהוה משמע יותר בהדיא כדפריש"י ת"ב מנין אחר להתירו מידי דהוה מחרונות לאחר הזמן כדפרי' לעיל לכן כ"ל ר"ח ת"ם במשוך היובל וכו' למה לי והלא כלאו הכי יש להתיר מסברא דהא לא אסר להם לעלות אלא משום שכיבה ות"ב ממילא משתרין משנסתלקה השכיבה והא דקאמר מבדי כו' והו שלא תאמר במשוך היובל מתי לשתרי כשיפסקו הקולות תע"ב שלא נסתלקה שכיבה עדיין ומהי התירא לא הוה שמעינן ממילא מסברא והשתא לא תפשוט מידי הא לא אסר לומר דמבדי כתי' נס הגפן והבקר אל ירעו בלוחות האחרונות תע"ם שלא היה שם קולות ומשמע ר"ה נמי כדכרות הראשונות שנאמרו כל זמן שלכיכה בהר אפילו כשיפסקו הקולות כמו בלוחות ת"ב במשוך היובל לא כת להתיר (שלא) שכיבה בהר (משנסתלקה) מסברא אלא ש"מ שריך מנין ממילא משנסתלקה שכיבה והאי התירא שמעינן ממילא מסברא אלא ש"מ שריך מנין אחר להתירו: מי לא תנא עלמו תקן לקבל שנות החלם כל היום ופי' הקונט' הני מילי לענין שמונין המועדות מיום הרחמון ואפילו כאו לאחר המנחה אבל מלעשות יום שני קדש לא נאמרה תקנה רחמון מחמה ואילך דמשמע לענין מועדים לחוד הא לענין י"מ הוי יום ב' נמי קדום ות"ב תהיו הכילה אסורה ואיתמ' דין שהתקין שיהא מקבלין כל היום ת"ב כשהיו עומדין שני ימים הסמ"ק ואפי קדושת ניהו וכילה מותרת לכך נראלה כפי' ר"ח דנראה מי לא תנא עלמו לא כאו כו' ומ"מ קשה דכיון שלא כאו ת"ב היו שני ימים מסמ"ק ות"ב שתי קדושות ניהו וכילה מותרת ור"ל דה"ם שאם לא כאו עדיים עד סמוך לחשכה ומיד החשיך ולא היה שהות ביום לקבל עדותם אע"פ היו יכולין לעשות משם מלאכה ולא היו עומדין עלמה דקדושה אחת ניהו מקבלין עדותן כל היום הייגו היכא דבאו עדיים כיום או קודם המנחה או לאחר מיד והשתא דאתית להכי מיון למחוק נירסת הספרים שם כאו עדי' וכו' ואע"פ שם לייכשזפרש"י ודקשיא לך מ"ט לית הך סברא ה"מ מי לא תנא רי"ן זכאי וכו' כגון קודם תורבן דהוה קדושת שמה ופ"ב נמי לאחר תורבן שני ימים

להפקירו לעניים. שילקמוהו הם ויפלוהו לירושלים ויאכלוהו שם שהיא עליו לעורה להעלות שם הפירות: כבר נמנו עליך חבריך והתירו. לפדותו ולהעלות דמיו ומ"ב דלאחר תורבן הוה קסבר קדושה דמשומה קדשה לעסמה ולעתיד לבא ולריך להעלות הפירות לתוכה ה"ם: מעמא דנמנו הא לא נמנו לא. ומ"ב דממילא ליתא לתקנת קמייתא דהא כדי לעשר פוקי ירושלים הוא דהוה וכיון דאחרכה מה לנו לעברה לעורך לאחרים ומ"ם לריך מנין: מאי ואומר. כלו' כיון דמי למדין מן המקרא הרחמון ולמה נאמרו שניה: ה"ק. כך למד מן הרחמון מבדי כתיב היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה ומחילה לימתינו אל תגשו אל אשה ומחילה לימתינו בחמשים ליתר ג' ימים שקבלו את התורה למה לי למהדר ולמיתני להו רשות לעזב להחליפם דהיינו חמשים: ש"מ. הואיל וקודמת כריך הוא אסר כאן למעריית הוא נופיה בהדיא וה"ם לכל דבר שבמנין: וכי תימא. כלומר וקרא דמשוך היובל דילף חנא מיניה להכי הדר ניה וליף מהתם דהכי קאמר לך וכ"ת דהתי שוכו לכם לאו למאי דמשמע דהא ממילא משתרי אלא לעזותן לעזב כמלות המלך ע"כ אלא לגרוע עיות נשותיהן: ת"ש. מהכא במשוך היובל שמשוך בהסתלק שכיבה מן ההר וילריך התוקע את קולו כמנהג התוקע בתחרו לעזו לאחר במשוך היובל שמשוך התוקע מלתקוע וכי מפ' לה בפוכיו' במשוך היובל בפסוק היובל: מבדי כתיב. בלוחות האחרונות ואיכ לא ישלה עמך וגו' (שמות לד) מפישה דקרא יליף אל מול ההר ההוא אל תגש בהויית קדושתו שהשכיבה עליו אסור אבל נסתלקה שכיבה מותר אפי' ממילא למ"ל ליה למדכתי' שריותא בהדיא בלוחות הראשונות ולמימר שלא נסתלקה שכיבה ממנו מיום מתן תורה עד אחד במודש שהוקש המשכן ועד כאן כלילה הענן והיה לו ללמוד היתר בשמסתלק אבל אל ההר ההוא ובפ' תבית (כא:) נמי מהכא קרא ילפינן דתניא ר' יוסי אומר לא מקומו של אדם מכבדו אלא שכינה שהיה בהר סיני ה"ם הנשוא בהר והבקר אל ירעו וגו' שנסתלקה שכינה ממרה תורה במשוך היובל המה יעלו בהר הלך למה לי לכתוב בהדיא המה יעלו ולא משתרי ממילא מדקאמ' להר ההוא ש"מ שריך מנין אחר להתירו כו': ה"ם בדאוריית. כלומר אלא מפי הגבורה הוא דאמרינן לעמוד היתר מפיו אבל בתנין דרבנן ל"ב שריותא בהדיא אלא מכלל: ת"ש כרם רבעי. דהא דהוא להעלות פירות עלמן כהלך יום דרבנן הוא וקא בעי מנין ו מ"ב דהיכא למשרי מכלל: וכ"ת ביצה נמי וכו'. השתא הדר רב יוסף לאסוקי מלחא דת' לף מתקי' ריב"ז ואילך היא אסור: ביצה במנין אחר. כלומר הוכרה כמנין הרחמון לאסור: מהרה יבנה בית המקדש. ותאחר תקנה ר' אלא לקבל עדות אלא עד המנחה: מסורה לבית דין. לין נזקקין להם אלא ב"ד והם יודעין שעמו של דבר ולא יפשו: לכל מסורה. ליל הכל היא כתה ואין הכל כאין ניכאל ומוכיכן על מלהנגן: מי לא מידה כו'. מ"ב. דתקן לקבל עדות החדש כל היום להיות מוכן למועדות מהרחמון ואפ"ה לא עדיף לאחר המנחה מכל מלאכות וי"ם שכילה נאקרה תקנה הר' ממקומה:

תמר

אמר רבא מת ביום ראשון כו'. מת המוסיף לקבור מס יום רחמנן מת וכו': משא"כ בביצה. לפנין ביצה לא הקלו כיום אע"ג דר"ה נולדה בזה גליות דמילי ר"ה נולדה בזה מסורה בזה: אף בביצה. נולדה בזה מותרת בזה: דמאי דעתיך. לתפרה בשני לרחוקים מכאן: דילמא מעברי לי' לאלול. כתקנה הרמצוי למחר מיום שני ולעשות שני ימים כנון שלא כלו מד יום שלשים ואחד: מיתות עזרא ואילך וכו'. ואע"פ שתקנו לא תירא שכלו עדיים מן המנחה ולמעלה מון מתותי הפעם ועדיין לא נתקנה מת דנקע מיחות עזרא משום דכיחיו עכרוהו דכתי' בעזרא (נחמיה ח) ויכוש הכנים וכרגלם הפנה משתפיו: לא אמרן. דיתעסקו בו ישראל: אלא דאשתהי. ומתירה שלא יסריח: אמא. הלם היו מניחין על מטת מת לכבודו: דאיכא חברי. לומה רשעה שהיו כימי פרסיים וכופין את ישראל לעשות מלאכתן וכיים היו נדחין מהן ע"י שהומרי לסס ע"ש הוא ולם יראו לותם מקברין מתיהם יכיפו לותם למלאכה ולהי נלימא דהמרי לעול היו צורך המת שהרי יש לו תכריכין מחריס כל כרכו שמס צריך לו מאי לפילו דקאמר הא לחמרי כיים שני יתעסקו כו ישראל ועסק זה מניכת קברו ותחוך תכריכין הלכך על כרחך נגלימא שהיו צריך לו מיירי דומיא דמסת הדרו למנחייה וקמ"ל דמע"ג דהמרחם שלא צריך הוה שלא משום כבודו מוסיפין לו יותר מדאי מותר לעשות לו כיון דלנבי מת כחול שויה רבנן: הזייה. רגיעת לרב אבי דהוה עציב: ה"ג לחמי עציב מר: א"ל דלא איתיבי ערובי תבשילין. לח הוצרכתי כלומר לח הכנתי לי ערובי תבשילין לשבת ולכבל מי"ם לשבת דתנן לקמן (דף מו:) עושה אדם תבשיל מיערב י"ט לשס עירוב: האידנא. כי"ם דרחמנן והוא חמיני כשבת ועל תנאי הוא לומר שס היום הוא חול ולמחר קדש יהא עירוב ושס היום קדש ולמחר חול מיני לריך לכך: מי אמר. והרי שס כיום שרוך ואסיכם קדש: א"ל רב מרדכי. לרגיעת מנהרדעי לח תותכיה למר בפירוש שמיע לי מיניה דלח שבר לנהרדעי רב מרדכי תלמידו של רב שני היה כדאמרינן בסומה (דף מו:) עבי לויה לרבו עד פרסה רב מרדכי אלויה לרב אבי כו': הואיל ומתיר עצמו. כלידתו להיות נשחט מה שלח היה לפני לידתו לף מוקלה התיר לת עלמו כלידתו דמנו דאתקן להה אתקן להה: לעגל שנולדה בי"ט. דתניא לקמן שמותר כו ביום לזבחי הכל: מוכן אגב אמו. כשוהו בתוך מניה שס נשחטה שס היה נאכל: המרפה. כגה שסר שס נמלא בתוכה דשובר ירך אמו היא הואיל בשחיטת אמו אתה בא לאכלו וכי ע"ג נולד כיו"ט מן המרפה ליכא למימר הואיל ומוכן לגב אמו ולפילו הכי בשחיטת עלמו מיותר לשחטו ולאכלו שלא משכחן מלן לחשוט: לבלבים. דכיון שהממות היתה אמו עומדת לכך בכל תפרות שבקליפה היו עומד לאכילת כלבים ולף לא היה רלוי היולך גולד הוא:

מוכן

להה אמו מריפה והוא מותר ותימא והא מוכן הוא דתמרינן בחולין (דף פה.) דכן פקועה ניתר בתרבעה סימנין בשחיטת אמו לו בדיעבד ותי"ב יצול להשיש ידו במפי אמו וישחטנו ויהיה מוכן כהאי גוונא ול"ל דקאמר נמרא אליבא דרבי חוספיא דקאמר לעיל אהה ח שם ניתר בן פקיעה בתרבעה סימנין מ"ט ל"ל הואיל ולכתחלה אין לו לשחטו כי האי גוונא סימנו יכול לרחוש מידי דהוה תשוחט בלילה ט דאסור לכתחילה לא אקרי מוכן ופ"ל דאתא מיירי דאירע שכלו לו סדעיו והכא מיירי בלא כלו לו סדעיו ואפ"ג לא הוי מוכן הואיל וכיון השמות לא אקרי מוכן

המשך

א אמר רבא מת ביום טוב ראשון יתעסקו בו עממים ב מת בי"ט שני יתעסקו בו ישראל ואפי' בשני של ראש השנה מה שאין כן בביצה נהרדעי אמרי אף בביצה דמה דעתיך דילמא מעברי ליה לאלול הא אמר רב חננא בר כהנא אמר רב ג מיתות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר אמר מר זוטרא לא אמרן אלא דאשתהי אבל לא אשתהי משהינן ליה רב אשי אמר ג אף ע"ג דלא אשתהי נמי לא משהינן ליה מ"ט יום טוב שני לגבי מת כחול שויוה רבנן ד אפילו ג לסיגז ליה גלימא ולמיגז ליה אמא אמר רבינא והאידנא דאיכא חברי רבינא הוה יתיב קמיה דרב (ד אסי) בשני ימים טובים של ראש השנה חזייה דהוה עציב א"ל אמאי עציב מר א"ל דלא אותיבי ערובי תבשילין א"ל ולותיב מר האידנא מי לא ה אמר רבא ו מניח אדם ערובי תבשילין מ"ט לחבירו ומתנה א"ל ז אימר דאמר רבא בשני ימים טובים של ראש השנה מי אמר והא אמרי נהרדעי אף ביצ' טותרת א"ל רב מרדכי בפירוש אמר לי מר דלא סבר להא דנהרדעי אתמר אפרוח שנולד ביו"ט רב אמר אסור ושמואל ואיתימא רבי יוחנן אמר מותר רב אמר אסור מוקצה הוא ושמואל ואיתימא רבי יוחנן אמר מותר הואיל ומתיר עצמו בשחיטה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב וכי מה בין זה לעגל שנולד ביום טוב אמר ליה הואיל ומוכן אגב אמו בשחיטה ומה בין זה לעגל שנולד מן המרפה שתיק רב אמר רבה ואיתימא רב יוסף ט"ו שתיק רב לימא להו הואיל ומוכן אגב אמו לכלבים

א"ל אבי

השתא

מיתות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר. ומ"ת והתמרינן בפירוקין (דף לט. ושם) דרבי יוסי מוסר הבילה שנולדה [בראשון כיום] השני ומ"ב היכי פלינן נהרדעי אר' יוסי ור"ל דלר' יוסי מוסר אי מיתרמי ונהרדעי ממרי דלא מתרמי: יום טוב שני לגבי מת כחול שויו' רבנן לפילו למינז ליה גלימא ואפי' למינז ליה אמא. ותימא דכתוב קמן (דף ח: ושם) תמרינן מן הופרין כוכין בתוב והכא משמע דאין זו מלאכה וי"ל כפי' ר"ח דפירש שהיו רגילין לחפור הרבה כיחד כדי שיהיו מזומנות בשביכול מתיס ועל זה קאמרי' דאין הופרין בתוב לצורך אמר התוב: והאידנא דאיכא חברי מיירי. פי' שכופין ליעראל לעשות מלאכה ובשהות יו"ט מניחין אותם ואם היו רוצין שיקברו מתיהם יכופו אותם לעשות מלאכה ובשהות בזמן הזה שאין חברי מוסר ואין לומר שצריך מנין אחר להתירו דכיון דזה הטעם משום חשש ובשרה החשש עבר הטעם וה"נ אמרי' נבי מיס מנולין דאסורין שמא נחש שתה מהן ושכניו שאין נחשים מלויין כיניהו אלא שותין מהן לפילו לכתחלה ע"פ שהוא דבר שבמנין ומ"ש ר"ת היה מוסר ומעשה היה במלחין שמת מדס אחד בי"ם שני ורלו להתעסק בו לקברו ונמר כהן ר"ת ושלח להם כני בשכר מינקבי תורה ואתם כני תורה כדאיתא בשבת (דף קלם: ושם) שלא לקבור מת בי"ם שני משום דלמו כני תורה ניהו ואתי לזלזולי ביה אבל הרי"ף אמר דאין זה המיון דהא לענין הרבה דברי' משכחת דאין כני תורה כדאיתא ביבמות (מו. ושם) חזקיה דקאי אכלי תורמוס דשלקי שכו"ם ואסר להם ופרכינן והא נאכל כמו שהוא אי וכל שהוא נאכל כמו שהוא אי מיקנו משום בשולי עכו"ם ומשני שלא היו בני תורה ואתו אין אנו מוסמכין בדבר זה דקי"ל דכל שהוא נאכל כמו שהוא אי אין בו משום בשולי עכו"ם והרי"ף יפילל אומר דלא דמי דשאני הכא דבשעת הוא אוכל בביתו ולא חוששין שלא אבל לקבור מתיס כפרהסיא חוששין שלא ואין נכון לפתיר ושוב אמר ר"ת דבזמן הזה נמי יש יהודים שהם משובדים לצר לעשות מלאכה כגון לקבל המס ולהתעסק בצרכיהם הילכך אס ירחו שיתעסקו לעשותמלאכה כמת יכופו אותם לעשות

מלאכת לצר: אפרוח שנולד כי"ט וכו'. כ"ה לתתרמי שנסתתו מיניו היום דאי לא נפתתו מיניו קי"ל דאפילו בחול מסור:

הואיל ומתיר עלמו בשחיטה. פירש רש"י מתיר עלמו כלידתו להיות נשחט אבל קודס לידתו היה מסור וכיון דאתקן לשחיטה אתקן נמי לענין מוקלה ותימא למה לה לשמואל ורב יוחנן הך שמעתא תיפוק לי' משום דלית להו מוקלה כדאמרינן פרק מי שהמציא (דף קנו:) דשמואל ורבי יוחנן דרבי יוחנן סבירא להו וי"ל דהכא קאמר פעמא אפי' לרבי יהודה דלית ליה מוקלה שרי מהאי טעמא ולכך לריך האי טעמא נמי לישטריך אפי' לרבי שמעון דלית ליה מוקלה דמודה בהאי מוקלה דהכא דהוי כגרוגרות ומוקין והכי מוכח ז בשבת: וכבי מה בין זה לעגל שנולדה מן המריפה. דהתם לא מצי למימר הואיל ומוכן אגב אמו דהא מוכן ומוקלה הוא דאי לא מוקלה הוה מוכן ומוקלה לא הוי מוכן ומ"ש מעגל שנולדה מן המרפה דהתם מוקלה הוא דהא לא מלי למימר הואיל ומוכן אגב אמו דהא מוכן הוא דאי לא מוכן הוה מוקלה ומ"ש מביצה דהתם מוקלה הוא דהא מוכן הוא דאי לא מוכן הוה מוקלה ומ"ש מביצה דהתם מוקלה הוא דהא מוכן הוא דאי לא מוכן הוה מוקלה

המשך

מסורת השי"ם

א שבת דף קל"ט: לקמן דף כב: ב לקמן דף כב: ל"ה דף יט: ג [למיגד פי' לתחוך וי"ל לתעזר עריך] ד [אבי כ"ל וכ"ל כ"י וכרי"ף ה [לקמן ד"ח ודף כב.] ו [עי' תוס' כ"ב סב ד"ה ומודע] ז [דף מה.] ח [דף פה.] ט [תוען יב.]

ה ח מיי' פ"ו מהל' יו"ט הל' כ"ג סמג לאוין עם עוש"ע ת"ח סימן תצ סעיף כ וסימן תקכו סעיף ג ד ט ג ד מיי' שם טש"ע שם סעיף ה וסעיף ד מא ה ו מיי' פ"ו מהל' יו"ט הלכה י"ח ויב סמג לאוין עם עוש"ע ת"ח סימן תקכו סעיף כב מב ז מיי' פ"ב מהל' עו"ש ט"ו סי' ב טש"ע ת"ח סעיף ג [וסימן עם סעיף ג]

השתא מוכן לאדם לא הוי מוכן לכהמה דתנן מחתכין וכו' ר"י כו' לפי שאינו מוכן. ותימה היכי הוי מוכן לאדם מדרבנן לא הוי מוכן לאדם דכיון דהמטות לא מצי שהא ליה דשמא הוא שבת והיכא מוכח מהכא דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים ס"ב נראה להרב"י דגרס מס לא היתה נבלה מערב יו"ט ולא נראה דהא בהדיא אמרינן לעיל דנכרי שבת מתני' דקאמר ט נגי שבת דשתה לן תנא כר"ש וכו' ומיהו הך מסנה וי"ל דשפיר מיירי בשבת ומיהו מן היתור דלא לא מצמעי כי מס נגי שבת ליתני רבי יהודה תומר מס לא היתה נבלה מע"ש מסורה ותו לא והייתי יודע דמסורה משום מוקלה ומתני' הי' צריך למתני לפי שאינו מן המוכן מס הינו ענין לשבת דהא שמעי' ליה תנהו ענין לי"ט ואע"ג מסור ומע"ג דהוה מוכן לאדם כיון המטות משום דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים ותימה הא דתנן בשבת (דף מכ: ושם) אין נותנין כלי תחת הגר בשבת לקבל בו שמוקם נתנו מבעו"י מותר ואין נאותין היטנו לפי שהינו מן המוכן והתם מאי דרשינן מן הייתור ול"ש לרבות יו"ט ורבות נמי מרבינן מן הייתור תע"ש שבשה הגר בכר מאור מחרי כן לפי שהינו מן המוכן והר' יעקב מקורביל תירץ דשפיר מיירי דווקא לענין שבת ותע"ש כן מוכח שפיר דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים מאי ס"ד מוכן לאדם הוי מוכן לכלבים מ"ש כשהשיכוקדם היום תע"ג דנשתלקה השנה לאדם שהינה רלויה לאדם עכשיו מ"מ היתה מוכנת לכלבים מבעו"י וכיון שהיתה מוכנת להם השנה לא נשתלקה בקדום היום: מוכן לכלבים הוי מוכן לאדם. דשתיהם לאינים מכל מילי דחזי ליה וקשה דמ"ש מפרוח נמי יהא מותר שמוכן לכלבים וי"ל דכשיגן מוכן ועומד וזה אינו עומד לכלבים:

ענן שנולד ביו"ט מותר. ותימה מ"ט הוי מסור משום גולד כמו ביצה וי"ל דהא דאמר דשיך למיסר גולד היינו דווקא כדאר מאכל דומי' דפיר' הגוסרין ומשקין שזבו מכל נשלי מיים לא: ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב. וקשה דהא אמרינן בשבועות (פ"ח מ"ח) כיצה נבילה כל י' שכמוה נאכרת נאכרת בשוק ב"ש מתירין וב"ה מוסרין והכא היכי מוחר לאכלן בחלב וי"ל דשאני מסוס דבשר שוף בחלב מדרבנן ואפי' ב"ה מודו וקשה לאמרי' בפירוקין (דף ס"ב: ושם) אפי' ביעתא בכותחא לא לשרי מיעת כמקום שמי קמ"ל פשיעת והתיכה כשמוך דבי יעקב דאסר וי"ל דב"ש מודי דביצים כ נמורות מותרות לאכלן בחלב ושעתא דב"ה דאסרי ביצה בנבילה היינו משום דגזרינן אטו ביצת מריפה דאתמרינן בשבועות ומודים בביצת מריפה שהיא אסורה מפני שהוא נדילה בתיסור ל: וכי' תימה קמ"ל בבריימא מאי דלא אמעי' במשנה. פירש רש"י ונילה לנו רבי הושע ולא סתם לן במשנה הכי דהבריימא משובשת דרבי לא שנאה רבי חייא מניין ליה ותימה מ"ש מאי פריך הא נולדה אסורה לא ב"ש ולא ב"ה כיון ואמאי דחיק נפשיה לאוקומה מניכא דתנאי הושע ומשובשת היא על כן צריך לפרש הכי וב"ת קמ"ל בבריימא מאי דלא אמעי' במתני' כלומר מאי שמיר במתני' קתני בבריימא דאי לא תנא לא אמעי' מתני' הייתי אומר שמתירין ב"ש דוקא כשנולדה מבע אמה ה"ה ביצה גמורה: מודים דאסר ופריך תניא לאדרבה נולדה מסורה יותר מבשני אמה ואתיא נמי בב"ה ב"ש לא בב"ש ולא בב"ה. ומינו יכול לפרש דקתני בבריימא מה שמיר במתני' דהא ס"ד שבשעו שנולדה מסורה מבשני אמה

מוכן לאדם לא הוי מוכן לבהמה. לפי שאינו מוכן: לפי שלא נתפתחו עיניו. ולפי שהוא מוכן לאכילת אדם לא הוי מוכן לבהמה: מחתכין את הדלועין לפני הבהמה. לפי שאינו מוכן לאדם: ואת הגבלה לפני הכלבים. לפי שאינו מוכן לאדם: רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת מסורה. לפי שאינה מן המוכן מוכן לכלבים הוי מוכן לאדם: אמר ליה אין מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים. דמאי דחזי ליה לאינש לא שדי ליה לכלבים. מוכן לכלבים הוי מוכן לאדם. דדעתיה דאינש אכל מידי דחזי ליה תניא כוותיה. דרב תניא כוותיה דשמואל. ואיתימא רבי יוחנן תניא כוותיה דרב: עגל שנולד ביום טוב מותר. אפרוח שנולד ביום טוב אסור. ומה הפרש בין זה לזה. זה מוכן אגב אמו בשחיטה וזה אינו מוכן אגב אמו. תניא כוותיה דשמואל. ואיתימא ר' יוחנן: עגל שנולד ביום טוב מותר. ואפרוח שנולד ביום טוב מותר. מאי מעמא. זה מוכן אגב אמו וזה מתיר עצמו בשחיטה. ת"ר אפרוח שנולד ביום טוב אסור. רבי אליעזר בן יעקב אומר [נ] אף בחול אסור. לפי שלא נתפתחו עיניו כמאן. אזלא הא דתניא (ויקרא י"א) לכל השרץ השורץ על הארץ לרבות אפרוחי. שלא נתפתחו עיניהם כמאן. כרבי אליעזר בן יעקב אמר רב הונא אמר רב. ביצה אם יציאתה נגמרה מאי אם יציאתה נגמרה אילימא עם יציאתה נגמרה ומיתרת לאכלה בחלב הא במעי אמה אסורה לאכל בחלב והתניא: השחיט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורו. מותרות לאכלן בחלב אלא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה ביום טוב הא במעי אמה אסור. לאכלה ביום טוב והא תניא ד' השחיט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן ביום טוב וכי תימא קמ"ל בבריימא מאי דלא אשמעי' בתתני' הא נמי תנינא ביצה שנולדה בי"ט בית שמאי אומרים תאכל וב"ה אומרים לא תאכל ועד כאן לא פליגי בית שמאי ובית הלל אלא בנולדה אבל במעי אמו דברי הכל שריין וכי תימא בית הלל אפילו במעי אמן נמי אסרי והאי דקתני נולדה להודיעך כחן דבית שמאי דאפי' נולד נמי שרי אלא הא דתניא השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן ביום טוב מני לא ב"ש ולא בית הלל אלא עם יציאתה נגמרה ומגדלת אפרוחים במעי אמן אינה מנדלת אפרוחים למאי נפקא מינה למקח וממכר כי ההוא דאמר להו ביעי דפחיא

א לעיל ב. מיין נדין ד' כו תוליו ד' יד שבת דף קנו מסכתים דפנו ב [שם] ג שבת ד' קנו. תוליו ד' יח ד [ת"ס ס"ת] ה [עיל ד.] ו תוליו ד' סד ז[לעיל ב.] ח תוקי' שכלים לנכי: ט [לעיל ב.] י דהיינו שכלישתה קשה ב נמורות מאיסורים מסורות ג [ע"ש תוספת גיטין סג ובכתובות ס: ד"ה הפיזו ובכ"ק עג ד"ה מיים. בתוליו נא ד"ה ושוחט]

דפחיא. פירש רשי"ז מגולדים מן התרנגולת מיה שפוטה בגידתה: פשיטא. דמקח טעות הוא דהא נהדי אמר ליה דפחיא: ורצריבן לפון מכופלות כל שרכן כמו נרבת (ויקרא יג) כויה שכפול: ונ"ט. כין מתן דכפי להו לתכילה כין מתן דכפי להו לתפרוחים: למיתבא ליה דביני ביני. להחזיר לו דמי מעליותן: מכלל כיצי דפחיא לכיתי דשחוטה ותי כפי להו לתכילה מין המקח כפל דהא כני תכילה ניגהו תלת שתלו יפים מהם ויחזיר לו דמי מעליותן: קמ"ל. ר' אמי דסתם מתן דכפי כיצי דפחיא לתפרוחים כפי להו ותין תלו עוין לי כלום: דדכרא. גילדתן תרנגולת מתרנגול ולא נתהמפה מן הקרקע לקולפן כלא זכר: דספנא מארעא. מתחמת כקרקע ויולדת כיצים ותותן כיצים תין מגדלות תפרוחים: ספנא. קולפת כיצים כשתעפרת כקרקע וכשמוך לק' אמר כל היכא דתיכא זכר לא ספנא מתרעא כלומר תינה קולפת כיצים תן הקרקע תלא תן הזכר ותינו תלא לשון שפוני שמוני הל (דכרים לג): עם יציאת רובה נגמרה. ולענין י"ם מתמר דתם יולדת רובה כשרב יום וחזרה כתוך שעיה ויכולה כלילה מותרת דהויא ליה כביצי טובלת מתחלה: כדר' יוחנן דאמר לקמן הכי: ואי בעית תימא. רב לשפוני מדרבי יוחנן אתא ושם יציאתה דקאמר שם יציאת רובה ולשמואל יציאת רוכה: מעורי. מהוכרו: נבלת עוף טהור. מסמיה התוכלה לשמה כגדים שהוא לכוש כשעת כליעה: ותין לה שומאת מגע ומשא וכשם נדה (נח.) ילפינן לה והתוכל לי תן הדכרים הללו ממנה: תן השלל. של כיצים כשהן ככושין וצלוין וקכושין כשדרה כלומר התוכל תותם כיצים כשולן מטורין כגיד ן: תן הגידין. וקשכר תין כגידין כגותן טעם: שלל. כשטיח כמו שלל של כוכסין (שכת קף מח ג): בשר שנתלש תן החי. לתו נכלה היא: תן האשכול. מכשר השדרה שהכיצים תלוקים שם: שהמחה את החלב. התיך את השותן וגמעו שמח וכהשוד והרופב (דף קכ.) פרכי' זהא תכילה כתיכה היא ואמר ר"ש כן לקיש הנפש אשר תאכל נכלה וכטמא שיף מהור מתוקם כת"כ: טאן תנא תן השלל של ביצים טהור. תלמ' לאו כשר הוא דלא כרבי יעקב: אלא לענין איסורא. דת"ש דלאו כשר אינהו אסר לה מדרכנן הואיל וקרויים להיות כשר ותיכת לענין טעם משום כשר כחלב תכל לענין טומאה לא דלאו כשר אינהו דלשמו: וכ"ת לענין טומאה נגזור. דלשמו מדרכנן היכי דגזרי' לענין איסורא: אפילו טומאה הוא. דתיכת הפסד פרות: ואפילו טומאה מדרכנן לא משכחי'. ות"ש מגזרו כטומאות כמקומות הרגה ליכא למיגזר ה"ג נגזר דלא ניחא לן דלפסו כטומאות: ואיכא דאמרי. דתשכוח דסיטת הוה משמע לי' לרב יוסף כיצים כטומאות כגידין ושלל הוה משמע לי': ותין טומאות כ"ש כמו טומאה כגמורות קרובות לבא כהן קליפה הלבנה שהיכים מדוקין כו: נולד ביום. נקטינן יולדות ביום: עטלף. קל"ח טורין כלפי: מערב י"ט. כין המשות דשוב לא ילדה תלת כלילה: השבים. קודם עלות השחר והאי דנקט נקט דכוחת קמ"ל דת"ש דכדק ולא תלת לילות למתלייה דעולדה כחול ת"ה מותרות דסתכינן תכרייתא דקתני כל כתשמישו ביום עולד ביום והא דאמי לא ילדתו כלילה: אימר יצתה רובה וחזרה הויא. ות"ש דמילתא דלא שכיחא היא מנו דפשיטא לן דתיכה יולדת כלילה תלוק כת"ש כדרספנא מארעא. ובית יולדת לף כלילה: ש"ח. דיש יולדת כלילה: דרב מרי. טיכי מרים תימא תטרפת ספנא וילדה כלילי יום שכב

דפחיא למאן יהבו ליה ביעי דשחוטה אתא לקמיה דרבי אמי אמר להו מקח טעות הוא והדר פשיטא מהו דתימא האי לאכילה קא בעי להו והאי דקאמר דפחיא משום דצריבן למאי נפקא מינה למיתבא ליה ביני ביני קמ"ל הדוא דאמר להו ביעי דדכרא למאן ביעי דדכרא למאן יהבו ליה ביעי דספנא מארעא אתא לקמיה דרבי אמי אמר להו מקח טעות הוא והדר פשיטא מהו דתימא האי לאכילה קא בעי להו והא דקאמר דדכרא משום דשמנין שפי למאי נפקא מינה למיתבי ליה ביני ביני קמ"ל ואי בעית אימא כאי עם יציאתה נגמרה וכדר' יוחנן דאמר רבי יוחנן ג' ס' ביצה שיצאה רובה מערב יום טוב וחזרה טותרת לאכלה ביום טוב ואיכא דאמרי מאי עם יציאתה נגמרה עם יציאת כולה נגמרה עם יצי את כולה אין אבל רובה לא ולאפוקי מדרבי יוחנן דאפא השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות טוהרות לאכל בחלב רבי יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות מאן תנא להו דתנו רבנן ג' האוכל מכלת עוף טהור מן השלל של ביצים מן העצמות מן הגידין ומן הביטר שנתלש מן החי מהור מן האשכול של ביצים מן הקורקבן ובני מעיין או שהמהה את החלב ונטעו טמא מאן תנא מן השלל של ביצים מהור אמר רב יוסף דלא כר' יעקב דאי כר' יעקב האמר אם היו מעורות בגידין אסורות אמר ליה אביי מכאי דילמא עד כאן לא קאמר רבי יעקב התם אלא לענין איסורא אבל לענין טומאה לא וכי תימא לענין טומאה נמי ניגזור אפושי טומאה הוא ואפושי טומאה מדרבנן לא מפשינן ואיכא דאמרי מאן תנא מן האשכול של ביצים טמא אמר רבי יוסף רבי יעקב היא דאמר אם היו מעורות בגידין אסורות אמר ליה אביי מכאי דאשכול מהנך דתליא באשכול דילמא אשכול גופיה וכי תימא אשכול גופיה מאי למימרא מידי דהוה אקורקבן ובני מעיין דאע"ג דבשר ניתר כיון דאיכא אינשי דלא אכלי איצטריך לאשמעינן הכא נמי כיון דאיכא אינשי דלא אכלי איצטריך לאשמעי' ת"ר כל שתשמישו ביום נולד ביום כל שתשמישו בלילה נולד בלילה כל שתשמישו בין ביום ובין בלילה נולד בין ביום ובין בלילה כל שתשמישו ביום נולד ביום זו תרנגולת כל שתשמישו בלילה נולד בלילה זו עטלף כל שתשמישו בין ביום ובין בלילה אדמוכל דדמי ליה אמר מר כל שתשמישו ביום נולד ביום זו תרנגולת למאי נפקא מינה לכדר' מרי בריה דרב כהנא דאמר רב מרי בריה דרב כהנא ג' ברק בקינה של תרנגולן מערב יו"ט ולא מצא בה ביצה ולמחר השכים ומצא בה ביצה מותרת והלא ברק אימר לא ברק יפהיפה ואפי' ברק יפת איסר יצתה רובה וחזרה הויא וכדרבי יותנן איני והא אמר ר' יוסי בן שאול אמר רב ברק בקינה של תרנגולת מערב יום טוב ולא מצא בה ביצה ולמחר השכים ומצא בה ביצה אסורה התם בדספנא מארעא אי הכי דרב מרי נמי אימא מארעא ספנא בראיכא זכר בהדה בראיכא זכר נמי אימא מארעא ספנא אמר רבינא נמירי כל היכא דאיכא זכר לא ספנא מארעא ועד כמה אמר רב נמרא משמיה דרב כל היכא

ומצא בה ביצים גמורות ומי' רבי יעקב אומר אם היו מעורות כגידין מסורות. תימה כין דגמורות כיצד היו מעורות ופי' דגמורות קאי אתלמון אכל לא נתקשה מדיין הפעורת מכאן רק הקרוס על כן קאי רבי יעקב וקאמר אם היו מעורות ולפי הספרים דלא גרסי גמורות ניחא והכי גרסינן ומצא בה ביצים מוחרות נאכץ כחלב רבי יעקב אומר כו':

דשמעה

מסורת השים

א [תוס' פ"ק ב ככורות דף מ'.
ג [ככורות לף יולד וכן ככל יולד דהכא אם יולד]

ג
ל כ טוס"פ
ת"ח סימן
תקי"ג ספ"ק ו
נא
ג מיי פ"י
מהלכות יו"ט
הלכה ח
[רכ הלפס פ"ז
ס"ב דף ב"מ]

[ל"ל לעמון]

[וע' תוס'
יומא עט:
ד"ה לומר]
נב
ד מיי פי"ל
מה' שחיטה
הלכה יד סמג
עשין סד
טוש"ע י"ד סי'
כח סעיף ס
נג
ה מיי פ"ב
מה' יט הלכה
יט סמג לאוין
קח טוש"ע
ת"ח סימן תלט
סעיף י

מסורת
הש"ס
א יומא עט:
ב חולין דף
סג: ע"ש
סה לא.

ג ל מוס'

דשמעה קליה ביממא עבד רב מרי עובדא ס עד שתין בתי ואי איכא נהרא לא עברא ואי איכא מברא עברא ואי איכא מיצרא לא עברא הוה עובדא ועברא אמצרא במאי אוקימתא ברספנא מארעא מאי אירייא ברק כי לא ברק נמי כי ג לא ברק אימא מאתמול הואי אי הכי כי ברק נמי אימא יצאתה רובה וחזרה היא ובדרבי יוחנן דר' יוחנן לא שביה ואמר ר' יוסי בן שאול אמר רב ג האי תומא שחיקא סכנתא לגלויא: ב"ש אומרים שאור בכזית: א מאי טעמייהו דב"ש אם כן לכתוב רחמנא חמץ ולא בעי שאור ואנא אמינא ומה חמץ שאין חמוצו קשה בכזית שאור שחמוצו קשה לא כל שכן שאור דכתב רחמנא למה לי לומר לך שיעורו של זה לא כשיעורו של זה ובית הלל צריכא דאי כתב רחמנא שאור הוי אמינא משום דחמוצו קשה אבל חמץ דאין חמוצו קשה אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא חמץ משום דראוי לאכילה אבל שאור שאין ראוי לאכילה אימא לא צריכא ובית שמאי לית להו דרבי זירא דאמר רבי זירא פתח הכתוב בשאור וסיים בחמץ לומר לך זהו שאור זהו חמץ לענין אכילה כולי עלמא לא פליגי כי פליגי לענין ביעור בית שמאי סברי לא ילפינן ביעור מאכילה ובית הלל סברי ילפינן ביעור מאכילה אתמר נמי אמר רבי יוסי בר חנינא מחלוקת לענין ביעור אבל לענין אכילה דברי הכל זה וזה בכזית תניא נמי הכי (שמות י"ב) לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור זהו מחלוקת שבין ב"ש וב"ה שב"ש אומרים שאור בכזית וחמץ ככותבת וב"ה אומרים זה וזה בכזית: דשוחט חיה ועוף ביו"ט וכו': השוחט דיעבד אין לכתחלה ל א אימא סיפא וב"ה אומרים לא ישחוט מכלל דת"ק סבר ישחוט הא לא קשיא לא ישחוט ויכסה קאמר אימא סיפא ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה מכלל דרישא לאו דיעבד הוא אמר רבה הכי קאמר השוחט שבא ליטלך כיצד אומר לו ב"ש אומרים לו שחוט תפור וכסה וב"ה אומרים לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום רב יוסף אמר הכי קאמר השוחט שבא להמלך כיצד אומר לו ב"ש אומרים אומר לו לך חפור שחוט וכסה וב"ה אומרים לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום א"ל אביי לרב יוסף לימא מר ורבה בדרבי זירא אמר רב קא מפלגיתו דא"ר זירא אמר רב ג ד השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעל, שנ' (ויקרא י') ושפך את דמו וכסהו בעפר עפר לו נאמר אלא בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה דמר אי"ל דר' זירא ורבה לי"ל דרבי זירא א"ל בין לדידי בין לרבה אית לן דרבי זירא והכא בהא קא מפלגינן רבה סבר אי איכא עפר למטה אין אי לא לא חיישינן דלמא ממליך ולא שחיט ולדידי (אדרבה) הא עדיפא דאי לא שרית ליה אתי לאמנועי משמחת יום טוב: ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה: אמר' זריקא אמר רב יהודה ה והוא שיש לו דקר נעוץ מבע"י והא קא עביד כתישה אמר רב חייא בר אשי אמר רב בעפר

דשמעה קליה ביממא. שהקול הולך בימים כיום הכלילה: עיברא. דבדק מערב יום טוב ולא מצא והשכים ומצא ולא היה תרנגול זכר עד שעה בתיס וסמך רב מרי על התרנגול והתיר את הכילה: מבראי. נהר: מיצראי. תכל קטור כרחבי אחת תקועה בספת הנהר מזה ואחת תקועה בספת הנהר מזה ועד קר מועל לרוחב הנהר ושוכרין בו כדוקא ע"י שמוזגין בתכל ושוכרין: במאי אוקימתא. לדרבי יוסי בי"ר שמול: אימא מאתמול הואי. דכיון דרובא כיממא ילפן מי לא כדק תליגן כיממא: דר' יוחנן לא שביחא. הילכך כדתיכא זכר כיון דקי"ל דמינה יולדת בלילה תליגן כר' יוחנן תכל כדספנא מארעא ליל בלילה שכיח טפי מיולדה רובה: תומא שחיקא. טומין שחוקין: לגלויא. הנחם שותה ממנו אם מולאו מגולה מטיל בו מרס: א"כ. דחד שיעורא לתרוויהו: שיעורו של זה כו'. להכי לא יליף שאור מחמץ משום דחמץ ככותבת דלא תיתא דיו לכל מן הדין להיות כגדון ושאור נמי ככותבת להכי כתביה כהדיא לשעורי כשיעורא זמא ושיעורא רבא ולהכי נקט כותבת דכהכי הוי יתובי דעתא כדמפרש טעמא ביומא (דף עט.): ת"כ שיעורן הלכה למשה מסיני: ליה להו דרבי זירא. בתמיה והא קרא נהדיא כתי': פתח הכתוב בשאור. שאור לא ימלא בכתיכם (שמות יב): וסיים בחמץ. כי כל אוכל [מחמלה] והוה ליה למכתב כי כל אוכל שאור כו' דהא אתיא עונשו עם אזהרתו: זהו שאור כו'. כזה כן הוא: לענין אכילה כולי עלמא לא פליגי. דאפי' ב"ש מודו דחמץ חייב בכזית כשאור בכזית אכילתו וכדרבי זירא אכל לביעור לב"ש לא הוצרכו לתרוייהו לא ירמה לך חמץ ולא ירמה לך שאור לא ילפינן למיתר כי היכי דבכזית הוא הכתוב אכילת חמץ לביעור שאור אף לביעורו הוא דכתיב למתני' למכתביהו יש חלוק בשיעורו: תניא נמי הכי. דבביעור הוא דפליגי ולא באכילה: השוחט דיעבד. דאי שחט מאמש אכל לכתחלה לא שרי ליה ב"ש לשחוט אלא מ"ב יש לו עפר מוכן תיחוש: מכלל דת"ק סבר ישחוט. בתמיה והא השוחט קאמר: הא לא קשיא. לא ישחוט דב"ה אכסוי להודי' קא מהדרי והכי קאמר לא יגמור מעשה שהיטה דהיינו הכסוי: לא ישחוט ויכסה. אע"פ שאחט לא יגמור: השוחט שבא ליטלך. אע"ג דהשוחט דעלמא דיעבד טל כרחיהכא לכתחלה השוחט שבא לשחוט (כהמה) וכא לימלך לנו מה יעשה אם ישחוט אם לא הוחיל ואין לו עפר תחוח בשיח כו': רב יוסף אמר כו'. לקמיה מפ' במאי קמפלגי רבה ורב יוסף אליבא דב"ש: בעפר. משמע שהוא נכלל ומטון בעפר קודם הכסוי: וכסהו עפר. הוה משמע דלא סגיל מכסוי: אית לן דרבי זירא. וכעינן עפר למטה והק' רבה אם יכולין לומר לו שחוט מיד שים לו כבר עפר למטה שרינן ליה מכל אם אנו צריכין לומר לו חפור תחלה לא נתיר לו: דילמא. לאחר חפירה ממליך ולא שחיט ונמלא שחופר בחנם: הא עדיפא. דלא תנזור הכי: והא קא עביד כתישה. לר"י פריך דאמר והוא שיש לו דקר נעוץ מלמע דטעמא דמתני' לאו משום דאתי עשה דוכסהו בעפר ודאי לא תעשה כל מלאכה אלא משום דכבר חסור ושומד הוא והא קא עביד כתישה דעדיין רגניש מדובקים הם ואינן רשאין לכסוי אלא אם כן כותשן וכותש תולדה דטוחן מלאכה הוא:

הא קא עביד גומא. וחייב משום בונין: פטור עליה. כדתניא בס"ק דמנינה לכיון דלאו צריך לגלח לעפרה ולא לגומא לאו חורש הלא מקלקל וכל המקלקלים פטורים: מאן דכר שמיה. דקתני בספר כו' דמשמע דיהיב פעמא למילתיה לעיל: שהוסק מעיו"ם. מתתמול דמתיה עילויה לכל מילי: אבל הוסק בי"ט. דליכא למימר דמתני' עלויה מתתמול לאסור: ואם ראוי לצלות בו ביצה. סיס פליגין דמר חס: מותר. דמתתמול כעודס אינס היו מוכנים להיסק ולכבל ולצלות ועודנו בהשמישו זה ולאו לאו לחזי להסוכי כיה מילי לצלויי ביצה שקיל ליה נמי ומנח ליה על הדס: הבנים עפר. הרבה במקום אחד לצורך גופתו או לצורך חורבתו לשומרה בהן מותר לכסות בו דכ"ז שהוא לכבוד דמתו עליונה לכל לרכיו: מכנים אדם מלא קופתו עפר. כשהם ונותנו במקום אחד ומשה לה כל לרכיו ולא תמרינן כמלה לה לגבי קרקע הבית מילי דזומרת: והוא שיחד לה כו'. ולא שמשה דמוכחת מילתא דלרכיו קא כמי לה וכעפר תחום קאמר שאינו מחוסר לא חפירה ולא כתישה אלא הנחה: כוי. ספק היה ספק בהמה: אין שוחטין אותו בי"ט. משום דשמא היה היא ולריך ביסוי והוא לאו יכול לכסותו בי"ט כדקתני: ואם שחטו אין מכסין את דמו. דשמא בהמה הוא ואין בו מלות ביסוי ואין מעלמלין העפר לכך: ואם איתא. דיש עפר שמוכן לכל לרכי אדם לפי שהוא בהמה לכפייה: כדרב יהודה. סס הכנים קופת עפר: ה"ג ולטעמיך לכפייה ברקר נעוץ או באפר בירה. דהא כדאיתא בתתי' דמוכנות: אפילו ודאי נמי. דהא כב"ה קי"ל דאסרי ואפילו דיעבד אלא דקר נעוץ: לא מבעיא קאמר. הא דנקט כוי אין שוחטין כל שכן היה גמורה הטעוה כסוי והוא לאו יכול ולרכותא קמשמע לן ולא מיבעיא ודאי: והא

ח בעפר תיחוח והא קא עביד גומא כדר' אבא א דאמר רבי אבא ב החופר גומא בשבת ואינו לריך אלא לעפרה פטור עליה: שאפר בירה מוכן הוא: אפר בירה מאן דכר שמיה אמר רבה ה"ק ואפר בירה מוכן הוא אמר רב יהודה אמר רב ג ל"ש אלא שהוסק מעי"ט אבל הוסק בי"ט אסור ואם ראוי לצלות בו ביצה מותר תני' נמי הכי כשאמרו אפר בירה מוכן הוא לא אמרו אלא שהוסק מערב יום טוב אבל הוסק בי"ט אסור ואם ראוי לצלות בו ביצה מות' ד הכנים עפר לנגתו ולחרבתו מותר לכסות בו ב ואמר רב יהודה ה מכנים אדם מלא קופתו עפר ועושה בה כל לרכו דרש מר זוטרא משמיה דמר זומר' רבה ו והוא שייחד לו קרן זוית מיתיבי ג ז כוי אין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו ואי איתא לכסייה ברב יהודה ולטעמיך לכסייה באפר בירה או ברקר נעוץ אלא לית ליה ה"נ דלית ליה אי הכי מאי איריא ספק אפילו ודאי נמי לא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא ודאי דלא לשחוט אבל ספק אימא משום שמחת י"ט לשחוט ילא לכסייה קמ"ל

בעפר תיחוח והא קא עביד גומא. תימה דמשמע דמייך גומא לקבפר תיחוח וכשכח פ' כירה (דף לט: ושם) אמרינן אין טומנין כילה נחול ד (רב) אמר גזירה שמא יטמין כרמלה (ור' זירא) אמר גזירה שמא יזיז ספר ממקומו מתי ו ניגייהו ליכא ניגייהו ספר תחוח פירוש למ"ד שמא יטמין כרמלן ליכא למגזר לכל למ"ד שמא יזיז אין כאן משום יזיז וי"ל דהתם מיירי שכל המקום סביב ספר תחוח וכשמגביה הכילה לו נופל הקרקע ואין ניכר כאן שים גומא לכל הכא מיירי שהוא קשה סביב והספר תחוח בתחלה ולא"ב כשמגביה ו

(הכילה) נכרת הגומא:

ואינו לריך לגלח לעפרה פטור. משום לגופה ופטור עליה ותימה דלא"ב פטור אכל אסור לכתחלה וי"ל דמשום שמחת י"ט מותר לפני לכתחלה ולא"ת ל"ב לי"ל דקר נעוץ וי"ל דמ"ש כאיזן

שיהא מוכן מערב יו"ט:

הבי קאמר ואפר כירה מוכן הוא.

ותימה דאמרינן בפרק כיצד הדס (דף פח: ושם) בשבת אין מכסין בספר דאפר לא מקרי ספר והיכי מקאמר הכא דאפר מוכן הוא לעשות כסוי לכ"ש דהא קתני ליה נכי ושיון בתתי' וי"ל דאלתא דהכא בתפי נפשה קאמר רבה כלומר ואפר הכירה מוכן הוא לענין שלמול אפר דכירים כגון לכסות בו צואה כיוצא בו אבל לא קאי אכסוי לגיעל כלל ל"ב וי"ל דהתם מיירי בספר מוכלין דאיכו מגדל למחין הלכך הוציל ואיכו מגדל למחין אין מכסין בו אבל הכא מיירי בספר עלים דמגדל למחין ולפ"ה בו דקאמר דכר המגדל למחין לאו דוקא אלא לאפוקי מקרי ספר ואי מקרי ספר בשוס מקום לאו מגדל למחין מכסין בו דתניא היה הולך במדבר ואין לו אפר לכסות שורף דינר זהב ומכסה בו היה הולך בספינה ואין לו אפר לכסות שורף מליתו ומכסה בו ולא דינר זהב אלא ומשמי דכ' ושפרות זהב לו משכחת אפר דמקרי ספר שנאמר ולקחו לשמת מספר שרפת חמלת ולכך שורף מליתו ומכסה בו ולא דינר זהב אלא ומשמי דכ' ושפרות זהב לו דלאו מקרי ספר ואי מקרי ספר בשוס מקום לאו מגדל למחין מכסין בו דתניא היה הולך במדבר ואין לו אפר לכסות שורף דינר זהב ומכסה בו היה הולך בספינה ואין לו אפר לכסות שורף מליתו ומכסה בו ולא דינר זהב אלא ומשמי דכ' ושפרות זהב לו משכחת אפר דמקרי ספר דמקרי ספר שנאמר ולקחו לשמת מספר שרפת חמלת ולכך שורף מליתו ומכסה בו ולא דינר זהב אלא ומשמי דכ' ושפרות זהב לו

(ויק כח) ושל כרשך ספרות זהב ושרפת מלית לא מגדלי למחים ולכך הוצרך הספוק לומר דמקרי ספר דכל דכר המגדל למח ס מרכינן התם מקרא דכוסהו (ויקרא יז) תע"ג דלא מקרו ספר כגון כסורת של חרשים דקה ונפורת של פשתן דקה ושחיקת כלי מתכות ות"ב אפר הכירה וחול הדק ונפורת של פשתן ופיד ומנופה שכתבן מותר לכסות: אמר רב יהודה ל"ש דלא שהוסק מערב י"ט וכו'. נרחה דהכי הלכתא דהא מייתי ליה סיועתא מכרייתא ועוד דליכא מאן דפליג דאפי' ר"ש מודה דהתי דהוסק בי"ט דהוי גולד נמור דמשיקרא עלים והשתא אפר והוא כמיא בשיכא מבלא כליעי (עירובין דף מה:) י דמודה ר"ש ות"ת ואלו היאך אלו מסלקין אפר הכירה בי"ט לאפות הפפטיר"ת תע"ג שאין רלוי לגלות בו ביצה ואומר הר"ר יצחק דמוקלה היינו אסור למלמל בי"ט כשכיל אוכל ופס יפמחת י"ט ורמייה מדלקמן פרק אין לדין (דף כח) ב וכירושלמי מפרש דהכא מיירי בשלא שחט אבל שחט שרי תע"ג שהוסק בי"ט אלא לעקור מלות כסוי: ואמר רבי יהודה מכנים אדם מלא קופתו עפר וכו'. ות"ת מה כח להוסיף על הכרייתא דקתני אפילו הכנים לגנתו או לחורבתו וכ"ש מלא קופתו עפר לגנתו מיירי שהכנים הרבה ביחד וכ"ז שהוא לכור דעתו עליו לכל לרכו ואינו כמל מנב קרקע אבל הכא מיירי שלא הכנים הרבה רק מלא קופתו משא (משני) עפר וס"ד דיכמל מנב קרקע ת"ב וי"ל דהתם לא מיירי רק לכסות בו אבל אחר לרכו לא והכא מטמיין דהוחיל ומלא קופתו עפר מניח בו כל לרכו: ואי איתא לכסייה כדרב יהודה. מטמע דקא מסיפא וכן פירש ר"י בסמוך דהדיא דקתי מסיפא ועל כרחך ל"ל דקתי מסיפא דאי קתי מרישא מה פריך לכסייה בדקר נעוץ הא כ"ש ס"ל לכתחלה לא יטמוט וכו' וכי פריך הש"ס ולמכיד כ"ש אבל תימה מדפריך בסמוך והא סיפא וכו' מכלל דאי מיירי בריישא וי"ל דלעולם קתי מרישא ולא גרסי' בדקר נעוץ אלא גרסי' לכסייה באפר כירה ש"ל דלמה ספי' ר"ת לקמן (דף ם:) טיפא דפירש שמוחלפת השיטה דכ"ה לומרים יחפור בדקר ויכסה וכ"ש לומרים לא יטמוט והשתא פריך תניכא דכ"ה: אי הכי מאי מיירי ספק חפילו ודאי נמי. תימה מאי ל"ש כשלמא שייך להקשות הכא לכסייה בדקר נעוץ וכו' ולריך לשנויי דלית ליה וי"ל דהכי פירושו אי אמרת כשלמא לית ליה דרב יהודה לא קשיא ליה מכריתא דתיכא לימר לית ליה דקר נעוץ ואפר כירה דכוי אלא ש"ה שכיחי שים להם דקר נעוץ ואפר כירה שהסק מערב י"ט ודרב יהודה מית ליה שים לו ספר מזומן דשכיח הוא ספי ות"ת אין לכסות כדרב יהודה כספר דליתא לדרב יהודה ואין הלכה כרב יהודה ואין להקשות אלא מיירי ספק וכו' הואיל ואיתא לדרב יהודה ודקר נעוץ ליש ליה להא ודאי ליתא לדרב יהודה לעולם אחכמה בו כשהוא ודאי היה לו עוף אחד מה שאמר רב יהודה ושוחה בו כל לרכו לא שכיחי לן כוותיה ולא אלא ברי לכה ש"ב מי אחל כיון דאיתא לדרב יהודה לריך ליה לשנויי לעיל כל הני אפילו ספר מזומן אין ש"ב ואפילו ודאי נמי ל

א שבת דף פג: תגיגה דף י: ב שבת דף כ: ג כסוי דף פג: ד [ל"ל רבה] ה [ל"ל ורב יוסף] ו ופיכ"י שכ מסוס דקא סביד גומא ז [הדקר כ"ל] ח [וע תוספ' פסחים מז: ד"ה כיצד] ט [ובכי"מ] י [וע' תוספות שם מו. ד"ה כ"ב] כ [ושם בד"ה גרישת ועי"ש תוס' לקמן לח ד"ה אמר רבי זירא] ל [ע' תוספות שבת קכ: ד"ה אין]

עין משפט נר מצוה

נד ח מיי' פ"ג מה' י"ט הלכה יח סמג לאוין עה טור ש"ע או"ח סי' תלח סעיף יד נה כ מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה יג נו ג מיי' פ"כ מהלכות י"ט הלכה יח סמג עה טוש"ע שם סעיף טו נז ד טוש"ע שם סעיף יג נח ה ו מיי' שם ס ופכ"ה מה' שבת הלכה כב טוש"ע שם סעיף יז וסימן שם סעיף לח נט ז מיימן פ"ג מהלכות י"ט הלכה ה טוש"ע שם סי' תלח סעיף יח

והא מדקתני סיפא אם שחטו וכו', ואי"ת אמאי לא פריך ליה פסיפא דלשחוט לא לכסייה משום שמחת יו"ט אלא לכסות דקתני מין מכסין מי דליל חדא מהני מצטריך למימר מין מכסין לחומו השמח ודלמי מין מכסין לחומו כיסיה דלשחוט לא לכסייה משום שמחת יו"ט אלא לכסות דקתני מין מכסין מי דליל חדא מהני מצטריך למימר מין מכסין השמח ודלמי מין מכסין

והא מדקתני סיפא אם שחטו אין מכסין את דמו מכלל א (דרישא) בראית ליה עסקינן אלא אמר ב רבה אפר כירה מוכן לורדי ואין מוכן לספק לספק מאי טעמא לא דקא עביד נומה ודאי נמי קא עביד גומא אלא כדר' אבא הכא נמי כדר' אבא אלא ספק מאי טעמא דילמא עביד בתישה ודאי נמי נגזור משום כתישה ודאי כי קא עביד כתישה אתי עשה ודחי את לא תעשה אימר דאמרינן ג אתי עשה ודחי את לא תעשה כנון מילה בצרעת א"נ סדין בציצית בעידנא דקא מעקר לאו קא מוקים לעשה הכא בעידנא דקא מעקר לאו לא מוקים עשה הא לא קשיא דבהדי דכתיש קא מכסי סוף סוף ד י"ט ה עשה ולא תעשה הוא ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה אלא אמר רבא אפר כירה דעתו לורדי ואין דעתו לספק ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא הכנים עפר לכסות בו צואה מהרבלאי אמרי בטערבא פליגי בה רבי יוסי בר חמא ור' זירא ואמרי לה רבא בריה דרב יוסף בר חמא ור' זירא חד אמר כוי הרי הוא בצואה וחד אמר כוי אינו בצואה תסתיים דרבא הוא דאמר כוי הרי הוא בצואה דאמר רבא הכנים עפר לכסות בו צואה מותר לכסות בו דם צפור דם צפור אסור לכסות בו צואה תסתיים רמי בריה דרב ייבא אמר ג כוי היינו טעמא דלא מכסינן גזירה משום התרת חלבו אי הכי אפילו בחול נמי בחול אמרי לנקר חצרו הוא צריך שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר אלא בחול ה [אי נמי] מספקא אמרי ליה רבנן זיל מרח ובמי ביט אי מספקא מי אמרי ליה רבנן זיל מרח ובמי תני ר' זירא ג לא כוי בלבד אמרו אלא אפילו שחט בהמה חיה ועוף ונתערבו דמן זה בזה אסור לכסותו ביט א"ר יוסי בר יאסיניאה ד לא שנו אלא שאין יכול לכסותו ברקירה אחת אבל יכול לכסותו ברקירה אחת מותר פשיטא מהו דתימא ננזור דקירה אחת אטו שתי דקירות קמ"ל אמר י רבה ה שחט צפור מעי"ט אין מכסין אותו ביט נגנל

לפקוד דכר שהוא מהית דהא כסוי דאורייתא דכתיב ויכסהו כספר ויל דאין הייט דשב ואל תעשה יש כח בידם ט: נגנל

מסורת השים

א ויי פ"ח משלות יט"ם פלכה ב סמג עשין עג לת עד
ב ג מיימן שם פ"ג מהלכה ח ס"ת ס"ת ספיף יח
ג ד מיי' שם פלכה ב טוש"ע שם ספיף יט
ה מיימן שם פ"ג שם ספיף ב

[ב] כיסוי הדם בצואה

א ויי פ"ח משלות יט"ם פלכה ב סמג עשין עג לת עד
ב מיימן שם פ"ג מהלכה ח ס"ת ס"ת ספיף יח
ג ד מיי' שם פלכה ב טוש"ע שם ספיף יט
ה מיימן שם פ"ג שם ספיף ב

מסורת השים

א ויי ל"ג
ב ויי רבה
ג שבת דף קלב פתוכות ד' מ
ד [שבת כה.]
ה [ס"ת]
ו [יש ספרים דגרס לה פ' כל ט"ם]
ז [לכסות כו כל"ל]
ח [פי' תוס' שבת כד: ד"ה וא"ת]
ט [כדאיתא יבמות ל' ב]

כסוי מכל הצואה ספק הוא יחרש בתקוס המיחום לו ודאי ולא לספק: מיתר לכסות בו צואה: מותר לכסות בו צואה מותר קרוב לודאי: נהרבלאי אמרי. בסנהדרין (דף יז) מפרש דהוא רמי כר נרוכי: כוי הרי הוא בצואה. המכנים עפר לכסות בו צואה מותר לכסות דם כוי דזה וזה ספק: ואחד אמר אינו בציאה. והמכנים עפר לכסות צואה מסיר לכסות דם כוי דכוי לגבי צואה כספק לגבי ודאי דלעולם תיבוק שכיחא וקרוכה לודאי: תסתיים דרבא הוא דאמר. צואה כספק וכוי מותר בהזמנת צואה: דאמר רבא הכנים עפר לכסות בו ציאה מותר לכסות בו דם צפור דם צפור אסור לכסות בו צואה. מלמד ספק הוא: משום התרת חלבו. דאי אדרת לכסויי מאי למימר חיה הוא: בחול אמרי לנקר חצרו כוי. הרואה תומר לא תפני ספקות כסוי מלמד מלמדך מלמד הכי גרסי בת לימלך מאי תיבת למימר. מי שים לו כוי וכת לימלך לחכמים שם צריך לכסותו וכחול והם מוריס לו שצריך כסוי: מאי איכא למימר. תיהו נוסיף מאי למימר חיה הוא דהא מנרכו ליה כסוי: מלמד לא גרסי: בחול א"נ ספקא הוא כוי. כלומר כחול אם שהוריהו לכסות לא מחזיק ליה כחיה ודאית דמימר אמר מ"ט מספקא להו לרבנן או חיה או כהמה אמרי ליה זיל מרח וכסי כוי אמרי ליה נרם: לא כוי בלבד אמרו. דאין מכסין כיוס מיב דדין הוא מלמד יכסיהו אמת כהמה חיה ועוף ונתערבו מלמד מצוה והילו כאפר הכירה: אלא אפי' שחט כוי. דאיכא חד דפעמן כסוי אפ"ה אין מכסין מצוה דקא מרח נמי כבל כהמה: פשיטא. דהא לא מרח בבגיל בהמה מידי: אין מכסין אותו ביט. דסיפא לא לכסות מבעוד יום ומצוה מצוה שמחת יו"ט ליפא דמצוה דלא מבעה דם לא מתפר לפור לאכילה

נגלגל עיסה מערב י"ט מפריש ממנה חלה ביו"ט. ותפ"ג דתנן לקמן (דף לו:) גלו הן הן משום שבות אין מגביהין תרומות ומעשרות ביו"ט והא נמי כתרומת דגן דמיא שהיה יכול להפריש מעי"ט ופ"ש מפרים שלא גזרו על תרומות עיסה שהרי מותר לנגלגה ביו"ט ולאפוותה כדי לאכול פת חמה: אין מפריש הימנו. דלא התירו להפריש חלה אלא בעיסה שנתגלגל ביו"ט אבל גז היה לו להפריש מעי"ט כתרומת דגן ופירות: חלת [ח"ל]. חלה פורמי"ל הלה שמרימין מן העיסה שכתוצה לארץ הוזיל ואיכא מן התורה כדקיי"ל בקדושין (דף לז:) כל תלוה התלויה בפירות הגדלי בארץ אינו נוהג אלא בארץ: אוכל והולך. כל הפת ומשייר כדי חלה ומפריש מהחרונה אלמא הפרשתה שלא לצורך היא ולא הויא הפרשה והמפרים ביו"ט אינו כמתקן לעסר שנתר הגבהת תרומה דגזור בה רבנן משום שנראה כמתקן: מי לא מודה שמואל. תע"ק שאינו צריך להפרישה שהם קרוץ עליה שם אחל עליה שם חלה ואסורה לזרים אלמא שם תרומה עליה ואיתא בכלל מין מגביהין תרומות ומעשרות ביום טוב: מתני' אין מוליכין את הכולם. קס"ד פולסהמיוחד לכך וניכר שהוא של שוכך ושמא דב"ש מפרש כגמ' דלפסרי ואע"פ שהוא בא ליטול גוזלות לשחתת י"מ: מחלון לחלון. כאותו שוכך עלמו שכן דרך שוכך לטוות כו מחיצות הרבה קן לכל זוג וזוג וחלון לכל קן וקן:

גמ' הרואה. שהוא מוליכו אומר להטיח גגו הוא לריך והרי הוא עושה מלאכה ביו"ט: להטיח. שהיו מחין גגותיהן בטיט לפי שלא היו מסופנין אלא עשויין כמיתקרת עליה ומשתמשין בהן לפיכך מחין אותן ומפשפשים אלל הכתלים שיזיבו מיטיו: שובכו מוכיח עליו. שוכבו של סולם מוכיח שהוא ניכר שהוא של שוכך: מיתאי. שהרי מיקלדש רואהו: והאמר רב יהודה אמר רב כו'. וקשיא דרב אדרב חנן ותפ"ג דרב אמורא הוא מקשי מיניה מפני מירכן של כל בני הגולה היה כדורו חוץ משמואל: תנאי היא. מיכא תנא דקמי כוותיה: שוטחן בחמה. ת' שנתרו כלי בדרך נמי נשמים שוטחן בחמה והן ננגין מלליהן: אבל לא בנגד העם. שלא יאמרו כשכן בשבת שלמא מידי דמשוס מרחית העין מותר במקום לנוע: ליטא רב דאמר כב"ש. לרב חנן קא פריך דלוקי לה כ"ש כרב"ח לפרי ורבעות היחיד שרו מ"ש לרב חנן רב דאמר כ"ש שמשרו כו' דאמר כב"ש בחמה הא ודאי לא שביק ב"ש ועביד כב"ש ופ"ש לבית הלל אפילו כרשוח הרבים אותר משום דשוכבו מוכיח עליו דאי כרב"ח אסור וברשות היחיד שרי לא הוה אמר רב להא שמעתא: תנאי היא. כלומר אמר לך רב חנן ולאי רב שבר דב"ש אפילו כרב"ח שרו ואפילו לאמרי כי האי תנא דאמר שומטן בחמה דלית ליה דרב וההוא תנא מוקי ב"ש כוותיה דלא התירו אלא כרב"ח ור"ח ור"ש דסבירא להו כרב מוקמי שריותא דב"ש דאמרי ואפי' כרב"ח דקא שבר שובכו מוכיח עליו ב"ש לית להו שובכו מוכיח עליו ואפילו אפי' בחדרי חדרים י"מ דלרב קא פריך ואמר לך רב תנאי היא ולאו מילתא היא דאמר רבותייהו דר"ח ור"ש במקום בית אלל הא ב"ש נמי מוכח הוו ואין הלכה כמותן: מתני'

נגלגל עיסה מערב י"ט מפריש ממנה חלתה כיום טוב אבוה דשמואל אמר אפי' נגלגל עיסה מערב י"ט אין מפריש ממנה חלתה ביום טוב לימא פליגא דשמואל אדאבוה (דשמואל) דאמר שמואל א חלת חוצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש אמר רבא מי לא מודה שמואל שאם קרא עליה שם שאסורה לזרים: מתני' ב"ש אומרים אין מוליכין את הסולם משובך לשובך אבל ממדור מחלון לחלון וב"ה מתירין: גמ' אמר רב חנן בר אמי ג מחלוקת ברשות הרבים דב"ש סברי הרואה אומר להטיח גגו הוא צריך וב"ה ד סברי שובכו מוכיח עליו אבל ברשות היחיד דברי הכל מותר אינו והא ב אמר רב יהודה אמר רב ה כל מקום שאמרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור תנאי היא דתניא ג שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם רבי (ד אליעזר) ורבי שמעון ו אוסרין איבא דאמרי אמר רב חנן בר אמי מחלוקת ברשו' היחיד דב"ש אית להו דרב יהודה אמר רב וב"ה לית להו דרב יהודה אמר רב אבל ברשות הרבים דברי הכל אסור ליטא רב דאמר כב"ש תנאי היא דתני' שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם ד' (ה אליעזר) ור"ש אוסרין מתניתין

ודוקא גגל אלא נגמרה ליתתה לגמרי דאי נגמרה לגמרי אפילו רבה מודה דאין מפרישין חלתה ביו"ט והיכ דיתת בירושלמי כל הלם עיסה מפרישין חלתה ביו"ט וקאמר לם אין מרם לא והיכ דוקא לם דנגמרה מפרישין מבל מרם לא אלא נגמרה הלישה מפרישין והיכ מיירי כגלגל שהוא כמו מרם והיכא דשכח ולא הפרים מן הפת מפרישין קיל אחלת חיל מוכל והולך ואח"כ מפרים ואח"כ יפייר מן הפת מכ"ת ות' ואוכל השאר ולאחר יפרים חלה ולריך שתהא גדולה כדי שיהיה לה היכרא לאחר הפרשה דכתיב (במדבר טו) ראשית דבשינן שיהא שיריה ניכרין והיכא דאפה עריבה אלמא פישה מערב י"ט ושכח ולא הפרים הלה מפרישין ישייר פת אחת כשביל כולם על לאחר אפני שנבלין כאחת אבל כמלות בערב הפסח אם שכח ולא הפרים לריך לשייר אבל אחת ואחת אפני שניכולן כל אחת ואחת בפני עלמה ולאחר יניח כל התאיכות בסל אחד ומלרפן לחלה ויפרים מן כולם אחת ואיהו אם ירלה לעשות דבר קל יעשה אלה אחת ויאפה אותה ויצרפם ויפרים

[מאחת על] כל האחרות אגב אותה אפני שחיובה בה עבשיו: אין מוליכין הסולם. תימה אפילו הכין אותן מאתמול מ"מ אית בה משוס לידה כדאמרינן לקמן (דף כד.) הלך יוני שובך [ויוצי עליה] חייב ויל דמיירי בקטנים שלא פרחו:

והאמר רב יהודה אמר רב. ותפ"ג דרב היה אמורא מ"מ פריך שפיר כיון דרב גדול היה בדורו ורגיל שיבה ליטרח אחר משמואל מין סבירא דרב חנן פליג עליה:

ורב ב"ש. פרש"י ומקשה לרב חנן דמוקי דב"ה לית להו דרב וברב"ה דיה אסור ואפילו ב"ה אסרי וברשות היחיד שרו (ומדרבה) רב לא יאמר הכי דלא יאמר שלא הלכתא שלא יאמר דב"ה שרו אפי' ברב"ה דשובכו מוכיח עליו ולא כוותך ומשני תנאי היא כלומר רב הוא לא יאמר לך מין ב"ש דרב שפר דב"ה שרו ופליג עלי ואמר דאמרי כי האי תנא דשומטן דלילי לא ב"ה כוותיה דלא התירו אלא בחדרי חדרים ורב קא פריך ואמר לך רב תנאי היא ולאו מילתא היא דאמר רבותייהו דר"ח ור"ש במקום בית אלל הא ב"ש נמי מוכח הוו ואין הלכה כמותן:

ורב"ש לגבי ב"ה הא ב"ש מוכח תנאי הוו ומעש"ב מין הלכה כמותם:

מסורת השי"ם

א [בכורות כו ע"ב]
ב [שבת סו ע"ב דף קמו ע"ב דף קמו ע"ב.]
ג [שבת דף קמ [שם דף קמו]
ד [ל"ל לעיל]
ה [ל"ל לעיל]
ו והתם מיירי בגבולים

גר מצוה

פת מ מיימן פ"ל מהלכות שבת הלכה ז ופ"ם מהלכות יו"ט הלכה ד סמ"ג עשין תקיט פמ"ף ל

מתניתין דלא כי האי תנא דתניא א אמר רבי שמעון בן אלעזר מודים ב"ש וב"ה שמוליכין את המולח משובח לשובח לא נחלקו אלא להחזיר שב"ש אומרים אין מחזירין ובה"א אף מחזירין אמר רבי יהודה במה דברים אמורי בסולם של שובח ג אבל בסולם של עליה דברי הכל אסור ר' דוסא אומר מטהו מחלון לחלון אחרי אומרי משו' רבי דוסא אף מדרין בו ב בני ג רבי חייא נפוק לקרייתא כי אתו אמר להו אבוהון כלום מעשה בא לידכם אמרו לו סולם בא לידינו והתרנוהו אמר להם צאו ואמרו מה שהתרתם אינהו סבור מדקא א"ר יהודה בסולם של עליה לא פליגי מכלל דתנא קמא סבר פליגי ולא היא ר יהודה טעמיה דת"ק קא מפרש ממאי מדקתני מוליכין את המולח משובח לשובח ואי ס"ד בסולם של עליה פליגי האי מוליכין את המולח משובח לשובח מוליכין את המולח לשובח מבעי ליה אלא לאו הכי קאמר של שובח אין של עליה לא ואידך מי קתני סולם של שובח משובח לשובח קתני ואפילו לכמה שובכין איכא ראמרי אמרו לו המטו סולם של עליה בא לידינו והתרנוהו אמר להם צאו ואמרו מה שהתרתם אינהו סבר מאי דקא אסר תנא קמא קא שרי רבי דוסא ולא היא מאי דקא שרי ת"ק קא אסר רבי דוסא: אבל מטהו מחלון לחלון וכו': אלמא נבי שמחת יום טוב ב"ש לחומרא וב"ה לקולא ורמינהו ד השוחט ביו"ט בש"א יחפור בדקר ויכסה ובה"א לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום א"ר יוחנן מחלפת השיטה ודילמא עד כאן לא קאמרי ב"ש התם אלא היכא דאיכא דקר נעוץ אבל היכא דליכא דקר נעוץ לא ואי נמי עד כאן לא קאמרי ב"ה הבא אלא דשובכו מוכיח עליו אבל התם לא אלא אי קשיא הא קשיא בש"א ה לא יטול אלא א"כ נענע מבעוד יום ובה"א עומר ואומר זה וזה אני נוטל אלמא נבי שמחת יו"ט ב"ש לחומרא וב"ה לקולא ורמינהו השוחט חיה ועוף ביו"ט בש"א יחפור בדקר ויכסה ובה"א לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום א"ר יוחנן מחלפת השיטה ודילמא לא היא עד כאן לא קאמרי ב"ש התם אלא היכא דאיכא דקר נעוץ אבל היכא דליכא דקר נעוץ לא ואי נמי עד כאן לא קאמרי ב"ה הבא אלא דשובכו מוכיח עליו אבל התם לא אלא אי קשיא הא קשיא בש"א ה לא יטול אלא א"כ נענע מבעוד יום ובה"א עומר ואומר זה וזה אני נוטל אלמא נבי שמחת יו"ט ב"ש לחומרא וב"ה לקולא ורמינהו השוחט חיה ועוף ביו"ט בש"א יחפור בדקר ויכסה ובה"א לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן מבעוד יום א"ר יוחנן מחלפת השיטה ודילמא לא היא עד כאן לא קאמרי ב"ש התם אלא היכא דאיכא דקר נעוץ אבל היכא דליכא דקר נעוץ

ולא היא דרבי מעמא דת"ק מפ'. ומ"ת והא כ"ת דתני כמה לחלוק ויל דהיינו כמשנה אבל לא בברייתא ד: מאי דקא סרי ת"ק קא מסר רבי דוסא. דאפילו בסולמות לא שרי תנא הכוי ותימא רבי דוסא דאמר כאן סולמות ואילו דר' דוסא יאמר דלמא נחלקו כ"ש וכ"ה בדבר זה משום דקיל"ל כרבי דוסא ותימא דר' כאן ס' חלון (פז: ושם) מטלטלינן הסולם וכאולי משום דאסור למלמל סולם של עליה ורבי דוסא מיקל אפי' סולם של שובך ויל דשאני סולמות הן וכן משמע בהדיא ס' חלון (דף פז:) והתם מיירי בקפנים ד והכא מיירי בגדולים והר"ר אברהם מבוקינויל"ל פי' דהתם מיירי בשבת דמתי משמע לסרי למלמל הסולם משום דמחזי דלהמיה גנו הוא צריך ובשבת ליכא חשש שמא יבוא להוליכה לחוץ אבל הכא מיירי כ"ש דמוכח להוליכה לחוץ ומ"מ ליכא הך חששא ולפ"ז אסור למלמל הסולם אלמא כ"ש ואפי' בכיתו ושמא הלכה כר' דוסא ול"ש:

אלמא נבי שמחת יו"ט כ"ש לחומרא וכו'. ומ"ת מאי לימא לך פריך מכילה שבולה ופ"ה משום דנבי כילה ל"ש שמחה שלין כה שמחת יו"ט כ"ש ומה שמתירין כ"ש היינו משום דלית לסו הכנה ומשום דלת דמי לפירות הנוסרין ולמסקין אוכו:

אמר ר' יוחנן מוחלפת השיטה. פי' הלי דתרוייהו דכ"ש סברי לין מסלקין התרוייהו כ"ש וכל הנך מסכניות דמייתי מחליף ואותה דהשוחט כדקאי קלי וקשה מוכח להדא פירושא דת"ק מתוקמת לפי המסקנא כל הני סנויי דחיקי דליכל דמייתי הוחיל ולא מחליף כשום סניס אותה דהשוחט ושוב קשה מאי קאמר נבי שור משום דחזי למזנח עליה הא מפרש טעמא לקמן (דף יח:) דהתירו פיקומסנים מהלתן ופ"ק דת"ק דאותה דהשוחט נשחרת בתקומה ת"ק דקא ורב יוסף סקלי ואמרו (לעיל ד' ז:) מליכת כ"ש וה דוחק גדול ושוב קשה ליון דמוחלפת היא דתרוייהו סבירא להו לכ"ש לעין מסלקין משום דיש בהן וסתירה בכלים וכרים פרק כל הכלים (קכב: ושם) סתים לן תנא לעין בהן וסתירה בכלים לכך פרי"ת דמוחלפת הסיפה היינו הניא דהשוחט דכ"ש מכרי יחפור בדקר ויכסה וכו' והשתא ניחא הכל ומורי"ת תמיה מני של מה הלריכו הסולם הכנה וזכור מני דכיתי נפרותי לא הוי מלריכין כלל לך עתה לפי מה שפתו דסבורים דמוחלפת לא קאי מהשוחט וכו' וכ"ה לחומרא לעיכך מלריכין הכנה ותיהו זה לינו דלפי פירושו נמי לכל הפחות סברי כ"ש מאי דסברי כ"ש מפיקרא וכ"ש כשו דקר נעוץ ופליגי בשפר תחוח כשו הכנה מדקתמר הכא עד כאן לא קאמרי כ"ש התם אלא ליכא דקר נעוץ משמע לפילו בשפר תחוח כשו כ"ש דקר נעוץ מבעוד יום משום הכנה כדפ"ה ותדע דליכ"ע הא דקתמר רב יהודה לעיל והוא שים לו דקר נעוץ לאו מליכת דכ"ש הוא לפי המסקנא דקתמר כ"ש שיחפור בדקר לכתחלה ושפ"ג דמייתי מלתיה דרב יהודה נבי ומודים מ"מ קתי מכילה מתני' כדפרישית ומסברא הוא דלא פליגי כ"ש אלא בהא דכתב"ג דשרו כ"ש לכתחלה ולשולם כשו דקר נעוץ משום הכנה ועוד דמייתי מדקתמר רב יהודה נוסיף לעיל ח ממלא ט קופתו ושוסה בה כל צרכו משמע דבשעין הכנה לפי החמת ושפ"ם שים לפרש דבשאר צרכין מיירי בענין לכבות בו נוסה אבל לכסוי דם לא בשעין הכנה לא משמע הכי לעיל לפי המסקנא וגם שתה דקתמר מוחלפת הסיפה אין להחליף פירוש דברי דקתמרון ות"ס יפה נהנו הסולם אלא לכסות רק בשפר מוכן שהוא תחוח כנון מלכור של שפר לו שרוי לללות בו כילה ולא משפר תחוח שפ"ג דקתמר שהוא כשל חנב קרקע לא משפר הכירה שהוסקה כ"ש שם היו רשוי לללות בו כילה ותימא ת"ש דמוחלפת קתי מהשיטת דהשוחט וכ"ש דקתמר סיכי תונס לה כשפכת עדיות נבי הנך דכ"ש לקולא וכ"ש לחומרא ויל דמונס לה לפי הענות דנקנית קודם למוחלפת הסיפה ו

מסורת חכמים

א [תוספתא פ"ל] ב [גמ' כה.] ג [כש"ו מו ד"ה כגון רבי יהודה ותוקים שמן] ד לעיל ב. ה [לקמן דף י. ו [ופ"ה תוס' עירובין פת: ד"ה ר"ג וכו'] ז כשולמות של בית [דף ח.] ח ממלא קופתו לפי ושם כ"ל

אבל היכא דליכא דקר נעוץ לא. והא נמי להא דמיא דלמא ממליך ומשחיה דמלמלה ככדי דכיון דממליך כמלה לה הזמנה למפרע: אלא כיון דמוקצה היא. כיון דאינו מסור מלא מסוס מוקלה בהזמנה כמלמת סניי את העלי. דף עב וכבד וכיוצא בו חטים לפרנים ומיסני והוי מלאכתו לאיס: ומקי סכרי ב"ש מסור למלטלו ואפי' לצורך גופו סצריך לגוף הכלי למלאכה המותרת היום: תורת כלי עליו. ות"ם סמלאכתו לאיסור מותר למלטלו לצורך גופו: אין ניתנין את העור. סהופסט כי"ס: לפני הדורסן. לא יסמהנו במקום דריסת הרגלים סזהי לורך עבוד סמתעבד ע"י דריסה: וב"ה מתירין. קס"ד מסוס סמחת י"ט לחולה סרית ליה לא סחיט: למזנא עליה. כן היתה ישיבתם סופחין בגדין על גבי הקרקע ומסמכין ויושבין על ברכיהן כפופין כדלמרי בפסחים (דף קח.) הוה זגיק מברכי דהדדי ונמלא סמיהתו לורך י"ט: תריסין. דלתות החלונות של חניות ססוגרין בהן החלונות בלילה ומפלקין לותם ביום ונותנין לותו לפניהם ומוסחין עליהן תבלין למכור לרגים וביום טוב מותר ליקח מהנוני המכיר לותו ובלבד סלא יזכיר סכום מקח: אף להחזיר. ולסגור בהן חזרה ודלי סלא לצורך היום ואפילו למרוצין אין בנין בכלים מרחת דלמו לורך מיהא הוה וקא סרינן ליה מסוסתלכ"ד לקילמא מסוסמת"ם י"ט מקילינן וקיי"ל דכסוי: הבא ליכא דקר נעוץ כלומר ליכא טעמא להיתרא דקא סברי יש בנין בכלים: מתני' עימד ואומר. מבעוד יום:

גמ' בבריכה ראשונה. דרך מנדלי יונים להניח בריכה רא' של כל אנה להיות צוות לאמה גזרינן כי קיל להו למחר אתי לאמלוכי ויהיה עלייהו והוי לה מלטול אלא לצורך ומשמע ומשמע בהן מבעוד יום לשחיטה ולא חם עלייהו תו לא חיישינן דחיים: בריכה. קומי"ד בלעז סהיונים יולדים בריכה בכל הדם וחדם והן שני גוללות זכר ונקבה ומפסיקין בתקופת טבת וחוזרים ויולדים ניסן: ליח להו ברירה. וכי סקיל למהר דילמא לא הני מזמין והוה לה הזמין את כולם אלא כדי לוכה: ולו פתחים הרבה. כולם פתוחים או כולם סגורים: כילם טמאים. כל כלים המוחים בהלל הפתחים תחת עוכי התקרה של פתח ממלים ומ"ם שהיו תחת הגג המחיל על המת שנזרו הכמים טומ[illegible] על מקים שהוא דרך יליאת הטומלה שסופו לילאת דרך שם וכאן אין אנו יודעים בהיזה יוליאנו הלכך כולם טמאים: נפתח א' מהם. לאחר יליאת המת: הוא טמא. בין כלים דמיקרא בין כלים לבסוף המוכחין לו מבחון: וכולם טהורים. לבדרי הכל מוקמינן להו דמודו הכל מכאן ולהבא בכלים המוכחים לחוכן מהרי כן מבחוץ דלמו דנפתח מפיק ליה: ארבעה על ארבעה. ככך שערוהו ארחות להולאת מתים: מצלת על כל הפתחים. מלמעלה כלילו נפתח: אף משימות המת. וקס"ד דבכריכה פליגי וכלים סהיו בהם לא מזמינן הוכיר דמיקרא דעתיה להכי הוזי ולא ידלה הטומלה לאחר הפתחים וכ"ם סברי הוכיר ולמעלה דס"ד הואיל סברי לן דבנפתח אחד מהם נמי הוו פליגי בכלים דמיקרא ומהוכים דקא תני לעיל לדברי הכל בכלים דמכאן ולהבא: הא אתמר עלה כו'. ואפי' כ"ם לית להו הוכיר ואין מפסרין אלא כלים לבסוף. דלאחר מהשבה דכל הרחשונים ממאים וכ"ם ממאין אף האחרונים דקא סברי מיטרדה תורת טומלה לפתחים לפני מהשבה במיתת המת שוב היינו טומה מסה אלא על ידי מעשה כגון נפתח ונפתח אחד מהם לא פליגי מידי: רבא אמר לעולם למפרע. נמי מפסרין כ"ם דאית להו בריכה והכא במתניתין ה"ט דלריך לכרר ולומר אלו הני נוטל דילמא למחר מטלטל ובוקע הסתים ושביק הא ובקיל אידך נמלא מטלטל מה אלא הזמין שהרי לא היה דעתו אלא בכדי שיראו הלכך אומר זה וזה הני נוטל ולמחר על כרחיה הני הוא דבקיל: והא אמרת בעי ואומר זה אני נוטל סניאהני מילי מערבי ו"ט אבל

ב"ש אומרים והיא שחשב עליו וכו' וב"ה אומרים אף מזימות המת. וקס"ד דמיירי בכלים דלמפרע וה"ה דפליגי כשנפתח אחד מהם וכלים דלמפרע וה"ה דקאמר לעיל נפתח אחד מהם הוא טמא והן סהורין ולא פליגי כ"ם מיירי בכלים הבחים אחר כן שם ותימא לדפליגי בחשב ליפליגי בנפתח וכלים דלמפרע ור"ל דנקט חשב משום רבותא דב"ה דאפי' בחשבה כשלמה פליגי דמוטיל להעיל כל הפתחי' אחרים אבל תימא לב"ה לדית להו ברירה היכי מחשבת בשעת לנית ולו פתחים הרבה שנעשו דכולן טמאים הא היכא למימר לכשוף בשעשלו פתח אחד והוליאו המת דל"ם ברירה מ"ג מיירי דנשאר המת במקומו:

היכא

מסורת השי"ם

א לקמן דף י"ח. ב ג"ז עם ג [לקמן יח:] ד [ג"ז עם] ה ני"ח דלמא לא ניח ו [לקמן יח:] כב. שבת קכ: עירובין לה:] ז [לעיל ט:] ח [תוליקקיב:] ט [עירובין סה: תוספות ע"ז מ"ג לקמן דף לז: ע"ב] י [לקמן לז: ע"ב] [ע' תוספות עירובין סה ד"ה אמר]

סט ל מיימ' ס"ב מה' י"ט הלכה ה טוש"ע ת"ח סי' תלין ס"י ע ב ג מיי' פ"ו מהל' טומלת מת הל' ב' סמג עשין רלח עא ד מיימ' ס"ב מה' י"ט הלכה ה טוש"ע ת"ח סי' תלו סעי' י

איבא חד דמערב כהא. ומ"ת ולכבול כרוב וי"ל דכבלי חיים לא נפלי דחמיכי מי נמי הוי"ל דכר שים לומתירין לאחר י"ט וכל דכר שים לו מתירין אפי' כשלף לא בטיל: חד מינייהו מזל לעלמא. ומ"ת וכי תלי לקולי כדכר שים לא מתירין וי"ל דהואיל ונפלו שנים במקומס ודלי בכה"נ תלינן לקולא: **חולין** ומעשר שני מעורכין זה בזה. פ"ה בורר מנה היפה שבשניהם ויאמר הם זה של מעשר מוטב ואם האחר של מעשר הרי זה מחולל על זה ותימה דמפרש פר' הזהב (מה.) דתיומתלין כשפל כשפולת תמות של מעות לכך נראה דמחלל בתחלה המנה של מעשר על פרוטות של נחשת ואח"כ מחללו על מנה היפה שבשניהם: **הבל חולין.** שאני אומר הוה לקח מעו' של מעשר שני והני מחריני נינהו ותימה דהא לא אמרינן שאני אומר להקל אלא כשהוא מדרבנן דאי' כשפחים (דף י.) דקאמר שאני צרומה דרבנן לפיכך אני תולה להקל ומר שאני אומר וכו' וי"ל דכיון שאין אדם מניח חולין של מעשר תלינן שפיר לקולא ואמרינן ודאי לקח אלו מעם פסיעה

ובכח ואח"כ הניח אלו עם:

אבל בי"ט אסור דזימנין דמשתכחי שמנים כחושים וכחושים שמנים וקמטלטל מידי דלא חזו ליה אי נמי זמנין דמשתכחי כולהו כחושים ושביק להו ואתו לאמנועי משמחת י"ט: **מתני'** זמן שחורים ומצא לבנים לבנים ומצא שחורים שנים ומצא שלשה אסורים שלשה ומצא שנים מותרים בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין ואם אין שם אלא הם הרי אלו מותרים: **גמ'** פשימא אמר רבה חבא במאי עסקינן ר' בגון שזימן שחורים ולבנים והשכים ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים מהו דתימא הני אינהו נינהו ואתהפוכי אתהפוך קמ"ל הנך אזדו לעלמא והני אחריני נינהו לימא מסייעא ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא א"כ רוב וקרוב הלך אחר הרוב דאמר אביי ב בדף הבא נמי בדף: ג שנים ומצא שלשה אסורין: מה נפשך אי אחריני נינהו הא אחריני נינהו ואי לא אהריני נינהו הא איכא חד דמערב בהו: ד שלשה ומצא שנים מותרין: מ"ט הני אינהו נינהו וחד מינייהו אזל לעלמא ליטא מתניתין רבי היא ולא רבנן ג דתניא הניח מנה ומצא ר' חולין ומעשר שני מעורבין זה בזה דברי רבי וחכ"א הכל חולין הניח מאתים ומצא מנה מונח ומנה מוטל דברי רבי וחכ"א הכל חולין אפילו תימא רבנן הא אתמר עלה רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוויהו שאני גוזלות הואיל ועשויין לדדות ול"ל לשנויי עלה שאני גוזלות הואיל ועשויין לדדות והא אתמר עלה דהיא דרבי יוחנן ורבי אלעזר חד אמר בשני כיסין מחלוקת אבל בכים אחד דברי הכל חולין וחד אמר בכים א' מחלוקת אבל בשני כיסין דברי הכל מנה מונח ומנה מוטל בשלמא למ"ד בשני כיסין מחלוקת היינו דאיצטריך לשנויי הכא שאני גוזלות הואיל ועשויין לדדות אלא למ"ד בכים אחד מחלוקת אבל בשני כיסין דברי הכל מנה מונח ומנה מוטל השתא למה לי לשנויי עלה הא אמרת בשני כיסין לא פליגי א"ר אשי הכא בגוזלות מקושיים עסקינן גוזלות מנתחי אהדדי כיסין לא מנתחי אהדדי ורבי אמר לך כיסין נמי זימנין

לקמן: בדף. שים דף לפני הסוכך כולם ויצא ממנו וסס כתין ויוסכין יוניס למעלת תדיר שיראים ליכנס לקן מפני שחוזן שכקן מנכרים את כל הבא עליהן וכשיולאין משוכך חלו נכנסין הלכך חייסינן שמא מן הדף כתו לקנין הלכך אסורים דהוי כולהו קרוביס שבדף ושבקן הלכך זיל בתר רובא: **מה נפשך כו'.** פירוסת דמתני' היא קשיא לכי אסורים דמה נפשך להתירם [ה לימא מתני' פשיטא הוא והלכה כפשט משנה ומקן קי"ל ו הלכה כרבי מכאיר ולא מכאיר] **הניח מנה.** ממעות מעשר שני כתיבה: **חולין ומעשר שני מעורבין זה בזה.** המחל חולין ואינו יודע היכן הוא נוטל היפה שבהן ואומר הם (ז היא זו) של מעשר הרי יפה ואם חולין היא תהא חכרתה מחוללת עליה: **הכל חולין.** הואיל ולא מלא כמו שהניח חולין להקל ולומר נפל לה הרמטון והניחו במקום אחר והניח שוב את שלו וכשה שהיה מניח מעות חולין ומעות מעשר ביחד: **מנה מוטל.** ונשאר לך מנה ממעשר: **הכל חולין.** הואיל ולא העלהו לירושלים לא הפריזן זה מזה וכשיכס נפלו והניחס במקום אחר וזה חולין הוא שהניח הלוס תחיל וכשכא: **שאני גוזלות.** לחכי ל"ל הא' הלך והכירו נפלו: הואיל ועשויין. רגילים הן להיות מדדין תחד אחד ויוצאין וכשכסין תכל מנה לא הלך מאליו תחיל וכשכא נפלו וכשכאל נפל שניהס: **ולמה לי לשנויי עלה.** רבי יוחנן ור"א מה דוחקין לתלות טעם משתיהו במדדים הא לדידהו מתוקמא שפיר כרבנן כלשו הא' טעמא דהא אמר תחלוקת כמוכחין שני המינין בכים אחד בההוא הוא דקאמרי רבנן דכשנפל כל הכים נפל תכל כשני כיסין מודו דלאחד נפל והניח השני וחד אמר מחלוקת כשני כיסין בההוא הוא דקאמר רבי מנה מונח ומנה מוטל: **האי מאי.** לא נרסינן: **בשלמא למ"ד כו'.** המקשה סיומא מסייע למילתא ומפרש קושייתו כשלמא מתן דמוקי פלוגתייהו כשני כיסין דהיינו כדומיא דמתני' דהוי שני גוזלות צריך לשנויי דתקוס מתני' כרבנן מהאי טעמא הואיל ועשויין לדדות אלא למ"ד כשני כיסין מודו רבנן הכתם לאה לי לשנויי משום דעשויין לדדות הא כשני כיסין נמי הכי קאמרינן: **הכתם ואם כן** לא נרסי' אלא ה"נ אלא למ"ד ככים אחד מחלוקת תכל כשני כיסין ד"ה מנה מונח ומנה מוטל הכתם ל"ל לשנויי עלה האמר כשני כיסין לא פליגי ואח"כ מהני רבנן תו רבי יוחנן תו ר"א תוקמיה הכי ולעיל אמאי אנו תרוייהו הואיל ועשויין לדדות: **א"ר אשי הכא בגוזלות כו'.** מ"ד ככים אחד מחלוקת כשני כיסין כשין כים אחד קאמר דהיינו שני כיסין מקושרין ודקאמר תכל כשני כיסין ד"ה מנה מונח ומנה מוטל כשתין מקושרין ומתני' לפילו בגוזלות מקושרין משום דהנותרין מותרין ולא אמרי' אותן שנפלו כולם ולפי שהרים הילכך אי לא דקאמרי גוזלות הואיל ועשויין לדדות לא הוה מתוקמא כרבנן דהא כשיסין מקושרין אמרי רבנן הכל חולין והכתם אפילו מנה מונח ומנה מוטל אסור כרבנן דגוזלות **דמעברין מנתחי אהדדי** ואיכא למתני לקולא דאל ניחוש לו מלתי כיסין לא מלתי ואדם לא ומקלן וכיון דמקושרים הם שניהם נפלו

עין משפט נר מצוה

ע"ב ח מיימן פ"ג מה' יו"ט הלכה ו טוש"ע א"ח סי' תנו סעיף יב

ע"ב ג מיימן שם הלכה ה טוש"ע א"ח סי' רס"ח סי' ג

עד ג מיימן פ"ב מהלכות יו"ט הלכה ו טוש"ע א"ח סי' תנו סעיף יב

עח ד מיימן שם טוש"ע שם סעיף י.

מס' השס

א כ"ב כג.
ב [לקמן יח.]
ג [תוספתא פ"ב פ"ס]
ד [גיטין נח.] ה ג"י כ"ל [עי' רבינו מו' פסחים כו: תוספות ד"ה ג"י]
ו [ל"ל ז"ו היא] ח [עי' תוס' ד"ה חולין וכו' ד"ה אלעזר]

דמתעכל קטרייהו. ניתר הקשר שלהם ומתפרק מליהו והכא ונפל שמא לא מקושרין מלאם וחפף האחד והלך לו: כ לפני הקן. דרך כל העופות להיות מפם מן הצד העליה כולם חוץ מן הפרס ומן היונים יוצאים לתוכר ונוחים שם כרגוע ומוזרים לקן: הלך אחר הרוב.

דמתעכל קטרייהו: ס בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין: לימא מסייע ליה לרבי חנינא דא"ר חנינא א רוב וקרוב הלך אחר הרוב אמר אביי ב בדף רבא אמר בשני קנין זו למעלה מזו עסקינן ולא מבעיא זמן בתחתונה ולא זמן בעליונה ומצא בתחתונה ולא מצא בעליונה דאסירין דאמרינן הנך אזלו לעלמא והנך אשתרבובי אשתרבוב ונחות אלא אפי' זמן בעליונה ולא זמן בתחתונה וכא ומצא בעליונה ולא מצא נמי אסירי דאמרי' הנך אזלו לעלמא והנך סרוכי סרוך וסליקו: ג ואם אין שם אלא הן הרי אלו מותרין: ה"ד אילימא במפורחין איכא למימר הנך אזלו לעלמא והני אחריני נינהו אלא ג במדדין אי דאיכא קן בתוך חמשים אמה אדדויי אדדו ואי דליכא קן בתוך חמשים אמה דמותרין דאמר מר עוקבא בר חמא ד כל ג המדדה אין מדדה יותר מחמשים אמה ה לעולם דאיכא קן בתוך חמשים אמה וכגון דקיימא ד בקרן זוית שהו דתימא אדדויי אדדו קמ"ל כל היכא דמדדה והדר חזי ליקניה מדדה ואי לא לא מדדה: **מתני'** ו בש"א אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ובה"א מתירין בש"א אין נותנין את העור לפני הדורסן ולא יגביהנו אא"כ יש עמו כזית בשר ובה"א מתירין: **גמ'** ז תנא ח ושרין שאם קצב עליו בשר שאסור לטלטלו אם אביי מחלוקת בעלי אבל בתברא נרמי ד"ה טותר פשיטא עלי תנן מהו הוא הדין דאפי' תברא נרמי נמי והא דקתני עלי להודיעך כחן רב"ה דאפי' דבר שטלאכתו לאיסור נמי שרו קמ"ל איכא דאמרי אמר אביי לא נצרכא אלא אפי' תברא נרמי חדתי מהו דתימא מטלך ולא תבר עלה קמ"ל וב"ש לא חיישי לאמלוכי והתניא ב"ש אומרים ט אין מוליכין ה מטבח וסבין אצל בהמה ולא בהמה אצל טבח וסבין ס ובה"א מוליכין זה אצל זה ב"ש אומרים אין מוליכין תבלין ומדוך אצל מרוכה ולא מרוכה אצל תבלין ומדוך וב"ה אומרים מוליכין זה אצל זה הכי השתא בשלמא בהמה אתי לאמלוכי דאמר נשבק האי בהמה כחושה ומייתינא בהמה אחריתי דשמינה מינה קדרה נמי אתי לאמלוכי דאמר נשבק האי קדרה דבעיא תבלין ומייתינ' אחריתי דלא בעי תבלין הכא מאי איכ' למימ מלך ולא תבר ביון דשחטה לתבירא קיימא: בש"א אין נותנין את העור: תנא ט ושרין שיטלחין עליו בשר לצלי אמר אביי ל"ש אלא י צלי אבל לקדרה לא פשיטא לצלי תנן הא קמ"ל דאפי' לצלי כעין קדרה אסור ת"ר מ אין מולחין את התלבי ואין מהפכין בהן משום ר' יהושע אמרו שוטחן ברוח ע"ג יתדות א"ר מתנה הלכה בר' יהושע א"ד א"ר מתנה נ אין הלכ' כר' יהושע בשלמא למ"ד הלכה בר' יהושע אצטריך סד"א יחיד ורבים הלכה כרבים קמ"ל הלכה כיחיד אלא למ"ד אין הלכה פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים מהו דתימא מסתבר טעמיה דרבי יהושע דאי לא שרית ליה ממנע ולא שחית קמ"ל ומ"ש מעור לפני הדורסן התם

פשיטא דמותרין דאמר מר כל המדדה וכו'. וקשה וכי מייתי רחיים ממר מוקצה ממורת ויל דפ"ב תנו רבנן לומר כדמר מוקצה דתלי"ב לא ס מתני' דלא יחפור (דף לג:); אין נוטלין העלי. ותימה הא אין לנופה וכל כלי שריך לנופו לתקומי תפי' מלתכתו לתיסור נוטלין אותו כ"ש וי"ל דכפרק כל הכלים (דף קכג.ושם) מוקמי"ליה במוקצה שיש בו חסרון כים דכ"ש מודו דתסור כגון סיכי זירי ומזורי דקטיד עלייהו וכ"ש שמתירין היינו דוקא משום שמחת י"ט כדמפרש בגמרא: ושרין שמולחין עליו בשר ללצלי. ולא משום דלריך תליחה מפרש

מסורת השי"ס

א [כ"ב כג:] ב תימא דלא תמר כן תכילתא תוס' יבמות ג לא יתפוש דף כב: ד [בקרן זוית מלי למימר מדדויי אדדו כל היכא דמדדה וסלר כו' כלל מפרש"י] ה [לעיל יו"ד] שבת דף קכג. ו [שבת קכג. קכד תו' ד"ה] ז [תוס' ד"ה] [בתוי"ט כ"ש] מוליכין טבח וסכין אגל בהמה אבל אין מוליכין בהמה אגל טבח וסכין וכ"ה בר"ח ודפ"ח שפרש אלפס שכיון דלא שכיח כל כך לא גזרו כמו בשר בשר ג' כגון מוליכין וכן ופ"ק פרושו שכתב לב"ש דאמרי מוליכין

עז ח כ ג מיי פ"כ מהל' י"ט הלכה י טוש"ע א"ח סי' תצ"ו סעיף יד עז ד מיי שם טוש"ע שם סעי' ת עח ה מיי פ"ה מהל' שבת ה"י טוש"ע או"ח סי' שיח סעי' ד עשו טב"פ"ח סימן שיט סעיף ה ם ו מיימון פ"י מה' י"ט הלכה ג טוש"ע שם סעיף ה פא ת ט"ש"ע שם סעיף ה פב ט טוש"ע תצ"ח סימן תצח סעיף כ פג י טוש"ע ת"ח סימן תקד סעיף כ פד כ ל מיי פ"ג שם הלכה ד טוש"ע ת"ח סי' תצ סעי"ג פה מ ג מיי"ש הלכה ט טש"ע שם סעי"ף ד

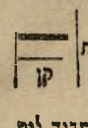

מתני' עלי. מלתכתו לאיסור לכתוש כמכתשת מסים הכי מפרי ליה כלי שפתי:

גמ' שאסור לטלטלו. דתסבור ליה

מערים ומלח גרמא גרמא. וכן רבנין העולם שמעדרים ומוכלין מפני התרנגולת ומוכלין הכבד ומיהו ה"ר שמואל היה אומר היינו דוקא קודם תכילה אבל לאחר תכילה לא: **אמר** רחבה אמר ר' יהודה. פרש"י ים מפרשים דלהכי קאי הא ילפא מסופה אם אתה שומעה ואת אמרי יהודה הנשמע מן אמרי יהודה ולא מצינו שעלה לא"י טוב מצינו בפסחים (דף כב:) דדייק וגמר שמשתא מפומיה דרביה כרחבה בפומבדיתא כו' וה"ב שהי' מסופק אמי שמא שמועה היה לו לומר דתמי' ספיקי דנכרי גרים כדתמר בחולין (דף יח:) בשמעתין דמוגרמת לכדגרסה לי דלכך ה"ר יהודה מפום שהיה רבו מוכתק והא דקא' וגמר שמשתא מפומיה קאי אהא דקתמר שעיו לפנים מספיו ולא קתמר כ אמסוגית דתומו לפון שמא מרבו ולא רצה לפנותו:

אמר דתימא שמעייהו דב"ש דאין בנין וסתירה כו'. דקי"ל אין בנין וסתירה בשוה מהדק ומפרק כי אם בשוה כלי שהוא חייב משום מכה בפטיש או בכונה ע"ג קרקע כדתמרי בשבת (דף קג:) הכונה כל שהו חייב קמ"ל ותימא הא קי"ל אין בנין וסתירה בכלים וי"ל מ"מ אסור שמא יתקע השופט

התם לא מוכחא מילתא. פתחה שמיקתו לעורך פעור דתימר מפני שהוא מלאכת מלאכות היא נדבר שיש בו איכוד לתנן (שבת דף עג:) והמולחו והמעבדו: בבת אחת. דחד טרחא לכולהו: מערים. לאחר שעלה זו לשלחן היום לומר מכרתה פרכה עלי לאכלה היום וחזר ומולחה: חנויות. כמו תיבות הקיומדת בשוק ומיקומחנות לקרקע: תריסין. דלתות פתחיהן: התירו סופן. פתיחו לערך י"ט: משו' תחלתן. שהוא לערך י"ט ואי לא פריש סופן לא שביד תחלתן: עור לפני הדורסן. הותרה שמיקתן משום שחיטתן: תריסי חנויות. הותרה חזרתן משום סלוקו: וחזרת רטיה. בשבת פרק כלל גדול (דף מה:) אמרו הממרח רטיה בשבת חייב משום ממחק: במקדש. לכהן שלקה בידו וצריך לעבוד עבודה ולימול רטיה מעל ידו שלא תהא מלילה כיון ידו לעבודה מחזיר הרטיה לאחר עבודה דמי לא שרית ליה להחזירה לא שקיל ליה מעיקרא: ורחבה א"ר יהודה. י"מ ספק משמיה דר' יהודה נשמה ספק משמיה דרב יהודה ואני אומר לא רחבה נשמה את ר' יהודה נשמה דהא מפומבדיתא הוא ולא מצינו שעלה לא"י ועוד כי אמרי' כשלמת ח דדייק ונמר שמשתא מפומיה דרביה כרחבה דפומבדיתא הוא לן למימר דתמי' ספיקי דנכרי גרים כדתמרי' בדף יבמות (דף יח:) ורחבה בהכל סומכין אמי משום דרבו מוכתק היה ולא היה לומד מרב אחר הוא קרי ליה ר' דלא נספקיה בדר' יהודה אחריני: אף הפותח את חביתו. אכתי כשהתחיל למכור יינו לו בכרו לעולם רגלים ברגל ומשמשים בה יד הכל ומומחת עם הארץ ברגל מהורה כל ימות הרגל וכמה שבאחר לאחר הרגל נחלקו רבי יהודה וחכמים בס' חומר בקדש (דף כו.). רבי יהודה אומר יגמור ויכברנה לחבריו ולכל אדם ויזהר שלא יגע עם הארץ עוד וחכמים אומרים לא יגמור ולא יכברנה עוד משום דבטלת ברגל במגע עם הארץ ומהי דכל ימות הרגל לשמתי שלא בניסים מיהו לאחר הרגל הלא למפרע ואשמעי' רחבה דרבי יהודה לא אמר

התם לא מוכחא מילתא א משום דחזי למזגא עליה הכא אתי למימר מ"ט שרו לי רבנן כי היכי דלא לסרח מה לי למשתחינהו מה לי למלחינהו אמר רב יהודה אמר שמואל ג מולח אדם בטהר חתיכות בשר בבת אחת אע"פ שא"צ אלא לחתיכה אחת רב אדא בר אהבה מערים ומלח גרמא גרמא: **מתני'** ב"ש אומרים ב אין מסלקין את התרסין ביום טוב וב"ה ג מתירין אף להחזיר: **גמ'** מאי תרסין אמר עולא תריסי חנויות ואמר עולא שלשה דברים התירו סופן משום תחלתן ואלו הן עור לפני הדורסן ותריסי חנויות וחזרת רטיה במקדש ורחבא אמר רבי יהודה אף הפותח חביתו ומתחיל בעיסתו על גב הרגל ואליבא דרב יהודה דאמר יגמור עור לפני הדורסן תנינא מהו דתימא טעמייהו דב"ה משום דחזי למזגא עלייהו ואפילו מערב יום טוב נמי קמ"ל

ג התירו סופן משום תחלתן דיום טוב אין דערב י"ט לא תריסי חנויות נמי תנינא [וב"ה מתירין אף להחזיר] מהו דתימא טעמייהו דב"ה משום דאין בכלים ואין סתירה בכלים ואפילו דבתים נמי קמ"ל ד התירו סופן משום תחלתן דחנויות אין דבתים לא חזרת רטיה במקדש נמי ד תנינא מחזירין ה רטיה במקדש אבל לא במדינה מהו דתימא טעמא מאי משום דאין שבות במקדש ואפילו כהן דלאו בר עבודה הוא קמ"ל התירו סופן משום תחילתן דבר עבודה אין דלאו בר עבודה לא פותח את חביתו נמי ו תנינא הפותח את חביתו ומתחיל בעיסתו על גב הרגל רבי יהודה אומר יגמור וחכ"א ז לא יגמור מהו דתימא טומאת עם הארץ ברגל כטהרה שויוה רבנן ואע"ג דלא התחיל נמי קמ"ל התירו סופן משום תחילתן התחיל אין לא התחיל לא ועולא מאי טעמא לא אמר הא בפלוגתא לא קא מיירי הנך נמי פלוגתא נינהו ו בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ו אר"ש בן אלעזר מודים ב"ש ובית הלל שמסלקין את התרסין ביום טוב לא נחלקו אלא להחזיר שב"ש אומרים אין מחזירין וב"ה אומרים אף מחזירין במה דברים אמורים כשיש להן ציר אבל אין להן ציר דברי הכל מותר והתניא במר"א בשאין להן ציר אבל יש להן ציר דברי הכל אסור אמר אמר אביי ח כשיש להן ציר מן הצד דברי הכל אסור אין להן ציר כל עיקר דברי הכל מותר כ"ש בשיש להן ציר באמצע

מר

מסורת השי"ס

א [ע"ש יומ'.]
ב [סם]
ג [סם וס"ל]
ד עיבוכין דף קכ:
ה תגיגה ד כו:
ו [נדרים לו:, יבמות טו:]
ז [תוספ"ש]
ח [נדרים לב:]
ט [ר"ל הדר"ס מסור וכן נסתין להן ציר ד"ה מותר מאי ד"ה וכ"ה] [עי' תוס' לקמן יה ד"ה וכלבד]
י [מגילה כא.]

ינמור מלא משום תחילתן דמי לא שרית ליה לא פתח ליה מעיקרא: תנינא. אכתי מתירין ומשולח מאי נפקא לן: ואפי' מעי"ט. שהותרה מבעוד יום: דעי"ט לא. דליכא למינזר משום תחלתן דמ"מ לא שרית ליה אינו נמנע מלשחוט מעי"ט דהא יכול לשחטו מבעוד יום: תנינא. אכתי: ב"ה מתירין אף להחזיר גרסי': דאין בנין בכלים. אין חיסור בנין וסתירה בכלים אלא בכתים דמחייב בבנין והשיסה כלי אי נמרו כי"ט אי בשבת משום מכה בפטיש הוא דמחייב משום סתירה אבל לא נמר מלאכה אי לא הוא דבר שהוא מתקיני מחייב משום ממחק ואם צריך לטוש חייב משום מחתך וכן סורג או מסך או תופר אבל בנין וסתירה ליכא בהו לתקיוני בעלמא וחזרה והא דתנן (שבת דף קג:) הכונה כל שהוא בכתים תנן ויהלכך כ"ה אפי' כתיכות הבית שרו לסלק דלתותיהן ולהחזיר ואע"ג דלאו לצמתת י"ט קמ"ל מולח ואע"ג דאין בנין וסתירה בכלים קאמרי ליה כ"ה מדרבנן אי לאו משום תחילתן דחנויות שהן צריכים חין אבל תריסי כלי הבית לא: תנינא. בטירוכין מחזירין רטיה במקדש אבל לא במדינה: מהו דתימא טעמא. דהתירה משום דלא נזרו על הסכות שבמקדש ולקטר רטיה וכן כל דבר רפואה שאין מלאכה אלא שבות הוא שנזרו חכמים בכל רפואות נזירה משום שחיקת סמנין: תנינא. בטהרה שויוה רבנן. דמסתכוה מקרא כתיב לתהר מכריס (ויקרא כ) ומעמא דרבי יהודה משום דלא התחיל מ"ט הרגל למוכרה ומיהו שנגע בה עם הארץ ברגל קאמר נמי רבי יהודה דאין מנעו ממשמה ואפי' לאחר הרגל קמ"ל רחבה דמשום תהלתן הוא: בפלוגתא לא קא מיירי. ופשיטא רבנן הלה: מתני'. דקתני כשלוש נמי פליגי לאו כי האי תנא: בשיש להן ציר. יהות לשני הסנין דהוסות לבנין: יהתניא. בשאין להם ציר כ"ה אבל כשיש נמי: אכר אביי. דקתני מעמא דתרוייהו הוא דתנאי דברייתא דפרסי לן פלוגתא דב"ש וב"ה: מן דברי הכל אסור. ובשאין להן ציר כל עיקר דב"ה כ"ש וב"ה: בשיש להן ציר באמצע. בנין פליג"ת ותוכחין אותו בהאי שנשתלש רובן שתח התיכה

ס"ם נזרעין ציר באמצע אטו ציר טן הצד ומ"ם לא נזרעין: **מתני'** א בית שמאי אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרשות הרבים ובית הלל מתירין: **גמ'** תני תנא קמיה דר' יצחק בר אבדימי השוחט עולת נדבה בי"ט לוקה א"ל דאמר לך מני בית שמאי היא ב דאמרי לא אמרינן מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך דאי ב"ה הא אמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך ה"נ מתוך שהותרה שחיטה לצורך הותרה נמי שלא לצורך מתקיף לה רבה ממאי דב"ש וב"ה בהא פליגי דילמא בעירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה לי"ט קא מיפלגי מר סבר ג עירוב הוצאה לשבת ועירוב הוצאה לי"ט ומר סבר ג עירוב הוצאה לשבת ואין עירוב הוצאה לי"ט כדכתיב (ירמיה יז) ולא תוציאו משא מבתיכ' ביום השבת בשבת אין בי"ט לא מתקיף לה רב יוסף אלא מעתה ליפלגו באבנים אלא מדלא מיפלגי באבנים ש"מ בהוצאה שלא לצורך פליגי ואף רבי יוחנן סבר בטתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך פליגי דתני תנא קמיה דרבי יוחנן המבשל ניד הנשה בחלב בי"ט ואכלו לוקה חמש לוקה משום ה מבשל ניד ולוקה משום אוכל ניד ולוקה משום אוכל בשר בחלב ולוקה משום אוכל בשר בחלב ולוקה משום

השוחט עולת נדבה כי"ט לוקה וכו'. והיה דמי לתימר ר"ש היא דלר"ל מתוך מלא ניחח ליה למנקט כ"ש דמצינן לה הכי כהדיא בפי ותימא הוחיל ומוקמי' לה אליבא דר"ש מיהו השוחט עולת חובה כי"ט לוקה דהא כ"ש היא לה' (דף יא.) על עולת ראייה דלוקה דדרבי יוחנן חגיגה לינעולת ראייה לא ר"ל משום דיוקא נקטיה דלמי הוה נקט עולת חובה הוי"א עולת חובה מחייבי אכל שלמי חובה כיוצא בו פשיר הוחיל והם חובה וגם יש כהן צורך החדש אכל שלמי נדבה חייב הוחיל והי' יכול להקריב למחר והשתא דנקט עולת נדבה משמע' רבותא דלוקה עולת נדבה חייב דכולה כגון אכל שלמי נדבה פשיר הי"א דכולה חייב והיה יכול להמתין עד למחר הוחיל ויש כהן צורך הדיוט ותי"ת והא תפילו כ"ש מודו דלוקה דסכירא להו לק' (פס) דנדרים ונדבות אין קרבים כי"ט ומתני מוקים לה לניכא דב"ש ור"ל דמחייבי לי"ל דנדרים ונדבות אין קרבים כי"ט מלכם ולא לגבוה וה"ב הוי לאו הכא במכלל עשה דאין לוקין עליו ותי"ת כיון דמהדרי' מהדריה לא"ת קסבר קמ"ל דהא מחרי ה נבי נזיר פיפלגי הכי"ק דלוקה משי"נ דלא ידעי' איסור נזיר רק מדכתיב (דברים יב) תזכח ולא ניזה דהיינו לאו הבא מכלל עשה אין לוקין עליה ש"מ כיון דמהדרי' מהדריה לאיסורא קמ"ל דלאו הבא מכלל עשה הוא ומיהו כו קודם שנעשל ונפ נבי נדרים ונדבות ניחא הכי דמהדדיה לאיסורא קמ"ל ולוקה ור"ל דמתני ניחה אלא הותרה בעשוי לי"ט ומ"ב כיון דמהדרי' מהדריה לאיסורא קמ"ל דלאו הבא מכלל עשה הוא ומיהו אי לאו

הכא נמי כיון שהותרה הכערה לצורך וכו'. וא"ת ומה לצורך תיכא למשקל ניד כיון שהוא מיפור י"ל כיון שהי' כדעתו על זה לאכלו היינו לצורך י"ט: **אין** מוליכין חלה ומתנות לכהן כו'. פירוש ל"ד מוליכין הכהן לביתו לא יתכן לו וכן משמע בירוש' דקאמר דהא"ה אם יבא פ' הלוקח פירות בסדיא דקאמר התם מי שקרא שם לתרומת מעשר דמי ולמעשר מני של וודאי לא יפלוש בשכת אכל אם כהן ושני רגילים לאכול מגלו כהין ואוכלין ובלבד שיודיעם פירוש מתחמול וקאמר עליה דההוא דקאמר לא יפלוש היינו מתני' לא יתנם ומייתי מהך דהכא אין מוליכין וכו' ומפיק ליפלוג הוא מסיא והיא ליפלוג מהוא הוא ליפלוג מהיא הוא י"ש היא שכת פירוש ל"ק דהא דכשכת ליפלוג מהיא דתין מוליכין דמיירי כי"ש והוא ליפלוג מסיא דוקא מה שמתירין כ"ש היינו דוקא כשרגילין לאכול מגלו ואותה של ירושלמי קרי היא מלמה דאם תין למדין לאכול מגלו לא יתנם אפי' אם יבא הכהן לביתו משום דלא פלקא מדעתא דכר לתינים למיכל פיסתיה בבית דחברי' ויסברו הפועל שהוא תרם אותה כי"ש ולכך היא מוכל בביתו: הא

משום הבערה. שהיא מלאכה למאכה וקא סבר יש חילוק מלאכות לילקות שהיש על שתי מלאכות משום י"ש: הבערה ובשול. ל"ש תיפוי מצנה לילקות עליהן דמתוך שהותרו לצורך הותרו נמי בלא לצורך מה"ת: אינה משנה. לא נמנית משולם בכיה"ד: ואת"ל משנה. אם יתמרו תלתים שנמנית ודאי ביה שפתי שכוותה:

במתני' אין מוליכין חלה. תפ"ה שמותר בהפרשת לא שרו לי' הולכתה אלא תקון לתקן פישתו התירו לו ולא יותר: **מתנות**. הארוב והלחיים והקיבה אף הן הרמתן הותרה לו שהרי נלעזה להריזן והחיך יאכל שאר הבשר ותפ"ה שתין מוכלין בשאר שכל לאסור הבשר בהכילה מיהו אם לא פי' שאר הבשר מהקדרי הוא מוכלין ופוכר בשפה הלכך הרמתן התירו ולא הולכתן וכולן משום גזרה דתין מניחין מותם: **גזרה** שיה. לאו דוקא דכולה מדרבנן גזור אלא דומיא דגזירה שיה בדרבנן: **מתני'** לכהן. משפרים ומרכב מתנות כהונה הן: **כשם שאין מוליכין**. דכהן מודיעו לן שהרי מתמהל הוגבהה: שאינו זכאי. דאי לא נתנו הפקיד הרמתה: **גמ'** לא רבי יוסי ולא ר' יהודה אלא מחרי' נרסי': **שמוליכין אותן כו'**. ומתני' קתני בין שהורמו מהיום וקפ"ד דבשחטו היום קא מיירי ותפר: **על המתנות שמוליכין**. הואיל וזכאי בהרמתן והוא הדין לחלה וחד מינייהו נקט: **אלא על המתנות**. ותפילו בשחטו מהיום משמע כי מתני': **ליימא אחרים היא ולא רבי יהודה**. כלו' כרבי יוסי ודאי לא תפשר לתוקמ' כרבי יהודה מאי מי מלינן למימר דמתני' נמי דוקא בשל תמם קתמר ומתוקם תליכים לי נזקק על כרחינו לומר דלא כרבי יהודה: **מי קתני**. מתניתין בין שהורמו ובשחטו מהיום ולעולם שחיטתן תמם בשל בהמה דבשחטו ב"ש מודו: **ליימא ר' יהודה היא ולא אחרים**. כיון דמתני' דוקא דבשל תמם קאי מלמא קתני בשחטו היום נימא דלא כאחרים דתם אחרים על המתנות קאמרי: **בהנך דנשחטו מאמש**. על המתנות דקאמרי אחרים בשל תמם קמיירי: **תפלה**. ר' יהודה מתיר לשפל ולהוליך על תמם עם על היום ואחרים סברי דאפי' לשפל נמי אסרי ב"ש ומתני' לא מיירי בשפלה כלל אימא למימר כרבי יהודה ואימא כאחרים: **הלכה כרבי יוסי**. ולעיל דב"ש דאפי' תרומה נמי מותר להולין: **אסוריין**. מכילות של חרדל כפרכיסין והזרע כתוכן: **מהו לשרובי**. הפרכיסי' ולהולי' הזרע כי"ש מי שרי כי"ט כשחיט' וכשבול או למא כיון דאשר מפי"ש לא דתולדת דישה הוא: **מוללין מלילות**. דשה כלאחר יד הוא ואפי' בשבת לאו דאוריי"ת הוא אלא מדרבנן וב"ש לא גזור: **מלילות**. על חפיז

מסורת השי"ס

א שבת קו. ב"ב [פסחים סז. כתובות ו.]

ג [תוספתא פ"ח]

ד [תוספתא שם] ה ובשחטו מהיום קתני ומשולש מחרים מלמא כיש

שמוללן בידיו כשהן רכיס: נכי שבת נר' מיד ליד ונכי י"ט נר' על יד על יד: **מיד ליד**. אלא כדרך חול: קנון. כלי הוא רשפו מחד רחב והשני צמוי כפין מרוב קלר ועותן הקטניות בתוך הרחב ומנענע והמוכל מתגלגל דרך המרזב והפסולת נשאר בכלי: **תטחיי**. קשרה גדולה: **על יד על יד**. משמ משמ: **אבל לא בטבלא כו'**. דמחזי כמאן דעביד לצורך מחר אחין דרך לעשות ככליס הללו אלא הרבה: **מעי"ט אין**. המוללן מעי"ט קאתי ולא קתני המוללן כי"ט: א"ב. דמוללין מלילות כי"ט מלינו תרומה שזכאי בהרמתה דשמא לא מפרישין תרומה עד שיעשו דגן והמוללן כי"ט לאכ לן מפרישין תרומה על כרחו:

הא

גמ קס"ד שהורמו מהיום ושנשחטו מהיום ושהורמו מאמש ושנשחטו מאמש מני מתני' לא רבי יוסי ולא רבי יהודה אלא אחרים דתניא ג אמר רבי יהודה לא נחלקו ב"ש וב"ה על המתנות שהורמו מע"ט שמוליכין עם המתנות שהורמו מהיום ושנשחטו מהיום לא נחלקו אלא להוליכן בפני עצמן שבש"א אין מוליכין ובה"א מוליכין וכך היו ב"ש דנין חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שאין מוליכין את התרומה כך אין מוליכין את המתנות אמרו להם ב"ש לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתן תאמרו במתנות שזכאי בהרמתן אמר רבי יוסי לא נהלקו ב"ש וב"ה על המתנות שמוליכין לא נחלקו אלא על התרומה שבש"א אין מוליכין ובה"א מוליכין וכך היו ב"ה דנין חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שמוליכין את המתנות כך מוליכין את התרומה א"ל ב"ש לא אם אמרתם במתנות שזכאי בהרמתן תאמרו בתרומה שאין זכאי בהרמתן אחרים אומרים לא נחלקו ב"ש וב"ה על התרומה שאין מוליכין לא נחלקו אלא על המתנות שבש"א אין מוליכין ובה"א מוליכין ליימא אחרים היא ולא ר"י אמר רבא מי קתני שהורמו מהיום ושנשחטו מהיום שהורמו קתני ולעולם שחיטתן מאמש ליימא ר' יהודה היא ולא אחרים אפי' תימא אחרים ובהך דנשחטו מאמש א"ה היינו ר' יהודה איכא בינייהו מפלה: א"ר יהודה אמר שמואל ד הלכה כר' יוסי רב טובי בריה דרב נחמיה הוה ליה גרבא דחמרא דתרומה אתא לקמיה דרב יוסף א"ל מהו לאמטויי לכהן האידנא א"ל הכי א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי אושפיזכניה דרבא בר רב חנן הוה ליה אסורייתא דחרדלא א"ל מהו לפרוכי ומיכל מינייהו ביט לא הוה בידיה אתא לקמיה דרבא א"ל ה מוללין מלילות ומפרכין קטניות ביט איתיביה אביי ו ד המולל מלילות מע"ש למחר מנפח מיד ליד ואוכל אבל לא בקנון ולא בתמחוי ז המולל מלילות מע"ט ולמחר מנפח על יד על יד ואוכל אפי' בקנון ואפי' בתמחוי אבל לא במבלא ולא בנפה ולא בכברה מע"ט אין בי"ט לא אפי' תימא ח בי"ט ואידי דתנא רישא מע"ש תנא סיפא נמי מע"ט א"כ מצינו תרומה שזכאי בהרמתה ותנן לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה וכו' לא קשיא

הא רבי הא ר"י ברבי יהודה . לעולם מולין מלילות לגברי הכל דקסיז לן מס כן מצינו תרומה שזכתי בהרמתה מין ולתי מצינו מליכת דר' דתמר יש תרומה במליות ומתניתין דקתני לה מצינו ר' יוסי ברבי יהודה היא דתמר מין תרומה במליות : אובל מהן עראי . כל זמן שלא

הא רבי הא ר' יוסי בר' יהודה דתניא מהכנים שבלין לעשות מהן עיסה אוכל מהן עראי ופטור למוללן בטליות רבי מחייב ור' יוסי ברבי יהודה פיטר ולרבי יוסי ברבי יהודה נמי משכחת לה כגון שהכנים שבלין לעשות מהן עיסה ונטלך עליהן למוללן ביום טוב דמבלא ביומיה אלא מאי תרומה רוב תרומה אמר אביי מחלוקת בשבלין אבל בקטניות דברי הכל אסוריתא מבלא ליממא מסייע ליה א מי ג שהיו לו חבילי תלתן של מבל הרי כותש ומחשב כמה זרע יש בהם ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ מאי לאו רבי יוסי בר' יהודה היא דאמר התם לא מבלא הכא מבלא לא רבי היא אי רבי היא מאי איריא תלתן אפילו שבלין נמי אלא מאי ר"י בר' יהודה לשמעינן שאר מיני קטניות וכ"ש תלתן אלא תלתן אצמריכא ליה סר"א הואיל ומעם עצו ופריו שיה לפרוש נם אעצו ס"ל איבא דאמרי אמר אביי מחלוקת בשבלין אבל בקטנית דברי הכל אסוריתא לא מבלה מיתיבי מי שהיו לו חבילי תלתן של מבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ מאי לאו מבל מבול של תרומה ה לא מבל מבול של תרומת מעשר וכדר' אבהו אמר ר' שמעון בן לקיש דאמר ר' אבהו א"ר שמעון בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשבלין ו שמר טובלו לתרומת מעשר כותש למה לי לימא ליה כי חיבי דיהבו לי הכי יהיבנא לך אמר רבא יקנסא תניא נמי הכי בן לוי שנתנו לו שבלין במעשרותיו עושה אותן נורן ענבים עושה אותן יין זיתים עושה אותן שמן ומפריש עליהם תרומת מעשר ונותנן לכהן שכשם שתרומה גדולה אינה ניטלת אלא

דא רבי יוסי . סיק"ו ומה מצינו דוכתי בהרמתה היינו מליכת דרבי דתמר יש תרומה במליות דסכר דהכנסתו דמליות היינו גרנו ונמר מלאכה לכל מתניתין דקתני לה מצינו ר' יוסי ברבי יהודה דתמר מין תרומה במליות דתנן קסיד רחמנא ואין זה מלא קנוז כעלמא וכסמוך נרסינן ולרבי יוסי מס' תרומות פ"ג מייתי כרבי יהודה נמי מסכחת לה וכו' הלכה ה קב ג מייתי מסכחת לה במעם לפי' לר' יוסי לפילו לליכת קבע יכול לתכול כלא מעשר דתם היה מחייב בליכת קבע מסכחת לה לר' יוסי ברבי יהודה דזכתי בהרמתה בליכת קבע ותימה דהלמון לא מסתם כן דהא קתי על לליכת מרתי הכנים שבלין לעשות מהן עיסה תוכל מהן מרתי וספור ומלה מסיק למוללן במליות רבי מחייב מעשר ורבי יוסי ברבי יהודה פוטר מעשר ועיק לר' נמי היכא מצינו (הוא) זכתי בהרמתה ביום טוב הואיל דתית ליה בהכנסתו למליות זהו גרנו ונמר מלאכתו מס כן נתחייבו מתחמול מעי"ט ותם כן תין יכול להפרים כי"ם לכן ני"ל דהא דקתמר דכהן זכתי בהרמתה לתית לליכת דר' יוסי ברבי יהודה דפוטר דכיון דסכר דהכנסתו ללו זהו גרנו וס"כבבי מלכן כי"ם כת לו חיוב הסתת וס"ב זכתי בהרמתה והא דתמר דתינו זכתי בהרמתה לתי לליכת דר' דס"ל דהכנסתו זו היא גרנו והיה להם לתרוס מלחמול ות"ב סינו זכתי בהרמתה וכסמוך נרסינן ולרבי מסכחת לה וכו' :

איבא דת מרי מחלוקת בשבלים אבל בקטנית דברי הכל לת מבלא .

והקשה הר"ר שמשון מקולי דכל הס"ם לת מצינו ליכת דתמרי כה"נ כהוא להפך מן הרחמן דוזתי מצינו בשאר מקומות ליכת קמת דברי הכל ולליכת דתמרי כהת נמי פליגי מו ליכת דתמרי כהת פליגי וכהת לליכת קמת דברי הכל אבל כה"נ לת בכל הפחות הוה ליה למימר דבקטנית מחלוקת אבל בשבלין כ"ש מודו ותירן דה"ק ליכת קמת מחלוקת בשבלין היכת שפירש בהדית שבכניסן לשבלין אבל בקטנית שפירש למוללן ה"ה מבלא וה"ה דפליגי בקטנית סתם ובשבלין סתם ולליכת דתמרי ה"ק מחלוקת בשבלין סתם אלא פירש למוללן אבל בקטנית סתמת כ"ש מודו דלא מבלו וה"ה בקטנית שהכניסן למוללן פליגי וכן בשבלין פליגי והשתת ניחת דלא הוי להיפך לגמרי ליכת קמת דפליגי מסיק הכת בדליכת דתמרי ד"ה [לא] מבלא ות"ת והא לת מיירי כלל בפלוגתיה רק בתפרש שהכניסן לשבלים יש לומר דתה דקתני סיפא למוללן בתלות תשוב דמסתתא כמו למוללן בתלות דכל אלא פירש דהוו לעשות מהן עיסה הוי כמו למוללן בתלות בשבלים אבל תימת להא פירוצא דמקשה בסמוך מתי לתו בשבלים וכו' מתי פריך ליכי ליה דמיירי בדמע' והכת מיירי בסתם ו"ל דמסתם דמיירי בכל מכי תפי' בסתתא ושוב דכתי מליכת דכולהו תכתי :

כשם

ק ג מייתי מ"ג מסכת פאה פ"ב ה"ב קא ב מייתי שם ופ"ג מס' תרומות פ"ג מייתי שם ופ"ב מס' תרומות הלכה ה יד ממג עשין קלד טוש"ע סימן שלה קג ד טייתי פ"ו מס' מעשר הלכה קד ס מייתי פ"ו מס' תרומות הלכה יד ממג עשין קלד טוש"ע סימן שלה קה ו מייתי פ"ג מס' מעשר הלכה ו יד טוש"ע יו"ד סי' שלה סעיף קי וסעיף קו ז מי"מ פ"ג מהלכות תרומות הלי"ב ממג עשין קלד טוש"ע סימן שלה

מסורת השים

א תרומות פ"י מ"ו ב [פי' לא] קכב ד"ה

אלא מעשר שכר כלאו מלתך ודמעך לת תאמר תרומה להקדיש לה מעשר : כלה תותה נותן נרסינן

כשם שתרומה גדולה נטלת וכו׳. ופ״ת מה לריך למילף תרומת מעשר מתרומה גדולה דנטלת במחשבה תיפוק ליה דכתיב כה ובמחשב דקאי אתרומת מעשר וכו׳ ופ״ה דלאו דווקא נקט ומחשב אלא מן הגורן ומן היקב. ופ״ת מה לריך למילף תרומת מעשר מתרומה גדולה דנטלת במחשבה תיפוק ליה דכתיב כה ובמחשב דקאי אתרומת מעשר וכו׳ ופ״ה דלאו דווקא נקט ופ״ל מי לאו דילפינן תרומת מעשר מתרומ׳ גדולה לא הייתי אומ׳ דתרומת מעשר נטלת במחשבה דמי מסוס קרא דנחשב דכתיב נבי מעשר מוקמינן לה בתרומה גדולה דה״ק כירושלמי כל התורה למדה ומלמדה חוץ מתרומת מעשר דמלמדה ואינה למדה דהא ממנו דכתיב נבי תרומת מעשר דמיגו דפקע מוקף דדרשינן ממנו מן המחוך לו ומוקמינן לה בתרומה גדולה דכתיבן מוקף מכל כתרומת מעשר מדעורייתא לא כתיבן מוקף מלמא נבי ממנו דכתיב במעשר מוקמינן ליה בתרומה גדולה והכא נמי ונחשב נימא כדפרישית:

ובמחשבה רשות הוי מדגן והוי לא מדגן.

ותימה לי׳ביבא מסיק מדמפיק דמקשה לומר ליפכא דכשכלין יהא חייב וכהקדימן בכרי יהא פטור מ״ם הוא חייב כשכלים כ״ם בכרי שכל מה שלחרי כן יהא חייב ואומר הרי״ף דה״ק מה רלית לחייב מכל נדדין הקדימו בכרי ופטור בשכלין לימא דכין חיוב כין פטור בהקדימו בכרי פטור קודם רלית פי הכית וחיוב לאחר רלית פי הכית ומצי הא מדגופיה בהקדימו בכרי ומ״ב דין הוא שיהא חייב מכל לד:

ואם קלף ונתן לתוך ידו חייב ׳ פי׳ רש״י ואם קלף מתוך השכלין ותימה היכי מקלפה לרב דכיתהו כפי כפי המאר לשיל דמוקל מלילות מע״ם וכו׳ משמע הא בשבת אסור ויש לומר דהתם מיירי לתלוש מן השכלין שהוא מפרק וזהו תולדת דבר שהוא מן המלאכ׳ והכא מיירי בשבכר נתלשו מע״ם מן השכלין אבל עוד הן בקליפתן החיצונה ולכך שרי ומה שפירש״י הכא דאם קלף ונתן לתוך ידו חייב מפני שהוא קבע לה ליהירא דבסתוך משמע שבמעמפני שהוא גמר מלאכה הוחיל והוא קולף הרבה כיחד להיינו דנונו:

כיצד מולל. פי׳ כ״ש ושבת אסור למלול וכיולד מנפח ר״ל בשבת דכ״ש שרו לף בקנון ובתמחוי:

כיצד מנפח וקאמר בין קשרי מלכסותיו. ותימה לשיל אמר המולל מלילות מע״ם למאר מנפח מיד ליד כו׳ אבל לא בקנון וכו׳ וי״ל דלשיל הוי פירוש בין קשרי מלכסותיו ובקנון ותמחוי דנקט משום ר״ש נקט לי׳:

כית

אלא מן הגורן ומן היקב כך תרומת מעשר אינה נטלת אלא מן הגורן ומן היקב מחשב הא מדירה בעי הא מני אבא אלעזר בן גימל היא א דתניא אבא אלעזר בן גימל אומר *ונחשב לכם תרומתכם בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומ׳ מעשר כשם ג שתרומה גדולה נטלת באומד ובמחשבה כך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה גופא א״ר אבהו א״ר שמעון בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשבלין שמו טובלו לתרומת מעשר מאי מעמא אמר רבא הואיל ויצא עליו שם מעשר: ב אמר ר״ש בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשבלין פטור מתרומה גדולה שנא׳ *והרמותם ממנו תרומת ה׳ מעשר מן המעשר מעשר מן המעשר אמרתי לך ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר ג א״ל רב פפא לאביי אי הכי אפילו הקדימו בכרי נמי אמר ליה עליך אמר קרא (שם)מכל (דמעשרותיכם)תרימו את כל תרומת ה׳ ומה ראית חא אדגן והא לא אדגן: ד תנן התם נ המקלף שעורין מקלף אחת אחת ואוכל ואם קלף ונתן לתוך ידו חייב אמר ר״א וכן לשבת אינו והא רב מקלפא ליה דביתהו כפי כפי ור׳ חייא מקלפא ליה דביתהו כפי כפי אלא אי אתמר אסיפא אתמר ד׳ המולל מלילות של חטים מנפח על יד על יד ואוכל ואם נפח ונתן לתוך חיקו חייב אמר ר״א וכן לשבת מתקיף לה רבי אבא בר ממל ורישא למעשר אין לשבת לא ומי איכא מידי דלעניין שבת לא הוי גמר מלאכה ולמעשר הוי גמר מלאכה מתקיף לה רב ששת בריה דרב אידי ולא והא נרנו למעשר ז דתנן ז איזהו נרנו למעשר הקשואין והדלועים משיפקסו ושלא פקסו משיעמיד ערמה ותנן נמי נבי בצלים ז משיעמיד ערמה ואילו נבי שבת העמדת ערמה פטור אלא מאי אית לך למימר ח ט מלאכת מחשבת אסרה תורה ה״נ מלאכת מחשבת אסרה תורה: כיצד מולל אביי משמיה דרב יוסף אמר חדא אחדא ור׳ אויא משמיה דרב יוסף אמר חדא אחרתי רבא אמר י כיון דמשני אפילו חדא אבולהו נמי כיצד מנפח אמר רב אדא בר אהבה אמר רב מנפח מקשרי

מלאכות שהמרו שהן קובעות נורן למעשר למסרו נמלאכת מרתי ומותרות בשבת: איזהו נרנו למעשר. לשיל מינה מיירי בפירות וקאמר הימנו גמר מלאכתן ליקבע למעשר: משיפקסו. משיטיל פקס שלהן והוא כמין סרפ נרתקו כמו שיש בתפוחים ונוסל מלעיו כשמחיכם: ושלא פקסו משיעמיד ערמה. כלומר ומה עד שלא פקסו הממיד פרמה מהן כמין כרי הוקבעו מלאכת הממדת פרמה הויא גמר מלאכה למעשר ולענין שבת משהניח בצלים לבימו אין הממדת ערמה מלאכה: אלא מאי אית לך למימר. מ״ש דלמעשר הוי מלאכה לשבת מלאכת מחשבת שהיא מלאכת חומות לסיום תורה שנמחשבה פרשת שבת למלאכת המשכן כויקהל והתם מלאכת שבת: כיצד טולל. כ״ש דאמרן לשיל מולגין ומה לשיל מיגו דאפילו דשל: חדא אחדא. כין נוזל לנוזל: חדא אחרתי. כין נוזל לנוזל: כיצד מנפח. דאמרינן לשיל לאמר מנפח מיד ליד בשבת:

מקשרי

קי ח מיימן פ״ג מהל׳ תרומות הל׳ ד
קח כ מיי׳ שם הלכה יג
טור י״ד סימן שלח
קט ג ד מיי׳ פ״ג מה׳ מע׳ ט״ו סמ״ע הל׳ ה מיימן פ״ח מה׳ שבת הלכה יז טוש״ע א״ח סי׳ שיט סעי׳ ו
קיא ו מיימן פ״ג מה׳ מע׳ ח
קיב ז מיימן שם הל׳ יב
קיג ח מיימן פ״ח מה׳ שבת הלכה ט
קיד ט מיימן פכ״ח מה׳ שבת הל׳ יז טוש״ע א״ח סי׳ שיט סעי׳ ו

מסורת השי״ם

א כלומות ד׳ נת: ע״ש
מלחות ד׳ נד: ע״ש
ניטין דף ל׳: ע״ש
ב פסחים ד׳ לח. שבת ד׳: קנו: ע״ש
ערובין ד׳ לה: ע״ש
ג [תמורה ה:]
ד [ע״ל מתוחיכם] ה מעשרות פד מ״ש ר׳ [גם זה שם] ז ספרע״ס ד׳ פח: מעשרות פ״ת מ״ה
ח [מעשרות פ״ת מ״ו]
ט מגיגס יוד: כ״ק כו: ס. סנהדרין סב: זבחים מו בכורות יט: י [מתוחיכם]

מקשרי אצבעותיו. ולא נכפו: מתני' מדוך. הוא כוכנת אחכן כו כדרכו ואין צריך ב שיעור אלא נשפך כפך של פרס ידוכנו ולא כמדוכה: או בעץ פרור. כף נדולה שקורין פוקי"ש דמלח כבי שיעור כמדוך של עץ. שיעור כבי אכל פני כהתי שיעור עופא:

נמ' כל הקדרות. כל מיני תבשיל נריכות מלח הלכך מתחמל הוה ידע דאיכפי ליה לדוכה: ואין כל הקדרות צריכות תבלין. ומפרש מיעו יודע מה יעלה בלבו לאכול מחר: מפיגין טעמן. ממירין טעמן שם ידוכן מתחמל ריחו לא נמר (ירמיה מח) מתרנמי' לא פג: דידע מאתמול מאי קדרה בעי בשולי. לישנא קמא כבי שיעור לישנא כתרא לא כבי שיעור: אי נמי. תבלין של מוריקא תיכף כינייהו שים קדרה שמתבלין מותה בכרכום ומיעו מפיג טעמו שם נדוך מבעוד יום והוא לא היה יודע מה יבשל מחר לישנא כתרא כבי שיעור לישנא קמא לא כבי שיעור: עמהם. מלח ותבלין נ כאחד: לא נחלקו אלא לדוכן בפני עצמה. כדרכה בשאר תבלין: בפך ובעץ הפרור. ש"מ שיעור ולא כדרכה וללי דהייכו דכר מועט: בכל דבר שלקא דעתך. ואפילו בדבר שאין ניטל בשבת: לכל דבר. ואפילו לקדרה ושל כרחך כדרכה ממרי בכל דרך שימת הש"ס דשל מה נחלקו דומיא דלא נחלקו קאמר לא נחלקו על התבלין ומלח כאחד שנדוכין כדרכן של מה נחלקו לדוך כדרכה של מלח בפני עלמה שב"ש אומרים כפך בשיעור ושוב מחזיר לגלי ולא לקדרה וב"ה אומרים לכל דבר נדוכת כדרכה ולא הולרך לפרש שכבר פי': כי דייכת. מלה: אצלי אצלויי ודוך. הש"ה המדוכה של נדה דשבר בשמואל דאמר נדוכת כדרכה במדוך של מכן ומיהו שיעור עופא כבי לשנויי: קל בובנא. במדוכת מלה: האי לאו מנוויה דביתאי הוא. יודע מני שאין זה כתוך ניחי שאשרתי עליהם לדוך במדוך של מכן כלא שיעור: דהוה צלייל קלייה. ולאו מכה בהשמעה כלבסון לא היה קולו נלוג: וידילמא תבלין הוו. שאין צריכין שיעור: נבוחי טנבח. כשהן מצברים הנרעיניס נשמע קולן במדוכה כמנבחי' קרוביכ"ש: אין עישין טיסני. כ"ש שמורח נדול הוא שכותש החמין עד שמלקים מחד לתרכמה כדאמרי' במועד קטן (דף יג:): תרתי. שני דברים יש כאן לא זה דומה לזה קתני אין טוחנין טיסני הא תלקח ודוימא שפיר דמי דאין מרחן מרובה והדר תני אין כותשין כלל: ולימא אין כותשין. ואפילו ידעינן דתו לא מתעביד טיסני. אפילו מכתשת היינו נדולה: אבל קטנה אימא שפיר דמי. ואפילו טיסני: קמ"ל. אין טוחנין טיסני כלל לפי שאין כוחנין טוב כתיכה במכתשת והך מכתשת של כרחיך לא שבח נדולה ולא שבח קטנה מדקתני ריבתא אין טוחנין טיסני כלל: אבל כיתשין בקטנה. דהוי כלאחר יד דאינה בלה לתבלין: כי תניא נמי מתני'. דלעיל מכתשת נדולה תניא ולא תימא מה שאם קאמר הלא תרתי קתני והיכ אין טוחנין טיסני כלל אפילו בקטנה ואין כוחנין אלא בקטנה כוחנין הכל אפילו בנדולה קא מיירי:

מקשרי אצבעותיו ולמעל' א מחכו עלה במערבא כיון דמשני אפי' בכולה ידא נמי אלא אמר ר"א מ מנפח בידו אחת ובכל כחו: מתני' בית שמאי אומרים תבלין נדוכין במדוך של עץ והמלח בפך והעץ הפרור וב"ה אומרים תבלין נדוכין כדרכן במדוך של אבן והמלח במדוך של עץ: גמ' דכולי עלמא מיהת מלח בעיא שינוי מ"ט רב הונא ורב חסדא תד אמר כל הקדרות כולן צריכות מלח ואין כל הקדירות צריכות תבלין ותד אמר נ כל התבלין מפיגין טעמן ומלח אינה מפיגה טעמה מאי בינייהו איכא בינייהו דידע מאי קדרה בעי לבשולי אי נמי במוריקא אמר רב יהודה אמר שמואל כל הנדוכין נדוכין כדרכן ואפילו מלח הוא אמרת מלח בעיא שינוי הוא דאמר כי האי תנא דתניא אמד רבי מאיר לא נחלקו ב"ש וב"ה על הנדוכין שנדוכין כדרכן ומלח עמהן לא נחלקו אלא לדוכה בפני עצמה שב"ש אומרים מלח בפך ובעץ הפרור לצלי אבל לא לקדרה וב"ה אומרים בכל ביבר בכל סלקא דעתך אלא אימא לכל דבר א"ל רב אחא ברדלא לבריה כי דייכת אצלי אצלויי ודוך רב ששת שמע קל בובנא אמר האי לאו מנוויה דביתאי הוא ודלמא אצלויי אצלי דשמעי' דהוה צליל קלייה ודילמא תבלין הוו תבלין נבותי מנכח קלייהו ת"ד אין עושין טיסני ואין כותשין במכתשת תדתי הכי קאמר מאי טעם אין עושין טיסני לפי שאין כותשין במכתשת ולימא אין כותשין במכתשת אי תנא אין כותשין במכתשת הוה אמינא ה"מ במכתשת גדולה אבל במכתשת קטנה אימא שפיר דמי קמ"ל והתניא אין כותשין במכתשת גדולה אבל כותשין בכתשת קטנה אמר אביי כי תניא נמי מתניתין מכתשת גדולה תניא רבא

בית הלל אומרים תבלין נדוכין כמדוך של מכן. ותימא דמשמע הכא דתבלין מותר לדוך כלא שיעור וכמסכת שבת (דף קמח. ושם) קאמר פלפלין בקתא דסכינא חדא הדא שרי תרי אסור וכי תימא דים חלוק בין פלפלין לתבלין זה אינו דבהדיא קאמר בתוספתא עלה דהכא פלפלין הרי הוא כתבלין וי"ל דהתם מיירי בשבת ותדע דמשמעתא דהתם מיירי בשבת דאמר רבה לומר כי"ם היה לו לפרש ד כדפירש ר"ח והכא מיירי בי"ט ואי"ב שרי כדרכו ומפי' כמדוך של תבן אבל מלה של ים צריך שיעור לדוך מותו נרשין נרשין אבל ה שלייוני"י אין צריך שיעור הוחיל והוא עשוי בידי אדם:

איבא כיוייהו דידע כו' כבי לבשולי. דלישנא קמא כבי שיעור ולישנא כתרא לא כבי שיעור אפילו כבי שיעור מפיג טעמו ולא ידע דלישנא כתרא צריך שיעור ולישנא קמא לא צריך שיעור. ופסק ר"י שים לאסור בכל ענין דאזלי לחומרא מע"ג דכשל סופרים הלך אחר המיקל הוחיל ולכל אחד ואחד ים קולא וחומרא מכל לד שבדי לחומרא ומיהו שומין מותר לתקנסכי"מבלא שיעור מפני שמתקלקלין כיותר אם יעשה תותן מע"ג ועוד דאמרי' ו דרוש רשה שורה עליהן כשנמחכין בלילה ומיהו מהאי פיסקא לא נפיק לן מידי דהא קי"ל כשמואל בסמוך דכל הנדוכין נדוכין כדרכן וכדתניא דמייתי בר ממלח צריך לצלויי דרך שיעור מעם וכן פסק רב אלפס דהוחיל ואזלי ונררי אמורי' אליבא דהאי כרייתא מע"ג דכמתני' פלינא עלה קיימא לן כברייתא וכן פסק רבי יהודאי גאון בהלכות פסוקות וכיון מנהג הלב למעשה דהך מילתא תליא בחאזלי רבדבי ומכ"מ אסור למחזן פלפלין כרחים אלא מעט דמחזי כעובדא דחול כשטוחנים כרחים שקורים מוליניי"ש בלעז כדאיתא בפ"ב (דף כג.) אבל במדוך של מכן מותר לדוכן כלא שיעור ואף ז לפירוש התוס' דאזלי' לחומרא מ"מ אמת דפלפלין מותרין היכא דלא ידע מאי קדרה כבי לבשולי לפי שהן מפיגין טעמן ופלפלין נמי מפיג טעמן מדלא קאמר מיכא כיוייהו פלפלין אבל לפי מה שפי' בשם הנדולים דקי"ל דכל הנדוכין נדוכין כדרכן ים להתיר לפי כי ידע מאי קדרה כבי לבשולי ואפי' לא מפיג טעמו והמחמיר לדוכן מע"ג הרבה כיחד יתברך בחלהי' ובשם המיוחד:

בבל דבר סי"ד. פירוש ואפי' כדבר שאין ניטל בשבת כגון סיכי זיתי ומזורי חדמודי כהו ר"ש הלא תימא לכל דבר ואפי' לקדרה ותימא ואכתי מאי מייתי דלמא לעולם כבי שיעור וי"ל כדפ"ה דשימת הש"ס כך היא דדומיא דלא נחלקו קאמר דנחלקו וכי היכי דלא נחלקו על התבלין ומלח שמהן שנדוכין כדרכן כיחד כלא שיעור דומיא דהכי נחלקו ב"ש וב"ה על מלח בפני עלמו לדוכה כדרכה כלא שיעור:

תרתי. כלומר ליל למימר תרתי דסתרי אהדדי אין טוחנין טיסני הא חלקה ודוימא שפיר דמי דאין מרחן מרובה והדר תני אין כותשין כלל כדפ"ה:

כי תניא נמי במתניתא במכתשת נדולה תניא. פירוש והשתא ניחא דתתרי קאמר והיכ אין טוחנין טיסני כלל אפי' במכתשת קטנה ואין כוחנין אלא בקטנה כוחנין הכל אפילו בנדולה אבל כוחנין אלא בקטנה כוחנין הכל אפילו בנדולה מבל בקטנה כוחנין הכל מין טיסני מטוס להתי דלימא רק לתבלין הוי כתיסה בלאחר יד ז

מסורת הש"ס

א [סנהדרין יז: וש"נ]
ב ס"ל מלח שיעור ועוד ג פי' ולא נכנה אלא כפעם אחת זה אחר זה כ"ל ד[ולמה כדפי' רבינו חננאל ע"ז ועי' כתוס' שבת קמח.] ה ס"ל שלם ו [נדה יג:] ז [ע' רב"ן ח[שבת קכ:]

קטו ח מיי' פ"ג מה' יו"ט הל' ט סמג לאוין עב טוש"ע א"ח סי' תקי ס"ל קטו כ ג ד מיימון שם הלי יב וסמג שם טוש"ע א"ח סי' תקי סעיף ח

רבא אמר א לא קשיא א הא לן והא להו רב פפי אקלע לבי מר שמואל איתי ליה דייסא ולא אכל ודלמא במכתשת קטנה עבדוה דחזייה דהוה דייק טפי ודילמא מאתמול עבדוה דחזייה דהוה קליף צהריה ואי בעית אימא שאני בי מר שמואל דאיכא פריצותא דעבדי: מתני' ב הבורר קטניות ביום טוב בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל וב"ה אומרים כבורר כדרכו בחיקו בקנון ובתמחוי אבל לא במטלא ולא בנפה ולא בכברה רבן גמליאל אומר אף מריח ושולה: גמ' ג תניא אמר ד רבן גמליאל ג בד"א כשהאוכל מרובה על הפסולת אבל פסולת מרובה על האוכל דברי הכל נוטל את האוכל ומניח את הפסולת פסולת מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי לא צריכא ה דנפיש בטרחא וזוטר בשיעורא: רבן גמליאל אומר אף מריח ושולה: תניא ו אמר ר' אלעזר ברבי צדוק כך היה מנהגן של בית ר"ג שהיו מביאין דלי מלא עדשים ומציפין עליו טים ונמצא אוכל למטה ופסולת למעלה והתניא איפכא לא קשיא הא בעפרא הא בגילי: מתני' בית שמאי אומרים אין משלחין בי"ט אלא מנות וב"ה אומרים ד משלחין בהמה חיה ועוף בין חין בין שחוטין משלחין יינות שמנים וסלתות וקטניות אבל לא תבואה ורבי שמעון מתיר בתבואה: גמ' תני רב יחיאל ה ובלבד שלא יעשנו בשורה ו תנא אין שורה פחותה משלשה בני אדם בעי רב אשי ז תלתא נברי ותלתא מיני מאי תיקו: ר"ש מתיר בתבואה: תניא ז ר"ש מתיר בתבואה כנון הטים לעשות מהן לודיות שעורים ליתן לפני בהמתו עדשים לעשות מהן רסיסין: מתני' ח משלחין כלים בין תפורין בין שאינן תפורין ואע"פ שיש בהן כלאים והן לצורך הטועד אבל לא סנדל המסומר ולא מנעל שאינו תפור רבי יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אומן ט זה הכלל כל שנאותין בו בי"ט משלחין אותו: גמ' בשלמא תפורין חזו למטוש שאין תפורין נמי חזו לכסויי אלא כלאים למאי חזו וכי תימא חזו למיסך תותית ט והתניא (ירמיה ט) לא יעלה עליך, אבל אתה יכול להציעו תחתיך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תכרך לו גימא על בשרו וכי תימא דמפסיק מידי ביני בני והאמר ר"ש בן פזי א"ר יהושע בן לוי אמר רבי יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קדישא דבירושלים כ אפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם י (משום שנא' לא יעלה עליך) אלא בגילון והאמר עולא מפני מה אמרו גילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו אלא

רבא אמר. למולס מה טעם קתמר ומוס כתיסה לא טריף ומפילו כקטנה ומייירי להו לכני מ"י טים להם עבדים שמולסים כדכר כך פירש הקונטרס: הבורר קטניות כ"ש כית שמאי מוסרים היינו כרירה וכו' ותימה דכמס' שבת (דף קלח.) קתמר מה דרכו של כורר נוטל המוכל ומניח הפסולת והכא משמע שמין כרירה כך דקרי ליה אינוי וי"ל דהתם ס"ש נוטל המוכל עלמו ומניח הפסולת סי' יזרוק לותו ומכל מקום פסולת מתוך המוכל הוי כרירה אי נמי התם שהפסולת מרובה על המוכל ואי ודאי הוי מוכל מתוך הפסולת דרך כרירה מכל הכא מייירי שהמוכל מרובה על הפסולת דאי הוי פסולת מתוך המוכל דרך כרירה ונגמרת דפריך דפסולת מרובה על המוכל מי איכא מאן דשרי פירוש מפילו כמלמול יהא אסור היה יכול להקשות דזהו דרך כורר אלא דעדיפא מיניה פריך דאפילו כ מילמול יהא אסור דכמל מעומא לגבי רובא והוי ככוליה פסולת:

מתני' אין משלחין. דורון לנכרי אלא מנות. דכר המוכן ומיוכו עשוי להניחו למחר כגון חתיכות כשר חתוכות לפני המורעים וכן דגים: אבל לא את התבואה. שהיה רגיל היום שהן מוחנין כי"ט שהיו לו למחון מלמחול ולא תפיג טעמה: ורבי שמעון מתיר בתבואה. שמא יכשלם בקדרה ויכתשם כמכתש קטנה: גמ' שלא יעשנו בשורה. לא ישלח הדורון ע"י מכשים הרבה דמוושא מלתא ונרמוס כמוליכים למכיר בסוק: תלתא נברי. שלוסים עם תלתא מיני: מאי. מי מזלי כתר כל מין ומין ושרי כי היכא דיכול לשלוח חיש מחד עם כל מין זה כלא זה השתא נמי שרי מו דילמא השתא מיהא מוושא מלתא: לודיות. מאכל העין: רסיסין. מאכל העין כמעמי העדשים:

מתני' משלחין כלים. כגדיש: והן לצורך המועד. וכגמ' מפרש למאי חזו: אבל לא סנדל. של עץ מלופה עור ומסמרות קבועין בו שגזרו חכמים עליו שלא לנעלו בשבת ויו"ט משום שהיה שהיה שהכרגו הרועים בשבת על ידו כמסכת שבת (דף ס.): ולא מנעל שאינו תפור. דלא חזי למידי: אף לא מנעל לבן. שלא היה דרכו לנעלו: שצריך איטון. להפיכרו: שנאותין. מתקטין: גמ' למיסך. לכפול: שמא תכרך לו גימא. ויש גירסים גדולים וגסים כגון של גלופקרין שקורין קויי"ם ומחממת במקומה ושוכר מכוסה לא תלבש שמצטו מ"ט גימא בשלמא כיון דעיקר הכנד מהכיסי ומתחמו מלמעה הוי ליה לא לכיסה דאית כה הנאה: דמפסיק מידי. שנותן כנד מחר כיניהם: אסור לישני עליהם.

מסורת השי"ס

א [ברכות מז: ושם]
ב שבת קמב: ג ג"ז שם ע"ש ד תמר רבינו כ"ל
ה [ע' תוס' שבת קמב: מה"ש אחוקל]
ו [תוספתא]
ז [תוספתא שם ע"ש]
ח [שבת שם: ב יומא שם: תמיד פק כו: י [ליתא ביומא] וכתמיד]
ב לשמלו
מסורת השי"ס
לסור כ"ל
ל [דקתמר]
מ גרס מפני מה אמרו וילון מסור כ"ל
נ ומ"ש מיתך מפני מה אמרו כו' ע"ש בתוספות ערפתות

פירוש: בגילון שרחוי לפרסו כנגד השמש: מפני מה אמרו וילון טמא. מקבל טומאה ולא עשוהו כלי מחיצות הכניס שלין מקבלות טומאה: מפני שהשמש מתחמם כנגדו. מתעמף כשוליו לפיכך יש תורת כלי עליו וכיון דמתחמים כנגדו מסור לעשותו כלים:

בקשין. בנמים קשים שאין מתממים מותר ליכא עליהן: גמטא. כגד שקורין פלטר"ח בלעז: גמדא. קשה כמו גמוד משמני (שמחים דף קיח.) דבר שהוא קוון ועשה קשה: דגרש. מקום: שריא. ליטיכה שאינו מחמם: **ערדיקין.** רלתי בתשובת הגאונים ערגילין ללבן תחת מנעליהן ועולים פליהם עור של תיסים מעובדין תחת קרקשיהן וכנגד הפקב של רגל יש עוסין תוחן של למר וקורין תותן נמטי: אין בהן משום כלאים. דקשין הן: צערי דפשיטי אין בהן משום כלאים. כגד כלאים שערורינו מעות מותר לחתן בחוקו שהמעות מקשין לותו ואינו מחמם: דבזרני. שערור בהם זרעים: יש בהם משום כלאי. ואסור לחתן בתוך חוקו: אסור לגעלו. ב"ח: ומותר לטלטלו. לכלי הוא: מעשה שהיה. גמ' שבת פרק במה טשה יולאה (דף ס.): בסיכי. יתדות קטנות של עץ וים הומרים תופר שתי תפירות בחמלמו ומתיס בראשו ומתיס בשקבו: ביצת הגיר. גיר מין קרקע המשחיר כיצת כל דבר הגלוס ועשה עב קרוי ביצת מסוגים בלשון: לצחצחו. להחליקו כדמפ' לקמיה שבמקומו היו הופכין מקום בשר מבחוץ ומקום שפר מבפנים ודרך מקום בשר להיות לו תרמיס וקליפות קליפות: באתריה דרבי יהודה בשרא לתחת. לפניס הלכך מ"ל לנחלה: והאנן תנן כו'. ותפילין אין נותנין בהן כ"ש כדאמר בעירובין (דף לו.) יגאו שבעות ויתיס מוכיס שהן עלמן חות: כל שנאותין בו בחול. שהוא מתוקן כל לרכו: **משלחין אותו בי"ט.** דהאי ב"ש דקתני מתני' לאו מנאותין דלקמי' קאי אלא למשלחין דבתריה ולתחוי תפילין אתא דת"ל מנח להו בי"ט ליכא לאוסורי ומיהו סנדל המסומר לא דלא לימא מדשרו רבנן לטלטלו ב"ח מותר לגעלו: חיה בא בדרך. ב"ש: מניח ידי עליהם. שלא ירהוס והכמים התירו לו להכניסס לעיר דרך מלכות דהיא הסבירה כלאחר יד ומשום כזיון: בבהמ"ד. כשדה היה ואינו מצמער: לבית הסמוך לחומ'. משנכנס לעיר יתנס בבית רחטון ולא יוליכס עד ביתו: הא דמנטרא. כאותו בית הסמוך לבה"ח הס נשמרים הס כו יתנס שם: מאי איריא בראשו. שכבר היה מלוכס בהלמצוע יום דקא נקיט מציי: אפי' מחתן בארעא נמי. אפי' אחר שקדם היום מלמן מונחים בקרקע התירו לו חכמי להניחן בראשו ולהלניחן: המולת גרגלת נרסי' המולית: המיצא תפילין. בשבת בשדה: מבניהן. לעיר: זוג זוג. נותן בראשו אחד ואחד בזרוע בדרך הנחת בחול ומכניסן ומוזר והולך ונוטן זוג אחר ומכניסן: תפילין של ראש ושל זרוע קרי זוג זוג: ולא מנטרא מחמת גנבי. ואמאי מציי דהוחל עלה מנטרא מחמת גנבי מאחר שהן בראשו יוליכס עד ביתו מכל מס בראשו יוליכס עד ביתו מכל מס בלמקן שם במקום שהן נשמרין מן הכלכים לא יניחס ממקומן:

אלא בקשין. מהמת הכח דבדבר קשה אין בו משום כלאים ובן מהמת כיומת (דף סה. ושם) דקאמר שהבהמים היו מקפלין בגדיהם תחת רגליהם ופריך הא קא מתהני מכלאים וכו' וכללא דסונית אית ליה התם כדאית ליה הכא וא"ר אלי שאני בגדי כהונה דקדין הן ותימ דאמר בערכין (דף ג:) הכל חייבין בציצית כהניס לוים וישרחלים ופריך פשיטא משום דכהניס הן ויהיו בפוריס ומשני מהו דתימא הואיל וכתיב לא תלבש שעטנז נגדיל תעשה לך אימא כל שיאנו כלאים שעטנז יהו בכלל נגדיל תעשה לך והני כהני הואיל ואסתרו כלאי לגבייהו כרמכ"ם דאסור לעשות ע"ז [ת"ש] קבו ד ס מיי' פ"ח מהלכות ע"ז הלכה ו סמג לאוין עה טוש"ע יו"ד סימן קמ"ו סעיף ג קבו ו ז מיי' פ"ט מהלכות שבת הלכה כו סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' רסו סעיף ד [ובכסף הלי תפילין דף עד: ועיכוין פ"י דף קכ:] קבט ח מיי' שם פ"כ הלכה כג וסמג שם טוש"ע שם סי' עח סעיף עב

מסורת הש"ס

א יומא דף פה: ב [תוספ' פ"ק] ג [פסחים ג, ובי"ל] ד שבת דף כב, עירובין דף ק: ה [פ"ק מ"ב] דלא מינטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי והא דמינטרא מחמת כלבי ולא מחמת גנבי מכר"ם] ו [פ"ו ע. פ"ב ועי' מ"ש תוס' כ"ב ב: ד"ה ר"ח] ז פ"ק ושלן ח [ופ"ש תוס' שבת פ. ד"ה ש רש"ל מ"ו [ובתוך דברי הרי"ב נדפ"ס כל שנאותין וכו' תרגם בליטו מותח וכתב על זה פי' נגד פ"ש]

אלא בקשין וכי הא דאמר ר"ה בריה דרב יהושע א מ' האי נמטא נמדא דגרש שריא א"ר פפא ערדלין אין בהם משום כלאים אמר רבא הני צערי דפשיטי אין בהם משום כלאים דבזרני יש בהן משום כלאים רב אשי אמר ג אחד זה ואי אין בהם משום כלאים לפי שאין דרך חמום בכך: אבל לא סנדל המסומר: סנדל המסומר ס"ט לא משום מעשה שהיי אמר אביי ג סנדל המסומר אסור לנעלו ומותר לטלטלו אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומותר לטלטלו מדקתני אין משלחין דאי ס"ד אסור לטלטלו השתא לטלטולי אסור משלחין מבעיא: ולא מנעל שאינו תפור: פשיטא לא נצרכא דאע"ג דנקיט בסיכי: רבי יהודה אומר אף לא מנעל לבן: תניא ב ר' יהודה מתיר בשחור ואוסר בלבן מפני שצריך ביצת הגיר רבי יוסי אומר בשחור מפני שצריך לצחצחו ולא פליגי ג מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר בשרא לתחת באתריה דמר בשרא לעיל: זח הכלל כל שנאותין בו בי"ט: רב ששת ד שרא להו רבנן לשדורי תפילין ביומא טבא א"ל אביי וחא אנן תגן כל שנאותין בו בי"ט משלחין אותו ה"ק ה כל שנאותין בו בחול משלחין אותו בי"ט אמר אביי תפילין הואיל ואתי לידן נימא בהו מילתא ו היה בא בדרך ותפילין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמניע לביתו היה יושב בבהמ"ד ותפילין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמניע לביתו מתיב ר"ה ברי' דרב איקא היה בא בדרך ותפילין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמניע לבית הסמוך לחומה היה יושב בבהמ"ד וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמניע לבית הסמוך לבהמ"ד ו לא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפי' מחתן בארעא נמי דהא ד תנן ח המוצא תפילין מכניסן זוג זוג לא קשיא הא ה דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא ו רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלו בהו קמ"ל:

הדרן עלך ביצה

בדרך ושקעה מיירי בחול והואיל ושקעה חמה ים לו לסלקן וקמ"ל דלילה לאו זמן תפילין הוא ואת"ל אי מיירי בחול אמאי לימא מבית חותם בידו וי"ל דלמת משתלפי ליה מידיה והיינו דיוסב בבהמ"ד נקט דבדם היום דבע"ש מיירי וקמ"ל דשבת לאו זמן תפילין הוא:

הדרן עלך ביצה

יום טוב. לא יכשל בתחלה להיות התחלת בשולו ושיקרו ליפס יו"ט יהא תחלת כשולו והמשוייר יהא לשבת כדקתני ומזיל מכל מכשל הוא ליו"ט וכלא הערמה כדקתני לקמן: עושה תבשיל. לפס פירוש: וביצה שעליו. פסיו מחין ביצה על הדג כשלולין מותר: אבלו או שאבד. קודם שכשל כל ערכי שבת: סומך עליו. לכשל כשבילו: **גמ'** מנא הני מילי. דרבנן והכי קא מיבעיא ליה מהיכא מסתברא לרבנן: וזכור. פין זפירה אלא כדכר המסתבה: וזכרהו מאחר שבא להשכיחו. כשבת ו"ב כש"ם קרוב שבת להמסתבה מהמת יו"ט שמדברה כשעודת היוסולוימו מניח לשבת כדי בבודו והזהירך הכתוב לזכרו וכשמדברה פרובי תבשילין:מלא שזוכרו שהרי לימו עושה אלא מחמת שבת: מ"ט. למה תקנו פירוב קרא ודמי לאו בעירוב ומאחר ולאו פירוב מהמת מיניה ומסמכת בעלמא היא וכי אתה קרא לקדוש היום אתה כדתניא בספרים (דף קו.) זכרהו על היין ופירוב מדרבנן ומה ראו לתקן: אמר רבא כדי שיברור כו'. תחיך במערב זוכר את השבת ואינו מבלה את הכלי ליו"ט וכורר מנה לזה ומנה לזה: רב אשי אמר. לא לבבוד שבת תקנוהו אלא לבבוד יו"ט: כדי שיאמרו אין אופין מיו"ט לשבת. אלא מיבי התחיל מבעוד לאינו אלא לבבוד יו"ט היינו דמערב יו"ט הוא כגומר והולך לבל אתחולי לא: קיו דמיו"ט לחול. לגמרי לא: בשלמא לרב אשי דא'. לבבוד יו"ט תקנוהו כדי שיאמרו אסור להתחיל בשולי שבת ביו"ט היינו דמערב יו"ט הוא כגומר והולך למחר אלא לרבא. דאמר כדי שיכורר: אפי' ביו"ט. יעשהו לפני סעודת יו"ט יש כאן זכירת שבת לבורר מנותיו: שמא יפשע. ישבח ולא יערב משום דעריב: ותנא מייתי לה מהכא. כן דרך ביפה הס"ם כשמתחילין המתורגמן להוליא פסס מן המקרא ויש תנא של ברייתא לאד לוחו ממקום אחר נקט הכי כלומר: המתורגמן למדוהו מכאן והתנא למד מכאן: את אשר תאפי אפו. הוה ליה למכתב היום אפו ובשלו אלא רמז הוא שיש לרמוז שני שאין אופין לצורך מחר: אלא על האפוי. כה' בשבת: אופין. את: מבשלין. תבשיל: שהיה יושב ודורש. ביו"ט: יצתה בת ראשונ'. לסעוד סעודת יו"ט והניחוהו דורס: בעלי פסטין. חביות גדולות הניתו לפס ו בלומלין ומסך מסתתות לפיכך מהרו לגמת כלומר בעלי כפס הן ואינן יבעין לשמוע תורה:הללו בעלי מארה. שהיה בהמ"ד מתרוקן מאד וגלגלי הדבר וקפה בעיניו: עד מתי הם יושבים לינ: התחילו פניהם משתנין. כשבורין שכועס על בת שבית מפני שמאחרו לגמת ביו"ט עליהו: חיי שעה. סעודה: אבלו משמנים. מקרא הוא בספר עזרא על כי חדות ה' היא מעוזכם: שלא היה לי להניח. כגון שמבדה לו מבבד מביו"ט ומיהר כל היום מתריס: הדרת ה', שמתה שמתם עושים בשביל הקביר הרי היא מעוזכם היא תעזור לתכם לפלוחיכם שתלוו בשבילה: שיתקיימו לו נכסיו. שלא יהא מבס הומפן וגוזל שדות מאביו: יצא בהן אדר. לילן השוב הוא יש לו שם למרחוק ולומרים פלוני יש לו שדר בשדהו ומתוך כך היא נקראת על שמו ושם הולך למדינ"י וכא לאחר והחזיק בה יש לו פדיס הרבה שיתיה שלו ולילו מבהר היה הקול יוצא להיות נקראת על שמו של שני: שנא' אדיר במרום. כלומר שאדר נשוין קיום וחזוק ולבן נקרא שדר: בשביה. כשאו שמפרשין ביו"ט את שמו: נחבמת. חמפן יהיב דמי ז שלא שלוקח בכח ויש קול לדבר והיום לו מאר פזמינו לכ"ד: ופיריתיה מישתמרין. לא ידענא מאי היא יש שמוסיפין לוחה על הנכסים ויש לו שבפים הרבה והוא לשדה לגדר ולי נראה שהוא מין שבא חשוב וזרעו מתערב עם הפירות ובשדה לבן קאמר ומשתמרת התבואה מן הבניתה והתולשים פריא לוחו אלא מבריקין והזרגן כדאמר

יום טוב ג שחל להיות ערב שבת לא יבשל בתחלה מ"ט לשבת אבל מבשל הוא ליו"ט ואם הותיר הותיר לשבת ועושה תבשיל מע"ט ומומך עליו לשבת בש"א שני תבשילין וב"ה ד אומרים תבשיל אחד ושוין בדג וביצה שעליו שהן שני תבשילין ה אבלו או שאבד לא יבשל עליו בתחילה ואם שייר ממנו כל שהו סומך עליו לשבת: **גמ'** מנה"מ אמר שמואל דא"ק (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו זכרהו מאחר שבא להשכיחו מ"ט אמר רבא כדי שיבריר מנה יפה לשבת ומנה יפה ליו"ט רב אשי אמר ו כדי שיאמרו אין אופין מיו"ט לשבת קיו מיו"ט לחול תנן עושה תבשיל מערב יו"ט ומומך עליו לשבת בשלמא לרב אשי דאמר כדי שיאמרו אין אופין מיו"ט לשבת היינו דמערב יו"ט אין ביום טוב לא אלא לרבא מאי איריא מערב יו"ט אפי' ביו"ט נמי אין ה"נ אלא גזרה שמא יפשע ותנא מייתי לה מהכא (שם יו) את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו מבאן א"ר ז אלעזר אין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא על המבושל מבאן סמכו חכמים לעירובי תבשילין תן התורה ת"ר מעשה ברבי אליעזר שהיה יושב ודורש כל היום כולו בהלכות יו"ט יצתה כת ראשונה אמר הללו בעלי פסטין כת שנייה אמר הללו בעלי חביות כת שלישית אמר הללו בעלי כדין כת רביעית אמר הללו בעלי לגינין כת חמישית אמר הללו בעלי כומות התחילו כת ששית לצאת אמר הללו ח בעלי מארה נתן עיניו בתלמידים התחילו פניהם משתנין אמר להם בני לא לכם אני אומר אלא להללו שיצאו ג שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה בשעת פטירתן אמר להם (נחמיה ח) לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו ועל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם אמר מר שמניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה והא שמחת יו"ט מצוה היא ר"א למעמיה דאמר שמחת יו"ט רשות ד דתני' ר' אליעזר אומר אין לו לאדם ביו"ט אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה ר' יהושע אומר ה חלקהו חציו לה' וחציו לכם אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר (דברים יו) עצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר (במדבר כט) עצרת תהיה לכם הא כיצד ר"א סבר או כולו לה' או כולו לכם ורבי יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכם מאי לאין נכון לו א"ר חסדא למי שלא הניח ערובי תבשילין א"ד מי שלא היה לו להניח עירובי תבשילין ולא הניח פושע הוא מאי כי חדות ה' היא מעוזכם א"ר יוחנן משום ר"א בר"ש אמר להם הקב"ה לישראל בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פודע ואמר רבי יוחנן משום ר"אבר"ש הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בזן אדר שנא' (תהלים צג) ה אדיר במרום ה' אדירא כשמיה כדאמרי אינשי מאי אדרא דקיימי לדרי תנ"ה שרה שיש בה אדר אינה נגזלת ואינה נחמסת ופירותיה משתמרין תני רב תחליפא אחות דרבנאי חוזה

מסורת השי"ם

א [לקמיה ל"ל וכ"מ בת"ס לקמן יו: ד"ה אמר רבא] ב [ערוך בערך פס פי' בעלי מלילה לין לפס כלום לא קיימו שמחת יו"ט ולא מלות בית שמדרש שבכר יצאו] ג [שבת יוד: לג: תענית כא.] ד פסחים קף פח: ע"ש ה [לשון הערוך בערך אדר פי' לאדיר במרום ס' ויעב מלן לדקה בחיל תשובה כדאמרי' במרום כדכתי' אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקפו] ו ס"י יין פלטין ודבק ז [כ"ק שב.] ח [קיב. ובשבת קיח.] ט פלוגתא ר"ש וטול מן סלדקה לכל שבת מיירי שיש לו מבבר כדי לפרוש ואין לו מעות לבך אמר לו שלי רב"ש

בל מזונותיו של אדם. כל מה שפתיד להשתכר כשנה שיהא נזון ממנו קצוב לו כך וכך ישתכר כשנה זו ויש לו ליזהר מלעשות יציאה מרובה שלא יוסיפו לו שכר למזונות חלא מה שפקצו לו: חוץ מהוצאת שבתות. לותה לא פקצו לו מה ישתכר לצרכה ומהיכן תכוחהו חלא לפי מה שרגיל ממליחים לו לשפה לו לאחר שעה: פותחין לו. כלומר ממליחין לו שכר מופט: מאי קראה. קקוקין מזונות כר"ה: שהחדש מהכם בו. שהלבנה מתכסה בו שקיבה נרחית ליכנסי מערב כדאמר כר"ה (דף כ:): עשריס ומרבע שעות מתכסה סיהרא: הוי אומר זה ר"ה. דחילו אמר ר"ט ככר נתמלאת הלבנה במקלת ונרחית ככל מקום: בכסא ליום חגנו. מכחדש קלי תקעו בכחדש הלבנה שופר כשהוא מתכסה ביום הגנו: ואוכל את הראשונה. נמלא חוכלה לו כדי שתהא סיפה נאכלת כשבת דהויא לה לכילתה של ראשונה לכבוד שבת: לשם שמים. כוחה שתזדמן לו נאה לשבת: מחר שביך לשבתיך. מאחד בשבת שלך תן לכך לשבת הבאה: יום יום. יעשם לנו לת נרכנו ועזרתינו: אינו צריך להודיע. לומר שלא יהא זה יוסב והוסה מהיכן בא שליו דבר זה: ומשה לא ידע. שלמת נתן לו הקב"ה קרון עור פניס ולא הודישו: לדעת כי אני ה' וגומר. ריסיס דקרא לך את שבתותי תשמרו ומתי לדעת רולה שני שתודיע. מה מתנה מסויכה תני מבקש ליתן להס: צריך להודיע את אמר. לעשות לו לות וסי' שלא יהכלנו קודם שיבא לשמו תרמה לת החות ותשחלנו מי עשה לך כך והוא יאמר שלוי וגם נתן לי פת ומתוך כך ידעו שבני ומתו שהוא מוכסס ומרכה תכה זרעות כיסרחל: דעבידא לגלויי. כגון קרון פניס דמשה שהודישוהו הרחוקין לא לריך הנותן להודישו: ומלי לי' כוחלא. נותן כחול סביבות עיניו: לא ט (נענשו) עבוים עלה. ומתן מסכתן י' שחור הקב"ה להעטיפן של התורה ועל המלות דכתי' זורח משעיר למו הופיע מהר פארן (דברים לג) זכתיב הכא מתימן יבא (חבקוק ג): נשמה יתירה. רוחב לב למנוחה ולשמחה ולהיות פתוח לרווחה ויהכל ויפתה ותן נפשו קלה עליו: וינפש. דדרשי' ליה חוי על הנפש שהלכה לה: לא שנו. דהוו סירוב: דמלפת. לפתן בעיקן המוכחת מלתת שעטוי לנפת: ופת לא מלפתא. הלכך לא מוכחת מלתת היא שהרי כהל יום יש לחם: שבשולי קדרה. שנתרו כלא מתבשלין: סומך עליהם. מעי"ט לנפש סירוב ולא לתרוי לת הבישין וכשלו גוררו. מעי"ט: אין בהם משום בשולי עכו"ם. שנתרו חכמים בכשולי עכו"ם משום חתנות ושל שנאכל כמו שהוא מי לא נחרו של בשולי דבעין שנאכל כמו שהוא מי מיגו כשול לא מהגו מידי ואלו נאכלין ע"י מלחן סיום: סומך ישראל עליהן. דהא אחו בשולי עכו"ם: מי ליכיך יש בו משום בשולי עכו"ם:

כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת י"ט והוצאת בניו לת"ת שאם פתח פותחין לו ואם הוסיף מוסיפין לו א"ר אבהו מאי קראה (תהלים פא) תקעו בחודש שופר (א בכסא) ליום חגנו ב איזהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אר' זה ר"ה וכתיב (שם) כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא דכתיב (ראשי' מז) ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה מר זוטרא אמר מהכא (משלי ל) התריפני לחם חקי תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת מצא בהמה נאה אומר זו לשבת מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים שאמר (תהלים פח) ברוך ה' יום יום תניא נמי הכי בש"א מחר שביך לשבתיך ובה"א ברוך ה' יום יום ג א"ר חמא בר' חנינא הנותן מתנה לחברו א"צ להודיעו שנא' (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו מיתיבי (שם לא) לדעת כי אני ה' מקדישכם אמר לו הקב"ה למשה משה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיע אותם מכאן אמר רשב"ג הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו לאקשיא הא במתנ' דעבידא לאגלויי הא במתנה דלא עבידא לאגלויי שבת נמי מתנה דעבידא לאגלויי מתן שכרה לא עבידא לאגלויי: אמר מר מכאן אמר רשב"ג הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו ד מאי עביד ליה שייף ליה משחא ומלי ליה כוחלא והאידנא דחיישינן לכשפים מאי א"ר פפא שייף ליה מאותו המין א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחי כל מצות שנתן להם הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ משבת שנתן להם בצנעא שנא' (שם) ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם א"ה לא לענשו עכו"ם עלה שבת אורחי אורעינהו מתן שכרה לא אורעינהו ואי בעית אימא מתן שכרה נמי אורעינהו נשמה יתירה לא אורעינהו ה דאמר ר"ש בן לקיש נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ע"ש ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו שנא' (שם) שבת ויפש ביון ששבת ויו אבדה נפשו: עושה אדם תבשיל מע"ט: אמר אביי ו ל"ש אלא תבשיל אבל פת לא מאי שנא פת דלא אילימא מידי דמלפת בעינן ופת לא מלפתא והא דייסא נמי דלא מלפתא דא"ר זירא ז הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא ואא"ר נחומי בר זכריה משמיה דאביי מערבין בדייסא אלא מידי דלא שביח בעי' ופת שביחא ודייסא לא שביחא א"ד אמר אביי ל"ש ח אלא תבשיל אבל פת לא ט"ס אילימא דמידי דלא שביח בעי' ופת שביחא והא דייסא לא שביחא ואא"ר נחומי בר זכריה משמי' דאביי אין מערבין בדייסא אלא י מידי דמלפת בעינן ופת לא מלפתא ודייסא נמי לא מלפתא דא"ר זירא הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמ' תני ר' חייא ג ערשים שבשולי קדרה סומך עליהן משום עירובי תבשילין והם דאית בהו כזית א"ר יצחק בריה דרב יהודה ד שמונית שעל גבי הסכין גוררו וסומך עליו משום עירובי תבשילין והם דאית בהו כזית א"ר אסי א"ר ח ס דגים קטנים מלוחים אין בהם משום בשולי עכו"ם א"ר יוסף ואם צלאן עכו"ם סומך עליהם משום עירובי תבשילין ואי עבדינהו עכו"ם כסא דהרסנא אסור

פשישא מהו דתימא

הרסנא

כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וגו' והוצאת בניו לת"ת. פרי' הכל נפקי מקרתי דלעיל מזונותיו דשכת כתי' לו עלי ואני פורש תורה דכתי' חלות וחלות היא תורה דכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב (תהלים יט): אין זה מן שהחדש מתכסה בו וכו'. פרש"י שהלבנה חיכה נרחית ונקי לפירוש זה דהוה ליה למימר שהלבנה מתכסה לכך ב פרי"ת [ער"ח] מזדמן לו כלומר שרגיל לכא בו וכשא לזמן זמן כמו ליום הכשא וכא ליתו (מצלי ז) ורבינו משולש פיקם מתכסה שלא היה שעיר של ר"ח קרב בו והקשה ר"ת דבמוספתא ל קתמר דקחשיב ט (ל"ו) שעיריס בשנה וקא חשיב י"ב שעיריס דרגלי חדשים ולא מלינו י"ב אם לא היה שעיר דר"ח דר"ה והשיב לו רבינו משולש שלא שלה של לבנו לומר כן שלא היתה דשתו שלא מפרש קרא בהדיא של ר"ח דרגלי השנה דכתיב בפנחם מלבד עולת החדש ונסכה לא הזכיר וי"מ מהכסה שמין מזכירין מותו במוסף דרגלי השנה ור"ת היה מומר לדרכה הוחיל והיה קרב מזכירין מותו במוסף מלבד עולת החדש ונו' וכן תקן לומר שני שעיריס כהלכתן ונו' שעיר אחד של ר"ח ושעיר אחד של ר"ה ג:

תמר

מסורת השי"ם

א [צ"ל גבכה] ב שבת דף ת: ג שבת דף ק ד [שם פ"ק] ה תענית דף כו: ו [עי' תוספ' לקמן יז: ד"ה תמר לכא] ז נדרים דף מט ח ע"ז דף לת ט [שבת] י [פ"ז כ: ע"ש] כ [ועי' תוס' ר"ה ה: ד"ה שהחדש] ל [ר"ה כ:] מ [ע"ש תוס' יומא ד"ה וכרון ותוס' ר"ה ה: ד"ה שהחדש ועוד שם בתוספ' לקמן]

נר מצוה

א ת"כ מ"ו ה"ו סמ"ג לאוין מה טוש"ע ת"ח סימן תקכו סעיף ג

א ג מ"ו סמ"ג עשה ד טוש"ע סי סעיף ה יג ד ה מ"ו סמ"ג עשה ז טוש"ע סי סעיף ט יד ו מ"ו סמ"ג עשה ז טוש"ע סי סעיף ו טו ז מ"ו ס"ו סמ"ג עשה עז ופ"ת מהלכות פ"ילוכין הלכה יד סמ"ג לאוין מה טוש"ע ת"ח סימן תקכה סעיף ג

מסורת השי"ס

א [תוס' ס"ב]
ב [תוס' שם]
ג [ועי' תוס' כתובות יג: ד"ה מתוך]
ד [קמהי] ה ר"ת כ"ה בתריה ועי' רש"י ו [ועיין תוס' ד"ה ע"ו ע"ש ושער רע"ת ותו' חולין סה. ד"ה סיפא]

אמר רבי אבא ערובי תבשילין צריך שיהא כהן כזית . וג' דיניס יש בהלכות ערוב ערובי תחומין צריך שתי סעודות לכל אחד ואחד והכי מסיק בהדיא בפירוקין (דף פ:) ערובי חצרות צריכין כגרוגרת לכל אחד ואחד והכי מסיק בהדיא בפירוקין (דף מב:) **מד סיפא כ' סעודות** ואם יש שם מזון כ' סעודות לזיו צריך יותר ואפי' מאה יכולין לסמוך עליו ערובי תבשילין כיון לאחד כיון למאה לזיו צריך דלמא כזית לכל מין ומין: לפיכך **דגים** קטנים מלוחים לזיו כהם משום כשולי עכו"ם . דהא נאכלים כמו שהן חיין הואיל ומלוחים אכל שם לא היו מלוחים יש כהם משום כשולי עכו"ם ותימה דאמר במס' עכו"ם פ' חין מעמידין (דף לח:) כל שאינו פולה על שולחן מלכים ללפת בו את הפת חין כו ליסור משום כשולי עכו"ם וקאמר עלה כגון דגים קטנים וי"ל דהתם בקטנים שפי מיירי והכא מיירי כדגים שחיין קטנים כ"כ שפעמים שהן פולין על שולחן מלכים ללפת בו את הפת: **קמ"ל** קמחא פיקר . מכאן אנו סומכין ליקח מהכעכו"ם את הנלוס מן הביליס שקורין קמווי"ס ומוכלייש"ם דאף שאוכל אי משום את עלמו התירו חכמים אי משום ביליס שנלקלו כה הא אמרי' קמחא פיקר ואין לחלק ולומר דשאני הכא לאומרה כלו' דקמחא שהוא מן שלקות שבלילתו רכה אסור אכל בשלמא שהוא עכ והוי מעשה תנור אף שהיתר פיקר לא אזלי' לקולא ש"מ לומר כן דהא קאמר הכא מהו דתימא הרסנא עיקר כלומר היה לנו להתיר אלמא היכא דהיתר פיקר אזלי' כתריה אפילו לקולא אי לאו דאסיק קמחא פיקר ואין לחוש שמא הביליס מעופות ממיחים דהא אינן מלויין ביניהן ושמא יש דם בביליס רובם אין בהם דם ומה שבודקים הביליס בשעה שמעסיקין אותם ברוטב אם יש בהן דם זה חומר' בשלמא דהא אם לא נבדקו מותרין וגם אין לחוש משום ביני נבלות או מעופות משום דאזלי' בתר הרוב ות"ת והא יש לחוש שמא נלוסו בביליס מרופות דאמ' בחולין (דף סה.ושם) דאין לוקחין ביני' מרופות מן הכעכו"ם וי"ל ה"מ בביניהן משום דאית בהו ריעותא דמוכחת מלת' אבל הכא דאין ריעותא לא חיישי' לשום דבר וי"ל שנלוס שלמות ואיהו פשיט"ן של דגים שאפילו עכו"ם אין להתיר דים בהם משום כשולי עכו"ם הואיל ונאכלים שאין הדגים בתוך הביסה ודגים מסורין משום כיסול עכו"ם ל"ב אף הביסה מהכאן אסור' ונעשה

הרסנא עיקר קס"ל קמחא עיקר אמר רבי אבא ה' ערובי תבשילין צריכין כזית איבעיא להו כזית אחד לכולן או דלמא כזית לכל א' ואחד ת"ש דאמר רבי אבא א"ר ג ערובי תבשילין צריכין כזית בין לאחר בין למאה: תנן אכלו או שאבד לא יבשל עליו בתחילה שייר ממנו כל שהו סומך עליו לשבת מאי כל שהו לאו אע"ג דליכא כזית לא דאית ביה כזית: ת"ש א ג תבשיל זה צלי ואפי' כבוש שלוק ומבושל וקוליים האספנין שנתן עליו חמין מע"ש תחלתו וסופו אין לו שיעור מאי לאו אין לו שיעור כלל לא אין לו שיעור למעלה אבל יש לו שיעור למטה א"ר הונא א"ר ד ערובי תבשילין צריכין דעת פשיטא דעת מניח בעי' דעת מי שהניחו לו בעינן או לא בעינן ת"ש ה דאבוה דשמואל מערב אכולה נהרדע' ר' אמי ור' אפי מערבי אכולה מבריא: ו מבריז רבי יעקב בר אידי מי שלא הניח ערובי תבשילין יבא ויסמוך על שלי ועד כמה א"ר נחומי בר זבריה משמיה דאבי עד תחום שבת: ההוא סמיא דהוה מסדר מתניתא קמיה דמר שמואל חזייה דהוה עציב א"ל אמאי עציבת א"ל דלא אותיבי ערובי תבשילין א"ל ממוך אדידי לשנה חזייה דהוה עציב א"ל אמאי עציבת א"ל דלא אותיבי ערובי תבשילין א"ל פושע את לכ"ע שרי לדידך אסור ת"ר ב יו"ט שחל להיות בע"ש אין מערבין לא ערובי תחומין ולא ערובי חצרות רבי אומר מערבין ערובי חצרות אבל לא ערובי תחומין מפני שאתה אוסרו בדבר האסור לו ואי ג אתה אוסרו בדבר המותר לו אתמר רב אמר ז הלכתא כת"ק ושמואל אמר הלכה כרבי: איבעיא להו הלכה כרבי לקולא או לחומרא פשיטא דלקולא קאמר משום דשלח ר"א לגולה לא כשאתם שונין בבבל רבי מתיר וחכמי' אוסרין אלא ר' אוסר וחכמים מתירין מאי ת"ש דרב תחליפא בר אבדימי עבר עוברא כותיה דשמואל ואי' תחלת הוראה דהאי צורבא מרבנן לקלקולא א"א בשלמא לקולא קאמר היינו דלקולא אלא אי אמרת לחומרא מאי קלקולא איכא כיון דמקלקלי בה רבים היינו

הרסנא עיקר. שומן הדגים: בין לאחד בין למאה. די להם בכדאמ' לא דאית ביה כזית . ולגבי כבר שלם קרי ליה כל שהו : תבשיל זה על ערוב : בבוש . כמומן וכחרדל ומיני ירקות : שלוק. מבושל הרבה מאד: טבדשל. בהלכתו: קוליים האספנין. דג מליח הוא ורך ונאכל כמו שהוא מי שלא שנותנין עליו חמין וזה כשולו כדתנן במס' שבת (דף לח. ד') שהלכתו זו היא גמר מלאכתו : שנתנו עליו חמין גרים שעשו לו מע"י כשול הרמוי לו : תחלתו . כשעשה התבשיל אין לו שיעור כמה יהא כו : סופו. אכלו או שאבד ושייר ממנו קלת: מאי לאו אין לו שיעור כלל . לא לרב ולא למעמ : לא אין לו שיעור למעלה. לומר שלא יוסיף בו על כדוכתו: למטה . לא יפחות מכזית : צריכים דעת. פירוש שלשם כך נשאו ורב הונא לא פי' דעת מי ומפרש' לה לקמן מרי הא ודאי פשיטא לן דכי מ"ר הונא לריכין דעת דעתו דמניח מיהא כשי דאי עדיף שעושהו לשם כך מיהו מכשיא לן דעת מי שהניחו לערבו כגון דשלמו זה לעורך מבעו כלום לריך שימלך בו תחלה לעשותו על פיו : עד תחום שבת . ולשומדים חוץ לתחום לא היה דעתו על מניח עליהם ולא עלו על לבו לזוכרן: מסדר מתניתי'. שהי' יודע מצניות בנרסתו ומחזר עליהן לפני מר שמואל שהיו סדורות בפיו כשיקרן: סמיך אדידי. דמערבי לכולי נהרדע' שהיו עיוו : לשנה . לשנה הבאה ר"ת היה שלין יכול להניח ולהתנות : לדידך אסור. שלין דעתי על המידין והפוסקי' שלינם מרדים לדברי חכמי': לא ערובי חצרות . למלמל מחר דגרסה כמתקן דכר : שאתה אוסרו בדבר האסור לו. כח יש כידך לאסור עליו מלעשות לורך מחר דכר שהוא מסור כו ביום והייט תחומין שלף כי"ש מסור לגמרי מן התחום : ואי אתה אוסרו. אין כח כידך לאסור לו מלתקן למחר דכר שהוא מותר כו ביום ואיסור מלמול מלירות ליתיה כי"ם : משום דשלח רבי אלעזר כו' . לפיכך הוצרכו לשמול לקולא קאמר שמואל לו לחומרא משום דשלח ר"א לחומרא ומנו שונין דרבי לקולא לפיכך שומלים מנו שמואל שקבע הלכה כרבי היכי מתני לפלוגתייהו : ואמר רב תחלת הוראה וכו' . דרב פליג עליה ואמר הלכה כת"ק : כיון דמקלקלי בה רבים. שעוכרין ומפלטלין כלא שרוב היינו

ז [ר"ה כח:] ח [ב"ק ל.] ט [ב"ב קלו:] י [ב"ב קלו:] יא [ב"ב קלו:] יב [ב"ב קלו:] יג [ב"ב קלו:] יד [ב"ב קלו:] טו [ב"ב קלו:] טז [ב"ב קלו:] יז [ב"ב קלו:] יח [ב"ב קלו:] יט [ב"ב קלו:] כ [ב"ב קלו:] כא [ב"ב קלו:] כב [ב"ב קלו:] כג [ב"ב קלו:] כד [ב"ב קלו:] כה [ב"ב קלו:] כו [ב"ב קלו:] כז [ב"ב קלו:] כח [ב"ב קלו:] כט [ב"ב קלו:] ל [ב"ב קלו:] לא [ב"ב קלו:] לב [ב"ב קלו:] לג [ב"ב קלו:] לד [ב"ב קלו:] לה [ב"ב קלו:] לו [ב"ב קלו:] לז [ב"ב קלו:] לח [ב"ב קלו:] לט [ב"ב קלו:] מ [ב"ב קלו:] מא [ב"ב קלו:] מב [ב"ב קלו:] מג [ב"ב קלו:] מד [ב"ב קלו:] מה [ב"ב קלו:] מו [ב"ב קלו:] מז [ב"ב קלו:] מח [ב"ב קלו:] מט [ב"ב קלו:] נ [ב"ב קלו:] נא [ב"ב קלו:] נב [ב"ב קלו:] נג [ב"ב קלו:] נד [ב"ב קלו:] נה [ב"ב קלו:] נו [ב"ב קלו:] נז [ב"ב קלו:] נח [ב"ב קלו:] נט [ב"ב קלו:] ס [ב"ב קלו:] סא [ב"ב קלו:] סב [ב"ב קלו:] סג [ב"ב קלו:] סד [ב"ב קלו:] סה [ב"ב קלו:] סו [ב"ב קלו:] סז [ב"ב קלו:] סח [ב"ב קלו:] סט [ב"ב קלו:] ע [ב"ב קלו:] עא [ב"ב קלו:] עב [ב"ב קלו:] עג [ב"ב קלו:] עד [ב"ב קלו:] עה [ב"ב קלו:] עו [ב"ב קלו:] עז [ב"ב קלו:] עח [ב"ב קלו:] עט [ב"ב קלו:] פ [ב"ב קלו:] פא [ב"ב קלו:] פב [ב"ב קלו:] פג [ב"ב קלו:] פד [ב"ב קלו:] פה [ב"ב קלו:] פו [ב"ב קלו:] פז [ב"ב קלו:] פח [ב"ב קלו:] פט [ב"ב קלו:] צ [ב"ב קלו:] צא [ב"ב קלו:] צב [ב"ב קלו:] צג [ב"ב קלו:] צד [ב"ב קלו:] צה [ב"ב קלו:] צו [ב"ב קלו:] צז [ב"ב קלו:] צח [ב"ב קלו:] צט [ב"ב קלו:] ק [ב"ב קלו:] קא [ב"ב קלו:] קב [ב"ב קלו:] קג [ב"ב קלו:] קד [ב"ב קלו:] קה [ב"ב קלו:] קו [ב"ב קלו:] קז [ב"ב קלו:] קח [ב"ב קלו:] קט [ב"ב קלו:] קי [ב"ב קלו:] קיא [ב"ב קלו:] קיב [ב"ב קלו:] קיג [ב"ב קלו:] קיד [ב"ב קלו:] קטו [ב"ב קלו:] קטז [ב"ב קלו:] קיז [ב"ב קלו:] קיח [ב"ב קלו:] קיט [ב"ב קלו:] קכ [ב"ב קלו:] קכא [ב"ב קלו:] קכב [ב"ב קלו:] קכג [ב"ב קלו:] קכד [ב"ב קלו:] קכה [ב"ב קלו:] קכו [ב"ב קלו:] קכז [ב"ב קלו:] קכח [ב"ב קלו:] קכט [ב"ב קלו:] קל [ב"ב קלו:] קלא [ב"ב קלו:] קלב [ב"ב קלו:] קלג [ב"ב קלו:] קלד [ב"ב קלו:] קלה [ב"ב קלו:] קלו [ב"ב קלו:] קלז [ב"ב קלו:] קלח [ב"ב קלו:] קלט [ב"ב קלו:] קמ [ב"ב קלו:] קמא [ב"ב קלו:] קמב [ב"ב קלו:] קמג [ב"ב קלו:] קמד [ב"ב קלו:] קמה [ב"ב קלו:] קמו [ב"ב קלו:] קמז [ב"ב קלו:] קמח [ב"ב קלו:] קמט [ב"ב קלו:] קנ [ב"ב קלו:] קנא [ב"ב קלו:] קנב [ב"ב קלו:] קנג [ב"ב קלו:] קנד [ב"ב קלו:] קנה [ב"ב קלו:] קנו [ב"ב קלו:] קנז [ב"ב קלו:] קנח [ב"ב קלו:] קנט [ב"ב קלו:] קס [ב"ב קלו:] קסא [ב"ב קלו:] קסב [ב"ב קלו:] קסג [ב"ב קלו:] קסד [ב"ב קלו:] קסה [ב"ב קלו:] קסו [ב"ב קלו:] קסז [ב"ב קלו:] קסח [ב"ב קלו:] קסט [ב"ב קלו:] קע [ב"ב קלו:] קעא [ב"ב קלו:] קעב [ב"ב קלו:] קעג [ב"ב קלו:] קעד [ב"ב קלו:] קעה [ב"ב קלו:] קעו [ב"ב קלו:] קעז [ב"ב קלו:] קעח [ב"ב קלו:] קעט [ב"ב קלו:] קפ [ב"ב קלו:] קפא [ב"ב קלו:] קפב [ב"ב קלו:] קפג [ב"ב קלו:] קפד [ב"ב קלו:] קפה [ב"ב קלו:] קפו [ב"ב קלו:] קפז [ב"ב קלו:] קפח [ב"ב קלו:] קפט [ב"ב קלו:] קצ [ב"ב קלו:] קצא [ב"ב קלו:] קצב [ב"ב קלו:] קצג [ב"ב קלו:] קצד [ב"ב קלו:] קצה [ב"ב קלו:] קצו [ב"ב קלו:] קצז [ב"ב קלו:] קצח [ב"ב קלו:] קצט [ב"ב קלו:] קצ [ב"ב קלו:] קצא [ב"ב קלו:] קצב [ב"ב קלו:] קצג [ב"ב קלו:] קצד [ב"ב קלו:] קצה [ב"ב קלו:] קצו [ב"ב קלו:] קצז [ב"ב קלו:] קצח [ב"ב קלו:] קצט [ב"ב קלו:] ר [ב"ב קלו:] רא [ב"ב קלו:] רב [ב"ב קלו:] רג [ב"ב קלו:] רד [ב"ב קלו:] רה [ב"ב קלו:] רו [ב"ב קלו:] רז [ב"ב קלו:] רח [ב"ב קלו:] רט [ב"ב קלו:] רי [ב"ב קלו:] ריא [ב"ב קלו:] ריב [ב"ב קלו:] ריג [ב"ב קלו:] ריד [ב"ב קלו:] רטו [ב"ב קלו:] ריז [ב"ב קלו:] ריח [ב"ב קלו:] ריט [ב"ב קלו:] רכ [ב"ב קלו:] רכא [ב"ב קלו:] רכב [ב"ב קלו:] רכג [ב"ב קלו:] רכד [ב"ב קלו:] רכה [ב"ב קלו:] רכו [ב"ב קלו:] רכז [ב"ב קלו:] רכח [ב"ב קלו:] רכט [ב"ב קלו:] רל [ב"ב קלו:] רלא [ב"ב קלו:] רלב [ב"ב קלו:] רלג [ב"ב קלו:] רלד [ב"ב קלו:] רלה [ב"ב קלו:] רלו [ב"ב קלו:] רלז [ב"ב קלו:] רלח [ב"ב קלו:] רלט [ב"ב קלו:] רמ [ב"ב קלו:] רמא [ב"ב קלו:] רמב [ב"ב קלו:] רמג [ב"ב קלו:] רמד [ב"ב קלו:] רמה [ב"ב קלו:] רמו [ב"ב קלו:] רמז [ב"ב קלו:] רמח [ב"ב קלו:] רמט [ב"ב קלו:] רנ [ב"ב קלו:] רנא [ב"ב קלו:] רנב [ב"ב קלו:] רנג [ב"ב קלו:] רנד [ב"ב קלו:] רנה [ב"ב קלו:] רנו [ב"ב קלו:] רנז [ב"ב קלו:] רנח [ב"ב קלו:] רנט [ב"ב קלו:] רס [ב"ב קלו:] רסא [ב"ב קלו:] רסב [ב"ב קלו:] רסג [ב"ב קלו:] רסד [ב"ב קלו:] רסה [ב"ב קלו:] רסו [ב"ב קלו:] רסז [ב"ב קלו:] רסח [ב"ב קלו:] רסט [ב"ב קלו:] רע [ב"ב קלו:] רעא [ב"ב קלו:] רעב [ב"ב קלו:] רעג [ב"ב קלו:] רעד [ב"ב קלו:] רעה [ב"ב קלו:] רעו [ב"ב קלו:] רעז [ב"ב קלו:] רעח [ב"ב קלו:] רעט [ב"ב קלו:] רפ [ב"ב קלו:] רפא [ב"ב קלו:] רפב [ב"ב קלו:] רפג [ב"ב קלו:] רפד [ב"ב קלו:] רפה [ב"ב קלו:] רפו [ב"ב קלו:] רפז [ב"ב קלו:] רפח [ב"ב קלו:] רפט [ב"ב קלו:] רצ [ב"ב קלו:] רצא [ב"ב קלו:] רצב [ב"ב קלו:] רצג [ב"ב קלו:] רצד [ב"ב קלו:] רצה [ב"ב קלו:] רצו [ב"ב קלו:] רצז [ב"ב קלו:] רצח [ב"ב קלו:] רצט [ב"ב קלו:] רק [ב"ב קלו:] רקא [ב"ב קלו:] רקב [ב"ב קלו:] רקג [ב"ב קלו:] רקד [ב"ב קלו:] רקה [ב"ב קלו:] רקו [ב"ב קלו:] רקז [ב"ב קלו:] רקח [ב"ב קלו:] רקט [ב"ב קלו:] רקי [ב"ב קלו:] רקיא [ב"ב קלו:] רקיב [ב"ב קלו:] רקיג [ב"ב קלו:] רקיד [ב"ב קלו:] רקטו [ב"ב קלו:] רקיז [ב"ב קלו:] רקיח [ב"ב קלו:] רקיט [ב"ב קלו:] רקכ [ב"ב קלו:] רקכא [ב"ב קלו:] רקכב [ב"ב קלו:] רקכג [ב"ב קלו:] רקכד [ב"ב קלו:] רקכה [ב"ב קלו:] רקכו [ב"ב קלו:] רקכז [ב"ב קלו:] רקכח [ב"ב קלו:] רקכט [ב"ב קלו:] רקל [ב"ב קלו:] רקלא [ב"ב קלו:] רקלב [ב"ב קלו:] רקלג [ב"ב קלו:] רקלד [ב"ב קלו:] רקלה [ב"ב קלו:] רקלו [ב"ב קלו:] רקלז [ב"ב קלו:] רקלח [ב"ב קלו:] רקלט [ב"ב קלו:] רקמ [ב"ב קלו:] רקמא [ב"ב קלו:] רקמב [ב"ב קלו:] רקמג [ב"ב קלו:] רקמד [ב"ב קלו:] רקמה [ב"ב קלו:] רקמו [ב"ב קלו:] רקמז [ב"ב קלו:] רקמח [ב"ב קלו:] רקמט [ב"ב קלו:] רקנ [ב"ב קלו:] רקנא [ב"ב קלו:] רקנב [ב"ב קלו:] רקנג [ב"ב קלו:] רקנד [ב"ב קלו:] רקנה [ב"ב קלו:] רקנו [ב"ב קלו:] רקנז [ב"ב קלו:] רקנח [ב"ב קלו:] רקנט [ב"ב קלו:] רקס [ב"ב קלו:] רקסא [ב"ב קלו:] רקסב [ב"ב קלו:] רקסג [ב"ב קלו:] רקסד [ב"ב קלו:] רקסה [ב"ב קלו:] רקסו [ב"ב קלו:] רקסז [ב"ב קלו:] רקסח [ב"ב קלו:] רקסט [ב"ב קלו:] רקע [ב"ב קלו:] רקעא [ב"ב קלו:] רקעב [ב"ב קלו:] רקעג [ב"ב קלו:] רקעד [ב"ב קלו:] רקעה [ב"ב קלו:] רקעו [ב"ב קלו:] רקעז [ב"ב קלו:] רקעח [ב"ב קלו:] רקעט [ב"ב קלו:] רקפ [ב"ב קלו:] רקפא [ב"ב קלו:] רקפב [ב"ב קלו:] רקפג [ב"ב קלו:] רקפד [ב"ב קלו:] רקפה [ב"ב קלו:] רקפו [ב"ב קלו:] רקפז [ב"ב קלו:] רקפח [ב"ב קלו:] רקפט [ב"ב קלו:] רקצ [ב"ב קלו:] רקצא [ב"ב קלו:] רקצב [ב"ב קלו:] רקצג [ב"ב קלו:] רקצד [ב"ב קלו:] רקצה [ב"ב קלו:] רקצו [ב"ב קלו:] רקצז [ב"ב קלו:] רקצח [ב"ב קלו:] רקצט [ב"ב קלו:] רק [ב"ב קלו:] רקא [ב"ב קלו:] רקב [ב"ב קלו:] רקג [ב"ב קלו:] רקד [ב"ב קלו:] רקה [ב"ב קלו:] רקו [ב"ב קלו:] רקז [ב"ב קלו:] רקח [ב"ב קלו:] רקט [ב"ב קלו:] רקי [ב"ב קלו:] רקיא [ב"ב קלו:] רקיב [ב"ב קלו:] רקיג [ב"ב קלו:] רקיד [ב"ב קלו:] רקטו [ב"ב קלו:] רקיז [ב"ב קלו:] רקיח [ב"ב קלו:] רקיט [ב"ב קלו:] רקכ [ב"ב קלו:] רקכא [ב"ב קלו:] רקכב [ב"ב קלו:] רקכג [ב"ב קלו:] רקכד [ב"ב קלו:] רקכה [ב"ב קלו:] רקכו [ב"ב קלו:] רקכז [ב"ב קלו:] רקכח [ב"ב קלו:] רקכט [ב"ב קלו:] רקל [ב"ב קלו:] רקלא [ב"ב קלו:] רקלב [ב"ב קלו:] רקלג [ב"ב קלו:] רקלד [ב"ב קלו:] רקלה [ב"ב קלו:] רקלו [ב"ב קלו:] רקלז [ב"ב קלו:] רקלח [ב"ב קלו:] רקלט [ב"ב קלו:] רקמ [ב"ב קלו:] רקמא [ב"ב קלו:] רקמב [ב"ב קלו:] רקמג [ב"ב קלו:] רקמד [ב"ב קלו:] רקמה [ב"ב קלו:] רקמו [ב"ב קלו:] רקמז [ב"ב קלו:] רקמח [ב"ב קלו:] רקמט [ב"ב קלו:] רקנ [ב"ב קלו:] רקנא [ב"ב קלו:] רקנב [ב"ב קלו:] רקנג [ב"ב קלו:] רקנד [ב"ב קלו:] רקנה [ב"ב קלו:] רקנו [ב"ב קלו:] רקנז [ב"ב קלו:] רקנח [ב"ב קלו:] רקנט [ב"ב קלו:] רקס [ב"ב קלו:] רקסא [ב"ב קלו:] רקסב [ב"ב קלו:] רקסג [ב"ב קלו:] רקסד [ב"ב קלו:] רקסה [ב"ב קלו:] רקסו [ב"ב קלו:] רקסז [ב"ב קלו:] רקסח [ב"ב קלו:] רקסט [ב"ב קלו:] רקע [ב"ב קלו:] רקעא [ב"ב קלו:] רקעב [ב"ב קלו:] רקעג [ב"ב קלו:] רקעד [ב"ב קלו:] רקעה [ב"ב קלו:] רקעו [ב"ב קלו:] רקעז [ב"ב קלו:] רקעח [ב"ב קלו:] רקעט [ב"ב קלו:] רקפ [ב"ב קלו:] רקפא [ב"ב קלו:] רקפב [ב"ב קלו:] רקפג [ב"ב קלו:] רקפד [ב"ב קלו:] רקפה [ב"ב קלו:] רקפו [ב"ב קלו:] רקפז [ב"ב קלו:] רקפח [ב"ב קלו:] רקפט [ב"ב קלו:] רקצ [ב"ב קלו:] רקצא [ב"ב קלו:] רקצב [ב"ב קלו:] רקצג [ב"ב קלו:] רקצד [ב"ב קלו:] רקצה [ב"ב קלו:] רקצו [ב"ב קלו:] רקצז [ב"ב קלו:] רקצח [ב"ב קלו:] רקצט [ב"ב קלו:]

חיינו קלקולא. אם היה מוהר לערב לחמול והוא אסר: מתחיל בשל שבת. נרכה אחת לשניהם ומתחיל להזכיר שבת תחילה ותחן לנו את יום המנוחה הזה ואת יום חג פלוני הזה: ומסיים. הברכה בשל שבת מקדש השבת ותו לא: ואומר קדושת היום באמצע. ותחן לנו ה' אלהינו את יום המנוחה הזה ואת יום חג פלוני הזה: תני תנא קמיה דרבינא. כמלתיה דרבי מקדש ישראל והשבת והזמנים: אמר שבת ישראל מקדשי ליה. מקדמת קדושת ישראל לשל שבת בשלמת זמנים צריך להקדים קדושת ישראל לקדושתן שעל ידי קדושת ישראל נתקדשו הם ואילו לא נתקדשו ישראל לא היו קובעי חדשים וקורקין מועדים בבית דין: אלא שבת מקדשא וקיימא. מעשה ימי בראשית ואינה תלויה בקביעות דרגם חודש: מתפלל שבע. כשאר שבתות כי היכי דכחול אין לו למוסף ברכה קבועה כשאם תפילות הללו אף בשבת אין צריך לקבוע לו ברכה לבית שמתי ולא לכללו לבית הלל: מעין המאורע. דאם חודם לו מוסף: בעבודה. כגון יעלה ויבא בברכת עבודה: בהוראה. כמו שאומר על הניסים בחנוכה ופוריס: כל מקום שזקוק לשבע. ואפי' ערבית ושחרית ומנחה: אין הלכה כאותו הזוג גרסינן אלא כתנא קמא דאמר ערבית שחרית ומנחה מתפלל שבע ואו' מעין המאורע בעבודה מיהו לאו הלכתא כוותיה בהא דאמר ובמוספין מתחיל כו' אלא בהא הילכתא כרבי דאמר אף חותם בה מקדש השבת והזמנים לו' אמאי חדשים גרסם חדם: מיום טוב לחבירו. אם מכר ביום טוב ראשון וחלו שני ימים טובי חמיני וערב שבת ומתנה אם היום חול ומכר קדם ערובי עירוב ואם חלוף ליני צריך לערב לתכשילין ובתחומין יאמר אם היום קדם אין כדברי כלום ולמאר יאמר כמו כן בשל תחומין ובאומה הפת עלמה דמתה נפשך הוי עירוב אבל בשל תבשילין אין צריך לשנות ולאחור את תנאו למחר: דלמקני שביתה בשבתא. לאו דוקא שבתא אלא אפילו יום טוב קבי שבתא לא התירו לו לקנות שביתה ביום טוב ואפילו מפסק ואם פתירו בתבשילי תבשילין התם משום בבוד שבת התירו: אין אופין. פת: ממלאה אשה כו'. דבתר מרתא שני זכן בנחתום לגבי תלוי: אבל לאפות. אף בכר ובכר לריכה לפייה ורדייה בזמן שהתנור מלא. שהאופה מקפיד היו ומדביקין פת בדפנות ומתוך שהוא מתחמם אפילו ואין מקום לחחימותו להתפשם הפת נאפת יפה: הוא נאסר לאפות: לקמחו נאסר. שלחיהו מחרים לופין קמחו בעודו שלו: לאקנויי קמחו. אם לריך לתת בתנה את קמחו שיהו מחרים מותרים לאפותו ולתת לו: בשלמא לא גרס: ולא יטמין. כדרך שממחיץ תבשיל בבת: עבר ואפה מאי. מהו שיאכל בשבת: ומי תבשילין הרי זה לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין לא לו ולא לאחרים ולא אחרים אופין ומבשלין לו כיצד הוא עושה מבנה קמחו לאחרים ואופין לו ומבשלין לו ש"מ הוא נאסר וקמחו נאסר ש"מ איבעיא להו: עבר ואפה מאי ת"ש מי שלא הניח ערובי תבשילין כיצד הוא עושה מבנה קמחו לאחרים ואחרים אופין ומבשלין לו

אין הלכה כאותו הזוג. ומ"ת אמתי לא קאמר הלכה כתנא קמא וי"ל דאי הוה אמר הלכה כתנא קמא הוה משמע לכל דבריו אף ממה שאמר מסיים בשל שבת והא ליתא דהא קיימא לן דהלכתא כרבי דאמר חותם בקדוש השבת ישראל והזמנים ח:

במאי. משמע למקני שביתה בשבת לא. ומ"ת למה לי האי משמע תיקום משמע דהכנה כדאמרינן בפ' בכל מערבין (דף לח: ובפ) מיום טוב לשבת מאי משמע לא משום הכנה וי"ל דאי לאו הכי משמע דקאמר משום שבתת משמע דקאמר משום הכנה לא מלינן לאוקמי הוחיל ויש שם שבת חול הוא לגמרי מכל מקום קשה דהתם בעירובין למה לי משמע דהכנה תיפוק ליה משום למקני שביתה בשבתא לא ויש לומר דהתם מיירי בערובי חצרות ולא שייך למקני שביתה ומכל מקום קשה מההוא דגיטין פרק הזורק (דף מז:) גבי שכיב מרע דקאמר תיהי תירוצך ותחוד ותפתח והתם מיירי בשבת דשרי לעשות קנין והכא אסור למקני שביתה אם לו ביום טוב וי"ל דשכיב מרע שאני דהתירו עליו אלא אלא תפרוף דעתו ואדם דיש חלוק בין שכיב מרע לחים אחר דהא התירו לו לגרש בשבת ואין לנו מקדשין ואין מגרשין ואף על גב דלא קאמר לקמן ש אין מגרשין מכל מקום לאו ים לחלק בין קדושין לגרושין ושוב דכתוספתא אמרי' כהדיא אין מקדשין ואין מגרשין ולי נראה מדקאמר התם אי אתה מוצא משמע דלא פליג אלא על אדם עליה והא פליג רבי עליה לעיל דאמר מערבין ערובי חצרות לכרגרלה לפרש דמשמע דהכא לא לומר משום הכנה וה"ק אסור למקני שביתה בשבתא משום דהיינו הכנה ואין מכינין מיום טוב לשבת ות"ת לרבי יוחנן דאמר לעיל (דף ד.) מולדה כזה מותרת כזה וקאמר משמע לעיל משום דלית ליה הכנה וכי פליג רבי יוחנן אהכל הני תנאי ואמוראי דהכא וי"ל דהתם מיירי בהכנה שנעשה בידים כגון ערובי תחומין ואפילו רבי יוחנן מודה אבל מה שאתיר רבי יוחנן היינו נבי כיון דהוי הכנה בידי שאים שנעשה מאליה: אי. אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר אריך לאקנויי קמחו לאחרים ואי אמרת אין קמחו נאסר אין צריך לאקנויי קמחו. ות"ת הואיל וקמחו נאסר מה מועיל להקנייה לאחרי' אי יכול לסלק האיסור שכי כדי שיאכל הוא עלמו אחר (כך) שנאסר ושוב קשי כיון שהוא נאסר אין יהו מותרים לאחרים (לשבת) כשכילו וכי לאחרים יכולי לעשות כשכילו מה שהוא עלמו אינו יכול לעשות כשכיל עלמו לכן נראה לי כגרסת י"מ"ג אי אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר אין קמחו נאסר לאחרים ואז מועיל הקנין ואי אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר לא מלי לאקנויי קמחו לאחרים להא לא מועיל הקנין וכסמוך ג"ם שמא אינה הוא נאסר ואין קמחו נאסר: וכלכך

מסורת השי"ם

א [תוספתא כרכות פ"ג] ב [כרכות מא] ג עיכובין ד"ה מ: [תוספתא כרכות פ"ג] ד נכ"ת נקט ליקמן כתוספתא ה [לעיל ו:] ו [תוספ' פ"ב] ז [ועי' תוספות פסחים מו ד"ה עד שתשקע] ח [ועי' תוספות מנחות לו ד"ה ואם] ט [ר"ה לא תוס' שם ד"ה ואם] י [ועי' תוספות פסחים מו ד"ה עד שתשקע]

תפלה סמג עשין יט טוש"ע א"ח סימן תצו סעיף ג יז ב מיי' שם סלי יא סמג שם טוש"ע א"ח סי' תכט סעי' ג וסימן תצ סעיף ג יח ג שם פי' תל סעיף ב יט ד מיי' שם סלי יא טוש"ע שם ופי' תכה סעיף ג כ ה מיי' פ"ל מה' י"ט הל' יז יא סמג עשין יח טוש"ע א"ח סי' תקכה סעיף ב כא ו מיי' פ"ח מה' עירובין סלי יד טוש"ע א"ח סי' תקכה סעיף ב כב ז מיי' פ"ח מה' י"ט סלי ט טוש"ע א"ח סי' תקכה סעיף ה כג ח מיי' שם סלי י טוש"ע כד ט מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סי' תקו סעיף ו כה י מיי' פ"ו מה' י"ט סלי ט סמג שם טוש"ע א"ח סי' תקו סעיף ו כו יא מיי' שם סלי י טוש"ע שם סעיף כג

ואי איתא. דמכר ומפה מיהר מכרי תנא לתקנתא קמ"ל מחלוקת נתני נמי הך תקנתא כהדא הך דמקנה קמתני: תקנתא להתירא. העמודים כתיתר: שלא יערים. לאחר שכשל לעורך לומר פוד מאי צריך להזמין מורחים ויוחירם נשכח מכל כקדרה אחת מפ ירכה לשכח הא אמר לפלוני נאחל פרי כדלעיל מתלמה מפה קדרה כשר ואף ע"פ שהיה צריכה אלא לאחיכה אחת; ואם הערים אסור. לאחול דאחפור רבנן כהא מילתא אלא לעקור תורת עירוב ואע"ג דמי להסרמה י דרב גדה כר מהכה דמ"ח נרמת נרמ' דאין מכוד כאוכלין ומי מפוש מרחת הא עדיפא דילמא חם אלא יסריח הכשר ואחנפ ואע"ג שחיט וקא ס"ד דהוא הדין לשכר ואפה: שאני הערמה כו'. למולפ שכר ואפה מוחר ושרמה אינה רמייפ לכאן דמתני' הסרמה ממיד דאיכא למימר אחמור כם רבנן כהסרמה מפי ממיד דאילו מזיד רשם הוא לעכור על דברי חכמי' ואין אחרי' למדים היאנו והוא עצמו מפיס על לכו ושב ואל הלכך לא מפיקר' תורת עירוב אכל מעריס שכר לפפות כהיאר הלכך לא יעיב אל לכו לאזור כו ואחרי' למדין היאנו ומשיקרא תורת עירוב הלכך קנאוהו רבנן: הא מני. דקתני אם הערים אמור: חנניה היא. דאמרינן ליה דאחמיר בעירובי חכמילין ואלימא דקיימ: במזיד לא יאכל. שכר על הפפות דאין מנכיחין תרומות ומפרות כי"ם אלמא אחמור רבנן כמילתייהו ואפילו נכי מוכן שבת: דאית ליה פירי אחריני. לשבת: המבשיל בליו. כאוקים ס"ם לו בחלידו ושכר אדרבנן דאחרי כאחני' מבשילים בליס מלפני השבת דגרמה כאוקים: ישחמש בהן. כו כיום: אפשר בשאלה. ליחאל בליס מחניהו ולהשחמש: אימורא דשבת. בשול שבת אחכות מלאכות הוא ואיסור סקילה הוא הלכך קאמר רבנן למיד אכל שכר ואפה כי"ם לשבת איסורא דרבנן הוא דשבד: על מה נחלקו על דג וביצה שעליו שב"ש אומרים שני תבשילין ובה"א תבשיל אחד ושון שאם פרפר ביצה ונתן לתוך הדג או שרסק קפלוטות ונתן לתוך הדג שהן שני תבשילין אמר רבא הלכתא כתנא דידן ואליבא דב"ה: אבלה או שאבר הרי זה לא יבשל עליו וכו': אמר אביי ו' נקטינן התחיל בעיסתו ונאבל ערובו נומר: מ"ג ו' חל להיות אחר השבת מבילין את הכל מלפני השבת ז ואדם בשבת ושון ח כלים מלפני השבת ח ואדם בשבת ושון ח שמשיקין את הסים בכלי אבן למהון אבל לא מבילין ם ומבילין מנב לנב ומחבורה לחבורה: נמ' דכולי עלמ' מיהת כלי בשבת לא מ"ט אמר רבה ם נזידה שמא

ובלבד שלא יפריש. פרש"י כשהי קדרות שיאמר מני צריך להמתין תורחים לו יכלו לי מירחים מכל כקדרה אחת מוחר להפרי' ולהרבות דהם חזינן לפיל דחפילו מיום טוב ליחברו פרי בכך ומס תחמר מפי אחת מפפיפ דרב אדא כ דמפרים ופלא נרמת נרמ' ויל דשאני התם דהוי עכוד לשולחן כשלמא ומפום שפחת י"ם התירו דאי לאו הכי חיים אחת יפרים הכשר ומחנפ ולא אחים מכל הכא מיירי בכישול דמסור ונם סיה יכול לעשות חקנה פ"א

עירובי תבשילין מבפ"י:

על מה נחלקו של דג וביצה שעליו ב"ש מומרים שני תבשילין. ודג וביצה שעליו היינו משום אחת מבשיל מ' וכה"א מבשיל אחד כלומר מבשיל מ' כי האי גוונא כגון דג וביצה שעליו משום שני מבשילין ופשה לישנא לא משמע הכי לכך נרחה לי דגרס מיפכא ל כ"ש מבשיל אחד פירוש דג וביצה שעליו אינו משום אחת מבשיל מ' ונריך עוד מבשיל אחר וכה"א שני מבשילין פירוש דג וביצה שעליו משום שני מבשילין:

אמר רבא הלי כתנא דידן ואליבא דבית הלל. פירש רש"י אליבא דבית הלל דקאמר מבשיל מ' ואח"ת דלאפייה צריך לערב נם בפת ואינו יכול לאפות על עירוב מבשיל מ' דהא קי"ל כדרבי אליעזר דאמר אין קופיקין אלא על האפוי ואין מבשילין אלא על המבושל ומדקא מייתי סתמא דגמ' כוותיה לפיל (ד' מו:) כרים פרקין דקאמר ותנא מייתי לה מכח והא דקאמרי כ"ש לפיל מניח אדם עירוב מבשיל אחד ומוסף בו כל צרכו קאי אמתי דקאמרי כ"ש אין מומינין את המין אלא מ"ש סיו לו חמין מומינין מבפוד יום וכו' דסברי דאפילו בשלשה מבשילין צריך שיהא לכל אחד ואחד כנגדו ופל זה קא מייתי כ"ש ואמרי דפל מבשיל אחד פוסף בו כל צרכו כלומר כל מיני מבשילין כגון חמין וביעה בו והא דקאמר אבי לא שנו אלא מבשיל אחד אבל פת לא היינו דוקא היכא דאינו רוצה לאפות אבל פת היה רוצה לאפות היה צריך פת ואע"פ שהיה להר"ר יצחק אלא אמר אבל מכל הני מפוסף אלא צריך אלא מבשיל אחד אבל כל דבר אין לאפות אבל ומה שמביא הש"ם לפיל דר"ח לאו משום דהלכתא כוותיה אלא אמר אפילו כעלמא מייתי פל עירובי מבשילין אלא מדרבא קיימא לן כרבי יהושע לגבי דר"ח משום דר"ח שמותי הוא ורבי יהושע פליג פליה בירושלמי ואמרינן ואמבשלין פל המבושל ומכל מקום מורי' לא מלאנו לבי לפפות פל דברי דוד, ונריך שני מבשילין פת ומבשיל ובן שמא דבר ם:

(דף יו:) חייב לחדם לפהר את עלמו כרגל לכתב וכבלבתם לא תנשו (ויקרא יל) ומוקים לה כרגל הלכך יפביל מפ"ם לחפור להפביל כשבת וכ"ש: ובה"א כרי. והא דקאם שבת רבותא משמעינן לכ"ש דחפילו כשבת שרו כחדם וכגמרת מפרש מפי שפמת הכלים מפורים: ושוין שמשיקין את המים. מי שיש לו מים יפים לשחות ונפמחו כמקום מים מלוחים מל אחשיך מים לחים ומבלעו אלו ארופים ומחוכרים למי המקוה ומכפלי מנכייהו ומהרי ואין מוד מהרה במקוה לכל מוכל ומשקה אלא לחרת ולא כחרת פכיכה אלא כחדחרינן כשפחים כשרק כל שכה ל משבילין. כגמרת מפרש שאין מבשילין אלא לכלי אבן להקת המים: ומבשילין מנב לנב: ניום טוב: ומחבורה לחבורה. כגמרת מפרש לם: נמ' וכיכירנו

[1] ואפחים שם: [2] ר"ח בפ': [3] פיכה בפ: [4] [לפיל ד' יח:] ו [לפיל ד' יח:] ז [לפיל יח:] ח [עם שאת כחוספחת ס"כ] ם [עי"ם פוספת ס"ו ליו ד"ה ובבלבד]

ויעבירנו ארבע אמות בר"ה. ממקומו עד המקום: ומי גזרינן. מי מחמר רבנן כולי האי כהך תקנתא דכוילת כלים למגזר היתרא אטו איסורא וגזרה לגזירה: ותסברא. דהא קושיא הוא: מוהר זהיר בהו. אלא ימתו וכיון דזהיר בהו הוי מומחתן מילתא דלא שכיחא ולא גזרו כה רבנן: מדלין. מים: בדלי שמא וחוא טהור. מילוי והא לא דמי למכוין כלי על נבי מימיו דאתני' דאסור דהתם כל עצמו לא כח אלא לשהר כיון מים כיון כלי הלכך מוכחת מילתא דכוילת ופעמא דכוילת אסורה משום דגרמה כמתקן כלי והאי מחזי ככל הכח אין הכל יודעים שהדלי טמא והלוחה אומר לשתוב מים הללו היה לריך: בגזור דילמא אתי לאטבולי בעיניה. אלא שכיחא מים: מתוך שלא היתרה לו. שכילה זו אלא על ידי דליו כשכיחתו שאין כן דרך שאר שכילות: זכור הוא. שהשכילה אסורה בי"ט: כלי שנטמא מערב י"ט. וכתב המומח' כדלקמן: אין מטבילין אותו בי"ט. הוחיל והיה לו להטבילו מכעוד יום: בי"ט מטבילין אותו בי"ט. ויעמם כו היום חולין שאין לריכין הערב שם: דלא שביחא. שהרי הכל מסהרין כרגל וכ"ש שהירין מלטמא: כלי שנטמא באב הטומאה. מפ"ק כדלמ"ל: אין מטבילין אותו בי"ט. דכיון דטמא מת"ל הוי"ל כמתקן: בולד הטומא'. אין כאן תקון דמדחורייו מהור מעלית זוח שאין כלי עמא אלא כאב הטומאה בדתניא (ה כהכל שוחטין דף כה.) שוכל ומשקה מטמאין מאויר כלי חרס ואינכל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס משום דהוה ליה ולד הטומאה שטמא שכחוכו אין מטמא מחמת הערן אלא מחמת חוכו כלי יש מפרשים כלי שנטמא באב הטומאה אפי' נטמא כ"ש אין מטבילין אותו כ"ש ופעמא משום דכשי הערב שם דטומאה דחוריית צריכה הערב שם הלכך הוחיל ואינו רחוי היום להשתמש לא יטבילנו ומקשי לי הרי רחוי להשתמש כו חולין שאין בערב שם אלא לתרומה וקדשים כדאמן מכל ומלה מוכל כמעשר הערב שמשו מוכל ו בקדשים (נגעים פ"ד משנה נ): ולד הטומאה היכי משכחת לה. מי הוה לריך להטבילו אינו אלא כהונתה ולד הטומאה דחמון וכלי שנטמא כו שני ומותר לחולין שאין שני פושה בחולין ומ"ל להטבילו אלא לתרומה: זריזין הן. ולא אתו למצרי באב הטומאה מ"ש זריזין והוי"ל מלחת אלא שכיחא: שאין לה בגדים. מהורים להחליף ולללכים אחר שכילתה והיום י"ט ואינה יכולה להטביל את אלו שעליה: מערמת ושובלת. כשהיא לבושה ומלקה לה שכילה אף לכלים ולא מוכחת מלחת שהיא מתקנת דלמכילת עלמה נכנסה ודאי מותר למטבל כ"ש דגרמה כמיקר כדלקמן: רב יוסף אמר. פעמא דמתני' דמכילת כלים כשבת וי"ט מסורים משום סחיטת בגדים שאף הן בכלל כלים: שמא ישהא. מי ערית ליה למטבולינהו כ"ש משהי להו עד י"ט שהוא סנוי ואתי בהו בשוך כך לידי תקלה להשתמש בהן תרומה: רבא אמר. פעמא דאתניתין משני שגרמה כמתקן כלי ודמיא לתקנת מלחכה אשר שלה מדרבנן: מים מים ישתן. שדרך לרחון בהן:

שמא יטבירנו מרכב לחמות כר"ה. תימה לחמי לא קאמר שמא יולימנו מה"ר לר"ה וי"ל שים היכרא כשחא ונפוסי החלר ז:

נזרה י"ט שמו שבת: ולא הוי גזרה לגזרה די"ט ושבת לחת היא:

נגזור השקה שמו המכלה. ושקה לשרוך נגזור משום שמא ומכירנו ד' לחמות כר"ה לשטיקו וי"ל דבכי המכלת כלי לריך למגזר שמא יטבירנו לפי שלהום להטביל מכל כהשקת מים אין להום כ"כ להשיקן דלמשכר כמים מחריס וכן כסמוך כולך המומחה לא לריך נגזור שמא יטבירנו לפי שלינו להום כ"כ להטבילו כיון דליכא הלא מומחה דרבנן:

מדלין בדלי שמא והוא טהור מילוי. תימה דכמתני' שמר מין מטבילין כלי על נבי מימיו לשמרו וי"ל דהתם מיירי שהוא מלא מים ויש כו הוכחת דלמטבולי קבעי ואסור להטביל כלי דמחזי כמתקן מכל הכח אין הכל יודעין שהדלי טמא ואי"ב הרוחה יהא שכור לשחוב הוא לריך: כלי שנטמא מערב יום. כתב המומח' אין מטבילין אותו כולך המומחה מטבילין אותו וכו'. פירש"י דמיירי שנטמא מע"י דאי כ"ש מפ' כתב המומחה מטבילין אותו והא דתמרי' לעיל מע"י אין מטבילין אותו כ"ש מיירי שנטמא כתב המומחה ופעמא דאב המומחה אין מטבילין אותו משום דטומאה דחוריית היא דגרמה כמתקן מכל כטומאה שנטמא כמתקן אינו טמא כי אם מדרבנן ולא מחזי כמתקן ושוב פי' פירוש אחר דמיירי שנטמא כ"ש עלמו וכתב המומחה ומ"מ אין מטבילין אותו כ"ש הוחיל ולריך הערב שם ואין מטבילין לנורך חול לכל כולך המומחה אינו לריך הערב שם ומטבילין אותו כ"ש והא דתמרי' נטמא כ"ש מטבילין אותו כ"ש מיירי שנטמא כולך המומחה ולא נהירא לו לרשי' דתכתי מ"ח הרי רחוי להשתמש כו חולין אינו לריך הערב שם אלא תרומה וכרי' פירש דניחח לפי המסקנא דתיירי כתרומה דשם לריך הערב שם ואינו נרחה להרי"ך ילחק דאמו פסיקא לי' דכהנים לית להו חולין ומיהו קשה היאך הוא מותר להטביל כלי שנטמא כולך המומחה דשם רוצה להשתמש כחולין וכמעשר מ"ל מכילה ואי משום תרומה הא כבי הערב שם ואי"כ לנורך חול הוא מטביל וי"ל דלפירוש אחר שפירש רבי ניחא דכמכילה דרבנן כמו זו לא כעיא הערב שם ח כדאמן כמסי פרה (פ"ח משנה ה) כל הטמון ניחא מים מדברי חכמים לאחר ניחא מותר כאן: היכי משכחת לה כהכנים. ומ"ת כיצד מל נמי משכחת לה דכל הפוסל תרומה מטמא משקין להיות תחלה וי"ל דמיירי ככלי שאינו רחוי לשתם כתוכו מים כגון כלי מנוקב:

מערמת ושובלת כבגדיה. תימה היינו שרייה ושרייה מסורה מפני שהוא מכבס ומלבן דאמרי' שרייתו זו היא כבוסו וי"ל דהוחיל דהויא דרך מינוף שרי ותדע דהאיך אנו מנגבים ידינו בשפה כשבת הא הוי שרייה ומסור מפני שהוא מכבס ומלבן אלא כיון דהוי דרך שיפה בידי תקלה כ"ש:

נזרה שמא יסחוט. פירוש פר ר"ת שהוא סנוי ויבא לידי תקלה להשתמש כהן תרומה אבל מדרש אין מלטנגל ושוב ל"ש לפיש

בשרב ורוחץ אפי' בימי משרה תינח בימות החמה בימות הגשמים מאי איכא למימר א"ר נחמן בר יצחק פעמים שאדם בא מן השדה מלובלך בטיט ובצואה ורוחץ אפילו בימות הגשמים תינח בשבת ביוה"כ מאי איכא למימר אמר רבא מי איכא מידי דבשבת שרי וביוה"כ אסור אלא הואיל ובשבת שרי ביה"כ נמי שרי ומי אי"ל לרבא הואיל א והתנן החושש בשיניו ג לא יגמע בהן את החומץ אבל מטבל הוא בדרכו ואם נתרפא נתרפא ורמינן עלה ב לא ינמע ופולט אבל מנמע ובולע ואמר אביי ג כי תנן נמי מתניתין מנמע ופולט תנן ורבא אמר אפילו תימא מנמע ובולע ולא קשיא כאן קודם מבול כאן לאחר מבול ואם איתא נימא הואיל וקודם מבול שרי לאחר מבול נמי שרי הדר ביה רבא מההיא ומסאי דמההיא הדר ביה דלמא מהא הדר ביה לא ס"ד דתניא כלי חיבי טבילות טובלין כדרכן בין בט' באב בין ביה"כ: ושוין שמשיקין את המים בכלי אבן וכו': מאי אבל לא מטבילין אמר שמואל אין מטבילין את הכלי על גב מימיו למהרו ב"ט מני מתניתין לא רבי ולא רבנן דתניא ד אין מטבילין את הכלי על גב מימיו למהרו ואין משיקין את המים בכלי אבן למהרן דברי רבי וחכ"א ד מטבילין כלי ע"ג מימיו למהרו ומשיקין את המים בכלי אבן למהרן מני אי רבי קשיא השקה אי רבנן קשיא המבלה ה אבע"א רבי איבעיא אימא רבנן אי בעית אימא רבי רישא דברייתא ביום טוב וסיפא בשבת וכולה מתניתין ביום טוב ואיבעיא

הדר כיה רבא מהכיא. סיכום מההיא שנויא דקא מפני כתן קודם כו' לא ס"ד דאמר כל חייבי טבילות כו' ותימא מכ"ל דרבא הדר כיה מהאי שנויא לעולם לימא לך להדר משנויא דהואיל דמאי מזקיקו לההוא שנויא דהואיל דקא מפני מתני' משום דגרמה כמתקן ולימא להדר כיה מההיא שנויא והדר כיה נמי מהאי שנויא דהואיל והא דכלים מטורים מההיא שנויא דמאי מזקיקו לעיל משום שנויא דמאי יעכירנו ויטיבנו ויש"ל דמאי דלא מקמי הכי שנויא דהכא כתן קודם מבילה מקמי תרתי שנויי דמפני משום מתקן כלי והואיל ולא נהירי חדא דהא כהא תליא דהא מה למפני רבא הואיל ומכח כו' היה כולו להעמיד שנויא משום דגרמה כמתקן ועוד דהיה לו לפרש האי מקמי תרתי לכך גרמה לי דקיק לגמרא דלא היה יכול לעקור מפני שגרמה כמתקן כיון דמתרץ ליה עלה דמתניתין לכל היה סכור לעקור שנויא דהואיל ומהא נמי מייתי רחיה דתין יכול לעקור [ועי"ש תוס' שבת קיח. ד"ה לא]:

כל חייבי מבילות מובלין כדרכן כיון דמשמה בכא כיון יוה"כ. היינו דוקא להני שמובלין מבילה מלוה בזמן לכל השתא שכל מבילות שבעולתינו מובלות היינו מבילה שלא בזמנה דהן סופרות ז' נקיים מספק שהן זבות ומיקן מובלות בתשמה בכא וכי"ם יש לחלק כדלמר ביומא (דף פח.) גדות ויולדות מבילתן בלילה זב וזבות מבילתן ביום כשל קרי מובל והולך עד המנחה כדי שיתפללו תפלת המנחה בטהרה לכל לאחר המנחה לא יטבול ומפרש התם טעמא דמי משום תפלת נעילה היה יכול להמתין עד הלילה ויטבול ויתפלל תפילת נעילה בלילה ולמאי לימו מובל כיום כדי שתהא המבילה בזמנה שלמת ס"ם דקסבר היתיר תנא דמבילי בזמנה לאו מלוה הוא ופ"ה שריא ביוה"כ ומיהו בתשמה בכא אין מובלין כדבי חניגא בן תנינום דלמ' ח כדאי כית שלחינו למבד מבילה אחת בשנה ולקמ' שלה בירושלמי הורה רבי לוי כדבי חניגא בן תנינום ולית הלכתא כהך מסנה דקאמר כל חייבי מבילות וכו' ועוד תורי דבזמן הזה אין מובלין לא ביה"כ ולא בט' בא דלוקח הס שהיו עוסקין בטהרות היה צריך לטבול מיד כדי שלא יממאו הטהרות לכל השתא דהמבילה מיהא בתא שלא למהרה לבמלה יכולה היא לרחוץ ולחוף מרב יוה"כ כדי שתספרוק שערה וחופפת מעט למולמי יוה"כ משום דצריך חפיפה סמוך למבילה וכן בט' בא השתא דהא לפעולו המבול ביה"כ וכט' בא השתא לכמלה ט: ו ושוין שמשיקין המים בכלי אבן למהרן. לכל לא ככלי אץ לפי שהוא מקבל טומאה אן המשקין ואפילו שהוא מטביל כלי ופ"ה אמאי אין מטבילין את הכלי על גב מימיו למהרו דאי משום דחדא מתרי למיכתת חדא דנעמא כי"ם ועוד דלא נעמא כי אם כולד הטומאה וכולי עלמא מודים דמטבילין לכל הטיבועים דלעיל ומאן דמוקי מתני' בשבת וכרבנן ניחא לכל לאמאן דמוקי לה כי"ם וכו' קשיא וי"ל דמ"ם אין לנרוס הטומאה לכלי בידיה כדי שיטבילנו דדוקא בשטמאה בכר כולד הטומאה הוא דמטבילין לאתו לכל לאבר לטמאותו ע"מ להטבילו כי"ם:

אין מטבילין את הכלי על גב מימיו למהרו ואין משיקין וכו'. הכי גריס רש"י בהטבלה קודם ההשקה כין בדברי רבי כין בדברי חכמים ובספרים היה כתוב לאיבעיה השקה קודם המבלה והכל אחד אלא שגרסת בספרים גרס ריטא בשבת וסיפא בי"ם ובגרסת רש"י ריטא בי"ם וסיפא בשבת ופ"ם התוספתא הגיה רש"י הגרסא ולפי מה שכתוב בספרים השקה קודם המבלה לא תוכל לגרס ריטא פ"ם וסיפא בשבת אלא שמתניתין קאי דקתני מטבילין מכל לא מטבילין והוא כדגרס רש"י

ומי

ואיבעית אימא רבנן וכולה מתני' בשבת: ת"ר כלי שנטמא מע"ט אין מטבילין אותו בין השמשות ר"ש שזורי אומר אף בחול אין מטבילין אותו מפני שצריך הערב שמש ות"ק לא בעי הערב שמש אמר רבא אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקא אמרי א במחשבתו נכרת מתוך מעשיו קמיפלגי והיכי דמי כגון דנקיט מנא בידיה ורהיט ואזיל בין השמשו' לאטבוליה מר סבר האי דקא רהיט ואזיל מידע ידע דבעי הערב שמש ומר סבר מחמת מלאכתו הוא דקרהיט ואמינא ליה אנא במחשבתו נכרת מתוך מעשיו דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי כגון דאיטמי איטמי אי לא מר סבר מדהא ואתא לקמיה דרבנן לשיולי בפתחו מבערשה איטמי אי לא מר סבר מדהא לא גמיר הערב שמש גמי לא גמיר ומר סבר הא הוא דלא גמיר הא הערב שמש גמיר: ומטבילין מנב לנב: ב ת"ר כיצד מנב לנב הרוצה לעשות נתו על גב ג כדו וכדו על ד גב נתו עושה כיצד מחבורה לחבורה הז' אוכל בחבורה זו ורוצה לאכול בחבורה אחרת הרשות בידו: מתני' ד ב"ש אומרים מביאין שלמים ואין סומכין עליהן אבל לא עולות וב"ה אומרים מביאין שלטים ועולות ה וסומכין עליהן: גמ' אמר עולא מחלוקת בשלמי חגיגה לסמוך ועולת ראייה ליקרב דב"ש סברי ו כל דלה' ז אותו חג לה' חגיגה אין עולת ראייה לא וב"ה סברי לה' ח כל דלה' ט אבל נדרים ונדבות ד"ה אין קרבין ביו"ט וכן א"ר אדא בר אהבה י נדרים ונדבות אין קרבין ביו"ט מיתיבי ארש"י בן אלעזר לא נחלקו ב"ש וב"ה על עולה שאינה של י"ט שאינה קרבה ביו"ט ועל שלמים שהן של י"ט שקרבין ביו"ט על מה נחלקו על עולה שהיא של י"ט ועל שלמים שאינן של יו"ט שבש"א לא יביא ובה"א יביא תריץ ואימא הכי ארש"י בן אלעזר לא נחלקו ב"ש וב"ה על עולה ושלמים שאינן של י"ט שאין קרבין ביו"ט ועל שלמים שהן של י"ט שקרבין ביו"ט על מה נחלקו על עולה שהיא של י"ט שבש"א לא יביא ובה"א יביא יא רב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתניא שלמים הבאים מחמת יום טוב ב"ש אומרים סומך עליהן מערב יו"ט ושוחטן ביו"ט וב"ה אומרים סומך עליהן ביו"ט ושוחטן ביו"ט אבל

אמר מולא מחלוקת כו'. ותי"ת לכ"ע למה לה למימר מעמת מסוס לכם וחנותם הא קתני לקמן מסוס לכם ולא לנכרי וי"ל מסוס הא משמע לה' כל דלה' ומ"מ קשיא לכ"ע למה לה למימר כל דלה' תיפוק ליה מסוס דמית להו לכ"ע מתוך וכו' והוי שפיר לרבי קלת מסוס שלא יתמרו שלהן שלך מלא ושל רבך ריקן כדפריש"ת לעיל פ"ק (דף יב. ושם) וי"ל מסוס שלא תטעה לומר וחנותם חג חגיגה לכן מולה לה: רבי

מסורת הש"ס

א [חולין יג.] ב [תוספ' פ"ב] ג [כתוספתא גירסת הערוך פרק ג' ה"ג] ד חגיגה דף ז: ודף יב. מגילה דף ס. ה [לקמן כה:] סנהדרין דף פט. ו [לקמן כה: ביצה דף כב. פסחים דף מה: וש"נ] ז [פסחים מה: וש"נ] ח [דף כ"ב]

מג ג מיי' פ"ל מהלכות חגיגה הלכה ט' סמג עשין קכב טור ושו"ע או"ח סי' תקל"ב סעיף ב' מד ב מיי' שם הלכה ט' מה ג מיי' שם הלכה ט' ושו"ע

רבי שמעון אומר הרי הוא אומר בחג המצות וגו' כל שבעת בחג המצות נמי כתיב בחג השבועות ובחג הסוכות. כך משמע מתוך פ"ה דלקמן דנדרים הכי ותי"כ לפירוש זה מפיקרא דס"ד שבעת לומר דנדרים ונדבות אין קרבין בחוה"מ ה"מ כל שאינו בא בחג המצות דתליא דת"ק תודה אינה קרבה בחג המצות ותו"מ בחוה"מ וזהו דוחק דהיכי משמע ממילתיה דנדרים ונדבות אין מתודה אינו בא בחג המצות וכ"ש כל שאינו בא בחג המצות ר"ל בי"ט ה"ט לא הוי דומיא דחג הסוכות ועוד דה"ט אמאי כתב בחג השבועות נמי אינו בא בחג השבועות ואין בחג השבועות ובחג הסוכות ועוד כי גם לפי המסקנא לא מ"ש דקאמר דלמעין כל תאחר קאמר וה"ק כל שרשאי לבא בחג המצות שמתחייב כו קודם חג המצות בא בחג השבועות ובחג הסוכות שלא יאחר מלהביאו לו בעזרת לו בסוכות ומתה אינו יכיולו והלא אין כו חוה"מ וכ"ת דנדרים ונדבות קריבין בי"ט הא משמע דבהני תנאי ליכא מאן דסבר קרבין בי"ט רק ר"ש בר"ש ודוחק הוא לפרש בא בחג השבועות שבשביעי לרגל יכיולו לו קודם לכן ולאו בי"ט קאמר על כן נראה לפרש הכי כל הבא בחג המצות ובחג השבועות בא בחג הסוכות וכו' והשתא מפיקרא ס"ד כל שאינו בא בחג המצות כגון תודה וכן שאר נדרים ונדבות שאינן בחג השבועות כדקאמר ת"ק בהדיא אינן בחג הסוכות ולפי' כחוה"מ ולפי המסקנא ה"ק כל שבא בחג המצות ובחג השבועות כלו' שרשאי לבא בזמן שביאה כלומר שעברו שני רגלים בסדרן בא בחג הסוכות שירול לבוא שיביאנו בחוה"מ של סוכות וכל שאינו בא וכו' כלומר שאינו רשאי לבא בשביעי בא בחג המצות אינו חייב להביאו בחג הסוכות זה ורבינו דוקא פירוש בא בחג הסוכות כלומר חובה להביאו משום כל תאחר ושיפא לאו דוקא פירוש שיפא דאינו בא ר"ל אם לא ירלה שהרי הוא יכול להמתין עד סוכות של שנה הבאה אבל נדרים ונדבות כו'. ומולא דקאמר כי אתי תגא: ודהני ונכנוש. דלקמן פליגי כי הכי תנאי דלפיל בנדרים ונדבות: מפני חמץ שבה. על מלות לחם חמץ וגו' (ויקרא ז): ולא בעצרת מפני שהוא ר"ש. ותודה נדרים ונדבות היא: בחג הסוכות. כתולו על מועד: רש"י

אבל נדרים ונדבות ד"ה אין קרבין בי"ט והני תנאי כחני תנאי א דתניא אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמץ שבה ולא בעצרת מפני שהוא ר"ש אבל מביא אדם תודתו בחג הסוכות ר"ש אומר הרי הוא אומר בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות (דברים יו) כל שבא בחג המצות בא בחג השבועות ובחג הסוכות וכל שלא בא בחג המצות אינו בא בחג השבועות ובחג הסוכות ר"א בר"ש אומר ב מביא אדם תודתו בחג הסוכות ויוצא בה ידי חובתו משום שמחה ואין יוצא בה משום חגיגה אמר מר אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמץ שבה פשיטא ג א"ר אלא בריה דרב יצחק ואמרי לה רב שמואל בר אבא ג הכא בי"ד עסקינן וקסבר ג אין מביאין קדשים לבית הפסיל ולא בעצרת מפני שהוא י"ט קסבר נדרים ונדבות אין קרבין בי"ט אבל מביא אדם תודתו בחג הסוכות אילימא בי"ט עצמו והא אמרת ולא בעצרת מפני שהוא י"ט אלא בתולו של מועד ר"ש אומר הרי הוא אומר בחג המצות ובחג השבועו' ובחג הסוכות כל שבא בחג המצות בא בחג השבועות ובחג הסוכות וכל שלא בא בחג המצות אינו בא בחג השבועות ובחג הסוכות מתקיף לה ר' זירא השתא סלותי מסלאינן נדרים ונדבות מיבעיא אמר אביי ג בהקרבה כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי למיקם עליה בבל תאחר ת"ק סבר ד שלש רגלים אמר רחמנא אפי' שלא כסדרן ד ור"ש סבר כסדרן אין שלא כסדרן לא ר"א בר"ש אומר מביא אדם תודתו בחג הסוכות אימת אלימא בי"ט וקסבר נדרים ונדבות קרבין בי"ט ומאי שנא חג הסוכות דנקט ר"א בר"ש לטעמיה ה דתניא ר"ש אומר לא יאמר חג הסוכות שבו הכתוב מדבר למה נאמר לומר שזה אחרון ר"א בר"ש אומר לומר שזה נורם: ויוצא בה משום שמחה ואינו יוצא בה משום חגיגה: פשיטא דבר שבחובה הוא ה ו וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין לא צריכא דאע"ג דפריש כרבעא מיניה ר"ש בן לקיש מרבי יוחנן האומר הרי עלי תודה ואצא בה ידי חגיגה הריני נזיר ואנלח

נזיר

לטעמיה ה דתניא ר"ש אומר לא יאמר חג הסוכות שבו הכתוב מדבר למה נאמר לומר שזה אחרון ר"א בר"ש אומר לומר שזה נורם: ויוצא בה משום שמחה ואינו יוצא בה משום חגיגה: פשיטא דבר שבחובה הוא ה ו וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין לא צריכא דאע"ג דפריש כרבעא מיניה ר"ש בן לקיש מרבי יוחנן האומר הרי עלי תודה ואצא בה ידי חגיגה הריני נזיר ואנלח

מסורת השי"ם

א ספתים דף יג: [תוספ' מגיגה פ"ח] ג [ספתים יג:] ה [שם וב"ק] ד [י"ם דף ד.] ה י"ם דף ד: ספתים שם: וב"ק

ואנלח ממעות מעשר שני . קרבנות שנזר פליו הכתוב ניוס תגלחתו לקיטה ממעות מעשר שני : נזיר . פל התודה ואינו יולא כה ידי חובתו : נזיר ואינו מנלח . ממעות מעשר מנלח מן החולין וכיון דתמר הרי פלי נתחייב דתמירה לנבוה כמסירה להדיוט וכי הדר תמר פל מנת לאו מלתא היא : ההוא נברא . מלוה מחמת מיתה היה : להא שמעתא . דהאומר הרי פלי תודה ואינה כה ידי חובתי : משמיה דנפשיה . ולא אמר לה בלשון כמיה אלא מלינו אמרה האומר הרי פלי תודה ואינה כה ידי חובתי הריני נזיר ואנלח ממעות מעשר שני נזור ואינו יולא נזיר ואינו מנלח : אתון הכי מתניתו לה . מפליה ולא מפמיה דרבי יוחנן : אנן כדבעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן מתנינן לה . דלמדר ליה רבי יוחנן הכי : ויקרב את העולה . שולת יום שמיני של מלואים שהמיל הכתוב פל אהרן חובה ליום קח לך פגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים (ויקרא מ) : ויעשה כמשפט . מה משפט אמור בשולת חובה פל כרחין כמשפט המפורש בשולת נדבה ויקרא קאמר שכל משפטי שולה ושלמים שם נאמרו וכשל נדבה דבר הכתוב דכתיב אדם כי יקריב מכם משמע לכשירלה יקריב וכתיב התם וסמך ידו ותחט הלי כמשפט דכתיב בשולת חובה ללמד פליה שתשמן סמיכה ו כשאר משפטי נדבה : אמר ליה . רבי יצחק לחנא : דאמר לך מני . הא דאסרינך קרא להכי הוא נמר לה בכנין אב דמה מלינו בנדבה שהיא שולה ושמוכה סמיכה אף חובה שהיא שולה כמותה תשמן סמיכה : ב"ש היא . דתמר במתני' מכחין שלמים של י"ש שהן תובה ואין סומכין פליהן ושמחת מלי משום דסמיכה כויקרא כתיב כשלמי נדבה ואם זכח שלמים קרבנו וסמך ידו וגו' וקא סברי לה נמרינן חובה מנדבה דפרכינן מה לנדבה שכן מלויה בכל שעה שירלה יתנדב ויבית תתמר בחובה שסיכה הוא הדין לכשיתחייב הלכך לא דחית סמיכה דידהו י"ש הלכך שולת חובה נמי מי לאו דפרש בה קרא כמשפט לא הוה בחית סמיכה לחובה מנדבה : ומאי דב"ה בר' . דלמח לשולם חובה מנדבה לא נמרי' הוא בית הלל חובה מחובה נמרי שלמי חובה שולת חובה הלכך שולת חובה בשית הלי קרא דכמשפט להיות מפורש בה ואי לא לא הוה ילפינן סמיכה לא בשולה ולא בשלמים מחובה והך מתניתא ד"ה היא : אתיא מביניא . לשולם מתני' דתני תנא דבי הלל היא ואפי' לב"ה בחית קרא ומתמר דקי"ל סמיכה בשולת חובה מהאי קרא אתרוייהו משלמי נדבה ומשולת חובה כמה מלינו בשלמי נדבה שמשונין סמיכה אף שלמי חובה שהן שלמים כמותן ישמשו סמיכה וכי פרכת מה לשלמי נדבה שהן מלויין שולת חובה שהיא מלויה ומשונה סמיכה אף אני אומר שולת חובה שכן כליל תתמר בשלמי חובה סמיכה כליל נדבה ייכיחו וחזר הדין לא רמי זה כרמי שולת חובה כרמי שלמי נדבה לחלות משם הסמיכה כרחייה שכן מלויין דהך רחייה בשולת חובה ולא רמי שלמי נדבה כרחייה בחית בשלמי נדבה וכתיב בהו סמיכה הלד השוה שבהן על כרחך תחלה משם סמיכתן בשולת חובה ובשלמי נדבה הלד השוה שבשניהם שקרבן יחיד הן ומשונין נסכים [וסמיכה] אף אני אומר כל המשון נסכים והוא קרבן יחיד שימשון סמיכה ואתי להו שלמי חובה מהאי משמע לא נחלקו על הסמיכה . בשלמי חובה שנדריך אלא נחלקו על תכף לסמיכה שחיטה : הוא דאמר בי תאי תנא בו' על תכף לסמיכה שחיטה שנדריך . בשלמי חובה שנדריך אלא נחלקו על הסמיכה . בדבר המשון סמיכה כדכתיב וסמך ידו ושחט : על הסמיכה עצמה . אם משונין שלמי סמיכה : נקבה היא . שלין שולה נקבה : ולזבח שלמים חבאתיו . מרוב שמחתנותו של הלל היה משנה משני השלוש : בשבש להם בזנבה . כדי להשמותן שיהיו שמורים שהיא נשנה :

נזיר ואינו מנלח . ודוקא דקאמר הכי מכל מם אמר מיפכח על מנת שלא משוש חגיגה הרי פלי הולה לא וכן בנזיר וכן משמע בסמוך דקאמר דשמעת דאמר הכא ליה ולנסיב כו' וכן מירש בקונטרס שפירש שמעת משוש דכיון דאמר הרי פלי נתחייב דתמירה לנבוה כמסירתו להדיוט וכי אמר מ"מ לאו מלתא היא : ויקרב תשולה של אהרן שנת' בפ' שמיני ולא נהירא דהא קתי תשולת נבור דהכתיב שניר העם ומיד מ"ח כתיב ויקרב את הפולה ושולה של אהרן משפורשת בפסוק אחר בפרשה לכך נראה דאין הכי נמי דקתי תשולה של נבור : למד על עולת חובה שמשונה סמיכה. ותימה דאמר התם דאין פשונין סמיכה בקרבנות נבור אלא בב' קרבנות וזו היא מן המנין אלא ז (פר) של עכו"ם ופר של העלם דבר ולפירוש רש"י דפירש דהכא מיירי בקרבן של אהרן שהוא קרבן יחיד ניחא ויל דהא דקאמר דאין בקריכין סמיכה אלא בב' קרבנות היינו דווקא בקרבנית שהן לדורות אבל הכא מיירי בקרבן המלואי שהיה לפי שעה ומ"מ קשה דהיכא יליפי דורות משעה דקא למד על עולת חובה שמשונה סמיכה ושוב היכי ילפינן יחיד מלבור דהא פירש דקרא דויעשה כמשפט מיירי בקרבן לבור ולפי' רש"י ניחא ושוב י"ל שנויא השוה לשניהם הוחיל וגלה לנו קרא דויקרב את השולה וגו' דילפי' שעה מדורות וקרבן לבור מקרבן יחיד דכתיב לחמו כי יקריב לדורות וה"ה דילפי דורות משעה ויחיד מלבור ושוב אמר הר"ם דים לייחב פי' רש"י ולשולם פשמים דקרא דויקרב השולה מיירי בקרבן לבור ואי קשיא הא אינה משונה סמיכה כדקאמר שתי סמיכות בלבור י"ל דאי ה"ל גלה אם אינו ענין לקרבנות לבור דהא קי"ל דאין משונין סמיכה אלא בשתי קרבנות לבור וזו אינה מן המנ' תהו ענין לקרבנות אהרן שהוא קרבן יחיד : דלא גמרי שלמי חובה כו' השתא תבת לית ליה לר' יצחק כי תבת דשמעת דב"ש דאמרי אין סומכין היינו משום דאין משונין סמיכה ולב"ה כרבי יוסי דקאמר בסמוך דפליגי בתכף כו' ורש"י פי' כשמניתין שמעת משוב שבות שמשתמש בכשלי חייב ויפה פירש דבפ' אין דורשין (דף יו .) משמע דהכי פליגי לרבי יוחנן : דלמא משולת חובה גמרי.ותי"ת והא הוי דבר הבח מן ההיקש דשולת חובה לא ידעינן אלא מנדבה דכשמפש ודבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בבנין אב כדמוכח בפ' אין דורשין (דף ל .) אם חוזר ומלמד בבנין אב ואם לאו והכא קאמר אם תמצי לומר חוזרין ומלמדין בבנין אב דבר הלמד בהיקש משולת חובה נמרי לה לחובה מחובה ילפינן : והביא

ג ח מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפב טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ב' ד מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ג' ה מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ד' ו מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ה' ז מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ו' ח מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ז' ט מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ח' י מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' ט' כ מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' י' ל מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' יא מ מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' יב נ מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' יג [כל הנלפס ב"ד ד"ה ב' ד"ה מיי' פ"ג מה' מעה"ק הל' ב' סמג עשין קפג טוש"ע יו"ד סי' שלב סעי' יד נא ב מיי' פ"ח מה' נזירות הלכה יד נב ג מיי' פ"ח מה' נזירות הלכה יג נג ד ה מיי' פ"ג מה' מחוסרי כפרה הלכה ו סמג עשין קפג נד ו מיי' שם הלכה יג

מסורת השי"ם

א [מנחות נג:] ב [עיי' תוס' זבחים כ:] ד"ה אם ג [ל מ"ש ד [נכות מכ. זבחים לג. מאחי נג:] [תוספתא ה' מנילה פ"ב] ו פ"ל ושם

והביא כל צאן קדר כשורה . ותימה הא מין מביאין חולין בעזרה וי"ל דלעולי כשורה אלא כהר הבית : שבירתך פתוחה . ס"ה לעון כירה ממש ונראה דר"ל כמו ויכרה נדולה (מלכים ב ו) : נדרים ונדבות יוכיחו . פ"ה שמותר להדיוט

והביא כל צאן קדר שבירושלם והעמידן בעזרה ואמר כל מי שרוצה לסמוך יבא ויסמוך ואותו היום גברה ימן של ב"ה וקבעו הלכה כמותן ולא היה שם אדם שערער ברבר כלום : שוב מעשה בתלמיד אחד מתלמידי ב"ה שהביא עולתו לעזרה לסמוך עליה מצאו תלמיד אחד מתלמידי ב"ש אמר לו אמה זו סמיכ' א"ל מה זו שתיק' שתקו בניפה והלך לו אמר אביי הלכך האי צורבא מרבנן דא"ל חבריה מלתא לא להדר ליה מלתא טפי ממאי דאמר ליה חבריה דאיהו א"ל מה זו סמוכה וקא מהדר ליה מה זו שתיקה : תניא ב אמרו להם ב"ה לב"ש ומה במקום שאסור להדיוט מותר לנבוה מקום שמותר להדיוט אינו דין שמותר לנבוה אמרו להם ב"ש נדרים ונדבות יוכיחו שמותר להדיוט ואסור לנבוה אמרו להם ב"ה מה לנדרים ונדבות שאין קבוע להם זמן תאמר בעולת ראייה שקבוע לה זמן אמרו להם ב"ש אף זו אין קבוע לה זמן ג תנן תנן ד טי שלא חג בי"ט הא' של חג חונג והולך כל הרגל כולו וי"ט האחרון של חג אמרו להם ב"ה אף זו קבוע לה זמן דתנן ד ג עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו אמרו להם בית שמאי והלא כבר נאמר ה לכם ולא לגבוה אמרו להם ב"ה והלא כבר נאמר להי כל דלה' א"כ מה ת"ל לכם ז לכם ולא לעבורים לכם ולא לכלבים : ח אבא שאול אומרה בלשון אחרת ומה במקום שבירתך פתומה כירת רבך פתוחה במקום שבירתך פתוחה אינו דין שבירת רבך פתוחה וכן ברין ט שלא יהא שולחנך מלא ושלחן רבך ריקן במאי קא מיפלגי מר סבר נדרים ונדבות קרבין בי"ט ומר סבר י אין קרבין בי"ט א"ר הונא ולרברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין בי"ט תימא מדאורייתא מיחזא חזו ורבנן הוא דגזרי בהו גזירה שמא ישהא אלא אפי' מדאורייתא נמי לא חזו כ דהא שתי הלחם דחובת היום נינהו וליכא למגזר שמא ישהה ה ואינו דוחה לא את השבת ולא את י"ט : איבעיא להו לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין בי"ט עבר ו ושחט מאי רבא אמר זורק את הדם ע"מ להתיר בשר באכילה רבה בר ר"ה אמר זורק את הדם ע"מ להקטיר איטורין לערב מאי בינייהו איכא בינייהו נטמא בשר או שאבד לרבא לא זריק לרבה בר רב הונא זריק מיתיבי ל ו כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן בין לפני זמנן לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל ואם היה שבת לא

ודבריהם כל נתן קדר כשורה . ותימה הא מין מביאין חולין בעזרה וי"ל דלעולי כשורה אלא כהר הבית : שבירתך פתוחה . ס"ה לעון כירה ממש ונראה דר"ל כמו ויכרה נדולה (מלכים ב ו) : נדרים ונדבות יוכיחו . פ"ה שמותר להדיוט

צאן קדר. מפולישיאו : שוב מעשה בו'. לאחת, המעשה הזה היה מעשה בתלמיד אחד בו' : מה זו סמיכה . שתהא רולה לסמוך ולעכור על דברי בית שמאי והלא אינו חלוקין עליכם : אמר לו מה זו שתיקה . שהיה לך לעמוד ולהיך עותק: שתקו בניפה. כנפרה: מקו' שאסיר להדיוט. שכת שאסור לעשות להדיוט כלום מותר לנבוה תמידין ומוספין. מקום שמותר להדיוט. י"ט דכתיב (ויקרא יב) הוא לבדו יעשה לכם כל לך נרכי אכילה : אינו דין שמותר לנבוה . כל נרכי אכילת מזבח ומפילו עולת רמייה : נדרים ונדבות יוכיח . ס"ת מקום המותר להדיוט הוא ואתם מודיס לנו שאסורין להקריב והן נרכי נבוה : אף זו קבוע לה זמן כו' . ויש לחוש שמא יפשע ולו יהיה בשאר ימי המועד ולא יכיל: אלא כבר נאמר לה'. ואחנותם מותו מנ לה': אומרה בלשון אחרת. להאי ק"ו דכ"ה לעיל : כירה. י"ם לה בית קבול לקבל שתי קדרות וצייך למימר כה פתומה ופתוחה: במאי קמיפלגי מכת שמוע ות"ק מכת שמוע דלא תמ' תמרו להם כ"ם נדרים ונדבות יוכיחו ס"ל נדרים ונדבות קרבין בי"ט : לא תימא מדאורייי מחזו חזו . דלמ' משמע כל דלה'לפי'נדרי' ונדבות: שמא ישהא עד המועד. סיהה לו כבר מלוי כרגל ושמא כשיבא המועד יתרע לו תוכם ושמא מאחר נדרו : מדאורייי נמי. ס"ל דאסוד דכי כתיב לה' דומיא דוחנותם קל' עולות הדומות לחגיגה זמן קבוע כרגל כמותה : דהא שתי הלחם . דעלרת דחובת היום הן ואינן רלויין לבא קודם לכן לחגיגה כהו שמא ישהה הוחיל ויכול לאפותן מעי"ט למחר רכן כתם' מנחות (ד' קי) דאין דומין לא שבת כו' כאפייתן דלאו דומיא דחגיגה הוא שזמן שחיטתה קבוע כרגל ואינו יכול להקדים ולאחר : עבר ושחט מאי . מהו שיזרוק את הדם : ע"מ להתיר בשר באכילה. כלומר אם הכשר קיים שתהא זריקתו זורק וי"ם שיאכל הכשר היום זורק ואם לאו אינו זורק : ע"מ להקטיר איטורין לערב . תפי' אין כאן מלא לזרוק הכשר קרבן להקטיר קרבן שאינו יכול לזרוק בלילה והקטרת האיטורין כשרה כל הלילה ויימתין עד שתשך ויקטירן : לרבא לא זריק . תפ"ג דלאו מלאכה היא גזור בה משום שבות : בבשי עצרת . הבאים עם שתי הלחם כדכתיב בפרשת שור או כשב בעלרת ומשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים וגו' (ויקרא כג): שלא לשמן. שלריך לשחטן לשם שלמי צבור ושחטן לשם עולה : לפני זמנן . קודם עלרת והם הופרשו לשם כבשי עלרת : הדם יזרק והבשר יאכל . דקי"ל כל הזבחי' שנזבחו שלא לשמן כשרים ליקרב ומלכלן חלא שלא פלו לבעלים לשם מיכה: ואם היתה שבת לא יזרוק. פהרי מפור לכבל ולעלות היום ולא יאכל מן הכשר : ואם זרק. ולא נתלך :

ין משפט 40
ער מצוה

מה ג מיי' פ"ח מהלכ' מגילה סלכה ז
מו ב מיי' שם סלכה ו
מז ג מיי' פ"ח מהלכ' מגילה סלכה ג
מח ד מיי' פ"ח מהלכ' תמידין ומוספין סלי ח
מט ה מיי' פ"ח מהלכ' מגילה סלכה יב
נ ו מיי' פ"ח מהלכ' מגילה סלכה יג
נא ז מיי' פ"ח מהלכ' מגילה סלכה יד

מסורת השי"ם

ס [בה שלא שאל מס ו] פולס עיין
עים מגיגה ז: ד"ס מביאין]
ב [תוספתא מגיגה פ"כ]
ג מגיגה ד"ס: ולף יו:
ד"ס לף ד:
ד מגילה לף ה: ד ג"ו עם
ה [פסחים מו.]
ו [לעיל יח.]
ז [פסחים מז:]
כח מגילה ו]
ח [תוספתא מגיגה פ"כ]
ם [מגיגה ו]
י [מנחות ק. ע"ב]
ב מנחות לף ק: ג נזיר לף כח ע"ב מנחות ג' מח ע"ב
ד [ע' תוס' פסחים סו ד"ס מביאין] מאכלים לאכלן ליס נדרים ונדבות יוכיחו שביבתך פתוחה וכיכת בבר יזרוק ואם לא יזרוק ואם היתה שבת לא יזרוק ואם זרק תורלה של מנת להקטיר וכו' תלמוד למיירי דליתנהו ומ"ם כן ב"ש הדם יזרוק והבשר יאכל וי"ל דהכא הוחיל ואין יכול להקטיר איטורין מבפוד יום טוב כשלולו נאכלו

ם נפקחו : אכל

הורצה ע"מ להקטיר אימורין לערב אם זרק דיעבד אין לכתחילה, לא בשלמא לרבא ניחא אלא לרבה בר רב הונא קשיא ואיב"א שאני שבות משבות ש"ט: בעא מיניה רב אויא סבא מרב הונא בהמה חציה של עכו"ם וחציה של ישראל מהו לשחטה בי"ט א"ל מותר א"ל וכי מה בין זה לנדרים ונדבות א"ל ב עורבא פרח כי נפק א"ל רבה בריה לאו היינו רב אויאסבא דמשתבח ליה מר בגוויה דרגברא רבא הוא א"ל ומה אעביד ליה ג אני היום (שיר ג) סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים ובעא מיניה מלתא דבעיא טעמא ומעמא מאי בהמה חציה של עכו"ם וחציה של ישראל מותר לשחטה בי"ט דא"א לכזית בשר בלא שחיטה אבל נדרי ונדבות אסור לשחטן בי"ט דכהנים ד כי קא זבו משלחן גבוה קא זבו: א"ך חסדא בהמה חציה של עכו"ם וחציה של ישראל מותר לשחטה בי"ט דא"א לכזית בשר בלא שחיטה ה עיסה חציה של עכו"ם וחציה של ישראל אסור לאפותה בי"ט דהא אפשר לי' למפלגה בלישה מתיב רב חנא בר חנילאי ה ג עיסת כלבים בזמן שהרועין אוכלין ממנה חייבת בחלה ומערבין בה ומשתתפין בה ומברכין עליה ומזמנין עליה ד ונאפת בי"ט ה ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ואמאי והא אפשר ליה למפלגה בלישה שאני עיסת כלבים הואיל ואפשר לפייסן בנבלה ומי אי"ל לרב חסדא הואיל והא אתמר ו האופה מי"ט לחול רב חסדא אמר לוקה רבה אמר ו אינו לוקה רב חסדא אמר לוקה לא אמרינן הואיל ומקלעי ליה אורחים חזי ליה השתא נמי חזי ליה רבה אמר אינו לוקה ז אמרי' הואיל אלא לא תימא הואיל ואפשר אלא כגון דאי"ל נבלה דודאי אפשר לפייסן בנבלה: בעו מיניה מר"ה הני בני באנא דרמו עלייהו קמחא דבני חילא מהו לאפותם בי"ט אמר (ז ליה) ח חזינא אי יהבא ליה רפתא לינוקא ולא קפדי כל חדא וחדא חזיא לינוקא וישרי ואי לאו אסור והתניא ח מעשה בשמעון התימני שלא בא אמש לבהמ"ד בשחרית מצאו יהודה בן בבא אמר לו מפני מה לא באת אמש לבהמ"ד אמר לו בלשת באה לעירנו ובקשה לחטוף את כל העיר ושחטנו להם על הבאלגום ופטרנום לשלום אמר לו תמה אני אם לא יצא שברכם בהפסדכם שהרי אמרה תורה ט לכם ולא לעכו"ם ואמאי הא חזי למיכל מיניה א"ר יוסף ענל טרפה הואי והא חזי לכלבים תנאי היא דתניא (שמות יב) אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם מטשטע שנא' לכל נפש שומע אני אפי' נפש בהמה בטשטע בענין שנא' (ויקרא כד) ומכה נפש בהמה ישלמנה ת"ל לכם

אבל נדרים ונדבות כי קא זבו משלחן גבוה קא זבו. כהני כחזה ושוק והיכא דאיכא מצוה כעבד שנופל פרס מרכו כן פרש"י והיכא דליכא מצוה כגון מעשר בהמה דאין לו יד כמ"ש לקמן ד"ה ומי מיימן ס"ה ו' מיימן ס"ה מהלכות ת"ש פ"ב ה"ג מיימן שם סמ"ג עשין ת"ת סימן תקיב סמ"ק ג מיימן שם טוש"ע י"ד סי' של סעיף ט סמ"ק ד מיימן שם טוש"ע י"ד סימן תקיב סעיף ג סד ס מיימן שם טוש"ע י"ד סימן תקיב סעיף ב

עיסה חציה של עכו"ם וחציה של ישראל. ת"ח והתמר למיל רשב"ג אומר ממלאכה אסה תגור פת ותעיס שחיטה לריכה אלא לפת לחם מפני שהפת נאפית יפה כזמן שהתנור מלא וכרי לאפות כי"מ אפי' לכתחילה וכ"ת דאתיא לת"ק והא הלכתא כר"ש דתניא ל וי"ל דשאני התם דכל שעה של ישראל שהרשות בידו לאכול כל אחד ואחד לו זה לו זה ועוד דילמא מקלעי ליה אורחים אבל הכא דחציה של עכו"ם אסור לאפות כי"ט: חזינן מי יהבינן לינוקא ולא קפדי כל חדא וחדא כו'. פרש"י ופליגי אהכיא דלעיל דרב חסדא דקאי' עיסה חציה של עכו"ם וכו' דאפשר למפלגה בלישה ואוקי' דלא פליגי דשאני עיסה דחציה של עכו"ם וחציה של ישראל דיש"א מצי למפלגה ולאפות חלקו אבל הכא מיירי שהיה הקמח לכני חילא אלא שמורח אפייה הוה רמי אכני כתנא הלכך לא היו יכולין ליקח כלל מן הקמח קודם האפייה לאפותו לצורך התינוק אבל אחי"כ שאפו כשגדל התינוק אז לא קפדי וכן כשגדל דבשמוך ל"ש אפשר למפלגה שנתנו משלשם ומ"ה אם היו לוקחין ממנו היו מקפידין אם לא ע"י מורח הכשול כדרך מבשלים שאוכלין משם מן הכשול להכי פריך אדרב הונא מהכא:

הואיל ומקלעי אורחי וכו'. ותימה הא אמר בשבת פ' המצניע (דף לה. ושם) הרודה חלות דבש כי"ט סופג מרבשים ומתני לוקה ורבה דאמר הכא הואיל דמקלעי אורחים וכו' ואין לומר דשאני התם דאפשר לעשותו מע"ש דלמעין אוכל נפש אין לחלק כן אפשר ללא אפשר כדפירש כרים מכילתין (דף ג.) נבי רב יוסף דאמר משום פירות הנושרין ול"ל דמיירי שהדבש הדבק ואינו רמוי לאכילה אלא לכתישה דנמלי מ"מ שתלש חלות דבש סמוך לחשכה ולא היה שהות אפי' כאו אורחין לאכלן:

נפש

מסורת השי"ס

א [וע' תוס' חולין קכב: ד"ה פור וכו'] ב [חולין קכד] ג [פי' רש"י כיוס שסכנתו כיוצ"ב וכן ברש"י ותוס' ערוך ערך סמך] ד [קידושין נב ב"ק יב יג. ב"ב כג. חולין קכ] ה תלה ס"ת ו גלו פיכרין דף מו תמיד נשחט דף סב ז [ב"ק לפו] ח [תוספתא פ"ב] ט לעיל דף ס ופ"ב י ל"ל אחיכם מסכ"ד ב [דף י"ו.] ך [וע' תוספ' פסחים פו. סד"ה בד שתפש וכו' יתי"ש כו"ש תוס' זסקלן]

לכם ולא לכלבים ר' יה"נ רע"א אפילו נפש בהמה במשמע א"כ מה ת"ל לכם לכם ולא לעכו"ם ומה ראית לרבות את הכלבים ולהוציא את העכו"ם מרבה אני את הכלבי שמזונותן עליך ומוצי אני את העכו"ם שאין מזונותן עליך: א"ל אביי לר' יוסף ולריה"נ דאמר לכם ולא לכלבים ה הני סופלי לחיותא היכי שדי להו ביו"ט א"ל הואיל וחזו להסקה תינח ביבשתא ברטיבתא מאי איכא למימר א"ל חזו להיסק גדול תינח ביו"ט בשבת מאי איכא למימר מטלטלינן להו אגב ריפתא כדשמואל ב דאמר שמואל ג עושה אדם כל צרכו בפת ופלינא דריב"ל דאריב"ל ג מזמנין את העכו"ם בשבת דואין מזמנין את העכו"ם ביו"ט גזרה שמא ירבה בשבילו ר' אחא בר יעקב אמר אפי' בשבת נמי לא משום שיורי כוסות א"ה דידן נמי דידן חזו לתרנגולין דידהו נמי חזו לתרנגולין דידהו אסורי הנאה נינהו ולמ"ד מלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא ג ה מטלטלין בנגעים אגב קטטיה אע"ג דאיכא עליה שברי עצים התם לאו אסורי הנאה נינהו הכא אסורי הנאה נינהו: א"ל רב אחא מרפתי לרבינ' ולהוי כנרף של רעי א"ל ד ווכי עושין נרף של רעי לכתחילה: ה אדבריה רבא לסר שמואל ודרש מזמנין את העכו"ם בשבת ואין מזמנין את העכו"ם ביו"ט גזרה שמא ירבה בשבילו: מתיב רמי בר תמרי מקלע להו עכו"ם ביו"ט ואמרו ליה אי ניחא לך במאי דטריחא לן מוטב ואי לא טרחא יתירא אדעתא דידך לא טרחי: מתני' בש"א לא יחם אדם חמין לרגליו אא"כ ראויין לשתייה וב"ה מתירין ס עושה אדם מדורה ומתחמם בנגדה: גמ' איבעיא להו האי מדורה מאן קתני לה ת"ש היא ושני להו לב"ש בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש לא יעשה אדם מדורה ויתחמם בנגדה וב"ה מתירין: מתני' שלשה ח דברים רבן גמליאל מחמיר בדברי ב"ש אין מזמנין את החמין ט לכתחלה בי"ט ואין זוקפין את המנורה בי"ט ואין אופין פתין נריצין אלא דקיקין ארנ"ג מימיהן של בית אבא לא היו אופין פתין נריצין אלא דקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל להיות אופין פתין נריצין וחדרין: גמ' ת"ר אי דאנא עירובי תבשילין ס"ט דב"ש ואי דלא אנא עירובי תבשילין ס"ט דב"ה א"ר הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי חייון שרו ליה רבנן ורב הונא לטעמייה דאמר רב הונא י מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת אחת ומבשלין לו קדרה אחת ומדליקין

הני סופלי. נרעיני תמרים: היכי שדינן להו. כיון דלמדם לא חש ומטלטל לכהמה לא מצתרי לסירי בשלמא: עושה אדם כל צרכי בפת. ומטלטל ע"י הפת ולא חיישי' לכזיון דמוכלין: ופליגי דרב יהושע בן לוי. הא דרב הונא דלעיל דאמר מי יהכינן רפתא לינוקא כו': שיורי כוסות. של יין שמרה כהן פתו ומטלטלין המחם להלטיע הכוס: דידן נמי. הא לא חזי למאיסי: כנונא. כלי מחמיסים בו הנחלים: אגב קטטי'. שהיינו לריכין לאפרו והוכן מע"ם לכסות רוק או לוחה: ואע"ג דאיכא עלי' שברי עצים. דלא חזו מטלטל להו מס כנונא: הכא אסורי הנא' נינהו. ומוקלי מפי: ולהוי כנרף של רעי. מוות'למטלטלו ולפנותו לאפה מחמת מילוס כדלמרי' בפרק בתרא (דף לו ב): וכי עושין נרף של רעי לכתחיל'. נהי דכי אתי קמן מסלקי' ליה לכל לאתויי קמן או למיזל מקן לנביה כי היכי דנמלא מלן ונסלקין מי שרי: מתני' לא יחם אדם חמין. לרחון רגליו מוכל נפש התיר הכתוב ולא להכעיר מור בשביל רחלה: מדור'. היסק גדול: גמ' הנאת כל גופי'. דמיא לאוכל נפש: מתני' ג' דברים כו'. מפרש בגמ': אין זוקפין. משמע מס נפלה מנורה של מתכת אין זוקפין ומשיכין מותה: פתין נריצין. ככרות עבים משום מרחץ: חדרין. שמופיס על הנחלים: גמ' שמרכ

א לכם ולא לכלבים ר' יה"נ רע"א אפילו נפש בהמה במשמע א"כ מה ת"ל לכם לכם ולא לעכו"ם ומה ראית לרבות את הכלבים ולהוציא את העכו"ם מרבה אני את הכלבי שמזונותן עליך ומוצי אני את העכו"ם שאין מזונותן עליך: א"ל אביי לר' יוסף ולריה"נ דאמר לכם ולא לכלבים ה הני סופלי לחיותא היכי שדי להו ביו"ט א"ל הואיל וחזו להסקה תינח ביבשתא ברטיבתא מאי איכא למימר א"ל חזו להיסק גדול תינח ביו"ט בשבת מאי איכא למימר מטלטלינן להו אגב ריפתא כדשמואל ב דאמר שמואל ג עושה אדם כל צרכו בפת ופלינא דריב"ל דאריב"ל ג מזמנין את העכו"ם בשבת דואין מזמנין את העכו"ם ביו"ט גזרה שמא ירבה בשבילו ר' אחא בר יעקב אמר אפי' בשבת נמי לא משום שיורי כוסות א"ה דידן נמי דידן חזו לתרנגולין דידהו נמי חזו לתרנגולין דידהו אסורי הנאה נינהו ולמ"ד מלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא ג ה מטלטלין בנגעים אגב קטטיה אע"ג דאיכא עליה שברי עצים התם לאו אסורי הנאה נינהו הכא אסורי הנאה נינהו: א"ל רב אחא מרפתי לרבינ' ולהוי כנרף של רעי א"ל ד ווכי עושין נרף של רעי לכתחיל': ה אדבריה רבא לסר שמואל ודרש מזמנין את העכו"ם בשבת ואין מזמנין את העכו"ם ביו"ט גזרה שמא ירבה בשבילו: מתיב רמי בר תמרי מקלע להו עכו"ם ביו"ט ואמרו ליה אי ניחא לך במאי דטריחא לן מוטב ואי לא טרחא יתירא אדעתא דידך לא טרחי: מתני' בש"א לא יחם אדם חמין לרגליו אא"כ ראויין לשתייה וב"ה מתירין ס עושה אדם מדורה ומתחמם בנגדה: גמ' איבעיא להו האי מדורה מאן קתני לה ת"ש היא ושני להו לב"ש בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש לא יעשה אדם מדורה ויתחמם בנגדה וב"ה מתירין: מתני' שלשה ח דברים רבן גמליאל מחמיר בדברי ב"ש אין מזמנין את החמין ט לכתחלה בי"ט ואין זוקפין את המנורה בי"ט ואין אופין פתין נריצין אלא דקיקין ארנ"ג מימיהן של בית אבא לא היו אופין פתין נריצין אלא דקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל להיות אופין פתין נריצין וחדרין: גמ' ת"ר אי דאנא עירובי תבשילין ס"ט דב"ש ואי דלא אנא עירובי תבשילין ס"ט דב"ה א"ר הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי חייון שרו ליה רבנן ורב הונא לטעמייה דאמר רב הונא י מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת אחת ומבשלין לו קדרה אתת ומדליקין

מסורת השי"ם

א [ליל דף כ: דכריתו"כ]
ב [ביכורים דף כ: מעל דף קמג: כמס מומנין דף ס:]
ג ביכים דף מו. ס"ם ד [לקמן דף לו: שבת קמג:]
ה [פיין פרש"י לקמן כמ ד"ס דכריתו"כ]
ו שבת דף לה: ז פדיות פ"ג מ"י פ"ם ח [פ' תוס' יסוד הקמח וכ"ם שיורי כוסות מע"ג דליכא היתר ממהן ע"מ שרו למטלטל אגב כסא לפי שי"ט לגמרי: לא ידעי מתיה מעם שרו כ"ם ותפי' רחוין לשתיה הא לית להו מחוך ע ויל דמיירי כגון שהיתה ומרכה לרחוץ רגליו והכי פירש' דלכ"ם צריך לשתות מהן וכ"ם מתירין ודווקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דהכי השוה רגליו ואע"ג דאיכא מאן דאמר דכל שהוא

שערב לזה ולא ערב לזה. אפה וכסל וכפויי לפס פרוג ולא ממן אמין: במנור' של חליות. וכמנפלה נפרדו חליותיה: יש תורת בנין בכלים. וכונה חייב ככל שהו: אין תורת בנין בכלים. ותימו חייב ס"ב עשה כו מלאכה כנון ממחק או מחתך או מורג או תופר שהן תכות מלאכות לפעמים מכל מזרת חליות שאין כה כלא משום כנין אין כונה אלא בכתים ותהליס: קם שמעיה. דמולא: זקף לשרגא. שהיה רוצה שיסתלק פעמן לחתוריו ולא ימצך אחר הפתילה תכנה: שרגא. נר של חרס קרוי"ל בלעז: הנותן שמן בנר. כשכת: המסתפק. הנוטל ממנו ואוכל: חייב משום מכבה. וכבוי כ"ש לא אתמרי: לאו אדעתאי. שעה הפעם מה שעשה: קנבא. למחום רחם הפתילה שנעשה פחם שקורין מוקי"ר בלעז: מפני ד"א. לפעמ מעמו: לעשות מחיצה. כסדין: בקעת. ויסט"ל: כדי לחים עליה. שאין כבוי זה נורך י"ם ואני שמעתי דהוי"ל סותר ס"ת לכנות במקומו: מותר. חלמא לנורך י"ם שיהנה היום מרי ז ר"י. דאמר לקמן ע מכשירי אוכל נפש שרו ודרים שעשה לכם לכל נרכיכם והאי נמי נרכיכהוא וכן תשמיש ואינו מפרנס כרבנן דדרשי הוא לכדו: איתיבי' כו'. ואין לך פשון בית גדול מן הדליקה ונורך י"ם הוא לכבותה אלא יפרך ליכ כשרב וכנמיס: למכחל עינא. לפוס כו כחול לרפואה: רירא. שעושה ריר כ"ש והוא שקורין קלי"ה בלעז שהוא עושה ריר ם שמגליד תמיד: דריצא. פי' שנוקב כמו מחם כמו דן כיה מידי (חולין דף לג:): דמא. שנקי"ר: דמעתא. מדמעת תמיד: קדחתא. לשון קדחה כתפי (דברים לב) שורפת והוא שקורין מיחקלפי"יטון: תחלת אוכלא. תחלת החולי של כל אלו: דאפי' בשבת שרי. כדתמרי' כמס' ע"ז (דף כח:) שוריימ דעינא כתוכנתא דלכא תלו: סוף אוכלא ופצוחי עינא. שקרוב להתרפא הוא ותימו כוחל אלא להניח תחורתו: איתיבי' בקעת. שמותר להשתת הנוף אלא יתעשן: כדשנין. רבי יהודה היא דאמר לכל נרכיכם: עמיץ יפתח. סוגר ופותח ריסי עיניו להכניס הכחול: איבא רב זביד. שהיה מקפה לי כמותך: ושניי לי'. יפרקתי לו: מסייע אין בו ממש. אי שתימו שעשה מלאכה ממש אלא מסייע מעט כי האי וכלאו הוא מתעבד אין בו ממש והכי אמר כמסכת שבת בהמצניע (דף לג.) נבי זה יכול וזה תימו יכול יכול חייב ושתימו יכול ספור ותע"ש דקמסייע כהדיה מסייע אין בו ממש: מה

ומדליקין לו נר. תכאן משמע שצריך להזכיר בברכת שירובי תכשילין והא שרג לכבוני ולמסווי ולמדלקי וכו' ומס כשכיל הדלקה לא התנה משמע הכא דיהא מסור להדליק לו רק נר מ' מדמחזי' דהוצרך להזכיר מדלוקי הנר משמע דמסור לאי אפשר להדליק לו רק נר אחד:

ובית הלל סברי אין כנין ושתירה בכלים. ותי"ת והא כשכת (דף מו.) כמנורה של חליות כ"ש לא פליגי דאסור וי"ל דהתם מיירי כשכת והכא מיירי כ"ש ולא החמירו חכמים הואיל ואין כנין בכלים ק"ל דהתם מיירי שכולה של חליות ומפרקין אותה לחכריס מחריס אבל הכא מיירי שאין חסר כאן רק להקימה קלת ואינה כשלת לחכריס דכולה מחוברת היא צ: והמסתפק ממנו חייב משו"מכבה. ותימו ר"ל מפני שממהר לכבוי אלא הוי כנרס כבוי ונרס כבוי כ"ש שרי משו"מ שממהר לכבוה וכשכת נמי תימו חייב אלא היינו משום הואיל דכאותה שעה שהוא מסתפק ממנה מכבה קלת ומכבה אורו דלא יכול לאהנויי כולי האי כי היכא שמן מועט כנר ולכך נראה ככבוי ומכאן יש להתיר קנדי"לא של שעוה גדולה לחתוך למשה ממנה כיון דכשעה אחותו אותה אינו מכבים מתור שלה כלל מ"מ שהוא נורס לנרס כבוי שרי ודוקא לחתוך אותה כאור אבל בשכין לאור אלא לכבות ד"ש דאמר לקמן כמתני' אותה כאור כפי שתי נרות:

קנבא שרי. פרש"י מוקי"ר בלעז למחום רחם הפתילה ופיה פחם ולא נהירא דלקמן ס' המביא (דף לג:) קרי ליה מוחסין את הנר מלי מוחסין מדווי אוכלא ולא קא הכא כי היא ליעבד דהתם לכ"ש דתרין חסווי ים אחד בשעה שדולק והיינו הוא דלקמן ויש אחד לאחר שכבה שמתקנין אותה כדי שידליק מהר ומסיר הפחם שכרחם הפתילה וככך נוחה כשידליק מותו: והיינו הוא דהכא דשרי. מכאן אין לחתות את הנפיס שרגילות להסיר הפתילה מתוך השמן כשהיא דולקת ומשימין אותה על הקרקע וכן אלא לכשיה את האור ומה שנהגו הפועלים להדליק הנר מי"ם לחכרו ומין מדקדקין אם הוא לילה ולפיל פירשתי דהוי הכנה ומין י"ם מכין לחכירו י"ל דתע"ג שתינו לילה מ"ת הוא שמוך לחשיכה ואף כתימו יום טרך הוא לחשיכה אותה הדלקה:

דהויא רבי יהודה היא. דתי"ל לכל נרכיכם ומכן שכדי' כרבנן ס"ל ותי"ת והא מנן שסקי' לקמן הלכה כרבי יהודה וי"ל דמסיק עליה ומין מורין כן ס"ב וי"ל דהא דשרי' מדרשת דלכם היינו דוקא כדבר שהוא מוכן נפס כל כדבר שתינו אלא לחשתים כעלמא וכן אלא מתעסק הקדרה אסור:

דנפיש פת

א לפיל דף יח: ב [לפיל יט. שכת קכב. ביכורים כה.] ג [כרכות כה. ומ"ב] ד [ני' סרי"ף וסרא"ם ס"ב כהלכות ה ס"ק קנפ"ו [ס' תוס' כתובות ד"ס אמר] ז [תוס' ס"ב] ח [ס"ו כתי] ט [ס' תוס' שכת נג:] י שכת קכב. יא [שם] יב [ס' רש"י ניטין תג ד"ס כדאמרי]

מ [ס' תוס' שכת שם] נ שכת נב. ס לפיל ו. שכת קלה: ע [דף כח:] פ ס"ק שמוליף צ [ס' תוס' שכת קנ. ומוליף]

עין משפט נר מצות

ע"ז מ מיימן פ"ד מהלכות שכת הלכה ט"ו ופ"כ מהלכות שכת הלכה ט סמג לאוין סס טוש"ע א"ח סימן תקיב סעיף ב וסימן שיב ס"ק עה ב מיי' פ"כ מהלכות שכת הלכה ג סמג לאוין סס טוש"ע א"ח סימן תקיב סעיף ב ד מיי' שם ע"ש ה"ח סימן תקיד סעיף ל פא ה ו מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ח סב ו מיימן פ"כ מהלכות שכת הלכה ד סמג לאוין סס טוש"ע א"ח סימן תכא סעיף ה פג ח מיי' שם טוש"ע א"ח סימן תכא סעיף ב פד ט מיימן שם הלכה י פה י מיי' שם טוש"ע שם סימן תכא סעיף ו פו כ מיי' שם פ"ח הלכה יז פז ל מיי' שם מהלכות שכת הלכה כד טש"ע א"ח סימן תנ סעיף ג

דנפישא כלישה. פרש"י וכ"ה מתירין משום דל"ר ט שמטען כן מלעזר ממלוה משה תנור פת וכו' ולא נהירא דאל"כ הו"ל למתני הא דרבי"ה כיון דפלוגתייהו בהכי ומוד ללא דמי כלל לפתין גריצין ולמאי מייתינהו הכא לכן נ"ל דה"ק מתניתין משא"כ בביצה. דקדוקה לחת הן ולא הקלו כ"ש שני של ר"ה מלא לעגין מת בלבד: בפסח. קס"ד שהיו יכול לאמרה מהחמין: וכמה פת עבה. שהתירו כ"ה: שכן מצינו בלחם הפנים. שהוא מלה כדאמרי' בכל המנחות כלות מלה (דף נו.) ומכיו מפח כשמו לחם הפנים יש לו פיתם ואין פניהם פחותין מטפח ז: בזריזין. של בית גרמו שהיו לומנים וזרוזים בדבר: פת עמלה. כרש"י בלשו שהיה שטען שלש מלות שיפה שפשוף כיולו וחמש מלות כשיפה בתנרוף שף ל' חת כופש שהיה שף שתים כופש שלש כמנחות (דף מו.): עצים יבשים. מפ"י בלא היו פוסקין מלכרות עליס למערכה במסכת תענית (דף לא.) ומפני לשכח העליס היו מופין ומכשלים כל לרכי מקדש: בתנור חם. שמסיקין לותו כל יום הן למנחות הן ללני: מחכת. כמס' זכחים (דף לה.) תמרי' תנור של מקדש של מחכת היה משום שתי הלחם ולחם הפנים שמסייתן וקדושתן כתנור הו"ל כלי שרת וכלי שרת לחרם לא שכדי': ביחוד. כיני לכיכו: ואי"ד. רב נופיה תמר שחלית לת רבי ביחוד: ומנו. רבו דרב רבינו הקדוש לשון תחר כיחוד כבורר כדתנן בשקלי' (פ"י משנה ב) ויודעו כיחוד שמש לתרון נגזז: פת מרוב'. ולאו משום חמוץ הוא חלא משום דמרח מרחא יתירא למחר לגיוס לחר: וב"ה מתירין. כדאמרי' ח שהפת נאפה יפה כשהתנור חלא: תנ"ה. דבשחר י"ט נמי נחלקו: **מתני'** מכבדין בית המטו'. כית המסיבה שאוכלין שם שהיו מטוחין ואוכלין על גבי המטות: מיגמר. לכוחה על גבי נחלים: מקולם. כרעיו וכני מעיו תלויין חולה לו כלדו כשלולהו והיו עוסקין זכר למקדש שכתוב בו על כרעיו ועל קרבו ומקולם לשון גבור מזויין שכלי זיינו תלויין לו בלדו כדאתרגמי' וכוכב נחשת ומולפא דנחשא (שמואל ג כ"ג): וחכמים אוסרין. כשלשתן ככבוד משום משוי נומות וכמוגמר משום דלאו לורך כל כפס הוא ומהאי טעמא אמרי' ליה בכתוכות בפרק רלשון (דף ז.) תשר יחכל לכל כפס דבר השוה לכל כפס וזה הינו חלא למפונקים אלו למי שריהו רם וכנדי מקולם מפני שדומה לקדשים ויאמרו מותר להקדים משא"כ בביצה. דקדוקה לחת הן ולא הקלו כ"ש שני של ר"ה חלא לעגין מת בלבד: בפסח. קס"ד שהיו יכול לאמרה מהחמין: וכמה פת עבה. שהתירו כ"ה: שכן מצינו בלחם הפנים. שהוא מלה כדאמרי' בכל המנחות כלות מלה (דף נו.) ומכיו מפח כשמו לחם הפנים יש לו פיתם ואין פניהם פחותין מטפח ז: בזריזין. של בית גרמו שהיו לומנים וזרוזים בדבר: פת עמלה. כרש"י בלשו שהיה שטען שלש מלות שיפה שפשוף כיולו וחמש מלות כשיפה בתנרוף שף ל' חת כופש שלש כמנחות (דף מו.): עצים יבשים. מפ"י בלא היו פוסקין מלכרות עליס למערכה במסכת תענית (דף לא.) ומפני לשכח העליס היו מופין ומכשלים כל לרכי מקדש: בתנור חם. שמסיקין לותו כל יום הן למנחות הן ללני: מחכת. כמס' זכחים (דף לה.) תמרי' תנור של מקדש של מחכת היה משום שתי הלחם ולחם הפנים שמסייתן וקדושתן כתנור הו"ל כלי שרת וכלי שרת לחרם לא שכדי': ביחוד. כיני לכיכו: ואי"ד. רב נופיה תמר שחלית לת רבי ביחוד: ומנו. רבו דרב רבינו הקדוש לשון תחר כיחוד כבורר כדתנן בשקלי' (פ"י משנה ב) ויודעו כיחוד שמש לתרון נגזז: פת מרוב'. ולאו משום חמוץ הוא חלא משום דמרח מרחא יתירא למחר לגיוס לחר: וב"ה מתירין. כדאמרי' ח שהפת נאפה יפה כשהתנור חלא: תנ"ה. דבשחר י"ט נמי נחלקו: **מתני'** מכבדין בית המטו'. כית המסיבה שאוכלין שם שהיו מטוחין ואוכלין על גבי המטות: מיגמר. לכוחה על גבי נחלים: מקולם. כרעיו וכני מעיו תלויין חולה לו כלדו כשלולהו והיו עוסקין זכר למקדש שכתוב בו על כרעיו ועל קרבו ומקולם לשון גבור מזויין שכלי זיינו תלויין לו כלדו כדאתרגמי' וכוכב נחשת ומולפא דנחשא (שמואל ג כ"ג): וחכמים אוסרין. כשלשתן ככבוד משום משוי נומות וכמוגמר משום דלאו לורך כל כפס הוא ומהאי טעמא אמרי' ליה בכתוכות בפרק רלשון (דף ז.) תשר יחכל לכל כפס דבר השוה לכל כפס וזה הינו חלא למפונקים אלו למי שריהו רם וכנדי מקולם מפני שדומה לקדשים ויאמרו מותר להקדים

משא"כ בביצה א"ל אנא כנהרדעי סבירא לי דאמרי אף בביצה ומאי דעתיך דלמא מעברי ליה לאלול א האמר ר' חיננא בר כהנא מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר: ואין אופין פתין גריצין אלא רקיקין: ב ת"ר בש"א אין אופין פת עבה בפסח וב"ה מתירין ג וכמה פת עבה א"ר הונא טפח שכן מצינו בלחם הפנים טפח מתקיף לה רב יוסף אם אמרו בזריזין יאמרו בשאינן זריזין אם אמרו בפת עמלה יאמרו בפת שאינה עמלה אם אמרו בעצים יבשים יאמרו בעצים לחים אם אמרו בתנור חם יאמרו בתנור צונן אם אמרו בתנור של חרס א"ר ירמיה בר אבא שאלית את רבי ביחוד ומנו רב מאי פת עבה פת מרובה א"ר ירמיה בר אבא אמר רב שאלית את רבי ביחוד ומנו רבינו הקדוש מאי פת עבה פת מרובה ואמאי קרו ליה פת עבה משום דנפישא בלישא א"נ באתריה דהאי תנא פת מרובה פת עבה קרו ליה מבדי משום דקטרח טרחא דלא צריך הוא מאי איריא פסח אפי' בשאר ימים טובים נמי אין ה"נ ותנא בי"ט דפסח קאי תנ"ה בש"א אין אופין פת ד מרובה בי"ש וב"ה מתירין: **מתני'** ה אף הוא אמר שלשה דברים להקל מכבדין בית המטות ומניחין את המוגמר בי"ט ועושין גדי מקולם בלילי פסחים ו וחכמים אוסרין: **גמ'** א"ר אמי מחלוקת לגמר אבל להריח ד"ה מותר מיתיבי אין מכבדין בית המטות בי"ט ז ושל בית ר"ג מכבדין אר"א בר צדוק פעמים הרבה נכנסתי אחר אבא לבית ר"ג ולא מכבדין בית המטות בי"ט אלא מכבדין אותן מע"ט ופורסין עליהם סדינין למחר כשאורחים נכנסין מסלקין את הסדינין ונמצא הבית מתכבר מאליו אמרו לו א"כ אף בשבת מותר לעשות כן ואין מניחין את המוגמר בי"ט ושל בית ר"ג מניחין א"ר אלעזר בר צדוק פעמים הרבה נכנסתי אחר אבא לבית ר"ג ולא היו מניחין את המוגמר בי"ט אלא מביאין ערדסקאות של ברזל ומעשנין אותן מע"ט ופוקקין נקביהן מע"ט למחר כשאורחים נכנסין פותחין את נקביהן ונמצא הבית מתנמר מאליו אמרו לו א"כ אף בשבת מותר לעשות כן אלא אי אתמר הכי אתמר א"ר אסי ג מחלוקת להריח אבל לגמר אסור איבעיא להו מהו לעשן ר' ירמיה בר אבא א"ר אסור ושמואל אמר ג מותר ר"ה אמר אסור מפני שמכבה א"ל ר"נ ונימא מר מפני שמבעיר א"ל תחלתו מכבה וסופו מבעיר א"ר יהודה ע"נ נחלת אסור

על

מסורת השים

א נפיג דף ו, פ"ם ר"ם ים. פ"ם והף לכ. ב פסחים לו: ג [שם] ד [בפסחים לימת מכם] ה [פדיות פ"ב מ"ל] ו [תוספתא פ"ב] ז [סוכה ת.] ח [לעיל יג.] ט [לעיל דף יז] י דפת מרובה דקאמר לאו בימת מכדי אלכו קאמר אלא היינו פסוק כל"ל ר"ם"ל

ולאכול קדשים כחון: **גמ'** מחלוקת לגמר. כשאסרו חכמים לא אסרו אלא כשמניחו כדי לגמר כו כלים שנותן המחתה עם הלבונה והנחלים תחת הכגדים להכנים נהן ריח דלאו להנאת הגוף הוא אלא להכשיר כלים אבל מניח לבונה ע"ג נחלים להריח ריח מותר שהנאת הגוף הוא דלאוכל נפש דמי והשתא לאהאי דקאמר רב אסי לא הוי טעמא דרבנן משום דכר השוה לכל נפש כדפרישית לעיל אלא משום דלקטום כלים הוא מכוין ולקמן הדר ביה מהאמת קושיא: כשאירחין נכנסין. שהן קרויין לסעודת הנשוא לכבוד ר"ש: ערדסקאות. מנגינ"ירם והם נכוכים ומנוקבים: ופוקקין נקביהן. לשמור העשן והריח אלא ר"א: לא היו מניחין חלוקין עליו לחף כשכת מותר לעשות כן אלא ודאי כ"ש היו מניחים לפיכך נחלקו עליו מ"מ גמרי' מינה דלאו לגמר הוא אלא להריח ולכבוד האורחין ואפילו רבנן עליה למיסר להניחו כ"ש אלא כשכת דת"ק ור"ש כר לדוק אפי' ר"נ לא התיר ואת אמרת ד"ה מותר: מחלוקת להריח. התם הוא דאמרי ר"נ להניח כ"ש כדי להריח כת"ק דר"ש כר לדוק ורבנן אסרי דכמי דכר השוה לכל נפש: מהו לעשן. פירות כשכת כשמיס לקוטם משא הכשא: אסור. דתשנוח יתירא הוא ואין זוה לכל נפש אלא לשימשנים ובהאי טעמא אין מיכת מכ מלאכה כדתפרש ר"ש משמיה דרב מפני שהוא מכבה הנחלים כשנותן אפקת הכשמים עליהן: ושמואל אמר מותר. דאוכל נפש הוא ורחוי אף לשנייה אלא שאינו מלוי להם ומהי לגזדמן לו לכי כ"ש כדאמרי' כתוכות (שם) מפני שמכבה. כדפרישית פינו זוה לכל נפש לפיכך אסור לעשות אף מלאכה כשבילה: ונימא מר מפני שמבעיר. הכשמים שגם זה אף מלאכה: א"ל תחילתו מכבה וסופו מבעיר. ותרוייהו הוו כיה ואלא קשה קשה נקפי: על גבי נחלת אסור. דאיכא מכבה ומבעיר:

על גבי חרס. סהסיקו: מיתר. דכבוי ליכא והכערה נמי ס"ד שימוי הוא כלאחר יד וליכא לאוסורא דמורייתא: דקטוליד ריחא. שנכנס בחרס שלא היה בו ריח ואסור מדרבנן שהטוליד דבר חדש קרוב הוא לעובדא מלאכה תעשה: סחופי כבא אשיראי. לכפות כום מכוסס על השירים של מלכוס להכניס בהם ריח הכוסס שכוסס: אסור. דקא מוליד ריח בשירים: מאי שנא מפוללו ומריח בו. דתניא ל (במסילין) נבי אלי בשמים פוללו כין שלכבותיו כדי להוליא ריחו או קומטו שיהא מקום הקמיטה לח ונותן ריח וכתלוסין קמיירי: רבא אמר ע"ג נחלה נמי מותר. כשנותל לתוכל נפש הוא משין פירות זה ושוס לכל נפש ואי משום כבוי והכערה ואוקודי ריחא מידי דהוה מכיערה מנומרי דתיכא כל הני ושרי: קטורא שרי. כן דרש להם ולא פירש דבריו: אי קטורא בידי. שמוסין לבתי שוקים ולבתי ידים של תלוקי הנשים שמקמטין אותן על מן חלק או מגודה של קשים וקורין אופרונלי"ר משמה אומן הוא ואסיר וקטורא לשון קשר: ואי. קטורא לשון קטור הכבדן דהיינו לעשן: אסיר. משום דמוליד ריח ואיכי דריש דשרי: בשרא אגומרי. מוליד נמי ריח כשחמין: אלמלא תודום אתה. חכם גדול וכבוד: קרשים סלקא דעתך. מאי קרוב להתיכל קדשים ליכא היכך יכולן להיות קדשים ואין מדם מקדישן: אימא בעין קרשים. והכי שלחו ליה שאתה מתכיל את ישראל בעין קדשים והרויחה אומר הוקדשו לפסח: מתני' פרתו יוצאה. בשבת: ברצועה שבין קרניה. לנוי ואמרו רבנן משמה הוא ואינו תכשיט לה: ומקרדין. משערילי"ר במנורת של כרזל שעשיה דקות ודע"ג דמכיר הכורה: ברחים שלהם. כעין מותם שלנו: מקרצפים. במנורת של עץ שעשיה נסות ואין פוסה חכירה: גמ' במאי קא מפלגי. כולה ליתנא לא נרסינן והי"נ ושלש מחלוקות כדבר ר' יהודה שבר דבר שאין מתכוין אסור מיהו קרוב קטנים ופושין חבורה קרצוף אסור ואין עושין חבורה קרצוף נדולים ואין עושין חבורה ולא נזרינן קרצוף אמו קרוד ורבנן סברי נמי כרבי יהודה. דבר שאין מתכוין אסור ואין מקרדין ומחמירי מיניה לנזרו קרצוף לקו קרוד: ור' אלעזר סבר. הוסיל ואין מתכוין לחבורה מע"ג דנזרינן דמתרמי שרי שלכך אסרו קרוד שרי: הלכה כרבי שמעון. דתנן (שבת דף ס מו:)

על נבי חרם מותר וריבה אמר ע"ג הרם נמי אסור משום דקא מוליד ריחא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו ס סחופי כבא אשיראי ביומא טבא אסור מ"ט משום דקטוליד ריחא ומ"ש מפוללו ומריח בו דוקא מותר מריח בו דהתם ריח מיהא איתא ואוסופי זוא דקא מוסיף ריחא הכא אוקודי הוא דקטוליד ריחא רבא אמר ג על גבי נחלת נמי מותר מידי דהוה אבשרא אגומרי דרש רב גניחא מבי כתיל אפתחא דבי ריש גלותא קטורא שרי א"ל אסיתר מאי קטורא אי א קטורא בידי מעשה אומן הוא ואי לעשן אסור דהא קא מכבה א"ל רב אשי לעולם לעשן ב מידי דהוה אבשרא אגומרי א"ד א"ל אסיתר מאי קטורא אי קטורא בידי ג מעשה אומן הוא אי לעשן אסור דקא מוליד ריחא אמר רב אשי אנא אמריתה נהליה ומשמיה דנברא ד"בה אמריתה נהליה לעולם לעשן ומידי דהוה אבשרא אגומרי: ועושין גדי מקלם: תניא רבי יוסי אומר ג תודום איש רומי התהיג את בני רומי לאכול גדי מקולם בליל פסחים שלחו ליה אלמלא תודום אתה נוזרני עליך גדי שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ קדשים ס"ד אלא אימא כעין קדשים: מתני' שלשה דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר וחכמי אוסרים ד פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה ד ומקרדין את הבהמה בי"ט ה ושוחקין את הפלפלין ברחים שלהן ה"ר יהוד' אומר אין מקרדין את הבהמה בי"ט מפני שעושה חבורה אבל מקרצפין ותכ"א אין מקרדין אף לא מקרצפין: גמ' ו למימרא דר"א בן עזריה חדא פרה הויא ליה והאמר רב ואמרי לה א"ר יהודה א"ר תליסר אלפי ענלי הוה מעשר ר"א בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא תנא לא שלו הי אלא של שבנתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו: ז ומקרדין את הבהמה בי"ט: ת"ר ח איזהו קרוד ואיזהו קרצוף קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף נדולים ואין עושין חבורה ט ושלש מחלוקות בדבר ר' יהודה סבר ' דבר שאינו מתכוין אסור מיהו קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף נדולים ואין עושין חבורה ולא נזרינן קרצוף אמו קרוד ורבנן סברי נמי כרבי יהודה דבר שאינו מתכוין אסור ונזרי' קרצוף אמו קרוד ור"א בן עזריה סבר לה כר"ש דאמר כ דבר שאינו מתכוין מותר ובין קרוד ובין קרצוף שרי אמר רבא א"ר נחמן אמר שמואל ואמרי לה אר"נ לחוריה ו הלכה כר"ש שהרי ר"א בן עזרי' מורה לו א"ל רבא לר"נ ולית מר הל'כר' יהודה שהרי חכמי מודים לו א"ל אנא כר' שמואל סבירא לי ושד שהרי ר"א בן עזריה מתני' מורה לו:

צר מדם מפה כסא ומפסל דדבר שאינו מתכוין מותר:

נבי חרם מותר. סי' רש"י משום שאין כאן כבוי ומי משום הכערה הוי הכערה כלאחר יד ושרי לעשותה כי"ט והר"ר יצחק פירש דשפיר צוה הכערה כדרכה ומ"מ שריא דקסבר דהכערה שלא לצורך שרי לעשותה כי"ט וכן נמצא ב בירושלמי מהו לאהלוקי נר של כמלא כי"ט ר' יוסי אסר ורבנן שרו והמעם מאן דאסר סבר דהכערה לאלק יצתה והוי מלאכ'ואסור לעשותה כי"ט ומאן דשרי סבר דללאו יצתה והכערה שלא לצורך מותר לעשותה כי"ט ולא הוי לא מלאכה ומיהו התם קאמר לא תאסור ולא תשרי ומכאן יש להזהר מלעשות הכערה שלא לצורך כדקאמר' בירושלמי לא תאסור ולא תשרי ומכל מקום על נבי נחלת אסור לפי שיש כבוי מס הכערה לכבוי שלמת היי לא שרי הואיל ואין זה דבר השוה לכל נפש ואפי' למאן דשרי הכערה שלא לצורך כלל בירושלמי היינו לפי שיצו פעמים לצורך תוכל נפש אבל כבוי דלעולם אינו לצורך תיקון תוכל נפש ודאי אסר לכולי עלמא הא"י ורבא דשרי ס"ש נבי נחלת היינו משום דחשיב ליה דבר השוה לכל נפש הא היו אין מעשיהם צריכים הן לכך: תליסר מלפי מנלי הוה מע שר רבי אלעזר בן עזריה וכו'. ותימה והא ר' אלעזר בן עזרי' היה אחר מורבן הבית מוכח דהא רבן נמליאל היה נשיא קודם רבי אלעזר בן עזריה ורבן נמליאל היה לאחר חורבן הבית דהא רבי יוחנן בן זכאי היה מנשא תקנות מיד לאחר חורבן הבית משום דרבן נמליאל לא הניעו ימיו להיות נשיא כדאמר משחרב בית המקדש התקין רבי יוחנן בן זכאי ותח"כ רבן נמליאל ותח"כ ר' אלעזר ור' אלעזר לא היה כי אם בן שמונה עשרה שנה כשהיה נשיא ונשיאותו לאחר חורבן ומתרגין בכתובות(דף כג) דלאחר חורבן נתמנה כל מעשר כהמה ויש לומר דלא נתמנה אלא לאחר כי אם לאחר זמן מי שמי לפטריפוס של רבי אלעזר בן עזריה שהיה בימי הבית היה מעשר מי שמי לאו דוקא מעשר אלא שהיה נותן לאלך בכל שנה הפשירים ס: ושלש מחלוקות בדבר מר סבר נזרינן קרצוף וכו'. פירש ר"י בהלכה כר' שמעון שמתיר ודוקא בחנרה של עץ לאין פוסה חבורה אבל בחנרה של כרזל כ"ש אסור דאפי שלנו שהן של כרזל אין מקרצפין אלא בעדינות:

צר מדם מפה כסא ומפסל דדבר שאינו מתכוין מותר:

מסורת השי"ם

א [מ"ק י:]
ב [ב"ב כא קדו"]
ג פסחים נגי ברכות יט' [תוספתא פ"ב ע"ש]
ד שבת נד:
ה [פסחים יח]
ו שבת שם
ז [פסחים יח] הו [פסחים יח:] ח [פסחים יח:] ט [פיה.כין] י שבת ו: [ב"ב פ"ב]
כ [ב"ב שם] ל [לקמן בשמעתין לג:]
מ [כב:]
נ בירושלמי דמסילין כ"ל ס [ופ"ש ת"ס] שבת נד ו

צ ג פ"י פ"ק מהלכות י"ם הלכה ו טוש"ע ת"ח סימן תקיע סעיף ד בהג"ה צא ב מיי' פ"ד מה' י"ט הלכה יח צב ג מיי' שם טוש"ע ת"ח סימן תקיע סעיף ה צב ד מיי' פ"ד מה' י"ט הלכה יז סמג עשין קמו טוש"ע ת"ח סימן תקכג סעיף ג צד ה מיימן שם פ"ב הלכה יב טוש"ע ת"ח סימן תקד סעיף ג צה ו מיי' פ"ג מהלכות שבת הלכה ו סמג לאוין סה טוש"ע ת"ח סימן שלו סעיף ג

משום מעשה כלים. פי' ואם נמחת זה לא יפילו כשעת מלאכה שהן כולן יחד הולכין וכל אחד רואה למלאכה כלבדו ולא דמי למספריים של ארקיס ואומל של רהיטני ח דהתם הם מחוברים יותר כשעת מלאכה:

משום כלי כברה. פירש רש"י תפ"י שהיה על מן ואין לה בית קיבול אין נשמר בה כלל מכל מקום נזרו עליה משום תרוג ולא גרסה דלא שייך תרוג כמשמעה של מן כי אם [כלומר ופשתים וגרסה לפרש] ככברה של סלונות דקשמר כירוש'למי ככברות של סלונות פשוטה משום שים עליה תורת כלי שמקבלת הסוכין שאין יכולין ללאת דרך נקבים והא דקשמר משום כלי ככברה ולא קשמר משום בית קיבול ה"ק משום תורת קבול כלי ככברה דחשיב קבול שלה כדפרישית:

ענלה של קטן. פי' הקונט' שהקטן יושב כתוכה ולא נהירא דאמאי קשיל פשיטא הא אין לך כלי מיוחד גדול מזה לבך נרחה לי דהיינו כלי שעושין לקטנים להתלמד להלוך והיה מומחת של שלשה חופנים ומוחז כה בידיו והיא מתגלגלת לפניו תמיד:

הדרן עלך יום טוב

אין צדין דגים מן הביברין וכו'. פירש רש"י דלף על גב דאוכל נפש מיתר הוינו דוקא כגון ביצול ומטייה ושחיטה דאי אפשר מערב י"ט ויותר טוב פת חמה וגם בצול כי"ט ושחיטה שמא יסריח אבל לידה אפשר לצודנו מערב י"ט ויניחנו כחים כמלודתו ולא ימות ולא נהירא כדמפרש בריש מכילתין (דף נ. ושם) נכי נזרה שמא יתלוש דאין לחלק כאוכל נפש בין אפשר לצודתו מערב י"ט לאי אפשר אלא דוקא כמבשרין יש חלוק לכך כ"ל ט כפר"ח מקימון שפירש לעיל י משום דדמי לקבירה: **ואין** נותנין לפניהם מזונות. פירש רש"י דאין מזונותן פנוי דהם אוכלים עשב הנמלא כחים וגם שפחים אוכלים עפר ונדולים אוכלי ס הקטנים ואפילו למאן דאמרי מאי לחכל לכל נפש (שמות יב) דמשמע אפילו כהמה מכל מקום דגים לא הוחיל ואין מזונתן עליך ותימה דבנ מרע פריך ורמינהו ביברין של חיה ועוף אין צדין וכו' ומאני כאן בכי כר קטן כאן כשיכר גדול והשתא תינח מלידה לגידה תרצת שפיר אלא מזונות מאי תרצת דאמתני' אמרינן ונותנין לפניהם מזונות והתם אמרינן אין נותנין לפניהם מזונות לכך נרחה לי דהא אלא אם גידה מחברת מועט נמי ליתן לפניהם מזונות והכי פי' אין צדין דגים מן הביברין וכו' ואין נותנין לפניהם מזונות גזרה שמא יגודל דהא לידה אלהן אין מחברת כי"ם והשתא כשאתרן בגמרא מלידה ממזונות נמי ניחא דהא כהא תליא מכל מקום קשיא דאמאי הכא דהיכא דלידה אלהן אסורה אפי' לשרק להם מזונות אסור ובפרק מי שהחשיך (דף קכה. ושם:) קאמר נכי דגרים שאפור ליקח מהן אלא אם כן יודע בהן שגדלו בידי כשבת דאתיר דאוכל נפש אפור ולא שייך למגזר שמא יקח מהן מכל שכן מידי כי"ם דאוכל נפש מותר גזרינן דילמא כשיתן להם מזונות

מתני' ה הרחים של פלפלין טמאה משום שלשה כלים משום כלי קבול ומשום כלי מחבת ומשום כלי כברה: **גמ'** ג תנא תחתונה משום כלי קבול אמצעית משום כלי כברה עליונה משום כלי מחבת:

מתני' א ג עגלה של קטן טמאה מדרס ונטלת בשבת ואינה נגררת אלא על גבי כלים ר' יהודה אומר כל הכלים אין נגררין חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת:

גמ' עגלה של קטן טמאה מדרס דהא סמוך עליה ונטלת בשבת משום דאיכא תורת כלי עלה ואינה נגררת אלא על גבי כלים על גבי כלים אין על גבי קרקע לא מאי טעמא דקא עביד חריץ מני ר' יהודה היא דאמר ב דבר שאין מתכוין אפו ד ר' שמעון האמר ג דבר שאינו מתכוין מותר (ד ר' דתנן) ה ר' שמעון אומר ד גורר אדם מטה כנא וספסל יבלבד שלא יתכוין לעשות חריץ אימא סיפא ר"י אומר אין הכל נגררין בשבת חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת מפני שכובשת אין אבל חריץ לא עבדא תרי תנאי ואליבא דר' יהודה:

הדרן עלך יום טוב

ו אין ה צדין דגים מן הביברים ביום טוב ו ואן נותנין לפניהם מזונות אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפניהם מזונות ר' שמעון בן נמליאל אומר ז לא כל הביברין שוין זה הכלל כל המחוסר

מתני' טמאה משום שלשה כלים. מקבלת טומאה כל שהו שלשה כלים נפקא מינה לחד שמא מינה שמחה משום לידון וכגמרא מפרש לה: **גמ'** תחתונה. שמקבלת מכף הפלפלין כשנופל דרך נקבי המכבר: משום כלי קבול. שכלי אין שים לו בית קבול הוא: אמצעית. שהיא מקפת את המכבר משום כלי אין ממחה דאין קבולה קבול אלא מכמים גזרו טומאה על הכברה משום תרוג ואפילו אין המכבר על מחבת ממחת משום כלי כברה ואלו שהיא על מחבת ודאי ממחה משום שמשי כלי מחבת: ועליונה. שמכתפין ושוחקין בה הפלפלין ממחה משום כלי מחבת דמשום כלי אין ליכא למימר דשמשיהן מהורין אלא משום לפוי התחתון שהוא עיקר והעץ בטל אללו: **מתני'** עגלה של קטן. שעושין לו לשחוק ויושב עליה ומטלטלין אותו עליה: טמאה מדרס. אם התינוק זב נעשית העגלה אב הטומאה דמיוחדת ליושבה היא דהא סומך קטן עליה כמלאת שהיא מיוחדת לו ליושבה ואין אומרים לו ממוד ונעשה מלאכתינו דאילו לא מיחדה להכי לא הות לה אב המומאה כדתניא יכול כפה שהה ויושב עליה כו' (שבת דף נמ.): ונטלת בשבת. דתור' כלי עליה: ואינה נגרר' כשבת: אלא ע"ג כלים. מ"ג כגדישמפני שעושי'חרין'נקר' וחופר חייב משו'חורש: מפני שכובשת. הרין הנרחה בהלוכה לא מל ידי הפירה הוא אלא כובשת ודורסת הקרקע ונדוש תחתיה ונעשה מקומה נמוך אבל אינו זז טפי מקומה: **גמ'** לעשות חרין נרסינן: כובשת אין. כובשת היא אבל חרין לא עבדא: תרי תנאי ואליבא דר' יהודה. אד מנר הפנלה שפי כשאר כלים דשוטה חרין כנרירתה שפפתים שאין החופן מתנלנל והוא נגרר וחופר ואידך סבר לה שכיח שפי ואינה אלא כובשת תחת גלגולה:

הדרן עלך יום טוב

אין צדין דגים. מפ"נ דשחיטה ואפייה וכשול מלאכות הן והוצרו לגורך י"ם משמע משום דאי אפשר מעי"ט דשחיטה חייש למכמר כשרת פן יתחמם ויסריח אבל לידה אפשר לגודו מבעוד יום ויניחנו כמלודתו כחים: ביברין. של דגים הן כריכות של מים קטורין ויכיי"ר ביברין של חיה קרפיפות מוקפין נדר סביב וכוגסין לתוכן חיות הכר ויולדות ומנדלות שם: ואין נותנין. לפני הדגים מזונות ואפי' לאי"ד דנפ כהאי כמשמע ה"מ דמזו' עליך אבל דגים אפשר להם כלא מזונות שהם אוכלים מדמי עצמן וקרקע ונדול אוכל אח הקטן: אבל צדין חיה ועוף. המכונסים מאחמול קא סלקא דעתך דשחיטה כיון דמוקפים נדר הוו להו כנלודין ומומדין אבל דגים נשחטים לפוריס ולסדקים והוית לידה כיום טוב ונותנין לפניהם מזונות. כימי המוקף לריכין מזונות ואף כימי הקיץ במקום דריסת בני אדם שאין עכבים עוגים בני אדם

המחוסר צידה אסור ושאינו מחוסר צידה מותר: גמ' ורמינהו א ביברין של חיה ושל עופות אין צדין מהם בי"ט ואין נותנין לפניהם מזונות קשיא חיה אחיה קשי' עופות אעופות בשלמא חיה אחיה לא קשיא הא ר' יהודה הא רבנן ב דתנן ר"י אומר הצד צפור למגדל וצבי לבית חייב לבית היא דמחייב אבל לביברין לא וחכ"א מ צפור למגדל וצבי לננה ולחצר ולביברין אלא עופות אעופות קשיא וכ"ת הא נמי לא קשיא הא בביבר מקורה הא בביבר שאינו מקורה והא בית דכביבר מקורה דמי ובין לרבי יהודה ובין לרבנן צפור למגדל אין לבית לא אמר רבה בר רב הונא הכא בצפור דרור עסקינן שאינה מקבלת מרות דתני דבי ר' ישמעאל למה נקרא שמה צפור דרור שדרה בבית כבשדה השתא דאתית להכי חיה אוזיה נמי לא קשיא הא בביבר קטן הא בביבר גדול ה"ד ביבר קטן ה"ד ביבר גדול א"ר אשי ג כל היכא דרהיט אבתרא ומטי לה בחד שחיא ביבר קטן ואידך ביבר גדול דאי נמי כל היכא דאיכא עוקצי עוקצי ביבר גדול ואידך ביבר קטן א"נ כל היכא דנפלי טולא טולא דבתלי אהדדי ביבר קטן ואידך ביבר גדול: רשב"א לא כל הביברין שוין וכו': ג א"ר יוסף א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרשב"ג ד א"ל אביי הלכה מכלל דפליגי ה א"ל ומאי נפקא ך מינה א"ל גמרא גמור זמורתא תהא: זה הכלל כל המחוסר צידה וכו': ה"ד מחוסר צידה א"ר יוסף א"ר יהודה אמר שמואל ו כל שאומר הבא מצודה ונצודנו א"ל אביי והא אווזין ותרנגולין שאומרים הבא מצודה ונצודנו ותניא ז הצד אווזין ותרנגולין ויוני הרדיסאות פטור אמר רבה בר ר"ה אמר שמואל הללו באין לכלובן לערב והללו אין באין לכלובן לערב והרי יוני שובך ויוני עלייה דבאין לכלובן לערב ותניא הצד יוני שובך ויוני עלייה וצפרים שקננו בטפיחין בבירות חייב אלא אמר רבה בר ר' הונא אמר שמואל הללו באין לכלובן לערב ומזונותן עליך והללו באין לכלובן לערב ואין מזונותן עליך ר' מרי אמר הני עבידי לרבויי והני לא עבידי לרבויי כולהו נמי עבידי לרבויי לכלובן קאמרי דעבידי לרבויי: מתני' מצידות חיה ועוף ודגים ששאין מעי"ט לא יטול מהן בי"ט אא"כ יודע שנצודו מעי"ט ומעשה בעכו"ם אחד שהביא דגים לר"ג ואמר מותרין הן אלא שאין רצוני לקבל הימנו: גמ' מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ח ספק מוכן אסור ור"ג מתיר ומעשה נמי בעכו"ם אחד שהביא דגים לרבן גמליאל ואמר מותרין הן אלא שאין רצוני לקבל הימנו אי יהודה אמר שמואל הלכה כרבן גמליאל ואיכא דמתני לה אהא דתניא ספק מוכן ר"ג מתיר ור' יהושע אוסר אי יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהושע ואיכא דמתני לה אהא דתניא

דמחוסר צידה. שצריך לצודו: גמ' הצד צפור. מן החוץ עד שהכניסו למגדל מן הקורים ומיסתייר שהכניסו נכרת בשבת: חייב. לכיון דהכנים לפור למגדל ונעל לפניו הרי הוא לחזו ושומד וגמרה לידתו וכן לכי לבית וגעל בפניו פטור שוגג שהכנים לבית וגעל בפניו פטור שוגג לו דרך חלונות ואין כאן לידה או לכי שהכניסו מן החוץ לביבר וגעל בפניו אין זו לידה: וחכ"א צפור למגדל. היא לידתו כאחר תמרת אבל לכי מ"ל עד שהכניסו לבית דלף לגינה ולחצר לביבר הוי לידה ומתני' דקתני לדין מן הביברין כ"ש רבנן היא דתמרי מצנכים לביבר הוא נעול ושומד וכרבי' ר' יהודה: אלא עופות קשיא. דהא כולהו מודו דאין לידתו אפי' לבית: מקורה. שיש לו גג: הכא. דקתני נכי שבת לפור למגדל ולא לבית: בצפור דרור. שדרה בבית ככשדה שיודעת להשתמש בזויות הבית לכל לד ולכך נקראת דרור על שם דירה שדר' כ"ת: השתא דאתית להכי. דעופות לעופות לא קשי אדדדי ולא דחיקה לתוקמי מתני' בפלוגתת דתנאי היא אחיה נמי לא תוקמת כתנאי אלא מדוייקו כרבנן ומתני' בביבר קטן וכן הוא בשבת ובריישא דקתני אין לדין בביבר גדול ויש לה להשתמש ורשב"ג לף בביבר קטן פליג אם ל"ל הכא מצודה מ"ש לאו למפלוגי אתא אלא לפרושי כדלקמן: בחד שחיא. בפשט אחת שהוא שוחה עליו לתפסו אין לו להשתמש ממנו: עוקצי עוקצי. זויות: דנפלי טולא דבתלי אהדדי. מרוב קטנו וקלרו: הלכה כמכלל דפליגי. רבנן עליה למימר על הביברין שוין בהיתה והא תוקימנא בביבר קטן משום דגלוד ויש לה להשתמש ורשב"ג לף בביבר קטן פליג אם ל"ל הכא מצודה מ"ש לאו למפלוגי אתא אלא לפרושי כדלקמן: בחד שחיא. בפשט אחת שהוא שוחה עליו לתפסו אין לו להשתמש ממנו: עוקצי עוקצי. זויות: דנפלי טולא דבתלי אהדדי. מרוב קטנו וקלרו: הלכה כמכלל דפליגי. רבנן עליה למימר על הביברין שוין בהיתה והא תוקימנא בביבר קטן משום דגלוד ויש לה להשתמש: מאי נפקא ך מינה. מי מימרא הלכה ג"ם דמי לא פליגי הלכתא היא: א"ל גמרא גמיר זמירתא תהא. משל סיפוס הוא כמו זכון וזכין תנרי מקרא (ב"מ דף מ:) כך גמרא גמור לתמיד שוסה למוד הן ממת הן שכוח ויהא לך לזמר ושיר: הבא מצודה. כלומר שצריך לנקט תחכולות לתפסו והיינו שיטורא דביבר גדול דלעיל ומיד ביבר קטן ורב חסי שמריניהו לעיל בחדא שיטורא ורבי יוסף בהאי שיטורא: הרדיסאות. על שם שקומם ויש מומרים על שם הורדוס אבן הגדילים נכתים: לכלובן. על שמקנגניקו כמו ככלוב מלא עוף (ירמי' ה) מזונין ותרנגולין כאין לערב לכלוב דגוה לתפסן שם הלכך הרי הן כגלודין ומיומדים ומותר לגודלפי"חון לכלובן: יוני שובך ויוני עלייה. יוני הבר הן ושוכן ומולכין בחוך: בטפיחין בבירות. גרס כאן פכין נותנין בחומות הבירות והמגדלים לקנן שם עופות הבר: ומזונותן עליך. הלכך בכהמה הן וחסיבי מזיחן: הני עבידי לרבויי. יוני שובך עשויין להשתמש ולכרוך מפני כ"ח: לכלובן קאמרי דעבידי לרבויי. פוריחין מד קיקן ולריך לעלות מחריקן וגם שם נשמפין ממנו ויורדין: מתני' מיתרין הן. בגמרא פריך מפשה לסתור: אין רצוני לקבל הימנו. שמני טוכלו: גמ' מעשה לסתור. כתמיה ובי דרך המדכרים לומר דבר ומכיחין מפשה מחריו להכחים דבור הרחמן: ספק מוכן. כלומר ומ"ש ממרנו לא יסול מהן מספק להיינו ספק מוכן וספק מוקלה ואסור לחו ד"ה היא חלת פלוגתת דר"ג ור' יהושע היא לקמן בשמעתין מייתי לה כריישא: דמתני לה. להא דשמואל דאסר ספק מוכן: אהא. מתן דמתני ממתני' ממר מין הלכה פר"ג דל"ש למימר הלכה כר' יהושע ושמש דלא תני ליה לדרבי יהושע בשמעתין:

כל היכא דנפלי טולא מן הכתלים. ושיטור היה להם נוקה בכתלים של ביכרין: כל שאומר הבא מצודה ונצודנו וכו'. ות"ת והרי ממרי לעיל שיטור אחר ופ"ה דאידי ואידי אד שיטורא הוא ודוחק הוא דת"ל ממתי מסרס מותו פשם אחרת והלא פי' לעיל ה"ד כיכר גדול וכו' לכך נ"ל דלעיל מיירי בכהמה וחיה והכא מיירי בעופות ומ"ש לעיל קאמר הא בכיכר מקורה מ"ת לא פי' שיטור הכיכר בכהמה לא הוי מחוסר צידה והשתא ניחא דפריך פלה מתוזין ותרנגולין ו: ותניא הצד מוזין ותרנגולין ויוני הדרסיאות. ות"ת והא קיי"ל כל פטורי דשבת פטור לכל לאסור מדרבנן ומתני' נמי מודה דפטור לכל לאסור מדרבנן וי"ל לפי מה שפירשתי בתתני' ניחא דנזדי' מזונות נזירה שמא יצא לגוד מהם דת"כ ס"כ ל"ל לאסור מה"ת לאם היינו לאסור אלא מדרבנן לת היה נזדי' ליתן מזונות משום שמא יגודם דהוי נזירה לנזירה מ"ש שמיך להניח דתנן פרק המוכר בשם' שבת (דף קו. וש"ס) דאמר התם ר"ג מחוסר צידה הלד מתוכו פטור דהא מחוסר צידה הלד מתוכו [ות"כ] הלד מתוכו חייב והכי פריך הוסיל ואוקמת מחוסר צידה דרוסה לומר כל שאומר הבא מצודה ונצודנו מ"ש היכי קאמרת הכא הלד מוזין ותרנגולין פטור הא כיון שנ"ל הבא מצודה ונצודנו ומחוסר צידה הלד מתוכו חייב והכא הוי הלד מתוכו אלא

מסורת השי"ם

א שבת דף קח [תוספת' פ"ג] ב ג"ז שם. פ"ש ג [שבת קח:] ד [שם וב"ק] ה [פ"ק דקדושין.] ו [ופ"ש תוס' שבת קו. ד"ה שלבש]

ד ה ג ד מיי' פ"י מהלכות שבת הלכה י"ט סמג לאוין סה טוש"ע ת"ח סימן שי"ח סעיף ה ה ג ד מיי' שם הלכה ג ו ס מיי' פ"ב מהלכות י"ט הלכה ז סמג עשין סה טוש"ע שם סעיף יג וסימן תלו סעיף ז ז ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז ח ו ח מיימן פ"ב מהלכות י"ט הלכה ח סמג לאוין סה טוש"ע ת"ח סימן תלו סעיף ה

מסורת השי"ם

ם [תוס' ס"ג]
ג [שבת סב:]
ג [נפיל ל.]
ר תלמ לפרש
פרשתון כלי"ל
ה [נפיל יו.]
תספק דכריס'
לקבל וסיפא
דברייתא כלי"ל
ז גליון וס'
ח פרש"י

א שוחטין מן הנגרין בי"ט אבל לא מן הרשתות ומן המכמורות רשב"א אומר בא ומצאן מקולקלין מע"ט בידוע שמע"ט נצודו ומותרין בא ומצאן מקולקלין בי"ט בידוע שבי"ט נצודו ואסורין הא גופא קשיא אמרת בא ומצאן מקולקלין מע"ט בידוע שמע"ט נצודו מעמא דבא ומצאן מקולקלין הא ספיקא אסורין אימא סיפא בא ומצאן מקולקלין בי"ט בידוע שבי"ט נצודו מעמא דבא ומצאן מקולקלין הא ספיקא מע"ט נצודו ומותרין ה"ק בא ומצאן מקולקלין מע"ט בידוע שמע"ט נצודו ומותרין הא ספיקא נעשה כמי שנצודו בי"ט ואסורין א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרשב"א: ואמר מותרין הם: מותרין למאי דב אמר מותרין לקבל ולוי אמר מותרין באכילה אמר רב ב לעולם אל ימנע אדם עצמו מבהמ"ד אפי' שעה אחת דאנא ולוי הוינן קמיה דרבי כי אמרה להא שמעתא באורתא אמר מותרין באכילה בצפרא אמר מותרין לקבל אנא דהואי בי מרדשא הדרי בי לוי דלא הוה בי מרדשא לא הדר ביה מיתיבי עכו"ם שהביא דורון לישראל אפי' דגים המפולטין ופירות בני יומן מותרין בשלמא למ"ד מותרין לקבל שפיר אלא למ"ד מותרין באכילה פירות בני יומן מי שרו בטלטול אלא בכוורי דאדיס ופירי דכבישי בירקא עסקינן ואמאי קרי להו בני יומן שהן כעין בני יומן אמר ר' פפא ג הלכך עכו"ם שהביא דורון לישראל בי"ט אם יש מאותו המין במחובר אסור ולערב נמי אסורין בכרי שיעשו ואם אין מאותו המין במחובר תוך התחום מותר

חזן

שוחטין מן הנגרין. שוחטין מיות מן הניכרים לפי שעלודים ומופלים ועל שם שמוסיפים ניגרי מים וחריצים לתוך המיות שם קרי להו נגרים: אבל לא מן הרשתות. מלא חיה כמלודתו ספק נלוד היוס ספק נלוד מתמול: בא מע"ט. למקום שהיו פרוסים והן כלורך מיל או מלי מיל וכשחיה נופלת כרשתו לתוך המלודות שמתפרקת ומתנתקת ללמת המלודות מתקלקלות כולן ורשתו הכ' נתק ממקום שנתקע וסימן הוא לו שים חיה ברשת האחר: נתקלקלו בי"ט. ע"כ הכי מעמא שודאי נתקלקלו בי"ט וכגון שכבקו מבחבכה ולא היו מקולקלין ומכאן מקולקלין ולהכי פריך הא גופא קשיא: ה"ג מעמא דבא ימלאן הא ספק לפור ה"ק כו'. וכולה חדא מילתא היא בא ומלאן שנתקלקלו מע"ט בידוע שמע"ט נלודו ואם יש לחוש ולומר שנתקלקלו בי"ט כגון שלא בא ומלאן מלתמול מקולקלין הרי הן כאילו ידוע שבי"ט נלודו: הל' כר"ש. לחמר ספק מוכן לפור והיכא דבא ומלאן מקולקלין מלתמול יש לספוק דנלודו מבעוי"ט: לקבל. כמלמול דכוי הרי נא מחמיר בספק מוכן דמ"ד כמלמול מכל מכילה לא שרינן ליה אלא זלוי אמר מותרין באכילה. קמ"ר רבן גמליאל ולמו לסבירא לרב ולוי כוותיה חלא מלתיה הוא דמפרש מפילמי'. לחיש לחמי בלמ: מותרין. והא על כרחיך רבן גמליאל הוא דמיקל: ואפ"ג. ומ"ש ללמו ספק הוא חלא ולאי מוקמה היכא למימר דמחמיר כשלמול ולקמן פריך עלה פירות בני יומן כשלמול מי שרי נהי דמיקל רבן גמליאל בספק מוכן כודאי שלינו מוכן מי מיקל: אלא בכוורי דאדיס. תלוסים שלא נם ליתן ולתלמוניה שחת לחייהן שכודקין לותן שם: ופירי דכבישי בירקא. כשלקסוס עמנוס מיד כירק שלא יכרח לחלוחן ככיבה ממוניס כמו ריבה בכבשה (לוען דף נג) והני ולאי מוכן ניהו דיכרין שמפיים הוחשמעי' דמ"ד דמי לבני יומן לא חייש למרחית העין וכרותי פירכו כוורי דתדיתי מוחחין הן כמו תדמוני תדמוה (ע"ז דף לח:) ומקשה לי ס"ב מאי למימרא: אם יש מאותו המין במחובר אסורין. משום מוקלה ואפי' לר"ם יש מוקלה בנרוגרות זמוקים ומחובר בנרוגרות ומוקים דמי מדלא לקמן מלתמול מקלינהו מדעתיה ולא תחלוק במחובר בין שלו בין של עכו"ם: ולערב אסורין בכדי שיעשו. כדי שלא יהנה ממלאכת י"ט והא דקל' ולערב מסורים בכדי שיעשו הא לאחר בן מותרין אפי' לערב רשתון נמי מע"ג דליל י"ט שני הוא ממתין בכדי שיעשו ומותרין ממ"נ אם הליכה הל הוא הרי המתין בכדי שיעשו ואם קדם הוא נמלא שנלקטו בחול בן דעתי נוסה ויש לו רשיות הרבה מהחוא בר מכיא לפיכך (דף לט:) ומביאה ג שבולה זה שמותרת בזה חלמת החמד חול הוא וממ"נ מותר ולא זכיתי לשמול לת פי רבי יעקב בדבר זה כי היו נוהגין לקולא ורבי יהודה היה מוסר במחובר ולאחר שעירתו של רבי שמעתי לת רבינו יצחק הלוי שהוא מוסר עד ליל מוצאי י"ט שני וכל מנטי מירו כמותו ונם הלכות נדולות מוסרי' כן ודבתי לפניו ולא הועיל לי הדבר וכל שאפשו תינו חלא מדבקת בכדי שיעשו בלילה הרחויה לעשיה קאמר ואני אומר צריך להמתין בכדי שיעשו משום שמא היום היה קדם והלילה חול ותדע מדלא קאמר לערב של שני מסורין בכדי שיעשו ד לערב הרחמן קאי ובתוספות רבינו נרשום מחור בנולה מנחתי כמותי נם שמה בא מלי מכתב מנרמייש שבא לפם מדם נדול זקן ויושב בישיבה מן רומא ושמו ר' קלונימוס ובקי בכל הש"ם והורה כן ונחלף

אלא כשורי דאדיסי וכו'. דולמי נלודו מע"ם וקרי ליה כני יומן כך פרש"י ולא נהירא דפסיקא דמותרין למלמל ולחיה כד"ה ומשמע דלא מחיה חלא ספק כרבן נמליאל דמחיר ספק מוכן לכן כ"ל דחין ודלמי שהוא מע"ם חלא ספק והשתא לחיה כרבן נמליאל דמחיר ספק מוכן:

ולערב לפורין ככדי שיעשו. פרש"י כדי שיפור לקיסתן שלא יהנו ממלאכת י"ם ולערב רשתון קאמר דמע"ב הן מותרין שם היה חול הרי היום נלקטו ואם היה היום קדם הרי הלילה הזה חול וכשני ימים טוכים של נליות מיירי והכי' רחייה מכילה לעיל (דף ז: ושם) שנולדה בזה מותרת בזה והחיה מכיא לחתליד ביום ג. ואפילו לאותו ביום שני כפירושין (דף לט:ושם) כן פרש"י ורביעו יצחק הלוי והנתונים לפורין מד מוצאי ליל י"ם שני ומפ' ככדי שיעשו ליל הרחויה לעשיי ומיהו כתשובת רבינו נרשום מחור הנולה מלחתי כמותי ונם רבינו קלונימוס היה רומי נקי ככל השים שלח לי כתב מעיר נרמייש כמותי והקשה הר"י לפרש"י דסיפא דלקבל כשי ככדי שיעשו כדי שלא יהנה ממלאכת י"ם ח"כ המכשל בשבת בשוגג ה לאחר יום יאכל הא נהנה ממלאכת שבת חלא ודאי אין זה הפשט חלא הפשט שאח יאחר לעכו"ם לפורים מוצאי ליל י"ם ג' חייבי שאח יאחר לעכו"ם בי"ט רשתון לך והכיא ככדי לאכול מהן כשני ור"ח ע"כ לילה הרחויה לעשיה קא' ומה שהכיא רש"י רחיה מכיא' וכו' לדחות אותה דהתם נולדה מלילה מן השמים ונם רחיה שהכיא מהחוא מכיא דפירושין (דף לט: ושם) י"ל דמיירי שהיו המלודו' פרוסות מע"ם ומלילו נלודו וכללא הכי הוא דבשר הבא מלילו לו בשר מוקלה הבא בימים שהכיא עכו"ם בשבת מלאו לו בשבת עכו"ם אחר ומתנן לישראל בי"ט רשתון מותר בשני אבל אם הכילו בשבת מוקלה עכו"ם בשבת

חוץ לתחום אסור א והבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר אמר רבה בר רב הונא א"ר ג הסובר אטת הטים מע"ט ולטחר השבים ומצא בה דגים מותרין א"ר חסדא מדברי רבינו גלמוד היה שקיננה בפרדס אינה צריכה זמון א"ר נחמן נפל חברין ברברבתא א"ר אמר רבה בר ר"ה מדברי רבינו גלמוד היה שקנתה בפרדס אינה צריכ' זמון אר"נ נפל בר חברין ברברבת' התם לא קא עביד מעשה הבא קא עביד מעשה ולא בעי' זמון והתני' היה שקנתה בפרדס צריכה לזמן וצפור דרור צריך לקשור בכנפיה כדי שלא תתחלף באמה וזו עדות שהעידו מפי שמעיה ואבטליון תיובתא ומי בעי זמון והתניא ב אמר רשב"א מודים ב"ש וב"ה על שהזמינן בתוך הקן ומצא לפני הקן שאסורין בד"א ג ביוני שובך ויוני עליה וצפרים שקננו בטפיחין ובבירה ג אבל אווזים ותרנגולים ויוני הרדיסאות וחיה שקננה בפרדס מותרין ואין צריכין זמון וצפור דרור צריכה לקשר בכנפיה כדי שלא תתחלף באמה והמקושרים והמנועצין בבורות בבתים ובשיחין ובמערו' מותרין ובאילנו' אסורין שמא יעלה ויתלוש ד והמקושרין והמנועצין בכ"מ אסורין משום גזל אר"נ לא קשיא הא בה הא באמה אמה בזמן שני לה צידה מעלייתא בעיא אלא אר"נ בר יצחק ה אידי ואידי בדירה הא בננה הסמוכה לעיר הא בננה שאינה סמוכה:

מתני' ג בהמה מסוכנת לא ישחוט אא"כ יש שהות ביום לאכול ממנה כזית צלי ר"ע אומר אפילו כזית חי מבית מביחתה ד ז שחטה בשדה לא יביאנה במוט ובמוטה אבל מביא בידו אברים אברים:

גמ' אמר רבי בר אבא הפשט ונתות בעולה והי"ה לקצבים מכאן לטרפה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר קודם הפשט ונתוח (לאפוקי) מאי קמ"ל איליס' לאפוקי מדר' הונא ה דאר"ה החבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחט נשחטה בחזקת היתר עומדת עד שיודע לך במה נטרפה והאנן תנן במתני' כדר"ה דתנן ר"ע אומר אפילו כזית חי מבית מביחתה מאי לאו מבית מביחתה ממש לא ממקום שטובחת אבילתה והא תני רבי חייא מקום מביחתה ממש אלא רבי בר אבא

אורח

הבא כשביל ישראל זה מותר לישראל אחר. תימה מה ממש זה מי הוסיף מוקלה לפי' לישראל אחר ולפי מקום שנמצה כו מיסור כשבילו מ"כ לישראל שנמצה כהן מיסור כשבילו מ"כ לישראל אחר נמי מסור דאכו"ם שהדליק הגר מס כשביל ישראל מסור (שבת דף קכב) ולישנא חלוק כין זומו ישראל לישראל אחר ולישנא חלוק כין דבמת מדרבנן לא מחמור כולי האי ולפי מי שהוסיף זה מותר לישראל אחר ולפירוש רש"י דבמת נגי מסור מחומין דליכא מסורת מלא מדרבנן לא מחמור כולי האי ולפי מי שפירש על זה שהוכח כשבילו:

המקושרין מסורי' כר"מ מפני גזל. פרש"י שהרשעין קנה מוחכהנגה ולא נהירה דלר"ש כלן הנהנה מלא כדאמרי' ח דהכפה קונה כהפקר הוחיל ומחפסק הוא כהן קלת:

כאן כשהה הסמוכה וכו'. תימה מאחי לא מפני לפיל כן ויל דמחורת פירש כן לפרש דכריו והוחיל ולא פירש מיידי כין כסמוכה וכו':

בחזקת מיסור עומדת. פרש"י כחזקת מיסור מכר מן החי ולא נהירה דר"ש ל"ל עד שיודע כמה נשחטה כיון דחזינא שמתה מ"ש ל"ש כה מסור מכר מן החי דחסור מכר מן החי ל"ש מלא מחייש לכן ר"ל דחזקת מסור ר"ל כחזקת מלא נשחטה עד שיודע לך וכו' ומשום מסור מחיכה זביחה דרחמנא אמר חזכח ואכלת שפיר ומשום ואכול ובזה ניחא לפי' למ"ד ש כהמה כחיכה לאו נאכרים עומדת ר' מורח

מסורת השי"ט

א פיכוכין טו.] ב [חוס' פ"ק] ג פסחים דף מ. ד [ע' חוס' שבת קכו. ד"ה דכולי קמא. ד"ה אתקין] ה חולין דף פ ו ב ו [וע"ע חוס' שבת קכב. ד"ה ואפ"ה ח [ב"מ דף פ ופ"ק] ט [חולין קכב. ד"ה אלא. חוס' ד"ה אלא ותוס' שבת כד ד"ה שחיכל ותוס' חולין פ ב]

מורח

ד"ה בשבת ושוב שם פה ד"ה שם שבת

אורח מרפא קמ"ל. פרש"י ולאו משום מסוס מרפא תימא דכסמוך מסתם שם מסור בדבר דקאמר נפיטה מקטע רגליהון דקצבי"ר"ל דודאי ליכ"מסור דמשמחם"ה סומדת בחזקת היתר מיהו מסתמא מריפה נאחר שלכל הוא שכתם כשונג ולא כמזיד היה לו למהר כ"כ:

וצלף בתילנות. פרש"י לא ידענא מאי מזותיה ופי' כתוספתא משום דמוסה ג' פירות שלין מכיונות וקפריסין ויוד שמוסן פירות כגל יום ז משל"ב כשאר תילנות ויוד פירש ר"י דמזותו הוי ממה שמורין ביין מן הקפריסין שהוא כדאמר בפסוס הקטורת יין קפריסין למה הוא בא שמורין בו לפסוקן כדי שתהא מזה ולא כפרש"י שפי' בכריתות (דף ו.) שהוא יין הבא ממקום קפרס: **שאני** ילתא דכשיתא. וה"ת והא לא התירו מחים דף מלא כי יש בה צורך רבים כדאמרי' לעיל ויש"ל דלמא נתי הלכה לנורך רבים שבת רמח הנולה היתה והיו רבים צריכים ממנה: **בכור** שנפל לבור ר"י אומר וכו'. כ"ל דמיירי בבכור שהיה בו מוסקנוס מאחמול אך מלא הרגה לאכס מבעו"י דאי נפל כיה מומא כ"ם ודאי לא הוה שרי ר' יהודה דהוי מוקלה מחמת מיסור דלא הוי דאתיה עליה מאחמול ורבי יהודה מ"ל מוקלה והיק בכור שנפל בו מום אך מלא הרגה לאכס מבעו"י ונפל לבור כ"ם יהד המומחה וכו' דרובין מומין כ"ם ס"ל לרב יהודה ר"ם אומר אין זה מן המוכן

שאלמא (ד לא) נתנה תורה לישראל אין כל אומה ולשון יכולין לעמוד בפניהם והיינו דאמר רשב"ל ג' עזין הן ישראל באומות כלב ה בחיות תרנגול בעופות וי"א אף עז בבהמה דקה וי"א אף צלף באילנות: שחטה בשרה לא יביאנה בטוס: ת"ר ו ג אין הסומא יוצא במקלו ולא הרועה בתרמילו ואין יוצאין בכסא אחד האיש ואחד האשה איני והא שלח ר' יעקב בר אידי זקן אחד היה בשבונתינו והיה יוצא בגלודקי שלו ובאו ושאלו את ר' יהושע בן לוי ואמר אם רבים צריכים לו מותר וממבו רבותינו על דברי אחי שקיא דאמר אנא אפיקתיה לרב הונא מהיני לשילי ומשילי להיני וא"ר נחמן בר יצחק אנא אפיקתיה לסר שבואל משמשא לטולא ומטולא לשמשא התם כדאמר טעמא ג אם היו רבים צריכין לן מותר א"ל ר"נ לחמא בר אדא שליח ציון כי סלקת להתם אקיף וזיל אפולמא דצור וזיל לגבי דרבי יעקב בר אידי ובעי מיניה כסא מה אתון ביה אדאזל להתם נח נפשיה דרבי יעקב בר אידי כי סליק אשכחיה לריבי זריקא א"ל כסא מה אתון ביה א"ל הבי א"ר אמי ובלבר שלא יכתף מאי ובלבר ש"א יכתף א"ר יוסף בריה דרבא באלונקי איני והא ר"נ שרא לה לילתא למיפק אלונקי שאני ילתא דבעיתא אמים' ומר זומרא ד מכתפי להו בשבתא דרגלא משום ביעתותה ואמרי לה משו'דוחק'דצבור: **מתני'** בבור שנפל לבור ר"י אומר מומחה וירא אם

אורח ארעא. ולא משום מסור מרפא: **כדתניא**. מלינו אף חנפשו שמלמדים הלכות ד"ח שלא ירחה אדם עלמו על הכריות כרחצתן אף זה ממהר לחכול קודם הפסח נרחה כרחצתן: **בצל**. ליכול"ם: **מעלין**. מנד העלין: **חצובא** מקטע רגליהון דרשיעיא. משמ שמרפיו נקוכין ויורדין כשומק ואין מתפשם לנדדין כלל ונימפין מוחו כין נגולי שדות וכו תיחס יהושע ליפרחל מת המרן מקטע רגלי הרשעים ליום הדין שנוילין וחומסים ומשיגיבול ואין לחדיקמן נטיעה מקטע רגליהון דקצביא. נטיעת ערלה שאמרה תירה להמתין שלש שנים שלא לחכול פירות מקטע רגלי הקלבים הממהרין לחכול קודם הפסח ונחוש ופמיס שמלאת ערפה וכן דכופלי נדות שממהרין ואינם יכולים להמתין עד שתטבול: **תורמים**. מין קטנית שגול כמין עדשה ורחב כמעה קטנה והוא מר מאד עד שצולקין חותה שבע פעמים ועשה מתוק ומוד עד שיאכל למעמים בקנוח סעודה: **מקטע רגליהון דשינאי ישראל**. דכתיב שבעה עכו"ם בהאי קרא ולבסוף ויעזבו את ה' התורמוס הזה לאחר שהמריח את כעליו ז' פעמים הוא חוזר למוסב והן המריחו את כורמן להכי"ע לקיפורפניות ולהכשיפו כשבעה הלה ולא חזרו בהן: **מאי ולא עבדיהו**. לשון קבלה הוא שהוא קיבל עליה הקדיחוני והקניטוני שבע פעמים כנגוד התורמוס ואחרי כל זאת לא נחשבתי כמיניהם: **שהן עזים**. ונתנה להם תורה שיעסקו בה והיא מתשת כחם ומכניעת לבם: **דתיהן של אלו**. מנהגם של אלו הם שהם עזים כהם: **מימינו אש דת למו**. מימינו נתן להם התורה מפני שאת דת למו והרבה מקרחות מסריס כזה: **עזים**. קשים להנלח מנדרי"ם בלעז: **צלף באילנות**. לא ידעתי מהו עזות שלו: **אין הסומא יוצא במקלו**. דהוי דרך חול ואיכא זילותא די"ם: **ואין יוצאין בכסא**. שמופנין מותם בנ"ח והם יושבין בקתדרא: **בגלידקי**. פלדייספו"ל: **צריכין לו**. להה"ד לדרשה: **מותר**. להוא"ו כו מניחו להה"ד: **אפיקתיה**. כהפ"ל: **מהיני לשילי**. מקומות שמוכין ואין תחום שבת ביניהם: **לחמא בר אדא**. כך שמו: **שליח ציון**. רגיל הי' לשלוח לירושלים: **אקיף**. הרבה כשבילי את הדרך להקיף ההר ולך דרך סולם שעלוה הר של זור שהם יושב ר' יעקב בר אידי: **מה אתון ביה**. מה אתם מוכירים בו: **כי סליק**. לעומר כי מתת לאחי לאחר שעבר את זור:

אלונקי. שבגיטין"ם כלפו שנותן ראשו על כתף חבירו וחבירו על כתפו וזה בכפפו יושב על ירושתם דמתחזי דרך חול ופרהסיא ולהוליך למקום רחוק מפי מפניהם בין יהיהם בכסא: **ילתא**. שם מקום של ר"נ: **דבעיתא**. ליפול: **בשבתא דרגלא**. שדורסין: **מכתפי להו**. בכהפ"ל עד מקומם: **משום בעתותא דצבורא**. שהיו נבעתים מן הלבור העומדים על רגליהם מפניהם והיו ירחים ליפול: **משום דוחקא**. שעומדים על רגליהן ומורח לבור הוא הלבך מכתפי להו שבדיהם ותלמידיהם ומוליכין מותן מהר למקומן:

מתני' בבור שנפל לבור. בבור בזמן הזה אין נשחט כלל מום מפני שקדשים הוא דמלינו הוא קדוש והשוחטו בשהוא חם קדשים כמין ומנוס כרת: **שנפל לבור**. וירא אין יתות שם: **מומחה**. בקי במומין להכחין בין שום קטום למום שבבר

אם יש בו מום. על כרחך רבי יהודה מוקמה מ"ל וכמוס הנפל כו ני"מ לח שרי דלמו דמתיה עלויה מחתמול וה"ק ככור נפל מוס שלח הרחמן לחכס מכמי להתירו ונפל לכור כי"ס ירד מומחה וירחה מוס שהיה כי מחמול חס מוס קבוע הוח יעלה ויחחוס משום דמוקמה ליכח דמחתמול דמתיה עלויה: אין זה מן המוכן. למו משום מוקמה חסר ליה דהח ל"ל מוקמה חלח לפי שמתירו כי"ס ורחה כמתקנו ג דהו"ל כדן דין דנזור ניה משום שבות וה"ק חין התרתו היתר וחינו מוכן להכשיר: **גמ'** אי נימא ברואין כו'. דהח ודחי משום מוקמה לח הוי טעמייהו דחיכח שמעינן להו חלח משום רחיית מוס דר"ם סבר חין דוחין כיון דהוה ליה כיוצ וכן דין: לפלגי בעלמ'כלח נפל לכור: לערים. לומר ולחי חלח כו מוס: ונסקיה כר' יהושע. דחמר בפרק מפיקין (דף לג.) מוחו ואת בנו שנפלו לכור מעלה חת הרחשון ש"מ לשחוט וחינו שוחט וחוזר ומעלה חת השני רלה זה שוחט רלה זה שוחט משום: אי הכי. דנפילת כור דנקע לשמעי' לח יעלהו נקע ליה ואם לאו לשו חלח יעלה מיבעי ליה דהח עיקר משום המלחה נקע לה ושהיפה פשיטה לן: לא צריכא דעבר ואסקיה. ומשמעותיה דלח נסקיה מריטח ש"מ דקתני ירד המומחה וירחה ולח קתני יעלהו וירחה והדר משמעי' לחריתי דחי עבר ואסקיה ולח חלח כו מוס לח ישחוט: דנפיל ביה מומא. השתח וה"ק חם יש בו מוס הקבוע מפי"ס יעלה וישחוט ואם לאו לשו דלמו ליה מפי"ס חלח היום חפי' עבר והעלהו לח ישחוט: והא מוקצה הוא. מי מחתמול לח הוה ליה מוס כלל פשיטה דלח ישחוט דהח משמעי' דבי יהודה נכמה דוכתי דחית ליה מוקצה: קמ"ל. דחי לח הוה קבוע מערב י"ם לח ישחוט משום דמוקצה מחמת מיסור הוה מ"ט משום דעבר ונסקיי: נכור חם שנפל לכור נרסיי כברייתח דלית להו מוקצה להכך מנכי ככור דכל שמתיה דעתי' עליה שמח יפול כו מוס: ירד מומחה. ולח לערים ונסקיה: רבי יהודה הנשיח הוח רבי ולמו היינו רבי יהודה דמתני' דסחם ר"י הוח רבי יהודה בר חלעחי: אם יש מום. חפי' נפל כו היום: יעלה וישחוט. דלית ליה מוקצה ככור: ואם לאו. ועבר ונסקיה לח ישחוט חפי' נפל כו מוס לחחר העלחה וקנסח היח משום דעבר ונסקיה [ר מ"כ] ישחוט לח יעלה כהערמת שחוסה קחמר דלח ישחוט לח מלריך דהח חם הוח ומתני' דלח שני' הכי משום דמתני' לח מלינן לחוקמה כחם משום דרבי יהודה מוקמה מ"ל ולח מלי למימר חם יש כו מום שנפל כו כ"ם יעלה וישחוט וכיון דע"כ ככפל מום מוקמה לח מלריך לשנויי סיפח כשנויח דחיקח ולמימר דלח ישחוט לח יעלה קחמר דהח מלי לשנויי ספיר כדקחני דשמעי' ואם לאו דלמו יום דלחפי' עבר ונסקיה לח ישחוט ומ"ם דשחיט ליה מוס מכעוד יום דלחפי' עבר ונסקיה לח ישחוט ומ"ם דשחיט ליה מוס קבוע השתח: לשון אחר לח נרס בברייתח ככור חם חלח כי מתני' נרסי' בברייתח ככור שנפל לכור ומתוקמת הכי ככור שנפל לכור רבי יהודה הנשיח לומר ירד מומחה וירחה דלח נערים ונסקיה מעיקרח: **אם יש בו מום.** חם ימלח כו מיס ה"ד שוח שהיום לח נפשה יעלהו וישחוט ואם לאו חלח נפל כו מוס היום חפי' העלהו לח ישחוט ולרבי יהודה נפשה ליכח למפרך כדפרכי' לעיל פשיטה דלח ישחוט דהח מוקמה הוח דחילו לדידיה מלמריך דהשתח הוח דשמעי' דחי"ל מוקמה: א"ל ר"ש בן מנסיא הרי אמרו. רבותינו דורות שלפנינו מין רואין מומין ד"ם בן יומי מדורות שלפניהם היה ורבי תלמידו היה כדחמר בסוכת פירוכין (דף לח.) ובמסכת שבת (דף קמו:) ת"ר כשהיינו לומדים תורה חלל ר"ם בחקום היינו מעלין לו שמן וכו' וקי"ל ר"ם בן מנסיא לרבי הרי זחלקו כה דורות שלפנינו ונזיל לקומרח: **נולד בו מום מעי"ט.** ר"ם בן מנסיא מפרש מילחיה דר"ם בן יומי הרי ה"ק הרי ר"ם בן יומי מין רואין מומין בי"ט נולד בו מום מעי"ט מין מבקרין חותו להכחלה חבל חם עבר ונקרו שוחטו שהרי מיש מחקן כי"כ שקרוב היה בין השחטות לביאת

אם יש בו מום יעלה וישחוט ואם לאו לא ישחוט א רבי שמעון אומר כל שאין מומו ניכר מבעו"י אין זה מן המוכן: **גמ'** במאי קא מפלגי אי נימא ברואין מומין קמפלגי דר' יהודה סבר רואין מומין בי"ט ור"ש סברה אין רואין מומין בי"ט ולפלגו ברואין מומין דעלמא בכור שנפל לבור אצטריכא ליה סד"א משום צער בעלי חיים לערים ולסקיה כר' יהושע קמ"ל א"ה לא ישחוט לא יעלה וישחוט מיבעי ליה לא צריכא ג דעבר ואסקיה סר"א משחיטה קמ"ל לשחטיה הא תם הוא לא צריכא דנפל ביה מומא והא מוקצה הוא אלא דנפל ביה מום עובר מערב י"ט והשתא הו"ל מום קבוע מהו דתימא דדעתיה עלויה ונשחטיה קמ"ל: ת"ר בכור תם שנפל לבור ר' יהודה הנשיא אומר ירד מומחה ויראה אם יש בו מום יעלה וישחוט ואם לאו לא ישחוט אמר לו ר"ש בן מנסיא ג הרי אמרו אין רואין מומין בי"ט כיצד נולד בו מום מעי"ט אין מבקרין אותו בי"ט נולד בו מום בי"ט

הנן רבנן נכור דקתמר תם שנפל לכור ה"נ. דר' יהודה הנשיח לית ליה מוקמה חם יש בו מום קבוע ואפי' חם נפל כו כ"ם יעלה וישחוט ולי"ל להכי תנחי מוקמה ככביר דלעולם דמתו עליו שמח יפול כו מוס ואם לאו למו שמין כו מוס מחליו לח ישחוט ות"ח מ"ם דכבל דוכתח מחמיר רבי יהודה טפי כמוקמה מר"ם ול"ל דמשמע דבה מ"ל הוחיל דסיל דרואין מומין כ"ם וידוע שמוס קבוע היה מחתמול מ"ם מין כחן מוקמה דהח מחתמול דעתיה עלויה מבל לר"ם לית ליה דמיקרוחין מומין הלכך למו דעתיה עלויה מחתמול מל כן חסור לפילו חם נקרו בדיעבד: **תנו** רבנן נכור ח

ב״ם. ואם נולד בו מום כ״ש כגון היה ר״ש כן יוחי אומר אין זה מן המוכן ואפי׳ מכר וכקרו לא יאמום שהוא כמתקנו לגמרי: ושוין כו׳. אבל נולד היו מודיס חולקין שלפנינו רבי יהודה ור״ש שאם נולד היום ומומו ממו אין זה מן המוכן שאין כזה מקום תקון ומקום דין שלא היתה בו בין המקומות: ואדחו. כגון שנפלו עליהן גשמים ותפחו והדר לחמו שנספתן המשם וקא מיבעי׳ לך הדשמתא דלתקנו מי מסרה להו כולי יומא או לא: נימא האי בבור מעיקרא. בין המקומות הוה חזי לשמום את מומו והוא נאבל בין תס בין כשר שלא בלידתו דכתיב מכר יולד בנקרך וגו׳ (דכרים יד, א): אדחי לי׳. שהיה בחזקת בכור תס ואסור עד שירלה מומו: דיתבי דייני התם. כשנולד וכפומרו את הרחס ראו את מומו שלא הוקלה כלל: הי׳ אוכל בענבים והותיר. רבותא נקט שלא תימא כיון דאוכל והולך לא ליבעי הזמנה וכן מפ׳ בפ׳ שלישי דשבת בכירה שהסיקוה (דף מה.): ענבים. יבש־קרויין למוקים ותאנים שנתייבשו קרוין נרוגרות: אפרסקין. פרסקי״ם בלעז: חבושין. קרויי״ן: אי דאחזו. בין המקומות: ל״ל הזמנה. הא ודאי כיון דחזו כהו דיבעי דעתיה עלויהו שהרי לא הוקלו שלא ליבעו: ואי דלא אחזו כי אזמין להו מאי הוי. הא לא חזו לאכילה ולא מהניא להו הזמנה דהו״ל כמזמין עניס ואבניס לאכילה שאין כריה מוכלתן: וכ״ת דלא ידע אי חזו אי לא חזו. וכ״ת הך הזמנה דקתני כגון דמורח הוא לו לעלות עליהן ולרמות הס יבשו הס לאו ואינו יודע הס רמויין הס לא רמויין ומכין בהזמנה ואומר הריני מוכל מהן למחר הס רמויין הן ומשמעי׳ מי לאו דהזמנה מרתמול כיון דלא הוה ידע שהן רמוין לא הוה אמרי׳ דעתיה עלויהו ואסורים לאכול לפי׳ מלמן רמוין: והא״ר כהנ׳ מוקצ׳. של גרוגרות ולמוקים: שיבש. מבעוד יום: ואין הבעלים. מבירין בו. אין הבעלים יודעים שיבש שלא בקוהו מבעו״י ולמחר מלאוה שיבש היה מתחמל: מותר. דכי אסהיה מעיקרא לא אקנויה שלא ליבש והרי יבש והוכן מבעו״י כך פירש רב אחאי בשאלתות ד שלו: אלא לאו דאחזו ואדחו והדר אחזו. ע״כ לא מתוקמא הך הזמנה אי לאו להכי דאזמין להו הס ידעו למחר ויתקנו לכו כיום יאכל מהן: ה״ג אלא מאי יש מוקצ׳ כי אזמין להו מאי הוי. הזמנה דקודם הקלקה מאי מהניא כלאו הזמנה נמי מוכנין ושומדין הן והאיסור בא לאחרי כן: ה״ג אלא דאחזו ולא אחזו. כהכי פסקי׳ שיבשו ולא כל כרכן: דאיכא אינשי דאכלי ואיכא דלא אכלי. ואיכא דלא ידעי לה לגלויי דעתיה אי אכיל אי לא אכיל: ת״ש. דאין מוקצה להאי שבת: מפולין ועדשים. שאינו מכשלונכי״ם: דמעיקרא. כין המקומות: חזו לכום. חיין כל דבר הנאכל אי קרי אכילתו כופס: אדחו להו. כ״ז פרושתין בגמר

ב״ם ר״ש אומר אין זה מן המוכן ושוין שאם נולד הוא ומומו עמו שזה מן המוכן דרש רבה בר ר״ה נולד הוא ומומו עמו מבקרין אותו בי״ט לכתחילה א״ל רב נחמן אבא תני אם עבר ובקרו מבוקר ואת אמרת מבקרין אותו לכתחילה אמר אביי כוותיה דרבה בר רב ר״א מסתברא מדקתני תלתא בבי נולד בו מום מערב י״ט אין מבקרין אותו בי״ט לכתחילה הוא דלא הא דיעבד שפיר דמי נולד בו מום בי״ט ר״ש אומר אין זה מן המוכן דאפי׳ דיעבד נמי והדר תני ושוין שאם נולד ומומו עמו שזה מן המוכן דאפי׳ לכתחילה נמי והא כי אתא רב אושעיא אתא ואיתי מתניתא בידיה בין שנולד בו מום מע״ט ובין שנולד בו מום בי״ט חכ״א אין זה מן המוכן ואלא קשיא הך ההיא אדא בר אובמי היא דמשבשותני א״ר נחמן בר יצחק מתני׳ נמי דייקא דקתני ר״ש אומר כל שאין מומו ניכר מע״ט אין זה מן המוכן מאי אין מומו ניכר אילימא שאין מומו ניכר כלל פשיט׳ צריכא למימ׳ אלא דלא אתחזי לחכם מע״ט אם מום קבוע אם מום עובר קתני מיהת אין זה מן המוכן ש״מ בעי מיניה הלל מרבא יש מוקצה לחצי שבת או אין מוקצה לחצי שבת היכי דמי אי דאחזו בין השמשות אחזו אי דלא אחזו לא אחזו לא צריכ׳ דאחזו והדר אדחו והדר אחזו מאי א״ל יש מוקצה איתיביה ושוין שאם נולד ומומו עמו שזה מן המוכן ואמאי נימא הא בבור מעיקרא הוה חזי אגב אמיה אתיליד ליה אדחי ליה אחזייה לחכם אשתרי ליה אמר אביי ואיתימא ר׳ ספרא כגון דיתבי דייני התם א״ד א״ל ג אין מוקצה לחצי שבת לימא מסייע לי׳ ושוין שאם נולד ומומו עמו שזה מן המוכן והא בבור מעיקרא הוה חזי אגב אמיה אתיליד ליה אדחי ליה אחזוי׳ לחכם אשתרי ליה אמר אביי ואיתימא ר׳ ספרא כגון דיתבי דייני התם ת״ש ב היה אוכל בענבים והותיר והעלין לגג לעשות מהן צמוקין בתאנים והותיר והעלן לגג לעשות מהן גרוגרות לא יאכל מהן עד שיזמין מבעוד יום וכן אתה מוצא באפרסקין ובחבושין ובשאר כל מיני פירות היכי דמי אי דאחזו למה ליה הזמנה אי דלא חזו כי אזמין להו מאי הוי וכ״ת דלא ידע אי חזו אי לא חזו והאמר ר׳ כהנא ד מוקצה שיבש ואין הבעלים מבירין בו מותר אלא לאו דאחזו ואדחו והדר אחזו ואי אמרת אין מוקצה למה להו הזמנה אלא מאי יש מוקצה כי אזמין להו מאי הוי ה לא צריכא דאחזו ולא אחזו דאיכא אינשי דאכלי ואיכא אינשי דלא אכלי אזמין גלי דעתיה לא אזמין לא גלי דעתיה תא שמע ר׳ זירא ת״ש מפולין ועדשים דהא פולין ועדשים מעיקרא חזו לכום שרינהו בקדרה אדחי להו

גמר

נמר רחו בשולייהו. מתמרו ולא אמרי שפה אחת היו מוקלות וידעו: ולטעמיך. דמשויא להו לרתיכתן תורת מוקלה וילפת מינה דאין מוקלה לאחי שכת: תקשי לך. מהמתח דלא תוכל לתרץ היאך אתו תוכלים שום קדירות בלילי שבתות דעל כרחיך המוקלה לבין השמשות מוקלה לגולי יומא והרי בין השמשות כל הקדירות מסולקות מרותחות מן הכירה ואפילו מיגייהו לאורתא: אלא מידי דגמרו בידי אדם לא קא מיבעיא לן. דכיון דכידו לתקנו כו ביום לא מקלה ליה מדעתיה ניפי דחייתי הלכך פושרין ועדשים אינם רתייה לכתחומהכי מעמת אמי שרי קדרות של בין השמשות: כי קא מבעיא לן גמרו בידי שמים. ע"י חמה דכיון שאין כידו לתקנו מסח דעתיה מינה: הוי"ל ההוא בוכרא. והיו לו כביתו כהנים סמוכין על שלחנו ואוכלין בכורות: ר' יהודה ורש"ב הכ' כר"י. הכי כיילי להו בפירושין (דף מו:): א"ל ר' זריקא. לרבי חנמ: זאת מה בידך. דשנקת לרבי יהודה וכשבת למעבד כר"ם ממי שמעת דהלי כר"ם כזו: אמר מאן דהוא. אחד מן התלמידים מי שהוא ולא נודע שמו: אזכי ואסק. יהי רצון שאזכה לעלות לא"י למקום שרבי זירא שם דהוא מרא דשמעתא דאמרי מעמים הלכה כר"ם ואגמרה לשמעתא מפומיה: אנא מסתבר אמרי. כלומרתי דמסתברא כר"ם אבל לא שמעתי שהוכשבה הלכה למעשה כתותי: בלשון חכמי. דקתני לעיל אתא ואייתי מתניתא כידיה כין שגולל בו מוס מע"ם בין שגולל בו מוס ב"ם חב"ח כו' ור"ם הוא דקאמר הכי וקרי ליה חכמים: באשלי דרבי. בחבלים גדולי ונסים שקשים ליתק כלומר חכמים גדולים אמרו אין נותן לכשל דבריהם: ר"ש בן מנסיא ויהבירין. שותן שמחר עליהן הרי אמרו אין רותן מותן כי"ם: אמרו הלכ' כר"ם. בבכורות השתא משמע שמעידין שהלה קדושת על ר"ם כן מנסיא שאומר פוד דכר זה ומפרש דב יוסף אמרו בתתי וכי אפשר שהה לא קדושת לומרים דכר זה על ר"ם כן מנסיא ויהבירין אמרו הלכה כר"ם ובפבד"כוותייהו: והא אינהו קדימי וקשישי מינייטובא. קהלא קדישא דאמרה רבי שמעתא מסמייהו קשישי מר"ם כן מנסיא מוכח דהא ר"ם כ"ם ביומי רבי ובניו היה כדתנן בתוכות (פ"ו) אמר ר"ם כן מנסיא אלו שבא מדות שאמנו חכמים בתלמידים כולן נתקיימו כרבי ובניו ולעיל נמי אפלוג בהדיה והיכי אמרו ההוא קהלא קדישא הלכה מסמיה דר"ם כן מנסיא דקתני ר"ם כן מנסיא ויהבירין אמרו הלכה כר"ם אלא שאר הכי אמור קהלא קדישא ר"ם כן מנסיא ויהבירין שאמרו אין רותן מותן בשיטת (פירושין מו, כתוכות נז:) השישחט את הבכור. קודם שהתירו חכם ותח"כ הרמה את מומו לאכול: אלמא קסבר ר"ם ראיית בכור. מוכח קלא כרתיית מרפה דאחשבוה רבנן וכל שלמה של התרת בכור תלויה בה שלף שחיטתו אסורה קודם שירתנו ואינו דומה לרתיית מרפה שהתירו לבדקה אחר שחיטה: ומינ'. ממנה למדו ר"ם בן מנסיא ויהבירין ואמרו כיון דאחשבוה כולי האי הוי"ל כאחקן ז וכדן דין ואסור לרחותו כי"ם ואפ"ם שהמרפה בבדקת כי"ם והיינו תלת כאחלי דרבי שאמרו קהלא קדישא דהא דר"ם כר"ם אזלא וקמו להו ר"ם בן יוסי ור"ם בחדא שיטתא והוי"ל ר' יהודה יחיד ואין דבריו של אחד כאחוס שנים: א"ל אביי. לרב יוסף: אמר. ההיא דר"ם דבכור ברואין מומין לאחר שחיטה פליגי ואפוס שאמר דאחשיבותא אמרה ר"ם לה. לאתיה והא קנסא קנים כדאמרת ואזיל ואילו אדם לאחר שחטו וכשבור שהוא ניתר מפי חומרה ואפ"י ר"ם חודה דרוחין: ברוקין. פירש"י כמו הנוטה כדוך שמיס (ישעיה מ) אס חוס זה דוק שבעין: כ"ע. אפי' ר"י חודה דאסור אפי שאשתנה לאחר המיתה יש דוק שרחה לאחר שחיטה חוס קבוע שאילו רחוהו לפני שחיטה היה נרחה עובר: במומין שבנוף. כגון נקלקה אזנו שכשרה ידו אלא שאשתנה בשביל השחיטה: מתני'. דבכורות נמי דיקא דמשום שזרה ליה וקנסא קנים כדי שלא ירגיל עוד מדלא קתני ר"ם חוסר דשמא חלוי בגופו שאין רחייתו לאחר שחיטה כלום אלא הואיל ובבר ושחטו ש"ם זהו שמעו של דבר אפשי שהיקל בהמתו ותלה ר"ם הדבר כרשעו של כהזה שהיקל בו: אמי ורדינא. נלה היה ואל שם ורדים היה נקרא ולי נרחה שלותו מקום שממו ורדינא כדאמרי' בפירושין (דף מא.) שנקרא מלכתי ורדינא ומנסים לקנין ועדי אין בממונן הא: מאתמול הוה חזי. אם קנוס אם עוכר?

נר [פירושין פו: בכורות יא.]
ב [מ"ק כב. חולין ג.]
* נדפ מת
ג [ב"ב לח: ע"ז ז:]
ד בפרוך פ' מלמון ויטע אצל כעומר גילונות גבוהים וקייטו חכמים גדולים כדאמרי' בגמ' בלבון [יחזקאל לא] ובדאמרינן בפסחים קיימ: בכילה ליתק יתלה בלילן גדולן]
ה בכורות דף ח [שם ע"ב]
ו [שם ע"ב]
ז לפי' ני' מכר"ם לפיל ל"ל לו כלן דין ח [בבת מב.]
ט ולפיל דב"ם דהוי כמו גמרו בידי אדם דכידו להפריחם מעליו דהא שרין קדירות תמ"ג דכר"ם רותחות כן וכב' כיצד קאמר אם היו פליו כר"ם לפוך לטלטלו ואי"ב כוי כגמרו בידי אדם דפיל דהתם מייכי כו' כ"ל מהכר"ת
י [פירושין מו, כתוכות נז:]
כ ופיין תוס' יבמות לז: ד"ה מאי טביך ותוס' כ"ק ג, ד"ה וחכמים ותוס' כ"מ עב, ד"ה קונסין ותוס' כ"ב לד: פילפי ד"ה ואחכמים ותוס' בכורות כת, ד"ה ר"מ ותי' זבחים קד: ד"ה אלא

אלא נמרו בידי אדם לא מבעיא לן. ופסיק רבינו יונתן בהלכות (דף כח: ופס) סתמא דש"ם מליכא דר"י ותע"ב דר"ת ור' יהודה י הלכה כר"ת בנזרותיו היינו ודאי בנזרותיו אבל לא בקנסותיו כ: ופל

נמר בשולייהו חזו להו א"ל אביי ולטעמיך תקשי לך קדרות דעלמא דהא פתם קדרות דעלמא בין השמשות רותחות הן ולאורתא אבלינן מינייהו אלא נמרו בידי אדם לא קא מבעיא לן כי קא מבעיא לן נמרו בידי שמים ר' יהודה נשיאה הו"ל ההוא בוכרא שדריה לקמיה דר' אמי סבר דלא למחזייה א"ל רבי זריקה ואיתימא ר' ירמיה א ר' יהודה ורש"ב הלכה כר"י הדר שדריה לקמיה דרבי יצחק נפחא סבר דלא למחזייה א"ל ר' ירמיה ואיתימא ר' זריקא רבי יהודה ורש"ב הלכה כר' יהודה א"ל רבי אבא מאי טעמא לא שבקתינהו לרבנן למעבד עובדא כר"ש א"ל ואת מה בידך א"ל הכי אמר ר' זירא. הלכה כר' שמעון אמר ב מאן דהוא * אזכי ואסק להתם ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרא כי סליק להתם אשכחוה לר' זירא א"ל אמר מר הלכה כר"ש א"ל לא אנא מסתברא אמרי מדקתני במתניתין ר"ש אומר כל שאין מומו ניכר מבעוד יום אין זה מן המובן וקתני לה בברייתא בלשון חכמים ש"ם מסתברא כוותיה מאי הוה עלה א"ר יוסף ג ת"ש דתליא ד באשלי דרבי דאמר ר' שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קדישא דבירושלים ר"ש וחביריו אמרו הלכה כר"ם אמרו והא אינהו קשישי מיניה טובא אלא בשיטת ר"ם אמרוה ה דתנן השוחט את הבכור ואח"כ הראה את מומו ר' יהודה מתיר ור"ם אומר ו הואיל ונשחט שלא ע"מ מומחה אסור אלמא קסבר ר"ם ראיית בכור לאו כראיית מרפה ראיית בכור מחיים ראיית מרפה לאחר שחיטה ומינה ראיית מרפה אפי' בי"ט ראיית בכור מע"ט א"ל אביי אטו התם ברואין מומין פליגי בקנסי פליגי דאמ' רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ז ברוקין שבעין כ"ע לא פליגי דאסור משום דמשתנין כי פליגי במומין שבנוף ר"ם סבר גזרינן מומין שבנוף אטו מומין שבעין ור' יהודה סבר לא גזרינן א"ר נחמן בר יצחק מתני' נמי דיקא דקתני ר"ם אומר הואיל ונשחט שלא ע"פ מומחה אסור ש"ם קנסא הוא דקא קנים ש"ם אמי ורדינאה חזי בוכרא דבי נשיאה הוה ביומא טבא לא הוה חזי אתו ואמרו ליה לרבי אמי אמר להו שפיר קא עביד דלא חזי איני והא רבי אמי נופיה חזי רבי אמי כי חזי מאתמול הוה חזי

ועל החלה שנטמאת לא יזיזנה ממקומה. פרש"י דלמתי חזי לי לתכילה הא ממהה היא לי להסקה תחת תבשילו אין שורפין קדשים כי"ט וכ"ת ירינה לפני כלבו כדאמרי'בפסחים (דף לב.ושם) גבי תרומת חמץ ומריקה לפני כלבו וי"ל דהתיה לכלבו תע"ג דאין כאן שום מורח זהו

ו ובי"ט שיולי קא משייל. היכי הוה עובדא כי הא דההוא גברא דאייתי בוכרא לקמיה דרבא אפניא דמעלי יומא טבא הוה יתיב רבא וקא חייף רישיה דלי עיניה וחויא למומיה א"ל זיל האידנא ותא למחר כי אתא למחר אמר היכי הוה עובדא א"ל הוה שדיין שערי בהך גיסא דהוצא והוה איהו באידך גיסא בהדי דבעי למיכל עייל רישיה ופרטיה הוצא לשפותיה א"ל דלמא את נרמת ליה א"ל לא ומנא תימרא דנרמא אסור א דתניא (ויקרא כב) מום לא יהיה בו אין לי אלא שלא ב יהיה בו מום מניין שלא יגרום לו ע"י דבר אחר שלא יביא בצק או דבלה ויניח לו על גבי האזן כדי שיבא הכלב ויטלנו ת"ל (שם) כל מום ג אמר מום ואמר כל מום:

מתני' ד בהמה שמתה לא יזיזנה ממקומה ומעשה ושאלו את ר' טרפון עליה ה ועל החלה שנטמאת ונכנס לבהמ"ד ושאל ואמרו לו לא יזיזם ממקומם: **גמ'** לימא תנן סתמא דלא כר"ש ה (דתנן) רש"א ו מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הגבלה לפני הכלבים רבי יהודה אומר אם לא היתי נבלה מע"ש אסורה אפילו תימא ר"ש מורה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין הניחא למר בר אמימר משמיה ז דרבא ח דאמר מורה היה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין שפיר אלא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דאמר חלוק היה ר"ש אפי' בבעלי חיים שמותרין מאי איכא למימר ט תרגומה זעירי בבהמת קדשים דיקא נמי דקתני עליה ועל החלה שנטמאת מה חלה דקדישא אף בהמה דקדישא אלא מעתה דקדישא הא דחולין שריא הניחא למר בריה דר' יוסף משמיה דרבא דאמר חלוק היה ר"ש אף בבעלי חיים שמתו שמותרין שפיר אלא למר בר אמימר משמיה דרבא דאמר מורה היה ר"ש בבעלי חיים שמתו שאסורין מאי איכא למימר הכא במאי עסקי' ו במסוכנת וד"ה: **מתני'** ז אין נמנין על הבהמה לכתחילה בי"ט אבל ומחלקין ביניהם: **גמ'** מאי אין נמנין א"ר פוסקין דמים לכתחלה על הבהמה בי"ט יהודה אמר שמואל ח אין היכי עביד א"ר מביא אמר אדם לחבירו הריני עמך בסלע הריני עמך בשתים אבל אומר לו הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע: **מתני'**

ובי"ט שיולי קא משייל. פעמים שהיו מרוב בע"ם ומערכה המומין אומר לו לדעכינו וכל למחר והי'סותלו על המוס לירבא לו מפני שנחשדו כהנים על הכבורות להמיל בהן מוס כדתנן(כבורות דף לה.) כל המומין הרחוויים לבא בידי מדם רועי ישראל נמחנים רועי כהנים אין נמחנין ולריך להכיח עדים שמלינו בא לו: ההוא גברא. כהן היה: דלי עיניי. נשח עיניו: הוצא. נדר על קונים:הוה שדיין שערי בהך גיסא דהוצא. שעורין היו מוכלים מעבר לנדר והכבור היה לעבר הסני: ופרטיה לשפותיה. קרפה שפתיו והיה שניף כמומי הכבור שפתו שנפגמה שלמוס הוה ניכר: את גרמת לי. מדעת נתת הבעורים שם שנחשדתם על הבבורות מפני מורח הגדול והיינו' שהוסל עליו שיהרחל אינו מפעל בו חלח שלשה חדשים ומותנו לכהן: לא יהיה. קרי ביה לח יהיה: ה"ג מוס לח יהיה בו אין לי חלח בו' אי כתב מוס ולח כתב כל לח היה לי למסור גרמת חלח נתינת מוס ממש מכל מכשיו אמר מוס למסור נתינת מוס ממש ואמר כל מוס למסור גרמת:

מתני' חלה שנטמאת. מיהה רחוי' להכהן היום להא בתיכל' למסור למוסס וכהסקה לו לתתה לכלבו בי"ט למסור לחין מבערין קדשים ממחים מן המוסס בי"ט ואפי' ע"י תכילת בהמה דקי"ל כ שחין שורפין קדשים בי"ט ולח תימת דוקח שריפה משום להבערה חלח לצורך היח להח חין מדליקין בשמן שריפה בי"ט הבערה לצורך היח להדלקת נר בי"ט צורך תכילה היח ומותרת אפ"ה בשמן שרפה לח והוח שמן תרומה שנטמאת דנזירת הכתוב היח שחין קדשים ממחים מתבערים בי"ט דרחמנח אהכשה להבערתן דכתיב בהם ישרף (ויקרא ז) הלכך מלכה היח: **גמ'** ואת הגבלה לפני הכלבים.

וכשהגבלה בשבת קמ"ל מדלינ. ר' יהודה אלה ואמר אם לח היתה גבלה מע"ם לסורה לפי שחינה מן המוכן: בבעלי חיים. בהמה בריאה בין הסמוחות:שמתו.בי"ט:שאסורין. וכי שריח בסוסכנת בין הסמוחות דלמתיה טילוה להתכילה לכלבים: בבהמת קדשים. שחסורה בהנחה ומעונה קבורה ואינה נפדית דבעית העמדה והערכה ס"ל חין פודין קדשים להתכיל לכלבים ואפי' למ"ד פודין בי"ט לח פרקי לה הלכך לח חזיא:אלא מעתה דקדשים. כיון דדיקח מתני' למתנייה דומיח דהלה על כרחין דמעי' מינה דדוקח בקדשים נקט ופרכ' אלח מעתה דקדשים בתמיה: הא דחולין שריא. לכלבים ולח מתסרח משום מוקלה: הניחא למר ברי' דרב יוסף בי'. מיכח למימר מתני' דדיקח לאמעי' דחולין שריח ר"ם היח דלי"ל מוקלה: אלא למר ברי' דאמימר.

מני לח רבי יהודה ולח ר"ם: הכא במאי עסקינן במסוכנת. לעולם ר"ם היח ומתני' כמסוכנת דשרי ר"ם כה ומר מהתכין את הדלועין כו' הלכך מעמח דקדשים לח יזיזנה הח דחולין שריח: **מתני'** אין נמנין. גנמרח מפרש מאי היח: אבל. שוחט הוח העכם בלח פסוק דמיס ומחלקין אותה ביניהם ולמחר יפסוק להם דמיה: יג) היכי עביד. דקתני שוחט הוח ומחלקין ביניהן היכי עביד שידע למחר כמה היתה שוה לפסוק דמיה: **מביא**. להם בי"ם שתי בהמות שוות וימתר לאו שוו כזו ולמחר שמין את הנותרת:הריני עמך. נתנה על כהמה זו בסלע והיינו כשמוכל לומר מין פוסקים לה דמיס בי"ם.

מהני'

מסורת השי"ם
א בכורות דף לב: לד. [מכות לו:]
ב[עם בכבורות גיתין יבמות] ס' בחלוות ס' כח סימן מד]
ג[עם בכבורו' לי' לחד מוס ולחד כל מוס]
ד שבת דף קכו: קנו:
א [ע"ל לחניא]
ו עם פסחים דף נו:
ז ע"ם לעיל דף ו: ע"ם חולין דף ידי ע"ם
ז [דף ג וע"ש עם.]
ח שבת דף מה ט שבת דף קמה:
י [תוספ' ע"ב]
ב שבת כג. כד.
ל [עיין רש"י לקמן לו. ד"ה ומסוס מקח וממכר]
מ [ע"ע תוס' שבת כד: ד"ה נפי ופסחים מו. ד"ה לח תקרח]

מתני' ר"י אומר שוקל אדם בשר. פעמ המוכר כשר כמשקל מע"ם שמטור לשקול כליטרא דהייגו משפה חול מותר הוא לשקול כנגד הכלי וכנגד הקיפין שכין גדול שקילכין כו כשר דמיכא שנוי ולא הוי משפה דחול: אין משגיחין. לין מפייגין: **גמ'** מאי כל עיקר. מלי למימר דכווי הלי כל עיקר נימא וחכמים מוסרין: אפי' לשמרו מן העכברים. לין נותנין לותו במאזנים התלויין כיתד נגוה: והוא דתליא בתריטא. כשכפת שמולין לותן כה כשמוקלין דמחזי כנותנו לשם משקל: טבח אומן. שיודע לכוין משקל כנגד כידיו: אסור לשקול בשר ביד. לפתוח הליטרא כידו פתח והכשר כידו פתרת ולכוין דכמול נמי כיון דלותן הוא ככך מורחיה הכי: בטים. שים לו שכחות וסימנים ככלי ונותנין כו מים והסימני מודיעין לותו כמה המים סולין למשלה כשכיל ליטרא כשר שכבר שיערי לכך: **בית יד.** נקב לחוט כו: ובידא שרי. לנקוב כתלכעו שרי דלמו דרך חול הוא מכל כשכיון דרך חול הוא כשמוכר כשר פושה כו בית יד ונותנו לנוקב להוליכו לביתו וכ"ש לריך לשנות לשפות היכר שלין מקח וממכר מותר כו: סימן בבשר. שלא יחליפהו הנושלו: אתלת קרנתא. כשהיה משלח הכשר לביתו היה רגיל לשפות כל תחיכה כשלת שלש קרנות וכשר היו מכירין

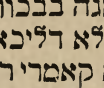

מנהני כיתו שזה היה סי' שלו: רבי חייא ור"ש ברבי. כשהיו חולקין כשר ביניהן היו שוקלין חותה מנה כנגד מנה כי"ם: כנגד כלי אין. דכחול לתו הכי תורחי' מכל מנה כנגד מנה כן דרך כל החולקין: הואיל ותנן בבכורות כוותי'. דמסור לשקול ולמכור כשר בשל חוס שמחמו כהן כליטרא שלא לשפות משפה חול כקדשי' דכזיון הוא וקתני דמנה כנגד מנה ויודע כמה משקל דמסוג ושוקל כנגדה מותר מלמת לתו שוכדת דחול אבל חציה: דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש. ושוקלין מנה כנגד מנה כשכור סיפא דמתני' נקט ורישא הכי מיתת כל פסולי המוקדשין נמכרין נאולין ונשקלין כליטרא חוץ מן הכשור והמעשר שהנייתן לבעלים מכל פסולי המוקדשין הנייתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה כשכור וכן פירוש כל קדשים בעלי מומים שנפדו כמומן מע"ם שעדיין מקלת קדושה עליהם מאסרן הכתוב בניזה ועבודה כדאמרי' בכורות (דף מו.) תוכח ולא ניזה וכו' מע"ה נוהגין מעשה חולין כהן כזו שנחמין כאולין ונמכרין כאולין כליטרא חוץ מן הכשור והמעשר שהנייתן מכירתן ביוקר היכה להקדש אלא לבעלים לפי שאין להם פדיון כמומם להיות דמיהן ככנסין לקדושתן דכשכור נאמר לא תעשה וכמעשר נאמר לא יגאל (ויקרא כז) אלא נאולין לבעלים כמומן הלכך אין נוהגין כהן מעשה חולין כמכירת בשר שנפגל כהן מום ושחטוה הבעלים בעלים דכשור כהן ובעלים למעשר יגאל אבל שאר פסולי המוקדשים הנייתן ביוקר להקדש היא מע"ם שכבר נפדו קודם שחטיה להא קודם פדייה אין נוהגין דכשי העמדה והערכה מע"ה הנייתן מכירתן ביוקר להקדש שלפי מה שיודע שהנאתו יפה הוא מוסיף פדיונו מתחילתו לפיכך מכוין מותו למוכרו כאולין שהכל פוגים שם ליקח בשר ושוקלין מנה כנגד מנה כשמוכרו כתוך הבית אלמת כי האי גוונא לאו משקל הוי: לא היא. לא מכירת להו לרבנן דכבורות כרבי יהושע כי"ם ולא רבי יהושע ס"ל בכשור דשרי: ע"כ לא קאמרי רבנן התם אלא עביד מעשה רחיל. דהתם מכירה הוא ואין דרך לשקול בשר הנמכר כמנה כנגד מנה: אבל הכא. נבי רבי חייא ור"ש בר' קא עבדי טובדין דחול דהא חלוקה הוא וכן דרך כל החולקין ולא מכירה להו לרבנן דכבורות כרבי יהושע: ומי קפדי אהדדי. רבי חייא ור"ש ברבי לחלוק בשר במשקל והלא מוותרין זה לזה ונוטלין זה משל זה משוס חיכה: דהנהו שב בניתא. שכשה דגים שכתו לרבי ונמלא שנטל רבי חייא חמש והוליכן לביתו: ילא קפיד ר"ש ברבי. לומר משל מכי הוא גזון יותר ממני: אי רבי חייא ורבי ישמעאל ברבי יוסי. היו חותן שחלקו שהן היו רגילין ליקח זה שש זה ג' ר"ש בר' וכר קפרא: **מתני'** אין משחיזין. **גמ'** משחזת של אבן. דמתקנת ליה שפיר דמיחזי כמתקן כחול: מכלל דבשל עץ כו'. נמרת קא דייק מדתוקי ר"י משורא כשל אבן כלאדה מכלל דכשל עץ לף לאדה כשל אבן שרי דמאי דאמר מכשירי אובל נפש. ופעמת משום דדרים יפשה לכם לכל נרכיכם: דרשו' משמך. נדרש משמך

מסורת השי"ם

א ג"מ דף כג, חולין דף נה: ב בכורות דף נא. ג מגילה דף ז: שבת דף ס: ודף קלה: כילה לו: [תוספתא מגילה פ"א] ד [הך דכ"י ליתא כמכנס ולכך שפיר גרסינן דתניא] ה [יבמות פ. כתובות פה.]

ס פ"ה מ"ב מ"ג ס"ם כלכה כ סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תק סעיף כ

דף ח ע"ב ס פ"ה מ"ב מ"ג ס"ם כלכה כ סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תק סעיף כ דף ו ע"ח מיי' שם פ"ג כלכה ו טוש"ע א"ח שם סעיף ג

כה ט מיי' פ"א מכלכות מיסורי מוכח כלכה יב דף י מיי' פ"א מכלי ככורות כלכה יח סמג לאוין עמג טוש"ע י"ד סי' שו סעיף ו דף כ מיי' פ"ד מכלכות י"ט כלכה יו סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקם סעיף כ

גריפת תנור וכיריים. פרש"י משווי גומות ולא כהירת דמ"ב לא הוי דומיא דהני דמתירי דהשתי משום דהוי תקון כלי לכן נ"ל דמיירי בתנור חדש ועדיין יש בו מכנים ועפר שלא פינו וכשיסיר לחוסס מכנים ועפר הוי כמו גמר מלאכתן וחייב משום מכה בפטיש דכל גמר מלאכה חייב משום מכה בפטיש ומ"מ קשה דלעיל משום מכה בפטיש אסור ליה דהוי לסור משום מוקצה דלפחר ומכנים שבתוכו מוקצה הוא ומכאן מוכח דאין איסור משום מוקצה התירו משום חולי נפש ומכאן יש להכיח דאיה למה דאמר בפרק קמא (דף יב.): **רבינא** אמר וכו' מידי דהוי מוקצה לקון כרש"י. דפרי לעלעל מלבדי' מע"ש דהוי מלאכה וקש"ל דמשמע הכא דרבינא מיירי מוקצה מדקאמר מידי דהוי מקון כרש"י דמ"ב הוי לסור משום מוקצה וכפ' מי שהחשיך אמר ב"ח דלעיל מוקצה גבי כרכי דזוזי והכא משמע דמיירי מוקצה וי"ל דמלקני שפוד ללאחר מלאכתו מיקמי דתורת כלי עליו ולהכי לסור משום מוקצה עליו תורת כל מוקצ' ולעולם ס"ל כרש"י: (נס מקושית דרבינא לקמן כך:ת"י)

איבא בינייהו שפחות. גבי משנה אמתר בכתובות (דף פח.): ותי"ח ס"ב נימת לפר מקלה דהיינו שמעתא במכות (דף כח.) לגבי פפא רב מלכיו אמרה ורב חיננא רב מלכיו אמרה וי"ל דה"פ שפחות ובכנגדה פירוש האמלעית דהיינו לפר מקלה ס"ל דה"פ מתני' ומתניתא דוקא רב מלכיו ולא רב מלכיו לכל שמעתא ים מהם רב מלכיו ולעולם רב מלכיו אמרה מיהא לגבי שמעתא דלפר מקלה ולכך אינו מהן סימן רק למתניתא: שמואל

מעבר לסכינא אפומא דדקולא ואמרי ליה לחדרה קא עביד מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדרה קא עביד ו וקסבר הלכ' ואין מורין כן ואמר אביי הוה קאימנ' קמיה דמר נהוה קא מעבר סכינא אשפתא דרחיא ואמרי ליה לחדרה קא בעי מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדרה קא עביד וקסבר הלכה ואין מורין כן אבעי' לחו מהו להראות סכין לחבם בי"ט רב מרי בריה דרב ביזנא שרי"ג ורבנן אמרי ורב יוסף אמר ד ת"ח רואה לעצמו ומשאילו לאחרים ואי"ר יוסף ה סכין שעמדה מותר לחדרה בי"ט ו וה"ם הוא דפסקא אגב דוחקא דרש ר' חסדא ואיתימא ר' יוסף אחד סכין שנפגמה ואחד שפוד שנרצם ואחד נריפת א תנור וכירים בי"ט באנו למחלוקת רבי יהודה ורבנן דתניא ב אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד רבי יהודה ז מתיר אף מכשירי אוכל נפש ג מ"ט דת"ק א"ק (שמות יב) הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשירין ורבי יהודה א"ק לכם ד לכם לכל צרכיכם ות"ק הא כתיב לכם אמר לך ההוא ה לכם ולא לעכו"ם ואידך נמי הא כתיב הוא אמר לך כתיב הוא וכתיב לכם ולא קשיא ח כאן במכשירין שאפשר לעשותן מע"ט כאן במכשירין שאי אפשר לעשותן מע"ט א"ר יהודה אמר שמואל פ שפוד שנרצף אסור לתקנו בי"ט פשיט' ליה צריכ' דאע"ג דמפשיט בידיה ואי"ר יהודה אמר שמואל כ שפוד שצלו בו בשר אסור לטלטלו בי"ט ר' אדא בר אהבא אמר רב מלכיו ל שומטו ומניחו בקרן זוית א"ר חייא בר אשי א"ר הונא והוא שיש עליו כזית בשר רבינא אמר מ אע"פ שאין עליו בשר מותר לטלטלו מידי דהוה אקיץ ברה"ר ו א"ר חיננא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה ונבינה רב מלכיא רב פפא אמר מתני' ומתניתא רב מלכיא שמעתתא רב מלכיו וסימניך מתני' מלכתא מאי ביניהו איכא בינייהו שפחות: **מתני'** י לא יאמר אדם לטבח שקול לי ברינר בשר אבל שוחט ומחלק ביניהם: **גמ'** היכי עביד כי הא דבמורא

מיי' מפלכות פ"ו הלכה ט סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף ב ב: ד מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סי' תקיט סעיף ז ה ו מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיט סעיף ב ג ז מיי' פ"ו מהלכות יו"ט הלכה ד סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיט סעיף ג ד מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיט סעיף ג טה ב ל מ טוש"ע א"ח סימן תקיט סעיף ה מד ג מיימן שם פלכה כה סמג שם טוש"ע א"ח סי' תק סעיף ג

מסורת הש"ס

א לקמן לג, ב [מגילה דף ז.] ג [שם ע"ש] ד [שם: כוכה מ: כ"ק קכ: מכות יג.] ה [לעיל כ: כה:] ו [שבת מכ.] ז מכות דקכה: כתובות דף סה. ע"ז דף פט: נדה ד נב. ח [תוען יז: יח.] ט [ע"ז לה:] י [ת ובס] יא ב"ה ב"ר יהודה ועי"ש תוס' לקמן לא. ד"ה ב"ר זירא] יב [פתחים עד: תוען נב:] יג [ע' בתוי"ט עירובין]

מעבר לסכינא אפומא דדקולא. משמע סכין של פי הסל: הלכ' כר' יהודה ומותר כל היום לעשות מכל מין מוכין לרבים כן שלח יאלו מה שמפסר לעשותו מבעו"י דכל הני דשרינן כגון שנתקלקלו בי"ט או שהיה מתמול מרוד כדלמרי'לקמן דלא התיר ר"י אלא במכשירין שמ"ש לעשותן מע"ש: מהו להראות. הטעם סכין לחבם בי"ט לכדוק שהפילו חכמים על ח המכחים להרחות סכין לחבם קודם שיחחו שום כהמה ומהו לעשות כן בי"ט מי מחזי כעובדא דחול דאוושא מלחא שדעתו לחכור בחטלין או לא מחזי: רואה לעצמו. בניחו סכינחלו דלא חושש מלחחו: שעמדה. מהריפות שלה שהיה חותכת יפה אבל לא נפגמה: מותר לחדד בי"ט. ופ"ג דמחחמול ומשלשום התחילה לקלקל ולילך ללא הו"ל לאסוקי אדעתיה מחחמול דסבר לא לריכינא אבל נפגמה מחחמול לא הוי ספרי דמוכחת קלקול שלה והו"ל למעבד מחחמול: וה"ם דפסקא אגב דוחק'. אבל אם היו חותכת כולל אסור לחדדה דמרמת יחירת הוא: א' סכין שנפגמה וא' שפוד שנרצם. בי"ט מחפוייגמיר בלשו שנשבר רחשו: ואחד נריפת תנור. שנפל לחוכו מן הטיח שלו ולא היה יודע מכמוח יוסי: באנו למחלוקת ר"י ורבנן. ונכחו נדבר זה למחלוקתן שממחלוקתן חנו יכולים ללמוד שאף שלו מהכשירי חוכל הן: שפוד שנרצף. נמסר סדרסו עליו ונעקם אבל לא נשבר: אסור לתקנו בי"ט. שהרי יכול להחחמש בו כמו שהוא ומרחח דלא לריך הוא: ואע"ג דמפשיט בידיה. שמחפשט כידיט ואינו לריך להכות עליו בפטיש: שפוד שצלו בו. נשר בי"ט: אסור לטלטלו. מיד לאחר שנלנה הלני לפי שנחמם ומוקלה וכבר נפשה לוכך ב"ש: שומטו ומניחו בקרן זוויח. שומטו מלפניו מהר בנריכה ומלמול מן הלד עד שיסיבירו מלפניו לקרן זוית אבל לא. מלמול נמור: שרי לטלטולי. כמלמול נמור ולסלקו שלא יזוקו בו אבל כיחו: מידי דהוה אקיץ ברה"ר. דמחר בפרק כירה שהסיקוה (דף מב.) דמותר להוליכה פחות פחות מד' אחות עד שמסלקנה לגדי ר"ה כדי שלא תזיק: שפוד שפחות וגומות רב מלכיו. לקו נ הלכות רב מלכיו אמרן ולא רב מלכיו אמרוהו מפני שמחחיהן דומין זה לזה ויש שמלפפין שמוחה של זה בשל זה ונחנו בהם סימן לסדר השמוחות שפוד הא דאמרן שפחות משנה היא בכחוכות ר"ש אומר אפי' הכניסה לו מלא שפחות כופה לעשות כלאחר שהכשלה מניחה לידי זמה ות"ר מלכיו הלכה כר"ש נומות ולא כאחרה על המשנה ולעניו שתי שפרות דהם נאלאו לה נומות של מקום שער לע"פ שאין שם שער גדולה היא והולכת דאין נומה מ"ב היה כו שער אלא שנשרו: בלורית. בפסכת עכו"ם ועל כרחיתא נאחרה הא דרב מלכיא לפרושי לכרייתא דת"ר עכו"ם המספר מיערמל כיון שהניע לבלוריתו עומד את ידו מפני שהעכו"ם כשהוא מספר מניחה לשם עכו"ם ואחר שלא ואמה ת"ר מלכיו שלשה אלשנות לכל רוח ורוח ולכל סביבותיה לא יניע שלש יגלח וילך עד הבלורית נאלו מניח לו בלוריתו ותיקנה לו לשם עכו"ם: אפר מקלה. שמעתא היא בפסכת מכות ת"ר מלכיא לא יתן אדם אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנרחית בכחובת קשקש: גבינה. לפירושו דאמרינן אחתר בפסכת עכו"ם מפני מה אסרו גבינות בשלנתינו ואחר אר מלכיא ט מפני שמחליקין פניה בשומן חזיר: מתניתין ומתניתא רב מלכיא. לפירוש דאחתר ברב מלכיא פליג רב פפא: שפחות. דמתניתין היא ומשויא ליה ברב מלכיו ללו דידיה היא דכל מתניתין ומתניתא דלאית בהו רב מלכיא אחר פירושן אבל שמעתא דאחרת ברב מלכיו פנון שפוד וגומות דידיה ניהו: **מתני'** שקול לי ברינר בשר. אסור להזכיר שם אחים ולא שלים ולא רבים אלא אבל שוחט. הוא כלא פסיק דמיס והן חולקין שיניהם: **גמ'** היכי עביד. כשאינו רוצה ליקח כל הכמה ולא מחלה ולא שלים ולא רבים אלא נדיבר אם יאמר ט"ו:

גסורא אמרי. דדכן נומר לפכח תן לי תרפח לו פלג תרפח ונכנרם דמרי תלפח לו פלג חלקח וכפומכדיתח דמרי לוזית. כל הסכחין היו מנחתין כהמותיהם כשוה כך וכך נתחים מן הכהמה ולמותן הנתחים קרי להו כסורא תרפח ונכנרם חלקח וכפומכדיתח לוזית ונכהר פקוד רכפח:

מתני' אבל לא במדה. כגמרא מפרש לה ומפי פלוגתייהו:

שחי' ממלא מדותיו כו'. פמין מודדין כי"ס: אף בחולו של מועד עושה כן. כגמרא מפרש טעמח ולח נרפ' כמתניתין מפני ברורי המדות זחית דנרס ליה והן הפלחת הרתיחות יכגמרא מפ': מפני מצוי המדות. כשהיה מוכר פמן היה לו מדות הרבה ומכיחין הלקוחות כליהן ומודד לחים חים כמדה לעלמו ומתמלח והולכות לתוך כליהן כל הלילה: **גמ'** המיוחד למדה. שמודד ומוכר כו:

והעומר למדה. שכשיפקר זה כלח זה תחתיו לכל עדיין לח מדד כו: ואתא ר"י למימר. לימן דהוח עלמו מדה ולכך מפוי וכדי מדה מחזיק לח ימלחנו דמחזי ספיר כמודד ומוכר כשוכדין דחול: כלי יקיפין. פין שומדין לכך: כדעבדין בחול. כמחזים שמים פפין הליפרת לפניו וכיון שיודע משקל כליו שוקל כו: לא קא עביד כיעבדין דחול. דפדיין לח יצח מכעו של כלי זה למדה: שם מדה. רבפח חו לוג מלח כך ימלר לו פחם כלי זה מלח לי: הכא לא קא עביד כדעבדין בחול. שדרך לקוחות לומר תן לי לוג ופין דרכן לומר כלי זה מלא לי כדרך מקח מלח כדרך שלוחה חו מתנה ופ"ג דמיוחד למדה פכידי פינשי דמקרכי חמרח לחכיריהם: במנה דכילא. של מדה: תנא אף במ"ע עושה כן מפני בטול בהמ"ד. שהיה חכם נדול ונחים רבים לשחול הימנו וכשופד רבים מוסקים כתורה פפין מרודין כמלחכה ופי' ממלחן כלילה פפין זמן כהמ"ד כדי שיהח פנוי ביום ולמחן נרס כמתני' מפני ברורי המדות מפרש הכי מפני כשול בית המדרש של כלי מועד לח יהיה פנוי לעשות ולכרר מדותיו עלח ירתיחו לפיכך ממלחן כלילה: הוא כנס כו'. משנתן יין כחבית כך וכך לוגין

כמדה ומכר ממנה סד שמכרו חסכונו נמלח כל הנותר כחבית פ"י ברורין ולח כשמן: וחבריו כנסו כו'. כדפריסית כברורין: לפני הנזברים. של הקדש לעשות כהן לרבי הקדש חס ירלו והם לח הקדישוס כסברורין פין יהולין להקדש שפיכו שלהם פי נמי יכולין הי"ל נזל כעולה: אמרו להם חכמים אין אתם זקוקים לכך. הוחיל ומתחילה לח נתכוונתם לנזול שהלקוחות מוחלים ס"י מרדן ומרולחת שחוכס יכולין לעשות טוב וידעי וקח מהי: אף אנו אין רצוננו לכך. לזה ליהנות משל מחריס: אמרו להם. חכמים מ"כ פין לכם לעשות הקדש חלח לעשות כהן לרבי רבים שהרי משל רבים היה ויהנו הכפלים מהן: ואין יודע למי נזל. שנזל לחנשים הרבה: שיחין ומערות. שמתכנסין כהן מים ושותין מהן וכ"ק (דף כ:) מפרש מפי כור ופפי פיח ומפי חמרה: אדברי. הנהינו ומפיין שמו כמכוחות הסיר: לא ימריד אדם קב שעורין. שפי' ליתן לכהמתו שנרחה כמודד למכור: אבל קודר הוא. כקב עלמו נוקב כבדי וממלחו חלח כדרך מדה לתת כידו לתוכו: קודר. לשון נוקב: נחתום. מכשל קדירות נמי קרוי נחתום: יקדיח. יפרוף תוספי"ר כלשון: בעין יפה. פיפור חלה לחד מכ"ד לכהן וכשחינה יודעת מדת פיסתה היח מקפלת ולותרת פין כף כ"כ חכל כשיודעת מדת פיסת' יודעת מה תפרים ושינה יפה כה: תנא דבי שמואל. כתוספתח פסידר שמואל מתנים שלפנינו כמו שסדרו רבי חייח ורבי חושעיח וכמו שסידר רבי לת המשנה: השתא דא' שמואל אסור. והוח שנה כמשנתו מותר שמואל כשמעתיה דלמר חסור הלכה למפשה לתת לתלמידי שהכח לשמול הלכה לעשות מפשה מורין לו לחסור ולמי חזינן מינים דעביד לח מחינן כידיס להלכה מותר ופין מורין כן:

מח ח מי' וסמג עוס"ע סם מנ כ ג מי' ס"ד מהלכות י"ס סם סמג לאוין סם עוס"ע ל"ת סימן תקי סעיף ג וסימן שכג סעיף ח מנ ד מיימן סם הלכה כב סמג סם עוס"ע ל"ת סימן תקי סעיף ד מח ס מיימן וסמג סם עוס"ע ל"ת סימן תקנ סעיף ד [ופר' שכל סע"ף כ] סם ו מי' וסמג שם עוס"ע ל"ת סי' תקו סע"ף ה

מסורת השי"ס

א [לעיל כח.]
ב [כ"ק דף נ"ד]
ג [תוספ פ"ה]

ח דבסורא אמרי תרטא ופלגו תרמא בגרש אמרי חלקא ופלגו חלקא בפומבדיתא אמרי אוזיא ופלגו אוזיא בנהר פקוד ובמתא מחסיא אמרי רבעא ופלגו רבעא: **מתני'** ג אומר אדם לחבירו מלא לי כלי זה אבל לא במדה רבי יהודה אומר אם היה כלי של מדה לא ימלאנו מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מע"ט ונותנן ללוקות בי"ט אבא שאול אומר אף במועד עושה כן מפני ברורי המדות וחכ"א אף בחול עושה כן מפני מצוי המדות: **גמ'** מאי אבל לא במדה א"ר יהודה אמר שמואל אבל לא בכלי המיוחד למדה אבל כלי העומר למדה ימלאנו ואתא רבי יהודה למימר אפילו כלי העומר למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת י"ט ר"י לחומרא ורבנן לקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן ד רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר בנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכ"א אין משניחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר"י לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר"י אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר"י אדר"י לא קשיי התם בשאינו עומד למדה הכא בעומד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עבדי כדעבדין בחול הכא לא קא עביד כדעבדין בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה ג שלא יזכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו ואתא ר"י למימר כלי המיוחד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת י"ט רבי יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן ר' יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכ"א אין משניחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר"י לקולא ורבנן לחומרא קשיא דרבי יהודה אדר"י קשיא דרבנן אדרבנן דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא התם בשאינו מיוחד למדה הכא מיוחד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרבי חמרא במנא דכילא ושתו: מעשה באבא שאול בן בטנית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בהמ"ד ת"ר הוא כנס שלש מאות נרבי יין מברורי המדות וחביריו כנסו שלש מאות נרבי שמן ממצוי המדות והביאום לפני הנזברים לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על עצמכם עשו מהם צרכי רבים ב דתניא נזל ואינו יודע למי נזל יעשה בהן צרכי רבים מאי נינהו א"ר חסדא בורות שיחין ומערות אדבריה ר' חסדא לרבנא עוקבא ודרש ג ד לא ימרוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו בי"ט אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש ה והנחתום מודד תבלין ונותן לתיך קדרתו כדי שלא יקדיח תבשילו א"ר ירמיה בר אבא אמר רב מודדת אשה קמח בי"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתטול חלת בעין יפה ושמואל אמר ו אסור והא הוא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר

שמואל הלכה למעשה אתא לאשמעי׳. פירוש דאם יכא שום מדם רועין שום מדם שהוא היתר כדכר תין אמי לריכין למחות כו ולפ״ז לא פליג שמואל ארב דתרוייהו מודו לאסור למעשה מיהו כה״ג פירש ושמואל הלכה למעשה אתא לאשמעי׳ ופליג ארבי׳ ופליג ארבנים שפוסקין כשמואל ופ״ג דהלי׳ כרב כתיסורי מ״ם מדאתא אתמת דהם״ם שמואל הלי למעשה אתא לאשמעי׳ משמע דהלכה כוותיה ויש פוסקין כרב משום דהלי כרב כתיסורי וכ״ם הכא דאתא תנא [דכי] שמואל כוותיה דרב ואומר הר״ר שמואל מתיבו״ם דהם״ם דפ״ד דהלי כרב משום ליטול אסור לנו בזמן הזה למדוד משום ליטול חכה בשבת יפה דדוקא בימיהן שהיו מפרישין הלה אחת מכ״ד ונותנין לכהן אבל לומר דמותר משום שיו יפה מהל אין נמי שמין מפרישין כי אם מעט מפי׳ משיעה מרובה ואותו מעט אינו נחשב אלא כנגד דקל׳ הכא כלי שתמול אלא כשיו יפה אלא יש לנו לעשר מתומד שהיה כריחו כשעור משום הכרכה וכן כשאר נמי יש ליתר מלמדוד כי״ם למלות ולריך לשאות פחות מכשעור ולא ימדוד במדה שעשה למדוד כמו כשאמרו אלא יפחות או יוסיף אם המדה קטנה:

אנבא דפתורא. פ״ה מחורי השלחן ואפשר כמו מגבא דמהולתא ואפשר לשרש ע״נ השלחן ממש ואשיב אינו לפי דרכך לרקד כפריכה ומ״ש אין להתיר מחמת הרקדה ע״י שהוא משונין דכריתיתא קאי ורשב״ם פי׳ דע״י שהוא משונין לא יבא לשנות פליו לשנין להתיר בשפחם עכו״ם מחמת הרקדה ע״י שהוא משונין:

אצל חנוני הרגיל אצלו. בין שהוא עכו״ם בין ישראל לאין להלקרק היכא דאיכא חשש דמחוכר או גוזל:

שלא יזכיר לו סכום מדה. פרש״י קב או קפיס וסכום מקח שלא יאמר לו תן לי מנוזים בדינר אחד או בשלשים ופשח ז דפסיחא דאסור ועוד אפשי קאמר סכום מדה הוי״ל למימר ובלבד שלא יזכיר מדה ואו שלא לכן נ״ל ר״ש דגרים סכום מניין וקאי נמי אל ג״ש אחרת דילך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו ויאמר לו תן לי חמשה מנוזים שו עשרה אפרסקין ובלבד שלא יזכיר סכום מנין שלא יאמר לו תן לי עשרה מנוזים וכתר נתת לי ל׳ ואיכ אני אייב לך מ׳ בין הכל אכל רש״י אכל וכלבד שלא יזכיר סכום מקח שלא יאמר ח תן לי מנוזים בשמה פשימין וכתר נתת לי כך ואיכ אני אייב לך מכל ר״ש פשימין אכל סכום מנין שרי ט וכן ליתא בתוספתא וכה״ג ומכאן ים ליתר שלא להזכיר אפי׳ סכום מנין לפי שדומה למקח וממכר:

א שמואל הלכה למעשה אתא לאשמעי׳ ת״ר ב אין שונין קמח בי״ט משום ר׳ אפיים ור׳ יהודה בן בתירא אמרו שונין ושוין שאם נפל לתוכן צרור או קיסם ששונין תני תנא קמיה דרבינא אין שונין קמח בי״ט אבל נפל צרור או קיסם בורר בידו א״ל כ״ש דאסור דהוי״ל כבורר דרש רבא בר ר׳ הונא זוטי אפתחא דנהרדעא שונין קמח בי״ט אמר להו ר״נ פוקו ואמרו ליה לאבא ג שקילא טיבותיך ושדי אחזרי פוק חזי כמה מהולתא הדרן בנהרדעא דביתהו דר׳ יוסף נהלא קמחא ג אנבא דמהולתא אמר להו הזי דאנא רפתא מעלייתא בעינא דביתהו דר׳ אשי נהלא קמחא ג אנבא דפתורא א״ר אשי הא דידן ברתיה דרמי בר חמא ורמי בר חמא ד מרא דעובדא הוה ואי לאו דחזיא מבי נשא לא הוה עבדא: מתני׳ ד הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי ביצים ואגוזים במנין שכן דרך בעה״ב להיות מונה בתוך ביתו: גמ׳ ת״ר ה הולך אדם אצל רועה הרגיל אצלו ואומר לו תן לי גדי אחד או טלה אחד אצל טבח הרגיל אצלו ואומר לו תן לי כף אחת או ירך אחת אצל פטם הרגיל אצלו ואומר לו תן לי תור אחד או גוזל אחד אצל נתתום הרגיל אצלו ואומר לו תן לי כבר א׳ או גלוסקא אחת ואצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי עשרים ביצים או חמשים אגוזים עשרה אפרסקין וחמשה רמונים ואתרוג אחד ו ובלבד שלא יזכיר לו סכום מדה רשב״א אומר ו ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח:

הדרן עלך אין צדין

המביא ח כדי יין ממקום למקום לא יביאם בסל ובקופה אבל מביא הוא על כתפו או לפניו וכן המוליך את התבן לא יפשיל את הקופה לאחוריו אבל מביאה הוא בידו ו ומתחילין בערמת

מסורת השים

א [כרכות כה: וש״נ] ב [שבת סג. כתובות נג. ב״ק פג. ב״מ סג.] ג [לקמן לב:] ד [שבת נא. תענית יג.] ה [תוספ׳ פ״ב דתוספ׳ דשבת ד״ה שלא יזכיר] ו [שבת קכו.] ז [וש״ב קפב ופירש״י דמחזיר זה למקח ומכר קפב פ״ה מבא״מ לפי׳ ר״ת דלא נפשב מקח זק אם מוכיל כך בכל לכל אם לאמר תן כ׳ כדי שלא יאמר כך ח [בבא בתרא פ״ה מבא״מ לפי׳ ר״ת דלא נפשב מקח זק אם מוכיל כך בכל לכל אם לאמר תן כ׳ כדי שלא יאמר כך ט [ע״ז יב. ב״ק פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] י [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] כ [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ל [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] מ [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] נ [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ס [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ע [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] פ [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] צ [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ק [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ר [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ש [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב] ת [ב״ב פ״ב ב״מ פ״ה ב״ב פ״ב]

הדרן עלך אין צדין

המביא מקמים למקום. כתוך התחום אע״פ שרוב: לא יביאם בסל ובקופה. לפי שלא ואדבא כתוך קופה ויסחם משום דגרמי׳ כמעשה דחול לפי שהוא משאות: אבל מביא על כתפו. אפי׳ אם חמים דמוכח דלעורך ר״ש: או לפניו. כידוע וכן המוליך את התבן. להסך אע לכתפה לא יפשיל קופה להחליו דגמלי ר״ש שגרמה כמתניתין למלאכה רבה או להולין למקום רחוק כדרך חול ומתחילין

בידו: כ״ש דאסור. דמחא כבורר וכורר אב מלאכ׳ היא כהרקדה והנופת פירו מרקד שהרי גרפ׳ שהכל יולא ואין כאן סוכין: לאבא. לחכרי: שקילא טיבותיך. אין אנו מחזיקין לך טובה כאך שעולה היא עוכתך ותופלת על הקונים טיבותיך גרי״ר כלעז: מהולתא. נפות: הדרן בנהרדעי. שכולן יודעות שמותר: אנבא דמהולת׳. כאחורי הכפה כדי לשנות: רפתא מעלייתא. אי אתי לריכה נשנות דשונין קמח בי״ט: אנבא דפתורא. אחורי השולחן פיש לו תוך שקורין טורנוי״ירא והיא היתה עוכת הקמח של אחוריו משום פיזוי: הא דידן. זו אשתי כרתיב דרמי בר חמא היא: מרא דעובדא. מדקדק כמעשיו: רועה. זה המגדל כהמות ופעמים שמוכר אותן: הרגיל אצלו. שמחזק שרגיל אללו אחיניו ונותנו לו כלא פסוק דמיס: פטם. המפשם עופות לשון משמין: סכום מדה. קב או קפיס: סכום מקח. דמיס:

הדרן עלך אין צדין

המביא מקמים למקום. כתוך התחום אע״פ שרוב: לא יביאם בסל ובקופה. לפי שלא ואדבא כתוך קופה ויסחם משום דגרמי׳ כמעשה דחול לפי שהוא משאות: אבל מביא על כתפו. אפי׳ אם חמים דמוכח דלעורך ר״ש: או לפניו. כידוע וכן המוליך את התבן. להסך אע לכתפה לא יפשיל קופה להחליו דגמלי ר״ש שגרמה כמתניתין למלאכה רבה או להולין למקום רחוק כדרך חול ומתחילין

המביא כדי יין וכו׳ לא יביאם בסל. ותימא דתמרי בשבת פרק מפנין (דף קכו:) מפנין ד׳ קופות או ה׳ וכ״ם סיהא מיתר כי״ם ויל דהתם מיירי בחיו יכול להוליא לחוץ ואין רואין אותו וע״כ מותר והכא מיירי כי״ם סיכול להוליאו לחוץ ורואין אותו וע״כ יהא אסור שהרואה אותו אומר לעורך חול מביא אותם ולהכי אסור ומ״מ קשה דאמר אכל הוא מביא על כתפו אלמא מעמא דמרכה בהליכה עדיף וקאמר התם בשבת שבת למטוחי בהליכה עדיף ויותר טוב להכיאן בסל או בקופה בשבת אחת מלהכיאן כל אחת בפני עלמה ויל דלעולם דפי׳ דיהא דהתם מיירי בשבת דלא הוי כשובדי דחול שאין מטלטל כי אם מעות נמיה בחוחו בית ולכך קאמר למטוחי בהליכה עדיף טפי משום שרגא יתירא אבל הכא מיירי כי״ם משום שרגא יתירא לא קפדינן אלא משום דמחא דעביד כשובדי דחול ופעמים נמי דאיכא למיחש בהטוחי בהליכה אפ״ג דמחמת כאשון כיון שאין משנה מדרך שאר כני אדם ליכא למיחש כלל ודוק:

ומתחילין בערמת התבן. להסק ומ"ש שלא תהא מכשיר ולא היה רגיל להסיק מתנה ומתחת משמע דליכ"ל מוקלה: אבל לא בעצים שבמוקצה. רחבה שתחורי הכתיס קרוייה מוקלה על שם שהיא מוקלה לתחור ומין נכנסין ויוצאין בה תדיר ושם נותנין עצים וכל דבר שאין דעתו ליטול עד זמן מרובה וכגמ' פריך סיפא לריש"ל דהשתא משמע דליכ"ל מוקלה: **גמ'** ואם א"א לשנות. כגון שזמן מוכחים הרבה ולריך להכי"ל הרבה ביחד מותר: דדרו ברוחקא. משוי שהדם יחיד נוסף על לכתפו כחול כמורח אם כח לשחת אותו כ"ש לעורך י"ט כגון חבית של סק שלא פירות ישחטנו י"ט כרבלא עתר שקורין פורק"ש כדרכי נוסחי שלא למכור אפני שלריך לשנות וכשהוא משנה ישנה להקל משמו אלא להרבות פורח כ"ש ועתר זה נוח הוא לשחת כו משא ככך וכשנוסח כו חבית הכשחת ככתף משנה להקל הוא: דדרו ברגלא: משוי חבית גדולה פרגילין לשחת אותה ברגלא: לדדרו באגר'. יפלוה כ"ש כשני כ"ש כחוש על כתפיהם דהיינו נמי שנוי להקל: דדרו באגר'. כחוש על כתפיהם לדדרו כ"ש לאותו משוי כלכתף כחוש כיליהם משום שנוי ומ"ש שלינו להקל מ"מ שנוי הוא ולינו מרכ' מורח כשנויי: נפרום סידר'. קל הוא ולינו מכניף ושנוי הוא כעלמא ולהכגב: ואם א"א לשנות. שלין לו סודר לכסותו: מליין מיא. שולבות מים מן הגהר: תבסיר' בנכתמא. כפוי של עץ המשמר לכדין: זמנין דמפסיק. שלריך לקשרו שלא יפול כדרך וזמנין דמפסיק כהליכתו ואתי למקשריה וקשר השני להתקין אלא מלאכה הוא: דמטמיש במיא. שנשרה כמים: אין מטפחין. משום שיר לו משום אכל: מטפח. יליו ז' לוי: מסקין. לף על יד: מרקדין. כרגל וכולם לאחרו משום שבות נזרה שמא יתקן כלי שיר כפרק מליקין (דף לו.): אפ"ם דלחי. לחי המחיר כאהיו הנכת: דילם' מנגדר לי' חפץ. כ"ה חץ ללחי: ואתי לאתויי. מתוך שלינו כאהיו מקורה להכיר שזה ר"ה וזה רבי' ואביהו: וקא מנגדר מנגדי לו ומייתי להו לא נרסי': ולא אמרינן להו ולא מידי. ומ"ש דעכרן מדרבנן דאמור לא ליתיב ואיהו יתכן: הנח להם. כדכר שהרגילו בו ולא יחזרו כהם: מיטב שיעשו שוננין ואל יעשו מזידין. לעכור כשידעו ולא יניחו כך: והם. דהכא להם ליסראל: בדרבנן. היכא דאדגילו למעכר מדרבנן כי הך דמטפחין והכך דיתכן מסומת דלחי: תים' יה"ב. שלריך להתחיל ולהתעכות מכש"ו דאחריתא היא דאית ליה המוקצה אימא רישא מתחילין בערמת התבן אתאן לר"ש דלי"ל מוקצה ודתם בהבנא סריא תבנא סריא הא חזי ביה קוצים: מתני'

בערמת התבן אבל לא בעצים שבמוקצה: **גמ'** תנא ח אם אי אפשר לשנות מותר ג אתקין רבא א במתוא דדרו בדוחקא לדרו ברגלא דדרו ברגלא לדרו באגרא דדרו באגרא לדרו באכפא דדרו באכפא נפרום סודרא עלויה ואם לא אפשר שרי דאמר מר אם א"א לשנות מותר ב א"ל רב חנן בר רבא לרב אשי אמור רבנן כמה דאפשר לשנויי משנינן ביומא מבא והא הני נשי דקא מלין חצבייהו מיא ביומא מבא ולאקא משנין ולא אמרי' להו ולא מידי א"ל משום דלא אפשר היכי ליעבד דמליא בחצבא רבה תמלי בחצבא זוטא קא מפשא בהדוכא דמליא בחצבא זוטא תמלי בחצבא רבה קא מפשי במשוי תבסייה בנכתמא זמנין דנפיל ואתי ג לאתויי תקטריה זימנין דמפסיק ואתי למקטרי' תפרום סודרא עלויה זמנין דמטמיש במיא ואתי לידי סחיטה הלכך לא אפשר א"ל רבא בר רב חנן לאביי ד תנן אין מטפחין ואין מספקין ואין מרקדין והאידנא דקא חזינא דעכדן הכי ול"א להו ולא מידי א"ל ולטעמך הא ה דאמ'י (רבא) ג לא ליתיב איניש אפוטא דלחיא דלמא מנגדר ליה חפץ ואתי לאתויי (ד' אמות בר"ה) הא הני נשי דשקלן חצבייהו ואזלן ויתבן אפומא דמבואה ולא אמרי' להו ולא מידי אלא ו הנח להם לישראל ח מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין ה"ג הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין ם והם בדרבנן אבל בדאורייתא לא ד ולא היא לא שנא בדאורייתא ולא שנא בדרבנן לא אמרינן להו ולא מידי דהא תוספות יה"כ דאורייתא הוא ואכלי ושתו עד שחשבה ולא אמרינן להו ולא מידי: ה ומתחילין בערמת התבן: א"ר כהנא זאת אומרת מתחילין באוצר תחלה מני ר"ש היא דלית לי' מוקצה אימא סיפא אבל לא בעצים שבמוקצה אתאן לרבי יהודה דאי"ל מוקצה הבא ' בארזי ואשוחי עסקינן דמוקצה מחמת חסרון כיס ואפי' ר"ש מודה איכא דמתני לה אסיפא אבל לא בעצים שבמוקצה א"ר כהנא זאת אומרת ו אין מתחילין באוצר תחלה מני רבי יהודה היא דאית ליה מוקצה אימא רישא מתחילין בערמת התבן אתאן לר"ש דלי"ל מוקצה ודתם בהבנא סריא תבנא סריא הא חזי ביה קוצים: מתני'

דדרן ברגלא. פי' בפתר שקדירין פורק"ש ומשוי קמין רגיל לדדרו כאחרת ניסנים כמוש על כתפיהם דהיינו שנוי והוי להקל כפ"ה ומקשה לכסוף פרק המומנין (דף פג:): משמע דמשתי כבד נוסחין בקל ברגלא מכאגרא אלא נרחה דאפי' מכניד יותר מ"מ לא חייש' כיון דמשנה מדרך חול וכן נמי פ"ה נבי דדרו כאגרא לדרו כאכפא ל ואפי' נמי אין להקל מ"מ שנוי הוא:

דמליא כאהבא רבה תמלי כאהבא זוטא הא קא מפשי כהדוכא. ואת"ת מאי פריך והא מפשי כהדוכא והא תמרי לעיל דאמוני כהדוכא כסיר דמי כשיפשה דרך שנוי וי"ל דהא מפשי כהדוכא ושנוי נמי ליכא דכתנל נמי מבדי הכי:

זמנין דמטמיש כהו מיא ואתי לידי סחיטה. ואת"ת והא תמר נפרום סודרא עלויה ולא חייש' לידי סחיטה וי"ל דלעיל מיירי בחבית שכתוש כולו ופיו לר ולכך לא חייש' לסחיטה ומ"ל דהכא מיירי כשחיטת מים דאסורה משום לכון ומ"ש כי נפל כנוויה מאי אתי לידי סחיטה אלא שמא אסורה משום דם ומ"ש כי נפיל ם לתרעא הולך לאכוד ולא חיישינן לסחיטה:

אין מטפחין. פ"ה משום שיר לו כיון שלא נהירא דתיפוק ליה דאסור משום לער ואפי' כתוס' כדאיתא כפ' ולו מנלהין (דף כח:) ולקמיה ג מפרש שמא יתקן כלי שיר: **תנן** אין מטפחין ואין מרקדין. פרש"י שמא יתקן כלי שיר ומיהו לדידן שרי דדוקא כימיהן שהיו נקיטין לעשות כלי שיריס שייך למנזר אבל לדידן אין נקיטין לעשו כלי שיר ולא"ם למנזר:

דהא תוספת יה"כ דאורייתא היא ולכלי ושתו עד חשכה כו'. משמע דיש שיעור לתוספות יה"כ מדלריך להפסיק מכאי להא ודאי לא היו חוכלי' ממש עד חשכה ם דאכדי מסורת מדאורייתא ומשמ"כ קאמר מוסב שיהיו ישראל שוגגין ואל יהיו ע מזידין וכשיעור הזה שיהא כהול לא הוכרה השיעור ולכך יש ליזהר ולהפסיק מכאי פ: **דהתם** כתכנת סריא דאית ליה קוצי'.

ונם אינו רשוי למאכל כהמה ולא להסקה ומ"ש ר' יהודה מודה ומ"ש מאי שנא מעלים שכמוקלה דקא מסר ר' יהודה אפ"ג דמיין להסקה וי"ל דלא דמי דדוקא נבי מוכר על תכן לא הקלה דעתו למאי שרשוי אתה לא הקלה דעתו כי אם ממלכל כהמה ואתה הוא רשוי להסקה ומה לא הקלה דעתו אכל מוכר על מעים הקלה דעתו אתה שרשוי אתה:

מר

מסורת השים

א[כמיהונין פ' ופסחים פ' כתב רש"י ד"ה מתוך] ב [עיין רש"י] ג [ע' כמו"ש טוענין] ד [קמן לו: שבת קמת: ה שבת קמת ולף קמה] ו [ל"ל כ"ש] ז [ע' תוספות שבת נח: ד"ה ואף] ח [ע' תוספות ד"ה ומה ומ"ש כ"ש ד"ה מוסב ותוספות ע"ז ד"ה שפיס ש [שבת קמת ע"ב] י [שבת קנו.] כ לקו לקוצר כ"ש מוכ"ש ל ומ"ש כתיב להקל כלל ל ל"ל רש"ל ג [לף לו. ם שהיהו יכולים לעשות ואתם לעשות ולא לתקלה ושיש כ לקוצר ליכול ביכדי ליכול ביכדי ליכוכת:

ב ג פ' מיי' סם סלכה ג סמג סם סוס"ע ת"ת סי' שכב סם ופ' תקי ספ"ו ס ספ"ו ד ג מיי' סם סלכה כ סוס"ע ת"ת סי' שכב סעיף ס ה ד מיי' ס"ת מסלכות שבת סוס"ע ת"ת סי' שכב סעיף ס ו ה מיי' ס"ת מסלכות שבת סוס"ע ת"ת סי' תרפ סעיף כ ו ה מיי' ס"ת סוס"ע ת"ת סי' שלו סעיף ג ז ו מיי' סם ופכ"ו מסלכות שבת סלכה טו סוס"ע ת"ת סימן שלג סעיף ג ח ו ת מיי' ס"כ סלכה ס"ת סוס"ע ת"ת סימן תקיט סעיף ו

* [עיין תוס' שם גם סוכר כגי"ל ועיין כפרשים פרק כתרא דיומא מפרי"מ] ם [עיין תוספות ר"ה ס. ד"ה ואי"ם שיין

מתני' אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמוך לה: **גמ'** מאי שנא מן הסוכה דלא דקא סתר אהלא מן הסמוך לה נמי קא סתר אהלא א"ר יהודה אמר שמואל מאי סמוך סמוך לרפנות ר' מנשיא אמר אפילו תימא בשאין סמוך לרפנות כי תניא ההיא דבאסורייתא תניא רבי חייא בר יוסף קמיה דרבי יותנן אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמוך לה ור"ש מתיר ושוין בסוכת החג בחג שאסורה ואם התנה עליה הכל לפי תנאו ור"ש מתיר והא קאסתר אהלא אר"נ בר יצחק הכא בסוכה נופלת עסקינן ור"ש לטעמי' דל"ל מוקצה דתני' מוקצה מותר השמן שבנר ושבקערי אסור ור"ש מתיר מי דמי התם אדם יושב ומצפה אימתי תבבה גרו הכא אדם יושב ומצפה אימתי תפול סוכתו אר"נ בר יצחק הכא בסוכה רעועה עסקינן דמאתמול דעתי עליה: ושוין בסוכת החג בחג שהיא אסורה ואם התנה עליה הכל לפי תנאו: ומי מהני בה תנאי והאר' ששת משום ר"ע מנין לעצי סוכה שאסורין כל שבעה שנא' (ויקרא כג) חג הסוכות שבעת ימים לה' ותניא רבי יהודה בן בתירא אומר מנין שבשם שחל שם שמים על התינוק כך חל שם שמים על הסוכה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה' מה ת"ל לה' אף סוכה לה' א"ר מנשיא בריה דרבא סיפא אתאן לסוכה דעלמא אבל בוכה דמצוה לא מהני בה תנאה וסוכה דמצוה לא והתניא ומכבה בהלכתה ועטרה בקרמים ובמדינ"ש המקדירין חבה בה אנשים שקרים אפרסקים ורמונים ופרכילי ענבים יגורת שבנים וסלתות ועשרות שבלים אסור להתפק מהן עד מוצאי י"ט האחרון של חג ואם התנה עליהם הכל לפי תנאו אביי ורבא דאמרי תרוייהו באומר איני בודל מהם כל בין השמשות דלא חלה קדושה עלייהו אבל עצי סוכה דחלה קדושה עלייהו אתקצאי לשבעה ומאי שנא מהא דאתמר חל אסרישׁ לשבעה אחרונים לשבעת הימים אמר רב כל אותן ואחת יוצא בה ואוכלה לאלתר ורב אסי אמר כל אחת יוצא בה ואוכלה למחר חתם דמפסקו לילות מימים כל חד וחד יומא מצוה באפי נפשיה הוא הכא הלא מפסקו לילות מימים כולהו יומא כחדא יומא אריכתא דמי:

מתני'

עד מוקלי י"ט התחרון. עד שיתחיל יום התול ותית התינה י"ט שחרי מוקלה הוא מקום דהוי ספק שביעי ונם ביום ט' שם עליו הוחיל ואתקלאי לבין השמשות אתקלאי נמי לכולי יומא ושפיר אמרי' מוקלה מחמת יום שעבר במוקלה מחמת מלוה כגון הכא בעני סוכה אבל נהגו שעושם כשחל תשיעי של חג בי"ט שלפניו שמתפללין מבן נשבת שהוא עשירי ומתי עשמת אי מקום שתירת נהל י"ט כשרות ואי מקום דאתקלאי בין השמשות דתשיעי תרי מינו כה"נ לא אמרי' דבתשיעי נמי לא נאסר אלא מעשה מינו וי"ל דהיינו עשמת מקום הבנה דשחיל ובשי"ט היה אסור שהוא תשיעי והוא י"ט אם היה נאבל בשבת היה מבין י"ט לשבת והוי כשני טלד בין שבת שתא רשויות שלו ולא כח ני"ט ומוה הטעם יש מהרין בשחל שמחת תורה אחר השבת שלאחרי התורה בשוחו יום דהוחיל ובשבת הי' אסור שהוא שמיני ועוד כי היה רשוי לנרך בו אם אתי שליחו ואמר דשכרו לשלול בי"ט אם היה שוכר שחתת התורה כדאמרן הוי שבת מכין לי"ט:

אמר רב מנשיא בר' דרבא סיפא אתקן לסוכה דעלמא וכו'. תלי נמי לפפרך דלעלי דשי"ל דהוי מוקלה אחמת אסור לא אשכחת דמהני ביה תנאי אלא דקשיא האשם לפפרך אשוה דקאמר בשאר כמוקלה אלא נקט הלמת: **אבל** עצי סוכה דחל קדושה עלייהו אתקצאי לשבעה. וק' דהשתא הכא דמה שעלי סוכה אסורין אייכו אשכחת מוקלה וכן אשכחת בשבת (דף מה. וש"נ) אחיל והוקלה לאוצתו אוקלה לאיסורו ולעיל קאמר מה חג לה' אף סוכה לה' אלמא דאסורין מדאורייתא ותירן ר"י דמה שאמר מה חג לשם אף סוכה לשם היינו לפי שיעור סוכה כגון כ' דפנות ושליש אפי' שפת אבל אי אניל דפנות שלמות ויותר משיעור סוכה לא נפיק מקרא ושל שיותר קאמר שאסור משום מוקלה ור"י פירש דוולו כ"ש שהסוכה כשמידה שייך בה מה חג לה' אף סוכה לה' אבל בשבת לי"ט בה מה חג וכו' ואי"ב היה יכול לאתרוצי הכא מה שעלי סוכה אסורין מקרא דלעיל מה חג היינו בשיטו בשמידה אבל בשבת מותרין אלא נקט אחמת דבשבת נמי

אסורין משום מוקלה ח:

כל אחת ואחת יוצאה בה ואוכלה לאלתר. ל"ל לאלתר דהא אתרוג על יום ראשון אסור כל היום עד למחר אלא אליבא דר' יוסי ור' אלעזר אומר כל שעה כשהוא מיוחד לו:

מתני' אין נוטלין עצים מן הסוכה. כגון שנפסח או שנפרצה ויושב בסוכה שנפחה או שנפרצה אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן הסמוך לה הסמוך לה שנתנו קנים הרבה מותר ליפול מפני שנתנו שריך הוא שתר אהלא דכיון דבשבילה ניתנו אסור כל שהוא ואיפשר דאפילו בשבת נמי שרי:

גמ' סמוך לרפנות. קנים המקופים כסוכות לרפנות כיון שלא נאגרו עם הדופן לא נעשו לנבי דופן ואינו דומה לסמוך לסכך שהסכך אינו מרוע לפיכך הכל שוה הכיון כתחתון סכך הוא: **אפי'** תימא בשאין סמוך לרפנות. אלא סמוך לסכך: **וכי תני**. **מתני'** כאסורייתא מכילות אל קנים שנתנו על הסכך מלא התיר לנדן לא בשבילה לנבי סכך אלא להנישם שם: כאסורייתא נמי נרסי אלא מן הסמוך לה: **ור"ש** מתיר. לפי' מן הסכך ולקמן פריך ליה ומ"ש שתר אהלא: **שהיא אסורה**. **מוקצה** כדליף לקמן: **אהא התנה** עליה. לפני י"ט: **נופלת**. שנפלה בי"ט דליכא שתירת אהל ומשמע דתי"ט מוקצה דהא בין השמשות היתה קיימת ומוקצה היא מחמת מיאוס שתירה אלא דלא מוקצה הוא דלית ליה כיה מוקצה שתירה: **מותר השמן שבנר ושבקערה**. גר קרוי"ש"ל מותר השמן שניתן בנר או בקערה שמן הניתן להדלקה הגר על שבת וכבה מותר יש בה מוקצה ומקשה: **אדם יושב ומצפה אימתי תכבה נרו**. פיוסד שמוסה לכבות הלכך בין השמשות דשתיה של המותר: **חבא אדם יושב ומצפה**. כשתיה וכי נניח אש ויודע שמשידה ליפול למחר: **בסיכה רשעה**. דמסיק שלשיתיה דנפלה ולמחר נפלה הלכך לר"י מוקצה ליכא דלמחר דשתיה שלשיתיה ושתיק **לא** מחמת דשתיה עלייה נשוס נרה אלא חני כך שהשמת: **לה'**. משמע כל שכשפה לה' הוא הקדש: **על החגיג'**. אלא חגיגה ליתסר מכחוקדש: **חג**. תניגש סיפא. דקתני ואם התנה עליה מסוכת שלמת קני ומיירי בדבר קל מהדר לשיולינו בה תיק ור"ש דקתני אין נוטלין עצים מן הסיכה ומוקימנא בסוכה. ומשום מוקצה וקאמר אם התנה עליה מבעוד יום אפי' אם תפול מחר ימיקנה הכל לפי תנאו: **ועשרי**. יפה בסדיונין ובקרמין שמלויירין קרמין בגדי כשמונין מקרין שכריין פדיונ לבניס של פשתן: **ויושת שבנים** וסלתות. כסיסות של זכוכית לנוי: **הכל לפי תנאו**. ומדקתני מבור להשתמש מהן בין השמשות ש"מ בשלו לאו נמי סוכה ואפי' לאו בשמוש וקאמר

מתני' מביאין עצים. התלושים מן הסדה שבתוך התחום כי"מ: מן המכונס. אם כנסו מע"מ דגלי דעתיה דעלייתו סמוך ומיגו מוקלה לכל המפורזין מוקלין: ומן הקרפף. שהוא מסתמר ומוקף סביב אפי' מפורזים שכו לא הקלה מדפתחו: סמוך לעיר. ממש: אפי' בתוך תחום שבת. כפופו: **גמ'** יחידאה היא. רשב"ח קאמר לה דאמר כ"ה הכי שרו ופליגי רבנן עליה: במפורזין דמו. ואפי' לא פזרתן הרוח דמסתמא לא סמכיה דעתי' שכר מכדר להו זיקא: ואי אתנח מנא עלייהו. להכניסן שפיר דמי דסמכיה דעתיה: רבי יוסי לקולא הו לומרת קאמר לא גרסי' דהא מלתיה דר"י נמי מיכעיא לן היכי אימתר והי"ג מכעיא להו היכי קאמר כל הסמוך לעיר והוא דתי"ל פותחת ואתא רבי יוסי למימר כיון דתי"ל פותחת אפי' בתוך תחום שבת נמי הו דילמא ה"ק כל סמוך לעיר כיון דתי"ל פותחת אין לי"ל פותחת ואתא רבי יוסי למימר אפי' בתוך תחום שבת ודוקא דתי"ל פותחת אפי' מכאן דבעי פותחת נמי סמוך לעיר ואפי' בתוך תחום שבת ודוקא דתי"ל פותחת אפי' סמוך לעיר כיון דתי"ל פותחת אין לי"ל פותחת ואתא רבי יוסי למימר דאפי' בתוך תחום שבת נמי הוא דאתא ואפי' בתוך תחום שבת נמי אין לי אלא

והא"ק כל הנכנסין וכו' היכא דמתני' דכפי פ[illegible] סמוך שרי כלה פותחת ת"מ דר' יוסי תרתי מ[illegible] לר' יהודה דכפי תרתי לחומרא דמדקתני דכריו כל הנכנסין ת"ק שמעי' לר"י דכפי תרתי דלת"ק ליכא לא כל ד' ומתי ממרת התי כל דקת' לפפוי

והאמרת רישא אין מבקעין כלל א"ר יהודה אמר שמואל חסורי מחסרא וחכי קתני אין מבקעין מן המואר של קורות ולא מן הקורה שנשברה בי"ט אבל מבקעין מן הקורה שנשברה מע"ט וכשהן מבקעין אין מבקעין לא בקרדום ולא במגל ולא במנרה אלא בקופיץ תנ"ה אין מבקעין עצים לא מן המואר של קורות ולא מן הקורה שנשברה בי"ט לפי שאינו מן המוכן ולא בקרדום א"ר חיננא בר שלמיא משמיה דרב לא שנו אלא בנקבות שלו אבל בזכרות שלו מותר פשיטא בקופיץ תנן מהו דתימא ה"מ קופיץ לחודיה אבל קרדום וקופיץ אימא מנו דהאי גיסא אסור האי גיסא נמי אסור קמ"ל ואיכא דמתני לה אסיפא אלא בקופיץ א"ר חיננא בר שלמיא משמיי דרב לא שנו אלא בזכרות שלו אבל בנקבות שלו אסור פשיטא ולא בקרדום תנן מהו דתימא ה"מ קרדום אבל קופיץ וקרדום אימא מנו דהאי גיסא שרי האי גיסא נמי שרי קמ"ל: **מתני'** א ר בית שהוא מלא פירות ונפחת נוטל ממקום הפחת רמ"א אף פותח לכתחלה ונוטל: **גמ'** אמאי והא קא סתר אהלא ב א"ר נחומי בר ארא אמר שמואל באוירא דליבני אינשי ג והאמר ר"נ ה הני ליבני דאיתור מבנינא שרי לטלטולינהו בשבתא הואיל וחזי למזגא עלייהו שרגינהו ודאי אקצינהו א"ר זירא ד בי"ט אמרו אבל לא בשבת תנ"ה ר"מ אומר אף פותח לכתחלה ונוטל בי"ט אמרו אבל לא בשבת אמר שמואל ו חותמות שבקרקע מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך ה ז שבכלים מתיר ומפקיע וחותך ח אחד שבת וא' י"ט מיתיבי חותמות שבקרקע בשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך בי"ט מתיר ומפקיע וזותך האמני ר"מ היא דא"ר אף פותח לכתחלה ונוטל ופליגי רבנן עליה ואנא דאמרי כרבנן ומי פליגי רבנן עליה בחותמות שבקרקע והתניא מודים חכמים לר"מ בחותמות שבקרקע שבשבת מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך בי"ט מתיר ומפקיע וחותך

הוא

למיתני רחוק מכל [illegible] קולא ומדר' יוסי תרתי [illegible] לר' יהודה דכפי תרתי לחומרא דמדקתני דכריו כל הנכנסין ת"ק שמעי' לר"י דכפי תרתי דלת"ק ליכא לא כל ד' ומתי ממרת התי כל דקת' לפפוי כל הקרפיפות דכפי' שים להן פותחת הא ר' יוסי תרתי לקולא ממר ת"ק הוי"ל למתני חס כך פי' רבינו שמעון מקולי:

והאמרת ריש"א אין מבקעין כלל. קסבר הש"ס דטעמא דמתני' משום דלת"ס דהוו מוכנים להקשה אין מבקעין מעצים מלאכה ומרחץ יתירה והיינו זו ואין צריך לומר זו דלפי' עומדים להיסק מע"ט מאורין כ"ש קורה שנשברה בי"ט עצמו והיינו הא דמותכין והאמרת אין מבקעין וכו' כן פרש"י:

אבל קרדום וקופיץ מדהתי ניסח שרי. שרי התי ניסח נמי שרי. ופירכו התוספות דאין לומר בקופיץ בקרדום היכי הן נעשין ולכך יש לנו לאסור לנקב עצים רק כיד:

ונפחת נוטל ממקום הפחת. פרש"י נפחת מחליו ות"ת אחתי נוטל ממקום הפחת הא הוה מוקצה כיון דמשמות דאסור לפתחו כי"ט מדרבנן ומנו דלתתקצי כיון דמשמות לתתקצי לכולי יומא ופי' בקונטרס דכיון דהיינו לאסור אלא מדרבנן לפחות כדמוקי ליה בגמרא בתורת דלבני השתא דנפחת שרי למיכל מיניהו דכמוקצה דרבנן לא אמרי' מנו דלתתקצי לכיון דמשמות וכו' וכסי אמר נבי מכל כשלהי פרקין שהוא מוכן אלא שכת הוחיל ואם עבר ותקנו מתוקן דלא הוי מוקצה אלא מדרבנן ולא אמר מנו דלתתקצי וכו' ולא נהירא דאמר נבי שכת (דף מג.) נבי אל לפני הפרוחים מנו דלתתקצי ת"ש דתין שם מוקצה אלא מדרבנן וכן נבי גלגל ו מוכני שים עליה משות ואומר הר"ר משה דלא אמרו אלא כשהמוקצה הינו מסתלק מן השולם כגון משות שעל גבי הכר ש"מ שמלא עדיין הן בשולם אבל כשכל מיל שתקנו הטבל מסתלק המוקצה מכל וכל ות"ת והא אמרי' בחולין (דף יד. וש"ם) השוחט בשבת אסור בהכילה ליומא ומסכן הבריות למימר רבי יהודה היא דמנו דלתתקצי לכיון דמשמות שהיתה היה אסורה ות"ש דעכשיו כשנשחטה נסתלק המוקצה מן השולם וי"ל כיון דכיון דמשמות היתה מוקצה מחמת חסרון מלאכה דתוריית' לאמרי' מנו ת"ש שהמוקצה נסתלק מן השולם ומ"מ קשה דהכא הפחת הוי בשולם דומיא דמוכני שים עליה משות דהוי המוקצה בשולם ת"ש שאין כאן שהוא במקום אחר ה"נ נבי הפחת הרי שתחת כרי"ם דלי"ל מוקצה ות"ת מאי קאמר לעיל כרים מכילתין (דף כ:) נבי ת"ש שתם לן תנא כר"י והא הכא שתם לן תנא כר"ש וי"ל דאין זה שתמת דשתמת הוה אם היה יכול לומר דברי ר"ש אבל ת"ש הוה שתם לן תנא כוותיה אבל הכא לא היה יכול לומר דברי ר"ש דהא ריש קתני נוטל ממקום הפחת דוקא כדיעבד אבל לכתחלה לא יפחות ולא מצי למימר דברי ר"ש ז דהא ס"ל לקמ פותח לכתחלה אבל לעיל ניחא דקאמר נבי ת"ש שתם לן תנא כרי"י דלא פירוי אלא במוקצה ות"ש היה יכול למימר דברי ר"י ומדלא קאמר ת"ש שתם לן תנא כוותיה: **אמר** רבי זירא בי"ט מחמי. פירוש להתירו מוקצה מחוסר תוכן כל שהוא אבל לא נעשה מכלי שמלאכתו להיות לעיל ח דטלטול

מסורת הש"ס

א [פיכוכין לה:]
ב [שם ע"ש]
ג שבת דף קכד:
ד [עירובין שם]
ה [עי' תוס' שבת קמו. ד"ה מתיר ותוס' פיכוכין לט. ד"ה נעי] ו [שם מד:]
ז דלילמא ס"ל כר"מ דלקמ פותח לכתחלה כל"ל כ"ה בתי"ט מהרש"א ח [לקמ כ"ה גרסינן]

הוא דאמר כי האי תנא. שמואל דאמר לעיל דלפני כ"ש מין מפקיע דאמר כי היכי תנא דלפני כ"ש מין מפקיע: תרצת לך רישא. דמילתא דשמואל בחותמות שבקרקע דמסייע ליה היכי תנא: סיפא קשיא. דאמר שמואל ואל כליס לפני כשבת מתיר ומפקיע וחותך ומוליכו היכי תני ואל כליס בשבת מתיר אבל לא סל לשמואל כוותיה: א"ה. דר' נחמיה היא: שבות שבת. דשמואל שבות הוא ולא החמיר כשלמואל י"מ ככשל שבת: מסיקין בכלים. דכני שלמואל נמי ניהו ומשלמין נמי להסיקן: אין מסיקין בשברי כלים. שנשברו כ"ש להשתא לא הזו לשמואל ומי משום דחזו להסקה אתמול לא להכי קיימי: מסיקין בין בכלים כו'. לימ להו מיקלה: אין מסיקין לא בכלים. דאין ניכולין אלא לצורך תשמישן וכ"ש בשברי כלים דאול הוא והא רבי נחמיה היא ומציתה ר"ש וקמיית' רבי יהודה וש"מ כ"ש ק"ו נחמיה דהא הסקה כ"ש קתי: תרי תנאי. חד אמר שבי ליה שבות שבת משבות י"ט וחד אמר לא שבי ליה: **מתני'** אין פותחין את הגר. ליטול אחד מן הכלים של יוצר ולתחוב בגרופו לתיכו לחקוק בר קרוייר"ל כלומר מפני שעושה כלי: ואין עושין פחמין. דאיכא נמי כלי ניכוה לצורכי זהב ופחלה נמי כלי היא להלקה שצריכ' עשייה ותקון: חותכין באיר. כגמרא מפ' מאי שנא מור מסכין: **גמ'** דפחיתת גר מנא הוא. קודם שצרפו בכבשן: משנגמרה מלאכתן. תקיקתה: משיצרפו. מ"ש ניתוקה ע"י צירוף האור בכבשן מצרף כלשון חכמים מחזק ומקשה כלי חרס וכלי מתכות כדבר המחזקן בין כיד בין כאור: ומאי. דס"ל לר"מ גגר כשהר כלי חרס כשלמא שהר כלי חרס גדולים הם ושם מינן רחויין למים ולניין ולדבר לא מפני שממהן חזו מיהו לדבר יבש כגון פירות אבל גר קטן הוא וכי לא חזי למלתיה למאי חזי ומשני חזי לקבולי ביה פשיטי: א"ר א"י יוסף. מתני' דקתני פחיתת הגר מנא הוא ר"ש בר' צדוק היא דאמר לפני תקיקה משוי ליה מנא: אלפסין חרניות. מפרש לקמן קערות של כני פירות שתינן כני כרכים גדולים ותין מקפידין על כליס נתים ומשנשמה הקערה של חרס מוכלין כה כשר ותין ממתיקין עד שתתיקק ותלרף ככבשן: **מהורות באהל המת.** דלגבי אהל המת כעי' תוך לכלי חרס דכתיב וכל כלי פתוח (כמדבר יט) משמע דים לו פתוח וכן לכל פותחת מנא: **ומטמאות בטשא חזב.** שהזב ממשא כלי חרס כהיסט דנקיט לן בתורות כהניס מוכל כלי חרס שאר יגע בו הזב וגו' (ויקרא טו) ודרש' החס זה היסטו וכיון דממני ליה היסט מלמדנו לא כפי תוך וקסבר ת"ק כלי ניהו הואיל ומשתמשין בהן כמות שהן הלכך מקבלין טומלה כדבר הרחוי לשמשן: **ר"א אומר.** מין להס שום טומלה דלאו כלי ניהו: **לפי שלא נגמרה מלאכתן.** חקיקתן הא נתקנו ממשמות מדתקינו בחלפסין אלמא **לר"ת** חקיקה משוי להו מנא: **דחזו לקבולי מידי.** משנחתו ומיהו קודם חקיקה לא דסופן ליחקק: **לאוליירין.** מחמי חמין ומרחלמות **פשיט'** לעיל דלצורך י"ט הן עושין: **מי שרי.** להחס והלא נזרו על הרחילה בפסכת שבת (ו דף מ.) ואפי' הוחמו מבעו"י וכל להחס חמין לא הותר **פשלס: להזיע.** מכנים הפחמים לתוכו וגי"ל נכנסין ומזיעין וקודם שנזרו על הזיעה נשנית משנה זו:

אין פותחין את הגר. פרש"י ליטול אחד מן הגרוליין של יוצר ולתחוב בגרופו לתקן ולחקוק בתוכו ולחקוק בר פשוטה כלי ותימה ל"ל דפסיפא דאסור דלפני' מין מוסה כלי נמור מ"ש אסור להתחיל את הכלי ומ"ש מאי קא אמר עלה כגמ"ל מתימתי מקבלין טומלה משנה שנגמרה מלאכתן הוחיל והוי כלי והא כיון דהוי קודם תפייתי כתנור ל"ש הוי כלי מדמה וכלי מדמה מין מקבלין טומלה לכן נראה לפ' דאין פותחין את הגר שכך רגילין לעשות כתוירו קודם תפייתו קא מ"ל דל"ת כלי לעמור התוור כשעת תפייה שלא יפלי סימן תקיל ס"ף ד' כתב ג' מיי' המחילות יחד ויסתום התוור ולאחר תפייתו קלת מסלקין אותו דכר שכתוכו ועל זה קאמר מין פותחין את הגר כלי' שלין מסירין מה שכתוכו דהוי כמו גגר כלי וגגמרה מלאכתו ולפי שרגילין לאחר שסלקו מה שכתוכו שמחזירין אותו לתנור כדי לגרפו היכא קאמר כגמרא מתני' דלעיל דתנן פחות כשיעור הזה מקבל טומלה משנ

דקסתקן מנא באור נמי קא מתקן מנא תני ר' חייא ס חותכה באור בפי שתי גרות אר' נתן בר אבא אמר רב א ימותתין את התפילה בי"ט מאי מותתין אר' הנינא בר שלמיה (ב טשטיה דרב) לעדויי הושכא תנא בר קפרא ג ר' דברים נאמרו בתפילה ג' להתחיל וג' להקל להתחיל ג אין גודלין אותה להתחיל בי"ט ואין מהבהבין אותה באור ואין חותכין אותה לב' להקל ד כמעבה ביד ושורה בשכר וחותכה באור בפי שתי גרות ואר' נתן בר אבא אמר רב עתידי בבל ירודי ניהנם הם כי הא דשבתאי בר מרינוס אקלע לבבל בעא מינייהו עסקא ולא יהבו ליה מזוני מיזן נמי לא זינוהו אמר הני מערב רב קא אתו דכתי' (דברים יג) ונתן לך רחמים ורחמך ר כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו ואר' נתן בר רבה אמר רב כל חמצפה על שלחן אחרים עולם חשך בעדו שנא' (איוב טו) נודד הוא ללחם איה ידע כי נכון בידו יום חשך רב חסדא אמר אף חיין אינם חיים ת"ד ה ג' חייהן אינם חיים ואלו הן המצפה לשלחן חבירו ומי ו שאשתו מושלת עליו ומי שיסורין מושלין בגופו וי"א אף מי שאין לו אלא חלוק אחד ות"ק דמעיין במניה: כותני' ז אין שוברין את החרס ואין חותכין הנייר לצלית מליח ואין נורפין תנור וכירי' אבל מכבשין ואין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה ח ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת ט ואין מנהיגין את הבהמה במקל בי"ט ור"א בר"ש מתיר: גמ' ט"ט משום דקא מתקן מנא ואין נורפין תנור וכירים תני ר' חייא בר יוסף קמיה דר"נ י ואם א"א לאפות אא"כ נורפו מותר דביתהו דר' חייא נפל לה אריחא בתנורא ביומא טבא אמר לה ר' חייא ך חזי דאנא רפתא מעלית' בעינא מ א"ל רבא לשמעיה טרי לי בר אווזא ואזדהר מתרוכא א"ל רבינא לרב אשי אמר לן רב אחא מהוצל"ד דמר שרקין ליה תנורא ביומא טבא א"ל אנן י ארקתא דפרת מסכינן כ והנ"מ הוא דציריה מאתמול אמר רבינא ל וקמ"ל שרי: ואין מקיפין שתי חביות: א"ר נחמן מ אבנים של בית הבמא מחר לצדדן בי"ט איתיביה רבה לר"נ אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה א"ל שאני התם משום דקא עביד אהלא א"ל רבה זוטי לרב אשי אלא מעתה בנה אצטבא בי"ט דלא עביד אהלא ה"נ דשרי א"ל התם בנין קבע אסרה תורה בנין ארעי לא אסרה תורה וגזרו רבנן על בנין ארעי משום בנין קבע והכא משום כבודו לא גזרו ביה רבנן ו א"ר יהודה ג האי מדורתא מלמעלה למטה שרי מלמטה למעלה אסור וכן

וקמ"ל שרי. פרש"י לנגלו ולמוטו כו דלמו כר נגיל הוא ותימה דתמרי כבצת (יח.) דתמרי כנתינת מים על הפיר כשלמא הוא מיב משום מנגל דקתמר התם תחך נותן את הפיר ותחך נותן את המים התמרון שיוב וי"ל דהכא ר"ל קמ"ל שרי לפתוח הסדקים על תנור שלא יוליא החור כמו שהוא יכא כלא נתינת מים עליו ושי"ל דה"מ וקמ"ל שרי כנון שנגלו משי"מ ושרי כלא [מ ניכול].

מלמטה למעלה לאפלה מסור. משום דהוי דרך בניין וכן הוי פחמת לכולן ותי"ת היכי משכרין שלהן שפין לו רגלים על נבי שפסלים שלו למחלה מצימין הפסלים ותח"כ מצימין עליהם את השלחן וי"ל דהוחיל ואין להם מחיות שרי וכל הני מיירי דאית להו מחיות לגדדים המניחות לתרן ותימה דתמר בשבת (דף לו:ושם) מחזירין קדרה על גבי כירה והתם קתמר מתן דתי"ל מחזירין דתמי' בשבת מחזירין וי"ל דכל הך מינן מסורין מלא היכא שמתקן להחל מחיות שרי וכל הני מיירי דאית להו מחיות לגדדים המניחות לתרן ותימה דתמר בשבת (דף לו:ושם) מחזירין קדרה על גבי כירה והתם קתמר מתן דתי"ל מחזירין דתמי' בשבת מחזירין וי"ל דכל הך מינן מסורין מלא היכא שמתקן להחל והתם גבי כירה המחיות היו עשויות מתחילה וכן פרש"ח גבי כיסתא כגון שים כיסים מכתן וכיסים מכתן ותמך על גביהן והתור תחת תחזירן ולא כפירוש רש"י שפירש כיסים שמסדרין על גבי מסכלא דכיון דליכא מחיות לא הוי כעין כנון אלא נראה כדפרי' ג וגם פורות לא מיירי כנון

דקסתקן מנא באור נמי קא מתקן מנא תני ר' חייא ס חותכה באור בפי שתי גרות אר' נתן בר אבא אמר רב א ימותתין את התפילה בי"ט מאי מותתין אר' הנינא בר שלמיה (ב טשטיה דרב) לעדויי הושכא תנא בר קפרא ג ר' דברים נאמרו בתפילה ג' להתחיל וג' להקל להתחיל ג אין גודלין אותה להתחיל בי"ט ואין מהבהבין אותה באור ואין חותכין אותה לב' להקל ד כמעבה ביד ושורה בשכר וחותכה באור בפי שתי גרות ואר' נתן בר אבא אמר רב עתידי בבל ירודי ניהנם הם כי הא דשבתאי בר מרינוס אקלע לבבל בעא מינייהו עסקא ולא יהבו ליה מזוני מיזן נמי לא זינוהו אמר הני מערב רב קא אתו דכתי' (דברים יג) ונתן לך רחמים ורחמך ר כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו ואר' נתן בר רבה אמר רב כל חמצפה על שלחן אחרים עולם חשך בעדו שנא' (איוב טו) נודד הוא ללחם איה ידע כי נכון בידו יום חשך רב חסדא אמר אף חיין אינם חיים ת"ד ה ג' חייהן אינם חיים ואלו הן המצפה לשלחן חבירו ומי ו שאשתו מושלת עליו ומי שיסורין מושלין בגופו וי"א אף מי שאין לו אלא חלוק אחד ות"ק דמעיין במניה: כותני' ז אין שוברין את החרס ואין חותכין הנייר לצלית מליח ואין נורפין תנור וכירי' אבל מכבשין ואין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה ח ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת ט ואין מנהיגין את הבהמה במקל בי"ט ור"א בר"ש מתיר: גמ' ט"ט משום דקא מתקן מנא ואין נורפין תנור וכירים תני ר' חייא בר יוסף קמיה דר"נ י ואם א"א לאפות אא"כ נורפו מותר דביתהו דר' חייא נפל לה אריחא בתנורא ביומא טבא אמר לה ר' חייא ך חזי דאנא רפתא מעלית' בעינא מ א"ל רבא לשמעיה טרי לי בר אווזא ואזדהר מתרוכא א"ל רבינא לרב אשי אמר לן רב אחא מהוצל"ד דמר שרקין ליה תנורא ביומא טבא א"ל אנן י ארקתא דפרת מסכינן כ והנ"מ הוא דציריה מאתמול אמר רבינא ל וקמ"ל שרי: ואין מקיפין שתי חביות: א"ר נחמן מ אבנים של בית הבמא מחר לצדדן בי"ט איתיביה רבה לר"נ אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה א"ל שאני התם משום דקא עביד אהלא א"ל רבה זוטי לרב אשי אלא מעתה בנה אצטבא בי"ט דלא עביד אהלא ה"נ דשרי א"ל התם בנין קבע אסרה תורה בנין ארעי לא אסרה תורה וגזרו רבנן על בנין ארעי משום בנין קבע והכא משום כבודו לא גזרו ביה רבנן ו א"ר יהודה ג האי מדורתא מלמעלה למטה שרי מלמטה למעלה אסור וכן

מסורת השי"ם

א [בי' השרוך פוסקין ועיין בשבת ג.] ב [בשי"ם ליתא וכן בערוך שם ליתא] הכי ליתא] מגי' מהרי"ן מדוי מהוכחן ג תום' ד"ה [שבת קכח: ד"ה ואי"ת] ה' רש"י בשבת שם ד"ה רב אמי רב אסי: שרקין לי' תנורא. ארקתא דפרת מסכינן. על נסיון מי תולה לרשה היה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס לפיכך מיקלין הן מגל כל תשמיש: וכן ברלת. השתא מצטט וכן הן פוסקין קדרה בדלת וכגורת פריך עלה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס דאין מסתמכין כשאין שלח נשבו כלי

מפרי"ם דלא נתנו תגלה להסקה: גמ' ואם א"א לו כו' מותר. כרי"ח אריחא. תלי לנוחה ונתק תכותל התנור: ריפתא מעליית' בעינא. כלומר נרצי התנור: טוי לי אווזא. לשה לי קמח בתנור שתנוריהם היו קטנים ופיקן למעלה והולה הלגי לתוכו ושותם פיו והוא נלגלה אחדהר ועיין לקמן בפרק [שבת קכח:] ד"ה מרתיח. שלא יתחרך כלומר נרוף את התנור שלא יפלו בו בצלוק לכר נגוה כמו מריח לו תבן שהוסק בתנור שנוגע בגלי ופורש: דפר. רב אמי: שרקין לי' תנורא. ארקתא דפרת מסכינן. על נסיון מי תולה לרשה היה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס דאין מסתמכין כשאין שלח נשבו כלי

מגי' מהרי"ן [בשבת קכח: ד"ה ואי"ת] ה' רש"י בשבת שם ד"ה רב אמי רב אסי: שרקין לי' תנורא. ארקתא דפרת מסכינן. על נסיון מי תולה לרשה היה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס דאין מסתמכין כשאין שלח נשבו כלי

פורה: נאמרו בתפילה. כרי"ח: מטעבה ביד. תקון כלאחר יד סיתג יורדי גיהנם הן. מפיון מרחמים לעצות נדקה: עסקא. שתורם להסתחר לפחנית שכר: בזוני. שלא נסס מזונות מיץ שני לו זינוהו: ונתן לך רחמים. שתרחם על הבריות: כאשר נשבע לאבותיך. מי שים לו רחמים מרחש על נהמה: בעדו. כשנדו ממו בכת בשדו (איוב ו) כלומר הפך פרוש לפניו הכל עליו כחשך: נכון בידו. משמע שלמה מי שאין לו אלא חלוק אחד. מין יכול לכבסו וכשים מלפרקתו: דמקיף בני'. שלה שיהרקין עליו מקשרי: כותני' אין שוברין את החרס. כשלשין דנים על האפוכלא שקורין קרמידל"ש כשהוא מותכין קשים לו קש כשליש לו שוברין מרפיש לו מותכין מיר הירין נמים ובודרין הנייר על גב כתבנלא מפני שהחתת מתחפם ושוף לת הלג: מליח. דג: ואין נורפין התנור וכירים. לם נשל לתוכו מן הפסל והטיח אין נורפין לתוכו דמתקן מנא הוא ואיתיה כרבנן לתרי כ מפיירי לוכל נשל אשור: מכבשין. מכניסין את החרס וכשפר שיהא חלק מפסילו ומשוחו שלא יצא כשת ממדוקקים בדפוסתיו ישרטו. מכפשין פרי"פר"ח מקיפין מקרנין ע שנל ו שמו ל (שין) מקיפין כוריפ"ה (בשבת דף נ.) וכמו לתרוס שלא יז מהוקף (בשבת דף ל.) היינו כפוף ושפו מקפא וקורפה לה שם (בדה דף שלו): לשפות עליהם קדרה. ואפשר אין שתי החביות לשפות. לשיעור כל תשפא קדרה על התור קרי שפיתה לשלון לו שלי גרול שקורין שרפי"ר לו אין לו כירה של חרס חלולה ואפר לה משום דלמי לנכון ומדרבנן משום דמתחי כתהלא ואין מיסבין קדרה בבקעת. קשבר לו נמנו שלים שלא להשקה לפיכך מיקלין הן שלל כל התשמיש: וכן ברלת. השתא מצטט וכן הן פוסקין קדרה בדלת וכגורת פריך עלה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס דאין מסתמכין כשאין שלח נשבו כלי

מפרי"ם דלא נתנו תגלה להסקה: גמ' ואם א"א לו כו' מותר. כרי"ח אריחא. תלי לנוחה ונתק תכותל התנור: ריפתא מעליית' בעינא. כלומר נרצי התנור: טוי לי אווזא. לשה לי קמח בתנור שתנוריהם היו קטנים ופיקן למעלה והולה הלגי לתוכו ושותם פיו והוא נלגלה אחדהר ועיין לקמן בפרק [שבת קכח:] ד"ה מרתיח. שלא יתחרך כלומר נרוף את התנור שלא יפלו בו בצלוק לכר נגוה כמו מריח לו תבן שהוסק בתנור שנוגע בגלי ופורש: דפר. רב אמי: שרקין לי' תנורא. ארקתא דפרת מסכינן. על נסיון מי תולה לרשה היה: ואין מנהיגין את הבהמה במקל. כרי"ה השתא קס"ד תפוס דאין מסתמכין כשאין שלח נשבו כלי

וכן ביעתא. כיצים נפוחות הנתונות ס"פ כלי חלול כפין מרפי"ד או על מחסכלא אין מוסיכין את הכיר תחלה ותח"כ יסדר עליו ולא יחזנו כידו ויוסיב הכילה עליו ותח"כ יוסיב הכלי על הנחלים שלא יפסנו כסדר כנין: וכן קדרה. שמוסיכין על כ' תכיות הקדרה עליהם ולא העליונה יחלה בתוך ויחחזנה כידו ויסדרו התכיות תחחיה שכיב: וכן פוריא. תמות הפרים שפורקן ממנו ומחזירין לא יקוף הכרעים תחלה לחת התרוכות ככרעי' ותח"כ יפרום העור למעלה שמוכיכין עליו ולא פורם העור תחלה ויחחזנו כני מדם כידיהם ותח"כ יכיאו התרוכו' ויקשרו הרליעות של עור מהן ותח"כ יקפו הכרעים ויתנו התרוכות לתוכן: וכן חביתא. תכיות שמסדרים כתוכו ומוסיכין מחת על גבי שתים: בדלת ס"ד. ומי זה הסומך קדרה בדלת ולא תסבר: אימא וכן הדלת. אין סומכין מותו בכקעת: ור"ש מתיר. דלית ליה מוקצה: בהא אפי' ר"ש מודה. כלומר הך פלוגתא לאו במוקצה היא ואפי' ר"ש מודה כת"ק דאסור ולא משום מוקצה אלא גזרה כמוליכה ממקום למקום שהוא צריך להנהיגה הרבה כנון למכור בשוק: חגגא. מהול ושל שם שכני מדם סוככים והולכים בשוק כעין סוככות במחולות קרי ליה חגגא: חזרא. מקף עץ שהוא חד בקון ורחוי לתקעו בכלי כמין שפוד ולגלות בו: ר"נ אמר. כי"מ משום דמוקצה ניהו למעלה אלא משום לכלי מבעוד יום: ברטיבא. שהיו רחוי למעלה אפילו להסקה דכי"מ לא פליגי דאסור: מה לי לצלות בו. לתחכו לתוכו: מה לי לצלות בנחלתו. הרי רחוי למעלה לעשותו נחלת ונולה כה: והלכתא כו'. הך הלכתא לעיכת דמתני דמי"ל מוקצה מקבע אבל אינו כר"ש ס"ל בין במוקצה בין בדבר שהיו מתכוין וברבי יהודה דמכשירי אוכל נפשו וכולהו ברו בין הזרה בין סמיכת קדרות והקפת חביות ומדורתא יקדרה וכל החמורים משכרו את אלו למעלה תלמידי דרב הוו ורב סבר לה כר' יהודה במוקצה ומתני קיי"ל כר"ש: דרש רבא כו'. דברי יהודה ס"ל: לדיר. דיר צעים: אוד. עץ לעשות גוד לתנור פירני"ן בלע"ז ומעמיד משום דלא נתנו אלא להסיק אף"ה נעשה כלי מבעוד יום: ואוד שנשבר. כיון"מ: ושדי מעיה לשוגרא. הלכך כני מעים לחתול ולר' יהודה אסור למעלה ולחתו לחתול דמחתמול מוכן ולתרבי"ס ולא לכלביסדקת"ס לא היתה נכלה מע"ם אסור: כיון דמסרחי. אם יניחם לעורך מחר אהיום לא היה לריך להם לא היה לריך להם מחחמול דעתיה עלוייהו להכליבים לחתול: מתני' נוטל אדם קיסם משלפניו. ממה שלפניו בבית: לחציץ בו שיניו. ליטול בשר החוכן בין שיניו כירניו"ד בלע"ז ומשלפניו אלו דוקא דלר"ת אף מן החצר כל מה שבחצר מוכן הוא וריבא לא אתא לאטמעינן אלא היתר בלבד שלא להסקה דאפילו רבנן דפליגי התם לא פליגי אלא בשבחצר דבחצר מוכן הוא אבל מן החצר לא ואפילו ר"ש מודה דאסור: גמ' אמר רב יהודה אוכלי פירות ואין מלבנין. כתור וכגמרא משום מעמת: דא

וכן ביעתא וכן קדרה וכן פוריא ו וכן חביתא ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת בדלת ס"ד אלא אימא וכן הדלת: ת"ר אין סומכין את הקדרה בבקעת וכן הדלת א לפי שלא נתנו עצים אלא להסקה ור' שמעון מתיר ואין מניחין את הבהמה במקל בי"ט ור"א בר' שמעון מתיר ליתא ר"א בר"ש כאבוה ס"ל דלית ליה מוקצה לא בהא אפילו רבי"ש מודה משום ב דמחזי כמאן דאזיל לחנגא: חזרא רב נחמן אמר ורב ששת שרי ברטיבא כולי עלמא לא פליגי דאסור כי פליגי ביבשתא מאן דאסר אמר לך לא נתנו עצים אלא להסקה מאן דשרי אמר לך מה לי לצלות בו מה לי לצלות בנחלתו א"ר ביבשתא כ"ע לא פליגי דשרי כי פליגי ברטיבתא מאן דאסר דלא חזי להסקה ומאן דשרי אמר לך הא חזי להיסק גדול ג והלכתא יבשתא שרי רטיבתא אסור: ג דרש רבא ג אשה לא תכנס לדיר העצים לימול מהן אוד ואוד שנשבר אסור להסיקו בי"ט ד לפי שמסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים למימרא ה דרבא כרבי יהודה ס"ל דאית ליה מוקצה והא א"ל רבא לשמעיה מוי לי בר אווזא ושדי מעיה לשוגרא התם כיון דמסרחי מאתמול דעתיה עלויה: מתני' ר"א אומר ז נוטל אדם קיסם משלפניו לחציץ בו שיניו ומנבב מן החצר ומדליק בכל מה שבחצר מוכן הוא וחכ"א ד מנבב משלפניו ומדליק ה אין מוציאין את האור לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן העפר ז ולא מן הרעפים ולא מן הים ו ואין מלבנין את הרעפים לצלות בהן:

גמ' אמר רב יהודה אוכלי פירות ואין מלבנין. כתור וכגמרא משום מעמת: דא

כגון ממה שלנו שתין לה מחיצות חלש שים לה מחיצות חך תימת דאמר בשבת (דף קלה.) האי פרוונקא (*לשלוח) דכוכא מסירת והתם המחיצות היו עשויות כבר וי"ל דשאני התם הואיל ורחב הכוכא יותר מדאי נעשה כאהל פרש"י דרב יהודה דהכא ס"ל כר"י דאומר מוקלה ודכר שתין מתכוין אבל אין ס"ל כר"ש ודכר שתין מתכוין מותר ודוחק הוא לומר דכל הני מילתא דלא כר"ש אלא נרחה לומר דאפי' ר"ש מודה דהוית הכא אסור דהא דאי' שתעון דכר שתין מתכוין מותר היינו כגון שעושה דכר שתין מתכוין לעשותו אבל הכא מתכוין לעשות מה שהוא עושה: והלכתא יכשתא שרי רטיבא אסור. פירש רש"י להלכתא אקבע אליבא דשאין דאי"ל אפי' לר"ש מוקלה ולא נתנו עלים אלא להסקה אבל אינו דקי"ל כר"ש שרי אפי' חזרא רטיבא ודוחק הוא לומר דר"ש פליג אשאי דפסיק הש"ס וי"ל דאפי' לר"ש דנהי דאי"ל שנתנו עלים אלא להסקה היינו כדאר הרחוי אבל רטיבא אין שתין להסקה:

דרש רבא וכו'. פי' רש"י דכר' יהודה ס"ל ופ"ב לא תכנס לימול מוד אלא נתנו עלים אלא להסקה ודוחק הוא לומר דהש"ס קיימא דלא כהלכתא אלא ואפי' לאפילו ר"ש מודה דאסור משום דהוי כתקוני מנא:

ושדי מעיה לשוגרא. פי' רש"י דדברי יהודה הוה אסור למעלה ליתן לחתול דמחתמול מוכן לאדם הוה ולא לכלביס ואי"ר יהודה דאם לא היתה נכלה מעי"ם אסור ליתן לכלביס ונם אינו רחוי ליתן לאדם לפי שתין דרך בני אדם לאכול בני מעים כי"ם דכלא"ם יש להם הרבה לאכול ומשו מוקלין אי"כ היכי ממלפין בשר חי דחזית לכום במסכת שבת (דף קכח.) הא אינו אוכל מהן משום שים לו הרבה לאכול ויל דמיירי שבשר הסריחו ולא הוי חזי לאדם ור' יהודה היא אסור ומשני כיון דמסריחי כלו' כיון דודאי סריחי דעתיהן להסריח דעתו לכלביס: רבי אליעזר אומר נוטל אדם קיסם משלפניו. פרש"י לאו דוקא משלפניו דה"ה משלאחריו נמי דקתני כל מה שבחצר מוכן הוא אלא נקט משלפניו משום דכגון דפליגי אי"ב דסבר דוקא להדליק אבל לחתוך כו שיניו לא ותימה דהא משמע פרק המוליא (דף פא ושם) דדוקא קתני דבתי התם מבניס של בית הבסא מהו להעלותן מאחריו לגג וקא פשיט ליה דשרית ופריך מיתיבי ר"א אומר נוטל אדם קיסם משלפניו דדוקא משלפניו אבל בכל החצר לא ואת אמרת דיכול להעלות לגג וי"ל דה"ק דודאי דוקא קאמר כדמשמע התם ואפ"ג דקאמר כל מה שבחצר מוכן הוא ה"ד גבי מבילה משום דאדם קובע לו מקום לאכילתו והיה לו להכין אבל גבי שים לי' דשפיתים שאינו עושה מדורה כיום וכן מחלק התם בין מנגנים לקיסם: וחכמים מומרים מנבב משלפניו ומדליק. פירש"י דבתרתי פליגי דחפי' להדליק דוקא משלפניו ולהחזין שיניו אפי' משלפניו לא דעלים לא נתנו אלא להסקה וקסבר אפי' הכי סבירא להו דלא כהלכתא דפליגי בסלוגתא דר"ש ור' יהודה לכן י"ל דמעמא דרבנן דלכך לסר לחתוך שיניו גזירה משום [illegible] משום ומן

מסיק נמי בגמרא: פמור

כלים ס"פ כלי חלול כפין מרפי"ד או על מחסכלא אין מוסיכין את הכיר תחלה ותח"כ יסדר עליו ולא יחזנו כידו ויוסיב הכילה עליו ותח"כ יוסיב הכלי על הנחלים שלא יפסנו כסדר כנין: וכן קדרה. שמוסיכין על כ' תכיות הקדרה עליהם ולא העליונה יחלה בתוך ויחחזנה כידו ויסדרו התכיות תחחיה שכיב: וכן פוריא. תמות הפרים שפורקן ממנו ומחזירין לא יקוף הכרעים תחלה לתת התרוכות ככרעי' ותח"כ יפרום העור למעלה שמוכיכין עליו ולא פורם העור תחלה ויחחזנו כני מדם כידיהם ותח"כ יכיאו התרוכו' ויקשרו הרליעות של עור מהן ותח"כ יקפו הכרעים ויתנו התרוכות לתוכן: וכן חביתא. תכיות שמסדרים כתוכו ומוסיכין מחת על גבי שתים: בדלת ס"ד. ומי זה הסומך קדרה בדלת ולא תסבר: אימא וכן הדלת. אין סומכין מותו בכקעת: ור"ש מתיר. דלית ליה מוקצה: בהא אפי' ר"ש מודה. כלומר הך פלוגתא לאו במוקצה היא ואפי' ר"ש מודה כת"ק דאסור ולא משום מוקצה אלא גזרה כמוליכה ממקום למקום שהוא צריך להנהיגה הרבה כנון למכור בשוק: חגגא. מהול ושל שם שכני מדם סוככים והולכים בשוק כעין סוככות במחולות קרי ליה חגגא: חזרא. מקף עץ שהוא חד בקון ורחוי לתקעו בכלי כמין שפוד ולגלות בו: ר"נ אמר. כי"מ משום דמוקצה ניהו למעלה אלא משום לכלי מבעוד יום: ברטיבא. שהיו רחוי למעלה אפילו להסקה דכי"מ לא פליגי דאסור: מה לי לצלות בו. לתחכו לתוכו: מה לי לצלות בנחלתו. הרי רחוי למעלה לעשותו נחלת ונולה כה: והלכתא כו'. הך הלכתא לעיכת דמתני דמי"ל מוקצה מקבע אבל אינו כר"ש ס"ל בין במוקצה בין בדבר שהיו מתכוין וברבי יהודה דמכשירי אוכל נפשו וכולהו ברו בין הזרה בין סמיכת קדרות והקפת חביות ומדורתא יקדרה וכל החמורים משכרו את אלו למעלה תלמידי דרב הוו ורב סבר לה כר' יהודה במוקצה ומתני קיי"ל כר"ש: דרש רבא כו'. דברי יהודה ס"ל: לדיר. דיר צעים: אוד. עץ לעשות גוד לתנור פירני"ן בלע"ז ומעמיד משום דלא נתנו אלא להסיק אף"ה נעשה כלי מבעוד יום: ואוד שנשבר. כיון"מ: ושדי מעיה לשוגרא. הלכך כני מעים לחתול ולר' יהודה אסור למעלה ולחתו לחתול דמחתמול מוכן ולתרבי"ס ולא לכלביסדקת"ס לא היתה נכלה מע"ם אסור: כיון דמסרחי. אם יניחם לעורך מחר אהיום לא היה לריך להם לא היה לריך להם מחחמול דעתיה עלוייהו להכליבים לחתול: מתני' נוטל אדם קיסם משלפניו. ממה שלפניו בבית: לחציץ בו שיניו. ליטול בשר החוכן בין שיניו כירניו"ד בלע"ז ומשלפניו אלו דוקא דלר"ת אף מן החצר כל מה שבחצר מוכן הוא ואיבא לא אתא לאטמעינן אלא היתר בלבד שלא להסקה דאפילו רבנן דפליגי התם לא פליגי אלא בשבחצר דבחצר מוכן הוא אבל מן החצר לא ואפילו ר"ש מודה דאסור: גמ' אמר רב יהודה אוכלי פירות ואין מלבנין. כתור וכגמרא משום מעמת: דא

[ל"ל מכילם] נא ס מ"ו שם טוס"פ שם וס"ו שמו ספיק ו נב ב מ"ו ס"ב מהלכה י"ס הלכה יב נג ג מ"ו ס"ד שם הלכה יא סמג לאוין עם עיטיב טוס"ם סימן תקו ספיק ב נד ד מ"ו ס"ב מהלכ' י"ס הלכה יד סמג שם טוס"ע ס"ח סימן תקב ספיק ג נה ה מהלכ' פ"ד הלכה ח סמג שם טוס"ע סימן תקב ספיק ו נו ו מ"ו שם פ"ג הלכה יא טוס"ע ס"ח סימן תקב ספיק ג

מסורת השי"ם

א [סוכה מ: נדרים סב. ב"ק קג.] ב [שבת נד] ג שבת קמג. ד לעיל לב. ה [שבת קמב:] ו שבת פא: ז [במסנה שבמשניות ליתיפי ת"ש] ח ל"ל משלפניו

עין משפט נר מצוה

פטור מכל מסיר קא קשיא לי חייב חטאת מיבעיא. פרש"י תשובה גדולה מזרת להסיבני דאפילו פטור מכל מסור קא קשיא לי כ"ש דחייב חטאת קא קשיא לי מכל לא קשיא כלל דהתם מיירי בקטן שאינן רגילין למלכל כהמה וקשה מאי מתריך בגמרא מכל להריח בו. פירוש אי איכלי בהמה אין בהן משום תקון כלי ומותר לקטום ולתקן קש של שבלין בשבת לחנוך שיניו: להניף. וכפ"ק מסוס הכלה: ומוללו. בין מלכתותיו להוציא רימו: ולא יקטמנו לא יקטמנו. פירוש הקטימה לא ירימו נוקף בגזרה דלא ניתי לקופמו לחנוך בו שיניו דהתם כלי משוי ליה ואיכא למסרת דתורייתא: פטור. לחינו לבם כלי: חייב חטאת. בשבת ויש מלי בשמים שהן תוכלי בהמה ומ"ש חייב: א"ל. רב יהודה השתא פטור מכל מסור קא קשיא לי כלומר תשובה גדולה חזרת להסיבני אם מלאת בריית' תומרת לחנוך בו שיניו פטור מכל מסיר קף היה היתה תשובה לדברי שהני תומר מותר לכתחלה וכל שכן שהבשת לי היום חטאת מכל מינה תשובה דכי תניא התם כפני בשמים קטן שחינן רחוין למלכל בהמה: קיטמו וטריח בו. ואפילו לכתחלה דהא קף לחנוך פו שיניו שרי מלא תורחת דמילתא נקפ שחין דרך רכין לתקן לחנוך: בקשין אמאי לא. להריח בו מי נזור רכך כשחין מתכוין לכלי אמו מתכוין והתנן שובר אדם חבית. מגופה שים בה נרוגרות ואוכל ובלבד שלא יתכוין ליפות השבורה להיות לה נפה שתהא ניד כלי: הוה מפשח. מ"ש שברי"ר כלומר כשמפשפ"ד מנפיש מעך גדול כתו ויפשפני (ריטב"א ג) שפה לו נדר בשעיות בשבתי פלי הישר שביבות דרכי כדי שלא תלא כדרך שעושין בני הישרים שקורין פלי"ש"ן הוה מפשח לן מן התלושין: אלותא. מקלית נדוליס כמו ולא נחלה ולא כרותה בשבת (דף סג.) ופ"ו לחזוק לקתתא דנרני וחלישי שהיה קשה ורצוי לעשות ממנו בית יד לקרדום ולפטל שקורין דולי"ר והוא היה שוברת להריח: לא ישיל אלא מן האבים של בהמ'. דדבר הרגיל לאכילה מוכן לכל צורך מכל פנים הוחיל ודרכן לדבר האסור כגון לעשות כליס לא התירו לטלטלן אלא להסקה: שלא יקטמנו. פקיסס קיסם אחד זה ואחד זה. לחד שבת ואחד יו"ם: אינו אלא משום שבות. דקטימה תקון כלאחר יד הוא ולא תקון מעליא הוא לחי"ב מחתכו וממחקו בסכין והשתא קא מהדר להדיוני קושיא לעיל הא דתני לעיל בקשין לא יקטמנו להריח ר"ת לאמר בקיסם לכלי חייב חטאת הכא נבי קיסם להריח פטור מכל מסור נזירה שמא יקטמנו לכלי והא דר"י דמפשח להריח כרבנן דאמרי בקיסם לכלי פטור מכל מסור הכא להריח מותר לכתחילה: וליל לר"א כו'. והא הכא דשי מחכיין לעשות כלי איכא תיובתא דתוריית' וכי לא מתכוין לא נזור רבנן לכתחילה: כי תניא התיא. דמותר: במיסתקי. תכית שבורה שמדבקין שבריה בשרף של עץ שקורין שם שעוטין זפת וקורין לותו רייטינ"ש וריחו דומה לריח לבונה ובלשון מדבי קורין לותו הכא

איכלי בהמה אין בהן משום תקון כלי איתיביה רב כהנא לרב יהודה א מטלטלין עצי בשמים להריח בהן ולהניף בהן להולה ומוללו ומריח בו ולא יקטמנו להריח בו ואם קטמו פטור אבל אסור לחצוץ בו שיניו לא יקטמנו ואם קטמו חייב חטאת א"ל השתא פטור אבל אסור קא קשיא לי חייב חטאת מיבעיא אלא כי תניא התיא בקשין קשין בני טלילה נינהו חסורי מחסר"ה ק טוללו ומריח בו קוטמו ומריח בו בר"א ברבין אבל בקשין לא יקטמנו ואם קטמו פטור אבל אסור לחצוץ בו שיניו לא יקטמנו ואם קטמו חייב חטאת תני חדא קיטמו ומריח בו ותניא אידך לא יקטמנו להריח בו א"ר זירא א"ר המדא לא קשיא הא ברבין הא בקשין מתקיף לה רב אחא בר יעקב בקשין אכאי לא מאי שנא מהא דתנן ב שובר אדם את החבית לאבול ממנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי ועיר האר"א בר רב אדא ורבין ברר' ארא דאמרי תרוייהו כי הינן בי ר' יהודה הוה מפשח ויהב לן אלותא אלותא אע"ג דחזיא לקתתא דנרני וחציני לא קשיא הא ר"א הא רבנן דתניא ר"א אומר נוטל אדם קיסם משלפניו לחצוץ בו שיניו וחכ"א לא יטול אלא מאבום של בהמה ושוין שלא יקטמנו ואם קטמו לחצוץ בו שיניו ולפתוח בו הדלת בשוגג בשבת ד חייב חטאת במזיד בי"ט סופג את הארבעים דברי ר"א וחכ"א אחד זה ואחד זה אינו אלא משום שבות ר"א דקאמר התם חייב חטאת הכא פטור אבל אסור רבנן דקא אמרי התם פטור אבל אסור הכא טותר לכתחלה ולית ליה לרבי אלעזר הא דתנן שובר אדם את החבית לאבול ממנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי אמר רב אשי כי תניא התיא ה במוסתקי: ומנבב מן החצר: תנו רבנן מנבב מן החצר ומדליק שכל מה שבחצר טובן הוא ובלבד שלא יעשה צבורין צבורין ור"ש מתיר במאי קא מפלגי מר סבר מחזי דקא מכניא למחר ולמומא אחרינא ומ"ס קדרתו מוכחת עליו: אין מציאין את האור וכו': כ"ם משום דקא מוליד ביום טוב: ואין מלבנין את הרעפים: מאי קא עביד אמר רבה בר בר חנה אמר רב יוחנן הכא ברעפים תרשים עסקינן מפני שצריך

מסורת השי"ם

א [תוס' שבת ע"ו]
ב שבת קמו.
ג [ע"ז ע"ב]
פסחים קב: ב"ב נב]

גבוכקים כוסת ואין התחיבות שלמות לא הוי משום תיקון כלי •

שהכתקי ומדבקין בו קערות פרש הנשבריס כך פסר לי רבי שמואל המכונה הפיד מן כרכשכ"ם וכיון דרשושה היא עכא לעבור כה שלא יתבון לעשות כלי:

שצריך לברקן. אם יוכלו לקבל לכוזה הלכך כיון לא דילמא פקעי ומסתכח דמרח אלא לצורך: ואמרי לה שצריך להחסמן. להקשותם כהיסק ראשון הם מתחזקין ומתקשים הלכך אפ"ג דלצורך ר"מ אפי הוא דאם לצורך פליגים מיהו כיון דהיסק זה נעשה כלי אפור: תנן התם. בפלו מרפות: דרסה וטרפה בכותל. אדם שדרס על הסוף או שזרקו וחבטו בכותל: או שרצצתה בהמה ומפרכסת. ואינה יכולה לעמוד: ושהתה מעת לעת. יום או לילה ושחטה כשרה: ר"ג אומר כדברי יוחנן בן נורי אפי' אומר ר"מ בן אנטיגנוס צריכה בדיקה שהתה מעת לעת אפי' צריכה בדיקה לאחר שחיטה אמת שמתכוין רוב פלוטות הן נמצר הסדרה ופסקן החוש פלה או לא? אפשר אינו מרפות ושהייה דמעת לעת לינקריך דמי לא שהתה מע"ש שבדקה ולא מלא סימן מרפות מרפה זה היא לאחת משמנה שברה מרפות וזקרא רסוקי לכרים שלכריה מהפרקין כולן ופ"ש שלין רבי יסכיר כה וזהו סימנה אם שהתה מעת לעת בידוע שלא נתרסקו לכריה דקיש להו לרבנן מסיני דרסוק לכרים לינה היה מעת לעת לכל שאר אינו מרפה היה כל שנים עשר חודש: מהו לשחטה בי"ט. אי חייבינן הואיל וצריכה בדיקה ואתיליד בה ריעותא: אי מחזקינן ריעותא. כגון שהם חשם לאסור מלאכה בי"ט דילמא מסתכח מרפה ומלא שוחטה שלא לצורך כשלמת שאר בהמות מע"ג דמהמרינן לנפשין ובדקינן מיהו סמכי' לרובא ורוב בהמות לינן מרפות אפי' בי"ט כלומר משום חומר מלאכה בי"ט: מפני שצריך לברקן. וחייבינן דילמא פקעי מחזקי' ריעותא משום חומר בי"ט שלא ללבנן: מפני שצריך לחסמן. ולא משום חשש פקיעה שלא דולאי אשוי ליה אינא כהיסק זה: שופת את הקדר. מוסיפה רקנית על האור: מגים. מגער בכף פקורין קומיגר"ש: כולן חייבין. מבית את האור משום מכניר את הגחלת דכשהוא מוליכה היא מתלהבת מרוח הליכתו ומבית את העלים לאור משום מכניר שופת קדרה לקמיה מפרש מאי פריך ניתן מים ואחלין ואנים משום מכשל שלף הוא שלא מלאכה: לייתי איר מעיקרא. כולהו מבדי מעשה כדפרי': אייתי אור לבסוף. מיהו הוא דעבד והכי לא עבדי מידי:

בקדירה חדשה עסקינן. שנותנין תוחה רקנית על האור לחסמה: ומשום לבון רעפים נגעו בה. משום הך גזירה נופה שמסרו ללבן רעפים נגעו נם בזו: חדשים. וכ"ם ישנים: הרי הן ככל הכלים. נשנת כאלר לחזר למיתב כנוייהו מידי: אין מכנין אותן שמן. להחליקן וללאחלן: משין. אפין: ואין בפיגין אותן. לאחר הסיקן אין מפיגין הסיקן כלומר להחסמן שמתקשין פ"י הלומן ולכולהו משום דמתקן מנא: ואם. להפיגה נשניל לאפות שהוסקו הרבה וחשש שלא הסרף הפת מוחר: מולנין. כרוחחין: אין טופלין אותם. נסיד להסיר שערן דהוי דרך העבדנין: ואין נוזזים אותם במספרים. דמחזי כלריך לנפר: ואין נוזזין הירק. התלוש אים כו דאפי פלין נרקנין וכמיסין אין נוזזין אותן במספורת שלו שנוזזין כה אן המחובר דמחן לחזי שכר שלקטן היום: קינדס ועכבריות. מיני ירקות הן אים מורח בתקונן: פירני. הם תנורים שלנו הנדולים ופיהם כלפי ולא חייבי לפרחה לפ"ש לו לוכלין הרבה דלא סני ליה בחנור: שמא תפחת. פ"י שחשבה היא ומלא מורח שלא לצורך: אין ניפחין בכיפוח. דמחזי כלומן מוסה מלאכה: ואין מתקנין את השפוד. ולא כרבי יהודה ח"ל בגרלם מערב י"ם ודברי הכל: אין מפצעין את הקנה. לאת קרומיותיו תחת המליה של השכלה שמיסה כלי לכל מידי דכיוך להשתמש בו הוי תקון כלי: ואין חוששין שמא תקרע. ומפיק לה מדקתני ועוד אמר רבי אליעזר. משום דתנא אחת לקולא נבי מוקלה והדר אמר אחריתי קשר ועוד זקיפת לי בנוה והא מ פסקוה רבנן במילי מוכח בתין מוליתין את האור והכך דכהדיה והיינו מילתא אחריתי דלא מילתיה ומתני לא מותניניה בשיורין (דף כג) נבי ועוד דרבי יהודה בן בבא דאותניה מר"ח דסוכה ושני לא מפסקוה אלא כמילתיה ואילו אותניה מהא לא הוה ניח לשנויי הכי ואומר מיי שנרכת המשנה שלא כסדר: עומד אדם על המוקצה. בערוך המשנה ואומנה מוסלת לו כגון אחזי ולא אחז דאסור בגתן נדין (דף כו ע"ב)

הבא בקדירה חדשה מפקי'. ומשום לבון רעפים נגעו בה ויש מחמירים שלא לבשל בתחלה בקדר חדשה ולא היא דהכא בקדירה רקנית דאתי שייך בה לבון רעפים שבתוכה קודם שמכנית המים אבל בשאר מקומות כה מאכל ל"ש כה לבון רעפים: מודין. הרחם והרגליס. אבל כל שאינו נדי אסור הואיל ויכול בהפסקה הקלה לעשות מפי: ואין. מפיגין אותן בכוונ כדי לחסמן ואם בשביל לאפות אפי' (אחרי) כיון דהוא מוסה ע"י מסקין אחרי תיגו ודאי חוסמן: ואין. תופין בפורני הדסה שמא תפחת. ואע"ם דאמר לעיל בשביל לאפות מותר וי"ל דהכא שאני כפורני שהוא גדול ויש לחוש יותר שמא תפחת:

אין. מפלינן בין מפוח של לומנין ובין מפוח של כגל הבית כי היכי דמפלינן בשל לומן בין מפוח לפופרת משום דכל המפיחין לחורים אחרי' של כגל הבית שמי ויש ליזהר שלא לנפח בו כלל מיהו העולם נהגו בו היתר ע"י להפכו מלחפלה למסה ואומר מ"ו הר"ר פרץ נ"ע דיש לדחות מה שאי' מדלא מפלינן וכו' דשמא הא פליגי ליה דכולי שבל לומן קא מיירי:

ועוד. פרש"י דמשום דקא"ר מלישנר חדא לעיל נבי נופל אדם קיסם קלמר הכא ועוד אחריתי לקולא והקשה רש"י הא מפסקו במילי מוכח בתין מוליתין אחרי' הוא והיינו כמילת' אחריתי דלא אמרו כה ר"ש ורבנן ות"ב נ"ם כה למימר ועוד דהכי מוכח בשיורין (דף כג. ושם) דכל היכי דמפסקוה כדבר דלא מיירי כה נ"ם למימר ועוד על כן נראה לפירוש רש"י דהנירסת מהמשנה משוכשת היה בספרים והא דאמר מלישנר עומד אדם כו' יש לה'ות קודם ההיא דאין מוליתין וכו' ונקשה דאי"ב נס סדר הנמרא היינו כמשנה ור"ת אומר דהיכא דהוו תרוייהו לקולא שפיר קאמר ועוד אפ"ג דמפסקו במילי אחריני והא דאמרי' בשיורין דלא"ם למימ' ועוד היינו היכא דהוי אחת לחומרא ואחת לקולא והא ם מפסקוה זהו לפי שרולה לשנות מילי דאומר נבי הדדי: ואומר

מסירת השים

א [מולין ד' נ:]
ב [סוטה ס"ב.]
ג [תוס' שבת ס"ב ס"ב]
ד [תוס' ס"ג]
ה [תוס' שם]
ו שם
ז שם
ח [נפיל כס:]
ט [ועי' תוס' מגילה כה ד"ה ושבר]

ערב שבת בשביעית ואומר מכאן אני אוכל למחר וחכ"א עד שירשום ויאכר כאן ועד כאן: גמ' א תנן התם ג הנוקות שטמנו תאנים מע"ש ושכחו ולא עמרו למ"ש לא יאכלו אא"כ עמרו והתן נמי ב ג המעביר תאנים בהצרו לקצות בניו ובני ביתו אוכלין כדן ג עראי ופטורים בעא מיניה רבא מרב נחמן שבת כדו שהכבע מוקצה לכעשר בדבר שלא ננמרה כלאכתו מי אמרינן כיון דכתיב (ישעיה נח) וקראת לשבת עונג קבעה ואפי' בדבר שלא ננמרה כלאכתו או דלמא בדבר שנמרה כלאכתו קבעה בדבר שלא ננמרה כלאכתו לא קבעה א"ל שבת קובעת בין בדבר שנמרה כלאכתו בין בדבר שלא ננמרה כלאכתו א"ל ואיכא בינה דוטיא דצר כה דצר אינה קובעת אלא בדבר שנמרה כלאכתו אף ד שבת לא תקבע אלא בדבר שנמרה כלאכתו א"ל ליכוד אדוך דוא בידינו שהשבת קובעת בין בדבר שנמרה כלאכתו בין בדבר שלא נגמרה כלאכתו אכר כר זוטרא בריה דרב נחמן אף אנן נמי תנינא ועוד א"ר אליעזר עובר אדם על דבוכצה ע"ש בשביעית וכו' מעמא דשביעית דלאו בר עשורי הוא הא בשאר שני שבוע ה"נ דאמור מאי מעמא לאו משום דשבת קבעה לא שאני התם כיון דאמר כאן אני אוכל למחר קבע ליה עלויה א"ה מאי אירא שבת אפי' בהול נמי הא קס"ל דמבל ד מוכן הוא אצל שבת ה שאם עבר ותקנו כהלא

ואומר מכאן מני נוסל. מקשה בירושלמי מתלמא שפתיהו דכ"ש למ"ד ה קאמר לה יסול מ"ט נשבע והכא קאמר דכאמירה כשלמא שני להא ר"ש שמותי הוא וי"ל דלא קשה מתלמא שפתיהו דמוקלה דכשלי חיים מדיף ומחזירין אפי' מכל קשה דמתלמא שפתיהו דכ"ש דלמ"ל קאמר דאומר ו מכאן מני נוסל למחר סני והכא קאמר דכאמירה כירושלמי ויש לומר דמ"ש הכא מ"מ מכיל מרתי כיון דמקלייהו כידים:

תנוקות שטמנו וכו'. ומפ"ג מיכולין לאכול מכילת מרתי מד' מירתו פני הבית או פני החצר מ"מ מכילת שבת המוכה ומרתי שני קבע וכיון שטמנו בשבת לאכול הוקבעו מפ"ש שמכר שבת ונקב תנוקות לרבותא מפ"ש שאין להם שהשבה גרידא משמע יש להם:

בנין וכני ביתו אוכלין מרתי. פי' בירושלמי דוקא בנין מכל מיהו נופיה מקבעינהו דגלה בדעתו להניחם שם ז כך:

הא שהר שני שבוע לא. דשבת לקבעינהו וכללא דמעתי' כל היכא דר"ל בקיבע קובע כלא רתיית פני הבית כמו שם הכנסין דרך (שהרים) [דרך גנות וקרפיפות]:

אי הכי מאי מירית שבת תפי' נחול נמי. מי הכי דשפתא משום דקבעי בדבורו לפלוגי בחול נמי וכ"ת משום דתכתריך לתעמי' לשכה ומכאן אני נוסל לפיכך נקב שבת והא מתני' קמ"ל תרתי דבדבורו קובע ולמעמיך בין הכנה דמ"ש לשמעמי' בחול דבורו קובע דהוי רבותא אפי' ופלוגתא דהכנה לשמעמיך במקום אחר בפירות מתוקנים שם כגון לומר בלשון שירשום ולומר שני לומר מכאן אני נוסל משמע מדנקט שבת לענין שכל דשבת קובע בשבל שאחר ימי שבוע מ"ט ה"פ לשמעמי' בחול דבורו קובע ובהכנה לפלוגי פלוגתא דכ"ש וכ"ם נכי נוזלות בדמיתא לעיל ולא בהירת כדפרישית לעיל דלמ"ל טייך פלוגתייהו בכשלי חיים:

הא קמ"ל דשבל מוכן הוא אצל כו'.

פי' לכך נקטינהו לענין שבת לתגב תורחיה דהכנה שבת לשמעמיך לידום אחר להיכא דהזמינו לשבת דאינו אסור אלא משום אפשר המבושל ואם כן אדם ותקנו מתוקן ולא לאחרי ונתקלה בשבל אפשר שבישיו נתקלה לכל היום הוא"ל והנהנת תרומות ומעשרות לא הוי אלא מדרבנן והכי דייק ליה מדתני עומד אדם על המוקלה וכו' משמע הא בשאר שני שבוע לא יעמוד לכתחילה הא אם עבר ותקנו מהוקן מבל אי ס"ל להנא דמשום לאיסור מוקלה לא תקנו בשאר ותקנו הכי קו"ל העומד על המוקלה פ"ם בשביעית ואומר מכאן אני נוסל למחר הרי הוא מן המוכן ודייקינן מינה ובא בשאר שבוע לא:

והלא

בשבת לשמעמי' בחול ובשאר זרעים והכא לשלנו בהכנה דנוזלות כדאשלנן כ"ם וכ"ה בשרירה: הא קס"ל דשבל מוכן הוא לשמעמי' מלתא לחריתי מגב לורחיה דשמ"ל להשלנו בהכנה הנה נמי הא בהדיה דבשבל שני אינו לאסור מבשמזר נקלה מבשבל מבל בהכנה היה שם בת אדם אי ובכר ותקנו מתוקן ומותר לאכול ול"ש לא מהניא ליה האשכה כל זמן שלא נתקן דהא מוקלה מהמת איסור מבל הוא ומסתיה דשמעתין ק"ל כיון דהנאתה תרומה ומעשר מדאוריית בשבת שרי אין זה מוקלה מהמת איסור וכי שמעי' ליה מהתניתין מדקתני עומד אדם על המוקלה לכתחילה בשביעית ולא אלי למידק מינה איסור בשאר שני שבוע לא יעמוד ויאמר כן דקתני ליה בדבורייהו בשמעתיין בשמעתין ולמאי דאמר מבשל ליה ס"ל להנא דשאר מוקלה נמי לא שקע מיניה הכי הוי"ל למיתני העומד על המוקלה פ"ם בשביעית ולומר מכאן אני מוכל למחר הרי זה מן המוכן ודייקינן מינה הא בשאר שני שבוע אינו מוכן מבל אדם לא שמעינן מדזוקא דנשאר מוקלה אלא משום מוקלה:

ע"ש בשביעית. שאין מעשר ניכר כה ואינו מחוסר אלא השמנה ופ"ה כשמוסר ונשאר שני דבר אחר ולא יהא דמילתא נקט דשאר מוקלה לאו מחוסר הוא דנדונרות ולמוקלה רש פחם מוקלה ואין רגילין למעשר קודם גמר מלאכה: ואומר בכאן אני נוסל לבדר. ופני בהכי ניחא: עד שירשום. נפי' דאין נרירה: גמ' הנוקות שטמנו תאנים מע"ש ושכחו ולא עמרו למ"ש לא יאכלו אא"כ עמרו והתן נמי המעביר תאנים בהצרו לקצות בניו ובני ביתו אוכלין כדן עראי ופטורים בעא מיניה רבא מרב נחמן שבת כדו שהכבע מוקצה לכעשר בדבר שלא ננמרה כלאכתו מי אמרינן כיון דכתיב וקראת לשבת עונג קבעה ואפי' בדבר שלא ננמרה כלאכתו או דלמא בדבר שנמרה כלאכתו קבעה בדבר שלא ננמרה כלאכתו לא קבעה א"ל שבת קובעת בין בדבר שנמרה כלאכתו בין בדבר שלא ננמרה כלאכתו א"ל ואיכא בינה דוטיא דצר כה דצר אינה קובעת אלא בדבר שנמרה כלאכתו אף ד שבת לא תקבע אלא בדבר שנמרה כלאכתו א"ל ליכוד אדוך דוא בידינו שהשבת קובעת בין בדבר שנמרה כלאכתו בין בדבר שלא ננמרה כלאכתו אכר כר זוטרא בריה דרב נחמן אף אנן נמי תנינא ועוד א"ר אליעזר עובר אדם על דבוכצה ע"ש בשביעית וכו' מעמא דשביעית דלאו בר עשורי הוא הא בשאר שני שבוע ה"נ דאמור מאי מעמא לאו משום דשבת קבעה לא שאני התם כיון דאמר כאן אני אוכל למחר קבע ליה עלויה א"ה מאי אירא שבת אפי' בהול נמי הא קס"ל דמבל ד מוכן הוא אצל שבת ה שאם עבר ותקנו והלא

כדלקמן: על המוקצה. יסתמיה לא נגמרה כלאכתו עד שהא: שביעית. לאו בת אפשרי היא נפקא לן מכיל' מוכלו מכיוני פמ"ו ירחרם הלכל חית השדה (שמו' כג) מה חיה מוכלה שלא במעשר לפלהכוכל שלא במעשר: ה"ג דאסור. לאכול למחר משום מעשר: באי מעבא. נפלר שני שבוע לא הא בשאר שני שביעית לא קבע למעשר כלא רתיית פני הבית ומפ' בגיה לאו נקבע שלא בכניסתו דרך שערי סכדמרי' בהבור את הפועלים (דף פה.) וזה בשבכנם לא נקבע הכא לא נגמרה מלאכתו ואמר לשיל לתן אלר קובעת שלא בדגמר וכית וחלר שוין כדלמרי' התם בהבור ואמאי נקט מהניתין שביעית לאשר שאר שנים לאו משום קביעות דשבת: שאני התם כו'. דאיתו מהשבה בדבורו שקולה מכילה: אי הכי. דשמעתי משום דבוריה הוא: באי אירא שבת. מאי מירית דשמעי' הך מאי קושיא דנ

והלא מותרו חוזר. היכי מצית למימר דקביעותא מסוס דכורא הוא והלא תפי' נוטל הרכה מן המכל בהול ונתן לפניו דמחזי דקביע ליה מכילי' מרובה אם דבר הרשות להחזיר המותר אחר מכילתו למקום שנטלו אפס הא שמעי' ליה לרבי אליעזר דאמר לא קבע כגמילה קמייתא וכ"ש כדכורא בלא מעשה לא מקבע:מעתה. כלי גדול שכוברין בו את הזיתים כדי שיתחממו ויהכבל שמנן כתוכן ויהא נוח להוציאן הכבל: טובל אחת אחת במלח ואוכל. בלא מעשר ולא אמרי' מכולן במלח משום ליה קבע הואיל ואחת אחת מוכיח מיד: מן המעטן טהור חייב. לעשר שאין רשות להחזיר מותרו כדמוקי לה לקמיה בגברא ממש שנגעו וכשמחזירן מתעדרין הממרי' עם הטהורי' ומעשר הטמן וכיון דאין רשות להחזיר מותרן ודאי כי שקליהו מעיקרא לדעתא למיכל לכולהו שקליהו ושוייה מכילת קבע: מן המעטן טמא פטור. מפני שרשות להחזיר המותר וכי שקליהו מעיקרא לדעתא למיכל פורתא ואהדורי מותר שקל:מאי שנא רישא. דאין יכול להחזיר משום דמעטן מהור והא לעשר ליהוי נמי עם הארץ ואי"ר אבהו. כולה בגברא ממש מתוקמא רישא דמעטן מהור לא מצי למהדר ודא"ת הרי נטמאו זיתי המעטן כשנטל מהן לא ממש אלא מקום מגעו ויכול לשלקן משם: ה"ג רישא במעטן מהור ובגברא ממש אלא מצי למהדר סיפא בגברא ממש ומעטן ממש דמצי למהדר: ומשנינן מתני' נמי. דקתני כדכורים כמוקה מהור ובגברא ממש משקי' אלא מצי למהדר מותרו:ופרכי' והלא מיחזרין ועומדין. ואלא לא נמלן אלא דכורא בעלמא הוא וכיון דכי נמלן ואפשר בחזרה מהניא ליה חזרה ואלא מקבע כי לא אפשר בחזרה כעזרה נמי ואלא נמלן אלא דכורא בעלמא אין לך חזרה בזו דתפי' משקל גמי לא שקליהו: ה"ג אלא מ"ר שימי כר אבי כו'. אלא לעולם אבא הוא דקבעה כמתני' וכי משקלת לי' למר זוטרא מסייעתא אלא לסייעיה לאתוב ממתני' הכי תסלקיה:ר"א קא אמרת. מיניה מייתית סייעתא דאבא קבעה אף אנא נגמרה מלאכתן: ר"א לטעמי' דא' תרומה קובעת. דכר אלא נגמרה מלאכתו אתם הנכים תרומתו נאסר לאכילת מרחי עד שיפרים

אלא מותרו חוזר ושמעי' ליה לרבי אליעזר דאמ' כל היכא דמותרו חוזר לא קבע דתנן הנוטל זיתים מן המעטן טובל אחת אחת במלח ואוכל ואם טבל ונתן לפניו עשרה חייב ר"א אומר מן המעטן טהור חייב מן המעטן טמא פטור מפני שהוא מחזיר את המותר והויגן בה מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא ואי"ר אבהו רישא במעטן טהור ונברא טמא דלא מצי מהדר ליה סיפא במעטן טמא ונברא טמא דמצי מהדר ליה מתניתין נמי במוקצה טהור ונברא טמא דלא מצי מהדר ליי והלא מוחזרין ועומדין הן אלא א"ר שימי בר אשי ר"א קא אמרת ר"א למעמיה דאמר תרומה קבעה וכ"ש שבת דתנן פירות שתרמן עד שלא נגמרה מלאכתן ר"א אומר לאכול מהן עראי וחכמים מתירין ת"ש מסיפא וחכ"א עד שירשום ויאמר מכאן ועכ"ל מעמא דע"ש בשב"יית דלאו בר עשורי הוא הא בשאר שני שבוע דבני עשורי ניהו אמורי' מ"ט לאו משום דשבת קבעה לא שאני התם כיון דאמר מכאן ועכ"ל למחר קבע ליה א"ה מאי איריא שבת אפי' בחול נמי הא קמ"ל דטבל מוכן הוא אצל שבת שאם עבר והקנו מחוקן ורמינהו היה אוכל באשכול ונכנס מגנה לחצר ר"א אומר יגמור ר' יהושע אומר לא יגמור חשכה בלילי שבת ראיא יגמור ר' יהושע אומר לא יגמור התם כדקתני מעמא רבי נתן אומר לא כשאמר ר"א יגמור בחצר יגמור אלא יצא הוץ לחצר ויגמור ולא כשא' רבי אליעזר יגמור בשבת יגמור אלא ממתין למוצאי שבת ויגמור כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אחד שבת ואחד תרומה ואחד חצר וא' מקח כולן אין קובעין אלא בדבר שנגמר מלאכתן שבת לאפוקי מדהלל דתניא המעמר פירות ממקום למקום לקצור וקדש עליהם היום אמר רבי יהודה הלל לעצמו אומר

הדרן עלך המביא

קביעות כדמוכח בסמו' דכתר הרשות להחזיר מותר וכ"ש דכורו מינו קובע: רישא במעטן מהור ובגבר' ממש דלא מצי למהדר. ויתי המעטן כשנטל מהן ויל"ל דלא ממש אלא מקום מגעו ויכול לסלקו מלמעלה שלא יגע בחריס ומ"מ מינו רשות להחזיר המותר לפי שמתערבי' הטהורי' עם הממשים כך פ"ה ת"ק כגון שנטלו בפשוטי כלי עץ או שנתן לו חברו: והלא הן מוחזרין ועומדין. דלא נמלן אלא בדכורא בעלמא ואין לך חזרה גדולה מזו דתפי' כרשות להחזיר לא מקבע כ"ש בלא נמל כלל: אלא ת"ר קובע שבת לפי' כלא נגמרה מלאכתו כמו גבי תרומה אבל לרבנן דמתירין גבי תרומה לא ידעי' גבי שבת: ת"ש מסיפא. דלא פליגי רבנן אלא דוקא בכריר': [שאני התם כיון דלי' מכלן]. והכא למפרך והלא מותרו חוזר לרבנן לית להו הך סברא ש דלעולם מותרו קובע: רבי אליעזר אומר יגמור כשבת אלא כו'. ות"ת מ"ש מתיבות שמנו דלמולקי שבת לא יהבלו וי"ל דהתם יחדוש לאכילת שבת אבל הכא לא יחדוש לשבת כפירוי רש"י דהתם מיירי בתלוי דנגמר מלאכתן אבל הכא מיירי בחשכול אלא נגמרה מלאכתו: אחד שבת (ליגו קובע) וכו'. ליגו קובע אלא כדכר שנגמרה מלאכתו ות"ת מאי איריא ש"מ כיון דליגו קובע אלא כדכר שנגמרה מלאכתו וי"ל דכ"ש דקובע לפי' קודם רשיית פני הבית: שבת להפוקי מדהלל. וכדין הוא דהו"מ למיעקר לאפוקי מדר"א דאמר קובע לפי' כדכר אלא נגמרה מלאכתו ומשום הכי לא נקטיה משום דלאו רבותא הוא דכלאים אין הלכה כמותו דמותי הוא ומ"מ קאמר כשמו' תרומה לאפוקי מדר"א דלא משכח תנא דאמר תרומה קובעת כמעשר כדכר אלא נגמרה מלאכתו אלא רבי אליעזר:

מסורת הש"ס

א מעשרות פ"ד מ"ב [ניתא כמתניתין] ב מעשרות פ"ב מ"ד [לעיל לה ובסי'] ד תרומות פ"ג מ"ג [לא יגמור מתני' דכי נתן היא דתניא ר' נתן אומר כו' כל"ל מהכ"מ] ה [כתוספתא ליתא המעכי תלוים וכו' לק לות] ח תוספתא דמעשרות פ"ג ט לעולם אפילו מותר קובע כל"ל

עם ה מיימ) פ"ה מהלכות מעשר סלי יו ה ב מיי' פ"ו סם סלכה ז פא ג מיי' פ"ד סם סלכה יו סב ד מיימן פ"ח סם סלכה כג פג ה מיי' סם פ"א סלכה ג

חצר. לימרך לאשמועי' לתנא דקתני ר' יעקב מחייב דלית הילכתא כוותיה אלא כרבי יוסי כר' יהודה דפיסר: הי"נ מקח כדתנן הלוקח תאנים כו'. מצמרך לאשמועי' דהלכתא כי הך ולא כחידך מתני' דפליגי עליה לקמיה: הלוקח תאנים מעם הארץ במקום שריבו בנ"א דורסין. פרוש כגי המקום מוסין תלניות קלישות ודורסים אותם כשנולים הוה להו מתם תלניות דכר אלא נגמרה מלאכתו: אוכל מהן עראי. דאין מקח קונה כדכר אלא נגמרה מלאכתו וכולהו כאלא רבו פני הבית קא מיירו: ומעשרין דמאי. כשכא לעשרן מעשרן דמאי כדין כל הלוקחים מע"ה אלין צריך להפריש תרומה דלא הניחו עלה ולא למעשרי הני ודאי לא מעשרי דקודם נמר מלאכה לא עשרינהו עם הארץ דקסכר האי תנא יש שמעשרין קודם נמר מלאכה ומדה הנוהגת היא ואלינן כיש לקולא: רוב עמי הארץ מעשרין הן. מדאמרי' לקולא דקאמר מעשרין דמאי ואמרת כעלמא היא דלאחמורי לאפרושי מספיקא אלא מעשרי' שנהגדו עליהן: ולאפוקי מהא דתנן. מדרכי יוחנן קאי ר' יוחנן דאמר לעיל מקח מינו קונה כדכר אלא נגמר מלאכתה אחת לאשמועי' דהלכתא כי הא דאמרי' לעיל ולאפוקי מהך: המחליף. היינו מקח: לקצות. דהיינו לאכול נגמר: חייב. דמקח קונה אפי' כשלא נגמר: לאכול חייב. זה שדעתו לאכול חייב דלדידיה נגמר מלאכה הוא.

חצר לאפוקי מדרבי יעקב א דתנן המעביר תאנים בחצרו לקצות בניו ובני ביתו אוכלין מהן עראי ופטורים מן המעשר ותני עלה ר' יעקב מחייב ור' יוסי ב"ר יהודה פוטר תרום לאפוקי מדרבי אלעזר ב דתנן פירות שתרמן ער שלא נגמרה מלאכתן ר"א אומר לאכול מהן עראי וחכמים מתירין מקח (ג כדתנן) הלוקח תאנים מעם הארץ במקום שרוב בנ"א דורסין אוכל מהן ארעי ומעשרן דמאי שים תלת ש"ם מקח אינה קובעת אלא ברבר שנגמרה מלאכתו ושים ד רוב עמי הארץ מעשרין הן ושים מעשרין דמאי מעמי הארץ אפי' ברבר שלא נגמרה מלאכתו ולאפוקי מהא ה דתנן המחליף פירות עם הבירו זה לאכול וזה לאכול זה לקצות וזה לקצות זה לאכול וזה לקצות חייב ר' יהודה אומר לאכול חייב לקצות ו פטור:

הדרן עלך המביא

משילין ז פירות דרך ארובה בי"ט ג אבל לא בשבת דומכסים פירות בכלים מפני הדלף וכן כדי יין וכדי שמן ח ונותנין כלי תחת הדלף בשבת: **גמ'** אתמר רב יהודה ורב נתן חד אמר משילין וחד אמר משחילין אמר מר זוטרא מאן דאמר משילין לא משתבש ומאן דאמר משחילין לא משתבש מאן דאמר משילין לא משתבש דכתי' (דברים כח) כי ישל זיתך ומאן דאמר משחילין לא משתבש ח דתנן ט השחור והכסול שחול שנשטמה ירבו כסול שאחר מירכותין גבוה מהברתה א"ר נחמן בר יצחק מאן דאמר משירין לא משתבש ומאן דאמר משחירין לא משתבש מאן דאמר משירין מנשירין לא משתבש מאן דאמר משירין לא משתבש י דתנן ר' ישמעאל אומר ז גזיר לא יתוך ראשו בארמה מפני ששישיר את השער ומאן דאמר משחירין לא משתבש ח השחור והזוג של ספרים אע"פ שנחלקו טמאין ומאן דאמר מנשירין לא משתבש כ דתנן מ מי שנשרו כליו בטים מהלך בהם ואינו חושש א"נ מהא דתנן ל' איזהו לקט הנושר בשעת קצירה: תנן משילין פירות דרך ארובה בי"ט ער כמה א"ר ז"א א"ר אסי ואמרי לה א"ר אסי א"ר יוחנן כאותה ששנינו כ מפנין ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש ורלמא שאני התם דאיכא בטול בית המדרש אבל הכא דליכא בטול בהמ"ד לא א"נ התם היינו טעמא דארבע וחמש קופות שרי משום שבת נ דחטירא ולא אתי לזלזולי ביה אבל י"ט דקיל ואתי לזלזולי ביה (כלל כלל) לא א"נ לאידך גיסא התם היינו טעמא דליכא הפסד טמון אבל הכא דאיכא הפסד טמון אפי' טובא נמי התם

הדרן עלך המביא

משילין פירות דרך ארובה. פי' לו חמין ופטורין שטוחין על גבו להתיכם ורלה נמים מפשמין וכאן התירו לו למרות ולהכליך דרך מרוכה שכנג וכן טופלין לארן דליכא מרחא יתירא ודוקא מרוכה דכל מרוכה מלמעלה למפה היא כתקרת הגג מכל מקום כנון גג שמוקף מחילה וחלון כתוכו ונרין להגביהו עד החלון ולהכליכו לא מרחינן כדלקמן: וכסכין את הפירות. ולא תמרי' טורח שלא לצורך י"ט הוא דשרי ליה רבנן משום הפסד ממון: דקף. נמים הנושפים מן הגג: וכן כדי יין. נמי מכסיין מפני הדלף: תחת הדלף. לקבלו כתוכו מפני טינף הבית: **נמ'** לא משתבש. דכולהו לשון הספלה ניהו: כי ישל זיתך. לאין זית ישל את פירותיו ולא ינישו לכסול: הכסול והשחוך. מומין בכסור משום שרוע שאחד מאיכריו גדול מחכירו: שנשטטי ירכו. שלמו לשון הספלה הוא: שאחר מירכותין גבוהה. משום מכורה כשפלים והוא כוקע דאפשר נכוה למפלה מן הפשלים וקרוב לגג הפלים יותר מחכירו ארטה. גלייפא: מאן דרבי. כלומר מי הוה תנא דתני הכי לא משתכש

השחור. תמר על גס שמחיר את הספר מלמע לשון הספלה הוא: והזוג של ספרים. יש להן שני סכינים להכי מקרו זוג ויש להן תלוסין ופורקין לותם זה מזה: ואע"פ שנחלקו. מקלין פומחה ארחוין למלאכה כי"ת לעלמו: שנשרו. נפלו כמים: מהלך בהן. ואין מתנגבין והולכין ואינו חושש שיהשהזיהו שכשכן: עד כמה. יהא כהן דלא אמרי' טרחא יתירא הוא: מפני האורחים. שלריכין לאכול ואין מקום לכל אחד: בטול בהמ"ד. שלין להלמידים מקום ליכנס: ודלמא. התם הוא דשרינן כולי האי דמיכלד בשבת ולא"ד ואפ"ה לכבוד מורים אבל מקום הפסד ממון לא שרו רבנן כולי האי: א"נ לאידך גיסא. יש לחת פעם לנד הפסד מרובה כאן יותר מפעם התם

התם תנן כו׳. כלומר ופוד שחלש מחרת: **שלא ינמוד את האיצר.** שם לא היו שם חלת תרכא או המם קופות שהתירו לו במקום שיש יותר כאן לא התירו לפנותן כולן ולגלות את הרצפה דילמא הוי כה נומא ומשוה לה: **והבא תנן.** כלומר ופוד יש לשהות: באותו הגג. שהתרוכה בגג שהפירות כו: אין משלטלין. בפירות שבגג שבת להשילן מפני הגשמים קא פייירי לפלוג בגגותיהן של שני בתים שמין שתי זה נכוה מזה שיהא שם מוחם עליה ויריקה: בחלונות. כגון שם מוקף מחיצה ואין בו תרוכה אבל יש הגון במחיצה לחצר או לבית שלא יפסיקם בשקין דרך החלון בחבל מפני שיש טירח להעלות מן הגג לחלון ומשם לתרן: סולטות. כל מדרגה קרי סולם ולף הכבשים שלנו: ואפילו אוירא דבבני. לבנים הסדורים ומוקלים לכנין וגשמים נופלים ומתירת שלא ימוחו מותר למשל כלים לצרכן ולכבשיהן ולא ממרינן הואיל והן עלמן אין נפלין לף הכלי לא יגמל לצרכן: ור׳ יצחק אמר. דוקא פירות הרשות למשל הוא דשרו רבנן למשל כלים לצרכו אבל מידי דלאו בר משל אין כלי ניטל לצרכו: אלא לדבר הניטל. לצורך דבר הניטל: ואיידי דהנא רישא. פירות הרשויין דעל כרחיך בדחוי למשל מילתיך למתקט שהרי משל הן עלמן ומשילין נקט נמי לענין כסוי פירות הרשויין ומיהו סיפא לאו דוקא והוא הדין ללבני: תנן וכן כדי יין. מכדי כהני לא מיירי לעיל וכיון דתנן הכא וכא למתניתין דכריס מהריס לבד פירות היה לו להמתיקנו לבניס וכ״ש הלו: הכי גרסינן הכא במאי עסקינן בדמיבלא. כלומר לא בא להמתיק כי אם כיוצא בלבני׳ ל (וכדברך) דהכך כדי יין דקא מוסיף ותני בדמיבלא משקין שמפורים בעילעל דמתמיהין גריסא פירות הרשויין דומיא דמשילין והדר נקט להכך למתניתין לף שאין רשויין: **הפסד טועה.** גשמים הנופלין על יין הפסד מופג הוא שמחסך ויסלקס מכל הפירות מרקיכין: נותנין כלי תחת הדלף. כדי שהכלי ניעל לקבל בו מוקלה כי הלי דלף חזי למידי: בדלף הראוי. שהן לעולין ורעויין להמה: על גבי אבנים. שנוטיין לגנין וכשהן מתלחלין צריך לחזור ולגגנן שאין מקבלות את הטיט יפה והכנין שוהה ליכס: מקורזלות. בגוד״ם: לבית הכסא. לקנח: **שתי חלות.** של

התם תנן א אבל לא את האוצר ואמר שמואל מאי אבל לא את האוצר ב אבל לא ינמור את האוצר כולו דילמא אתי לאשויי נומות הכא מאי התם הוא בשבת דאסור משום דחמיר אבל י״ט דקיל שפיר דמי או דילמא התם דאיכא בטול בית המדרש אמרת לא הכא דליכא בטול בית המדרש לא כל שכן והכא תנן משילין פירות דרך ארבה בי״ט ואי״ר נחמן לא שנו אלא באותו הגג אבל מגג לגג לא ותנ״ה ג אין משלטלין מגג לגג אפי׳ בשנגותיהן שוין התם מאי (ב כ״ש שבת דחמירא או דילמא) הכא הוא דאסור משום י״ט דקיל ואתי לזלזולי ביה אבל ג שבת דחמירא ולא אתי לזלזולי בה שפיר דמי או דילמא מה הכא דאיכא הפסד פירות אמרת לא התם דליכא הפסד פירות לא כל שכן הכא (ד תנן) ג לא ישלשלם בחבל בחלונית ולא יורידם דרך סולמות התם מאי הכא בי״ט הוא דאסור בטול בית המדרש אבל שבת דאיכא בטול בית המדרש שפיר דמי או דילמא הכא דאיכא הפסד פירות אמרת לא התם דליכא הפסד פירות לא כל שכן תיקו: ומכסין את הפירות: אמר עולא ד ואפילו ה אוירא דלבני רבי יצחק אמר פירות הראויין ואזדא ר׳ יצחק למעמיה ו דאר׳ יצחק אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת תנן מכסין את הפירות בכלים פירות אין אוירא דלבני לא הוא הדין דאפילו אוירא דלבני ואיידי דתנא רישא משילין פירות הנא סיפא נמי מכסין את הפירות תנן וכן כדי יין וכן כדי שמן הכא במאי עסקינן בטיבלא הבי נמי מסתברא דאי סלקא דעתך כדי יין וכדי שמן דהיתרא הא תנא ליה רישא פירות כדי יין וכדי שמן אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא ז דהפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו קמ״ל תנן ח נותנין כלי תחת הדלף בשבת ה בדלף הראוי ת״ש ט פורסין מחצלת ע״ג לבנים בשבת דאיתור מבניינא דחזי למזנא עלייהו ת״ש י פורסין מחצלת ע״ג אבנים בשבת באבנים מקורזלות דחזיין לבית הכסא ת״ש יא פורסין מחצלת ע״ג כוורת דבורים בשבת בחטה משני החמה ובגשמים משני הגשמים יב ובלבד שלא יתכוין לצוד התם נמי דאיכא דבש א״ל רב עוקבא משום רב אשי התינח ביומות החטה דאיכא דבש ביומות הגשמים מאי איכא למימר לא נצרכה אלא לאותן שתי חלות אותן שתי חלות מוקצות הן הב״ע שחשב עליהם אבל לא חשב עליהם מאי אסור אדתנו ובלבד שלא יתכוין לצוד לפלוג וליתני בדידה בר״א שחשב עליהן אבל לא חשב עליהם אסור הבי קאמר אע״פ שחשב עליהן ובלבד שלא יתכוין לצוד במאי אוקימתא כר׳ יהודה דאית ליה מוקצה אימא סיפא ובלבד שלא יתכוין לצוד אתאן לר״ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר ותסברא דר״ש והא אביי ורבא דאמרי תרוייהו כ משום ר׳ שמעון בפסיק רישיה ולא ימות לעולם כולה ר׳ יהודה היא והכא במאי עסקינן דאית ליה כוי ולא תימא לר׳ יהודה ובלבד שלא יתכוין לצוד

בדמיבלא. וחית והא ממרינן לעיל נ בסוף המכיח דמכל מוכן הוא שאם עבר ותקנו מחוקן וכפ׳ כירה (דף מג.) נמי לא חשיב ליה מכלל כלי מהיכנו כיון דחזו ח״כ מכתי תקני לן דמכל מין מוירת דלבני לא ויל דמולא יאמר לך דמ״מ חשיב ליה כדבר שהיגו ניעל כיון דכשבת מיהא לא חזי כל כמה דלא הקנו דאסור לפנותו בשבת כדאתן בפרק מפנין (דף קכו:) מכלל לא הפכל:

במאי מוקימתא. פרש״י דלא מצינחנא דמוקי לה כרבי יהודה בהך ח דלא מדסתיק נפשיה כי פריך והא מוקלות ניהו ולא קאמר ר״ש היא דלמא מפשט לי׳ דאתי׳ כר׳ יהודה:

מגה

מסורת השים

א [סם:]
ב [ביל מ״ו ג [לעיל ב: לה:]
ד [ל״ל תניא] ה [נגרס שפיר]
ו [בבת ד׳ מג. וכל הסוגיא ופ״ק כמה ז [בבת קנד: ופ״ל ח סם מג. ט סם. י סם. כ בבת ד׳ פה. ול׳ קנ׳ ול׳ קיו: ול׳ קיו. דף קנ: ולף קנג. ולף קמב פוסף נג: בכורות ד׳ כה. כתובות דף ו. ל ל״ל וכבדרך ם שייך לע״ב

יא ג מיימן פכ״ח מה׳ ד ופכ״ו מה׳ שבת הלכה טו טוש״ע ס״ח סי׳ שלג סי״ח סעיף ב ג מיי׳ פ״ה מהלכות י״ט הלכה ה טוש״ע ס״ח סעיף ג ד טוש״ע ס״ח סעיף ג וסי׳ שכח סעיף ז יד ה ו מיימן פכ״ה מה׳ שבת הלכה כד טוש״ע ס״ח סי׳ שלח סע״ח וסימן תקכ״ח סעיף ג טו ז ח מיי׳ פכ״ה שם הלי כה טוש״ע ס״ח סימן שפ סעיף ד טז ט מיימן שם פ״ח הלכה ו טוש״ע ס״ח סימן שלו סעיף ה

שלא יעשה מלוכה לכתם לרבים אב מלאכה הוא:

אלא אימא ובלבד שלא יעשנו מצודה. פ"ה וכלבד שלא יעשנו מצודה כו' כל החלוטות דלר' יהודה אסור ולרבי שמעון מותר ונס מפיקרא כי כמי לתוקומי כר' כשמעון משמע ליה דכבל מין מיירי הפילו למצות כשין מצודה לסחוב כל החלוטות ותימא דהא מודה רב שמעון בפסיק ריסיה ולא ימות והכא ודאי הן גלודות ופירש הר"ר משה מחייבי"ת דלר"ש נמי מיירי שיש חור קטן כשורת לך חיטו נרתה ור"ב לא הוי פסיק ריסיה ולא ימות ולר"ש מותר ור' יהודה דאסר הפילו דבר פחיטו מתכוין כמי חור גדול שיהא נרתה לדבורים ללאת מן הכוורת:

שופך ושונה. לאתה דס"ד דתיירי לעיל בדלף שחיטו רחוי לו קשה היכי משלמל ליה הא הוה ליה כלבלה יה:אבן כתובה דאמר בסוף כירם (דף מז: ושם) דלית ל' כה פירי וי"ל דברי משום דהוי כנרף של רבי וכן משמע מדמייתי ליה הכא:

תיתי לי דאמרי אדאמר אמ"נ דאמרינן לעיל פ"ח (דף כח ושם) דאין עושין נרף של רבי לכתחלה ס"ל דרכה דהכא שרי משום פסידא דכי רחיץ לו משום דלא מקרו לכתחלה כל כך הכא כיון שהיו הנשמים ככר מזלפין ככית תיכ"ש לכתחלה כמו מזמינין שכושי:

שמא יעשה חבית של שיעור. פ"ה שלוקחין קנים ושוטה כפין חבית ושם כהן וקשה דהא תנן ם ואלו מהורין ככלי חרס מכלא שאין לה לבזבזין וחבית של שיעור מלמא דחרס הוא לכן כ"ל שהוא כלי חרס שאין לא פתח מתוך כך חיטו יכול להשתקש כמים לפי שאין המים יכולין ליכנס לתוכו ולכך קף של פני המים:

והא מלוה קא מעכיד. פ"ה והו"ל למתניתין כהדי תיכף דסיפא ממלוה ומשני לא נריכא לתיכף דמיניה ולכך חיטו מלוה כל כך דומיא דהני דסיפא ולפי זה יכול להיות דגם כלישכא דמתיך מיני' אסור וכן פירש נמי גבי לא מקדשין הא מלוה קא מעכיד כו' ומשני דחית ליה משה וכניס משמע אפי' אין לו משה וכניס מ"מ אסור וקשה לאמר פרק דיני ממונות (דף לה:) לפיכך אין דנין לא בש"ס ולא בערב י"ט דהיכי לעכוד לדייניה כמאי שכחת ולקמני בשכת אין רציחה דוחה שכת ולא משני משום דאין דנין משמע התם דכשנהדרין דכשתמא ליכא מדיף מיירייהו שפיר דנין וזש לייטב דניחא ליה להש"ס למימר משמע לאסור מן התורה ולא לאסור אלא מדרבנן ור"ת פירש דהא מלוה קא מעכיד ואמתי נזרו כו' ומשני לא נריכא דחית ליה משה וכניס אבל אם אין לו משה וכניס מותר לקדש אלא אימא ובלבד שלא יעשנו מצודה פשיטא מהו דתימא א במינו נצוד אסור שלא במינו נצוד מותר קמ"ל רב אשי אמר מי קתני ביומות החמה וביומות הנשמים בחמה משני החמה ובנשמים משני הנשמים קתני ביומי ניסן וביומי תשרי דאיכא חמה ואיכא נשמים ואיכא דבש: וגותנין כלי תחת הדלף בשבת: ב תנא אם נתמלא הכלי שופך ושונה ואינו נמנע בי רחייא דאביי דלוף אתא לקמיה דרבה א"ל זיל עייליה לפורייך להתם דלהוי כנרף של רעי ואפקיה יתיב אביי וקא קשיא ליה ג וכי עושין נרף של רעי לכתחלה אדהכי נפל בי רחייא דאביי אמר תיתי לי דעברי אדמר אמר שמואל ג נרף של רעי ועבים של מימי רגלים מותר להוציאן לאשפה ג וכשהו מחזירו נותן בו מים ומחזירו סבור מינה נרף של רעי אנב מנא אין בפני עצמו לא ת"ש ג דהחוא עכברתא דאשתכח בי אספרמקי דרב אשי אמר להו רב אשי נקטהבצוציתה ואפקוה: **מתני'** ה כל שחייבין עליו משום שבות משום רשות משום מצוה בשבת חייבין עליו בי"ט ואלו הן משום שבות ו לא עולין באילן ז ולא רוכבין ע"ג בהמה ח ולא שטין על פני המים ד ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין ואלו הן משום רשות לא דנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מיבמין ואלו הן משום מצוה ה לא ו מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין ולא מגביהין תרומה ומעשר כל אלו ביו"ט אמרו ק"ו בשבת ז אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד: **גמ'** לא עולין באילן גזירה שמא יתלוש ולא רוכבין על גבי בהמה גזירה שמא יצא חוץ לתחום שמע מינה ח תחומין ט דאורייתא אלא גזירה שמא יחתוך זמורה ולא שטין על פני המים גזירה שמא יעשה חבית של שייטין: ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין: י נזירה שמא יתקן כלי שיר: ואלו הן משום רשות לא דנין והא מצוה קעביד לא צריכא דאיכא דעריף מיניה: ולא מקדשין: והא מצוה קא קעביד לא צריכא מהו דתימא דבר שבמינו נצוד. שדרך לצוד לת כני מינו כגון חיה ועוף אסור לכל הני דנין כמינו לצוד שרי קמ"ל: רב אשי. לעולם כדמסיק מפיקרא דתיכף דכם למחכל מדם ודקשיא לך כיומות הנשמים מיכף דכם לא קשיא דמי קתני יומות החמה ויומות הנשמים: שופך. לשון: ושונה חיינו למקומו תחת הדף: אין נמנע. מלמות כל היום אם נייר לכך: בי רחייא דאבויי דלוף. הלף היה נופל על הרחיים אלו והיו עשויין כמים ונמוחים מפני הנשמים ולא היה מספיק לכלים הנריכים לתת תחת הלף: זיל עייליה לפוריי. להתם. לבית שהוא שם דלהוי כנרף כל רעי שיהו מלוסים הרחיים להיות לפני ממתך ואתה מותר למלמלן ולהוליכן לחון כדאמר לקמן דנרף של רעי מותר להוציא לאשפה: וכי עושין נרף של רעי לכתחלה. וכי מותר לגרום שיהא הדבר מלוס לו כדי שיוציאנו: תיתי לי דעברי אדמר. תכוכתי זאת בשכרתי שעכרתי של דברי רבי: נרף ועבים. כלי חרס הן שלא של רבי קרוי נרף ושל מימי רגלים קרוי עבים: נותן בו מים ימחזירו. דמוקמין מחמת מיאום הן ואי לאו לגב מיס לא מצי לשלמליהו ולהוליהו הוא דשרי ליה משום כבודו: סבור מינה. מדשמואל היו שכורים התלמידים דדוקא נרף נקט דגוב מנא שרי למלמל את הרעי אבל כגני עלמו ליטול את הרעי או דבר מלוס ממש כידו ויוליאם לא שרו ליה: באספרמקי. בשמים: בצוציתי. בזוכ: **מתני'** כל שחייב עליו. מדברי סופרי שלא לעשותו בשבת משום שבות או משום רשות שים כו קלת מלוה אבל לא מלוה גדולה וקרוב הוא להיות בכר הרשות ויש כו לאסור מדברי סופרים: או משום מצוה. או שים כו מלוה ממש כידו ואסרוהו חכמים לעשות בשבת: חייבין עליו. שלא לעשותו בי"ט: ואלו הן. דכריש שאסורין משום שבות שהטילו עליו חכמים לשבות מהן ואין בשעייתן משום מלוה: לא עולין באילן כו'. כולה מפרש בגמרא לאחי גזור בהו רבנן (אין מטפחין. ביל: ואין מרקדין. כרגל וכולן לשמחה ולשיר ובגמרא מפרש גזירה שמא יתקן כנגדן כלי שיר דקא עביד מלה: ואלו הן משום רשות. כלומר שהיה לנו להתירן משום שהן קרובין למלוה ואסרום חכמים הלי דקרי ליה רשות משום הכך דכתי לאחתי כשיפא הוו מלוה גמורה ולגניהן קרי שבות מציעי רשות ולהכך קאמי קרי שבות דאסור שבות גמור יש בהן לפי שאין בהן לא לסלק נזרות חכמים מעליהם שאין בהן לאלוחות מלוה: לא דנין. דין: ולא מקדשין. משה ובגמרא מפרש אחתי קרי ליה רשות ב (ואחי שמעת גזר עלייהו): ולא מקדישין. הקדשות: מעריכין. ערכך ונותן כפי שניש כתו בפרשת ערכין (ויקרא כז): ולא מחרימין. הרי בהמה זו הרם וכתם חרמים לבדק הבית: **גמ'** שמא יעלה ויתרוש. דהוי מסורת מדאורייתא דהיינו קוצר שבולין מן המחובר: שמא יצא חוץ לתחום. אחוך שאינו מהלך כרגליו אינו רואה סימני התחומין: ש"מ תחומין מדאורייתא. מדגזור רבינא אמר תחומין דאי מדרבנן הוו אפרי מלתא אחרינא' משום דילמא שמא יחתוך זמורה. להכותה והוי קוצר מן המחובר: חבית של שייטין. כלי של נומא שמורנין לוחו ושוטין כמין חבית תרוכה ולמדין בו לשום: הא מציה קא עביד. ואחתי קרי ליה רשות: ולא מקדשין הא מציה קא עביד. שנומא משה לשרות ולרבות ואחתו קא קרי ליה רשות:

מהו דתימא דבר שבמינו נצוד. שדרך לצוד לת כני מינו כגון חיה ועוף אסור לכל הני דנין כמינו לצוד שרי קמ"ל: רב אשי. לעולם כדמסיק מפיקרא דתיכף דכם למחכל מדם ודקשיא לך כיומות הנשמים: שופך. לשון: ושונה חיינו למקומו תחת הדף: אין נמנע. מלמות כל היום אם נייר לכך: בי רחייא דאבויי דלוף. הלף היה נופל על הרחיים אלו והיו עשויין כמים ונמוחים מפני הנשמים ולא היה מספיק לכלים הנריכים לתת תחת הלף: זיל עייליה לפוריי. להתם. לבית שהוא שם דלהוי כנרף כל רעי שיהו מלוסים הרחיים להיות לפני ממתך ואתה מותר למלמלן ולהוליכן לחון כדאמר לקמן דנרף של רעי מותר להוציא לאשפה: וכי עושין נרף של רעי לכתחלה. וכי מותר לגרום שיהא הדבר מלוס לו כדי שיוציאנו: תיתי לי דעברי אדמר. תכוכתי זאת בשכרתי שעכרתי של דברי רבי: נרף ועבים. כלי חרס הן שלא של רבי קרוי נרף ושל מימי רגלים קרוי עבים: נותן בו מים ימחזירו. דמוקמין מחמת מיאום הן ואי לאו לגב מיס לא מצי לשלמליהו ולהוליהו הוא דשרי ליה משום כבודו: סבור מינה. מדשמואל היו שכורים התלמידים דדוקא נרף נקט דגוב מנא שרי למלמל את הרעי או דבר מלוס ממש כידו ויוליאם לא שרו ליה: באספרמקי. בשמים: בצוציתי. בזוכ: **מתני'** כל שחייב עליו. מדברי סופרי שלא לעשותו בשבת משום שבות או משום רשות שים כו קלת מלוה אבל לא מלוה גדולה וקרוב הוא להיות בכר הרשות ויש כו לאסור מדברי סופרים: או משום מצוה. או שים כו מלוה ממש כידו ואסרוהו חכמים לעשות בשבת: חייבין עליו. שלא לעשותו בי"ט: ואלו הן. דכריש שאסורין משום שבות שהטילו עליו חכמים לשבות מהן ואין בשעייתן משום מלוה: לא עולין באילן כו'. כולה מפרש בגמרא לאחי גזור בהו רבנן (אין מטפחין. ביל: ואין מרקדין. כרגל וכולן לשמחה ולשיר ובגמרא מפרש גזירה שמא יתקן כנגדן כלי שיר דקא עביד מלה: ואלו הן משום רשות. כלומר שהיה לנו להתירן משום שהן קרובין למלוה ואסרום חכמים הלי דקרי ליה רשות משום הכך דכתי לאחתי כשיפא הוו מלוה גמורה ולגניהן קרי שבות מציעי רשות ולהכך קאמי קרי שבות דאסור שבות גמור יש בהן לפי שאין בהן לא לסלק נזרות חכמים מעליהם שאין בהן לאלוחות מלוה: לא דנין. דין: ולא מקדשין. משה ובגמרא מפרש אחתי קרי ליה רשות ב (ואחי שמעת גזר עלייהו): ולא מקדישין. הקדשות: מעריכין. ערכך ונותן כפי שניש כתו בפרשת ערכין (ויקרא כז): ולא מחרימין. הרי בהמה זו הרם וכתם חרמים לבדק הבית: **גמ'** שמא יעלה ויתרוש. דהוי מסורת מדאורייתא דהיינו קוצר שבולין מן המחובר: שמא יצא חוץ לתחום. אחוך שאינו מהלך כרגליו אינו רואה סימני התחומין: ש"מ תחומין מדאורייתא. מדגזור רבינא אמר תחומין דאי מדרבנן הוו אפרי מלתא אחרינא' משום דילמא שמא יחתוך זמורה. להכותה והוי קוצר מן המחובר: חבית של שייטין. כלי של נומא שמורנין לוחו ושוטין כמין חבית תרוכה ולמדין בו לשום: הא מציה קא עביד. ואחתי קרי ליה רשות: ולא מקדשין הא מציה קא עביד. שנומא משה לשרות ולרבות ואחתו קא קרי ליה רשות:

א ה מיימן פכ"ה מה' מכירה הלכה כד סמג לאוין עם סוס"ע ס"ת סי' סמנ סע"ת וסי' תקכה סע"ב ג יח כ מיימן פכ"ו שם הלכה יג טוס"ע ס"ת סימן שמ סעי' לד וסי' תקיח סעי' ס ט ג שם סעי' לה

ב ד שם סעיף לד

בא ה מיימן פ"ח מהלכות י"ט הלכה יז כב ו מיימן פכ"ה שם הלכה ט שנת הלכה ט סמג לאוין שם סוס"ע ס"ת סימן שלו סע"ת וסימן תקכד סעיף ה

בג ז מיי' שם ופכ"ג שם סמג שם טוס"ע ס"ת סי' שנט סע"ת וסי' תקכד שם כד ח מיימן פכ"ג הלכה ה טוס"ע שם ושוס"ע סי"מן שלא סעיף כ

מסורת השי"ם

א [שבת קו: קו:]

ג [עי' ד' כח:]

ג [שבת ד' קכה:]

ד [עיל דף ל:]

שבת דף קמה:

ה [פסחי' ד' סו:]

ו [שבת קמה:]

ז שבת דף ס:

וף קכד:

וף קלו:

מגילה דף ו: [עיל דף כח:]

ח [עי' תוס' תוספ' מגיגה ב.]

ד"ס מצוה]

ט [ע' תו' שם ד"ס דבתיב] [פיכו' נה:]

י [עי' תוס' עיל ל.]

ד"ס תנן] ב [עיל מ"ו ד' לית כה מיהו לא וי"ל כיל משה וקשה דפסיק ריסיה ולא ימות ופריך והכי קאמר מלוה קא מעכיד דהא כיון שמתה מחרת ושוב קא מעכיד ולא מלוה דכתיב וכפר בעדו וכעד כיתו (ויקרא מז) אלא ודאי י"ל כפירוש הקונטרס ולא קשיא מהכא דפכהדרין דהא קאמר הכא משמע שמת יכתוב וכיון דישנו ככר בדין מערב י"ט וכתבו דברי המזכין ודברי המקיימים מכשוב יום כדקאמר התם אם כן לא שייך למגזר ושוב י"ל כפירוש ר"ת ולא קשיא מהכא דכהן גדול דשמת אב מתרי משמי נקט והדר מסיק התם בירושלמי דיומא ר"ש מוקי הדא לאמרה הדין דכונסין מרמלין לריך לכונסן מכשוב יום אלא יהא כקונה קנין בשבת ואיתא נמי בריש כתובות בירושלמי ומשרש התם משמע דאפי אלא קנה חיטו זכאי ואלא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה משכנסה זכאי בכולם ונמלא כקונה קנין

דאי"ל אשה ובנים. שני זכרים לכ"ע לו זכר ונקבה לכ"ה ותו לא מיפקד כולי האי כדתמרי' ביבמות (דף סב:) ומיהת קלת מלוה ליכא בדתמר ב כנקר זרע את זרעך ועבד לו תגח ידך (קהלת יא): מצוה בגדול האחין ליבם. ונפקא לן מוהיה הנכור (דכריס כ"ה): שמא יכתיב. פסק דין לדינין ונמר תירוסין לקדושין ונמר חלילה לחולצת וכתובה ליכא: משום מקח וממכר. דלמקח וממכר דמו שמוליו מרשותו לרשות הקדש ומקח וממכר אסור מן המקרא דכתיב ממנו חפלך ודבר דבר (ישעיה נח) מ"ל מקח וממכר אתי ליה כתיבת שטרי מכירה ומ"ת הויא לה נזירה לנזירה ל כולה חדא נזירה היא: תני רב יוסף אפי' ליתנם לכהן בו ביום. לאיכא למימר לאו מוכחא מילתא היא דלתקוני טבלא מכוין דאין ידוע שיהא הוא צריך לשריים ורואין שמוליך תרומה לכהן ומתני דכולה מילתא משום שמחת י"ט דכהן צריך לה הוא אפ"ה אסור: והני משום רשות איכא משום שבות ליכא. תלמיעתא קמי דקאמר אלו הן משום רשות וכי אין כהן משום שבות והלא אסרוס כדתמרין כל שחייבין עליו חלמת כולהו לאסורא והני כתרתי משום מלוה ליכא כשנייתן ומשום שבות ליכא לאסרס בשבת בתמיה והלא אסרוס והיכא פלגינהו גבא דתתני' דמקמי' תדבר שבות וכתמצי וכתרתי לא תדבר שבות: ת"ק לא מבעי' כו'. כלומר כלום משום שבות יש כהן לחלוח תלוה ותמחמעיים יש כהן שבות ותע"פ שיש כהן קלת מלוה התחרונים מלוה גמורה הן ותע"פ נזרו עליהם שבות ולא זו אף זו קתני לא תימא קמ"ל הוא דאסרי דהוי"ל שבות גרידתא כלומר שמכר על השבות דאין עם עבירה זו ממן מלוה חלא חפי' מילתי דהוי"ל לשבות דאיכא רשות קרבות מלוה נכה נמי אסור: משילין פירות כו'. חלמת נזרי שבות על שבת חלא נזרי כ"ע: הא ר"א. פיסא דקתני אין בין כ"ע לשבת דכל שבות דנזרו על שבת נזרו על כ"ע ואפי' כהספד ממון ר"ח היא חלא התיר להטעות אותו ואת בנו מפני הספד ממון וריבא דקתני משילין כ"ע מפני הספד ממון ר' יהושע היא: אותי ואת בנו. אתיין מותרין לשחוט שביהם היום: דאשתר לאע"ג. דלא מוכחא מילתא דלהטעות ממונו מכוין דהרוחה תומר הרחמן שהעלה בחוש הוא והשתר לא אשתר לאערומי. דהכל יודעין שלא יניחו ואינו מושה שלא להניל ומזלזלין בחסור כ"ע: אין מוציאין את הקטן וכו'. דלא הותרה הולחה שלא לצורך ונכי מלמול שלא לצורך נמי נזרי' ואפי' נכי הספד ממון ולכ"ה דתמרי מותרת מה"ת בטלמול נמי לא נזור רבנן: אטו טלטול לאו צורך הוצא' היא, תחילת הולחה ע"י מלמול היא וכל מה שגזרו אינו אלא משום הולחה והתי דלא גזרו על מלמול כלים ומוכלים מפני שלא יוכלו לעמוד בהן לבמל טונג שבת ומחמת י"ט:

מתני' הבהמ' והכלים כרגלי הבעלים. אין אדם יכול להוליכם כ"ע אלא במקום שהבעלים יכולין לילך ואם לא אדרש יש לה אלפים לכל רוח העיר ואם שרש לפפון נם היא חלך לפפון ולא לדרום: ושאינן מיוחדין. לאחד מהן אלא לכולן: והרי אלו במקום שהולכין. למקום שכולן יכולין לילך מותר להוליך את הכלים אבל אם שרש אחד מהם לסוף אלפים לפפון והשתר לא שרבו הוא מעכב על ידם מלהוליכם לדרום אפי' פסיעה אחת מפני חלקו והן מעכבין על ידו מלהוליכם לפפון אלא אלפים שהן מותרין כהן: הרי הוא כרגלי השואל. שהרי קנה שביתתו אלא אין השבות דבין השבות שהיא כניסת היום קונה שביתה: בי"ט. ואם שלנו כי"ט משמשכה: הרי הוא כרגלי המשאיל. לפי שקנה שביתה אבל בעלי: אשה ששאל' מחברת' תבלין. לקדרה: ומים ומלח לעיסת' הרי אלו. לקדרה והפיסה: כרגלי שתיהן. אין מוליכות אותם אלא למקום שתיהן יכולות לילך דבין דכי"ט אלה קנו התבלין או המים ומלח שביתה אבל בעליהן: שאין בהם מטש. אין ניכרות לא בקדרה ולא בפיסה הלכך אין משכחות הילכתן ובגמרא מוקי לה כתבשיל עבה שאין המים נכרים בו ומלח לא פליג דמוקמי' לה בגמרא בשאלה מחברות שהיא נשה ונוברת: **גמ'** מתניתין. דקתני המוכר בהמתו לרועה כי"ע הרי אלו כרגלי הבעלים ולא כרגלי הרועה:

משום מקח וממכר. פרש"י דלמקח וממכר דמו שמוליו מרשותו לרשות הקדש ומקח וממכר אסור מן המקרא דכתיב ממנו חפלך ודבר דבר (ישעיה נח) מ"ל מקח וממכר אתי ליה כתיבת שטרי מכירה ומ"ת הויא לה נזירה לנזירה כולה חדא נזירה:

ורמ"ה מפרש דרך אחרת וכו'. ותימה דאמרי' בתגילה (דף ז:) אין בין כ"ע לשבת אלא שאוכל נפש כלבד ואמאי לא פריך ליה ממשילין ט וכו' ופ"ק אמאי לא פריך לאלתר מכ"ה דמתירין הולחה כ"ע אלא לצורך ובשבת אסיר וי"ל דהתם לא פריך מתתני' משום שהיה יודע שהיה יכול לבחות דהא דקאמר התם אין בין כ"ע לשבת כו' ה"ק שהן כדרכן אבל לתורי' אבל מילי דרבנן אינה מוכח כיניהו והכא מיירי בשבות דרבנן ולכך לא מייתי מהולחה דאסרה דאוריי"ת ומ"ת קאמר שפיר בשמוך הא כ"ע מחמירין נכי הולחה אלא לצורך כך הם מחמירים נכי מלמול דרבנן כדאסיק בפסקנא דמלמול משום הולחה הוא דאסור:

מסורת השי"ם

א יבמות דף לט. ודף כה ב [לעיל דף ט. ג [לעיל לה:] ד [סיבות דכך תכוכם כלי"ל ה שבת דף קכד. וזך קין: ו [תוספתי פ"ג] [לעיל כו.] ז [שבת קכד. ע"ש] ח שבת דף קכד: לעיל דף יב. ט פירוכין דף לו: י פירוכין דף לו: כ [יבמות שם] ל [ופ"ק פרש"י לעיל כג] מ [ע' תוספ' פוסקין] ם [ע' תוספ' ב"ב יב. ד"ה אעפ"י]

כד ה מיימן פ"ב מהלכות יכוס ותלילה הלכה ו סמג עשין לב טע"ב ט"ש סימן קכה סעיף ד כה ב מיי' פ"ג מהלכות י"ט הלכה ח טע"ב ת"ח פ' תקו סעיף ג כו ג מיי' שם פ"ב הלכה ד טוש"ע ת"ח סימן תלח סי"ב כז ד מיי' פ"ב מהלכות י"ט הלכה יו טוש"ע ת"ח סי' שלו סעי"ב כח ה מיי' שם הלכה כ טוש"ע שם סעיף ח כט ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב

ושמואל אמר לף חבית מסורה. דלית ליה ברירה ותימא דכפ' מי שחזו (דף פה:) לאמר דאתקין שמואל בגיעת דכביב מרע מס ימות יהא גם ואם לא ימות לא יהא גם ולכי מיית הוי גיעת גלמא מית ליה ברירה דה"ג דייק ברים כל הגם (דף כה: ושם) וי"ל דהיינו דוקא תולה בדעת מחרים לכל תולה בדעת עצמו כי הכא לית ליה ברירה י:

לאיסור מוקצה לא חששו. מגן שהרי לכל מ' מיניהו מקצי דעתיה מחלקו של מכירו ואם היו רוצין לאכלה כגון חיטה מסורה משום מוקצה לומר כל חלק ואחד יוצק משל מכרו ויש כאן מוקצה ולהוליכה חיים שמיעה ויוכל לתחומו אחה לומר עליה מפני יניקה אחת אם יש לחום לריך לחום לף משום מוקצה כפ"ה. ונקשה מאי יניקת מוקצה יש כאן והלא חלק מכרו מותר לו לאכול אם נתן לו מכירו דאמר לעיל כ משלחין כ"ש כהמה חיה ועוף בין חיין בין שחוטין ומפרש לביטו שמותר לאסור מוקצה שהכהמה גדלה ומוסיפה שמונית כ"ש ולא אסרת להו למיתם להכי אע"ג דס"ל כרבי יהודה במוקצה לאסור תחומין שחלק כל אחד יוצץ ומתגדל משל מכירו משא"כ הכא:

מסורת הש"ס

א [לקמן מ:]
ב [בצה מו. וש"נ]
ג לקמן דף מ.
ד ע"ז דף ג ע"ב
ה [תוס' לקמן דף ג:]
ו ע"ז דף סה. ע"ש
ז ב"ק דף ס"ה ע"ב
ח [לעיל ד. ע"ש]
ט ע"ז דף ס"ה ע"ב
י ב"ק דף ס"ה ע"ב
כ ב"ק דף ס"ה ע"ב
ל [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
מ ב"ק דף ס"ה ע"ב
נ [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ס [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ע [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
פ [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
צ [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ק [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ר [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ש [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]
ת [תוס' ב"ק דף ס"ה ע"ב]

דלא כר' דוסא: כאן ברועה אחד. שמין כעיר אלא רועה אי כל כני העיר ממידין כהמתם כרשותו ונקנית שביתתו ללכך כין מוכר כין לוקח דעתו שלא אלא תקנה הכהמה שביתתו אלא אלא כשביתת הרועה ותניי כשני רועים דלא ידעינן להי מיגייהו הויא לה דעת כעלים הלכך הרי הן כרגלי הבעלים אם אינם אלא מכעוד יום: דיקא נמי. דתני כשני רועים: שנים ששאלו חלוק. מכעוד יום להיות כרשות שניהם: זה לילך בו שחרית. של י"ם לכהמ"ד: וזה לילך בו ערבית. של י"ם לבית המשתה: עליו לצפון. של אלו חלק להולילו לצפון: זה שערב עליו לצפון מהלך. ומולילו לצפון: כרגלי מי שערב לדרום. מה ברגליו של דרומי יכולין לילך לצפון מוליכו זה לצפון ולא יותר: וזה שערב עליו לדרום. מוליכו זה לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון כמו ברגליו של לפוני מותרין לילך לדרום מוליכו זה ולא יותר מפני חלקו של לפוני כגון אם נתנו שניהם ערוכן כסוף חלף אמה זה לצפון ולף לדרום שהרי ממקום ערוכו יש לו אלפים לצפון ולף לדרום אמה לכל רוח וזה לדרום לסוף חלף להיות לו אלפת אלפים לדרום ולף לצפון אין יכולין להולילן אלא חלף אמה לכל לד שניהם מותרים: ואם מצעו עליו את התחום. אחוס שבת אלפון לדרום אלפת אלפים שניס לצפון ושניס לדרום ואם נתנו ערוכן זה לסוף אלפים לצפון וזה לסוף אלפים לדרום ונמלא אחוס שלם ממלא להפסיק בין שני ערוביהן לא יוזו ממקומו לא לצפון ולא לדרום שהלפוני אין לו אלפים לכל רוח שהרי לכך נרע שאחלק שביתתו ממקום ערוכו יש לו אלפים לכל רוח ואפילו אלפים ואין הלרומי לצפון ממקום ערוכו יש לו אלפים לכל רוח שהרי לכך נרע שאחלק שביתתו ממקום ליתו ואחקנה במקום ערוכו: שנים שלקחו. אע"ג לאלקן כ"ש: חבית מוחרת. להוליך כל אחד אלקו למקום שנרע: ובהמה אסורה. להוליך אלא למקום שמניהם הולכים: אפי' חבית אסורה. דאין ברירה וי"ל אלא שכא לזה היה רלוי לאכירו וכן הממעות קנה אלק זה שביתת אכרו: לעולם קסבר יש ברירה. הלכך חבית מוחרת ומאי בהמה שהיתה כחייה אין הממעות וכל הכריה כחייה יוצלים זה מזה ומחלוקת יבא כל אחר ואחר מכל אכירו ואין כאן לכרור: יבקי הכהמה ארעון לבני אחומין. אלקי הכהמה אין לאסור מוקצה לא חששו. אגן שהרי לכל אחד מיגייהו אלקי דעתיה אלקו של אכירו ואפילו רולים לאכלה כאן אין מוקצה אלא אם כן אין לאחומו אחה להוליכה אלא אם כן לאחומו אחה לומר עליה מפני יניקה אלא אם כן לאחום לריך לאחום לף משום מוקצה: מחכרו מע"ט אע"פ שלא מסרה לו אלא ב"ט הרי היא כרגלי הלוקח ה והמוסר בהמה לרועה אע"פ שלא מסרה לו אלא ב"ט הרי היא ברגלי הרועה אפי' תימא ר' דוסא ולא קשיא ג כאן ברועה אחד כאן בשני רועים דיקא נמי דקתני לבנו או לרועה שמע מינה א אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כרבי דוסא ומי א"ר יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן ב הלכה כסתם משנה ג ותנן הבהמה והכלים כרגלי הבעלים ולאו אוקימנא כאן ברועה אחד כאן בשני רועים ת"ר ג שנים ששאלו חלוק אחד בשותפות זה לילך בו שחרית לבית המדרש וזה ליכנס בו ערבית לבית המשתה ד זה ערב עליו לצפון וזה ערב עליו לדרום זה שערב לצפון מהלך לצפון כרגלי מי שערב עליו לדרום וזה שערב עליו לדרום מהלך לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון ואם מצעו את התחום הרי זה לא יזיזנה ממקומה אתמר שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות רב אמר ד חבית מותרת ובהמה אסורה ושמואל אמר חבית מאי אסורה מאי קסבר רב אי קא סבר ה יש ברירה אפי' בהמה תשתרי ואי קסבר אין ברירה אפי' חבית נמי אסורה לעולם קסבר יש ברירה ושאני בהמה דקא ינקי תחומין מהדדי אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב לאיסור מוקצה לא חששו לאיסור תחומין ששו שתיק רב מאי הוה עלה ר' הושעיא אמר יש ברירה ור' יוחנן אמר אין ברירה וסבר רבי הושעיא יש ברירה ו והתנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאים נפתח אחד מהן הוא טמאוכולן מהודים חשב להוליאו באחד מהן או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה מצלת על הפתחים כולן ב"ש אומרים והוא דחשב עליו עד שלא יסות המת וב"ה אומר אף משיסות המת ואתמר עלה א"ר הושעיא לטהר את הפתח מכאן ולהבא מכאן ולהבא אין למפרע לא איפוך ר' הושעיא אמר אין ברירה ור' יוחנן אמר יש ברירה ומי אית ליה לר' יוחנן ברירה ח והאמר רב אסי א"ר יוחנן ט האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל וכי תימא כי ליה לליה לר' יוחנן ברירה בראובאבל ברבנן אית ליה ובירבי מי אית ליה ט והתני אין רבי יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח ערובו למערב ואילו למערב ולכאן לא והויגן כרגלי מי שערב עליו לדרום וזה שערב עליו לדרום מהלך לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון ואם מצעו את התחום הרי זה לא יזיזנה ממקומה אתמר שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות רב אמר ד חבית מותרת ובהמה אסורה ושמואל אמר חבית מאי אסורה מאי קסבר רב אי קא סבר ה יש ברירה אפי' בהמה תשתרי ואי קסבר אין ברירה אפי' חבית נמי אסורה לעולם קסבר יש ברירה ושאני בהמה דקא ינקי תחומין מהדדי אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב לאיסור מוקצה לא חששו לאיסור תחומין ששו שתיק רב מאי הוה עלה ר' הושעיא אמר יש ברירה ור' יוחנן אמר אין ברירה וסבר רבי הושעיא יש ברירה ו והתנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאים נפתח אחד מהן הוא טמאוכולן מהודים חשב להוליאו באחד מהן או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה מצלת על הפתחים כולן ב"ש אומרים והוא דחשב עליו עד שלא יסות המת וב"ה אומר אף משיסות המת ואתמר עלה א"ר הושעיא לטהר את הפתח מכאן ולהבא מכאן ולהבא אין למפרע לא איפוך ר' הושעיא אמר אין ברירה ור' יוחנן אמר יש ברירה ומי אית ליה לר' יוחנן ברירה ח והאמר רב אסי א"ר יוחנן ט האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל וכי תימא כי ליה לליה לר' יוחנן ברירה בראובאבל ברבנן אית ליה ובירבי מי אית ליה ט והתני אין רבי יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח ערובו למערב ואילו למערב ולכאן לא והויגן

אשינן בה כר. דקא ס"ד זימנין דהכס לא כא מד לאחר בין בממשות כגון שהכה לו בתוך התחום שבחותו מקום בית המדרש או בתוך ד' אלפים והוא מכיר לילן או נדר לסוף אלפים למקום שהשכה לו ואמר שביחתי תחתיו דיכול להלך משהשיכה ד' אלפים כדאמר בשירובין (דף מט:) הילכך היכא דבשעת קניית עירוב לא אתי הכס להוות אחרת והדר אחת מי ניימר דקנה הוות עירוב למפרע דילמא הכס בין הממשות לא היה דשתו לכא לכאן אי לא שמכינן מבריירה לומר הוכדר דלרוח זה היה הכס עתיד לבא וזה התנה דלמקום שיבא החכס יהא עירובו קונה למפרע: ואי"ר יוחנן ירא: וכבר בא הכם. הא דאמר רבי יהודה אם בא הכס למזרח וכו' דעל הכס יכול להתנות בשכבר בא קודם בין הממשות עשקינן לך זה אינו יודע לגיהה רוח בא ושקאמר לאותו רוח שבא לא יהא עירובי קונה דאין קנייתו עירובי כר"ה אלא קנייה ודאית ושאמר גלוי מילתא בעלמא הוא דלרוח זישמע זה שהיה בו החכס קנה עירובו ומדתלינהו רבי יוחנן לאוקמיה בשבכר בא הכס ש"מ לית ליה בריירה ואפילו בתחומין דרבנן: אלא לעולם לא תיפוך. ורבי אומניא הוא דאמר יש בריירה ודקשיא לך לאהר את הפתחים מכאן ולהבא: בדאורייתא. כגון אומתא מת ליה בריירה דרך יציאתה הלכה למשה מפיני דכאמרינן בסוכה (דף ו.) הלכות אומתה הבי נמירי להו: אבל בדרבנן. כגון תחומין לית ליה: שור של פשם. מפשט עוריה למכור: הרי הוא כרגלי כל אדם. אפילו בן עיר אחרת שבא לכאן עיי עירוב מוליכו למקומו דכיון דאורחיה לזבוני מתחמול אוקמיה כרשותיה דמאן דאתי למהר ובזין ליה: שור של רועה. אדם שמנדל בהמות שלו ופשמים שמוכר מהן לשכניו ומכיריו: הרי הוא כרגלי אנשי אותה העיר. אלפים אמה לכל רוח ואפילו עירב רוחה זה ד' אלפים אמה לרוח אחת אינו מעכב על אחד מכני אותה העיר שלקחו הימנו כיון מלהוליכו לרוח שכנגדה אלפים דמתחמול אוקמיה כרשות כני העיר לפי שרגילין ליקח הימנו שכל כרגלי כני עיר אחרת לא דמין לרועה שם שוהר בהמות כמו פשם שיכירוהו כני עיר אחרת ליקח הימנו: פשימא לי. יום שלאחר שבת ולא משך מבעוד יום וקמ"ל כיון דאמכיה בשלמא דרי הוא כרגלי השואל פשיטא. כיון דרישא בדכורת בשלמא אוקמינן וסיפא נמי הכי מיתא דקתני לא הוה שלא כיש"ט: מיתיבי אמר. אתי מסתיל: דילמא. כיון שלא אתי ואמר לי אינים אחרינא בשבת: כי סליק רבי אבא. כשרצה לעלות או כשהיה בדרך אמר תפלה זו: יהא רעיא. כי אמשי להתם: אימא טילתא. דשמשתא: דתתקבל. לאחמי המקום שלא אכוס: כי סליק. כלומר כי אשא להתם: אמאי. כרגלי שתיהן לכאן לאיסור תחומין דמים ואלא דזוטרי לגבי שיפה דנפישי: אמר להו רבי אבא. ומשום דחלוקה על זו מועיל שם יאכל שמה מלקרות על שיפה זו ובי מי שמתפרנ לו כו' יאכל הלה זה בחרוב שלו:

והוינן בה מ"ש לכאן ולכאן דלא דאין בריירה מזרח ומערב נמי אין בריירה וא"ר יוחנן וכבר בא חכם אלמא לית ליה לר' יוחנן בריירה אלא לעולם לא תיפוך ו וכי לית ליה לרבי אושעיא בריירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה דרש מר זוטרא הלכה כרבי אושעיא א אמר שמואל ג שור של פשם הרי הוא כרגלו כל אדם ג שור של רועה הרי הוא כרגלי אותה העיר: ד השואל כלי מחברו מקרב י"ט: פשימא ה לא צריכא שלא מסרו לו אלא ביום טוב מהו דתימא לאו ברשותיה אוקמיה קמ"ל מסייע ליה לר' יוחנן דא"ר יוחנן השואל כלי מחבירו מערב יום טוב אע"פ שלא נתנו לו אלא בי"ט הרי הוא כרגלי השואל: ו וב"ש כרגלי המשאיל: פשימא ז לא צריכא דרגיל ושאל מיניה מהו דתימא ברשותיה קא מוקים ליה קמ"ל מימר אמר דלמא משכח אינש אחרינא ואזיל ושאיל מיניה: וכן האשה ששאלה מחברתה: כי סליק רבי אבא אמר יהא רעוא דאימא מלתא דתתקבל כי סליק אשכחיה ב לרבי יוחנן ורבי חנינא בר פפי ורבי זירא ואמרי לה רבי אבהו ור' שמעון בן פזי ורבי יצחק נפחא ויתבי וקאמרי אמאי ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה אמר להו ר' אבא הרי

[נקמן מ"] ב גי' הכ"ל הלכתים לר' אכין ג [בכ"מ כ"ל]

מסורת השים

בדעת מחרים לכאן ולכאן לא משום דתולה כדעת עלמו מכל למזרח ולמערב דתולה כדעת ההכס מ"ל בריירה וי"ל דרבי יוחנן סבר לעין חילוק בין תולה כדעת עלמו לתולה כדעת מחרים והא דקאמר מ"ם הייטו רבי יוחנן דקאמר הכא כדי לבא לתרן שכבר בא חכס וכי האי גוונא משכחת (ג בכבא בתרא) דקאמר וכמה א"ר יצחק כו' והייטו מילתיה דרבי יצחק ואי"ת מאי פריך מדתני אין לרבי יוחנן הא ס"ב ל"ל דלרבי יוחנן מ"ל בריירה לרבותה דס"ל לעין הלוק בין תולה כדעת עלמו לתולה כדעת מחרים דהכי אמרינן בפרק בכל מערבין (דף לו: ושם) דקאמר התם מתנה אדם על שני דברים כו' רבי יהודה אומר אם היה מ' מהם רבי ילך אחר רבי ואם היו שניהם רבותיו למקום שירצה ילך דמ"ל בריירה וקאמר עלה בגמ' ליתא לתני' מדתני אין ופריך מדרבה ליתא לדאין מקרי מתני' דמתנה אדם על פרוב ומשני התם משום דתניא הלוקח יין מבין הכותים פי' משייש ליה לדתניא אין סמי הדא מקמי תרתי כו' והקשה ר"י התם מדרבה ליתא לדאין והוא הלוקח דלית להו בריירה מסוסדתנן בפ' מי שחזו (דף עג.) מה היא בתוכן הימים הרי היא כחצר אים לכל דבריה וכי מיית הוי גיטא [ודייקינן מינה דמ"ל לר"י בריירה] ואמן נמי בפ"ב שמואל אמר מה שילקטו עניים היום יהא הפקר למחר כלומר הני מתני לית להו בריירה לר"י ומ"ש סמי תרתי מקמי חלת ומשני לעולם ליתא לדאין דכולהו פתניתין מיירי בתולה כדעת עלמו ומ"ש לרבי יוחנן דמ"ל הך חילוק על כרחך מ"ל דליתא לדאין מקמי הך חלת מתניתין ומאי פריך לרבי יוחנן מדתני אין ושמא משום דבפי לתרן לעולם לא תיפוך הקשה קושיא קלה לפ"ג דשמא לר' יוחנן ל"ל דאין פוך תירץ הר"ר שמשון מסמ"ג דפי' ליתא לדאין דר' יהודה לא אמרה מ"מ אך חלת מעלמא אמרה ולכך מייאש רבי יוחנן הבריירתא שכבר בא הכס וכו' ומ"ש פריך בפיר: ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה. פרש"י הואיל ושיעה נפשה ואיתא הא הוי דבר שיש לו מתירין שאפילו כאלף לא בטיל וי"ל דהש"ם אין כשאתינו מינו כי הכא בשל סופר והכי אפרש בהדיא בירושלמי ושוב נלע דפי לפתר תיסורים דהכהר תלוי בשיעה מכל הכא לאיסור תחומין תלוי בשים בשלים על החפץ וכאלו שם בשל השיעה פלויה ולא בטלת המים והמלח ולכך יש לו להחמיר לשיב דיחיב מאחא ולא בשל בשאר לאיסורים ורבי חלת מסדר להו דאין שם בשלת המים

מכאן כמו שאין שם בשל הקב בשל בשאר קנין דנפישי:

הרי שנתערב לו קב חטין בעשרה קבין חטין של חבירו יאבל הלה וחרי אחיכו עליה אמר להו גולתיכו שקלי הדור אחיכו עליה אמר רב אושעיא שפיר עבור דאחיכו עליה מאי שנא חטין בשעורים דלא קאמר להו דהוה ליה מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו בטיל חטין בחטין נמי נהי דלרבי יהודה לא בטיל ו לרבנן מיבטל בטיל א"ל רב ספרא א משה שפיר קאמרת ולא שמיע להו הא דאמר רבי חייא קטופאיה משמיה דרב ב ג הבורר צרורות מגרנו של חברו חייב לשלם לו דמי חטים אלמא כילא חסריה הבא נמי כילא חסריה: אמר ליה אביי ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין אמר ליה ולטעטיך הא דאמר רב חסדא ג נבלה בטלה בשחוטה לפי שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה שחוטה אינה בטלה בנבלה לפי שאפשר לנבלה שתעשה שחוטה הכי נמי דכי אית לה בעלים לא בטלה וכי תימא הכי נמי והא תניא אמר רבי יוחנן בן נורי ד חפצי הפקר קונין שביתה אף על פי שאין להם בעלים דומין כמי שיש להם בעלים אמר ליה מי קא מדמית איסורא לממונא איסורא בטיל ממונא לא בטיל ומעמא מאי אביי אמר גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות רבא אמר ה ג תבלין לטעמא עבידי ומעמא לא בטיל ורב

הרי שנתערב לו קב חטין וכו'. ותיפ הני פירכת תמני המתין להקשות לעיל ויל דלא מצי למפרך בעלמא הכי דתין לדמות איסור לממונא לכל הכא במתני' ממונא תפ"ש דתיכא איסור תחומין מ"מ איסור התחומין אינו כאה אלא משום דעת הבעלים דבעלמא בכאר אחרי חד כתרי בטיל אבל הכי פריך דודאי מי שנתערב לו קב חטין וכו' ורחדי. ויפמח לכו כדבר שלא פמל כו כך זו תין פמה כמל מכלן הוחיל ונקו המים שביתה תלל בעלים והת לת קניה דמשום שהשילתו לו [ולו נתנתה] במתנה יהת מותר להת לחר כיפ הרי הוא כרגלי המשיל דכתר בין המשמות מזלין וכי קניה להו משום משומת ורובא קניה להו לשן הקומרס:

מסורת השים

א [שבת קח: וש"נ]
ב כ"ב ד' לג: ה"ס
ג מנחות דף כג. [בכורות כג. ה"ס]
ד פיהובין דף מה: מו: ודף לו:
ה [חולין ו.] [בסוכה לט. פרש"י משם גדול הכור וכתובות נג: פרש"י תלמיד חכם]
ו [ועיין תוס' פסחים ל ע"ב ד"ה לחר ותו' חולין נו. ד"ה ע"כ]

נדרי דלרבי יהודה לת כמיל לרבנן מיבטל כמיל. מכלן נרחה דהלכה כרבנן מפ"מ כמיל פשיר דהת פתמת דהם"ם קאמר הכי ז: הבי נמי דכי תי"ל כבלים לת כמיל. פירש"י מלת ודלי כמל ותיפ והת רב ספרת פתת לקיים תירון דרבי תכת ורבי תכת קאמר דתפי' תין לו תובעין לת כמיל כמו במתני' כ"ש הכת שים לו והיכי מייתי דתיה דתפי' ים לו תובעין כמל ודתדכה תקשי ליה לנפשיה וי"ל דבעלמת רב ספרת לת קשה ליה דשמני מיסורת ממונת תפ"ש דים לו תובעין והכת מיירי בתיסור נבלה שנתערבה בשחוטה כו' לכך כמל תפ"ש דים לו תובעין ורב ספרת מייתי הכי תלמת מידי דשייך ביה כמיל ים לו תובעין תין מיפיל כלל לומר הוחיל וים שם בעליו עליו תינו כמל תלת מכלל שפיר תלמת לת תלינ מילת כלל כתובעין פ"ר מתניתין נמי תפ"ש דתין לו תובעין כיון דל"ם ביה כמיל דממונת הוא ואיסור תחומין כת מ"י הבעלים ושם בעליו קנו שביתה תלנו ול"ם נו כמיל: וכי תימא. ה"נ דל"ם והתניא ר' יוחנן בן נורי חומר חפצי הפקר וכו'. תלמת תפ"ש דתין לו תובעין קנו שביתה תמקומן ותיפ מתי סריך מרבי יוחנן בן נורי הת פלינו רבנן עליה דרבי יוחנן ותנן פ"ל כרבנן דממרי לת קנו שביתה תלנו כרגלי המוחלט הוחיל ונית להו תובעין ה"נ כתתני' ניתת הכי וי"ל דהכי מייתי דעד כתן לת פלינו רבנן על ר' יוחנן בן נורי תלת היכת דתין שייכות הבעלים כלל בנון חפצי הפקר דקנו שביתה בתקומן תכל היכת דים להם שייכות הבעלים בנון כתתני' תפילו רבנן מודה דתזלינן כתר בעלים תפי' היכת דתיכת תובעין השתת ומדרבי יוחנן נשמע לרבנן דכי היכי דלרבי' חפצי הפקר קנו שביתה בתקומן תפ"ש דתין להן תובעין לרבנן נמי היכת דהיו להם תובעין תפ"ש דהשתת ניתת להן קנו שביתה בתקומן: רבא אמר מביאי כו'. פ"ה דתכיי יהיב עשרת לעיסה ורבת שני קדרה ועלו פליני ויחיק לכן נרחה דתכיי שני עיסה וה"ה קדרה שמת תעשה בשותפות זרבת שני קדרה והוח הדין עיסה דמלה יהיב עשרת בעיסה ומיס חשיבי לעיקר העיסה נעשית ממיס:

מסוס

בן נזירי אומר כו'. ולתו בהדית הנן לה הכי תלת מדבריו שמעתה בפרק מי שהוציאוהו (דף מד.): א"ל. תכיי לרב ספרת תכתי מהני' לת מתרלת דתפי' ים לו תובעין תיכת לתקשויי ליכטל מדמייתית על זה הכורר לרודות מי קת מדמית תיסורת לתסמוני ממונת תיסורת תמור רבנן לכטל כרובת תכל ממונת לת כטל מופת כרוב להיות קנוי ממון המופת לבעליו של מרובה ומתני' נמי לת קתמרינן דלפקם רוב ממונת תצל תכרתה להפסיד תלת תיפור התומין שים לה כה הוה דקשיח לכטל: ושטעמא מאי. הש"ם כפי לה דכיון דלתו תרומת ניהו הנך שנוי מפתת דמתני' דלת כטל מתי היח: כ"ג תכיי תמר כו' ולת פליני תלת מר שני עיסה ומר קדרה: אביי אמר גזירה שמא תעשה עיסה בשותפות. פי' מפרת מים ומלח לת מסרי שלה תתי למיתר נמי בעיסת שותפות דיוליכוה כל תחת ותחת למקומה: ורבא אמר כו'. תלת פליג תדתכיי תלת

שיש לו מתירין. ממאי יוליכנה לו היום יאכלנה כאן: סדרימית. קסק סיא מלך וכפלה ותרגם שהסדומית דקה היא לתמרי' (חולין דף קה ב) משני מה תמרו מים תמרונים פוכה משני שמלח פדומית יש שממשת את העיניים שלמח דקה היא מאד ודבקת ביד ומיגה ניכרת: ואין בטלין המים בקדרה מפני רוטבה. הזיכר לעיניים ומתני' פוסר כמיס הגן לח שנח פיסה ולח שנח קדרה דמתניתין כתרתי מייתי מדקתני תכלין דהיינו לקדרה: עבה. תכשיל עבה שאין רוסקו ניכר והוי כפיסה: מתני' ושלהבת. כגון הדליקנר כשלהבת תכירו מינו מעכב כתיפור תחומין: טועלין בה. הגחגה ממנה תכיא לחם: ושלהבת לא נהנין. לכתחלה מדרבנן ומס נהנין לח מופלין מין חייבין קרבן חטילה לית ניה משנח: המוציא שלהבת פטור. מפרש בגמרא: גמ' גחלת של עכו"ם. שנח' ולח ידבק כידך מלומה מן החרס (דניים יג) חפור בגחלתו ומותר בשלהבתו: מאי שנא של עכו"ם דשרי. לגמרי דחפילו מדרבנן לח גזור גזה דקתני מותרת וכשל הקדש קתני לח נהנין: הקדש לא מאים ולא ברילי אינשי טיניה. כולי האי כעכו"ם דכדילות דהקדש לאו משום מיעוטח חלח משום מיעוטח נהי דכשלמח ממרינן לנגי טולין כדילי מינשי מהקדש מכל לנגי עכו"ם לאו כדילותח היח: כל שהו. כלח שיעור: הא דתני חייב כשהוציאו בקיפום. דכיון דים לו דכר להדפק כו משוכה היח ככל שהו ומתני' דקתני פטור כדתוקימנח לק' כדחייב מדויי שהיתה דולקת כרשות היחיד סמוך לרשות הרכים ונפח בידו וגמר שלהבת והפריחה לרה"ר: ותיפוק ליה משום קיפום. ממאי תני המוציא שלהבת כל שהו חייב כלאו שלהבת מינה קיפום שהרי חייב א"ר ששת כגון שהוציאו בקיפום ותיפוק ליה משום קיפום כדליל שעורא דתנן המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה אביי אמר כגון דשיפיה מגא משחא ואתלי ביה נורא ותיפוק ליה משום מגא בחספא ותיפוק ליה משום חספא בדליל שעורא דתנן חרם כדי ליהן בין פצים לחברו דבר' ר' יהודה אלא הא דתנן המוציא שלהבת פטור היכי משכחת לה כגון דאדייה ארחיי לרה"ר: גמ' תנור של יחיד ושל רבים. תנור של יחיד כרגלי היחיד ושל אנשי אותה העיר כרגלי אנשי אותה העיר ושל עולי בבל כרגלי המטלא: גמ' רבי ליה רבא לר"ת תנן בור של יחיד כרגלי היחיד ורמינהו נהרות המושכין ומעינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם אמר (כ רבא) הבמ"ע ל במכונסין ואתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר שמואל במכונסין: ושל עולי בבל כרגלי המטלא: אתמר מילא ונתן לחבירו ר"נ אמר כרגלי מי שנתמלאו לו רב ששת אמר כרגלי המטלא במאי קא מפלגי מר סבר בירא דהפקרא הוא ומר סבר בירא דשותפי הוא איתיביה רבא לר"ם הריני עליך חרם המודר אסור

משום דהוי דבר שים לו מתירין וכל דבר שים לו מתירין וכו'. ואם תאמר והא [פרישים] לעיל תלח שייך דבר שים לו מתירין תלח כתן כמיגו וי"ל דלעין ה"נ תלח ממירין ליה תלח כתין כמיגו והכח נמי מהומין שמני דחמירי כלילו הוי מין כמיגו כשלמח כיון דמחומה היח ופי"ל דכיון דהפיסה תיגה נלוסה תלח פלידי המים והקדירה נתקנה כשביל התבלין מ"ל כשעבר זה וזה הוי כלילו מין מ': הקדש תלח כדילי מיגה נזרו רבנן. וקשה דכפ' קמח דפסחים (דף ו.) קאמר חס של הקדש הוח לין לריך לכסותו מפני שכדלים מאליו תלח משום דהקדש כדילי מיגה וי"ל דלעין ה"נ דלנגי טולין כדלין מאליו לגבי עכו"ם לח כדילי מיגה: ותיפוק ליה משום מנח. ופ"ת ולכשיל מנח מגב שלהבת דהכי לאמר בשכת פרק המלניח (דף נג ב): פחות מכשיעור ככלי פטור לח על הכלי דהוי הכלי כשל גבב החוכן וי"ל דשאני הכח דליכח חשיכותח כשלהבת לכשל הכלי לגבה דלית כה משם: והתנן עכו"ם אסורה ושלהבת מותרת המוציא גחלת לרה"ר חייב ושלהבת פטור ד המודר הגאה מחבירו אסור בגחלתו ומותר בשלהבתו מאי שנא שלהבת עכו"ם דשריא ומ"ש דהקדש דאסירא עכו"ם דמאימי ובדילי אינשי מינה לא נזרו בה רבנן הקדש דלא מאים ולא בדילי אינשי מיניה נזרו ביה רבנן: ה המוציא גחלת לרה"ר חייב ושלהבת פטור: והא תניא ו המוציא שלהבת כל שהו חייב א"ר ששת כגון שהוציאו בקיפום ותיפוק ליה משום קיפום כדליל שעורא ז דתנן ו המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה אביי אמר כגון דשיפיה מגא משחא ואתלי ביה נורא ותיפוק ליה משום מגא בחספא ותיפוק ליה משום חספא בדליל שעורא ח דתנן חרם כדי ליהן בין פצים לחברו דבר' ר' יהודה אלא הא דתנן המוציא שלהבת פטור היכי משכחת לה כגון דאדייה ארחיי לרה"ר: גמ' תנור של יחיד ושל רבים. תנור של יחיד כרגלי היחיד ושל אנשי אותה העיר כרגלי אנשי אותה העיר ושל עולי בבל כרגלי המטלא: גמ' רבי ליה רבא לר"ת תנן בור של יחיד כרגלי היחיד ורמינהו ' נהרות המושכין ומעינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם אמר (כ רבא) הבמ"ע ל במכונסין ואתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר שמואל במכונסין: ושל עולי בבל כרגלי המטלא: אתמר מילא ונתן לחבירו ר"נ אמר כרגלי מי שנתמלאו לו רב ששת אמר כרגלי המטלא במאי קא מפלגי מר סבר בירא דהפקרא הוא ומר סבר בירא דשותפי הוא איתיביה רבא לר"ם הריני עליך חרם המודר אסור

מפורת הש"ס

א לעיל דף ג: [כמות סכ. כ"מ נג.]
ב רבי יהודה פוטר בין במים בין בפירות כמתנת לא קנוי כלעיל כ"ג ג [בסיג קסם ולכך מלח לא בעיל לגבל מלח
מסתבינקים שהיו רפה בעכבה עיי' ב"ק כן.] ד [ע"זכוין דף נז: ה [תוספתא ע"ז] ו [כרכות נג: תוספות' שכת
ז שכת דף סם: ח שכת דף מכ. כ"מ דף כ.

ם פירוכין דף סם: י פירוכין דף סו: שכת דף עכח: [תוספתא פ"ל] כ [ל"ל רבא] ל [פי' שאין טבעים] מ נדרים דף ס. מם ג

גמ׳ מיימן פ״ו מהלכות מדרים סנהד׳ ג סוס״ע ופ״ד סי׳ ל כלל סעיף ו. גב ג מיימן שם. כלכה ד שמג לאוין רמב סוס״ע ופ״ל סי׳ לכו סעיף ו. גג ג מיימן פ״ב מהלכות שבועות הלכה ט״ו ופ״ב מה״ק הלכה ד. גד ד מיי׳ פ״ו מהלכות סנהדרין הלכה ט״ו. גה ה מיימן שם הלכה ו. גו ה מיימן פ״ו מהלכות גזילה והלכידה הל׳ יג טוס״ע ופ״ח סי׳ רסא סעיף ו. גז ו מיי׳ פ״ה מהלכות מכירה הל׳ יט טוס״ע ופ״ב סי׳ רי״ב סעיף ג. גח ז מיי׳ שם הלכה ח טוס״ע ופ״ב סי׳ רי״ב סעיף ו. גט ח מיי׳ שם הלכה ט טוס״ע ופ״ב סי׳ רי״ב סעיף ז.

כסדרת השים

א מדרים דף ס ועף סו: ב נדרים דף כ״ב: מכ כ״ב דף נא: ג מוגין דף כה: [שקלי] דף סו: ד [כ״ם ח:]. ה ס״ת כמה׳ ס״ג

א תרי אתה עלי חרם הנודר אסור הריני עליך ואתה עלי שניהם אסורים זה בזה **ב** וטותרים בשל עולי בבל ואסורין בשל אותה העיר ואלו הן דברים של עולי בבל הר הבית והשכות והעזרות ובור של אמצע הדרך ואלו הן של אותה העיר הרחוב ובית הכנסת ובית המרחץ ואי אמרת בירא דשותפי הוא אמאי מותר **והתנן ב ג** השותפין שגדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס לחצר לרחוץ בבור לרחוץ ה״נ והכי במאי עסקינן למלאות מד מריריה קא ממלא ומר מריריה קא ממלא **וסבר** רב נחמן יש בירה **ג והתנן ג** האחין השותפין כשחייבין בקלבון פטורין מן המה וכשחייבין בעשר בהמה פטורין מן הקלבון **ואמר** רב ענן לא שנו אלא שחלקו גדים בנגר מלאים ומלאים בנגד גדים אבל חלקו גדים בנגד גדים ומלאים בנגד מלאים אומר זהו חלקי המניעו משעה ראשונה לכך **ורב** נחמן אמר **ד** אפילו חלקו גדים בנגד גדים ומלאים בנגד מלאים אין אומר זה חלקו המניעו משעה ראשונה לכך אלא הכא עלמא בירא דהשקרא היא אלא הכא **דבמנביה** מציאה לחברו קא מיפלגי מר סבר **ה** קנה ומר סבר לא קנה: **מתני׳** ו מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני אותה העיר להביא אצלו מפירותיו לא יביאו לו ואם ערב הוא פירותיו כמותו

גמרא **והתנן** המוצפין. מנוסים הוי מלי לאידק דמסר נהי״פ ונית המרכן מעשם שיחפין מלא זחת פסוס יותר: [ל תי״ **הבא** במנביה מציאה לחבירו קנה חבירו קמפלגי. דרב נחמן חית ליה קנה חבירו ולכך קאמר כרגלי מי שנתמלאו לו כו׳ והקשה רש״י דבהדיא קאמר רב נחמן בפ״ק דב״מ (דף י. ושם) המנביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו אלא נרתיה נרתיה ורש״י ה״נ כמנביה מציאה לחבירו קמפלגי ותו לא ה״ק רב נחמן סבר לא קנה המנביה דלא היה בדעתו למקני והוי הפקר עד שבאו ליד מי שנתמלאו לו והוא קנאם כמשיכ׳ דדעתו היה לקנות ואף ע״ג דמנביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו היינו כשעודה ביד המנביה אפי׳ למאי דמיתר לעיל זכיתי לעצמי אבל כשנפלה חבירו זכה מן הספקר כיון דמנביה לא הניחה לקנות לו כדתנן התם ואם מפנתה לו אמר אני זכיתי בה תחלה לא אמר כלום לכך הוי כרגלי מי שנתמלאו לו ורב ששת אמר מנביה מציאה לחבירו קנה המנביה תחילה וזה קבלה מידו הלכך הוי כרגלי הממלא ודוחק הוא למחוק גירסת הספרים ועוד מן סברת רב ששת שיקנה המנביה בלא מחכוין לכ״ע דרשכ״ם לפרש שים לייבב גירסת הספרים ומה שהקשה רש״י לא קשה מידי דשלני דהתם דקאמר משמע משום דהוי תיסם לכ״ח כמקום שחב לאחרים דאחרים לא ימלאו המציאה מה״ב לפיכך קאמר רב נחמן דלא קנה לגמרי הכא חית ליה לרב נחמן שפיר דקאמר מי שנתמלאו לו דלא הוי חב לאחרים דהא מיכא הרבה מיס דיכולים אחרים למלאות ועוד אומר ר״ת דים לקיים גירסת הספרים וה״פ מר סבר המנביה מציאה לחבירו קנה חבירו הניגו רב ששת ולכך קאמר כרגלי הממלא דמציאה מעשם ממרין המנביה מציאה לחבירו קנה חבירו דמנו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה והוילי ואתי מכחו דין הוא ליתא כרגלי הממלא ור״ל סיל לא קנה חבירו ובשאת ניחא היא דכ״ת דנם הוא לא קנה דלא נחכוין לקנות ומ״ה הרי הן בהפקר כל זמן שלא באו לידי מי שנתמלאו לו ובכשבאו לידו זכה בהן מן ההפקר הן כרגלי׳ ל ניבעי אחרים כמנביה מציאה לחבירו קא מפלגי ולא נרסי׳ מר סבר קנה חבירו וכו׳ דמ״ה קשיא דר״ת דמכאי לפרושי בכח ר״ל סבר קנה חבירו דקאמר כרגלי מי שנתמלאו לו ובכמים מוחזין רב נחמן ורב ששת אמרי תרוייהו המנביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו כהנהמתו של זה ולא קנה המנביה דלמו מדעתיה למקני חלא מי שנתמלאו לו קנאן ממילא כשיכלכלם שיכלו לרשותו ודעתו לקנות דכי אמרי׳ לא קנה כלומר שכיך המנביה אמר דיכול לומר לו הני זכיתי בה תחלה אבל מפנתה לו קנה דתנן התם אם מפנתה לו אמר הני זכיתי בה תחלה לא אמר כלום ורב ששת סבר קנה המנביה ומידו קבלה את הלכך כרגלי הממלא ואית דגרם כמו שכתוב בספרים ומפרש הכי רב נחמן סבר קנה חבי מי מפנתן לו רב ששת סבר לא קנה חבירו חלא מנביה (כמו שנתבאר):

שם:) ומעשה הוא בירה דכתובות לקוחין הן פטורין מלהתפטר מכל הנזקה מפר בהמות וילדו תייבין מן פטורין מלהתפטר בהמה ונפל נבי מילא ונתן לחברו: אין אומרין לו״. ופשיר מלתא אין בירה אלא בירת הפקרא הוא מדאמרינן בית מודרי הגמה גבי מילא ונתן לחברו: **ב** מנביה מציאה לחברו קא מפלגי. לא נרסינן כמנביה מציאה קנה חבירו קמפלגי אלא נרס מר סבר קנה הבירו כו׳ דמ״ה קשיא דר״ת מדרב נחמן דאמר הכא דרב נחמן סבר קנה חבירו דקאמר כרגלי מי שנתמלאו לו ובכמים מוחזין (דף י.) אמרי׳ רב נחמן ורב מסדא דאמרי תרוייהו המנביה מציאה לחברו לא קנה חבירו אלא מפלגי ותו לא ופירוש כמנביה מציאה לחברו קא מפלגי ולכולי עלמא לא קנה חבירו כהנהמתו של זה ולא קנה המנביה אם לא קנה המנביה דלמו מדעתיה למקני אלא מי שנתמלאו לו קנאם ממילא כשיכלכלם כשכלו לרשותו ודעתו לקנות דכי אמר לא קנה חבירו כל זמן שהוא ביד המנביה ממרין ליכול שמר מני מחכה אם לבעלמי מכל מקום מפנתה לו קנה דתנן התם (דף ם.) ואם מפנתה לו אמר זכיתי בה תחלה לא אמר כלום ורב ששת סבר קנה המנביה מציאה לחברו אפילו מפנתה לו הכי נמי מסתברא דכל זמן שלא באו לידי מי שנתמלאו לו וכשבאו לידו זכה בהן מן ההפקר הן כרגלי׳ ל ניבעי אחרים כמנביה מציאה לחברו קא מפלגי ולא נרסי׳ מר סבר קנה חבירו דקאמר כרגלי מי שנתמלאו לו וכשבאו לידו זכה בהן מן ההפקר הן כרגלי׳ ל ניבעי אחרים כמנביה מציאה לחברו קא מפלגי ולא נרסי׳ מר סבר קנה חבירו כו׳ דמ״ה קשיא דר״ת מדרב נחמן דאמר הכא דרב נחמן

מי שזימן אצלו אורחים. מפיר מחרת ויבטל מלבו על ידי פירוש: לא יוליכו. למחר פסודה מנות בידם לביתם לסעודת הלילה: אלא אם כן זכה להם. פי' מחר: מנותיהם מערב י"ט. פסחים בפל הבית זה למדש מחר במזיכה ומחר לו זכה במנות הללו לפלוגי ולפלוגי דזכין לו למדש שלא בפניו והיו שלהם מבפוד יום לילך כרגליהם: גמ' אם הבנים ברשות. סורו וקדרותיו ופירותיו למחר מכרו בפל הגר חייב בגזקין ורישא דהך מתני' בבבא קמא דף ס"ל: סול עול ומגפר קס"ל: לימא. סך פלוגתא דבבא כי סך מזלף פשום דאמר רב פלבה כרבנן דקיימי כרשותיה לפניו פמירה סוא הדין לתחומין: אמר לך רב. בהך מתא דאמרי לפי' לרבי דאילו רבי לא פליג אלא בדלא פריש אלא סול פתמא ל"ל וסבר רבי סול ותנפר את קאמר ליה אבל מפקיד פירות דהבא לאו בפתמא מסקינן אלא בדקביל לנמירותא: ושמואל אמר אנא דאמרי. בהא לפילו לרבנן עד פאן לא קאמרי רבנן התם דקיימי ברשות בעל הגר אלא לפניו פמירה דכיון דסכירא להו דמסתמא סולו ומפר לך קאמר ליה כיון דבפל הסור מינח ניחא ליה דמוקי סורו ברשותו דבפל אדם לשומרו דאי מזיק אתי סור לבפל אדם לא מחייב עליה אבל הבא עליו לפניו תחומין מי ניחא ליה לאינשי כו': תנן ואם ערב הוא פירותיו כמוהו. אלמא כרבלי המפקיד ניהו: שיחד לו קרן זוית. דאוקימנא ביתא הלבך ברשות המפקיד הן אבל הבא דמסכן סומר וקבל עליו שמירתן הרי הן כרבלי: אלא אם כן זכה. וכי זכה מיהא מוליכין והרי בידו הופקדו לאחר זכיה ופ"ת כרבלי המפקיד הן: זכה שאני. סהרי כל פעמו לא עשה אלא להוליאו מסביאתו ולהמידו בסביאה פלהן כרשותן: תלא בשרא בעברא דדשא. וכבית מוספיזכויה שנתנו לו שבתי הפיר מבעוד יום והוא היה הן עיר אחרת שמערבין לו לבא לכאן: ה"ג א"ל אם את תלית זיל שקיל ואי אינהו תלי לך. לגרבך לא תשקיל להוליכו לפירך ולקמיה מפרש טעמא ואזיל: שאני עברא דדשא. כלומר שהני הבא דתלוהו מיהו נופיה בפברא דדשא והם לא קבלוהו מידו לשמרו דכמי סיחד לו קרן זוית דמי: א"ל רב הלל לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והאמר שמואל שור של פשם הרי הוא ברגלי כל אדם. אלמא כיון דמוקמיה בתחבאת ברשות כל מי שיקנהו מיתר הקונה להוליכו למקומו והכא נמי הא ברשותיה מוקמיה בתחבאתו ברשות כל מי שיקנהו: א"ל רבינא לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והא"ר יוחנן הלכה כרבי דוסא. דאמר הרי הוא ברגלי הרואה אלמא כיון דאין רואה בעיר אלא מגת הוא ואפילו הכי אמר רבי דוסא כל מי שיש לו בהמה דשתא בתחום ברגלי אדם אבל הכא דמוקמה בהדיא ברשותיה דידיה תלו ליה: ברגלי הבעלים. ואיזן דלגרבו תלוהו שם הוה ליה לאיזו בעלים: אלא שאני רב חנא בר חנילאי כו'. ופפמא למו משום תחומין אלא רב הונא דאמרי ליה הכי תלמידיה דרב הוא ורב אמר בפחיבת חולין (דף לה) בשר כיון שנתפלם מן העין אסור ואפי' תלוי בידך בבית ואפילו הכי אמרינן בבבא מציעא (דף פ.) בשר שנתפלם מבשר בפר פסקיו: והק"ק ליה. רב הונא: אי את תלית. מידי דעכיד לינים בידים לא מצפי ולא מסח דמתיא: ואי אינהו תלו לך. אתה לא היה דשתך לכך והם לינם זכידים כשלך ואפילו הכי אין משקין ושוחטין את המדבריות. פשום מוקמה וכגמרא מפרש אמתי נקט המקין: גמ' סלתא אגב אורחא. דתנא פסורה נקט לורחיה בלישנא דמשנה מינה מילתא מדתי בדרך ארץ: משום סרכא דמשכא. פתהא ניים להפסיקה שהוא נדבך יותר מדבי בנבר: ונבנסות לישוב ברביעה. דמרחקות: פצעילי תמרה. תמריס שאין מהלכות בלילה לשלש ושנדרין שהוא בעא שבת שתחלת הן כלי בפות תמריס וכונסין לתוך ולתוכן ומתכבלות: מהו. לפכול מבפ"ש:

מסורת השי"ס

א ב"ק ד' מו ב ודף נפ ב: ב [שבת קכח] ג נעיר ד' נת ד [נעיר לו ב]: ה ם"ס ו שבת ד' קנו ודף מה ב: ז שבת ד' מס [תוס' ס"ד] ח שבת נס ב

פ"ב מהלכ' נזקי ממון סלי יד סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי' בלו סע' ו גח ב מיימון פ"ג מהלכ' נזקי ממון סלי יד סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי' בלו סע' יח ס"ד ג מיימון פ"ה מה' שבת סכ"ב יב טוש"ע ח"מ סי' בלו סע' יז ס ד ס מיימון פ"כ מה' שבת סכ"ב כ סמג עשין סה טוש"ע ח"מ סי' תלת סע"ף ג וסימן תפ סע"ף כ סא ו מיימון פכ"ו מה' שבת סכ"ב יד סמג עשין סה טוש"ע ח"מ סי' שלת סע"ף ג

ת"ר אלא מ"ט זכה להן. תימה לי"ל זכה תפי' כיון תלוי כל כמה ואחד נתי מידי דהוה תפוחל דאמרי' לעיל (דף לח.) תפ"ם שלא נתנו לו שלא כיו"ם וכו' ול"ל דפוחל דפתיתה מפי תכלי מאורחים של מנות]: ותנן ואם ערב הוא פירותיו כמוהו. מריעא דקתני ואם ערבו כני מחיד למידק מותה מיד לא יכילו לא מצי למידק דתיכא למיתר דלא מרבו הפקדים]: פצעילי תמרה. פ"ה תמרי' שתיכם מתכבלין כתילן לפולם וגודרין מוהן מן הקרקע ושופין להם חוחלוח וכונסין לתוכן ומתכבלים ומכניסה לר"ם מהו לפכול מהן כ"ש ולא נהירא דפצעילי תמרה לא מפעם הכי אלא פירושו דהוי פני תמרה בסופן להיות נגמרין ומחוקין יפה יפה ועדיין לא נתכבלו ופופנין מותם מחת לפנים בסכין ומעלין מותן לגג ליבשן ולא הוו כגרוגרות ומיקרן דלא דחיכו כידיס דלא היו רתוין מפולש:

אלא כנרונרות וצמוקין. סתם מתחלה רמוין למכילה והוה דמה מותן בידים להפליטם ליכנס ושוב חיין רמוין מד ביכנו תכל תלו לה דמה מותן בידים ואיכא למכיל מיניהו הכי קא סלקא דעתיה מדפריש ליה מלתיה דר"ש תלמא כר"ש ס"ל: איבעית אימא הני. מדכריות שתין נכנסות ליטוב כלל כנרונרות וצמוקין דמיין שמקנה מותן מתלנו בידים: ואיבעית אימא. חין מוקנה לר"ש קאמר ליה תכל לדידי יש מוקנה: ואיב"א. מתניתין לתכריהם דרבנן דמיה להו מוקנה קאמר לסו:

אלא נרונרות וצמוקין בלבר איבעית אימא הני נמי כנרונרות וצמוקין דמי ואיבעית אימא לדברי דר"ש קאמר וליה לא ס"ל ואיבעית אימא לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אין מוקצה אלא לדידכו אודו לי מיהת היכא דיוצאת ורועות בפסח ונכנסות ברביעה ראשונה דביתות הן ואמרו ליה רבנן לא מדבריות הן:

הדרן עלך משילין פירות וסליקא מסכת ביצה

פסקי תוספות ממסכת ביצה

א **מוקצה** [דנ"ח] נ"ש חמיר כגרוגרות ולמוק"ם ולא יפול יוכיח שלא ת"ש נפנף מבעוד יום. ד"ה דימא דף כ.

ב מנא הני מילי למלחן קליפין כרמוין לבהמה. ד"ה מניכיון

ג מפות שפל גבי הכר מעברו כשלריך לגופו לכל לצורך מקומו מטלטל עמו וכמניח ופשכא כס ס לדבר האסור סייגו כשמניחו להיות שם כל השבת אבל כניח לפי שעה לא ד"ה וכ"ה רבי שמעון מודה במוקלה מחמת מסרון כיס. ד"ה חין נ"ש

ד נר שכבה מותר דיובא ומלפה כת"ד שכבה לא שייך שלא כדבר תדב כעין כיולה. ד"ה יכיס.

ה דבר שמלאכתו לאיסור דבלי לצורך גופו ומקומו מטלטל לכ"ש שלריך לו. ד"ה אבל. דף נ ע"ב

ו מתן לאחר הפסח [לאסור] כשלאה לכל בטיל שלא כמינו.

ז דבר שים לו מתירין בטיל בדבר מסורב ולפכי ים מתירין בתלוגות שמלת כה תסה בפסח וכן פשיד"ה שמיעוטב כיולה שבולה בי"ש:

ח תרומה פולם בלחד ומלה ולריך להכיס לחד משל"ש בשאר ליסראי שלאה:

ט שלא לתריטן יולין הנאה ליש שמלת כי אם בשבו"ם לתיסבת דמיסו:

יא שלא לתריטן [בשבשבר מינו] דלחקלקלי לבין שבשבות דשמא יום הוא. ד"ה נימלו: דף ז

יב נוי סוכה [דמוקלים מחמת] מליה לאסורים עד מולאי יום שני. כת"ד

יג לין מבטלין ליסור לכתחלה מדאורי' שלא מדרבנן בדבר שלין לו עיקר. ד"ה ותנן: ד"ה ע"ב

יד שני ימים מוביס של גליות נילדה בזה מוחלת בזה ומכל מקום לין מבטלין דלא ליתי לזלזולי:

טו סיכת דגג לאבר מכילין מוסף לאחר תמיד של בין השרבים ד"ה ותקלקלו. דף ה

טז תרומת שבוטין הקפל לומן קבוע לין לריך להדה לאחר מיתו זמן. ד"ה כלי:

יז הקדם סוס מפי יכול להגל לכתחלה בומן סוס על סוס שרוטה. ד"ה ובקש: ע"ב

יח לין מיפרין כוכין במועד לביות מוומנין בשיבתו מתים לו נשת שלינו מפורסם ובחידוש כולם מפורסמין ומותר לעשות לבן כל לריכן ואפילו בזיס סוב שני לילית חבריס ולין לריך פנים לאחר ומים מגולין שמורה מבוס נחש ובסחת שריל ושלינו קובר אחו פובר מבים בל תנין. ד"ה ובחידוש דף ו

יט לאחר שלוסה קדובא תוך לאחוס ובפס דביבו אם שליבם. כת"ד

כ על בהלכה כמו שהוח מי שני לדיבון שבוס בשולי עבו"ם. כת"ד

כא לין שוחטין ולד בשעי לאו כמו שלין שוחטין בגילה לבהמה: ד"ה וכי

כב בילת גבילה שבמוס נמכרת בשוק לאוכ. ד"ה בילים. ע"ב

כג בילה בשמלאת בתרגולות בלא קליפה (לאסור) [מותר] לתכלה בחלב. בת"ד

כד מותר לקנות בילים מן הסבו"ם בלילי יום טוב לאחון:

כה מסלקין לפר בילה ד"ה לאחון לאפות בי אפ"ם שלין לאוי לעלות בו בילה ומוקלה פלטולו מותר משום שמחת י"ט. ד"ה אמר. דף ח:

כו מותר לבפות דם בלפר (ולא לאדיום שבורף לדם):

כז בילובלמי שהא מותר לבפות בלאפות לאפילו בופף בילה טוב משום פלוגי בשבי: בת"ד

כח גבגל ביסה מערב י"ט מערים אלאה בי"ט לבל בגמר [לישתה] לא שלא יבייר התיכה בדולה ויפרים לאחר יום טוב משהא משם ובמלות ילרפו לבל. ד"ה בגבל דף ט

כט מתוך לגוד יוני שובך שלא פרחו: ד"ה לין

ל מותר לטלטל סולמות קטנים ולא גדולים ובשבת שרי ולא בי"ט שמוליכו לרי"ם: ד"ה מאי ע"ב

לא לריך לבכין לאבר בסוי דאפילו אפר תיאות לא שרינן שלא בדקר נפון. ד"ה אמר

לב תרנגולת בסומדת לאכילה לינה לריכה בזמנה:

לג לגלי לא בעי מליחה שלא שבהנו בו למלח ותרנגולת שלימה לריכה מליחה: ד"ה וכוין דף יח

לד רגילין להפרים ולמלוח ותוכלין קלת מן התרנגולת כמו שכבד שבל לאחר שלכילה לא. ד"ה מפרים: ע"ב

לה מותר להוליח קטן לטייל בו כמו שמחקים בכדיר כר"ה ולין לסוליח בכין ומפתח כלי לורך יום טוב. ד"ה טלטול: דף יב

לו מפתח שרי בשים בו לורך תוכלים. בת"ד.

לז פסק שם לריך לשרב תלרו.

לח מוליכין מתנות לבבן כרגילין לאכול שלנו דוקא דלין דרך לאכול פירות בבית תכירו. ד"ה לין: ע"ב

לט מוללין מליות לרבך תטין שבל לא לבביר הגרם דמוי דיבם. ד"ה ואם: דף יג ע"ב

מ לאסור לאחלים בקפיות מן הבלבין ואם נאלבו מערב שבת קולפן מקליפתן בתילונה: בת"ד

מא מנפח פיד ליד בין קטרי אלבעותיו ד"ה כילד:

מב תבלין ופללין נדוכין במדוך של אבן ני"ט ובשבת אלקחת לפביעה חדא חדא: ד"ה יד דף יד

מג מלח של יש לריך שנוי מלח הפשוים בידי אדם לין לריך שנוי: ד"ה

מד כל שבדוכין בידוכין בדרבן לבד ממלח דלריך שנוי לבשות מעט בת"ד

מה וילון לאסור לעשות מבלאים. ד"ה מפני: ע"ב

מו בשבשלו הפרוכת במדבר נשאו לפלישים הבליס לאיכול: בת"ד

מז לבדין שקבון מותרין שפילו לאכול: ד"ה חלת דף מז

מח ומזיל שים בתוכן ניזי לאר מותרין אבל בגדי לאר בתוכן לאסורין: בת"ד

יום טוב

מט הא דתנן פשם שבתך תול בייט בטומל בדקה ד"ה לוו. ע"ב

נ להוליאת בניו לתלמוד תורה וליליאת י"ט אם היסיף מוסיפין לו. ד"ה כל דף טו

נא יש להזכיר דרשת מדש בדשם בשבת לומר מלבד עולת שחדש ושבי שפיריס. ד"ה תיזהו: דף טז

נב שבו"ם שמלח דגים קטנים ובשלן מותרין דלמליחת שבו"ם לא גזרו ואפילו נתבלים של ידי מליחה. ד"ה דגים: ע"ב

נג תולבי"תש שיעשים בשילים של שבו"ם מותרים. ד"ה קמ"ל:

נד תוכלין השילים לף בלא בדיקת דם ומה שבודקין בשמיעין בדוחה בשבת תורת בשלמת ואם לא בדקו מותרין בת"ד

נה פשביד"ש דגים שאסה שבו"ם לין להטיל ויש קולפין בפת מן השומן והדגים ותוכל: בת"ד

נו תוכלי"ת דקבע סעודתים עלייהו שבבלין השוליה: בת"ד

נז י"ש בשרב שבת לין מערבין בלל. ד"ה בבי

נח י"ש שחל בשבת לומר מקדם בשבת יבבלל ושומיס ד"ה לין דף ז

נט בשביב מרע התירו להקטות בשות בשבת וגם לגרם לבל בריח לין מגרסין ולא מקדמין לף בי"ש: ד"ה מאי

ס מי שלא הניח פירובי תבשילין מקבש קמחו לאחרים י ד"ה לי

סא מותרין לבשל בקדירה אחת לחוסיף לף שלא לצורך בלא פירובי תבשילין: ד"ה תבשילין: בת"ד ע"ב

סב לריכין שני תבשילין את ותבשיל וכן עמת דבר: ד"ה אמר

סג נדה מערמת וטובלת בבגדים דבריהו לא זהו בבושו לפני דרך סתוס לבך מנגנין בידים בשפה בשבת ד"ה מערמת דף יח

סד מדיתין בושות וקפרות בשבת: ד"ה ושוין ע"ב

סה מי שידיו פלוכלבות בשים רוחלין ביום הביפורים וכן בבל מקום לבלוך ושאר סנוס לאסור:

סו בשבת פשם שבת מוכל שפילו בשבים

ביו"ב ובשר בלא שלא מערב תרחץ ותחוף בדי שתסרוק שערה ותוסבת מעט למולאי יוה"ב וע"ב דבעינן תביפה סמוך לעבילה: ד"ה כל ע"ב

סז לאסור לבקע עלים בקופים דקים בשהיום

סח לאר תנו מנה לפלוני ולנסיב בדתי תייבין לתת לו לף אם לא יקחנה אבל אם לאר לנסיב ואנו לא: ד"ז בגמרא דף כ

סט מיסה שים לעבו"ם אלא בה שלא יאסה היבראל בך את שלו אבל בני תילא לא. ד"ה תזינן: דף כא

ע לין להביא לעזרה בשמה של חוליו:

עא לין להכין לצורך בלביס בי"ט: ד"ה סני ע"ב

עב לין לעשות מלאבה לצורך מבו"ם בשו ביבול אבל טרחה בשלמה ליתן לפניו מזונות לא: בת"ד

עג לין לעשות לרביו בפת [מה שהיה יבול לעשות מערב יום טוב]. ד"ה פושה:

עד מחמם מים לרגליו ולא בל גופו. ד"ה לא יחמ'

עה לריך להזהיר בע"ת יפת שרי לאפוי ולבבולי ולאטמוני ולאדלוקי: ד"ה ומדליקין דף בב

עו מבושה של תולות לאסור להחזיקה אבל בולה מחוברת מותר: ד"ה וב"ה

עז המסתפק מן סנר לאסור משום מבבה. ד"ה והמסתפק:

עח בר של שעה מותר לאתך ממנו של ידי לם ולא בסבין: בת"ד

עט מותר להסיר הפתם אחר שבבה. ד"ה קבבה:

פ תבילי עלים בופרים נופל אחד שלא אחו בו שלוה:

פא לאתן מבשילי לוהל נפש לין מוסין להטירו אבל תשמים לוהל נפש לאסור. ד"ה ההוא

פב לבהול מיבין מעבו"ם הוי מפיים ולין בו ממש: ד"ז בגמרא שם

פג בי"ש של ד"ה בילה לאסורה דנולדה בזה לאסורה בזה. ד"ז לעיל ד' ס' ד"ה מי ע"ב

פד מותר לעשות אתים נדולות ולוטה בדולות. ד"ה דשיבא: ע"ב

פה לאסור לבבד שבית שלא בית סמטות בי"ש ולא בשבת ולרבבן מותר: ד"ז בגמרא

פו לין לעשות שבפרס שלא לצורך יום טוב וכן גר לבשלם: ד"ה ע"ב דף בב

פז מקדדין בשמה ביום טוב בשברות של עץ דלין פושה מבוסה וכל ברזל בעין שלנו לאסור: ד"ה ושלש

פח לאדום לא שייך נשי שלא בגמר לא בשתים. ד"ה פשוה: ע"ב

פט פגנה קטנה שלומד שקטן שבבה עמה שלה. ד"ה פגנה:

אין צדין

ב אין ליתן מזונות לפני דגים וכן לפני חיות בביכרים ולא לפני יוני סובך ביום טוב וכל דבר האסור לצוד. ד"ס ואין

צא עכו"ם שהביא דורון ליסראל ויש במינו במחובר לסור אד מוקמי ר"ש שני הבל בת מלוין חו לזורך פלמו חו ליסראל אחר כי"ע דאמרן מותר בשני בבדי שיעשה שיחנוס ויבוח משם ובדגים בדי לפרום מעודם ויצוד ויבוח שם ובי"ע בקופה מלאה פירות שם צריך להמתין בדי שיתלוש בחדש אחד חו בשמה בני חדש. ד"ס ולערב: דף כד ע"ב

צב בפרק בכל מפרכין פי' דאין לריך כי שם תלושה ויליה ולא בישה: בת"ד

צג בהאה בבאה לחדש מחוך לחחוש ואין [במינו] במחובר מותר בלא בדי שיעשו ובבר שפך מותר: בת"ד לקוחו שפקר בשבשה חו בשבעה שמחשפך טו: ד"ס במקוששין דף כ"ס

צה אין השומת יולא במקלו דשביד לחרישי סוגיא: ד"ו בגמרא ע"ב

צו השומת בבור ואחר בך בראה מוסו לבור. ד"ס בבור: דף פה ע"ב

צז אין מוקלה לאדי שבת לשנין פלטול אלא לשנין בישול: ד"ס אלא דף כ"ו

צח אין פלבה בר"ש במפוברת תביבו. ד"ס אלא ר"ש:

צט לא יאמר לעבת פריבי פמך בשלא אלא פריבי שמך למחלה. ד"ה בגמרא דף כו ע"ב

ק תבור ובירים חדשים שים בהן שפר ואבנים לסור לגרף: ד"ס גרישת דף כה ע"ב

קא אין לשדוד בדי ליטול חלא בשין יפה ביון שבשרפת בהאש ובשבת מוסיפין חו פוחתין. ד"ס שמואל: דף כה ע"ב

קב אין לרקד בתחילה פל ידי שיבוי אם לא בדקד בחילה פשם אחת. ד"ס אבבה:

קג לוקח מחבוי סרגיל אללו ואפי' הוא פבו"ס: ד"ס אלא

קד לא יאמר תן לי פשרה אבוזין וכבר בתת לי לי פרידי חייב לך אלבעים חו תן לי אבוזין בשבם פשיטים וכבר בתת לי בשבם פשיטים וברידי חייב לך שים עשר פשיטים: ד"ס אלא

המביא

קה מפנין אלבע חו חמש קיסות בשבת ולא כי"ע וביום טוב מבשה בהלוכה אדיף ולא בשבת: ד"ס המביא

קו מיתר לפרוס עליה סודרין [בניין] ולא [במיס] דהוי פחיטה: ד"ס זמנין. דף ל

קז אין מפשחין שמא יחקן משיס כלי שיר וה"ש לדידהו דקיקי ככלי שיר ולדידן שרי: ד"ה ותנן

קח מוסר שיהו סוגנין ולא יהי מוידין ואיהו אי ידיע מלחא דמקבלי מיניי חייבין לאוהיהו: ד"ו בהבית"ם

קט שיעור תוספת יום שביאירים אין מפרקים ואם ליזהר לבפסיק מבעוד יום: ד"ה דהא

קי מעמר לא שייך אלא במקום שנדלים שם: ד"ס מן דף לא

קיא בשהל שמחת תודש בפרב שבת אין מפשקין מניני סוכה בשבת ויש נוהרין לף אם נפלה: ד"ס עד דף כ"ב

קיב בשהל בתחד בשבת אין חולבין בהתרוג: בת"ד

קיג עני סוכה שהי דפנות ושליבית טפח לסוך מלחובייתה ויותר על בן מדרבנן: ד"ס אלא

קיד אין אנו בקיאין בין קדוש לקופין ואסור לנו לבקש פלים ביום טוב: ד"ה אלא ע"ב

קטו מוקלה מותר מדרבנן במקום שתקן ונפתלק בפוקלה במו בשבת: ד"ס ונפתח

קטז אין לתחוב אגרופו בבילת יולר וכן להסיר ממני קב שבמיין קודם לייבישו אלא יפלו מחילותיהם: ד"ס אין דף לב

קיז מותר לשחוט חזזי תור בשבר אם גבלו מע"ע שרי לעוות בוי ד"ס וקטמת ע"ב

קיח מותר לסדר טבלא ע"ג רגלוס ולהושיב קדרה על גבי כירה אבל לשחוט הגיבית אסור: ד"ס מלמעה

קיט אין דרך לאסול בני מעים ביום טוב: ד"ס ומדי דף לג

קכ מטלטלין בשר חי בשבת: בת"ד

קכא בשהל יום טוב בתולאי שבת אין מבררין על בשבשים: ד"ס כי הוינא ע"ב

קכב מותר לבשל בתחילה בקדרה תדשה בגוף: ד"ס בבת דף לד

קכג מולגין בדחש ובהרגלים ולא בל הגוף: ד"ס מולגין

קכד אין תופין בפולבי גדול. ד"ס אין תופין

קכה יש ליזהר שלא לגפח בשפות בלא בפולם ובהגו להפך פליהו לבשעה: ד"ס אין טופחין

משלשין

קכו מדרבנן אחר קוברה לתפארת

קכז לא יבסס תלושות במקום שמלוין דבירים דהוי פסיק רישיה: ד"ס אלא דף לו ע"ב

קכח לבשוך ולעלעל דלא שיהו רלוי מותר: ד"ס בוסך

קכט וכו שיהו כותות [שהן] תפורים בהילתה: דף כד ע"ב

קל אפי' י"ב מילין אין אסור אתומין [מדאורייתא] לרבנן:

קלא אין דנין ואין מקדשין בשבת אפי' אין לו אשה: ד"ס ואפ"ה

קלב מותר לתת אתונות:

קלג לא שייך מוקלה בשם שהבירו נותן ט. ד"ס לאסור: דף לו ע"ב

קלד בבר לבור מתוך נדע שוב אסור מדאורייתא לפרבנן.

קלה אין במינו [אלא] בטל. ד"ס ולבטיל דף לח

קלו בשהל בלי ולא נתן לו אלא ביום טוב בדי שוא בראן. ד"ס ודדי ע"ב

קלז דבר שיש לו מתירין לא בטיל דוקא אין במינו. ד"ס משום דף לט

קלח בין בהנאת דבפרים הוי דיחיד ולבהרין הוי בבל רבים ואפילו טובי העיר אין יכולין למוברה:

קלט מותר להסקות בשש שמוונותים אלירי.

קמ לא יתן לבלבים ולא ליוני שובה

הגהות הב"ח

ע"ז מסכת ביצה

ואת למודעי שהאופנים והכללים אשר עליהם יורו הציונים הנרשמים פה בפנים הגהות, כוה, או כזה, (אב) (האי"ת) ימצא המעיין במסכת ברכות בהקדמה ושם יסתכל הקורא ויבין על מה מורים איש איש בדרכו:

דף ב ע"ב רב"י ד"ס ומשום הכנה "פוא דאפרי. תוס' ד"ה ובוסך וכו' כידי סמים "דהייט כילה

דף ג רב"י ד"ס מתנה וכו' לבא מילתא "נמי הוו שתי. תוס' ד"ה גוירה וכו' כי אליעזר מפיק "דג מליא שלגתו "שפתחו "בשבילה בשבת.

ע"ב רב"י ד"ה מאי היכא למימר הכי בילה פרבא "פעמים נמכרת. ד"ה תלתן מין קטנית ג"כ וכן פירש"י בפרובה דף פג ובמסכת ב"ק דף יב פירש"י שהוח מין תבלין:

תוס' ד"ה לבל וכו' לפסור "לטלטל אינו אלא דוקא. ד"ה ותאנות וכו' ובהתעוררות "דקא מתמה השמועה דקאמר "שפק ספיקות:

דף ד נמ' פעמים פירש בני כ"ל ותיבת מת נמחק: ע"ב רב"י ד"ה מוכן וכו' מוקלה לגבי כלבים כ"ל ותיבת בהא נמחק. תוס' ד"ה שבחת כו' מוכן "ובלבים התנן מתחבין:

דף ו רב"י ד"ה וכי תימא לענין שומתה "נמי נגזור. ע"ב תוס' ד"ה כי לא וכו' מתירין "הוא הם כן:

דף ח תוס' ד"ה בשפר וכו' בשמעבים "בשפר בשרת הבוחת.

דף ט נמ' דאמר שמואל חלת "הבומה בחלה לגברן. רב"י ד"ה חלת "הבומה תלה: ד"ה אין מוליכין וכו' ובשמת דב"ם (אב) דאסרי מפרש בגמרא ופ"ה פעות כ"ל. תוס' ד"ה גלגל וכו' והכי תיבת בירושלמי כ"ל ותיבת נמי נמחק:

ע"ב רב"י ד"ה מדלין וכו' שם בשעיפי כ"ל ותיבת נמחק. ד"ה שוא קבים ב בשליפה כ"ל ותיבת שם נמחק.

דף י תוס' ד"ה כ"ש ט' ל"ג מייתי דגאמר ג"כ כ"ת דגשרף.

דף יא ע"ב רב"י ד"ה (ותוזרת רשיה וכו' משום ממחק במקדש) תל"מ ובי"ב ס"ת ותוזרת רשיה בשבת במקדש לבמן כו'. ד"ה דעבד יום טוב וכו' דהא יכול "לבושתו מבעוד יום. תוס' ד"ה מעריס וכו' שמעריסין ולוגין ותוכיין משם מן התרנגולת, כמו שכתב. ד"ה אמר וכו' משומים "ברכיה קלי. ד"ה תהו וכו' מ"מ לשון "דתייסינן שמא יתקה.

דף יב תוס' ד"ה ר"ג רב"י וכו' לישה בשבת לוזרך מקלת אלא שלא לצורך כ"ל ותיבת שים לוזרך י"ט ממחק. ס"ת דשרי גם "בשבל טיול:

ע"ב רב"י ד"ה אין מוליכין זבי' לחין מבביסין "בדומם "פס"ד. תוס' ד"ה אין וכו' ואני "מוזיס לשמוע:

דף יג רב"י ד"ה ופרבינן וכו' על כרחו "מרים בדומתן "פס"ד: תוס' ד"ה בח וכו' ומס שמינו וכו' דשת דקאמר "בוכחי כ"ל ותיבת דבמן נמחק. ד"ה לישה וכו' ועוד דבעי "לשוקמת שלישה:

ע"ב רב"י ד"ה בסי בסי שלא בוסות "בשבת ואוכל בלי"ל והל"ת. ד"ה שלא וכו' לשבת "לא הוי מבשלה "המלחת מחשבת שבישה.

דף יד נמ' אמר ליה רב אחא ב"ח ל"ל רב לרב אחא "בדלמא בי לישבת הו'. רב"י ד"ה מדוך פוף בוכנא "ימבין בו "בפדוכה בדרבו. ד"ה דסוס בלי לקוח ואלו מבין "בהשתא בתשבון. ד"ה ובוחי מנגח "בשבגדרישין משתבחין ושתע קולן בלי"ל. ד"ה ס"ב בוחבו דיבא "אבי אדרב' נמי לבשבלי

דף טו רב"י ד"ה עדלין וכו' וקורין לאותן "עדלין "בדלין בסי"ד. תוס' ד"ה שלא וכו' אמר ואלו "פוגל ותיבת שיבת נמחק.

פרק ב

דף מז נמ' קלוטין לו מב"ח (ופד יום הבפורים) תל"מ וב"ב פ"ת ועד לשם השבח.

ע"ב תוס' ד"ה קל"ל וכו' ויש שמפירין השומן ב"ש פ"ת ויש שמתירין השומן.

דף יו רב"י ד"ה מיום טוב וכו' וכתתומין יאמר "שם היום תול ומאר קדם פירוכי עידוב" שם היום קדם. תוס' ד"ה מאי טעמא וכו' תנאי ואמוראי דבבא ואהתם ויש לומר דהתם "וכבא מיירי:

ע"ב נמ' אכלו עד שלא שפה "עד שלא כיבוי עד שלא השמיע. רב"י ד"ה שלא יפריש וכו' לעוכך ויש לא יעריש, לומר פוד וכו' שם יבבה "בשבל שבת. תוס' ד"ה אמר רבא וכו' על עיבוב "בשבל דשת קיימת בל"ל ותיבת שתר נמחק

דף יש רב"י ד"ה אבל "לא שולחו

דף ב ע"ב תוס' ד"ה נדרים וכו' בשתי קו מיפלגי (אב) פרב"י דאר בבר ת"ק דאמר נדרים ומר בדבות יוביחו נדרים ונדבות אין קרבן ומר בבר שבת שהול בל"ל. ד"ה מאי וכו' לבתיב "בשבר בלבים דאי ערך:

דף כא תוס' ד"ה מזיק לי יכניס. רפתא ליטעמיה ע"ב גמ' לטפין לו את לחם. ויטומנין לו קדרה:
דף כב גמ' ים כגון ככליס. ויש פתיחה ככליס וכ"ה פגרין רש"י ד"ה קנבא למתוס ל"ב כדתני' בדף ל"ב ע"ב:
ע"ב גמ' דמתי דפתיך:
דף כג תו' ד"ה על גבי וכו' ומתן דמרי סבר דללתו יהא ולא פי' (תכ) תב מלחכה וכבכרה שלא לעורן מוזר לעשות כי"ע ושיכו:

פרק ג

דף כד גמ' לפור למגדל וכני. לבית לניתה: תוס' ד"ה כל כיכא וכו' וכיפור. גובה כיה לכה בכתניס. ד"ה ותני וכו' כרדפיות. פטור וח"ת וכו' דאמר כתם כרבי"ג מהופר לידה:
ע"ב תוס' ד"ה ולסרב וכו' אם כיה. פיום תול סרי. כתול גלקטו ואם כיה קדם. כ"ץ וכגתונים תופרין עד פולתי י"ם שני כ"ל ותיבת ליל נמחק:
דף כה תוס' ד"ה כמקוברין וכו' כלן פ:בכה כ"ב כלומר דמקום דניפוע לאו הגבהה היא:
ע"ב תוס' ד"ה ולף וכו' דפזוזתו סרי ממש. בפוטין יין מן. ד"ה שהני וכו' לריכים. לפ פס"ד.
דף כו ע"ב גמ' טלל. כוח ומימו פמו כ"ל וכן בכל הפמוד. אם כפי פיניס. רב כלל. מרכם יפ:

פרק ד

ע"ב רב"י ד"ה וכן וכו' דגמלי י"ם. בוח שכלאם. תוס' ד"ה כמכיא וכו' וי"ל דהתם מיירי. בבבת שלישו. יכול: ולהכניס. תוס' ד"ה ומכין כי נפיל. בגו מיא ותני: ע"ב גמ' תני ר' חייא בר יוסף. אם אמר רב מכשיא. אמר שמואל' סיפא לתלן כ"ל וכן בתוספות. תוס' ד"ה תכל וכו' וכן מסתם בבבת, דקאמר הוה"ל:
דף לא תוס' ד"ה תבשיל לפו וכו' ר' יוסי לומר. ותפרי בתוך תחום שבת:
ע"ב גמ' לין מבקשין. פניס לפ"ו מן הסוחר של קוטות תוס' ד"ה ומסתת וכו' שלישו לפוסר לפתות (תכ) לגת מדרבנן כדמוקי:
דף לב ע"ב גמ' טוי לי לוונא כ"ל ותיבת בר נמחק. אם וכ"ש דליריס כ"ל ותיבת כוח נמחק.

סליק הגהות הב"ח ז"ל

חגהות על מסכת ביצה

מאדמו"ר הגאון החסיד רשכב"ה מוה' אליהו מווילנא וצ"ל

דף מו ע"ב תוס' ד"ה לוו עלי וכו' כשלין לו מימי לוות כ"ל:
דף כח ע"ב גמרא רב אדא בר אהבה אמר רב מלכיו ני"ם סוח וכ"ל בניסן. ר"ת אמר רשב"ל וכ"ם בשל המקומות וכרי"ף וכרא"ם גרסי' ר' מאיר ותחימת רשב"ל:
דף כט ע"א אבל בחול לומר לף במועד פושה כן ואכמים לומרים כוי כ"ל:
דף ל ע"א בדוחקא בדוחקא ני"ב ברמב"ם פי' כדוחקא נמוח. ברבות פ"ב מלחוריו בהגרת על פכחף בהכפא כידו לפניו וכפרוך פי' בע"ת. תכשיי בגבתבת ויפין דמפסיק כוי כ"ל. [וכ"ה מפירש"י מברם"ן]:

הגהות מהגאון הגדול מאור הגולה רבינו יהוקאל לנדא וצ"ל

דף יד ע"א תום' ד"ה בית הלל יכול דהם ר"ל כ"ש כיס לו לפרם כדפירש ר"ם מהכשו פתיכות ול"ל דהם ר"ל כ"ש כדפירש ר"ם כיס לו לפרם:
דף כה ע"א תוספות ד"ה המקוברין וכו' דבבבת קיש נפשך בפ"ק כתב דהבבת וכוח עשות פופר:

תוס' ד"ה וקמתת וכו' על. פלוגי בהלוי פת. כ"ל:
בגמ' מפ"ש. ובריך בלא נכול:
דף לג בפבבה ולא מן הפפר ולא מן הפיס כ"ל ותיבת ולא מן פרפיפים נמחק. רש"י ד"ה ותכ"ת וכו' לתלון פיניו תלן לית לן בלא"ל ותיבת מלתמול נמחק. תוס' ד"ה מלמפא וכו' פלי פרואנקא לפלגא דכוכא פרי תכוליס כוכא" לפירא וכתם:
דף לד ע"ב תוס' ד"ה לי תכי וכו' אם כיכן לתולר לפולוחת דב"ם. ד"ה בא וכו' המפורש. כו ואם כת:
דף לה גמ' ולא בשלמר יגמור כ"ל ותיבת ר' תניפר נמחק. תוס' ד"ה ולא בשלמר. ר' תניפר יגמור בבבת. יגמור תלא כו' ות"ת כ"ל. ד"ה אתך בבת וכו' לינו קופס תלא כ"ל ותיבת לינו קוכא יפתק

פרק ה

דף לו ע"ב רש"י ד"ה ווה שפירא פלינו לדרוס פוליבו לדרוס כ"ל ותיבת וה נמחק:
דף לח ע"ב גמ' על לותה שניר. רתכה וכיה (תכ) במרחץ וכיה שכנסת ולי כ"ל. אם דשקרא בבור יפי כ"ל ותיבת לרחון נמחק. אם כמבנס כיה. והכא במבכיס כ"ל ותיבת תלא נמחק. אם כמבנס וערבו כני לותה שניר. לבא תלנו לא יביאו לו. מפירותיו ואם ערב כוח מפירותיו כמוהו כ"ל. רש"י ד"ה לין טומריס וכו' פודרי פרחם. בכא גבינ

סליק

ביצה פ"ק ראשון

דף ב תוס' ד"ה כיצה שנולדה כי"ם כו' ע"ל דנקט לכ"ם תלכל כו' דאין תוכיחה כלא מלטול וכ"ה מהרמי' מלא מנה דנקטי כ"ם כו' פכ"ל תכל נפי מה שתירגו לרבותא נקט תלכל לכ"ם לא כפי למיתר דנקטי כ"ם לא תלכל מנה דנקטי כ"ם תלכל דלא ניחא להו למיתר כהרמלתא לתודיעך כאן כ"ם נגבי כאן כ"ה דאמרי לף כפלטול תע"ג דאמרי כה שהיתרת מדיוק לתוקימתא דרב נחמן לא ניחא להו למיתר הכי לפתר תוקימתי דאמורתי דכפתה דוכתין אמרי' כ"ם כתקום כ"ה תינה מפנה תכל הפתח דתלכל מפמע תכיוכה ומלטול לכ"ם פפר קאמרי' לכ"ה דנקטי הכ' תנכוחין: **בד"ה** תוכלת דאפרת כו' ואי כפי שתים לה ותכיל כל שכנוה פכ"ל ומיהו לאתי דס"ד דאפי' תלן דפרי תמוקלה פוסר כנולד והיינו כתרנגולת השומדת לגדל כלים תע"ג דה"ג אי כפי שתים לה ותכיל כל שכנוה דהא פרי מוקלה מ"ת כיון דנולדה הביצה מדכר המוקלה לא פריגן לה מהאי טעמא: **בד"ה** דילמא כ"ם לית להו מוקלה כו' וי"ל דמוקלה דכעלי חיים תמיר טפי כו' פכ"ל פי' כ"ם כעלי חיים כיכ תע"ג דמוקלה פוסר כנולד והיינו כתרנגולת השומדת לגדל כלים תע"ג דה"ג אי כפי שתים לה ותכיל כל שכנוה פכ"ל ומיהו לאתי דס"ד דאפי' תלן דפרי תמוקלה פוסר כנולד והיינו כתרנגולת השומדת לגדל כלים תע"ג דה"ג אי כפי שתים לה ותכיל כל שכנוה דהא פרי מוקלה מ"ת כיון דנולדה הביצה מדכר המוקלה לא פריגן לה מהאי טעמא: **בד"ה** דילמא כ"ם לית להו מוקלה כו' וי"ל דמוקלה דכעלי חיים תמיר טפי כו' פכ"ל פי' כ"ם כ

לנו מלא כ"ם כרי"י וכ"ה כר"ם מדקאמר לדבריהם דכין שם נפרש דכריה' דמתי מולמיה דהתי סתמא כו' ולא היה להלוף היות דמנכיהין מלא כל חדא תיקום מדוכתיה וכין שם נפרש דמתי מולמיה כו' דילמא מדרכה הך דמחכין היה להלוף ממתי לא תקני להו הכי כבל דוכתא דמתרי' מוחלפת הסיטה ולקמן דרמי דר"י מדר"י ומחלוף היות דאין סומכין כו' תקני להו נמי הכי דמתי מלמיה דהתי סתמא מהתי סתמא ועי"ק דבפרק מי שהחשיך לא משכח מלוכת דר"י סתמא כר"ם מלא הך דמנכיהין דכ"ה כר"ם דמתי לא תקני להו מנלן להלוף הך דמנכיהין ונרלה לומר דולתי רבי יוחנן דמשוה מדוחיו דכין מדוחיו דכין נשבת וכין כ"ם ל"ל מוקלה כר"ם כלתיתא התם קאמר שפיר מנו מין לנו מלא כ"ה כר"ם ומהלוף ההוא דמנכיהין לפי קבלתו כי היכי דתיהוי סתמא כר"ם מכל רב נחמן דתיל"ו טעמא דמתני' דהכא משום מוקלה וכ"ה כר"י ומליכה פרבי' דמתי קתני בהך דמנכיהין דכ"ה כר"ם דהיה לו להשוות מדוחיו דכין נשבת וכין כ"ם כר"י ומשני' משום דנכי שבת סתם לן תנא כר"ם ואהא קא מקשי' שפיר דהשי' שיטוה לא יספיק לן דמתי מולמיה התי סתמא דלעיל מהתי סתמא דמנכיהין מפי מסתבר לחוקמא הך דמנכיהין בדוכתא כמו שהיה שטוה כדי להשוות מדוחיהן דכין שבת וכין כ"ם כר"י ודו"ק: בד"ה והיה כיום הששי כו' כלתיתא כמדרש שבת לא יהיה לרעות יום הכיפורים לא יהא כו לרעות ים כו' כל"ל וכן נמלא במדרשות: דף ב כ"ה נזירה שמא יעלה כו' פ"ל דלא שייך מוכן לשורכים רק בכתוי

בפירות תלוין כו' עכ"ל מיין על דברי התוס' בזה בס"ד לא כתבי בתוס' בס"ד מיני והלמר רב הונא וכתוס' פרק בכל מערבין בד"ה הא ולתי מלתמוה נשקרא כו' ומהרש"ל כתב הכא פי' לדברי התוס' דלא תמרי' התי מעמא דמוכן לעורכים הוי מוכן לתדם מלא תירי בפירות פרגילין להסיר והוא יוצב ומפה אף שלישנא קצת דחיק מ"ט בן ג"ל ע"ק וכן איתא בספ"ג. (עיין בסהרש"א): באי"ד טפני שהרגיל: לשבת הבאה וי"ל דוקא כו' נ"ב ל"ל ועי"ל אבל בסמ"ג מערב השני תירוצים חד ע"ש: בד"ה רבי יוחנן נופיה פסק בפרק הבית דהלכה כרבי יוסא בשאר פירות כו' בצ"ל והשאר נמחק: ע"ב גמרא וחליפי תרדין כו' נ"ב פי' רבי שטעון בשם הערוך צלעות תרדין והרטבים פי' מה שמחליפות וצומחות ע"ש: שם וקולסי כרוב כו' בצ"ל נ"ב והרטבים פי' קולסי כרוב עיקר הכרוב ר"ל הגדל מהן: שם דתנן לימרא קציעות כו' ר' אליעזר אומר רואין כו' בצ"ל: ד שי"ן בד"ה הניחא פ"ד דקתן הס"ד ואח"כ אותה בטניין גם כן ס"ד בד"ה יעלה כאחת כו' יעלה אחד מהן וידליק כו' נ"ב בכאן כבודו הגדול בטקימו טונח אבל לא דק כי משנה שלישה בפרק שני דערלה שאי"ב להרים המדובע אלא בתרומה משום גול השבט ולא בערלה ונראי הכרם וברוש פרק ג' דערלה פי' הרטבים יעלה באחד ומאחים עגיינו כשירבו אותו בתאנים שיהיה הכל מותר כו': בד"ה קולחי צריך לחיות קולסי קלחי כרוב גדלין כו': בד"ה הניחא גו' דלעיל דקתני כו' בצ"ל: התם בד"ה אבל כופה כו' אינו אלא דוקא כשאינו צריך לגופו או למקומו אבל לצורך גופו או לצורך מקומו שרי אם התחיל לשלשלו כו' בצ"ל: בד"ה ואחרות באחרות כו' וכהתקרובות דקא מטמא אדשמואל דאמר בפ"ק באהורי הנאה מבורי דמתרת ולא אשכח דקאי כשמואל אלא ר"י אמאי לא פשיט כו' בצ"ל: באי"ד כדמי' ר"ת

באי"ד שד"מ לומר דלא שייך מוכן לעורכים רק בפירות פלילן וכו'. לפי' לפון כתוס' מסתימת פלילן וכו'. ל"ל שהלילן מומד בלתר ובם נמלאים פירכים ובלתר עופות שהן על בשל בית ולם כלו העורכים שם תוכלים הפירות מן הלילן ולכך הוי נמי מוכן לאדם שהרי"ף מקוקה שבשל שמוכן לאדם כמו בשמיר מהמין כוחיל ושי"ן מוכן לבשמה כמי ג"כ מוכן לאדם ולא סוי מוקלה משום דמדי"ף מקוקה בידים ולא לאדם בשמיר וכו' לאכול ולא לשייך כשבים שרלוים למלכל בשמה וקל"ל לבל בפירות הלילן וכו' לבל שם בשמיר בקושיא שבתחלת הדבור וכ"ל דלא שייך בלא טעמא דמוקלה משום דהיכי מלמא לן דלכך הוי מוקלה מדשמיר ס"ם לבל בשום התוספות שלשינו שבתבו דלא שייך מוכן לעורכים רק בפירות הלילן וכו' לא. באי"ד והין לתלן ונומר דדוקא נבי מיס שייך שמא יבבה בשבישו וכו' ע"ל. וכ"ל דשם בשבת תמרינן נבי עכו"ם שמילת מיס בשמלו מותרים ליהנלל ואם מכירו לשמור ולפוס לישמל שמא לא לשמכירו לשמור מיוס משום דשמא יבבה בשבישו וא"ב נוכל לומר שמא יבבה בשבילו לכך הוא מותר זה הוי דהא בתוספתא בהדיא דשטעם מה שנמכירו לשמור הוא משום שמרגילו לשבת בשלה ולא משום שמא יבבה שייך לומר שמא יבבה בשבילו לכך הוא מותר זה הוי דהא בתוספתא בהדיא דשטעם מה שנמכירו לשמור הוא משום שמרגילו לשבת בשלה ולא משום שמא יבבה וכו' וזה שטעם שייך נ"ב בבא נבי שבתם ופ"ם בסוכה שבת (דף קכב) כי התם. לשבת שלא בשבילה כהוויתו שם: באי"ד ופול ל"ל דדוקא בפירות ובנכים שייך שמא יעלה ויתלש וכו' בל"ל: ד"ה רי יוחנן לומר מוקלה בסיסה וכו' בל וי"ל דר' יוחנן לומר לרבי' תותם בתוספתא וכו' ל"ל המוכרים דבסמון רבינא ורבינא גרים דרב מולי למתלי דומיא דבני יוחנן בשיטלו ולא מתלי בסיטה לדידהו לומר רבי יוחנן לדבריהם שהם מתלים בסיטה שי שלבתא ברבי יהודה בשאר פירות ומי ולדידי אין זה לדברי ר"י אלא לדברי חבמים שהי מתלין בסיטה: באי"ד (לעיל מוה) לתן שהם חיפוי בסיס דבלבלם ד"ה כ"ם דקתם מרבי יהודה לרבי יהודה וכו'. מקשין לפופם ל"ה לומר בשתלין ל"ה לומר בחכמים שם לאוכלין פיזלא שם מותר ל"ה לדידהו בל מוכלין מוכלת לשמרת שבת ואינו בשבת אבל בשאר פירות מקשין שבת בן ואפילו בשבת שבורה ול"ה כ"ם קשה מדברי החכמים לדברי חכמים דבלבלם ולפי שיטת חכמים דקדושה שחת בן ואפילו בשבת שבורה עכשיו מלן חכמים רבי יוסי הוא ע"ש: באי"ד וכשיטת מלייבנת פירוש דשטת הכלבלם וכו'. ל"ל חכמים הוצרו מחתם מחתם בל בשבת

חכמת שלמה

דב"ח בר' דמאי אולמיה דהאי סתמא כו' נ"ב פי' ששנה ר' בתתני' דב"ש סברי מנביהין מעל השולחן כו' וב"ה אמרי מסלק את השבלא והא בעי להחליפה ולרחוחה שחמת האי סתמא ורו"ק: בד"ה והיה ביום הששי וגו' כו' ואפי' לדידן ניחא כו' פי' שאין לנו בזמן הזה אוחיות שיבואו בי"ם כמו שהיה ביסיהם:

דף ג ע"א גמרא כי קושיין כרבה וטי כו' מוהפת השיטה ומדקא מדמי לחו כו': רש"י בד"ה כי קושיין כו' בתרווי הו

הס"ד: בד"ה לאפוקי כו' היכך (אין) נשירת כו' בצ"ל: בד"ה אם לאוכלין כו' לאוכלין אמרינן בדבר כו' בצ"ל: תוס' בד"ה נזירה שמא כו' ע"ש דלא שייך טוכן לעורבים כו' נ"ב פי' לא אמרינן האי בעמא דמוכן לעורבים הוי מוכן לאדם אלא איירי בפירות שרגילין להשיר והוא יושב ומצפה אף שלישנא קצת דחיק מ"ט בן ג"ל ע"ק וכן איתא בספ"ג. (עיין בסהרש"א): באי"ד טפני שהרגיל: לשבת הבאה וי"ל דוקא כו' נ"ב צ"ל ועי"ל אבל בסמ"ג מערב השני תירוצים חד ע"ש: בד"ה רבי יוחנן נופיה פסק בפרק הבית דהלכה כרבי יוסא בשאר פירות כו' בצ"ל והשאר נמחק: ע"ב גמרא וחליפי תרדין כו' נ"ב פי' רבי שטעון בשם הערוך צלעות תרדין והרטבים פי' מה שמחליפות וצומחות ע"ש: שם וקולסי כרוב כו' בצ"ל נ"ב והרטבים פי' קולסי כרוב עיקר הכרוב ר"ל הגדל מהן: שם דתנן לימרא קציעות כו' ר' אליעזר אומר רואין כו' בצ"ל: ד שי"ן בד"ה הניחא פ"ד דקתן הס"ד ואח"כ אותה בטניין גם כן ס"ד בד"ה יעלה כאחת כו' יעלה אחד מהן וידליק כו' נ"ב בכאן כבודו הגדול בטקימו טונח אבל לא דק כי משנה שלישה בפרק שני דערלה שאי"ב להרים המדובע אלא בתרומה משום גול השבט ולא בערלה ונראי הכרם וברוש פרק ג' דערלה פי' הרטבים יעלה באחד ומאחים עגיינו כשירבו אותו בתאנים שיהיה הכל מותר כו': בד"ה קולחי צריך לחיות קולסי קלחי כרוב גדלין כו': בד"ה הניחא גו' דלעיל דקתני כו' בצ"ל: התם בד"ה אבל כופה כו' אינו אלא דוקא כשאינו צריך לגופו או למקומו אבל לצורך גופו או לצורך מקומו שרי אם התחיל לשלשלו כו' בצ"ל: בד"ה ואחרות באחרות כו' וכהתקרובות דקא מטמא אדשמואל דאמר בפ"ק באהורי הנאה מבורי דמתרת ולא אשכח דקאי כשמואל אלא ר"י אמאי לא פשיט כו' בצ"ל: באי"ד כדמי' ר"ת

באי"ד שד"מ לומר דלא שייך מוכן לעורכים רק בפירות פלילן וכו'. לפי' לפון כתוס' מסתימת פלילן וכו'. ל"ל שהלילן מומד בלתר ובם נמלאים פירכים ובלתר עופות שהן על בשל בית ולם כלו העורכים שם תוכלים הפירות מן הלילן ולכך הוי נמי מוכן לאדם שהרי"ף מקוקה שבשל שמוכן לאדם כמו בשמיר מהמין כוחיל ושי"ן מוכן לבשמה כמי ג"כ מוכן לאדם ולא סוי מוקלה משום דמדי"ף מקוקה בידים ולא לאדם בשמיר וכו' לאכול ולא לשייך כשבים שרלוים למלכל בשמה וקל"ל לבל בפירות הלילן וכו' לבל שם בשמיר בקושיא שבתחלת הדבור וכ"ל דלא שייך בלא טעמא דמוקלה משום דהיכי מלמא לן דלכך הוי מוקלה מדשמיר ס"ם לבל בשום התוספות שלשינו שבתבו דלא שייך מוכן לעורכים רק בפירות הלילן וכו' לא. באי"ד והין לתלן ונומר דדוקא נבי מיס שייך שמא יבבה בשבישו וכו' ע"ל. וכ"ל דשם בשבת תמרינן נבי עכו"ם שמילת מיס בשמלו מותרים ליהנלל ואם מכירו לשמור ולפוס לישמל שמא לא לשמכירו לשמור מיוס משום דשמא יבבה בשבישו וא"ב נוכל לומר שמא יבבה בשבילו לכך הוא מותר זה הוי דהא בתוספתא בהדיא דשטעם מה שנמכירו לשמור הוא משום שמרגילו לשבת בשלה ולא משום שמא יבבה שייך לומר שמא יבבה בשבילו לכך הוא מותר זה הוי דהא בתוספתא בהדיא דשטעם מה שנמכירו לשמור הוא משום שמרגילו לשבת בשלה ולא משום שמא יבבה וכו' וזה שטעם שייך נ"ב בבא נבי שבתם ופ"ם בסוכה שבת (דף קכב) כי התם. לשבת שלא בשבילה כהוויתו שם: באי"ד ופול ל"ל דדוקא בפירות ובנכים שייך שמא יעלה ויתלש וכו' בל"ל: ד"ה רי יוחנן לומר מוקלה בסיסה וכו' וי"ל דר' יוחנן לומר לרבי' תותם בתוספתא וכו' ל"ל המוכרים דבסמון רבינא ורבינא גרים דרב מולי למתלי דומיא דבני יוחנן בשיטלו ולא מתלי בסיטה לדידהו לומר רבי יוחנן לדבריהם שהם מתלים בסיטה שי שלבתא ברבי יהודה בשאר פירות ומי ולדידי אין זה לדברי ר"י אלא לדברי חבמים שהי מתלין בסיטה: באי"ד (לעיל מוה) לתן שהם חיפוי בסיס דבלבלם ד"ה כ"ם דקתם מרבי יהודה לרבי יהודה וכו'. מקשין לפופם ל"ה לומר בשתלין ל"ה לומר בחכמים שם לאוכלין פיזלא שם מותר ל"ה לדידהו בל מוכלין מוכלת לשמרת שבת ואינו בשבת אבל בשאר פירות מקשין שבת בן ואפילו בשבת שבורה ול"ה כ"ם קשה מדברי החכמים לדברי חכמים דבלבלם ולפי שיטת חכמים דקדושה שחת בן ואפילו בשבת שבורה עכשיו מלן חכמים רבי יוסי הוא ע"ש: באי"ד וכשיטת מלייבנת פירוש דשטת הכלבלם וכו'. ל"ל חכמים הוצרו מחתם מחתם בל בשבת

מהרש"ם

כתמת דמתני' מתתיין ולא כתב בסיס מתני' לקתני בס ד"ה לוסרים מוקלה ויש לדקדק מלי מקטו התוס' דבס מלתר דנוכל להלוף בסיטה ב"ם לד"ה בלי בלא לפתור בסתם בבי פרוף טפי וי"ל בהתוספות ר"ל דמלי תוית דמתלפת בסיטה דב"ם וב"ה בלמת מלוף שתא דלא בשבת בבי יהודה דמתני' בלתר בשבת בשבת בשבת

שדותיהם נפל דינא שבת וי"ט ולהכי ר"י מ"ל כיון דכי"ע מ"ל לכ"ה מוקלה ספיה מתני' דנכי שבת דשרי מוקלה לכ"ה ליתא וכן ר"ם סבר כיון דנכי שבת ליה להו מוקלה ספיה מתני' דנכי י"ט ליתא וק"ל: גמ' מנלי' לרב יוסף ולרבי יצחק דאמרי מקום שנהגו ספיקא דרבנן היא כו' מכל מקום מוקלה לא פריך דמוקלה חמירא והוי כעין דאורי' כספק מוכן דאסור לנקמן. מתוס' יבמים . ונראה הא דקאמר בשלמא לרבה דהוי ספיקא דאורי' דמירי כי"ט אחר השבת ונפל אחר י"ט אבל שבת וי"ט דשלמא לרבה ניחא דהכא נמי אינו מנלי מקום שנהגו: שם רמ"ח ר"ח כו' השתא מצטרף דכמה מכוין דאסור לנקמן.

ר"ת לר"ל כל שדרכו ליתנות ל"ל הא דיניה הא דרכיה מתוספות יבמים:

דף ד תוס"כ ד"ה נימא קסבר רב קדושה לחת כו'ותימה דהא בסוכה אמרי' גבי סוכה אסורין עד מוצאי י"ט דאסור להסתפק מהן עד מוצאי י"ט האחרון של חג ומצטער להו דהיינו יום תשיעי לדידן ולקמן מי כר"ם המכוין מייתי לה ופ"ק: בד"ה מלנה מקום שנהגו דכנסה דרכה כו' ופ"ל דכיון דאם נולדה כי"ט הרי זו אסורה כו' מכ"ל ומקרוב לזה מבואר נרין וז"ל הכנה זו אינה מלאוורייתא דהא כי"ט גופיה אם נולדה כו' אסור מקום שנהגו ואי"ט דנכי שבת וי"ט ולהכי ר"י מ"ל כיון דכי"ע מ"ל לכ"ה מוקלה ספיה מתני' דנכי שבת דשרי מוקלה לכ"ה ליתא וכן ר"ם סבר כיון דנכי שבת ליה להו מוקלה ספיה מתני' דנכי י"ט ליתא וק"ל: גמ' מנלי' לרב יוסף ולרבי יצחק דאמרי מקום שנהגו ספיקא דרבנן היא כו' מכל מקום מוקלה לא פריך דמוקלה חמירא והוי כעין דאורי' כספק מוכן דאסור לנקמן. מתוס' יבמים . ונראה הא דקאמר בשלמא לרבה דהוי ספיקא דאורי' דמירי כי"ט אחר השבת ונפל אחר י"ט דשלמא לרבה ניחא דהכא נמי אינו מנלי מקום שנהגו: שם רמ"ח ר"ח כו' השתא מצטרף דכמה מכוין דאסור לנקמן. ונראה לר"ל כל שדרכו ליתנות ל"ל הא דיניה הא דרכיה מתוספות יבמים:

דף ד תוס"כ ד"ה נימא קסבר רב קדושה לחת כו'ותימה דהא בסוכה אמרי' גבי סוכה אסורין עד מוצאי י"ט האחרון של חג ומצטער להו דהיינו יום תשיעי לדידן ולקמן מי כר"ם המכוין מייתי לה ופ"ק: בד"ה מלנה מקום שנהגו דכנסה דרכה כו' ופ"ל דכיון דאם נולדה כי"ט הרי זו אסורה כו' מכ"ל ומקרוב לזה מבואר נרין וז"ל הכנה זו אינה מלאוורייתא דהא כי"ט גופיה אם

חכמת שלמה

ז"ת נתערבה באלף אאסור עצמו קאי כו' כצ"ל וג"כ אבל חס"ה כתב בשם ר"י דנתערבה אפי' באלף קאי אספיקא ואפילו הכי אין זה ס"ם אלא ששתי הספיקות בגוף אחד כגון הראשון חשוב כוודאי ולא מקרי ס"ם אלא ששתי הספיקות בגוף אחד כגון ספק תחתיו ספק אונס כו' או שתי תערובות וכן הביאו תשב"ג ע"ש: באי"ד ומאי אוסיפה דהך ברייתא דהכא מהאי ברייתא דהתם כו' באחרות זרי' בר ברוך אומר דגרס היה כו' כתוך רובא וכו' אבל הכא כו' כצ"ל: דף ד' ע"א רש"י בד"ה רבי יהושע כו' כדרבנן אבל דרסה כו' הר"ן:

בד"ה נוומא כו' ובעומדת לאכייה כו'אי האב ונם את האם כצ"ל

גי"ב ס"א את הבן: בד"ה נוומא כו' מוסיינא גוומא כו' הר"ן: בד"ה מאי דעתך כו' לסחר אם היה י"ט כו' כצ"ל: בד"ה מיומא מבא כו' משום שברות דרב כו' הר"ן: תוס' בד"ה נימא קסבר כו' נויי סוכה אסורין עד מוצאי י"ט האחרון של חג כו' כצ"ל וג"ב אין זה בסוכה כי אם שהתוס' פירשו כן לדידן ואדרבה בפרק לולב וערבה מסיק להדיא רבי יוחנן את"ג כו' אסור בשביעי מותר סוכה אפי' בשביעי אסור ומשרש שעשא דאילו מתרצי לה מעודה כו': באי"ד דשמא יום שביעי הוא כו' ג"ג פי' לדידן דמחזקינן שביעי בשביעי משום ספק בדפריש ורש"ק. [עיין במהר"א]:

ע"ב רש"י בד"ה הא אשר רבא דקמן כצ"ל והס"ד: בד"ה הלכתא כו' משבת י"ט כו' כצ"ל: בד"ה ומ"ט כו' גומעין כן ולא שרי ליה עד למחר כו' כצ"ל: בד"ה והא קא כו' מוונין לווית חש"ה: תוס' בד"ה ותנן כו' ואמאי לא הוסיף עליהן עד מאה כו' נ"ב פי' אפילו למ"ד דהתם ס"ל אל איסורין שבתורה במאה: בסה"ד ולריכא אלא איסור דרבנן כו' נ"ב פי' אפילו לריש לקיש דסבר חצי שיעור מותר מן התורה ע"ש:

רש"י

מהר"ם

על סירות וכו' וכן כיסא וכו' ור' יסודה קאמר כסיף ופליג עלייהו ואמר דקדושה לחת היא ואמר לדידי חציא שתי סוכר דקדושה לחת הן חציא לפלוגי ביום ראשון משום מוקלה ליתא לי בספיקות לחין פותחים אם לאוכלין פיזלא מאן מוקר ולכך גם סכיסא לוכלא לחציא הוא ואינה כלל גזירת מבקין שזכו לחת לדידכו לחסריתי נלה בספיקות לחין פותחין ר"ל לחת לכו אבל ענין פיזלא מאן לחסר לפילו אם סכיסא לאוכלין ח"כ גם נבי כיסא היה לכם לאסור אפילו ביום שני משום דקדושה לחת הן וק"ל ולפי זה ל"ל לחסרים דכלכלה הן מן לוחי חסרים לחין פיחחין שם ע"ב בגמרא מיתיבי לחד כיסא שנולדה בשבת וכו' עד פ"ל סיפא לחתן לספק פריסה וכו'. נ"ל למחק חיבת ל"ל דסה סתי חיובחת פחמת דגמרא קא פריך לה ולא שייך כלל למר ליה וק"ל ומ"ש יש לדקדק למה לא פריך כי הם לרב יוסף ולרב יצחק ולא פריך לרב נחמן דמוקי מתני' כרבנגולת משמת לגדל כיסים ומשום מוקלה ושוב עדיפא מיניה ליה לו למסרך לדידיה דסה רב נחמן ספק לעיל כמוקלה כשבת מרכי שמשון וכ"ש מדבי יסודה מכלל לדלדידיה כשבת כיסא מוחר וספק תבת כפדיה לחר כיסא שנולדה בשבת ולחר כיסא שנולדה כ"ש וכו' ונוכל לומר דרב נחמן יכיל לחרן דכרייתא זו לחיל כרבי יסודה לחת לחיה ליה מוקלה בין בשבת בין כ"ש ויפול לפיות ב"ש דפני יסודה לחת ליה מוקלה דחוריי'ה כמו שפירש"י לעיל אליבא דהכא ולכך לחני שפיר לדידיה לח דקחני וספיקא לחומרא וקל לסכיני: ד"ה וכו' מכל כופה עליו כלי וכו' עד להא ק"ל דלכר שמצינו לחיסור בפ"ק דחולין ובפ"ב דזבחים ובפ"ק דמנחות ובכ"מ דלא מלינו לחיסור בכלי אלא בכלי שמשמשין בו בחול ולכך הקשו התוס' דאפי לא מייתי סייעתא לשמואל ממתני' דסכא:

באי"ד כדפר"ת נתערבה כללם לחיסור עלמו קלי ולא קלי הא דקתני ואם נתערבה בללם לחומרא לחסורם לספיקא דכמוך דכמוך ליה לחת לוודאי לחיסור קלי ולפי זה הא דקאמר הכא נמגרא אי סכי לחימא סיפא נתערבה בללם וכו' עד לחת ל"ש ספק חול טוב ליה לכר כיום לו מחירין וכו' לחת ל"ש ספק טריפה וכו' ל"ל הר"ח לחת"כ דהא דקתני וספיקה לחומרא סיינו ספק י"ט ספק חול ח"כ הא דקתני נמי מכחריה ואם נתערבה בללם לחיי אפי' לחיסור ס"ש דסיינו כיסא שנולדה בודאי כי"ט ונתערבה לפילו בללם ס"ל דשל"מ וכו' לחת ל"ש ספק טריפה ח"כ הא דקתני נמי מכחריה ואם נתערבה בללם לחיי לקמן וספיקה לחומרא לחיי לחיסור טריפה וק"ל ופיין בספר בעל המלוה: באי"ד וכ"י כ"כ בכוך לומר וכו' וכ"ש בנתערב גם לחיסור ס"ד שמותר טוחל ואיכא כאן תרי רובי וכו' פ"ל הא דקתני ואחרות בלחתות לינו ל"ל הר"ח לחת"כ דהא דקתני מן לחחרות נלה שכל לחחרות גם לחיסור שנפל לכם נתערבו בלחתות ול"ש לין כאן כ"ש ספק לחת בכל לחד ולחד וכי תימא ח"כ מלי רבותיה דחתרות נתערבו בלחתות גלה שכל לחחרות גם לחיסור ס"ד שמותר וכו': באי"ד ושוב תירן כר"ב ל"לק וכו' דקחמר גם נתערב רובא בחוך רובא ולחתיא כו'. גם זה לינו לשון בגמרא שם וכך ל"ל דקתני נפל לחד מהו לחוך רובא ומרבות לרבות לחסורים ול"ל דמהכא לח סיה יכול להביא לחייב לדבני שמואל דספק בספיקא לחסור דשם לרוך לכביית לחייב דס"ם לחסור לפילו אי כתבי רובי נתערבו בלחתות וכו' שהתערבות כרבנן לח נתערב כרובא בחוכא דהתיכא דסיינו חד כתבי לגלה חד כחד דהוה שוב כשוב ולכך כשחוט לחד מהן ונתערב בלחתות רובן לחסורים מפום דלח הוי תבי רובי לכל כרייתא דמייתי התם מוכח סיינו שביר דקתני כמילתיה דרבי יסודה נפל לחד מהן לרבות ומרבות לרבות רובן לחסורים ופיין שם בתוספות דזבחים וניכומות דף פ"ח: ל"ל מלי דעתך רב ורבי יוחנן וכו' ולפיכ"ז ל"ל דס"ק מלי דעתך וכו' לינו כן לסכת לין הלכה כרבי יוחנן לגלה כרב כלקמן הלכתא כרב בהני תלת וכו' ולפילו רבי יוחנן בעלמא לא קא סבירא לגלה כרבי יוחנן בעלמא וכו' וק"ל:

דף ד ע"א ברש"י ד"ה היא ולמה כי דבמעיינן ליה לרבי לליעזר וכו' ולפ"ג דליכא למימר דלמא גבי גרוגלות ומוקים לה ליה לר"ת מוקלה וכסיה דעומד לדם על המוקלה לייריי בחוקה דגרוגלות ומיומקים כלשמא מפרכ"י דלקמן כתם דף ל"ם דפ"י דלכבי נקט פרט כביעית משום דסתם מוקלה היא גרוגלות ומיומקים פ"ם מ"ם ס"ל לרב"י מדנקט ר"ת סתמא עומד לדם על המוקלה מכמא כלל מיני מוקלה לייריי וס"ל דבפי סכיה וק"ל שם ד"ה לימא קסבר רב וכו' עד דהא נסוכה לחמרינן מויי סוכה לחחרון ר"ת בחחרון אין בסמכות דסמא יום שביני הוא וכר נ"ל. וכ"ל לדידן דלחו פוצים כ' יומים ספק יום שביני הוא ולדידן ביום שביני לחסר ספק יום שביני ולח לחחרוני לן בספוקה נכון בסמכות שם דלוחו אין בסמכות עדיין ספק יום שביני הוא ולדידן ביום שביני לחסר דהא יחכינן ביה בסוכה מבום ספק דף ל"ם דפ"י דלכבי נקט פרט כביעית משום כייסת חציי ומוקלי בפ"ני לריכיס חנו לספיל בסוכה ומנו דלחקלאי בנין בסמכות על כניסת יום חציי משום יום בסמיני בשבר לחקלאי לכולא יומא דחכיפיי כניסת חציי ומוקלי בפ"ני לריכיס חנו לספיל בסוכה ומנו דלחקלאי בנין בסמכות על כניסת יום חציי משום יום בסמיני בשבר לחקלאי לכולא יומא דחכיפיי

שם ע"ב ד"ה ותנן לין מבטלין וכו' ולח"ל לעיל נבי עינול וכו' ווסיף פליג ויבטל. ל"ל ולמחי ל"ל ר"ת נוחין לח הפליגות כלילו לן פרוזות ול' יהוסף לומר לח"ם שם מלה פומין יפלו ולח ללו הפומין לסורים לפילו לח יהיו כלן גלה שבי פומין יפלוס ויוסיף עליהם ויבטלם בידים לכל לרבי יהוסף

באי"ד דרבי יהודה לח קבית מידי משום דלילה סבר דהוי דבר שבמנין ודבר שבמנין לח בטל ולכך ס"ל לפילו יש שם ג' פלות פומין לח יפלגו באי"ד לל תולגו בכיסולי דרבנן ולמחי לח הוסיף עליהם מ"ש שבים וכו' כל"ל: שם ע"ב בגמרא ולילו נטלו כוחיים וכו' ובילי דמטו שלוחים וכו'. יש לדקדק מלי מייפי דחייפ פוס כה מ"ם יבולין לומר דכל פ"כ דלא ממו שלוחים בעולו עליהם כחכמים חוס קבוע ביפון לפוקם כ' יפים ולקדיפס מפת פן

דף ה כד"ה ונתקלקלו הלויס בביר כו' ותירץ דמצולו לא כתו מד כו' מ"ת

המוספין קרבים היכא דלא חפסר שעה מ"ד מתחסר כפורים כפ"ם כו' ס"ל והוא תמוה דליחת התם הכי כפ' תמיד נפחם להחיר מחסר כפורים כפ"ם משום דלא חפסר אלא דהכי חמרינן התם כשלמה נחיק יכא עשה דפסח שיש בו כרת וידחה עשה דהשלמה כו' והיינו כמ"ם התוס' הכא בחירוצם כחרא דלית לן להחיר כמחסר כפורים כפ"ם אלא משום דהוי עשה דפסח שיש בו כרת ורחה שיש כדבריהם מרבוב וקלת דילוג ותירץ דחפ' כו' המוספין קרבין דמעלה ומלינה ברחשו של המזבח היכא דלא חפסר שחי דהכי חמרי' בפרק תמיד נפחם ופ"ל דחתי עשה דרכים ודחי עשה דהשלמה משום דחלים פפי מ"ד חמחסר כפורים כפ"ם שהכיא כפרתו לאחר הקרבת תמיד של בין הערבים ואוכל בשרו כערב דהכי חמרינן בפרק תמיד נפחם דחתי עשה דפסח משום דחלים עשה דפסח שחי דכתיב דחכח לחמר ר' ישמעאל בנו של ר"י בי"ב התם לף מחסר כפורים כשחר יחות השנה קחמרינן מפי חוכמים דהחי עשה חהכח כפורים כשחר יחות השנה קחמרינן מפי חוכמים דהחי עשה חהכח ואוקמת רב ששת דחפלה ומלינה ברחשו של מזבח ופרך והא כתה לנא נתקרבו חמורין כהנים לא מני חכלי כשר ומפני לה רב ששת כיון דלא חפסר שחי דשכחוש כתו שנאמרו כו' והשתא תירלו התוס' דה"ב כתוספין דהכא עשו כן דהיו מעלין ומלינין חותן ותע"ג דחין לעשות כן משום הכהנים דלא מני חכלי כשר היכא דלא חפסר שחי דחיכא דר"י בנו של ר"י בי"ב ושוב כתבו דעוד י"ל לחוקמת ההיא דהכא דחפ' כח"ק לר"י בנו של ריב"ב ומשום דחתי הכא עשה דרכים כדחמרינן מלויבה דחתי עשה דפסח נם התוספות דפ"ד דר"ה מיכיחין כדבריהו חלה ט"ם: **ע"ב** כד"ה ובקש ר"ת להפקירו נעבויס וחי"ת מי קסבר קדושה רחשונה לח כו' ס"ל וליכא לחקשויי דחמ"ב חחתי הוכרך כלל להפלוחו כיון דלח קדשה לעתיד לח הוה ביה כלל דיף כרס רבני ד"ל דחפ"ה הוכרך להעניחו משום דהוי דבר שבמנין וכ"ם כתוספחה פ"ד דר"ה: **בב"ן** וכ"ת נחנות פוכה היח דחחת וחי"ת כיון דחמלילה ליחת להקנחת חמילה נגמרו כפרים ורביה כמו שנגמרו כבר ו"ל דהכי קחמר וכ"ת נמנות פוכה הוה דחחת דהו"ל מנות ס"ו דבר שנחמרה לבני נח ובנבנית כפיני דלוה ונלה נחמרה והכי חמרי' כפ' ד' מיחות והרי ס"ו שנחמרו לב"נ ושבנית כפיני לך חמור להם טוכו וגו' ליפרעל נחמרה ולח לב"נ ומפני ההוח לכל דבר שבמנין כו' והיינו כמסקנת הכהת וק"ל: **חום** כד"ה מי לח מודה ריב"ח כו' ומ"ת יש לייפב פרש"י ודקשיח לך דחמ"ל הך שברת ס"ם כו' לחחר חורכן נמי כשהיו עוסקין ב' יחים כו' שב"ל ורלה דר"ל כמו דקודם חרכן כלל פעם שעוסקין ב' יחים היה קדושה חחת מפני קלקול חמת כחו עדיים לחחר המנחה הבחת נמי לחחר חורכן שהחקין שיהיו מקבלין עדיים כל היום מ"ם כשהיו עוסקין כ' יחים כגון כשלח כחו עדיים לח מספק היו עוסקים כן חלה מחחת חקנה הרחשונה כיון שעדיין היו עוסקין כ' יחים כבחחלה חכל לפון רב"ח מ"ת להולמו לפרש כך שהרי כחב דחפי' ככחו עדיים לחחר מנחה ל"ם מ"ם לחמר חקנה הרחשונה והיו עוסקין שני יחים ולכתי חקני לן חנלן הך שברת וכתוס' יחנים כל זה לינו ומדברי חמלחמות נרחה לייפב פרש"י בדרך זה והי"ת מי לח מודה ריב"ח כו' כגון קדש בהמה חחת מפני קלקול חמת כחו עדיים לחחר המנחה הבחת נמי לחחר חורכן שהחקין שיהיו עוסקין כ' יחים כבחחלה חכל לפון רב"ח מ"ת להולמו לפרש כך שהרי כחב דחפי' ככחו עדיים לחחר מנחה ל"ם מ"ם לחמר חורכן נמי לח נעקרה החקנה מלעשות שני יחים כמו ס"ו

רקנ"ו כפרש"י בד"ה דילמא מעכרי ליה למגול כתקנה דשבות כו' כגון שלא
כאו מדים עד יום ל"ת שכ"ל מין זה מדוקדק דהתקנה דשבות היה
בכאו מדים אבל כאו מדים עד יום ל"ת מספק היה מיקיל דשמא עכ"פ יהיו שני ימים אלא
דר"ל שלא כאו מדים היינו שלא קבלו אותקפד יום ל"ת וכגון שכאו לאחר המנחה
והיינו תקנה דשבות וקל: תו"ם כד"ה הואיל ומחיר עלמו כשחיפה כו'
כדאמרי' בפרק מי שהחשיך דשמואל ורבי יוחנן ור"י כרש"י לחו כו' שכ"ל
והא דאסר ר"י לעיל כיצה שנולדה ביו"ט לאו מספק מוקלה הוא משום מוקצה
שהרי ואע"פ דספק ר"י הלכתא כרבי יוחנן אסור שיהיה כהיתר דאין סיחטין כו'
אלא גזרי כאן משום מוקצה שהרי לא נתכוין להקשות דש"ס כללו נולד מן הפריסה תקצי ליה וכי
מאי כין זה לשבל שנולד בשו"ט ולא כלו לו חדשיו עד היום אלא משום דהואיל
והואיל וכין השמשות לא הוי חיי דהוה כ"ש כמי שאסור דספק נפל הוא ואריך
להמתין ח' ימים מלידתו אמנם תקצי ליה משבל שנולד קודם י"מ ולא כלו
לו חדשיו ויום ח' אלו הוא כ"ש דאסתח לא הוי חיי מוכן היום דכין השמשות
לא הוי חיי ומיהו למאי דמסיק היתרא כנולד מן הפריסה הואיל ומוכן
מגב לאו לכלכים ניחא דקושטא דמילתא היא דשבל שנולד קודם י"מ ויום
ח' אלו הוא כ"ש דאסור לרב משום דלא הוי חיי כין השמשות אפי' לכלכים
ודו"ק: ע"ב בד"ה כיצים גמורות מותרות לאכלן בחלב וקשה כו'
ל"ל דכ"ש מודו דביצים גמורות מותרות כו' ומשמע דכ"ש לאסרי ביצת

חכמת שלמה

דף ו רש"י בד"ה אמר רבא מת ביו"ט ראשון מת המוסר לקבור אם
יו"ט ראשון הוא כו' כצ"ל והס"ר: בד"ה לא לאפות כו' נמחק לא:
בד"ה א"ל רב מרדכי כו' לנהרדעי ד"ה כו' ר"ת אדויה דרב אשי כו' כצ"ל
והר"א: בד"ה מריפה במעי אמה כו' צ"ל הטרפה בנה אפור כו' הואיל
ובשחיטת אמו אתא כו' כצ"ל: תו"ם בד"ה מיטות עורא כו' הביצה שנולדה
בא' ביום הב' וא"כ כו' כצ"ל: ע"ב רש"י בד"ה מוכן לאדם כו' ס"ק ה
הבאה לגבי כלבים כצ"ל: בד"ה עם יציאתה נגמרה בשיצתה כו' כצ"ל:
בד"ה ביצים גמורות כו' וגידים אפורות הס"ד: בד"ה ביו"ט כו' ואפורה
משום הבנה דרבה בר נ"ב דא ידעתי מאי הבנה שייך ביומו אם לא אפיסר
מוקצה ואוקי גזירת הבנה קאמר דגזרינן י"ם [דעלמא] אפו י"ט אחר השבת
ודו"ק: תו"ם בד"ה השתא מוכן כו' מוכח מהבא דמוכן לאדם כו' כצ"ל:
בד"ה ביצים גמורות כו' וי"ל דכולי עלמא מודו דביצים גמורות כו' נבתב
בצדו פירוש היכא דאינם מגורות אפי' הכי לא פישרי אינישי כו' והשתא
רשרי משום דלא חשבי' בגופה וא"כ קשה ביצה דנביילה לפה אסורה אלא
תיובו שעמא משום דנזרי' כו' [עיין במהרש"א]: בד"ה ובי תיבא כו' אבל
בחעי

וכו' כגון שלא כאו עד יום שלשים ואחד נירסת ו ל"ת ליכנס דהא שם לא כאו מדים עד יום שלשים ואחד לו סיו שכ' ימים מספק ואל"כ סוו כ' קדושות ואין
כציצה לאסור ואחילת ליסור ביצה נסקא מתקנה שם כאו מדים עד יום שלשים מן סמנחה ולמעלה שהיו מוכנים היום קודם ולאחר קודם לא מחשב שמא לא כאו עד יום ל"ת ש"ב
גרסה שם לפניס בפרש"י כגון שלא כאו מדים עד לאחר מנחה וקל כמכואר מפיסת הסלכה ותוספות. ברש"י ד"ה שריפה כמעי אמה וכו' ט"ס היא ואל"ל
שריפה בגה לאסור שם נמלא בתוכה וכו': בתו"ם ד"ה מיטות עורא וכו' עד י"ל ולכרבי יוסי תיסר אי לתרמי וכו' ל"ל שם דקאמר רבי יוסי ביצה לאסורה
ביינו ר"ל שאם יתרמי שיצאו ב"ל שני ימים כגון שם יכאו לאחר מנחה ולמעלה אז יהיו ב"ל ימים קודמים אחת ויוסים ביצה לאסורה שרבי יוסי סיה כומן
ב"ל שהיו מקדשין ושנה ש"ם מדים ואקאמר דאם יתרמי שהיו עושים כ' ימים סיו קדושה אחת ור' יסודה פליג עליה אחת ואם כאתרי' וסכר לאפילו אם היו עושין
ב' ימים היו ב' קדושות אעפ"י שהיו מוכנים סיום קודם ולאחר קודם ד"ל דסיו עושין כן כדי שלא יתו לזלזולי בדאיתיה אחת ושהדרי אמרי שלא יתרמי ביצית
דין עד סיום שלהו מקדשים על פי החכון ולכך נתבטלה אחקנה אפיקתי: ד"ה י"ט לגבי מת כו' ואפילו למיגו ליה גליעת כו' פי' וכ"ש לאסור כוך ואם
גן תימא דשמועד קטן אמרינן כו' וסכת משמע אחין זו מלאכה לשם לומר אחף כ"ש שני מיתר וכ"ש אחת ד"ה: ד"ה ואל"ת דאיתיה בשבת שלא
לקבור מת כ"ש כו' שכאן מצומצם ול"ל שאסרו לגבי שבבר לקבור מת כ"ש שני: באא"ד ואל"ת יחילת לומר דלא דמי כלל כו' שכ"ל יחילת פליג על שבבת
שרש"י ומסכים לשבבת ר"ת דלא דמי קבורה למה שלהו קיל לאכול דמי שבאכל בשות אבל אי אפשר לאכול פוכדי לוכלים: ד"ה וכי מה בין זה
שי' דשם תמו מריפה ושוא מותר שי' כשנולד ממנה: כשוף שדבור ועוד ל"ל דשם לאיירי דשכל לו חדשיו ושכל מייירי בלא כלו לו חדשיו עד היום שי' שם
לא קיים לן שכלו לו חדשיו גם היום שם כן תימה גולד לאסור עד שמונה ימים משעה שפק נפל ועיל: ע"ב ד"ה שנל שנולד כ"ש מותר תימה מ"ש סיו
לאסור משום גילד כמו ביצה רלה לומר דלף על גב דמוכן הוא ואין כאן לאסור מוקלה מ"ש יאסר משום מעקין שזהו לא פירות הטוערים כמו ביצה
שלפילו בתרנגולת העומדת לאכילה אחין בה לאיסור מוקלה לאסרים שבילם משום פירות הטוערים ומעקין שזהו כלתוקפת לעיל דב יוסף וכ"ב יאתק: ב"השי"ד ד"ה
ביצים גמורות כו' עד ואסור משום שכנה דרבה ר"ל כמו ביצה שנולדה ביו"ט דאסור אפי' ביו"ט אחר שבת כלתוקפת רבה לעיל ס"ב בגמלא
כמו' אמו גמי לאסרים הא דסולדך רב"י לבתיב זה משום דלא שמא מוקלה להא כיון דשבת התרנגולת ע"ב כעומדת
לאכילה לייבי וגם לא שייך לא טעם משקין שזהו אלא פירות הטוערים כ"ת לפרש דאסור מטעם שכנה דרבה כלעיל: בתו"ם ד"ה ביצים
גמורות כו' וקשה לאמרינן בגירוסין אגי ביעתא בכותחא כו' מאי קאל אשלא אסרינן ביעתא בכותחא משום פירות הטוערים אלא משום
פוגמו כתום' שבגירוסין טעות הן וכך הם קיסור דברי כתום' שהיו אין כיצים חשובים בשבר כדלשכתא גבי ביצי נבלה דאסרי לה ב"ש אף' כל שבמוה נאכרת
בעוף לגת מה שאנו מקילין ואתירין לותם בחלב והוא מטעם דשבר עוף כחלב הוא מדברנן הם כן תינו דבר משום הוא ב"ש להתיר ל"ב קשה דאמרינן בגירוסין
כו' דב"ש הסם מייבי בשחט תרנגולת ומלא בה ביצים דאי בנולדים אין שום לדם מסתפק בהן כדי שיהא לנין להתיר לותם וא"ב מה ק"ל שלא יתיר במקום
דבו ומשמע דאין זה דין פשוט ב"ש ולכך קאמר ויש"ל כמו שלא יש"ל ומוזר מצינוהו קמא ור"ל דדבר פשוט הוא דבביצים נמולות מותרות בחלב דאין שום מלן
דאמר בשולם שיחשיבם בשבר ועד כאן לא פליג רבי יוסי אלא בשלם אן מפירות בגידין לבל בגמולות פשיטא דמותרין בחלב ב"ש והא דאסרי לה ב"ש הא בביצה לא
פשטם שחשבם בשבר נפילה שלא מטעם גזירה שנגרינן משום ביצת טריפה ושבחת אחי שיפר מה שאמר בגירוסין אחרי ביעתא בכותחא כר דרבותא וכבותחא הוא
שלף שדבר פשוט הוא אפילם לא ליסרי במקום רבים וקל להבין ודבגי שפר מ"ם בפנים זה אינו מובן לי: ד"ה וכי תימא קמ"ל כו' עד ותימא ל"ב מאי פריך
כו' ומאי דחיק נפשיה כו' שולחן ומבוכות היא כו' ר"ל דהא ע"ב המתין בפוגיא לפי פירש"י שכי הוא וכ"ת קמ"ל כמתני' כו' ר"ל ובכריתת מבוכות שיא וש אינו
דהא נמי אינה ביצה שנולדה כו' ולכך אני שנולדה לאמוקיען דע"ב לא פליגי כ"ש וב"ש אלא בשנולדה כו' וכי תימא כ"ש אפי' כמתני' נמי לאסרי כו' ר"ל
אכי תימא לעולם בריתת זו מבוכות היא משום דלא אמוקיען דכי רמו מזה כמתני' ואל דקתני נולדה לא לאמוקיען דב"ש מתירין כמאי לעולם ב"ש
אפילו כמאי אמר לאסרי והא דקתני נולדה לחודיה כתן ב"ש כו' אם כן כך הוא כשעה ב"ש מאי קאמר בתר שכי אלא מה שהניעה שבותו את שתנגולת
כו' מני דהא בשעה שיא כא לומר שבבריתת זו מבוכות משום דאין לה שבח להודיעך כתן ב"ש ואם כן אין סותר שבורת זו
בשם שאמר אלא בריתת זו מני בה בשעה הוא שבר בשבורת זו מבוכות היא ואין ב"ש נולדה אלא בשבר ובריתת מבוכות היא ואין ב"ש נולדה אלא
בשבר ובריתת מבוכות היא ואין ב"ש נולדה אלא בשבר ובריתת

דחזק דלפי מאי דס"ד השתא דרב מתיר כגולדה תקט"ו ליה דרב מדרב אכמה מימרות דאסר רב כגולדה כו כיוס דאפילו כשני י"ט של גליות לא מתיר אלא כגולדה כאחד שמותרת בכ' וס"ב נראה דרב סבר נמי לפי דס"ד השתא בכ"ה דאסרי אפילו בגולדה ורב אשכחך לאסמעי' דכאמעי אמה אסורה משו' דלא ממא כפי הסברהאחית' דגולדה תמורה שפי וכאמעי אמה אפי'כ"ה מודו דשרי ולישה לאקשויי דס"ד מאי קפריך ממתני' דס"ב ל"ש אלא בגולדה כו' דילמא משמעינן כמתנית' רכותא שפי כפי סברת האחיתית דאפילו בגולדה שרי כ"ש ובכרייתא משמעינן דלא נימא כפי סברת המוסכת דס"ד השתא דכאמעי אמה חמורה ומודו ב"ש דאסורה ואשמעינן בכרייתא דשרי ד"ל דהכי קתני פריך כ' יוח דאיכא סברת כהיפך לא ס"ל להשמיע כאתני' לאשמועי' נמי דב"ש שרו כאמעי אמן כמו דאשמועי' בכרייתא אלא ע"כ דע"כ לא פליגי כו' ולית לן כהך מילתא אלא כפי סברת האחיתית דגולדה תמורה שפי וכרייתא לישנא דב"ה אשמועי' דמודו כאמעי אמן דשרי דאל"כ קרוי מני כו' כדאמסיק ודו"ק הדברי כרוכים:

דף ן ע"ב בד"ה דאי' ורש פתח הכתוב בשאור כו' ולית ל"ל לריכותא

דלעיל הא ידענא שפיר דשאור בכזית מהכא כו' שכ"ל יש לדקדק אפי' קא קשיא להו דהא שפיר אשמריכו ב"ש לעירבוכו משום קושיית דב"ה דאי"ב ליכתוב חמץ ולא כתי שאור כו' וי"ל דה"ק התום' דלא הול"ל לתלמודא אלישנא דב"ה לאתויי אלא הא דר' ורש דזהו שאור וזהו חמץ כו' ולפירוש כיוצר מהכילה דחמץ נמי בכזית והא דכתב רחמנא שאור ע"כ אתא ללמו יתירא ואתא תירלו דהוקין וחלקו הכתב כאי לאוין לא הוה מוקמינן ללמ יתירא אלא לאין שיעורן שוה וכשמעת דב"ש ודו"ק: באי"ד ופ"ת כו' ל"ל דר' ורש וי"ל לא הייתי מפיס כרת אלא כחמץ כו' שכ"ל ולב"ש ליכא למימר דאיצטר' הא דר' ורש משום דאי מדר' ורש לא הייתי מפיס כדת כשאור אלא כככותבת דהוי"ס דיו לבא מן הדין להיות כגודן כיון דלא קאתי אלא מקש דחמץ דת"ל השתא נמידכ"ל מדר"ש מהיקש שאור לחמץ ניתמדלא מדיש שאור מחמץ יתתי מינים אלא ע"כ דאי"ל לאוקי כרת בכל שד לפום שיעור מיסירו וקי"ל:

דף ח ע"ב בד"ה ואינו צריך אלא לפרה כו' ותימה דת"ש פשור מכל מאכל אסור לכתחלה

וי"ל דמשום שחמת י"ט כו' שכ"ל ב"ש ל"ש למימר משום שחמת יו"ט מותר כיון דלא שייך אלא בשאור דאיכא כזית משא"כ בחמץ דאפי' כשיעור ככותבת דהוי"ס דיו לבא מן הדין להיות כגודן כיון דלא קאתי אלא מקש דחמץ דת"ל השתא נמידכ"ל מדר"ש מהיקש שאור לחמץ ניתמדלא מדיש שאור מחמץ יתתי מינים אלא ע"כ דאי"ל לאוקי כרת בכל שד לפום שיעור וקי"ל:

דף ח ע"ב בד"ה ואינו צריך אלא לפרה כו' ותימה דת"ש פשור מכל מאכל אסור לכתחלה

וי"ל דמשום שחמת י"ט כו' שכ"ל ב"ש ל"ש למימר משום שחמת יו"ט מותר כיון דלא שייך אלא בשאור דאיכא כזית משא"כ בחמץ דאפי' כשיעור ככותבת דהוי"ס דיו לבא מן הדין להיות כגודן כיון דלא קאתי אלא מקש דחמץ דת"ל השתא נמידכ"ל מדר"ש מהיקש שאור לחמץ ניתמדלא מדיש שאור מחמץ יתתי מינים אלא ע"כ דאי"ל לאוקי כרת בכל שד לפום שיעור וקי"ל:

מהרי"ם

מהירין כית דמאי כי אם כגולד לכל כמאכלים כמאי דמן מודים כית דמאי דאסורין דחמירין טפי ומה שכתב במתני' קמ"ל בכרייתא דכמאי דמן כמי מהירין כית דמאי זה אינו לא נמי תנן במתניתין דלדרבה דכמאי דמן קילי טפי דפ"י כית כלל מהירין משום דלפי דקתני מתני' גולדה ע"כ לאו לאכמאמינן דדוקא גולדה אלינו כ"ש לכל כמאי דמן מודו דמותרין דאין לומר דלכך קתני גולדה משום דדוקא נמי גולדה מהירין כ"ש לכל כמאי דמן מודו דלפירוש משום דחמירי טפי דפ"י דקתני לך בכרייתא דקתני דכמאי דמן מותרין מני ואם אין לומר דלפושם אימא לך דכמאי דמן מהירין כ"ש ובכרייתא דמותרין לאחת כ"ש ולאמעמינן טפי ממתני' דלפי' כמאי דמן מהירין כ"ש ובא דקתני מהירין גולדה משום דחמירי כמו דב"ש דפ"י בגולדה לאכמו דלא כמו כן דקתני ליתני כמאי דמן ולאמעמינן כאן דב"ש כמאי דמן מהירים דכא אכתירלא פדיק אם כן מ"ש ליכא למימר כפנין אחר אלא ב"ש ל"ל דכא דקתני כמתני' גולדה כוא לאמעמינן דדוקא בגולדה פליגי כ"ש אבל כמאי דמן מודו דבכולי ל"ל ולא ממדתי על כוונת ספר ת"ם כדכתי וכ אבל מ"מ קשה לי דאפי' אם כן הכוס לא יתייבב כא דקאמר כתר ככי וכי תימא כ"ש בשאי דמן נמי אפרי וכא דקתני גולדה להודיעך כחן דב"ש מהירי כפי אבל כמאי דמן מהירים דכא אכתירלא פדיק אם כן מ"ש ליכא למימר דכא אכתירלא דוקא בגולדה אלינו כ"ש לאמעמינן כאן דב"ש כמאי דמן מהירי כפי ואין לומר כא דקתני גולדה להודיעך כחן דב"ש כגולד נמי אפרי דכא אכתירלא בכבוד זו כ"ל לאתולויי אחת דנימא דכמאי דמן מהירי כפי ובכרייתא אחית לאמעמינן דפ"י כמאי דמן אכו אבל כמאי דמן מהירי כפי ואפילו הכי ב"ש אוסרים כו' כצ"ל והס"ד: תום' בד"ה דיוכר דך כו' ופי' הקונטרס דהלכתא גמירא וכו' נ"ב ונ"ב דהכי פירושו דהלכתא גמירא היכא דאפיק מבנית דהוה בכותבת דהלכתא גמירא לה כו' בצ"ל: בד"ה דאי' ורש כו' ידענא שפיר דחמץ בכזית כו' בצ"ל:

דף ח ע"א גמרא אי' יודא [אפר] כירה כו' נמדק אי' יורא: שם ואי' יודא מכנים כו' נמי לא לא מיבעיא קאמר כרי

בצ"ל: רש"י בד"ה מבנים אדם כו' אייתי דוושרא הס"ד: בד"ה ואם איתא

חכמת שלמה

בטעי אמה היו מודים דאסור כו' נ"ב קס"ל בברייתא דשרי אליבא דב"ש אבל רב פסק בביצה שנולדה כב"ש אבל בביצה שנמצא בתוך התרנגולת פסק כב"ה דאסרי ודו"ק היטב (עיין במהרש"א):

דף ז גמרא אימר לא בדק יפה יפה והא בדק יפה אימר יצתה רובה כו' בצ"ל: רש"י בד"ה דצריבן כו' לאפרוחים בצ"ל והס"ד:

בד"ה דמיתבא ליה כו' לאביה אין התקח בטל כו' נ"ב ותימא בעיני הא משנה שלימה היא יפות ונמצאו רעות כו' שחוזר ע"ב נראה דנרסינן אותבינהו ולא אפריחו וכן גרס הרא"ש וכן פי' הרין ברוש האיש בקו"ש דף תרל"ם ע"ש: בד"ה מאן תנא כו' בשר הוא דלא כרבי יעקב הס"ד והד"א: בד"ה לענין כו' משום בשר וחלב אבל כו' בצ"ל: ע"ב גמרא השותה שבא ליפטר כו' אומר לו דך שחוט כו' בצ"ל: שם אדרבא הא עדיפא נמדק אדרבא ונ"ב נ"ל טעות: שם אי"ר זריקא כו' נ"ב קאי אכולה מתניתין למאן דשרי לכתחלה לחפור בדקר ולכסות בן פי התום' לקמן דף צ' בד"ה א"ר יוחנן כו' ע"ש: רש"י בד"ה מיצרא כו' ועוברין בו ברוחק ע"י כו' בצ"ל: בד"ה שיסים בחמץ כי כל אוכל בהמצת והוה ליה כו' בצ"ל: בד"ה לענין אכילה כו' דחמץ חייב בכותת כשאור באכילתו וכדרבי זירא אבל לביעור כו' בצ"ל והד"א: בד"ה הא לא כך הכיסוי לא ישחט כו' הד"א: בד"ה השוחט כו' שבא לשחוט ובא ליפרך כו' ב"ש אוסרים כו' בצ"ל והס"ד: תום' בד"ה ליסר דך כו' ופי' הקונטרס דהלכתא גמירא וכו' נ"ב ונ"ל דהכי פירושו דהלכתא גמירא היכא דאפיק מבנית דהוה בכותבת דהלכתא גמירא לה כו' בצ"ל: בד"ה דאי' ורש כו' ידענא שפיר דחמץ בכזית כו' בצ"ל:

דף ח ע"א גמרא אי' יודא [אפר] כירה כו' נמדק אי' יורא: שם ואי' יודא מכנים כו' נמי לא לא מיבעיא קאמר כרי

בצ"ל: רש"י בד"ה מבנים אדם כו' אייתי דוושרא הס"ד: בד"ה ואם איתא

בא"ד ופ"ת ד"ה ל"ל דתימ' כמיון כ"ש כיון שיהא מוכן מפ"ש מכ"ל פי' מצוי ופ"ה דקרי ליה מיסורי חגא מיסורי מוכן ועוד דקת עכיך נומח נפי כ"ה דקר"ע ן כמוש מכל כאפר שהוסק כ"ש כיון דליכא ניה מלא מיסור מיכן לה"ר שרי כשהם כלאיהן כירושלמי כמ"ש התוס' לקמן וכ"כ הרמ"ם פ"ו: **בד"ק** ה"ר יודע לא שנו מלא שהוסק מפ"ש כו' ותורי' דמוקלה מינו מסור נפלכ כ"ש כשכול מוכל נפש כו' מכ"ל ומיהו לפנין כיסוי מוסר רב יודע כהוסק כ"ש מצוי דהאי מלמיל מינו מצוי מוכל נפש מלא מצוי הכיסוי ואסור כמלא שחט: **בד"ק** ואם איתא לכסייה כדר"י כו' וכן פרש"י כשמוך כהדיא כו' מכ"ל נרחה להיינו מתה ספרישי כשמוך תפי' ודאי נמי דהא כ"ה קיל דאסרי כו' פ"ש: **בד"ק** ה"ה מאי מירית ספק כו' תימא מאי מ"מ כו' וי"ל דה"פ מ"ש כו' דמ"ל דקר נעוץ ואפר כירה כו' ודרב יודע מ"ל כו' מכ"ל יש לדקדק נפ"ז מאי קמבעי מלא אמר רבה אפר כירה מוכן לודאי כו' כיון דהוה ניחה ליה מאפר כירה ודקר נעוץ ולא הוה קא קפיץ ליה מלא מדרב יודע מאחי לא שכח רבה שכרת המקשה דמיירי בדליכ"ל אפר כירה ואילו הוי"ל אפר כירה הוה מוכן נם לספק מלא דהוי"ל נרבה למימר דהא דר"י מוכן לודאי ואינו מוכן לספק ומי שכריחו למימר כאפר כירה דמוכן לודאי ואינו מוכן לספק היכן שכרת המקשה וי"ל דודאי עד השתא לפי שכרתו שפיר ניחא למימר דאפר כירה מוכן הוא לכל מילי ומ"ה מכשין כו נמי ספק מכל הא דרב יודע אינו מוכן לכל מילי ומ"ה אין מכשין כו ספק מלא ודאי מצוי מלות כמוי מכל כ"י דתוי"ל דמוקה כו כל נרסו ואפ"ה אין מכשין כו ספק והייגו משמ

חכמת שלמה

איתא בו' אדם אפילו הוא כו' הר"א: **תום'** בד"ה הכי קאמר כו' שנאמר ולקחו למטה מעפר שריפת החטאת כו' נ"ב וב"ש אמרי עפר שריפה איקרי עפר מתנה דא איקרי אבר בהא דמנדל צמחים לא פליגי ב"ש דילפינן מוכתוכו וק"ל: **בא"ד** מנא ליה ומשני דכתיב ועפרות כו' בצ"ק: **ע"ב** נמ' מאי מעמא דילפא עבידי בתישה כו' אמר רבה שחט צפור כו' בצ"ק: **רש"י** בד"ה מילה בצרעת כו' ובמס' שבת יסוד בשר כו' בצ"ק: **בד"ה** דבשעת מילה כו' עד שיכסה הס"ד: **בד"ה** אסור לכסות כו' ב"ש מ"ט כו' הר"א: **בד"ה** נהרבאי אמרי בסנהדרין מפרש דהוא כו' בצ"ק: **בד"ה** אלא ל"ג נמחק ונ"ב נ"ב טעות: **תום'** בד"ה והא מדקתני כו' אי נית ליה פשיטא כו' כדרב יהודה או באפר כירה בצ"ק ונמחק **בדקר נעוץ** (עיין במהרש"א): בדבור המתחיל סוף סוף בודי מדדחיק כו' בצ"ק:

דף ט ע"א תום' בד"ה נ"ב עיסה כו' **ע"ל** דלפי הירושלמי דקמיירי כו' בצ"ק. באי"ד ובתוספות פירשו דשמעה דרבא דאיירי בחול"ח וא הוי בשתקן כו' ומשמע לפי הלשון דסברא זו פשוטה כל זה נמחק נ"ב כל זה טעות וראיתי בכל התוספתא שאינה נמה אין שייך שתוספתא תפרש טעמא דרבא והא"ב.(עיין במהרש"א):באי"ד באי"ה מתיר רבה ואבוה כו' ונראה דהלכה כרבה דהוה בתראה כו' פצ"ל ונ"ב פי' נבי אבוה דאיירי בחול"ח ותימא הא מקבלת הנאונים דלא קיי"ל כבתראה אלא מאביי ורבא ואי"ל נרי"ף פסק כאבוה דשמואל כו' והר"ן כתב נמי מאחר שרבא שהוא בתראה מתרצ"ב[כא] [דאבוה] דשמואל דאסור אף בחלת ח"ל הכי קי"ל ע"ש.באי"ד אפי' רבה מודה דאין מפרישין אותה ביו"ט והבי איתא בירושלמי בו' בצ"ל ונ"ב בהנהת אשרי"י כתיב בתוספתא וליתא כו' לא אפרינן לשם לש אין כו' ומ"ם הוא.(עיין במהרש"א):באי"ד וצריך שתהא גדולה כדי שיהיה לה היכר בצ"ל ונ"ב פי'מה שצייר הוא יותר משיעור הלה כדי שיובל להפריש הלה מן התנור ויהי'עוד שיריה ניכר וכן פי'הר"ן:באי"ד ויפריש מאחת על כל האחרות אנב אותה מפני שחיובה בא עכשיו בצ"ל ונ"ב ומ"ש מותר להפריש אף ביו"ט וק"ל: בד"ה אין מוליכין וכו'הצד יוני עובדיוניני ע"ז"ה חייב וי"ל כו' בצ"ל

דקאמר והא מדקתני סיפא וכו' להא לעיל **עד כאתת** נמי מסיפא קא פריך לפי פירש"י דלעיל וכמו שכתבו התוס' לעיל ולפי זה ליתא לפסיק כדר' יהודה לכך כתב רש"י כלומר בכמה מין שחטום וכו'.ל"ל דתוכר למיפרך מסיפא דשני ליה דלא מיבעיא קאמר וכו' והוי כאילו אמר דכתירוצו זה מיתרצא סבירא דמין שוחטים וכו'.אבל הסיפא דפרכ"ת מיניה לא מיתרצא לפי פשיטא קאמר וכו' והוי כאילו אמר דכתירוצו זה מיתרצא סבירא דמין שוחטים ואפ"ה לא מכשיר אלא בשחטו כולו ביחד ולא בשחטו אחד אחד כמו שמפרש בגמרא ולפ"ז ניחא דקאמר מין שוחטין לא לפי' ספק דספ"ק דכתבתי ס מכוש שחת ח"ו ולא לכסייה ואנב זה תני נמי הסיפא בספק וק"ל: **ד"ה** לי הכי מאי מירית ספק לפי' ודאי נמי וכו' **עד** לפי' כי ליתא לדרב יהודה שיש לחלק ולהקשות וכו' ולריך לשנוי דלית ליה לה. ל"ל ודא"כ תקשה נמי מאי מירית ספק לפי' ודאי נמי כמו שמקשה השתא לרב יהודה: **באי"ד** דשם ודאי ליתא לדרב יהודה לענין שמכשה כו כשהוא ודאי כו'. וים לדקדק לפי' זה דפ"ב לריך לייחן טעם דבכגיל סכרת מה סוס סלקא לדעתא לומר דליתא לדרב יהודה לענין במכשה כו כשהוא ודאי ולענין מה שאמר ר' יהודה ומשה כו כל לריכיו לא סוה ס"ל כותיה דמ"ם דאי מחט שחיטו מכל כמסיק לקמן ומשום הכי דעתו לספק מ"ם לפר כירה סיה מוכן לכל דבר לפי' לספק שפרי כתבו דבני הדם לא שכיחי שיש להם דקר נעוץ ולפר כירה וכו' משמע דבשים כמסיק כו לפי' שפיר דהוה בתראה ופשיט דלא כרב יהודה ופושה כו כל לריכיו משמע מיניה דלפי' סות מוכן ולא כן מאי משני התכלן נסמוך לפר כירה מוכן לודאי וכו' ונמסקנא לפר כירה מוכן לודאי וכו' ופרכ"ת ה"ה לדרב יהודה לא רב יהודה ופושה כו כל לריכיו לקמן ופושה כו כל לריכיו ר"ל כל לריכי דפסק דהין דעתו לספק: **שם ע"ב** נגמרא מכלל דבישא בדתית ליה עסקינן ר"ל למחוק תיבת בדישא ולגרום מכלל דבדתית ליה עסקינן: **ברש"י** ד"ה מילה בצרעת וכו' ותניא בגמרא לחם לא בכיח וכו' יחול כשר עלמו וכו' כ"ל: **בתום'** ד"ה ואפ"ה מדקתני סיפא וכו' ואי"ת אמאי לא פריך וכו' ופ"ה וכו'. דבני התום' נדכור זה מגומגמים דלפי סברתם אין זה כוונת רש"י לתרץ אמאי לא פריך בישא מין שוחטין דהא כשר תיכלו לעיל ללא מכשיר קאמר וכו' אלא ברש"י נא לייחב ליישב דבריו כלומר דקאמר והא מדקתני סיפא וכו' להא לעיל **עד כאתת** נמי מסיפא קא פריך לפי פירש"י דלעיל וכמו שכתבו התוס' לעיל ולפי זה ליתא לפסיק כדר' יהודה לכך כתב רש"י כלומר בכמה מין שוחטים וכו'.ל"ל דתוכר למיפרך מסיפא דשני ליה דלא מיבעיא קאמר וכו' והוי כאילו אמר דכתירוצו זה מיתרצא סבירא דמין שוחטים ואפ"ה לא מכשיר אלא בשחטו כולו ביחד ולא בשחטו אחד אחד כמו שמפרש בגמרא ולפ"ז ניחא דקאמר

ור"ל וכתום' פירשו שכפלי התום' פירשו כך ומהרש"ל מחק כל זה לפי מה שהבין דר"ל וכתום' שכתוספתא שהוא מהכרייתות ותירנו כן אלא כמו שמלאתי בספרים מדוייקים ודו"ק: **בפרש"י** כדי"מ אין מוליכין את הסולם סולם המיוחד כו' ע"כ ל"ג כ"ה לשון הרין וכ"ל ומלת קס"ד שכפרש"י מיבעי ליה מקום כאן לפי הגרסה כ"ה בדוחק ודו"ק: **בד"ה** תנאי היא כלומר כו'וכ"ש ליה להו שוכחו מוכיח עליו ומסרי מפי' כחדרי חדרים ד"ה מתירין כ"ש כרש"י לא תקשי למיתר לכ"ש דמפי' כחדרי חדרים ד"ה מתירין כ"ש כרש"י לא תקשי מדכ"ש לרב כיון דתיכא תנא דקתמר כוותיה והכי מסרי לעיכנא קמא אלא דניחא ליה למיתר להאי לישנא דכ"ש נמי אית להו הא דרב כיון דרב חנן נמי ניחא ליה להאי לישנא אית לן למיתר דרב לא פליג עלה כהא ודו"ק:

ע"ב כדי"ה סולם כא לידינו הולכת סולם כו' ע"כ ל"ג ולדקדק לכאורה מי הכריחו לפרש הולכת סולם ד"ה חזרת תפי' חזרה וי"ל דאי"ה דפליגי ס"ל כיון דת"ק דפליגי כחזרה והל' כ"ה דשרו תפי' חזרה וי"ל דאי"ה דפליגי כשל עלייה מ"מ לית הלכתא כתנא דברייתא דסבר דפליגי בחזרת סולם של עלייה אלא כתנא דמתני' דסבר דלא פליגי אלא בהולכת סולם של עלייה ודוק: **תום'** כדי"ה אמר ר"י מוכלפת כו' ד"ה מתוקמת לפי המסקנא כל הני סיגויי דחיקי כו' ע"כ ל"ג נראה מדבריהם למסקנא לא מחלוף אלא היא דתריסין וכית שמתי לקולא וכי"ה לאומרת לכל כל הנך מסניות דמייתי לא מחלוף דמתוקמת כסיגויי לעיל וקשה למאי דמחלוף היא דתריסין וכ"ש לקולא וכי"ה לאומרת תקצי ליה כל הנך מסניות לעיל דמייתי דכ"ש לאומרת וכי"ה לקולא דהכא לא מתוקמן סיגויי לעיל וכן ככל הנך מוכלפת השיטה דקתמר לעיל משמע דלא מחלוף הנך מסניות לעיל מינה אלא מחלוף דמתוקמן כסיגויי לעיל וא"מ לא תקצי ליה הנך מסניות אהך דמוכלפת ול"ש: **באי"ד** וכ"ש כאו דקר נעון כו' מדקתמר הכא ס"ב לא קתמרי כ"ש התם אלא דתיכא דקר נעון כו' ס"ל מ"ש דלמאי דקיימי לא מחלוף דתריסין כ"ש כדקר נעון ידלי קיימת דתין להחליף פי' המשנה וכמ"ש לעיל אלא פליגי כ"ש וכ"ה אלא מאי דרי מר לכתחלה לא שרי מידך אלא דיעכד ודו"ק: **באי"ד** ותימה מ"ש דמוכלפת קאי אהכיא דהשוחט כו' היכי מוקי לה כמ' עדיות כו' ס"ל יש לדקדק דלמאי דמוכלפת נמי ההיא דתריסין תקצי להו למאי לה תני

מהרי"ם

ע"ב בתום' ד"ה אמר רבי יוחנן מוכלפת השיטה וכו'עד סה מפרש לקמן משמע מכאן דשיטת תום' ד"ה ולא היא (מפני) דרבי יודא משמא דת"ק בצ"ל: בד"ה א"ר יוחנן מוכלפת השיטה פי' ההיא דתריסין כו' בצ"ל: באי"ד ולכ הנך משניות דמייתי סופן מכאן ואילך הוי משמע מכאן דעור מכאן ואילך מכל מכאן דלא מחלוף אלא מוכלפת ול"ש: **באי"ד** ת"ש כל שחוטתו כשרה וכו' יוסף תמר תפור וכסה וכו' ורב יוסף תמר תפור שתוט וכו': **באי"ד** ס"ל כ"ש דאין מסלקין מכאן דיש גגין וסתירה בכלים וכו'מכאן דלא"כ אפי' ס"ל דלא מקילו כלום מכאן משמע דיש גגין וסתירה בכלים ד"ה ויסגרו מכאן דלעולם היא אלא סילוק כריסין ג'מאי אסור לכ"ש אי לאו מכאן דיש גגין וסתירה בכלים וכגמרא דדייק דכ"ש גגי שתת ת"ש לקולא נלו מסילוק מייתי לה דמכאן אין רואים דמכאן ס"ל דאין גגין וסתירה בכלים כולא מתירים לה אלא ממה שמתירין כ"ש אפי' לכתחיל כולא דייק לה וכמו שכתבתי לקמן ועיין עוד מזה כמה שכתבתי לקמן בדף ו"ח ע"ב בתום' ד"ה מכו דתימא טפמייהו דכ"ה וכו' ועיין עוד בספר כעל המאור דמקשה עוד על פירוש זה דהכיא דתריסין היא מוכלפת ה"ה שמתת ת"ש כ"ש לקולא ע"ז ה"ה תקשה לן מתני' דאין מוליכין כ"ש מתירין וכן יש לתקשות מכל סיגויי דאין גגין וסתירה אלא בכלי אין נותנין פסול לפני סלגות ואין מוליכין את הכלי כמו שהוא אלא סלגות ביש גגין וסתירה ליכא לכסויי כלל סיגויי דלעיל ומשני דכ"ש וגגי דתריסין

למעלה כתמיה ופריך למ"ד אכל ורעל דאין זה מחובר למעלה ומשוק פירות דש"מ ממלך ולא חבר קמ"ל דכ"ש לא חייבי למעלה שהוא מחובר למעה כלשון כתמיה לקושיי וקי"ל: ע"ב תוס' נד"ה חמר רחבה כו' ולא קאמר מסקוונית כו' אכ"ל ל"ל מיעבה ושיין כזה סי' רצ"י בפרק אין פוחדין: גמ' מ"ד טעמא מאי משום דאין שכות במקדש ואפי' כאן דלמו כר עכודה כו' אכ"ל ל"ש דמ"ב לכתחלה נמי וכמתני' קתני מחזירין רשיה במקדש כו' ומסיים בפיפה מכל לכתחלה כאן וכאן אסור ויש לייישב כדוחק: שם הכי נמי פלוגתא ניהו כ"ש במקום כ"ה כו' יש מקשים אמאי לא דחי התוספות לעיל מהך דהתירו מאן דמפרש מוחלפת הסיפה ההיא דתריסין והוי כ"ש לקולא דהתירו סופן משום תחילתן וע"כ פולא פלוגתא לא קמיירי ולאו קושיא היא דודאי פולא דאמורמי הוא לפי דבשנית קתניא בשנות קחשיב ג' דהתירו סופן כו' כאיש אחד חברים ג"ב שופטים כי

ואזדה לגבן אלא משום פלוגתא לעורך ולכי מתירין כ"ש ולא משפה שמחת י"ש כלל ולא סוס קשה לן מידי מסכיא דסכיתא ואיכ סיס נמלאה המשכה בשנות בכורה כ"ה: בתוס' ד"ה מהו דתימא שפמייהו דכ"ש פד י"ל מ"מ אסור מדברנן שמא יתקע. יש לדקדק ד"ה לפיל בדף ט' ע"ב ד"ה ת"ר יותנן מותפת סיסיה דמקשו שם תוס' וז"ל ופ"ק ביין דמותלפת סהיא דתרי סין ס"ל לכ"ה דאין מפלקין משום דיש ביין וסתירה בכלים וכרים כל שמי סכלים סתיס לן תנא דאין ביין וסתירה בכלים ומאי קשה דלמא תימא לך דלשופט כ"ה ס"ל שמי לין ביין וסתירה בכלים ואפ"ה אית לה דאין מפלקין משום דהא מ"מ אסור מדברנן שמא יתקע כדאמרינן שכח ונדחף דאיכא דברנן משום שמא יתקע לא שייך כי סם גבי חזרת דתריסין דשמעתין דשכיח אחזוק קאי דאמר דמיתיו סופן משום תחלתן אכל גבי פילוק לא שייך למגזר שמא יתקע דלמא לעיל דאין ליתקע כשמפלק דתריסין הלכך לי מותלפת סהיא דתריסין וכ"ש יאמרו דאין מפלקין ש"ב לא הוי אלא מעשה דאית לה דיס ביין וסתירה בכלים

ולכך שקשו התוספות שפיר מסיסית שפיר מסיסית דכל סכלים וקי"ל ני"ל:

דף יב ע"א ברש"י ד"ה מדלא תיפלגו כתכניס וכו' אלא על ידי דברנן נמי כמידי דסוי עקחת לאכל קרין לו נולד ופסר תורה אלא מאחר מאי פריך שמקשה לישלגו כתכניס ויאמר דכ"ש אתירין ושם תכניס תפוזין בשלוק ושתיך יאמר וכ"ש מתיכים לסיסיתן ושם אין תיסור טולמה וכו' אלא מדברנן כיון דטולמה תיסוס

שהם מחזירין כ"ה כו' מכ"ל לף על גב דירושלמי משמע דתנין מוליכין דתלמודי כ"ם קאמר דהוה יליפין מהיה כמו שפ' הרי"ם בפרק הנזקין פירות ניתח להו לפרם מליכא דהלכתא דקתי מכ"ה דמתירין ומתירין דתרומה קתי דהכי קי"ל כרבי יוסי בשמעתין והשתא ניחא מ"ם ויסכרו הפולם שהוא תרם מותם כ"ש כו' דהתי משמע ל"ם הכא כמתירין דכ"ה כאלה אלא כתרומה שכל הרי"ם כפירושו לפי דרכו דקתי מתני מוליכין דכ"ם לגבי חלה ומתנות לף

כתב הלי ליתנה שהוא תרם כ"ם כו' ופ"ם ודו"ק:

דף יג כד"ה ל"ד מחלוקת כו' והיה דפליגי בקמטית סתם כו' מכ"ל ירחף דלגיסנא כתרא ודלי הוקרך תום' למימר היה דפליגי בפירם למולגן דתלגן בין בקמטית בין בשבלין ולא רצו לפרש דבפירם בין בקמטית ובין בשבלין כ"ש מודו דשבלת דהא לא מיירי פליגתייהו אלא בפי' למולגן בשבלין ומיהו בסתמת נמי פליגי דכל אלא פירם לפיסה כמו שפירש למולגן הוא כמ"ם התוס' לקמן ובין דפליגי בשבלין בפירם למולגן"ש דפליגי נמי בקמטית למולגן דהא מדיפי להתי ליתנה שבלין מקמטית דבשבלין פליגי בסתם ובקמטית כ"ש מודו אלא בסתם אך לליתנה קמח נמי לריך עיון מי הכריח אותם לפרש דהיה דפליגי בקמטית ובשבלים סתם דהא מיכח למימר בין בקמטית סתם ובין בשבלין סתם כ"ש מודו אלא מכלה ור"ל דמשמע להו דהני ליתני לא פליגי כהתי דקתמרי מחלוקת בשבלין אלא דפליגי כהא דקתמרי בקמטית ד"ה ור"ח כיון דהשתא ס"ל לליתנה קמח נמי פליגי בשבלין סתם כדקתמר לליתנה כתרא מחלוקת בשבלין סתם ס"ל דפליגי נמי בליתנה קמח בקמטית סתם דהא מדיפי קמטית בשבלין להתי ליתנה דבשבלין שפירם למולגן פליגי ובקמטית שפירם כ"ש מודו דתכלה ודו"ק: ע"ב גמרא מנפח על יד על יד כו' כתניתין דמעשר גרסי' מנפח מיד ליד כו' וכן גרסה דהא לתמרי' אלא וכן לשכת ולעיל גרסי' נכי שבת מיד ליד ונכי ט"ט על יד כפרש"י:

דף יד תוס' כד"ה כה"ת תבלין נדוכין כו' אבל אלא של יס לריך שינוי כו' אבל שלנו ל"ל שינוי כו' עד כאן לשון התוס' כן הוא בספרים שלנו ואין ליה לפ' דבעינן בכוון דבריהם בפיסה אלא אלא של יס לריך שינוי כו' ומיהו מהאי פיסקא לא אמתין ילפ' להם חלוק זה: בד"ה ל"ב ד"ה כו' ומיהו מהאי פיסקא לא

מהר"ם

שוליכים אבל בשלין לפודים לף כדמפרש שם בירושלמי משמע אלא ל"ד דלמ"ם לעולם פיסתים נמי תבריים ול"ב לף ממדתי על כוונת התוספות כאן כדכתב בפ"ם בשבתא הוא יפיגים מהיה דוקא מה שמתירין כ"ם הייני דוקא בשבלים לאכול אבל לזרוע דאם כן ותתרומה לכ"ם ותתרומה שליכים דהכי יוסי אלא פליגי קולא ומ"ם התוס' לקמן דאין כ"ל תרומה מוליכים יהודה ואתריס הא לא פליגי אלא כ"ם זב"ם מוליכים בתרומה דאין מוליכ ס ואמאי נקטי התוס' כ"ם אלא ודאי משמע מדבריו דתרם לוקן תרם כ"ם במתנות אי בתרומה למר כדלית ליה לסוליך סוי פירושו לאכול אלא כרגיל לאכול אלא ובן משמע בפסקי התוס' וכן מ"ם תמה על הרמ"ם אלא פסק כדבריו בפסקיו תום' ולפי מה שכתבתי אינו כן לאכול כרגיל אלא לפיכו כ"ם מתירים גם מה שכתבו בשמם מכוס אלא ס"ד דכר ליתם וכו' ויסכרו העוסם שהוא תרם לוקן כ"ש משם זה לא יתיב במתנות שבני מותר לפרים לוקן כ"ש אם כן שאמר מנחות מכוס הרומה וק"ל ופ"ם כפי' ר"ת:

דף יג ע"ב בתום' ד"ה כשם שהתרומה גדולה וכו' עד דהתם ממנו דכתיב נכי תרומת מעשר דמינים נפקא מיקח וכו' ל"ל למה לי יליפין: מי תרומת מעשר מתרומה גדולה לתרומת מן המוקף כי היכי דליפין לעיל תומד ומחסכה וכ"ל דים כוס לימוד דמינים יליפין דתרומת מעשר לא כפיין מוקף: ד"ה ואם קלף וכו' עד ל"ל דהתם מייבי לתגום מן השבלים וכו'. מקשין שפיר מי מלי פרוך תירי והא רב מקשה ליה דיהתם כפי וכו' ומ"ש לא דתתן ואם קלף וכתן לתוך ידו חייב תייבי לייבי קלף מתוך השבלים דהיי לא מלאכה ופסולת דהוה מקשה דיהתם לכך חייבי בשבכר נתלשו מפ"ם מן השבלים וכו' ותין זה קושיא כלל דלפי פירוש התוספות כתיבי מן השבלים לא מקרי קולף אלא בשבכר נתלשו מהשבלים וקולף קליפתן התיבוה זה מקרי קולף ולכך ע"כ לא דקתני ואם קלף וכתן לתוך ידו חייב סיינו נמי בשבכר נתלשו מן השבלים ופשיט דאי כתיבי מן השבלים מלי לתירוי דקתני בקולף וכתן לתוך ידו חייב לפיל בשלימו מותן לתוך ידו אלא קולף אחת אחת ומוכל נמי חייב דהא הוי לה מלאכה ותולדה דד"ם וק"ל:

דף יד ע"א בר"ש: במתניתין מדון פיא בוכנא וכו'. ל"ל שמכין בו כלכלו דתבלין ל"ל אלא שינוי זוטא: בתום' ד"ה כ"ם לומר וכו' עד תדע דשמעתא דהתם לייבי בשבת וכו' כדפ"ה. ויש גורסים ולא כפ"ה אבל בפיכו שפיגינו אין מדמה שם כלל אי מייבי בשבת אלא ס"ל שבתוס' שם כתבו בשם בהלכתות שמפרשים דבי"ט מייבי: שם ע"ב בתים' ד"ה מפני מה וכו' עד ול"ל דלא תשבח בשום מקום לא כמתניתין ולא בכרייתא וכו', ל"ל ולישבח דקתמר מפני מה לתמרו וילון שמא שהוא משמע דמוי בעלמא כמשמע אלא בכרייתא:

דף מו ע"א בגמרא לא קניא לה כמנטרא מתמת נגכי ומתמת כלכי לא כמנטרא מתמת כלכי ולא מתמת נגכי. פ"ה וכן ל"ל ביקר לא דלא מנטרא לא מתמת נגכי ולא מתמת כלכי לא כמנטרא מתמת כלכי ולא מנטרא מתמת נגכי: בתום' ד"ה אלא בקניין משמע דכדכר קשה וכו' עד והני מפני סוגיל ואפשרי כלאים נגבייהו וכו' פי בשעת עבודה אבל בשעת עבודה לא וכן הוא בהדיא בפרכין ובמנחות ובכי פריך ביומא הא לא מתכני מכלאים: בא"ד ומייתי כי סהיא וכו' מותר להניח גמרא דגרס כו' והא פי' דקנין מותרים דוקא לגבוה וכו'. ל"ל דבשל בשמעתין סיס יכול לפרם דקנין מותרין סיינו לפי"ש: תום' בד"ה אלא בקשין משמע דכדבר כו' וי"ל דגבי בגדי

חכמת שלמה

אדעתא דבר אינוש למיכל פיסתיה בביתיה דחבריה ויספרו כו' כצ"ל וצ"ב ווהו לשון רבי שמשון בורעים ומהאי מעמא נמי בעי מתניתין שיודיעם דאפי' לסודרין לאכול אצלו לא סגיץ אדעתיה לאכור אצל חבירו בשבת אלא מ"ב הוזיעו בע"ש ועור דמעשים אינו טהור ואמור בתרומה ועני נמי אינו צריך למאמאת מהרותיו של חבירו ע"כ:

דף יז ע"א גמרא טבול של תרומה לא מבל כו' כצ"ל: רש"י בד"ה רבי מחייב כו' שהכנסתן בשיבלין הוא כו' כצ"ל: בד"ה ופרכינן כו' ומירות ונמלך כו' הר"ת. בד"ה לא בשבל כו'מצנו בחבילי. והואיל וחל על חבילין הללו כו' כצ"ל:תום' בד"ה הא רבי יוסי ובו' דקתני לא מצינו היינו ר"י כו'ודרבי יוסי ברבי יורא נמי משכחת לה כו'כצ"ל: באד"ה וא"ב כי מלין בי"ט כו' נ"ב פי' לאכול קבע ודו"ק: באד"ה אליבא דרבי דס"ל דהכנסתו כו' כצ"ל: בד"ה א"ד מחלוקת כו' בהא נמי פליגי או א"ד בהא פליגי ובהא דלישנא קמא ד"ה בה"נ כו' מחלוקת אבל בשיבלין כ"ע כו'בקמטית שפירש למולגן כו': בד"ה לא מבלא ואת"ל כו' אליבא דכולהו תנאי כצ"ל והס"ד:

ע"ב רש"י בד"ה פטור כו' מפסיד פטור כו' הר"א: תום' בד"ה כשם שתרומה כו' והבא נמי ונחשב נימא כדאמי נ"ב וא"ל מנלן לאפוקי מאחרים ודומר שקאי על תרומה גדולה מאחר דלית לן מיעוטא בתרומת מעשר דל"ל מאחר שמצינו בתרומה גדולה שנטלת באומר בלי שיעור דין הוא נמי שנטלת בחחשבה ודו"ק: בד"ה ומה ראית כו' הקדימו בכרי ופטור כו' כצ"ל: בד"ה ואם קלף כו' הואיל והוא קולף כו' כצ"ל: בד"ה כיצד מולל כו' וכיצד מנפח כו' בשבת דאיכו ב"ש שרי אף בקנון ובתמחוי כצ"ל:

דף יד ע"א רש"י בדכור התחתיך מדון כו' ואין צריך שינוי כו' נ"ב פירוש במרוך המבה: באד"ה גסה בפך של תרש ידוכנו ולא במרוכה כצ"ל והר"א: בד"ה עמהם מלח ותבלין באחד נ"ב פי' ולא בבת אחת אלא בפ"א זה אח"ז נ"ל: בד"ה בפך כו' בדרכה הס"ד:בד"ה בכך דבר כו שאין ניטל בשבת כצ"ל: בד"ה לכך דבר כו' כדרכה אייתי ככך כו' כצ"ל: תום' בד"ה כ"ה כו' לפרש כדפי' ר"ח והבא כו' גרעין כו' כצ"ל: בד"ה איבא ביניהון כו' ואוקי וגרדי אמוראי כו' כצ"ל.באד"ה ואף לפי' התוס' כו' נ"ב כלומר פי' ר"י: באד"ה מפיגין מעבן ומפלפלין נמי מפיג מעמו מדלא קאמר כו' כצ"ל: בד"ה בכך דבר כו' דומיא דהכי דנחלקו כו' כצ"ל:

ע"ב רש"י בד"ה שמא תברך בו'שעשנא נ"נ נימא בעלמא כיון דעיקר כך כצ"ל והר"א: תום' בד"ה רבא אמר כו' ומיירי להו כצ"ל: באד"ה כך פ"ה נ"ב ולאשוקי לפי' הרמב"ם דמחלק בין תבואה של ארץ ישראל כו' וכ"ב המ"ע: בד"ה מצני מה כו' ומיירי במשקה דוב ובח וכו' נ"ב פירוש אין זה חיבור לענין קושיא שלפני אלא שמפרש מהו ולד השומאה משום דק"ל שאין ולד השומאה מטמא כלים אא"כ הוא משקה: באד"ה כלי עיליהם וכה"ג גרסינן ווילון אסור לעשותו מבלאים ולא נראה האי לישנא דווילון אסור לעשותו משום כלאים דלא אשכחנא כו' ולא במשנת בשלמא שומאה אשכחנא כו' כצ"ל והשאר נמחק:

דף מו ע"א גמרא רבא אמר הני ארזי כו' כצ"ל ונמחק רב ספרא רש"י בד"ה ביצת הגיר כו' המשחיר ביצת כו' חד"א: בד"ה באתריה דרבי יהודה הס"ד: בד"ה זוג זוג כו' ומכוכין ותוך

פי' הר"ם: תום' בד"ה אלא בקשין משמע דכדבר כו' וי"ל דגבי בגדי נהונה מיירי שהוא כו' בלביצה בקשין לא נגר כו' באשפני ומביש"א שתין לובשים

שניים תחתיו לשיכא ולא לנשיפה וכ"ש דכיומא פרק כח לו פרש"י כהיפך דמין טו מקום כלחים לגמרי ומותר לף בלשיפה וכ"ש בתוספות וקי"ל:

סליק ביצה פרק ראשון

פרק יום טוב

ע"ב בפירש"י בד"ה וכרהו מאחר שבת להסכיתו כשבת ר"ח כש"ם קרוב שבת כו' עכ"ל כל זה לא יתפרש אלא לשמעת דרבת והרין פירש כש"ת ולפירושו יתפרש נמי לרב אחי ש"ם וקי"ל: **גמ'** ר"ת לשמעיה דאמר שמחת י"ט רשות כו' ירקה אלא קאמרינן ר"ת דאמחת י"ט רשות אלא כיוצא בה כיוצא וכוונה כל היום שיכול להתעסק כל היום ולעמוד מכל ביוצא בשל ודאי דאמחת י"ט מלוה דתניא עצרת תהיה לכם ל"ל ועוד דהאי קרא דהכיא ר"ת תדות ה' היא מפוזכם כי"ט כתי' למיניה דרש לו אלו ואלו פורש מכל לפ"ז התוס' שבתכו זמ"ש ל"ל מכלי משמים כו' אינו מדוקדק דהא ודאי אחר הדרשה מיכא מלוה בשמחת י"ט ודו"ק:

חיא דף טו ע"ב (התחילו כת ו' לעלת כו'). ל"ל אלו ו' כתות ש"ם מ"ם פ"ק דשבת דיש ו' כתות לפנין מכילה שאם רשאוה מאכל לודיט כו' שמית ת"ח ור"ח הכא כת שמית ת"ח היא ואילו למכילה בזמנם ולא הוה ס"ל כר"ת דאמר אי כולו לה' אלא דהוה ס"ל כרבי יהושע אלא לכם ואלו לה' ומ"ש שהקדימו לאכול קודם מלות שאם. ל"ל שהבלו אחי"כ אלו לה' כתפלת מנחה ושוד דש"כ אלו לה' ואלו לכם ל"ד קאמר דאי"כ הוה כורך אלו לאחת אלו כדאמרינן פ"ק דשבת ודו"ק: (כשלי מהרה כו') פיין פרש"י וכפרוך פירש כשלי מהרה אין להם כלום לא קיימי שאחת ר"ח ולא מלות כה"מ שכבר יצאו מכ"ל ור"ל לפי דעת ר"ח דאז אוכל ושותה אז יושב וכוונה כל היום וזה לא קיים שניהם ומ"ל דה"ק הללו כשלי מהרה כיון דאכילתן היום מיד אחר ו' שעות ס"ל כאלו אורק אלן לאחת ושקה לנוף כדאמרינן פ"ק דשבת ותלמידיו שאכלו אחי"כ כמ"ש אכלו משמים וגו' ככר כתבו כזה התום' שבשאר ימים נמי אכלו אחר הדרשה ומ"ל דודאי היה שוה כל היום כשיעתו אלא שאחר להם אכלו משמים כשעודת לילה ש"מ ר"ח היה ומ"ש שני של ר"ח נוהגים גם כמ"ש וקדושה אחת הן: (התחילו פניהם כו') פיין פרש"י והוא דאוק דמי היה מוכה כידו מלפניים הדרשה ואז לא היו מאחרין ומ"ל כשכורין שנתן שיניו כך ואשכון שגם לשאת לילות אכל הוא נתן שיניו כהם דרך מיכה שיינן בכללות כאות שיצאו: (אלו לאין נכון לו כו') לפי פשוטו הול למכתב לאין לו לאין נכון משמע שלא הכין לו כאו והכינו את אשר יביאו וכיון דהכא ש"מ תירי אלו לאין נכון לו קודש ש"מ כיון שאותר להכין אוכל נפש כ"ש נוסיף להק"ק אלו אלא הניח ע"ת כו': (לו אלו וקדשו כו') הוא מחוכר למעלה ואל תעלבו ואומר כלומר אל תדאגו שאחסר פרנסתי בחול כזה כי נאמן הוא כ"ה לפרוע וכן הוא לשון המור ש"מ סי' ר"ג ודאמר בעניו הזה וקדשו קדושת היום לכבודו אין לו מקום כאן ול"ל דרמז כאן דיין דקידוש היום הוא קודש לכבוד היום כדאמר פרק ע"ם: (ל"ג תדרת כשמיה כו') פיין פרש"י דכולה מלתא לעניו נטיעת דבר נאמר

מהר"ם

אפילו לנכום אלא משום דאתם ביומא נכי כנדי כשהוא שבאנשים סיו מקפלים אותם תחת רגליהם וקאמר רב אחי נמי עלם שאני כנדי כשהוא דקטין הן ומכיח גם כן רגליים מפני נטעת גמדא כו' ואתם ע"כ ל"ל דשאני כשהוא מותרים מטעם הקטין הן סיינו דוקא לסניע כדי שלא תקשה לן הסיא דשכיכין ולכך קאמר' התום' ושאי פירש דקטין מותרים דוקא להניע תחתיו וכו': **בא"ד** ויש לומר דנכי ויטן מיירי שהוא שוא טיני וגוו ואז יש כו לישוב כלחים מדאורייתא. ל"ל ו"ש נכי כנדי כשהוא שאני גם כן שוא טוני וגוו ומדברי התום' משמע שאין מפרשים דשאי דקאמר כנשבת שכל שלא בקטין ל"ל כוילון קטין ואינו מוכיח דשאני מוכל לפרש דשאני דמאני שלא בקטין הדר מסיניות דמאני לשיל שלא כוילון שלא בשיכל לאוקמי מתניתין גם כמלכושים משם ובקי"ל: **ד"ה** שכי קאמר וכו' עד אפילו מניתן ליכא לישורא וכו' מכלן משמע דאין לישור להניח תפיליו כיום טוב וכל שכן בח"ם ותפיים על הפוסקים שנתלקו בדבר שלא שכיחו לריש מכלן:

יום טוב פרק שני

בתוספות ד"ה או וכו' עד משום דסי' הדרשה. ל"ל ולא היה לו שוד דבר ללמוד מכל אם היה כשאר ימים היו מוכלין תחר הדרשה ל"ל אפ"ג דאין כו חיוב לאכול ס"ג כ"ם כל דסיו מוכלין ולו משום דחייב לאכול ואפשר לשמות שלא אכילה שלא משום שבבר סיימו לימודם מ"מ אמר לשם אכלו משמים כו' ל"ל כיון שהיו מוכלין משום לאכול משמים ולשמות משתקים משום שמחת י"ט: **ד"ה** לו שלי כשפרים שלפניהם כשוף כדבור וכ"ל שלא שם כן יקבל מן שלדקם מכל שכח מיירי שיש לו משכנות שלא שלין לו משות לכך קאמר לו שלי

דף טו ע"א ד"ה ליזהו תג וכו' עד לכך פרש"י שבת מוזמן כו וכו' ל"ל אל"ש חל כו: **שם ע"ב ד"ה** קמ"ל שמחת וכו' עד ותש"י ושם יש לשום שמא ניעוצו בכלים שבועות. יש לדקדק מלי שקשו שתוס' שם נמי יש לשון לתרן דאולינן כתר רוב בנים וכ"ל לתרן דכבת ת"ש לומר ש משום דשם מכ"ם ת"ש לנום שם בכלים שת"ב ישרשם ושם סיש שולא שוחם כך כיב שמטי"ם שהוא מתוקים שותו לשיסורא ולכך לשמי בלישם

חכמת שלמה

רובשים ופעמים שיש כו' הואיל ואם עושים כו' ודאי אסור כצ"ל: **בד"ה** הכי קאמר כו' נהי דשבת ניט"ב לאו זמן תפילין נמחק

תדרן עלך ביצה שנודדה פרק ראשון

יום טוב פרק שני

ע"ב רשי" בד"ה בעלי פעסין כו' באונסלין נ"ב פרק תולין והוא יין ודבש ופלפלון: בד"ה עד מתי הם יושבים ל"ב הס"ד: **תוס'** בד"ה לוו עלי כו' הני טילי כשאין לו לפרוע אא"כ ישוב טן הצדקה אבל הבא מיירי שיש לו משכנות כדי לפרוע ואין לו מעות לכך קאמר לוו עלי ואני פורע כן הוא בס"א וכן בהגהת אשרי"ו:

דף טו ע"א גמרא והאידנא דחיישינן לכשפים מאי אמר רב פפא כו' כן צריך להיות: שם לא לעגשו כותים כו' ג"ב חקשו בישיבה ומנדן דאעונש שבת מאי דעמא שבת דבצינעה לא ליענשו עלה ונראה בעיני דאי הוה שבת בצינעה א"כ לא ליענשו נמי אשאר תורה שיוכלו לומר אלמלא נתת לנו יום השבת היינו גם כן מקבלין עול מלכות שמים עלינו אבל לא נתת לנו יום השבת ואדרב' כתיתים ולילה לא ישבותו מש"ה לא קבלנו עלינו התורה ועול מלכות שמים אלא שיעשה אדם כל צרכו וכפי הנאות לו הוץ מז' מצות אלא שמעינן שהקב"ה רצה ג"כ ליתן להם השבת כמו לישראל ולא אבו שמוע כלל ורו"ק. (עיין במהרש"א): **תוס'** בד"ה איזהו חג כו' וחשאת לא הוכיר כו' ג"ב וצ"ע למה לא הזכיר הכתוב: **ע"ב** רש"י בד"ה תבשיל זה של עירוב כצ"ל: בד"ה פשנה כו' וראש חשנה היה בו' ג"ב א"כ בשאר י"ט בגון שבועות וחלו חשני ימים בששי ובשביעי

ס"ק כ"ט נסתפק בזה ומשמע שם דאפילו מעצמו כו' שלא תלמד עון לעצמות
במ"ם הרוג ובר ושחוט נלמן ונומר כי מחר נמות ופ"ב לתר שהרי כל מעשיו
של אלו נפ"ם הוא יום לנו לתלות גם זה המעשה היה נפס שיש תמדת
שבתחון ומייתי כרוך ה' יום יום יעמס ונו' כלומר שיש לכרך על הקב"ה של
כל מה שממלית לנו בכל יום ויום לבטוח בו שהוא יעמס לנו שוד לימים הבאים
וק"ל: (הנותן כו') מנלתר ומשה לא ידע ונומר וכדמסיק בתתנה דעבידא
לתגלויי דמה שקרעוער סניו עבידא לתגלויי ס"ו שהיו ירחים מנסת תליו וכמ"ש
מרמכין ונתן המפוה על פניו כי התבונן בפוכס לתור כי קרן עור פניו מו
שניתו לו כו' פ"ם (שבת פ"ק ע"ב):(כלומת כו') מדכתיב לעלם תסר ו' דרשו
בן: (כיון ששבת כו') ולפי שפיפו קלי תעשה ה' ונומר ששבת כיום השביעי
שכל הלשון כפול דהיינו שבת והיינו וינפש לכך דרשו לשבת וינפש קלי תלפני
שניו תכני ישראל לכיון ששבת ו' כו' ופירוש הכתוב לפיל תניה כי שביתת
שבת ולא כו' ימים היה אלא שבו ימים עשה ה' את השמים ונו' והיינו הורמה
של חידוש העולם ושיון בפוד נפש יתירה כדברי בעלי התקיבלים: ע"כ

דף יז נמרת שבת שתל להיות כר"ם כו' נבי ר"ם נקט לישנא ר"ם שתל
להיות בשבת תשום דבי"ם מתפלל בסדר של י"ם תלל ר"ח
מתפלל בסדר של שבת בכל מוספות ישניט: תוס' בד"ה מ"ם למקני
שביתה בשבת כו' הולינ ויש שם ספק דשמת חול הוא לנמרי כו' ובכל
פי' הכא דמיירי בשיש לתבירו על תנאי מספק מ"ב השירוב תוצא
ניום שהוא חול לנמרי ל"ם כתן הכנה תבל בהיות דשירובין דמיירי
בשיש מ"ם לשבת וספק הוא שמא הוא קודם שיך שפיר הכנה וק"ל:
בא"ד ותי"ת לרי"ת לתמר לעיל נולדה זה כו' ובי פליג ר"י תבל הני תנאי
שתמרתי כו' בכל פי' דרב חייא בר תבי תמר רב לא פליג עליה דרבה
שלא בשניט מ"ם לתבירו תבל מ"ם לשבת שודה לשבת זה רב פסק
לעיל בש"ך דברייתא ובשמת דרבי מ"ב תשום הכנה דרב פ"ל בהלי
בפרק בכל תערבין ד"ה ובשבת כ' קדושות הן תיבו רבי לשתר נמי לעיל
ב"ם לשבת שפשר לל"ל הכנה שלא לשתר לה תשום קדושה שחת בש"ם
התוס' לעיל ומ"ש בתבו התוס' שפיר ובי פליג ר"י תבל הני תנאי דהא
פ"ב כיון דר"י מתיר בנולד מ"ם לשבת פ"ב לא שבר כרב דשתן דתי"ל
קדושה שחת אוסר בנולדה מ"ם לשבת ודו"ק: ע"ב בד"ה על מה נחלקו
בו' לבך כ"ל דנרסינן תיפכא בש"ס תבשיל שחד פירוש דג ובילה שעליו כו'
בכ"ל ולא ניחא להו בנרסת הספרים ובפירושם תשום דפ"ב הוי ב"ם לקולא
וב"ה לחומרא ומשמע דבהא לא פליג רשב"ם שחתא דתתני דוקא ב"ם
לחומרא וב"ה לקולא דומיא דבל הני של תה נחלקו דמייתי פ"ק דלא פליג
שתא דברייתא שחתא דתתני למיתר בהיפך ב"ם לקולא וב"ה לחומרא וק"ל:
דף יח בד"ה נשור הפקה כו' וכן בסמוך בולד הסומלה לא פריך נשור
כו' בכל"ל ובהניה דמדלין בדלי לא תקשי להו דנפריך נשרה שמא
יבשרנו כו' דרך הדלי תוגח שלל הכור ול"ם בה שמא יבשרנו והא דקתמר
בשור דלמא שחי לשתכולי בשיעה תשום דמדלין קתני שלא בשיעה ולפי
תשורה תשום נשרת שתר כלים ושרבה ולפי הניה דמדלין בדלי לא דמי לשתכיל
כליו של נבי מימיו דהתם שייך כי שמא יבשרנו ושם תין להוש על הבקה
מיט מ"ת להוש הוא שחר שכילת הכלי והתוספות שכתבו בסמוך מדלין בדלי
כו' תימה דכתני' שתר תין שתכילין כלי ש"ב מימיו כו"ל כו' דשתי כשתקן
כו' בכל"ל וקרוב לזה פרש"י לרבה לתתר שמא דתתני' תשום דשחי בשתר
הי'ברכו לחלק בזה שכל רבה ולפי ל"ל שמא דשחי בשתקן שלא תשום שמא
יבשרנו ובמדלין בדלי ל"ם שמא יבשרנו כמו בשתכיל כלי ש"ב מימיו כש"ם
שכל מהרש"ל הבין מפרש"י שכתב בדלי שמא כו' והא דלא שתי לשתכיל כלי

ש"ב מימיו כו' תשום דנרסי' שתקן כשתקן כו' בכל"ל לנרבה הוצרך לפרש כן ולפ"ל
נמי שמא דשחי בשתקן ומיון להקשות בדשקיבו כי הין כו לוצך דוקא כי
לא הוצרך רש"י לפ"ל כך בש"ם שלא ברש"י נפצך לפרש טולה שחשתין לשמא
דרבה תשום דהוה בתרתה דה"ל לפיל למייתי שלמודא פרתני' דתין שתכילין
כלים לא פירש הטעם שלא תשום דנרתה כשתקן ולפ"ל נפצך רש"י נתי לפרש
בההיא שנשמא כשב הטומלה דהול"ל כשתקן וכולך שפשמה הין כשן תיקון
דמ"ב לנרבה פי' כך לנרבה לא פני לן בהכי ר"ל הין תיקון כולך
הטומלה מ"ם ניחוש שמא יבשרנו ופ"ב היה לן למיפר בדברי החוס' וכיוצ
הטומלה הין לחוש לתיבו להוש כ"ב וכן בשמת נשב הפיתלה ל"ל שמא
דהוה כשתקן להא בלא"ה ניחא לרבה בשפשיה תשום שמא יבשרנו וכן
בההיא דשטרת ושובלת כו' שפרש"י ולא תוכחי תילתא שהיא שתקנה כו'
פכ"ל לרבה פי' כך לכל לרבה לא בנוזר שמא יבשרנו דשתוך שלא שתקנה כו'
כדקתמר בשמתני וכההיא דנשמא כ"ם שכילין לוחו ב"ם יפריך
בנוזר ב"ם לחו דשרים לא תקשי להו לליפרוך בנוזר שמא יבשרנו דכיון
דנשמא ב"ם הלא הוה לו להשכילו שכשי לא חשו לנזרך דשמא יבשרנו
וכ"ל נמי לרבה דשמא תשום שתחי בשתקן דבנשמא ב"ם לא חשו כיון
הלא הוה לו להשכילו שכשי ושוב שלתה בתוס' יפריך ניו"ל שה שהזכיר
רש"י בפירוש שמא דשתני' תשום דנרתה כשתקן לא דק להשתא לרבה
פשמא שמא יבשרנו כו' עד דשסיק ליה רבה בכל ושלא כדברי השרש"ל וק"ל:

בפרש"י כד"ה בולד השומלה כו' ו"ם כלי שנשמא כתב כו' ושמא
תשום דכבי הערב שתב כו' בכ"ל ולפ"ז בולד השומלה דוקא בנשמא ב"ם
שכילין לוחו הלא בנשמא בש"ם בולד השומלה תייבי לעיל דשהלך בין
נשמא שניי"ם לנשמא ב"ם בש"ם התוס' וקשה לפ"ז הא דפריך נשור הא
לחו הא היינו ולד השומלה שנשמא ב"ם לחו תב השומלה ושתי קא
קש"ל ליה הא קשתרינן דשומלה ב"ם שלא הלא שכיחא היא הלא נזרו
ביה וכתב השומלה שיכא תין שכילין כיון דשין רחוי לשתמש בש"ם
דבבי הערב שתב ו"ל דוחלי לעיל בולד השומלה נשמא ב"ם לחו תב ב"ם
לית לן למנזר תשום דשלא הלא שכיחא כדקתמר תשום דנשמא ב"ם
נופיה תיבא ביה לנזר ו"ם ושיבו לשור שלא תשום נזירה דשמא יבשרנו
לבל הכא כיון דתב השומלה לשור ב"ם לתין כו לנזר ו"ם כלל לית לן
למנזר ולד השומלה לחו תב השומלה תש"ב דשלא הלא שכיחא הוה וק"ל:

גמרא תתוך הלא הוצרה לה הלא פ"ו תלכוש כו' שיהו לא דמי לשכיל
בני ע"ג שיהו לשור ולא קשרי ביה תתוך הלא הוצר לו הלא ע"ג שיהו
ואפ"ה הוה להם כל שלמו לא כא הלא לטהר לו שיהו לו כלים תשל"ב
הכא הלא תחזי כלל שבא לשהר הלא שהשה ובכבת בשים להקר וק"ל:
שם רב כיבי שתר נזירה שמא יטמא כו' ים לדקדק לשמת דרב כיבי
הוה תשום תקלת תרומה שתה נחשיר לקתן בשמתני בשבת שפי תבי"ם
ושתוך זה נרתה לישב דברי הרתב"ם בהלכות י"ם פרק ד' כתב שעם
לשכילת כלים תשום שמא יטמא כרב כיבי וכהלכות שבת פרק ג' כתב
שו בתל י"ט כיום ו' וכיום שבת ושניה בשיעה כיום ו' לשבת בשבת ל"ש לו
להתנות לכך שתתר שם שפשר תשום הכנה: בא"ד ול"ג שתתר שתם לי שתם
מודה וכו'. ל"ל שים נדבור זה שתימה ושיחור וזה שייך בסוף סדבור ובלו שייך
לשיות מ"ת שבא בשיעה ושתין פרק בשיעי וכו' עד ועוד דבתוס' שתרין בהדיא
שין תקבה ן ושתין שנרסי"ן ולח"כ"ל ולי נרתה שתקתר שתם לי שתם מודה וכו' ודו"ק:
דף יח ע"ב ד"ה טטבלה לא יתכן לנרום ריבה ב"ם וסיפא בשבת תל"ש
פשרש. שלמתניתין קלי וכו' כן נרין לשיות:

חכמת שלמה

בשביעי ורבינו נסים כתב א"נ בשתי י"ט של גליות ולא נזכר עד יום שני
ע"כ: תוס' בד"ה דגים שבנים טרוחים כו' בצ"ל. בד"ה קמ"ל כו' מעשה
תגור שהותר עיקר וכו' בצ"ל: בא"ד ויש שמפרין השוטן כו' בצ"ל:
דף יז ע"א גמ' מתפלל שמונה ואומר של שבת כו' מפני שהפת נאפת
יפה כו' בצ"ל: רשב"ם בד"ה ואומר קדושת היום באמצע
אתה בחרתנו לנו ה' אלהינו וכו' נ"ב ול"נ יעלה ויבא והשיאנו. בד"ה אבו ישראל
אבו שבת בשמא כו' הד"א. בד"ה אין הלכה כו' טעין המאורע בהודאה
אמהם בהודאה: בד"ה מ"ט להבירו וכו' אינו צריך לקרב לתבשילים כו' נ"ב
אבל ברי"ף כתב שאף בעירוב תבשילין אומר תפלה אם היום קדש ולמחר
חול אינו צריך לכלום ואם למחר קודש בהאי עירוב דקא מנחנא האידנא
לישתרי לי כו': תוס' בד"ה מ"ט לפיקני כו' ול"נ מדקאמר התם אי אתה
מודה כו' בצ"ל ושייך בסתי"ר בין ול"נ עד בידי שמים שנעשית מאליה: שם
בד"ה אי אפשר וכו' וכי אחרים יכולים לעשות בשביל כו' נ"ב פי' היכא
דאינו מקנה לאחרים ודו"ק: בא"ד לכן נ"ל בורסת הספרים דהיכ כו'
הקניון ואי אפשר היא כו' בצ"ל: ע"ב רשב"ם בד"ה אבל לא מבילין בגמרא מפרש שאין נותנין
אותן בכלי עץ כו': תוס' בד"ה על מה נחלקו כו' וביצה שעייו אינו נמדק אינו:
דף יח רש"י בד"ה בדי טמא כו' דנראה כטהקן כלי כו' נ"ב פי' אע"פ שדעתיה שעמיה דמתקן כלי היינו שלא רצה לפרש
דמשום תיקון מלי לחוד אסרו השבילה אבל בתר דאסרו השבילה היכא דליכא חשש דשמא יבשרנו
מאחר דאין עיקר השבלה לכלי לחוד אלא אגב מים אפ"ה אסור משום מתקן כלי שהרי שאר כלים טמאין אינם ראויים לכלום שהרי אסורין לטבול משום
שמא יבשרנו נדו"ק. (עיין במהרש"א): בד"ה מתוך שלא כו' וז אלא ע"י דלין בשאיבתו כו' בצ"ל והר"א: תוס' בד"ה כלי שנשמא כו' אבל בטומאת

מהר"ם

כלים נמי יהא לסור ולכך תיכלו התוס' לכיון דאין כאן ריפותא מותרים וק"ל:
בא"ד ויש במכירין בטומן ותוכנין תותו וכו' בכ"ל במכירין בסמ"ק:
דף יז ע"א ד"ה מלי טעמא וכו' עד סוגיל ויש שם ספק. פי' דהכא סוא
מתנה כיום ראשון שם כיום חול יהא מיבור ואם כיום קודם
לין כדבתי כלום וכן למחר והשתא הוי ממה נפשך מיבור אי כיום חד יום חול
ואחד קודם לכל התם בפ' בכל מערבין שכולה נהניה כיום בני ולא התנה שראשון
לו בחל י"ט כיום ו' וכיום שבת ומניה בשיעה כיום ו' לשבת בשבת ל"ש לו
להתנות לכך שתתר שם שפשר תשום הכנה: בא"ד ול"ג שתתר שתם לי שתם
מודה וכו'. ל"ל שים נדבור זה שתימה ושיחור וזה שייך בסוף סדבור ובלו שייך
לשיות מ"ת שבא בשיעה ושתין פרק בשיעי וכו' עד ועוד דבתוס' שתרין בהדיא
שין תקבה ן ושתין שנרסי"ן ולח"כ"ל ולי נרתה שתקתר שתם לי שתם מודה וכו' ודו"ק:
דף יח ע"ב ד"ה טטבלה לא יתכן לנרום ריבה ב"ם וסיפא בשבת תל"ש
פשרש. שלמתניתין קלי וכו' כן נרין לשיות:

לפחדים מכל כלני מן כו' מכיל מדיוקת דקתני כלני מכן ולא קתני סתם כלני מהור משמע להו הכי דדוקא כלני מכן מכל כלני מן לפילו מהור אסור שהוא מקבל טומאה מן המקדן מיהו בכריתת מקשי נמי הכי ליכתב מן המכירין כלי ס"ג מימיו לפחדו לפ"ב לא לתירי כלני מן משמע מכאן מן המקדן אלא כשמעת כבר מפיס מירי דתלי"ב ס"ב רבי חית ליה דפלילו משמע כולד הטומאה ביס מן מכירין ופליג מכריתת דלעיל ואם ניחא להו לתלן דמוקי מתני' כשכח וכרבנן דהכריתת דשרית לעיל להשכיל ולד הטומאה משמע ביס נמי מתי כרבנן ורבי פליג אלא מ"ב אפי קא קשיא להו לתלן דמוקי מתני' ביס וכרבי דהא מיבא למימר נמי דהכריתת אחית כרבנן וקיל :

דף יט בפרשי' כדי"ה מעשיו כו' מידע ידע דבשי הערב שתם כו' הלכך בין השמשות ביס אסור משום דאין מכניסין כלי ביס משום הכי עכיל הם ולא שני ליה משום דאין מכניסין כלי ביס משום הכי עכיל דקתני לעיל ביל משום דכל הכי מעשי אינן אלא שכות ואיכא מ"ד כס' ככל מערבין ולא נזרו על שכות בין השמשות מ"ה קתני דאסור משום שלא לנזרך ביס הוא דהא בשי הערב שתם הך קשה דמ"מ לנזרך הוא להשתם בו חולין ומעשר ולא בשי הערב שתם כמו שהקשה רשי' ויל בדוחק דהכא בכהנים קתירי וכיון דקא רמיס להספיק המכולה קודם יציאת היום ולאי אינו מיכלו אלא לנזרך תרומה ויל שלא לנזרך דהא בשי הערב שתם הך קשה לתם לא ניחא להו לתלות דמוקי מתני' ביס וכרבי לעיל דמיירי בהכי ובס ודוק :

בד"ה אבל נדרים ונדבות כו' ומ"ש דחגיגה ורמי ה"ג להן תשלומין כל ז' שרו כה שתת יאכל כו' עכיל בחגיגה לא הוי צריך להאי טעמא דהא כ"ש ניח להו האי סברא דשתת יאכל ואפ"ה שרו חגיגה אלא דנקט חגיגה הכא דמשום האי טעמא מרבינן רמ"ה מלי' ולא נדרים ונדבות משום דרמ"ה דומה לחגיגה ויש לה תשלומין כל ז' כו' וכפרש"י לקמן ול"ל מדאוריית' נמי ס"ל דאסור דכי כתיב לי' דומיא דוחגותם כו' עכיל ודו"ק : **תום** כדי"ה אמר מעלה מחלוקת כו' ומ"מ קשיא לכ"ה ל"ל למימר כל דלי' כו' עכיל ולא ידענא מאי קשיא להו דהא כדאיתא אמרי' לקמן דס"ל כ"ש והלא ככר נאמר לכם ולא לנכרים תמרו להם כ"ש והלא ככר נאמר לי' מזה מוכח דאי נמי לי' הוה אמינא דרמיס מלכם דהיינו מעשי לכ"ה נדרים ונדבות מלכם כמ"ש התים לעיל ולקמן ול"ש ודו"ק : **ע"ב** כדי"ה רש"י הרי הוא כו' וכ"ת כל שאינו כא כתג האמור ר"ל ב"ש ס"ב כו' ועוד דתי"ב מאי כ"ת כתג השבועות כו' עכיל וה"ה דהוי"ם להקשות דהאיך תלה תניא כללא תניא דכשרת תניא כדברי ת"ק דתין קריבין כו' נדרים ונדבות יכתג האמור לא תניא אלא דתין מביאין תודה ודו"ק :

ב"א ד"ה ולפי המסקנא ת"ק כל שכא כתג האמור וכתג השבועות כו' שרחוי לבא בזמן שניהם ד"ה כו' עכיל מכל לפרש"י ס"ל כתג האמור וכתג השבועות כמו שכא בזמן שניהם ד"ה כו' לא הוי כא כתג השבועות דוחג דכא בשג הסיבות דהיינו חוכה להכיאו כתג הסיבות נופים דהיינו ס"ת ודו"ק : **גמרא** רתב"ם לפתניתא כו' לומר שזה נורם ולא ניחא ליה לתלמודא למימר דרתב"ם ס"ל נדרים ונדבות תין קריבין ביס ולא פליג עלייהו אלא כאך מילתא דזה נורם ד"ה כו' לא הוי פלוגתא דרתב"ם אם ת"ק מסרים דהא ת"ק נמי קאמר אלו ליעשה מביא אלא דרתב"ם מסרים דהא תודתו כתג הסוכות אבל הך פלוגתא דנדרים ונדבות מסרים דרתב"ם מסתם קאמר מביא אלא דהא תודתו כתג הסוכות

חכמת שלמה

שנאמא במשקין כו' ג"ב פי' התו' ס"ל דאין ולד השומאה אלא מפשקים עי' לעיל דף ט"ו ע"א ד"ה ויליון שמא: באי"ד דאשו פשיקא ליה דכהנים כו' ג"ב פי' ונהי דכלי שנשמא בולד השומאה לא משבחת אלא בבהן ובתרומה מים רישא דאב השומאה שייכא אפילו בחולין שהרי לכהנים נמי אית להו חולין וק"ל: באי"ב ויל דקאי אהך שפרש"י כו' בצ"ל: **ע"ב** גמ' אביא רבי אביא רבן מתניתא רישא ביס וסיפא בשבת אביא רבן וכולה מתני' בשבת ואביא רבי וכולה מתני' ביס תיר כו' בצ"ל וכן בפרש"י: **רש"י** בד"ה לאחר שבוך כו' ק"ד אבילת שבת היה ומותר וכתני' בת כו' בצ"ל: בד"ה היא הדא ע"ד ד"ה אין מפטיקין בעמור שלאחריו: **תום** בד"ה כל חייבי כו' דשבילה בזמנה לאו פצוה כו' בצ"ל: בד"ה ושוין כו' הא איכא תרתי בצ"ל: בד"ה אין מפטיקין בו ולפי מ"ש בספרים השקה קודם השבלה לא

תוכל לפרשן רישא ביס וסיפא בשבת אאב תפרש כו' בצ"ל:

דף יט רש"י בראש העמור ואביא רבי קרני לה כו' בצ"ל: בד"ה אבל לא קולות כו' בצ"ל: **ע"ב** גמ' אין קרבים ביס אבל מביא כו' בצ"ל: **רש"י** בד"ה אפר אביי כו' בפסח כגון שנדר כו' בצ"ל: **תום** בד"ה הכי כו' בצ"ל:

דף כ ע"א גמרא אלא אמרא מביניא נשחק אלא: **רש"י** בד"ה נדר כו' תודה משפחיה כו' תודה ואחת בת כו' בצ"ל: בד"ה א"ל ביש כו' ומחק שפרי להם וצ"ל ביש כו' בד"ה אחיא מכיניא כו' ושעולת הזבת בחה מצינו בר יפענו סמיכה וכי סורכת בת

דעולת כו' בצ"ל: **תום** בד"ה לומר על כו' הפוח לשניהם הואיל וכו' בצ"ל: בד"ה דלא גמרי כו' משמע דבהכי פליגי כו' ג"ב פי' בכתף פליגי והיינו משום שבות ול"ש אבל מאן דפרי אין מעבירן מסיכה אסורה אף בלא ל"ש (אף) משום עבודה במהשים ודו"ק: **ע"ב** רש"י בד"ה שוב מעשה פי' אחר כו' הכהד: בד"ה דא תשא הוו כו' דל"י משמע בל"ל יהסיר: **תום** בד"ה נדרים ונדבות וכו' ול"ש עולות במאי קא מיפלגי הד"א בא"ד ומה בשקיש שניהם משמע בל"ל ג"ב פי' והשיבו ב ש נדרים ונדבות י כיהו שכירתך פתוחה ובורת רבך פתוחה דאי אית לי' לפרש דנדרים ונדבות עיכון שרי דהא בירתן אית לי' לפרש בשום קרבן אפי' בשלמים נהי דפישנא דמותר להדיוט שיך בהו לישנא דבורתך לא שיך אפילו בשלמים שהוא מזח הן מבושלים בעורה ובירתך רבך פתוחה שיך בהו ובירתך פתוחה היינו כל פאבלך דשרי בי"ט ודו"ק: שם בד"ה מאי בינייהו כו' אימורים לא מעכבא ה"ט כו' בצ"ל

דף כא ע"א גמרא בשלמא דרבה ניחא כו' כ"ש דכהנים פי קא וכו' בצ"ל: **תום** בד"ה הוצן א"כו' קפדי כל תגא כו' בצ"ל ע"ש

מהר"ם

דף יט ע"א ד"ה אמר פולא וכו' עד ויש לומר משום דלא תעשה לומר לא כל דלפ' וכו' . ר"ל דלעולם עיקר טעמא דכיון שאתי מצוה לכם ולא לנכוה דקאמר משום ותוכתם וכו' לא לאו משום דוחגותם הוא עיקר סדרש_הוא דאתת לאשמועי דלא תעשה לדורות כל דלפ' דלא וכן נמי פ"ב דדברי כ"ם מנה כדי שבא לדרוש מוכיחים תיובתא :

דף כ ע"ב ד"ה נדרים ונדבות וכו' עד אבל תכא שתול דאמר ומה במקום שכירתך פתוחה וכירת רבך פתוחה משמע אפי' דשמיש וכו' כן ל"ל ד"ה מאי ניעשיה וכו' עד דמ דשקשת ה מוריש לא מעכבי וכו' כל"ל :

דף כא ע"א בתום' ד"ה הני סופלי נתינת וכו' עד ואי נמי לתוספי משום מוקלס וכו' . פי' ולפ"ז דברי אפי כמלוכה נמיהה משום מאכל בהמה ל"ש דברי עצם ; מוקלס אבל לר' יוסי הגלילי נמי לתוספי משום דאית ליה דשאכל בשבת מוקלס פוסל לא סיג וכו' : **באי"ד** ויל דסני נרשיני

כ"ש ודו"ק: **תוס'** כד"ה פנוגע כו' דלפום ריהטא משמע הא דקאמר מעלמלן פנוגע כו' היינו לצורך גופו ולצורך מקומו כו' משל"ל לכל שברי מציס שעליה לא שרי לצורך מקומו רק מגב קמגמ דאין מליהן תורת כלי וק"ל:

דף כב כפרש"י כד"ה מיתיביה כו' ואין לך עשין בית גדול מן הדלקה ולצורך יו"ט היא כו' משל"ל ומהרדכי פי' בשם הר"ח דבבית שאין בו צורך יו"ט כלל קמיבעיא ליה וכ"מ מדקאמר משום מכוד ממון וכ"כ הרי"ן וכ"כ במלחמות ה' לפ"ז ל"ל מיכוד ממון דמי למכשירי אוכל נפש ומיהו לחום של הבקעת לא כי אין נפש ענושה על דבר קטן כזה משל"ל וק"ל: **תוס'** כד"ה והיא ר"י היא כו' לכל כדבר שאינו מלא לחשמיש כשלמת וכן שלא תשמש הקדירה משור משל"ל לכל כמרדכי כתוב דשישון [כית] הוי דמי למכשירי אוכל נפש לכל שלא ישמש הקדירה אפי' רבנן דר"י מודו דהוו אוכל נפש ממש ובאשר"י חילק דהא דאשור כדי שלא תשמש הקדירה היינו שישפר להגילה כו' משל"ל ש"מ: **ע"ב** כד"ה דנפיסא כליסה כו' וכן גרגינן וכן רקיקין היינו כדי שורכו בלבד כו' משל"ל ר"ל דבגרגינן אפי' כדי שורכו בלבד אשור מיהו רקיקין אפילו ביותר מכדי שורכו מותר משום פת שיהא נאפה יפה לרשב"ם וכן הוא לי' הרין אף כתה שלריך לו פליני כ"ש וכ"ה בפת מרוכה כו' משל"ל ודו"ק: **גמ'** רב הונא אמר אשור מפני שמכבה כוי ירמה בדין רב הונא וכן רב יודא אמר ש"מ נחלים אשור וש"מ חרם מיתר וכן רבה אמר ש"מ חרם נמי אשור הוא"ל מלישיהו נמי מנופה דאתני' דקתני להרים אשור לרבנן ולגמר לכ"ש שלא התלמוד המדר מלישיהו אתהו לעשן פירות משום דרבה אמר ש"מ נחלת נמי מותר לן אקי שלא מפישון פירות דאוכל נפש הוא כשמואל ודו"ק:

דף כג תוס' כד"ה ש"מ חרם מיתר פירש"י כו' דהכשרה שלא לצורך שרי לפשוטה כ"ש כו' משל"ל ורב נחמן דפריך לרב הונא ונימא מר אפני שמכשיר אפשר דשמש מרב הונא דאית ליה דהכשרה שלא לצורך הוי אלמכה כ"ש וכדמסיק רב הונא דסיפו מכשיר ק"ל: **בד"ה** וני' אחלוקות בדבר כו' ודוקא במגררה של עץ כו' משל"ל דאע"ג דר"ל דמגררה שלנו אין להתיר שלא כשל עץ דכשל כרזל עושם שערות אבל כשלהם ודאי אף כשל כרזל הוי שרי דהא קירוד דכשמשת של כרזל הוא ואפילו פשקינן כרש"י וכרשב"ם וכ"כ הרמ"ם ש"מ ודו"ק: **ע"ב** כד"ה משום כלי בכרה כו' ול"ב דלא שייך מרוג כשל עץ שלא כאמר מו כשמתן ומרמה לפרש משום בכרה של סלתות כו' משל"ל וכל"ל וכן גם כתוספות ישנים ועיין בפסקי תוספות: **גמ'** אמר ר' יודע היה אומר דבר שאין מתכוין כו' ולא ניחא ליה לתיתר דאתיא כחכמים דאמרי אין כן קירוד אין קירוף דלא מצטרף לשיעור להו דמגלה קפניך תרין וק"ל:

סליק פרק יום טוב

פרק אין צדדין

דף כד כפרש"י כד"ה הכא דקתני נמי שכח לשור למגדל ולא לנחת כלשור דרור כו' משל"ל לכל הסיא דאין לדין שופות כ"ש לא נוקים כלשור דרור דמ"ל אמאי קתני כיוצא דהא תפ' בבית שאין בו פיג ועומד שלא במגדל ועוד דשופות קתני דמשמע נמי שאר שופות מלבד

הכטת שלמה

ע"ב גמרא רשב"ג כו' כצ"ל: **תוס'** כד"ה בנונא כו' מרפה שבר אחד כו' לדיעותא שרי והכא כו' כצ"ל: בא"ד לבערם צ"ל לנערם בבל הדגור:

דף כב ע"ב רש"י כד"ה המסתפק כו' ואפשר הפ"ה: כד"ה נקעת אישפיר"א חסיד: כד"ה ויודא כו' שמגידו כו' ב"ב ס"א שמוליף ואתר דכור זת צ"ל ד"ה דיצא פי' שנוקב כמו מהם כמו רק ביה מידי: כד"ה אוף אומלא וכו' ואינו כותל אלא ד"הית מאורו ג"ב וזהו פי' על פצוחי עינא וק"ל: **ע"ב** תוס' כד"ה דנפישא ברישא כו' לכן נ"ל דשת מרובת דקאמר להו יותר מכדי צורכו קאמר אלא היינו פתים כו' כצ"ל:

דף כג ע"א רש"י כד"ה סחופי כו' שבכוס אמזר כו' והד"א: כד"ה רבא כו' מידי דהוה כו' כצ"ל: **תוס'** כד"ה וג' פחלוקת כו' פי' ר"י דהלכה כו' כצ"ל:

סדרן עלך יום טוב פרק שני

אין צדדין פרק שלישי

ע"ב רש"י מ"ה ביצים כו' עקורין ומ"ב חסיד:

דף כד ע"א נמ' והני לא עבידי דרבויי בולהו נמי עבידי לרבויי לכבובן כו' כצ"ל: רש"י כד"ה מהכא דקתני כו' ולא דבית כו' כצ"ל: **תוס'** כד"ה כך היכא כו' היה להם גובה בבהמים כו' כצ"ל

מהרי"ם

תמרים היו רשאין לכבסם אלא ע"י תיקון לחתכן ולרככן דחוזר מלאכה כל"ל ומ"מ רשאין כמו שהן כדי שלא יהא נדחק לחלל דדברים לכם לחסור לתקנן לאלו יתן לותן לפני הבהמה כלל ושולל ואינם רשויים כמות שהן אפי' לבהמה כ"ש ע"י סדחק לכך תבואין מוקלף לאלו דדברים לכם כיון דאסור לתקנן לדידיה לכך פריך סיכי צריכין הוו לבהמה ומבני לתיון מוקלף הוליל ואזו להסקה:

דף כב ע"א ד"ה אין מכבין וכו' עד ואי"ת מה שהבו הפולם להדליק סגר דאין מכבים הבקעת אינו מפסח סכנה וק"ל: **שם ע"ב ד"ה** דפסיפא כליפס וכו' עד ושוב דלא דמי כלל לפתין גרגילין ולאלו מייתיבינהו שכח פי' לאלו מייתי בגרייתא זו לאתניתין דפתין גרגילין:

דף כג ע"א ד"ה ע"ג חרם וכו' עד דקסבר דהכשרה שלא לצורך שרי לפשוטה כ"ש כו'. ויש לדקדק דהא לאתרוגן לפיל הנסן אתרת כגון הוללה לאכילה ואינו לפיל לכ"ש מהוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך ומ"ל דפיטון פירות לרב שמואל ואינו שום לכל נפש מקני שלא לצורך כלל ונבי אתרוג נבי לצרך ל"ש קלת:

אין צדדין פרק שלישי

ברש"י ד"ה ואין נותנים לפניהם מזונות ואפילו למ"ד נפש בהמה במשמע שם מילי דמזונותן עליך לכל דניס וכו'. ויש לדקדק דהא לאתרוגן לפיל הנסן ואין מזונותן עליך כ"ש כשהוא חיה בלאכתה ביתקון מלכה כגון פפיים וכיוצא מלכה כדי שתא כשהוא כשארך לפני פדניסמזונות מלי מלאכה שלי פניך ול"ל לפיהם דהא דתקני במתני' ואין נותנים לפניהם מזונות ואיתן לפניהם מ"ש ול"ל דמה שורק מזונות לתוך הכיכרין דסוי כרפלים שמלישים מרצות לרצות אבל לפי' פתוס' לפפרש דהא דתקני ואין נותנים לפניהם מזונות חיה לישור בפני עלמו אלא בתיטור נידה וכבל מקום דאשור לגיד אבל אין מזונות בוידה מזונות אין בו אישור כלל

דף כד ע"א בגמ' אמר רבה בר רב סוכת הכא בלשאר דגר עסקינן: **ברש"י** ד"ה פשתא דאתיא לפני וכו' עד ובשב"ש אף אביכר קמן אלינו כו' פ"ש

אפי' מחוץ לתחום כיון דכי ליכא לכל בשבת אפה מופסת דכבדי מיפסו לא הם להתירן מכ"ל ואין דכריו מוכנים לי כיון דלמיפת התוכפות מחכור גם כיום כ' בכבדי מיפסו אין זה אפה מופסת להתיר ליטרפל מחר גם כל יום כ' ועוד מה קא קפיק ליה לומר ומותר ליטרפל ני"ב יש רמינו במחובר כדקאמר נבי מחוץ לתחום דהא ליכא למימר דקאמר לה בסוף דבריו וקאי אהדרוייהו דכה"נ כהא דרמ"ם נופיה לקמן נבי בכדי מיפסו דאי הוה קאי נמי אחוץ לתחום היה לימא רב כפא בכדי מיפסו בסוף דבריו והיה קאי אתרוייהו כו' בכ"ל ועי"ש ודוק: **בא"ד** וקשה דבי יודע לאמר בפרק מי שהשיך כו' כהם מחני' היא נפ' שואל לנבי שבת ופי"כ נראה דל"ל יקשה לרבי יודע דאמרי' בפרק שואל הניחו כו' ורבי יודע זה הוא מבפני התוכפות והוא נזכר טוד לקמן בדבור זה ומה שכתב פד מינאי פי"ם אהרון אין זה מלשון הסכנה אלא מלשון התוכפות דאמהני' לנבי שבת אהניא אלא מבוא דהכא לנבי פי"ם קיימינן פ"ה פאכירו לשון פי"ם ונראו לומר דפד מינאי פי"ם לא יכפוד לדייק מיניה אבל לא לשולם כפרכ"י שם אלא נכדי מיפסו והיינו שכתבו ומשמע אהם נכדי מיפסו ואת לשולם וכמו שדקדקו התוכפות שם פי"ם ודוק: **בא"ד** ורפי' היה לומר במחובר כו' אי נשבין אכירם אחר ואת בשבת בן נבי אדהלת כו' אכ"ל פירוש אלא כפרש בן נבי אדהלת דנטיל אכירם בשבין אכירם בוש שבי ואקשי' ליה לרבי מדהלת דאי נשבין אכירם דאכיל אחרינא בשבת ואפ"ה לא אמרי' נמחובר הוי בשבת מבוא אלא אהניא בשבת ואפ"ה לא הילקו בינו למכירו אבל נבי חוץ לתחום אלא נשבה בנוף הדבר ליכור מלכה לא נזרו אלא מבוא שמא יבלה בשבילו ואכבי מוחר לאחר לליכא למיגזר ביה שלינו מכירו וכן נראה מדברי רפ"ה שהא מפרש נבי יש בינינו במחובר כרמ"י ובבי מחוץ לתחום פי' השפה בשבת אפי' מבוא ואפי' בכדי מיפסו וקי"ל: **ע"ב** תוס' בדיה בתני יהא דבשיתא ותיח והא לא התירו אלא בי יום בה לורך כו' אכ"ל ולכאה למימר דמבוא דבשיתא התירו אלא לורך דמ"מ המקנה דאכתי לא ידעי דבשיתא תקבי לי' אחתי התירו כלל ליאתא כיון דלא התירו אפי' אלא מבוא לורך רביס וקי"ל: **ב"ד** נכור שיפל לכור ר"ם כו' וקי"ל דאין זה אן המוכן מבוא לפילו נקרו כו' ולפ"ה מבוא דוקא דאין מוכן להכשיר

לכתחלה כו' אכ"ל ועי"ש דאף אלה על הדעת לומר פרש"י כופר אפי' אאין המוכן לכתחלה הא דיעכד ס"ד דהפ נכילי' אמפתיו אמרינן לקמן בהדיא דאין זה אן המוכן לפילו אם עבר ובקרו ורמ"י נופיה פי' לקמן לפי אפמו דאין זה אן המוכן ולפילו אם עבר ובקרו אהוה כמתקנו לגמרי וקי"ל:

ח"א דף כה ע"ב (מעלין מלד הענין רפ"י מפורש בפרפ"ל פרק כ"ל): (הלוכת מקנא דגיכון כו') עיין פרכ"י ופוד י"ל כפילב כוה נדיני לדם כפיגוזל אחד פבבד אחיכו בכיו ביניהן הלוכת כפחופרין מלמו ו כהלוכת יתפרכה זה הגזלן בכנוס נכבד אחיכו וכן פי' בפרוך פ"ם: (עיפה מקנא דגיכון דקנית כו') כפרכ"י כ"מרה חוכ להמתין אנכד אחיכ ים לגמגם כוה דגבי הלוכת ניהח בחלם מביני גכול נו אם בפרכ"י בהלוכת היא לא נלוחה פל כן ולפפ"ב אינו פוכר פל גכולו וכיה לכם נרכשים בפלוים פ"ב לגמוד אפכ ולא לפי' בפגין בכחבו ניהא נפי וכן בהוכחכא ים נפרם כן בפיה להם ליטרפל לגמוד ממני מהור נפוגב לאחר ז' פיהעות כהוחמום כוה לאחר ז' פניקות אבל בכח מב גנו לגמוד ליכור דבוחני נדות ודקלניב מבוא קודם ומיב מליכורא דנטיפה קודם ומן ג' בניב דבכי מי יש לגמוד בניכך ליכולא דנטיפה קודם ומן אנכד בניב מליכור דבוחני נדות ודקלניב קודם ומן ומאי לוחמיה כאי מבאי ופלא תיקון נוב נפי' בפגין בכחבו ודל דמוקי' אלא בפם בולחות ובוחב אלא בפם בפגין ובו' ופחיקן בני בפרוב כו' ומי ליכא למיפר דלא בפם בולחות אלא בפם בפגין ובו' ופחיקן בני בפרוב כו' (בפוקלין אוהו ז' פפניב כו') עיין פרכ"י ופלא ניהא ניה בפבניה דלאחר ז' הופנות דבחיבי כאן לא פבדוהו וכיה בפל בפגין ודל דמוקי' אלא בפם בולחות ובוחב אלא בפם בפגין ובו' ופחיקן בני פרוב כו' ומי ליכא למיפר דלא בפם בולחות אלא בפם בפגין ובו' ופחיקן בני בפ

כלומר דהכי פירושו כל שאין מושו ניכר כו' מום קבוע מאתמול ור"ש כו' כצ"ל: ע"ב ן שי"ן בד"ה וכפיס כו' דיקבד קאמר נדבן כו' כצ"ל: בד"ה תחוא דלעיל הס"ד: בד"ה אי ניתא כו' מאתמול ניכר כדר כו' כצ"ל: בד"ה ואי דלא כו' כדכתיב ביום הששי כו' נ"ב פי' אכסכתא בע"מא: בד"ה ואדתו בשבת שנפלו כו' הר"א: בד"ה אי דאתו בין השמשות הס"ד: דף כז ע"א רש"י בד"ה אפרו הלכה כו' דבר זה ובפרש כו' כוותייהו והא כו' הר"א: בד"ה א"ר אבין דרב יוסף הס"ד.תום' בד"ה אלא נמרו כו' דשרינן קדרות כו' כצ"ל: ע"ב רש"י בד"ה אלא מעתה כו' נקט ופרכינן כו הר"א:

דף כח ע"ב רש"י בד"ה שפוד שחוחות כו' השפוערות שפוד הא דאסרן שפחות כו' כרבי אלעזר נוקבות בשנשרו בדוריות כו' הר"א: תום' בד"ה רבינא אומר כו גבי כרבי דוסי והכא כו' כצ"ל ונ"ב פירוש פתצלת העשויה להפשנות לכפות פרקסטיא שבתוכן וזוזי הוא ספינה בלשון ארמי ומצאתי בתשובת הגאונים רש"י:

דף כט ע"א גמ' אף במועד עישה כן כו' אף כהול עושה כן כו' כצ"ל: רש"י בד"ה תנא אף כו' ביום ולפנין כו' הר"א: ע"ב בתום

וכפרש"י לקמן נדף כ"ט ע"ב בד"ה כדאמרן כתוב במחזיק ספתים שאין מניחת בוקל כלי שיש בוקל בו ס"ס ואין לו לשכרך לתחוב ולפרש כמו שהקשו מפרשים שלאחר י"ט הוא בוקל ככלי הו מקשין: שם ע"ב בד"ה ר"ש רבינא יכול עד תכי קאמר מבשמואל דאמשמואל וי"ל דשאני שאוד דנאחר מלכתחו אין כאן תורת כלי פליג ומסכי שאחר שמואל דים מניח תורת מוקצה וכו'. ובכי כתיב נ"ע דמה לי בד"ה ים מניח תורת מוקצה כ"ש לית ליה מוקצה כ"ש בגרוגרות ותמרים וכל כיוצא בהן ופי' יפה שם שכתב דבשלו לאחר מלכתחו אין עמו תורת כלי ייתר מכי הכא ים ונראה שפי' הטם שהוא מוקצה במיוחד לגליה אבל כגון שאכל מן ואדרבה הוא פליג ומבשלו לאחר מלכתחו ונראה ליישב בשלמא לדידך דאית ליה תורת כלי ל"ש כלאחר יד אבל לדידי דאין לו תורת כלי אלא מחמת מוקצה כי הוא דבר שמיש ומשמעות ישעיה לקמן מסתברא לשון דים נשברים וי"ל לחכי תוסר בשלמא ליש תורת כלי ובן מיירי בשבירתה הרבה בכמות ובמשמעות ישעיה לקמן כמה שכתבתי בד"ה ע"ב ד"ה אפחת כו' כי בשבירתה לשנות אבל בשברים שאינם ראויים לכלום אין תורת כלי ועל כן מותר לטלטלו אפי' לדברי הכל ואפי' אם נתכוין לשבור בשביל שיהא

שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר שמואל הלכה כרבי ה"ג כיון דשמואל יודע כריותא דקתני מותר כרב ותפילו הכי פליג עלה ואמר דאסור ע"כ הלכה למעשה אחת לשמעתין ודו"ק: בד"ה שלא יזכיר לו סכום כו' שלא יאמר לו תן לי מנוזים כו' פסיפים כו' ע"כ"ל מיין כזה כדברי הר"ן לדברי הר"ף אבל דברי התוספות ה"ק לפרש כך אבל ים לקיים דבריהם כ"מ המרדכי כשם רא"ם דמותר לומר תן לי כשעה או כך דאין זה סכום דסכום היינו סך הכל כך וכך כו' והא דתמרינן לעיל אין פוסקין דמים להכמה היינו כדבר שאינו יודע שיעור ממכרו כו' ע"כ"ל ע"ש וכה"נ כתוב בהגהות מהרי"ט כשם ה"ו וע"ל לפי התוספות שהקשו לפרש"י דפשיטא דאסור היינו מסכום מדה לפי נירסת רש"י אבל מסכום מקח לפרש"י לאו פשיטא הוא דאסור דהא מדרבה קושטא הוא דשרי לדעת התום' כפי' רא"ם ובלא"ה נראה דע"ל כן מתסכום מקח דקאמר רשב"ם מאי קשיא להו פשיטא דאסור דילמא הא דתמרינן רשב"ם דפסיקא דמים מסור דה"ל מתמני מתני' לא יאמר מדם לסכה שקול לי כדינר כשר אבל מסכום מדה שפיר קשיא להו פשיטא דאסור ולא הוה פליג רשב"ם למימר דשרי מיהו כתוספות פרק היוצא נמי כתבו כפי הר"ן לדברי הר"ף עיין שם ודו"ק: סליק פרק אין צדין

פרק המביא

תוספות ד"ה כמניח כדי כו' ופשיטא נמי דאסור לאפוקי ממאי דף ע"ג דמתעב בהליכה כו' ע"כ"ל ומלשון ופשיטא נמי כו' משמע דמלתא אחריתא אתי לאשמעינן ואינו אלא הך מילתא גופה דלעיל ורתיתי בספר מדוייק דכ"ל ופשיטא נמי דאסור לאפוקי בהליכה מה"ט דמפוקפק במשקין כו' ע"כ"ל וכה"נ כתבו נקמן ודו"ק:

תי"א דף כט ע"א (והניחום לפני נזכרים כו') עיין פרש"י וק"ק דה"ל למימר מניחום שלהם ול"ל יכולין קו"ל גזל נעשה ויש לומר דסז"ל יאוש ושינוי רשות ה"ל נזכרים דכחולי עלמא קונה ולא מיקרי גזל כיון ומיהו ק"ק נכסוף בה"ג

חכמת שלמה

בתוס' ד"ה שלא יזכיר כו' תן לי אגוזים כו' פשיטים ב"ב וקשה דזוזו אסור אפילו בלא השבון הראשון וכן דעת הר"ן אלא עיקר כפ"ש הרא"ש תן לי כך וכך אגוזים שיהיו עפ"ה נתת לי כבר כדי להשלים לדינר ע"ש

שוב מצאתי כדברי התוס' שכן פסק באו"ז וכן דעת הרי"ף ז"ל

הדרן עלך אין צדין פרק שלישי

המביא פרק רביעי

דף ל ע"א גמ' בעצים שבמוקצה נרשם נמי: שם ד"ה ברנא כו' ב"ב עץ בפוצ' בראשו וקשר על ב' כתיפיו וקורין אותו בלשון אשכנז גב"א ודאשו של משה ארוך ושעומד לפוש מצינו בקוק רש"י בכוף פ' האומנים: שם ארבע אמות בהר"ר נסדק: הום' ד"ה וימנו כו' כי נפיל מגו מיא כו' כי נפיל דגוה הולך כו' כן הוא בס"א: בד"ה אין מספחין נו' ולא נהירא דתיפוק כו' בצ"ל: בד"ה דהא תום' כו' ב"ב עיין בר"ש פ' ב"מ: בד"ה מן הקרפף כו' ב"ב שיך ליקמן בדף ל"א ע"א ע"ב רש"ן בד"ה וכי תניא כו' להאיעים שם הס"ד: בד"ה ורבי שמעון כו' אהא הס"ד: בד"ה ועפרה בו' אוברוין סדינים כו' הד"א: בד"ה אביי ורבאבו' הנאיה שהרי על כרחו כו' בצ"ל: הום' בד"ה עד מוצאי בו' נאכל בשבת היה טוען סיים לשבת והוי כעין נודד כו' בצ"ל: בד"ה אמר רב מנשיא בריה דרבא סיפא כו' מצי נמי למיפרך למאי דס"ל כו' בצ"ל וב"ב ה"ם הקשה דפריך מדברי רב מנשיא אמאי דאמר דסוכה דמצוה לא ה"ה דהוי מצי נמי למיפרך אמאי דאמר דבסוכה דעלמא מהני תנאה דהא המקשה ע"כ ס"ל הא דקאמר ר"ע דעצי סוכה אסורין כ"ד ע"כ משום טוקנה מחמת איסור דכתירת אהל הוא וק"א אכתבת בעלים הוא דאי משום מצוה ס"ש מעשרה בקרטים כו' ותלה בה אגוזים דשרי אלא משום דירית בהו פתירת אהל ואם כן מאחר דאיסורו מחמת סוקנה לחתירה לא תשתבח תנאי בשום סוכה אפי' בסוכה דעלמא דהא נמי אית ביה פתירת אהל אלא משום דבסקנא נויי סוכה אסורי כל ז' מקרא משום מצוה ולא משום פתירת אהל כמו שערה

ומ"ן פ"ש: **ד"ה** שלא יזכיר לו סכום מדה פ"ב ל"ל כ"ת דנרים סכום מיין וקאי אסכום מקח ל"ל שלא יזכיר לו סכום מקח שלא יאמר כבר נתת לי כך וכך תן לי עוד כך וכך להבליט דיבר כלל. לפני סברת התוס' שסקשו לפירוש של רש"י פשיטא לא יתכן גירסת התוס' שלפיהו ל"ש פיין הקשה לן פשיטא נמכל שכן לכל מדברי הגאונים לשון הר"ן וכן המרדכי לכל מדברי הגאונים שכותב כשם ה"ג ומשם מדברי הגאונים לשון הר"ן ייב דברי הלבוש שלפנינו שכותבי כמו שם מקרי סכום מקח וכן משמע מדברי הגאונים לשון הר"ן וכן המרדכי לכל הר"ן ייב דברי הלבוש שלפנינו שכותבי כמו התוס' ה"ג ל"ייב כלשון אחר כי אם כהסבר כתבתי דבא מקשו לעיל פשיטא דאסור ודו"ק

המביא פרק רביעי

בדבור הראשון כמשמ ופשמים נמי דאסור לאפוקי בהליכה ה"ג דמשמע במשנתי כיון שאין מביאה וכו'. כ"ל לפניש ומזה מה שכתבו לקמן בד"ה דמלוה בתלוה רבה וכו' דהא"ב בכמה בתלוה ואתי לאתויי. כ"ל ל"ג זה בגמ' דלמין זה לא שייך כ"ש בגי' בת"ק ובן בשבויים מתניא בגי' בתום' ד"ה אפילו לא יתכן אלא ביש לו לתוכן וסיומו לאו לתוכן כ"ל בתום' ד"ה אפילו לא יתכן אלא ביש לו לתוכן כ"ל בתום' ד"ה דהא תוספת יכ"ר וכו' לפי פתוס' סיה מגומגם ול"ל לגרום כן משמע דיש סיפור לתוספת יכ"ר ולאו לא סיה לתוכן

מדשמואל וכו' עכ"ל ס"ס סימה ז גרסה שהוא כוונת התוס' שכתבו אמר רב חנניא אמר שמואל סיפא מתניתין לסוכה דעלמא כו' הוא"מ למפרך דלמתני דס"ל כו' משום דתינוו נשתר במסקנא עכ"ל דכל דיבור זה תינוו כתוספת יתיניס מכל דבריהם מיוסדים ס"ס סימת הרי"ף כמ"ש המלחמות דלפ"ז נגירסת שלנו הוי תינוק דשמואל דקאמר סיפא מתניתין לסוכה דעלמא תינוו נשתר במסקנא מלא ההוא דקתני הכל לפי תכלו מתוקמא נמי כאומר תינוו כולו כו' וס"ס דבריס מלה סליקו דברי התוספות כהוגן כלי נמנוס ומהרש"ל הכין דברי התוס' בדרך רחוק ודחוק ואין כאן מקום להאריך:

דף לא גד"ה תרתי לקולא קאמר כו' ור' יוחנן דלא כבי תרתי נמי

מרישא דרבי יוסי ס"מ מדנקט כל שנכנסין לה בפותחת כיון דכולהו פותחת אית להו הכי מכשיל ליה למיתני ר' יוסי קומר אפי' בתוך תחום שבת עכ"ל ירושה דרשי"ו לא נחית הכא להך מילתא דוודאי אצטריך למתני כל שנכנסין דתל"מ הוא אצטריך אפילו בתוך התחום לגופיה למשרי בפותחת ברחוק ולא לדיוקא למשרי בלא פותחת בסמוך כפרש"י ומינלן תרתי לקולא לרבי יוסי אלא דאי מקום הא מ"מ מלת פותחת לא הוי"ל למתני אלא הכי מכשיל כל הקרפיפות שנכנסין לו ואפילו בתוך תחום שבת וק"ל: **תום'** גד"ה מכשיל להו כו' והקשה הר' מוקי' כו' דהשתא ליכא קמ"ל דרבי יוחנן דאפי' בלא פותחת בסמוך בפותחת ברחוק ולא לדיוקא למשרי בלא פותחת בסמוך כפרש"י ומינלן תרתי לקולא לרבי יוסי אלא דאי מקום הא מ"מ מלת פותחת לא הוי"ל למתני אלא הכי מכשיל כל הקרפיפות שנכנסין לו ואפילו בתוך תחום שבת וק"ל: **תום'** גד"ה מכשיל להו כו' ותירץ דמ"מ מלת פותחת לא הוי"ל למתני אלא הכי מכשיל כל הקרפיפות שנכנסין לו ואפילו בתוך תחום שבת וק"ל: **תום'** גד"ה מכשיל להו כו' והקשה הר' מוקי' כו' דהשתא ליכא קמ"ל דרבי יוחנן דאפי' בלא פותחת בסמוך בפותחת ברחוק ולא לדיוקא למשרי בלא פותחת בסמוך כפרש"י ומינלן תרתי לקולא לרבי יוסי אלא דאי מקום הא מ"מ מלת פותחת לא הוי"ל למתני אלא הכי מכשיל כל הקרפיפות שנכנסין לו ואפילו בתוך תחום שבת וק"ל: **תום'** גד"ה מכשיל להו כו' ותירץ דמ

פתחום דליכא קמח ט"ם דאתחל לדיוקא למפרי סמוך כלה פותחת ומדלא קתני קמח ים לו פותחת דהוה משמע הכי כמ"ם ע"כ רבי יודע מיירי בפותחת להכי קאמר כל שים לו פותחת כדבריך אפילו בתוך התחום כל זה רמינו מתוך דברי התוספות שלפנינו ומתוספות הישנים ודו"ק: בא"ד ולא משמע הכי לקמן מתוך פרש"י ס"ל ור"ל לפי דרך הש"ס מקושי שכתב דאי הוה מיירי ר' יודע כלה פותחת לא ה"ל למתני כל כו' אלא קס ים לו כו' ומפרש"י לקמן לפי דעת הפסקולא משמע הכי דהא קושטא לפרש"י דר"י מיירי כלה פותחת ואפ"ה קתני כל כו' וק"ל: ע"ב כד"ה ונפחת נוסל כו' ולא מצי למיתר דברי ר"ש דדלמא ס"ל כר"מ דלפ פותח לכתחילה כו' ע"כ ל"ל כד"ה כתוספות ישנים ור"ל דת"ק דקאמר נוסל ממקום הפחת היינו משום דל"ל מוקלה כר"ש מ"מ לכתחילה לא יפחות משום דהוי פחירת אהל מיהא מדרבנן ור"ש מפקר ס"ל כהא דמי כר"מ דאפילו משום פחירת אהל ליכא ולהכי לא מצי למתני דברי ר"ש וק"ל: גמ' תיובתא ר"י הני לבני כו' ודחי לקושיתו כו' תמ"ל דת"ק דמתני' ל"ל מוקלה כר"ש מ"מ ר"מ לא תסכים דמתיר מוקלה ות"ל דלית ליה בפחיתה פחירת אהל מדרבנן מ"מ מלטול מוקלה חית ליה ומצי למלטול מוקלה מותר כי"מ משום חוכל נפש וכבכת אסור אפילו מלטול מוקלה כמ"ש התוס' ומיהו לר"מ ודאי דאכילת מוקלה אפילו כי"מ אסור אלא דהפירות דהכא חינן מוקלין דהא ל"ל פותח לכתחילה:

דף לב סם חזי לקבולי ניה פשיטי כו' והכא ליכא למפרך כיון דלא חזי כלל כי"מ פשיטא דאסור כדפריך לקמן נבי פחמין דהכא מוכח מהמשני דתורת כלי עליו ת"ל דאין דרך בתם ולאפוקי מר"י דבעי בכלי חרס מיגרפו וק"ל: ע"ב תוס' כד"ה וקמ"ל שרי כו' ופ"ל דה"פ וקמ"ל שרי כגון שנכלו מע"י ושרי כלא ניירים מכ"ל כ"ל וכ"ה כתוספות ישנים וק"ל:

ח"א דף לב ע"ב (כל המרחם כו') מלשון הכופל דרים ואת"ל דן רחמים דהיינו שיתן לב ברחם של אחרים לשון נדקה כמפורש פרק שואל

פ"ם ופ"ו תמר מכתוב מכר יקדמוני רחמיך כי דלונו מאד ואי מכר יקדמונו רחמיך שמיפ פלינו כרחמים שלנו על עניים ליתן נדקה כתפלל דוד מכר יקדמונו רחמיך מרחמים שלנו על עניים כי לדינו מאד אלינו נדקה על שתחתם פלינו מקודם לתת גמ שאכה לרחם עליהם ונקר נשתיהם אשו של מכרסם כולי כמקום להכיתינו דבלכרסם מפורש מדת הנדקה כי ידשתיו למען אשר יצוה את בניו וגו': (פולא תבר וגו') של דרך שאמרו פרק יום שכפורים גבי מן למען אנותך וגו' לינו דומה מי שרואה ואוכל לפי שלינו לראות ואוכל ל"ש מי שאפשר לשלוח שתרים כלילו לינו כוחה שאוכל דפיינו יום תבר וגומר וכפ"ב ים לדמות לאין לו פת נפלו כמ"ם שם וכ מסורת שאמר לחיין לינוחיינו כפשוטו לפלי קרא יום תבר וגו' דומה ליום שמיתה שבניו יום תבר: (מוכלין בגופו) דלא פיו יפורין של אכסה אבל רבנים פשוטים סות מבל ניפורין דאפשרת ל"ל לפי כו' ובגמרת אמר לפס ויש כוחי זו מקרי יפורון של אכסה:

דף לג נמרת מין סיוכין את הקדרה בנקפת כו' לפי שלא נתנו פנים חלת להקשה כו' אפילו לפתי שבתבו התוס' דלכ"ם פרינן פלטול מוקלה משום אוכל נפש היינו לחלק המוקלה כגון גריפת תבור ופתיתת פלגנים התירו משום אוכל נפש אבל להשתמש בדבר מוקלה כסמיכת קדירה

מהרי"ם

נפקא כמ"ם התוס' לפיל מזה בסמיך ור"ל דאתוס' ס"ל דלאו דוקא פלינא דכל שמחין בין רתוק בין קרוב דה"ם סם סוס תני סם ככנסים בו בפותחת סוס שמחין ומי ס"ל דבכל תלוי בפותחת לחוד בין רתוק בין קרוב דאם לא כן אלא לפוסיף ולהסתיר לדבכרי ר"י נא ולומר דסמוך לא מהני אלא בכלכנסים בו בפותחת ת"ל הוא"ל ר"י תומר עד שים לו פותחת או לשון אחר דמשמע מינים דתרוייהו כפי וק"ל: שם ע"ב בתוס' ד"ה ונפחת כו' עד לכן ל"ל דאתיא שפי שתמת כר"ם דנית ליה מוקלה וכו' ור"ל מ"ב אפי' ת"ק דמתני' ל"ל מוקלה אם כן מאי פריך בגמרא מיני ובלמר רב נחמן הכי לבני וכו' שרגיזתו ודחי לקושיתו ופירש"י ומתני' מני נתסר מדרבנן שהרי מלטלטל ופ"ה כ"ל סיכוין לסוכיים לטלטל מפסם מוקלה ומאי פריך הא אפילו ת"ק דמתני' ל"ל מוקלה לפי' התוס' ול"ל דטלטול מכנים שמין פליהם תורת כלי כלל אפי' כ"ם מודה לסוכיים לטלטל ופ"ל התוס' דה כ"ת כסוף ד"ה רגיזתו לאמר מידי דהוי לקון כר"ה: בא"ד ות"ת מאי קאמר לפיל כרים מכילתין וכו' פד ולא מצי למימר דברי ר"ש דהא ס"ל אף פותח לכתחילה וכו' ל"ל דס"ל אף פותח לכתחילה וכו' ל"ל כיון דמתני' מיירי בכי כדין אם הפירות מסורים מפום מוקלה וגם אם מותר לפחות לכתחילה ובכה פת"ק כדין המוקלה ס"ל כר"ש אבל לת אפי לפתני דברי ר"ש דלמא ר"ש בפלטו ס"ל כדין הפחיתה כר"ם דמותר לפחות לכתחילה דהא ר"ש ור' יהודה לת פליגי כי אם בדין מוקלה ולא מייתי כדין פותח כלל ומיירו מה שפיימו התוס' בסוף דבריהם אבל לפיל לפי ניחא וכו' מתוך לשון דיבור זה מוכיח שפיהו מבוי התוס' וגליון הוה:

דף לב ע"ב בתוס' ד"ה וקמ"ל שרי פד קמ"ל שרי לפתוס פסדקים וכו'. ל"ל ודוקא קמ"ל אבל פפר אסור מפום נזיקה אמת ימרת ופיין כתפרי: באי"ד ומוד ל"ל דה"ם וקמ"ל שרי כגון שנכלו מע"י וכו'. וי"ל אף אפי' מע ומ"ל דר"ל הא דקאמר וקמ"ל שרי היינו כגון שנתן עליו פיס מע"י ונתינת פיס זה גבולו וסוה כלילו מתנבל מע"י מבל"ב כעיס ותיבון זה אתיא לר' יוסי דס"ל בפסכת שבת דנתינת פיס על אפר זה גיבולו ותיבון הרחבון של תוספות אתיא כר"י דפליג עליו ופיין כתפרי:

דף לג ע"א בתוס' פירש"י דרב יהודה דהכא ס"ל כר' יהודה ועד ולכך נתין מתכוין מותר. ל"ל ואל"ב מדוכתא כיפתא וקדרא ופוכיא ותכיתא דכאן תיבו מכוון לבנין ולכך פותחים לר"ש: ד"ה והלכתא יכבתא שרי וכו' עד לכל דעיכה אין רואין לספקה. ל"ל ומו כמלטול מכנים דאסור לר"ש כלשון: ד"ה דלא רבה פירש"י דכר"י ס"ל וכו' ודוחק הוא לומר דהגמרא קיימא דלא כהלכתא וכו'. ל"ע מאי ל"ל התוספות כזה שהם כוונתם שדוחק הוא שדברי רבה קיימא כר"י והא ע"כ רבה כר"י קאים כדין אוד שנשבר ביה"ט דמשמתין מיין בתברי דלא כתב כל זה אלא ר"ת פירש דמאי דמתקן כלי לכבד בו את מתנור ור"ל ותחי לה לר"ש: שם ע"ב ד"ה פטור לכל תסור וכו' עד ותר"ת דגרסינן בגרסת ר"ת דגרס אל"ל פירוש דגרים אל"ל כי תניא סניא בקבין וכו' וגם כ"ש בספרים שלנו אלא כי תניא סניא וכו':

דף לד ע"א בד"ה ואין מפיגין לותם בגון וכו' ותימה דאמר לפיל אסור לתכמן וכו'. שלמן ת"ש פדוקדק ור"ל כת דקתני לפיל כפתחי יאין מלכיים אם כפפים ומפרש"י לם מלכיים דר' יוחנן מפני שנרך לבדקן ואמרי לם מפני שנרך לשמח: שם ע"ב ד"ה גגיו וכני ניפו וכי' פד שם

חכמת שלמה

דף לב ע"א גמ' שהורות באהל המת ושמאות במשא הוב כו' בצ"ל: רש"י בד"ה תותכן באור בגמ' כו' הד"א: בד"ה ומאי ס"ל דר"ש בנר כשאר כו' בצ"ל: ע"ב גמ' ומי שיסורין מושיין בגופו כו' נ"ב נ"ל דפרש מושיין ונוברין על הגוף שלא יכול ר"תוב תורה והיינו דאמרינן בפ"ק דברכות אויה יסורין שאינם של אהבה ש"ש בהן ביושד תורה וכן הא דאמר מי שאשתו מו ת עליו כלומר שנוברת עליו ומבטלו מתורה ומצות וק"ל: תוס' בד"ה וקיימא ברי כו' וי"ל צ"ל ועי"ל כו' ושרי בלא גבוב בצ"ל:

דף לג ע"א גמ' ולא מן הרעיפים נמחק: רש"י בד"ה והלכתא כר' וקרוה הס"ד: תוס' בד"ה ר"א אומר וכו' היינו דיקא גבי אבילה כו' נ"ב פי' בעינן מפגינו: ע"ב גמ' ומריח בו קושטו ומריח בו בד"א ברבין כו' בצ"ל: תוס' בד"ה כי הוינא כו' ולכך לא מברכינן דהא גם בי"ט כו' נ"ב בל זה הוא בכלל אין פרוש כי לפי האמת אינו שוכת בס"ש במרדכי פרק ע"פ דף ר"ם עמוד ד':

דף לד ע"א גמ' תנן התם סבר ת"ל תניא אחר מביא כו' בצ"ל: רש"י בד"ה ואמרי לה כו' להקשותה בהיסק הראשון כו' בצ"ל: בד"ה

מתי הא כי כדדייק התם מהכרזיתא מפרש ליה מפי דמיירי בכהיג: ע"ב תוס' כדי"ה הא כשמר שני שבוע לא דשכח כו' כמו התם הכניסן דרך שפרים ע"כ מהרש"ל הניה דצריך להיות דרך נגות וקרסיפות ע"כ ומ"ל וכי לא שני כלאו הכי דכלא רחיית שני הכות כלל כנון כשדש שכח נמי קבעה כההיא דתנוקות אבל ר"ל דכללא דמשפתין דשכח קיבע לף בלא רחיית שני הכית כלל כנון כשדה כתילו הכניסן דרך שפרים לכיה דכולה שמשתין מית לן למימר הכי ההא לרבי יוחנן דאמר לקמן דשכח קובע כדכר שבגמר מלאכתו לא נפקא לן מינה אלא בלא רחיית שני הכית והיינ הכא דשכח בעלמא מתני' דשכח קובע כדכר אלא גמר מלאכתו כר"ת ע"כ נמי בלא רחיית שני כית ההא לר"ת אצר נמי קובע אפי' כדכר שגמר מלאכתו כדקתני רבי נתן לא כשאמר ר"ת ינמור בחצר אלא הון להצר ואע"ג דאצר אינו קובע כיונא אחי"כ הון להצר ה"ג שכח אינו קובע למ"ס כדכר אלא גמר מלאכתו לאחר אירון של התוס' לקמן ודברי התוס' לקמן למימרא דר"י שכחתו ואח"כ אמרי נמ' כיון כו' הס בעלמא דברי התוס' ההכא ושפת יתר כתבו לקמן ובתוספות יפנים ראינו:

דף לה כדי"ה ת"ס מסיפא אלא פליגי רבנן אלא דוקא כברירה ע"כ סיף

הביכור ואח"כ מ"ה שאני התם כיון דאמר מכאן כו' קבע ליה והכא לא שייך למפרך והלא מותרו כו' ע"כ ל"ל: **בד"ה** ר"ת אומר ינמור כשכח כו' כפרש"י מ"ג דהתם מיירי כתלנים דינמרה כו' ע"כ ירחה דהאי תירוצא אין חילוק כין יחדוש ללא יחדוש ובדכר שלא ינמרה מלאכתו אפי' אם יחדוש יאכל למ"ס וכהכי ע"כ מוקמינן מתני' דהכא לאחי תירוצא ואין להקשות דה"כ אכתי מנלן לאוקמא אתני' לר"ת דשכח קובע דהיינו לשכח דלמא מתני' מיירי כאצר דקובע נמי ככה"ג כאצר אפילו כדכר שלא גמר מלאכתו לר"ת כדקתני ר' נתן ונקט אתני' שכח דקמ"ל דשכל מוכן הוא אלא שכח כו' דהא כיון דקובע דלמא הוא דשכח נמי קובע דהיינו לשכח דלמא אתני' מיירי כאצר דקובע נמי ככה"ג כאצר אפילו כדכר לר"ת כדקתני ר"נ אפי' אית לן לאוקמא אתני' כשכח דשכח קובע

בפרש"י כדה"ה ה"ג אבל לפי שכסדר אמנה שלפנינו נרסינן כסיפא נבי שכח כהיפך דר' יהושע אומר ינמור ר"ת אומר לא ינמור קאמר דלפי שיטת תלמודא דמשמעתין ע"כ דל"ג הכי אלא כגי' רש"י והשתא ר"נ כתרוייהו אתרי"ת קאי: **תום** כדה"ה שכח לאפוקי מדלגל וכדין הוא דהוא למקוב לאפוקי מדר"ת כו' ע"כ ל"ל וקשה לפי דרכם דאכתי אמאי לא קאמר לאפוקי מדרבי יהושע דאמר לא ינמור דשכח קובע וכן נבי אצר אמאי לא קאמר לאפוקי מדרבי יהושע דאמר לא ינמור ושוב ראיתי נמה בדברי נעל המאור וז"ל נדין הוא דהוליל לאפוקי מדר"ת ור' יהושע דס"ל דשכח קובע כו' אלא הא מדיוק ליה לאפוקמועין דאיכא תנא דס"ל כרבי יוחנן כו' וכן תרומה כו' ע"כ ל"ל ומפי ר"ם ומפי דרכו של הרוה נמי נההיא דמקח שיצרך לאחוויי מההיא דהלוקח תלנים מ"ה כו' ולא פני ליה נההיא דלאפוקי מההיא דתנן המחליף תלנ כו' אלא ניחא ליה למימר דשכר כר' יודע דהוי יחידאה

כההיא דהמחליף אלא דשכר כשתמת דמתני' דהלוקח פרי והרוה כתב נהכי גרסינן דתנן הלוקח פירות מ"ה כו' ע"כ ולא מלאתי מפנה ש כפדר המפנה: כליק פרק הבבא

פרק משילין

ע"ב נמרת התם היינו טעמא דמרבע קיסות שרי משום דחמירא ולא חשי לזלזולי ביה אבל כיום מוב כו' וכהאי נוונא אמרינן לקמן אההיא דלא שנו אלא כאותו הגג כו' ויש לדקדק לפי סברת זו אמאי קתני הכא כמתניתין ביום מוב אבל לא כשכת דהא אדרבה כשכת הוי"ל להתיר ספי מהאי טעמא דקאמר דלא אתי לזלזולי ביה וי"ל דהא ודאי כאיסורא דהכא דהוי מלאכול אלא לצורך יש לנו לאסור כשכת מפי מכי"ם דמלאכול אלא לצורך מקום הולאה כדלקמן והולאה נופה כי"ם מותר וכשכת אסור וה"ק הכא אלאתת דברי כשכת כהיא דמפקין מקום חורחים וכיוצ"ל כיה דלא נזרו ביה מקום הולאה יש להתיר ספי מהיתרא דהכא נבי י"ם דלית ביה נמי למנזר מקום הולאה דהתם ליכא לזלזולי ביה משא"כ כי"ם דאסור מקום טירחא יתירא אפילו עד ד' וה' קיסות מקום דאתי לזלזולי ביה:

דף לו ע"א תוס' כדי"ה אלא אימא כו' ונם מעיקרא כי נבי כו' ותימה להא מודה ר"ם כפסיק כו' ופי' הרמ"ם מהייבר"ת דלר"ם כו' עכ"ל ומהרש"ל כתב דלפי האמת מקשין לפי"ם עכ"ל ומ"ל להא קיטמא דאלתא על דברי המקשה דקאמר אתמן לר"ם צריך תלמודא ומסברת דר"ם היא והא מכאי ורבא כו' וכתב עוד מהרש"ל מה שהגריכו התוס' להא שכתבו ונם מעיקרא כי נבי כו' הוא מעם לפי"ה כן כו' ע"כ ל"ל זה דחוק ורהוק כדברי התוס' ואין להאריך כהם אבל מלאתי בתוספות ישנים דתמיהא והיינו של הרמ"ם מהייבר"ת הוא על דברי המקשה ומ"ל ותירן הרמ"ם מהייבר"ת דמעיקרא מיירי שים חור קמן כו' ע"כ ל נם כמדרבי סים כירה אינא בהדיא הך קושיית התוספות ותירוצו של הרמ"ם מהייבר"ת על דברי המקשה ומ"ל ואי ר' יהושע כי לא מכוון מלי הוי ולא"ם לר"ם מי ניחא הלא פסיק כו' ע"כ ל"ל ועי"ל הכרחה דבגירסתם לא היה כתוב הלי ומסברת דר"ם היא והא מכאי ומסברת דר"ם כו' ליתא אתם כלל הך סוגיא דהכא כפרק כירה ומאי ומסברת דר"ם כו' ליתא אתם כלל ולדעתנו לתינו אלא נגרון מפי הר"ם מהייבר"ת כמ"ם התום' וכתבוהו הסופים כנמרא והשתא תמיהת התוספות עיקר לפי"ה על דברי המקשה דדברי המתרץ ודאי מיכא לפרושי מאי נקרא קבע וכן לקמן דאמר תרומה קבעה ע"כ ל"ל כוודאי ומ"ל מפרש ליה כך דמיירי ככיסוי כל התלונות ומפי"ה קאמר המקשה למתלץ שפיר כר"ם וכהך מסברא ודאי לא חזינן דפליגי המקשה והמתרץ ואתא קשיא לה מדברי המקשה ותימה להא מודה ר"ם כו' ותירץ הר"ם דמעיקרא מיירי כיכיסוי כל התלונות ומפי"ה קאמר המקשה למתלץ שפיר כר"ם וכהך מסברא ודאי לא חזינן דפליגי המקשה והמתרץ ואתא קשיא לה מדברי המקשה ותימה להא מודה ר"ם כו' ותירץ הר"ם דמעיקרא מיירי כיכיסוי כל התלונות ומפי"ה קאמר

חכמת שלמה

בד"ה מי מהיקנן כו' מרפות הבא מאי כו' הס"ד והר"א: בד"ה ועוד כו' אותביניה בעירובין כ' ג"ב בפ"ב דף כ"ג: באי"ד בן בבא דאותביה מר"א דפוכה ושבו לא אפכיה אלא במילתיה ואילו אותביה מהא כו' שלא כסדר בל"ל והס"ד: בד"ה קומר ארם כו' דאמר באין צדין כצ"ל וג"ב דף כ"ג ע"א: תום' בד"ה לשדוג נמחק לסלוג וצ"ל הרבור מרגין הראש כו': בד"ה עוד א"ר אלעזר כו' חרא לעיל כו' בצ"ל: ע"ב נשרא מהו שחקבע מוקצה למעשר כו' בצ"ל: רש"י בד"ה תינוקות כו' ריש להם מחשבה ע"י כו' בצ"ל: בד"ה סרו שהקבע מוקצה למעשר מוקצה כו' הר"א: בד"ה מאי מעמא כו' כראמרינן בהשוכר את הפועלים וזה בשנכנס כו' בהשוכר בצ"ל והס"ד בד"ה שאני כו' אביה הס"ד: ת"ס בד"ה הא שאר כו' שעיים צ"ל דרך נגות וקרסיפות (עיין במהרש"א): בד"ה אי הכי כו' כדפרישית לעיל בצ"ל:

דף לה ע"א רש"י בד"ה ת"ש כו' סשום מעשר הס"ד: בד"ה ואי סקה כו' כדלקמן הס"ד ואח"כ לר"י למימר

תוא נ"ב מה"ד: **ע"ב רש"י** בד"ה הרוקה תאנים מעם הארץ בטקום **שרוב** כו' **טהם** ערמי ואין אוכל מהן קבע ראין מקח כו' בצ"ל:

הדרן עלך פרק רביעי

משילין פרק חמישי

רש"י בד"ה תחת הדף לקבר בתוכו מפני סינוף הבית הס"ד והר"א וצ"ל הדבור בסוף המשנה: בד"ה שנשטשה ירבו כו' נ"ב פירש"י שם ובגון שהא איקבוע ניהיה דאי לאו הכי מריקה נמי הוה כו':

דף לו ע"א גמ' בית האבוש אסרת הא הכא דליכא ביצור ביהס"ד לא כ"ש כו', בצ"ל: **שם** כ"ש שבת דהסירא אי דלמא כל זה נמחק ונ"ב נ"ל שפות: **שם** ע"ג לבנים בשבת בילבנים דאיתור כו' בצ"ל: **רש"י** בד"ה והבא תנן בו' לישאול הס"ד: **בד"ה** ואפילו כו' ויראה הס"ד: **בד"ה** אלא לדבר כו' דבר הניטל הס"ד: **ע"ב תום'** בד"ה אלא אימא כו' ה"ה ובדבר כו'. נ"ב בפירוש הקונטרס מצא אבל בספר שלנו אינו: **באי"ד** וגם מעיקרא כי בעי כו'. נ"ב פי' ס"ה כן שהרי בתחלה נמי כך היה שלו שטעון ספור בבר ענין והשיב לעולם ברי"ו דמשמע לעולם כמו שקלה על דעתך תחלה דלרבי שטעון ספור בשאינו מהבון אפילו מכבה כולה ולרי"ו מחייב וה"ק כר' ור"ש: **באי"ד** ותימא דהא מודה רבי שטעון בפסיק רישיה כו'. פירוש לפי האמת בקשה ע"ד פ"ה (עיין בסהרש"א) **רש"י** בד"ה פשיטא כיון דאיתיה ליה כו'. בצ"ל: **בד"ה** תיתי לי כו' תבואני ואת בשכרי. נ"ב פי' יתי רצון שיבוא את התספר בשכרי ולא אקבל עונש מספון ואפר

מהרש"א

פתחו אין הכרע דומה מלינן למימר דמיירי נמי בכה"נ ור"ם מתיר ומלינן למימר נמי דמיירי בכיוסוי כל החלונות ור"ם מודה כיה דאסור וכל זה נראה ברור כדמוכחת הסוגיא דבפרק כירה ודברי המרדכי שם ותוספות ישנים שכתבנו: גב' מ"ד כמינו נגוד מסיר כו' מהרי"ו קאמרו כמ"ש סימן ש"ו כתב לדברי הסי"ת דאסור לנעול התיבה בשבת משום הזכוכים שלנו כה דס"ב לא קאסרינן לר"ם הכא משום פסיק רישיה אלא בדברים שכמינן ניעוד מכל זכוכים כו' משל"ל ונעשם ממני סוגיא דהכא דקאמר בהדיא דדברים מקרי אין כמינן ניעוד:

דף ן תוס' כד"ה ורמינהו מטילין כו' ילפך לא מייתי מהילפא דמיסורת דתוריית כו' משל"ל פי' דאיכא למימר דלמען דתוריית יש חילוק בין שבת לי"ט דאיכא למידחי מיסכא דהיתה דמגילה מיירי כמילי דרבנן כו' וכ"ב מהרש"ל ומיהו מהנך תרתי מתני' דהיינו הך דמטילין והך דהולכה לכ"ם ס"ם למפרך ספיר מ"ש מהיתה דמגילה אלא דניחא ליה למפרך הכא מהיתה דמטילין בלחוד וגרסה דתש"ב דכדרך חזוי מיכא למימר הכי מ"מ המקשה דלמתי לא ידע דמלטול מטוח הוצרה הוא לא נמי לתקשויי הכי דלמא ע"כ לא קאמרי כ"א אלא בהולכה לתוריית אבל בטלטול לא ס"ד נרופא היא להסמיר ספי דדרבנן מכתוריית וניחא ליה למפרך ס"כ נא קאמרי כ"ם כו' דזו סברת מעולה היא להסמיר כדתוריית ספי מכדרבנן:

דף לח כד"ה והוינן כה כו' ושוב מצאתי בהרי"ף דיכול להיות דהכתם כא מכ' גילי הסיר כו' ומניח עירובו לילפוש מאה של רוחב מזרח לצד נפון כו' והא דקאמר למזרח ומערב ר"ל נמזרח תחומי העיר או למזרחו של חצר עכ"ל נכאורה כיון דהכתם יכול לבא לכ' כתי המדרשות כשבא מן לצייר דבריהם כ"ש כזה ול"ל דהך בריימא מתירא כ"ש כן חצר גנות דלית ניה כפ' מי שהיניחו דלין נותנין לו מלא מאכלים עגולות נכל רוח חכל לפ"ד התם דנותנין לו כמכלא מרוכבות של ד' חצים ס כדי שיהא נשכר הזוית היה יכול הכא לבוא שיהיה לאד כחמלא הד' חלקים שהרי כל הפחות עד כתי מדרשות לינו יותר מד' חלקים ולי התוספות יתפרש נפי ליער זה דתחום מזרחי נמשך לצד נפון לרוח מזרח יכן תחום מערבי דקאמרי דהשתא הל דקאמר למזרח ולמערב ס"כ לתו מזרח ומערב סליר כשבאו מצד מזרח תחום העיר הנמשך לצד נפון וכן למערב תו שיהיו נמזרח של חכם דתחום מזרח נמשך יותר למזרח מחקים שבירת החכם יכן המערבי כי שביתתי כחמלא הכי תיתיון ומה שכתבו שהות נמשך כל חלקים של ד' חצים כו' קשה לתלוך החכם לכתי המדרשות שהוא סיוע לשבתם כלכלכין חכל נפון התים שהיו מהלך כל חלקים של ד' חלקים כ"ל מצוע כן חלק שיכול לילוך כו' חלכלכון ונשכר נם זוויות שיהיו רחם מיני נשכר חת הזוויות ס"ב לא הוי קריב לנשת חנשם שבתי שהיה יכול לילוך כחלכלכין כ"ש שני חלקים ול"ב הרי חשר מחתים החכם מד כתי המדרשות כשיעור שהחלכלכין יתר על התריבע

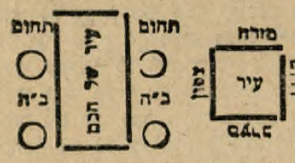

ים מפרשים דכתי המדרשות רחוקים יותר מד' חלקים והחכם יכול לנעוץ על ידי שירוי שהוא גדולה יותר מעיר המניח העירוב וניוורו כזה דהשתא מתוח הך בריימא ספיר חפי כמ"ד שהוא נשכר חת הזוויות ומהלך כל חלכסון של ד' חלקים שכתבנו התוספות קאי ספיר חמניח העירוב מכל צדדיו ומשום הכי קאמר למזרח ולמערב כו' מש קא קשיא להו דהא ספיר הוה למזרח העיר שהתחום נמשך למזרח יותר מהעיר וכן למערב וחם לא יתפרש להם כך חשם לתן התחום נגד העיר ממש מ"ב תיך יתפרש להם למזרחו של חכם דהא תין התחום נמי ממש נגד שכיחת החכם חלא שהוא נמשך יותר למזרח יכן למערב ועוד דתין חלו חלא דכרי נכיחות כדכרי התוספות לומר שהעיר שהחכם כתוכה היא יותר נדולה מעיר המניח וחם נחתי התוספות לכיי למה לי יתפרש להם למזרח ולמערב כמשמעו חלא שהעיר שהחכם כתוכה הוא נדולה ושבויה כקצת וניוורו כזה דהשתא היי למזרח ולמערב ממש ולר דעתן:

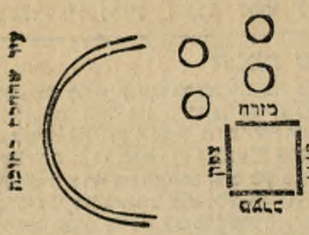

גב' וכי ליל נרבי חופשים כריכה כדתוריית מכל כדרבנן תיל כ'. יש לדקדק מהא דתנן לעיל כפ"ק דכ"ה לתרי דמוחד ומוחר זה וזה חני נוטל כרכיון פלה מהך מתני' ומוקים לה לרבי חופשים דנפשה חת הפחתים מכלן ולהכא והשתא למסקנא דהכא דר' חופשים ל"ל כריכה כדרבנן הדרן קושיין לדוכתין דליתני מכלן לחי ניטל ולמסקנא דהתם דכא היינו משום דנמי שבות ושכיח כו' ניחם וקל:

ע"ב שם מ"ם חסרן כשטרין דלא קאמר להו דסיל חין כו' ים לדקדק דהא קאמרי חין כשלינו חינו כשר לכ"ש לענין חיסורת חיתמרת כשלמת ול"ב רבי חכא כ"ש דמדמה חנחת להכא למתונת דל"ב חקני ליה לחתני לא חקני ליה הכי בכל דוכתא דאמרי' חד כתרי כשל כתים החוס' ול"ב חכתי חקני ליה חתני לא קאמר להו חכחין כשטרין דל"ב חתין לענין לרוח מזרח יכן תחום מערבי דקאמרי דהשתא הל דקאמר למזרח ולמערב ס"כ לתו מזרח ומערב סליר כשבאו מצד מזרח תחום העיר הנמשך לצד נפון וכן למערב חו שיהיו נמזרח של חכם דתחום מזרח נמשך יותר למזרח מחקים שבירת החכם יכן המערבי כי שביתתי כחמלא הכי תיתיון ומה שכתבו שהות נמשך כל חלכסון של ד' חלקים כו' קשה לתלוך החכם לכתי המדרשות שהוא סיוע לשבתם כלכלכין חכל נפון התים שהיו מהלך כל חלכסון של ד' חלקים כ"ל מצוע כן חלק שיכול לילוך כו' חלכלכון ונשכר נם זוויות שיהיו רחם מיני נשכר חת הזוויות ס"ב לא הוי קריב לנשת חנשם שבתי שהיה יכול לילוך כחלכלכין כ"ש שני חלקים ול"ב הרי חשר מחתים החכם מד כתי המדרשות כשיעור שהחלכסון יתר על התריבע

מהרי"ם

דף לו ע"א ברש"י ד"ה [illegible] יניחנו וכו' ד"ה דהכי יודעים שיש יניחם כך כמות שיש למקם חלכלכיוסקי הנשמים יחזור ויסים נכך נעמוד יכפותן ולינו נוכח נתת מו רינן נמקם חנה כשיבוסקן חנחת ס יחזור ויסים כדי נסכון חת חנוונוני כל ש"ב ב' ת"ם ד"ה ודאיכא מצלינן פותות יכו' [illegible] מ"ד מיירי כשכות דרבנן ונכך נל חיירי מחוקה וכו' ד"ה דהכי דקחני שבת כתת חתני חין כן עכשו מיירי כמילי דשבות דרבנן דומת דכי חי דחיירי כהו מתני' ונכאי נל חיירי חשכת דשת מכ"ם דיכול לומר נם חיבת חשכת דשת דקחני שבת כתת חתני חין כן וכו' חני מיני כמילי דרבנן חכל נדברים שהן דחוייתת חיכת כיוייהו ונכך נל מרוך חנת מצלינן דפי נמי מדרבנן חכל ים נפקוח חמני נל מרוך חנת מצלינן דמת חין ד"ם שולה כ"ש שבת נל לעוך וכשבת חפוכ דפי נמי דחוריית ותין עומר שפים יכול נתון לישבת דמתני דהשתא דקחני חין כן חירוי כמ"ד דרבנן זה נל חיית דחוריית ונכך חיכת כיוייהו

קושיית מהרש"ל נזה ודו"ק: שם מיל ולמעמיך הא דאמר רב חסדא נכילה בטהורה כו' ה"נ דכי חית לה בעלים לא בטלה כו' ותימה למאי לא דקדק הכי מהך פלוגתא גופא דר"י ורבנן דכיון לר"י בטלינן מינו וכיון לרבנן אף במינו דכמאי ה"נ דכי חית ליה בעלים לא בטיל וי"ל דזלתי מסתמא כל מיסורין ליה להו בעלים דמסתמא בעלים מפקירים להו וכהכי ולתי תניקן לתוקמא מלתא דר"י ורבנן הכל מילתא דרב חסדא לא מצטרא ליה הכי דהא קאמר שחוטה מינה בטילה לפי שאפשר כו' ומחומה מסתמא חית לה בעלים ואפ"ה מי לנו לפי שאפשר כו' היה בטילה ודומיא דהכי נכילה דכמילה מאי כחית לה בעלים וקאמר וכ"ת דמ"ה מי כחית לדהוני נמלתא דרב חסדא נמי למימר דכי חית לה בעלים לא בטלה והתניא מהרי"ט: ת"ם כ' כדמ"ה ה"נ דכי חית ליה בעלים כו' פרש"י ט' ומ"ת והה רב ספרא אתא לקיים תירוץ כו' שכ"ל ופיין בכאל המאור שכתב לפי גירסתו דכל זה מדברי מכיי לדחות דברי רבי מכא ופ"ם נאורך:

דף לט נפרש"י כדמ"ה ה"נ כרבני המלמ כו' קסבר יש בריירה להחמיר כו' ככ"ל ע"ם ור"ל דמ"ל לקמן מפי חלקו נדייס כנגד נדייס כו' אין לומר כו' ופסור ממעמר ולא למרי יש בריירה להחמיר למייכו נמעמר י"ל דהוי"ל הוזרת דאתי ליד קולא לפוסרו מקלכון ופיין

כרש"ם אתא דכרבני המלמ וכרבני כל מדם הוא מעין מ' וכ"ה בתוספות פי' בכל מפרכין פ"ם: ע"ב נמרא והתנן השוחטין מנדרי הכלה כו' מנוסף הוא"ם לפרוק דמסור כ"ם ומרחן פשפם שוחטין מלא זמת פשוט יותר ככל תוספות יסיפים יפיין נזה דרך לחרת בדברי כפל המאור:

דף מ במכנה מ"ה ויכה להן כו' תימה ל"ל ויכה מפני כיוך מלן כ"ם ואחד נמי מידי דהוי לשולל דמסרי לעיל מפ"ם מלא נתנו לו מלא נ"ב כו' וי"ל דשולל דפתיה מפי מכלי מחורסים על מנות ככ"ל ת"ש: נמרא תנן ומם מירב הוא פירותיו כמוהו כו' מריפה דקתני ומם מירבו כני מותם פיר לא יכיתו כו' לא מני לפרוק דמיכא למימר דלא מירבו הנפקדים ככ"ל ת"ש: שם ומי מ"ל לרבי מוקמה כו' פלעולי תמרה לר"ם מסו כו' לר"ם דמ"ל דשולל דפתיה מפי מכלי מחורסים על מנות ככ"ל ת"ש: נמרא תנן ומם מירב הוא פירותיו כמוהו כו' מריפה דקתני ומם מירבו כני מותם פיר לא יכיתו כו' לא מני לפרוק דמיכא למימר דלא מירבו הנפקדים ככ"ל ת"ש: שם ומי מ"ל לרבי מוקמה כו' פלעולי תמרה לר"ם מסו כו' לר"ם דמ"ל דשולל דפתיה מפי מכלי מחורסים על מנות ככ"ל ת"ש:

חכמת שלמה

ותתן נמי כו' אית ליה ברירה אליבא דר"י וא"ב ספי תרתי מקמי חלת ושני לעורם כו' אבל אין טיירי כו' כצ"ל: בד"ה ותרי צ"ל בע"ב אחר ד"ה הרי שנתערבו: בד"ה ולכשול כו' פתירון שאפי' באלף כו' כצ"ל: באיד אבל מן בשאיני סינו כי הבא כו'. ג"ב וא"ל א"ב מאי דקא' לקמן חטין בשעורין אמאי לא משום דהוי מן בשא"ם א"ב מן בסינו נמי כו' אמאי לא קאמר א"כ טים ומלה נמי מן בשא"ם הוא וי"ל דבודאי לגבי חטין ושעורין חשיבי טים ומלח בעיסה מב"ם ולישא למיפרך מיניה ולגבי דבשל"ם נמי אין לדמות דלא הוי מן בסינו ממש ום"ם רב אשי דחי לקמן וס"ל דהוי מבים מבש הוי"ק: באיד אע"ג דיהיב טעמא כו' כצ"ל: ע"ב גמ' וב"ת ה"נ כו'. ג"ב פירוש והא דרב הסדא אירי בנבילה ושחוטה דהפקר דינית להו בעלים כך ג"ל אליבא דרש"י ודו"ק: רש"י בד"ה ניקרא דמשה קא משתבע. וג"ב אבל בפרק לולב הגזול דף ל"ח פי' רש"י משה גדול הדור וכן בחולין פרק גיד הנשה פי' משה תלמיד הכם: בד"ה ולא שטיץ כו' וכ"ש טים ומלח דמידי דטעמא הוא דמשום חיוכא דממונא לא בטיל בסיעוריהו כצ"ל והס"ד: בד"ה ולטעמיך כו' ופרש רב הכרא כו' כצ"ל: בד"ה ושעמא מאי כו' מאי הוא הס"ד: תום' בד"ה הרי שנתערב כר לדמות איפור לממונא אבל כו' כצ"ל: בד"ה חיב פר' בבאן נראה כו'. ג"ב ולאפוקי פרש"י דפסק כר' יהודה: בד"ה חיב פר' ראמא מידי דשיך בו אין מועיל כלל לומר הואיל כו' כצ"ל:

דף לם ע"א גמ' טים אין מלה לא והתניא ר' יהודה פוסר בין בטים בין בטלח לא קשיא כו' כצ"ל וב"ב ס"א ועיקר: שם אלא הא דתנן המוציא כו' כצ"ל: ר"ש"י בד"ה ורב אשי אמר כו' צ"ל ורבא אמר כו' ולא פליגי דאמר כו' פוסר בין בטים בין כדומות אבל כדומות אינו בנמצא כי אם קרוב לבוראי פרש"י פרק כל הבשר: בד"ה ואין הבשר בקדרה מצוי כו' פוסר בטים תני לא שנא כו' כצ"ל: בד"ה נהית כו' בן הדרס אסר כו' הד"א: בד"ה כרבני אותה תעירו סי' זה ע' אפה ושיריים: בד"ה כרבני המלמ כו' הוברר דלהאי גברא כו' כצ"ל: בד"ה מילאו כו' שנתמלאו לו שנעשה כו' כצ"ל: ע"ב גמ' לרחוץ בבור ה"נ כו' כצ"ל: רש"י בד"ה הכמ"ע כו' מימיו החירו דכבינן כר כצ"ל: בד"ה כשהייבין בקלכון כו' פעמים שמהליפין אותו במעות. ג"ב ס"א במעות: באיד שכל שדם ופיור מקלכון שני כצ"ל. וג"ב וכן משמע בפרק בתרא דבכורות אבל בפוף פ"ק דחולין פרש"י בפוף לגמרי והס"ד תכוא שני הפרושים ולא הכריע: בד"ה מעשר בהמה כו' כמעשר בהמה דשותפין בו' הבית פשורין בו' כצ"ל והר"א: בד"ה ואפר רב ענן לא שנו כו' הר"א: בד"ה אלא כשחלקו כו' בדמים גדיים כו' מלאים בנשלו מוק כר כצ"ל והר"א: בד"ה בסגביה כו' אבל משנתנו לו קנה כו' כרבני המלמ ואית דגרסי כו' כצ"ל תום' בד"ה הכא בסגביה כו' לפיכך הן כרבנן הס"ד והשאר נמחק מן ל"א כו' עד סה"ד:

דף מ ע"א גמ' אלו הן בייתות הלנות בעיר כו' כצ"ל: רש"י בד"ה פנותיהם מעי"ם שכפרם בע"ה כו' כצ"ל: בד"ה א"ל כו' לא שקיל ותאכל כו' הר"א בד"ה אלא שאני פר רב חונא אי את תלית מידי דקביד כו' כצ"ל והר"א

סליק פרק משילין וסליקא לה מסכת ביצה:

תמר שלמת בסדר יומר וה ויוסיל לוכרון נפורת סכם יתברך

הדרן עיך מסכת ביצה ותדרך עלן דעתן עלך מסכת ביצה ודעתך עלין לא נתנשי מינך מסכת ביצה ולא תתנשי מינן לא בעלמא חדין ולא בעלמא דאתי:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אומנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא ונינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אתאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רבינ בר פפא מרדכי בר פפא ארא בר פפא דרו בר פפא:

קערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיותיו עמך בית ישראל ונהיה כולנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי החכמני מצותיך כי לעולם תיא לי: שפי לבי תמים בחוקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני ברוך אתה יי למדני חוקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בתם"ד ולא שמת חלקנו משוכבים ותם משכימים אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים אנו עמלים והם עמלים אנו עמלים לדברי תורה והם לשטים ואינם מקבלים שכר ואנו רצים והם רצים אנו רצים לחיי העוה"ב והם רצים לבאר שחת שנאמר ואתה אלוהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך: יהי רצון מלפניך יי אלהי כשם שעזרתני לסיים מסכת ביצה כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי הגאונים יעקוב לו ולזרעי שלא תמוש תורת מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותהגיים בי בהתהלכך הנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא ושיחתך: כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עושר בכוזה: ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמיה רבא בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא ולאחיא מתיא ולאסקא נהי עמא ולמכני קרתא דירושלים ולבטלא פולחנא נוכראה ולמיעבד מלכותא דשמיא בעלמיה ולמלוכי מלכותיה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך ויתשבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא. שמיה דקודשא. בריך הוא לעילא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן ועל כל תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באוריתא. די לאתברא מרן ורי כל חבריא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיי עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

מהרש"ם

דלמא ס"ד אם כן תכם למזרע וכו' דיודע הוא שתכם תחד יכא לאתויש כפיר לרחש מלא שים שני תכמים ברבינים לכא לכאתחד מן סמזרע ואתחד מן סמברא ושוא ליש יודע לויש מסן יכא וכבן מתנה ואומר אם יכא אותו תכם מן סמזרע פירובי מן סמזרע ואם לאותו שכני מן סמברא עירובי למברא וי"ל דס"ד דוקא ספסק אין כאן כרינא דסא ע"כ קודם כין סשחוט כבר נעקר פפקומו לאותו תכם שדעתו לכא לכלך רק לאותו שמנית סעירוב ליט יודע ולכך נמתר כשיודע מליזס. ס"ד דס"ד אם תכם אין כאן כ"ש גילוי מילתא בעלמא דומיא דמשני וכבר נא תכם מלא ס"ב אין ספסק מלא על תכם מ' אם יכא נמזרע לא למברא וקודם כין ספזרעות מדיין לא נא מ' מפלגדים

ולכך נקטו לאתוש. כפיר סיתך יכול נבא כשבת מפני לדלים ק"ל

דף לט ע"ב בגמ' ואי לאמרת כילת דשוחפי הוא לאתאי מותרים יכו'. מלמ דאמר הכית ולכלכות ושפורות פשיעת דספסקינה לכ"ע ומוס לא תקשה ולא פליגי מלא נגון על פולי בבל ד"ס לא מכני מידי דמלי דקאמר לחתון בטל ס"ם

וכו' דאמר הכית ולכלכות ושפורות מלי מיכא למימר ודו"ק:

דף מ ע"א בגמרא תנן ומם פיקר פירותיו כמוהו ות"ת כרבני מי שספקינהו מלמו כי איכא פלי מני וכו' ים מקנין למם פריך מפיפה ולא פריך מריפה דקתני לא יכילו לו מפירותיו ות"ת כרבני מי שספקינהו מלמו לא יכילו לו מפירותיו מלמו וי"ל דמריפה מיכא למימר (מסוס) מת דלא יכילו מפירותיו סיינו מסוס דסיו כרבני סמיפה ולא תידוק מיניה דסיו כרבני סמפקינ נשוך מכל מפיפה דזיק בפיר דסיו כרבני סמפקינ לאוך דקתני פירותיו כמוהו וק"ל:

סליק פרק משילין וסליקא לה מסכת ביצה:

MGB 81